



**Zarząd Województwa Podkarpackiego**

# **Raport o stanie województwa podkarpackiego za 2019 r.**

---

Rzeszów, maj 2020 r.

## Spis treści

WSTĘP.....	5
I. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO.....	7
1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka .....	7
2. Kapitał ludzki i społeczny .....	11
3. Sieć osadnicza .....	15
4. Środowisko i energetyka .....	18
II. MONITORING STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA - PODKARPACKIE 2020 .....	22
III. RAMY EKONOMICZNE DZIAŁALNOŚCI SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO .....	54
IV. REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ I INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ .....	59
REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ RPO WP 2007–2013 .....	59
REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ RPO WP 2014–2020 .....	61
REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE PODMIOTU WDRAŻAJĄCEGO/INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ DLA DZIAŁAŃ DELEGOWANYCH W RAMACH PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014–2020 .....	69
REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ DLA DZIAŁAŃ WDRAŻANYCH W RAMACH PRIORYTETU 4. PROGRAMU OPERACYJNEGO „RYBACTWO I MORZE” (PO RYBY 2014–2020) .....	82
REALIZACJA KOMPONENTU REGIONALNEGO PO WER 2014–2020 .....	85
V. REALIZACJA POLITYK WOJEWÓDZKICH .....	87
PROGRAMOWANIE STRATEGICZNE ROZWOJU REGIONU .....	87
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	101
EDUKACJA PUBLICZNA, W TYM SZKOLNICTWO WYŻSZE .....	108
PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA.....	120
POMOC SPOŁECZNA I POLITYKA PRORODZINNA .....	139
KULTURA ORAZ OCHRONA ZABYTEKÓW I OPIEKA NAD ZABYTEKAMI.....	156
WSPIERANIE ROZWOJU ROLNICTWA I MODERNIZACJA TERENÓW WIEJSKICH.....	175
OCHRONA ŚRODOWISKA.....	187
TRANSPORT ZBIOROWY I DROGI PUBLICZNE .....	194
KULTURA FIZYCZNA I TURYSTYKA.....	204
PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU I AKTYWIZACJA LOKALNEGO RYNKU PRACY .....	214
TELEKOMUNIKACJA .....	224
WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA .....	225
PROMOCJA WOJEWÓDZTWA ORAZ WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA, TRANSGRANICZNA I Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO .....	247
OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	272
REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ .....	278
VI. DZIAŁALNOŚĆ SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO WRAZ Z WYKAZEM UCHWAŁ .....	291
PODSUMOWANIE .....	312
WYKAZ WAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW .....	319

Szanowni Państwo,

Raport o stanie województwa podkarpackiego za rok 2019, który trafia do Państwa rąk, ukazuje w pigułce, jak inicjatywy, decyzje i działania Zarządu Województwa Podkarpackiego, na czele którego mam zaszczyt stać, rozwijają Województwo Podkarpackie.

Raport, stworzony, aby przedłożyć go Sejmikowi Województwa Podkarpackiego, a także wszystkim zainteresowanym sprawami regionu, prezentuje jak realizacja polityk, programów i strategii oraz uchwał sejmiku województwa wpłynęła na dynamiczny rozwój regionu, przekładając się na korzystne wskaźniki, w różnych sferach i dziedzinach obejmujących zakres działania Samorządu Województwa Podkarpackiego oraz wywierając wpływ na całe spektrum funkcjonowania regionu. Prezentując Raport, jako Zarząd Województwa chcemy usystematyzować informacje oraz podać je w przejrzystej i kompleksowej formie, wskazując jak działalność zarządu województwa jako organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego przekłada się wprost a także pośrednio na rozwój Podkarpacia.

Nasz region – jak z pewnością stwierdzą Państwo po lekturze - stale i konsekwentnie się rozwija. Wystarczy spojrzeć na kilka konkretnych wskaźników, aby uświadomić sobie kierunki i tendencje tych przemian. Jednym z wyznaczników jest wartość dodana brutto, czyli wartość wszystkich wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie podmioty, pomniejszona o koszty związane z ich wytworzeniem. W 2018 r. na Podkarpaciu wyniosła ona 72 421 mln zł, dzięki czemu zajęliśmy 9. miejsce w kraju. Była ona wyższa niż w roku 2017 o 7,4%. W skali kraju wzrost ten wyniósł 6,0%.

W regionie możemy pochwalić się wysokim na tle kraju udziałem nakładów wewnętrznych na działalność B+R w PKB. W 2017 r. wskaźnik intensywności prac B+R, czyli udział nakładów na B+R w PKB, kształtował się u nas na poziomie 1,03%, dzięki czemu zajęliśmy 4. pozycję wśród polskich regionów. Korzystniej, niż w Polsce, przedstawiała się na Podkarpaciu sytuacja w zakresie struktury nakładów wewnętrznych na działalność B+R. W 2018 r. w 83,1% ponoszone były one przez sektor przedsiębiorstw, podczas gdy średnia krajowa wynosiła w tym zakresie 66,1%. Wynik ten plasował województwo podkarpackie na 1. miejscu w kraju.

Na uwagę zasługuje także korzystna pozycja Podkarpacia pod względem udziału w PKB nakładów wewnętrznych na badania naukowe i prace rozwojowe w sektorze przedsiębiorstw. W 2017 r. z wielkością wskaźnika 0,87% zajmowaliśmy jako region 3. miejsce w kraju, przewyższając średnią dla kraju wynoszącą 0,67%.

Samorząd Województwa Podkarpackiego od lat konsekwentnie podejmuje konkretne działania na rzecz rozwoju gospodarczego Podkarpacia, co przekłada się na wzrost ekonomiczny regionu. Rozwijamy infrastrukturę komunikacyjną, służbę zdrowia, edukację, kulturę i sport. Wspieramy rozwój przedsiębiorczości, inwestując także w talenty młodych ludzi, którzy swoje pomysły potrafią przełożyć na wymierny efekt.

Pomimo wielu sukcesów, które już jako Podkarpacie odnieśliśmy oraz naszych aktywnych działań na rzecz rozwoju regionu, przed nami wciąż jest wiele pracy. W województwie niezmiennie wciąż stoi przed nami pilna potrzeba tworzenia i rozwijania firm, prosperujących w różnej skali. Mieszkańcy regionu znani są ze swej pracowitości i kreatywności, ale wskaźniki w tej dziedzinie są wciąż niesatysfakcjonujące. W 2018 r. w województwie podkarpackim liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców była najniższa w kraju.

To wielkie wyzwanie, szczególnie w kontekście roku 2020, który wraz z pandemią przyniósł konkretne problemy w wielu sferach życia Polaków, spowalniając gospodarkę regionu oraz negatywnie wpływając na podkarpackie małe, średnie i duże firmy. Jako Zarząd Województwa podejmujemy wiele wymiernych inicjatyw, aby pobudzać aktywność gospodarczą w tym trudnym czasie. Mamy nadzieję, że nasze decyzje i starania już wkrótce przełożą się na efekty, widoczne w poszczególnych firmach oraz regionalnej gospodarce.

Promujemy Podkarpacie, jako region atrakcyjny dla turystów, ale i dla inwestorów, zwłaszcza z branży nowoczesnych technologii rozwijanych w oparciu o nasze inteligentne specjalizacje, w szczególności: lotnictwo i kosmonautykę. Nasze działania w 2020 roku chcemy szczególnie ukierunkować na rozwój inteligentnej

specjalizacji, jaką jest jakość życia, żeby wzmacniać tę sferę funkcjonowania województwa. Chcemy, aby Podkarpacie było regionem nowoczesnym, ale przede wszystkim atrakcyjnym zarówno dla inwestorów, mieszkańców, jak i turystów, aby było to miejsce, gdzie można godnie żyć, pracować i odpoczywać.

Regionalne inteligentne specjalizacje, a szczególnie lotnictwo sprawiają, że Podkarpacie, a tym samym regionalne firmy są rozpoznawalne i doceniane na rynkach międzynarodowych. Dzięki środkom na poprawę technologii produkcji, na prace badawczo-rozwojowe firmy mogą konkurować z najlepszymi w branży. Również w obszarze technologii informacyjno-komunikacyjnych udało nam się osiągnąć świetne efekty. Wielu zagranicznych gigantów zabiega o naszych specjalistów z tego obszaru. To, co cieszy najbardziej, to fakt, że silne marki widzą potencjał do inwestowania na Podkarpaciu i tu wchodzi z kapitałem. To najlepiej pokazuje, że w naszym regionie dobrze wykorzystano i wciąż wykorzystuje się unijne miliardy.

Raport jest kompendium wiedzy o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, realizacji Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020, ramach ekonomicznych działalności Samorządu Województwa, realizacji zadań Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej oraz polityk wojewódzkich, a także uchwałach podjętych w 2019 roku przez Sejmik Województwa Podkarpackiego. Jego analiza pozwoli Państwu w całej rozciągłości dostrzec fundamentalną rolę Zarządu Województwa Podkarpackiego jako kreatora i inicjatora procesów rozwojowych, dotyczących praktycznie wszystkich sfer życia regionu oraz rolę współtwórcy pozytywnych przemian, jakie zachodzą na Podkarpaciu. Zapraszam do lektury i analizy oraz do wspólnego realizowania działań, których podstawowym celem jest sukces społeczno-gospodarczy Podkarpacia.

Władysław Ortyl  
Marszałek Województwa Podkarpackiego

Obowiązek opracowania *Raportu o stanie województwa* wynika z przepisów ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. 2019 poz. 512). Zgodnie z ustawą Zarząd Województwa co roku do dnia 31 maja przedkłada Sejmikowi Województwa dokument, w którym przedstawia informację o swojej działalności w roku poprzednim, w tym w zakresie realizacji polityk, programów i strategii, uchwał sejmiku województwa. Podstawowym celem tego dokumentu jest przygotowanie usystematyzowanej, przejrzystej i kompleksowej informacji, która stanowić będzie podstawę debaty dotyczącej działalności zarządu województwa jako organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego.

Raport, stanowiący przegląd działalności Zarządu Województwa Podkarpackiego w 2019 roku przygotowany w oparciu o uchwałę Sejmiku Województwa<sup>1</sup> składa się z sześciu rozdziałów: I. Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa podkarpackiego, II. Monitoring *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*, III. Ramy ekonomiczne działalności Samorządu Województwa, IV. Realizacja zadań Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej, V. Realizacja polityk wojewódzkich, VI. Działalność Sejmiku Województwa Podkarpackiego wraz z wykazem uchwał.

Rozdział pierwszy dokumentu to przegląd wybranych aktualnych danych statystycznych<sup>2</sup>, które obrazują sytuację województwa w zakresie ważniejszych kategorii społeczno-ekonomicznych. Zgromadzony materiał został podzielony na cztery części odpowiadające dziedzinom *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*. Podstawowym źródłem informacji w tym zakresie są oficjalne dane publikowane przez Główny Urząd Statystyczny.

W rozdziale drugim zaprezentowano wnioski z raportów monitoringowych opracowanych zgodnie z przyjętym systemem określonym w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* na podstawie raportu 3-letniego oraz Informacji rocznej o wartości wskaźników monitoringowych. Wskazano na poziom realizacji celu głównego i celów szczegółowych *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*, wpływ realizacji *Strategii* na zmianę sytuacji społeczno – gospodarczej województwa, realizowany scenariusz rozwoju województwa zapisany w *Strategii rozwoju* oraz wnioski z analizy. Przedstawiono również wartości wskaźników monitoringowych *Strategii*, dokonano ich oceny w porównaniu do wartości z roku poprzedniego oraz do wartości z roku docelowego.

Rozdział trzeci zawiera dane na temat budżetu województwa w 2019 r., strukturę wpływów i wydatków, dane na temat realizowanych przedsięwzięć oraz zadłużenia. Rozdział został opracowany na podstawie danych pochodzących z Departamentu Budżetu i Finansów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Rozdział czwarty zawiera dane dotyczące działalności Samorządu Województwa w zakresie zarządzania i wdrażania programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej. W rozdziale wskazano zadania Instytucji Zarządzającej RPO WP w perspektywie 2007–2013 oraz 2014–2020. Zawiera on także informacje dotyczące udziału samorządu województwa w realizacji Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017–2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014–2020, a także realizację komponentu regionalnego PO WER 2014–2020. Informację o realizowanej polityce w tym zakresie przedstawiono w korelacji z dziedzinami *Strategii rozwoju województwa*. Rozdział został opracowany na podstawie danych z Departamentów Urzędu Marszałkowskiego: Departamentu Gospodarki Regionalnej, Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego oraz Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich. W rozdziale zawarto również dane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie.

Rozdział piąty prezentuje informację dotyczącą działalności Zarządu Województwa Podkarpackiego w 2019 r. w zakresie realizacji polityk, programów i strategii. Informację podzielono na szesnaście obszarów tematycznych. W każdym z obszarów wyodrębniono realizowane zadania, do których przypisano realizowane polityki oraz które przedstawiono w korelacji z dziedzinami wyznaczonymi w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*. Przedstawiono informację o sposobie oraz stopniu realizacji zadań wynikających

<sup>1</sup> Uchwała Nr IV/62/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów dotyczących opracowania Raportu o stanie województwa.

<sup>2</sup>W związku z tym, że ustawodawca powiązał raport o stanie województwa z absolutorium dla zarządu województwa, które ma być rozpatrzone do 30 czerwca br., w raporcie pojawiają się najnowsze dostępne dane, które w odniesieniu do statystyki publicznej są najczęściej danymi za 2018 r. Wartość PKB za 2018 r. to dane szacunkowe. W przypadku wskaźników powiązanych z PKB (np. stopa inwestycji w środki trwałe) dane dotyczą roku 2017. Większość danych za 2019 r. GUS opublikuje w II. połowie 2020 r.

z kompetencji samorządu województwa, obejmujących zarówno aspekty kreowania, jak i realizacji polityk rozwojowych. Źródłem materiału były dane gromadzone przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego oraz nadzorowane przez nie jednostki organizacyjne, a także spółki prawa handlowego.

W ostatnim rozdziale zawarto wykaz uchwał przyjętych przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w 2019 r. wraz z podsumowaniem działalności Sejmiku Województwa Podkarpackiego. Źródłem danych były materiały gromadzone przez Kancelarię Sejmiku UMWP w Rzeszowie.

Za koordynację i opracowanie materiału o realizowanych w 2019 r. zadaniach oraz przygotowanie dokumentu odpowiadał Departament Rozwoju Regionalnego – Regionalne Obserwatorium Terytorialne.

# I. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

## 1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka

- **Wyróżniające się tempo wzrostu PKB ogółem.** Województwo podkarpackie wyróżnia się na tle kraju tempem wzrostu PKB ogółem. Na podstawie danych szacunkowych<sup>3</sup>, porównując 2018 r. do roku poprzedniego, podkarpackie ze **wzrostem PKB na poziomie 7,8%** zajęło **1. miejsce w kraju** (średnia dla kraju wyniosła 6,3%). Wysokość produktu krajowego brutto w 2018 r. w kraju jest szacowana na **2 115 242 mln zł**. Szacuje się<sup>4</sup>, że w 2018 r. wartość PKB wytworzonego w podkarpackim **sięgnęła 82 749 mln zł**, co stanowiło 3,9 % PKB Polski.

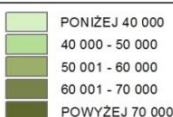
Mapa. Produkt krajowy brutto ogółem  
(w cenach bieżących) według województw  
w 2018 r. [mln zł] - szacunki wstępne



Dane na 2018 r. szacunkowe

PL = 2 115 242

Mapa. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca  
(w cenach bieżących) według województw  
w 2018 r. [zł]<sup>5</sup> – szacunki wstępne



Dane na 2018 r. szacunkowe

PL = 55 066

Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

- **Wyróżniające się tempo wzrostu PKB na 1 mieszkańca.** Województwo podkarpackie wyróżnia się na tle kraju wysoką dynamiką wzrostu PKB na mieszkańca. Na podstawie danych szacunkowych w 2018 r. w województwie podkarpackim odnotowano **wzrost o 7,7%** w porównaniu z rokiem poprzednim, przy średniej dla województw 6,3%, co uplasowało województwo na **1. pozycji w kraju**. Pod względem tego wskaźnika **poprawiliśmy sytuację** wyprzedzając kolejne województwo. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (w cenach bieżących) w 2018 r. wyniósł w województwie podkarpackim **38 872 zł**. Podkarpackie wyprzedziło tym samym województwo lubelskie (37 100 zł) i województwo warmińsko-mazurskie (37 843 zł). PKB na 1 mieszkańca **w kraju wyniósł średnio 55 066 zł**. Wartość PKB na mieszkańca osiągnięta w podkarpackim stanowiła 70,6% średniej krajowej.

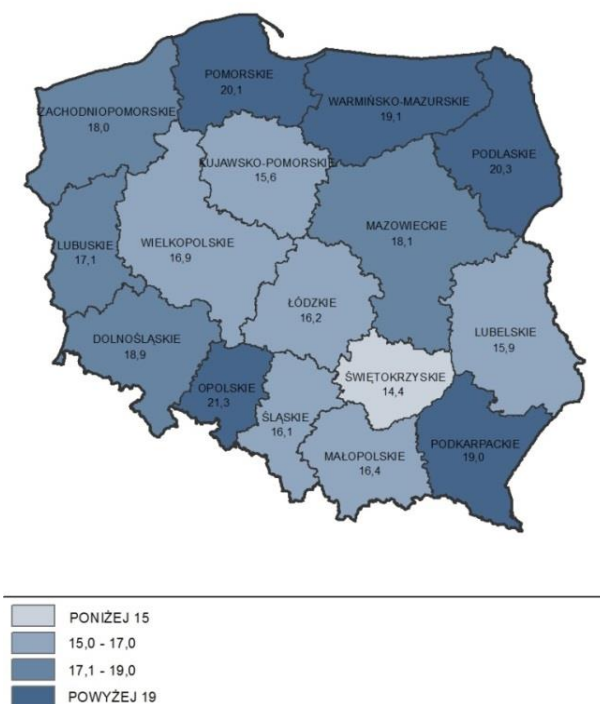
<sup>3</sup> Wstępne szacunki produktu krajowego brutto w przekroju regionów w 2018 r., GUS - 31.12.2019 r.

<sup>4</sup> Tamże.

<sup>5</sup> Tamże.

- **Wzrost wartości dodanej brutto.** Wartość dodana brutto, czyli wartość wszystkich wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie podmioty, pomniejszona o koszty związane z ich wytworzeniem w 2018 r.<sup>6</sup> na Podkarpaciu wyniosła 72 421 mln zł (9. miejsce w kraju) i **była wyższa, niż** w roku poprzednim o 7,4%. W skali kraju wzrost ten wyniósł 6,0%.
- **Szczególne znaczenie inwestycji w środki trwałe.** W 2017 r. województwo podkarpackie charakteryzowało się **ponadprzeciętną** w skali kraju stopą inwestycji (19,0%). W rankingu województw wynik ten uplasował Podkarpacie na **5. miejscu**. W tym czasie stopa inwestycji dla Polski wynosiła 17,6%.

Mapa. Stopa inwestycji<sup>7</sup> w gospodarce narodowej według województw w 2017 r. [%]



PL=17,6

Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

- **Podobna, jak w skali kraju, struktura branżowa gospodarki oraz wzrost udziału przemysłu.** W 2018 r. dominujący udział w liczbie podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON posiadały przedsiębiorstwa funkcjonujące w sektorze handlu, budownictwa oraz przetwórstwa przemysłowego. W 2018 r. na **174 830 podmiotów wpisanych do REGON** z województwa podkarpackiego podmioty funkcjonujące w **handlu stanowiły 36,5%** (w kraju 36%), w **budownictwie 13,8%** (w kraju 12,4%), a w **przemysle 10,3%** (w kraju 9,2%). Podmioty zarejestrowane w podkarpackim stanowiły 4% podmiotów zarejestrowanych ogółem w kraju.
- **Podobna jak w skali kraju, struktura podmiotów gospodarczych.** Struktura podkarpackich podmiotów gospodarczych **nie różni się znacząco** od struktury przedsiębiorstw w kraju. W 2018 r. dominującą rolę w strukturze przedsiębiorstw na Podkarpaciu, wynoszącą **95,8% wszystkich** podmiotów stanowiły te, w których liczba pracujących **nie przekraczała 9 osób**.

<sup>6</sup> Dane szacunkowe.

<sup>7</sup> Stopa inwestycji to stosunek wartości nakładów brutto na środki trwałe do wartości Produktu Krajowego Brutto (GUS/BDL).



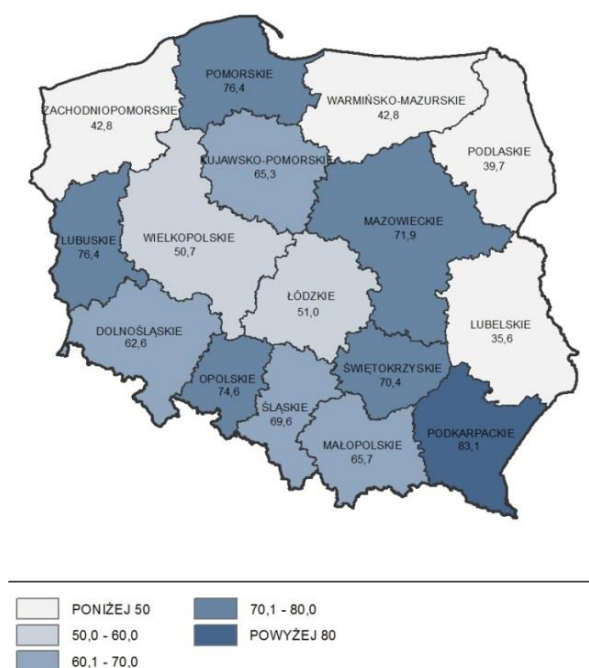
- **Innowacyjność województwa podkarpackiego na tle regionów Unii Europejskiej<sup>8</sup>**

W wyniku przeprowadzonej oceny, województwo podkarpackie znalazło się w grupie „regionalni umiarkowani innowatorzy”. Ponadto Komisja Europejska odnotowała **największą poprawę w tym zakresie** w dwóch województwach m.in. **w województwie podkarpackim**.

- **Wysoki na tle kraju udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R w PKB.** W 2017 wskaźnik intensywności prac B+R, czyli **udział nakładów na B+R w PKB**, kształtował się w województwie na poziomie 1,03% (**4. pozycja w kraju**).

**Korzystniej, niż w Polsce**, przedstawiała się w województwie podkarpackim sytuacja w zakresie **struktury nakładów wewnętrznych na działalność B+R**. W 2018 r. **w 83,1%** ponoszone były one przez **sektor przedsiębiorstw**, podczas gdy średnia krajowa wynosiła w tym zakresie 66,1%. Wynik ten plasował województwo podkarpackie na **1. miejscu w kraju**.

Mapa. Udział nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w nakładach na działalność B+R ogółem według województw w 2018 r. [%]



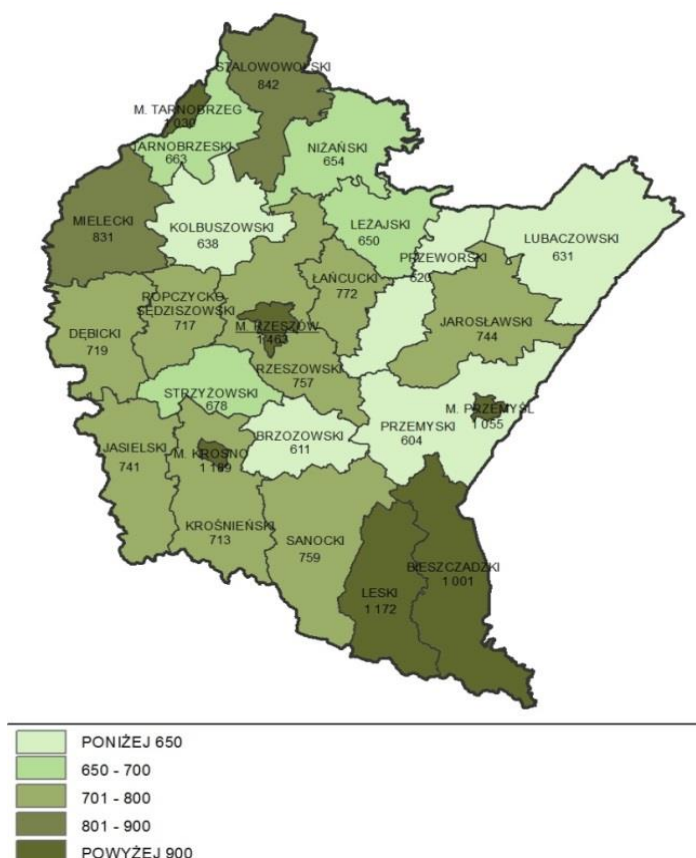
**PL=66,1**

Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

<sup>8</sup> Woźniak L., Dziedzic S., Wyrwa D., *Monitoring Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*, Rzeszów listopad 2019 r.

- **Korzystne finansowanie badań naukowych i prac rozwojowych.** Korzystną pozycję ma Podkarpacie pod względem udziału w PKB nakładów wewnętrznych na badania naukowe i prace rozwojowe w sektorze przedsiębiorstw. W 2017 r. z wielkością wskaźnika 0,87% zajmowało ono **3. lokatę** wśród województw i przewyższało średnią dla kraju wynoszącą 0,67%.
- **Duży udział wyrobów nowych lub istotnie ulepszonych.** Przedsiębiorstwa przemysłowe w województwie podkarpackim charakteryzują się **dużym udziałem wyrobów nowych lub istotnie ulepszonych** w wartości sprzedaży wyrobów ogółem. Udział ten w 2018 r. w podkarpackim wynosił 12,8%, co lokowało województwo na **3. pozycji w kraju** (średnia dla kraju wynosiła 9,7%).
- **Niski poziom przedsiębiorczości.** W 2018 r. w województwie podkarpackim liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców, była **najniższa w kraju** (821 podmiotów, przy średniej dla Polski: 1 136).
- **Terytorialne zróżnicowanie przedsiębiorczości.** Wskaźnik przedsiębiorczości przybiera wyższe wartości dla **zachodniej części regionu**. Zgodnie z oczekiwaniami można także zaobserwować wysoką liczbę podmiotów gospodarczych w **głównych miastach regionu**. Względnie wysoką wartość wskaźnika zidentyfikowano także w powiatach, na obszarze których zlokalizowane są **Mielec, Stalowa Wola, Jarosław i Sanok**. Wysoki poziom wskaźnika w **powiatach bieszczadzkim i leskim** spowodowany jest m.in. niską liczbą mieszkańców.

Mapa. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności według powiatów województwa podkarpackiego w 2018 r.



**województwo podkarpackie=821**

Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie GUS-BDL

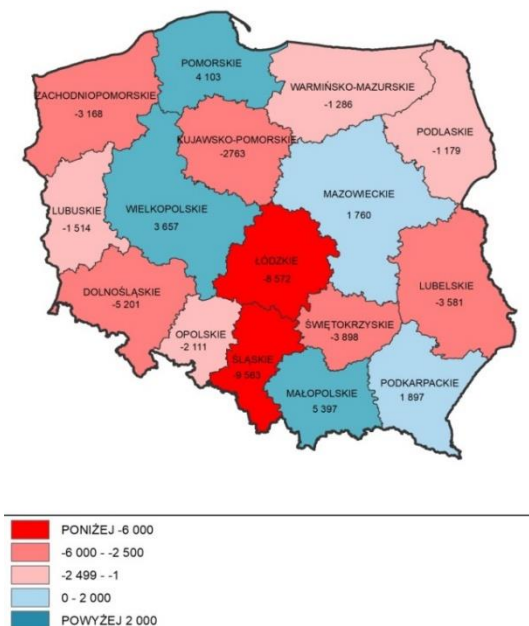
- **Rosnący na tle kraju udział kapitału zagranicznego.** W 2018 r. w województwie podkarpackim funkcjonowało 738 przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego, co stanowiło 2,6% takich przedsiębiorstw w kraju (9. miejsce). Podobną sytuację zanotowano w zakresie liczby podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców.
- **Szczególna rola współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami.** Podkarpace zajmuje **wysoką pozycję** pod względem udziału przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w ramach inicjatywy klastrowej lub w innych sformalizowanych rodzajach współpracy, w % przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie (o liczbie pracujących 10-249). W 2018 r. wskaźnik ten wyniósł 32,8%, co pozwoliło województwu podkarpackiemu uplasować się **na 3. miejscu w kraju**. W kraju wartość tego wskaźnika wyniosła 21,0%.
- **Zwiększa się średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych.** W województwie podkarpackim występują jedne z najbardziej rozdrobnionych gospodarstw rolnych w kraju<sup>9</sup>. W 2018 r. średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie podkarpackim wynosiła 4,83 ha. Średnia dla kraju wyniosła w tym zakresie 10,81 ha. Zarówno w województwie podkarpackim, jak i w skali kraju **zwiększa się** średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych.
- **Wzrastająca liczba miejsc noclegowych i udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych.** W 2018 r. w podkarpackim na 1000 ludności przypadało 16,32 miejsc noclegowych (7. miejsce w kraju), przy średniej dla kraju wynoszącej 20,79. W 2018 r. w województwie podkarpackim od stycznia do grudnia udzielono 3 540 363 noclegów, co stanowiło 4,0% noclegów udzielonych w kraju. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych w 2018 r. w podkarpackim wyniósł **34,8%**.

## 2. Kapitał ludzki i społeczny

- **Stabilny potencjał pod względem liczby ludności w porównaniu do innych województw.** W 2018 r. województwo podkarpackie zamieszkiwało **2 129 015 osób**, co stanowiło 5,5% ogółu ludności Polski i plasowało go na **8. miejscu** wśród województw.
- **Jeden z najwyższych w kraju przyrostów naturalnych ludności.** W 2018 r. województwo podkarpackie zanotowało jeden z najwyższych w kraju przyrostów naturalnych ludności (+1 897 osób). Taka wartość wskaźnika lokowała województwo na **4. miejscu w kraju**. W 2018 r. w **17 powiatach województwa podkarpackiego** przyrost naturalny **przyjmował wartości dodatnie**, przy czym najwyższe w Rzeszowie (+ 793) i w powiecie rzeszowskim (+ 487). W pozostałych 8 powiatach zanotowano ujemny przyrost naturalny. **Najniższe wartości** wskaźnika odnotowano w Przemyśle (- 164) i w powiecie lubaczowskim (- 148).

<sup>9</sup> Na podstawie ogłoszeń Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Mapa. Przyrost naturalny według województw w 2018 r.

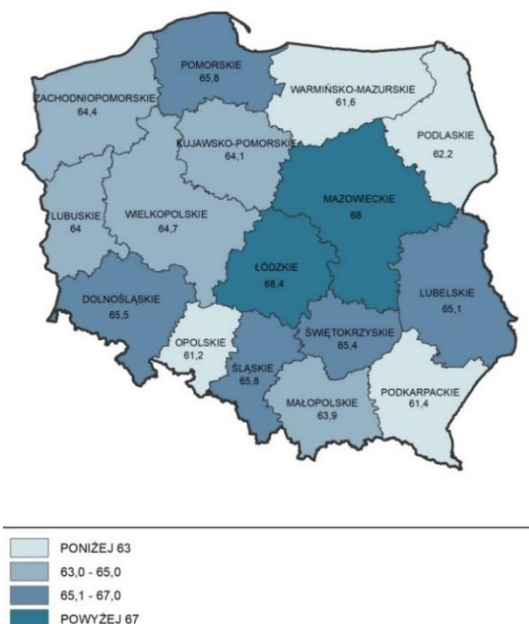


PL= - 26 022

Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie danych GUS-BDL

- Korzystna struktura wiekowa mieszkańców województwa.** Województwo podkarpackie należy do grupy województw o najkorzystniejszej strukturze wiekowej mierzonej współczynnikiem obciążenia demograficznego<sup>10</sup>. W 2018 r. wartość współczynnika wyniosła **61,4 osób**, przy średniej ogólnopolskiej 65,1 osób.

Mapa. Wskaźnik obciążenia demograficznego według województw w 2018 r.



PL=65,1

Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie danych GUS-BDL

<sup>10</sup> Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

- **Znaczna liczba ludności w wieku produkcyjnym.** W 2018 r. w województwie podkarpackim największą grupę, w podziale na ekonomiczne grupy wieku, stanowiły osoby w **wieku produkcyjnym (62,0%)**. Był to jeden z dwóch najwyższych odsetków w skali kraju. Udział tej grupy wiekowej w % ludności ogółem stanowił w kraju 60,6%. **Jeden z najniższych w kraju, odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.** Osoby w **wieku poprodukcyjnym** stanowiły w podkarpackim **19,8%**, co lokowało województwo, na **ostatnim miejscu w kraju**. Średnia dla kraju wyniosła w tym zakresie 21,4%. **Korzystny na tle kraju odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym.** Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły w podkarpackim **18,2%** (6.miejsce w kraju). Udział tej grupy wiekowej w % ludności ogółem stanowił w kraju 18,1%.
- **Spadek liczby bezrobotnych.** W 2018 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim wyniosła **8,7%** (14. miejsce w kraju). Na koniec 2019 r. poziom tego wskaźnika obniżył się do **7,9%**. **Korzystniejsza stopa bezrobocia wg badania BAEL<sup>11</sup>.** W 2018 r. w województwie podkarpackim wskaźnik osiągnął wartość **6,5%**. Według najnowszych danych w IV kwartale 2019 r. stopa bezrobocia wyniosła w podkarpackim **4,5%**.

Mapa. Stopa bezrobocia według województw w 2018 r. [%]



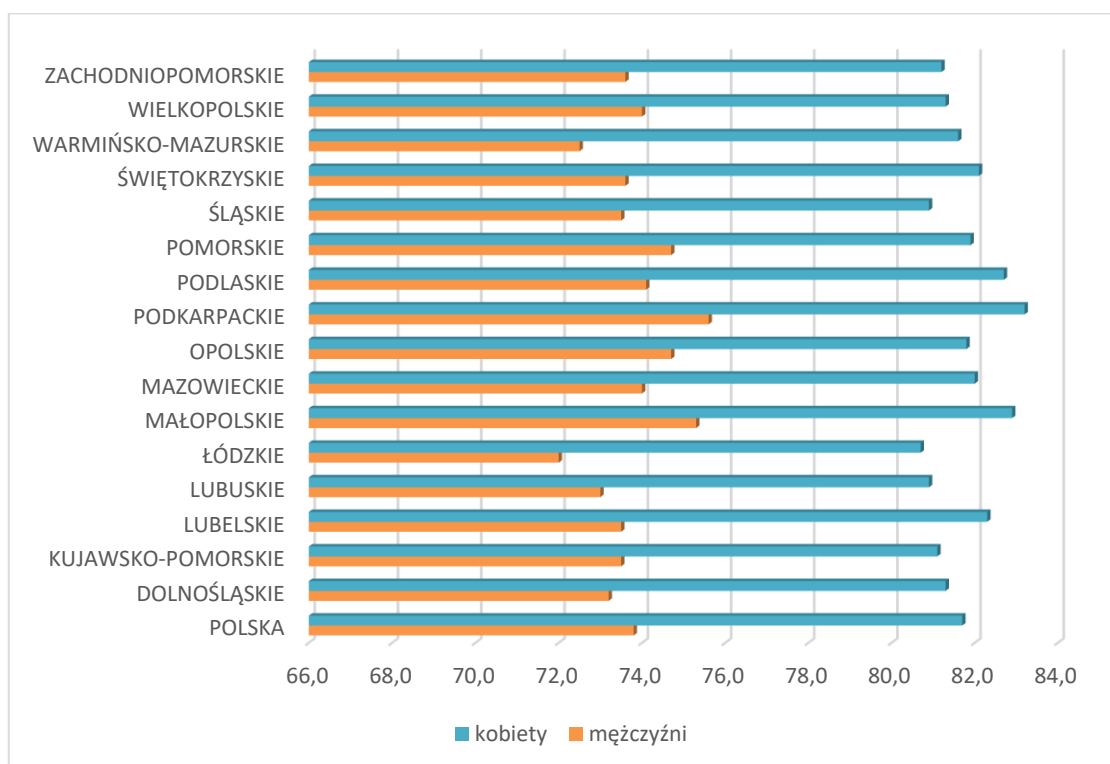
**PL=3,8%**

Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie danych GUS-BDL

- **Najdłuższe trwanie życia.** W 2018 r. w województwie podkarpackim średnia długość trwania życia mężczyzn była najdłuższa w kraju – wynosiła **75,6 lat**. Również najdłużej w kraju żyły mieszkanki województwa podkarpackiego (**83,2 lata**).

<sup>11</sup> GUS/BDL publikuje także dane dotyczące stopy bezrobocia na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności.

Wykres. Przeciętne dalsze trwanie życia kobiet i mężczyzn według województw w 2018 r. [lata]



Źródło: Opracowanie własne ROT na podstawie danych GUS-BDL

- **Jedno z najniższych w kraju, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto.** W 2018 r. w województwie podkarpackim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto<sup>12</sup> wyniosło **4 089,81 zł**, co lokowało województwo na 15. miejscu wśród województw. W kraju wartość tego wskaźnika wyniosła średnio 4 834,76 zł.

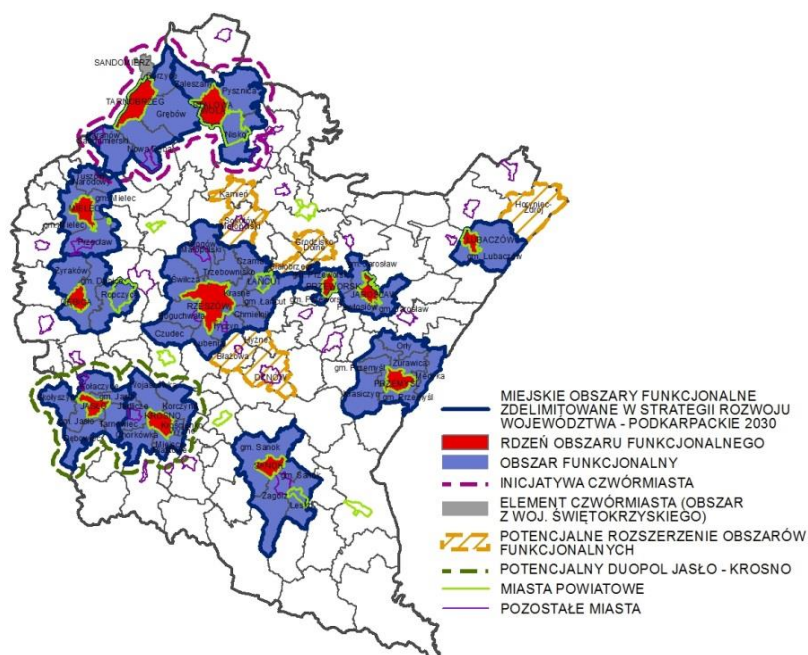
<sup>12</sup> Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.



### 3. Sieć osadnicza

- Na miejską sieć osadniczą województwa podkarpackiego składa się **51 miast**. Przeważają miasta małe z liczbą ludności do 10 tys. Miasta, których liczba mieszkańców przekracza 60 tys. to: Stalowa Wola, Mielec i Przemyśl. W kolejnych klasach wielkości miast znajduje się po kilka jednostek. Największą liczbę stanowią jednostki najmniejsze – z liczbą ludności do 10 tys. Takich miast jest w sumie 34.
- Rzeszów – stolica województwa w 2018 r. liczyła 191 564 mieszkańców.
- Szczególną rolę w rozprzestrzenianiu się procesów rozwojowych w regionie pełnią ośrodki subregionalne i bieguny wzrostu. *Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* wskazuje dziewięć regionalnych biegunów wzrostu, z których część docelowo tworzyć ma układy bipolarne.

Mapa. Miejskie Obszary Funkcjonalne<sup>13</sup>



Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie

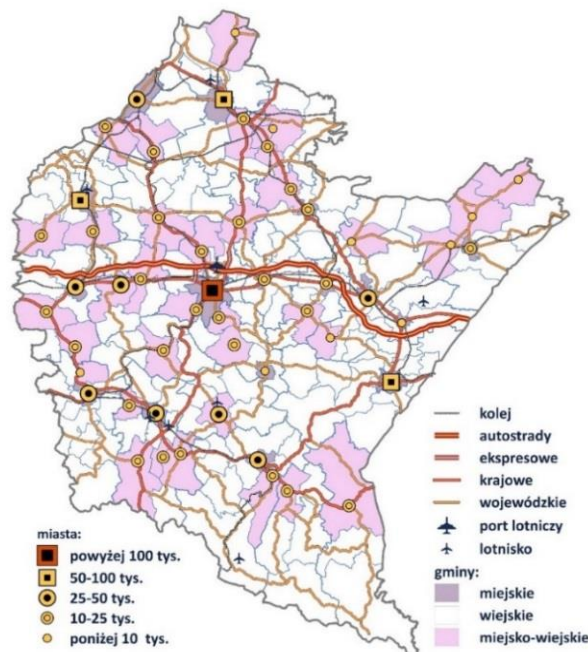
- **Najmniej zurbanizowane województwo w kraju.** W 2018 r. 60,05% Polaków zamieszkiwało w miastach. W województwie podkarpackim **współczynnik urbanizacji** przyjął **najniższą wartość (41,09%) w kraju**.
- W województwie podkarpackim w 2018 r. było **17 087 km dróg publicznych o twardej nawierzchni**, co stanowiło 5,6% takich dróg w kraju (9. miejsce). Struktura dróg publicznych w województwie podkarpackim nie odbiegała znacząco od struktury w kraju. **Największy odsetek** w podkarpackim, podobnie jak w kraju, **stanowiły drogi gminne: 46,7%** dróg publicznych w województwie (w kraju 46,3%). **Drogi powiatowe** w województwie podkarpackim stanowiły **37,8%** dróg publicznych w województwie (w kraju również odsetek ten wyniósł 37,8%). Zdecydowanie mniejszy odsetek dróg publicznych stanowiły w podkarpackim, podobnie jak w skali kraju, **drogi wojewódzkie: 10,1% dróg publicznych w województwie** i 9,7% dróg publicznych w kraju. Najmniejszy udział w drogach publicznych miały **drogi krajowe**<sup>14</sup>. W podkarpackim odsetek takich dróg wyniósł **5,4%** dróg publicznych w województwie, a w kraju 6,4%).

<sup>13</sup> Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030, s.170 – projekt.

<sup>14</sup> Należą do nich również autostrady i drogi ekspresowe.

- **Poprawiająca się dostępność komunikacyjna Podkarpacia.** Województwo dynamicznie nadrabia zaległości. Atutem poprawiającym dostępność komunikacyjną regionu jest obecność autostrady A4. Wzrasta długości rozbudowywanych i modernizowanych dróg wojewódzkich.

Mapa. System transportowy województwa podkarpackiego



Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie

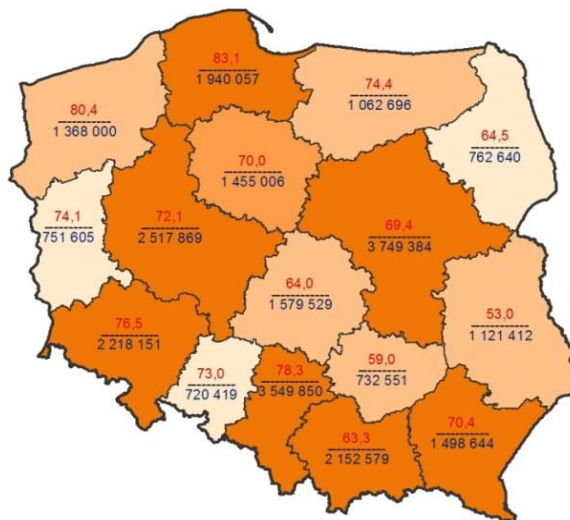
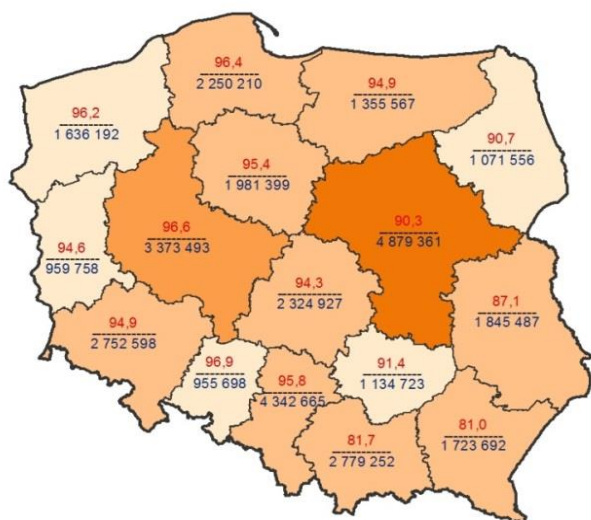
- **Poprawiający się stan bezpieczeństwa na drogach.** W roku 2018 na terenie województwa podkarpackiego odnotowano 1 481 wypadków drogowych, w których poszkodowanych było 1 775 osób, a zginęło 125. Widoczny jest **wyraźny spadek liczby wypadków** w stosunku do roku 2015 (1 703), a co za tym idzie również osób poszkodowanych (2015 r. 2 120 osób rannych i 136 ofiar śmiertelnych).
- **Zwiększający się ruch pasażerów na lotnisku Rzeszów – Jasionka.** W 2018 r. lotnisko Rzeszów – Jasionka obsłużyło 771 297 osób (wyjazdy i przyjazdy), co stanowiło 1,7% ruchu pasażerskiego w kraju. W ostatnich latach **zwiększał się** ruch pasażerów. W porównaniu z 2015 r. ruch pasażerów na tym lotnisku wzrósł o 16,3%.



- **Poprawia się sytuacja w zakresie długości czynnej sieci wodociągowej.** W 2018 r. długość czynnej sieci wodociągowej wynosiła **15 454 km** (2. miejsce w kraju), co stanowiło 5,0% sieci w kraju (kraj 307 690,4 km). Jednocześnie **wzrasta liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej.** W 2018 r. w podkarpackim **1 723 692 osoby** korzystały z sieci wodociągowej, co stanowiło **81,0%** ogółu ludności województwa. W tym zakresie występuje zróżnicowanie między północną i południową częścią województwa.

Mapa. Sieć wodociągowa i korzystający z sieci według województw w 2018 r.

Mapa. Sieć kanalizacyjna i korzystający z sieci województw w 2018 r.



DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ OGÓŁEM



KORZYSTAJĄCY Z WODOCIĄGU W % OGÓŁU LUDNOŚCI  
94,6  
959 758  
LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ

DŁUGOŚĆ SIECI KANALIZACYJNEJ OGÓŁEM



KORZYSTAJĄCY Z SIECI KANALIZACYJNEJ W % OGÓŁU LUDNOŚCI  
74,1  
751 605  
LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ

PL=307 690,4 km (długość sieci),  
PL=35 366 578 osób (korzystający z sieci),  
PL=92,1% (% ogółu ludności)

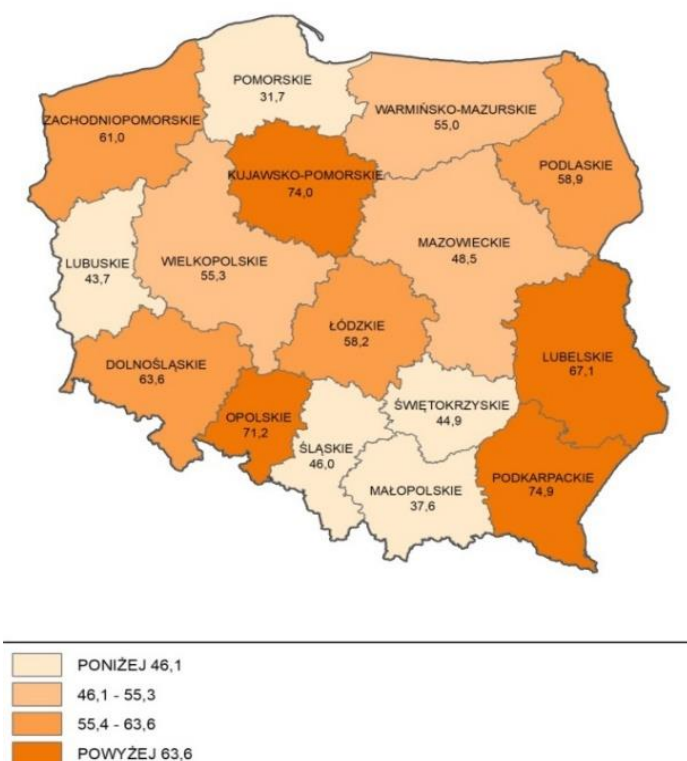
PL=160 971,4 km (długość sieci),  
PL=27 180 392 osób (korzystający z sieci),  
PL=70,8% (% ogółu ludności)

Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie danych GUS-BDL

- **Najdłuższa w kraju sieć kanalizacyjna i wzrost odsetka ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków.** W 2018 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła w podkarpackim **17 114,2 km** (1. miejsce w kraju), co stanowiło 10,7% sieci w kraju. W 2018 r. z sieci kanalizacyjnej korzystały w województwie podkarpackim **1 498 644 osoby**, co stanowiło **70,4%** ludności województwa. Wzrastał również systematycznie w podkarpackim odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. W 2018 r. wyniósł już **74,7%**.

- **Najwięcej w kraju gospodarstw domowych korzystających z Internetu.** Komputer osobisty z szerokopasmowym dostępem do Internetu, a więc z łączem faktycznie umożliwiającym sprawne korzystanie z Internetu, posiadało w 2017 r., aż **74,9% gospodarstw domowych**. Była to **najwyższa wartość w kraju** (średnia 53,8%).

Mapa. Udział gospodarstw domowych posiadających komputer osobisty z szerokopasmowym dostępem do Internetu według województw w 2017 r. [%]



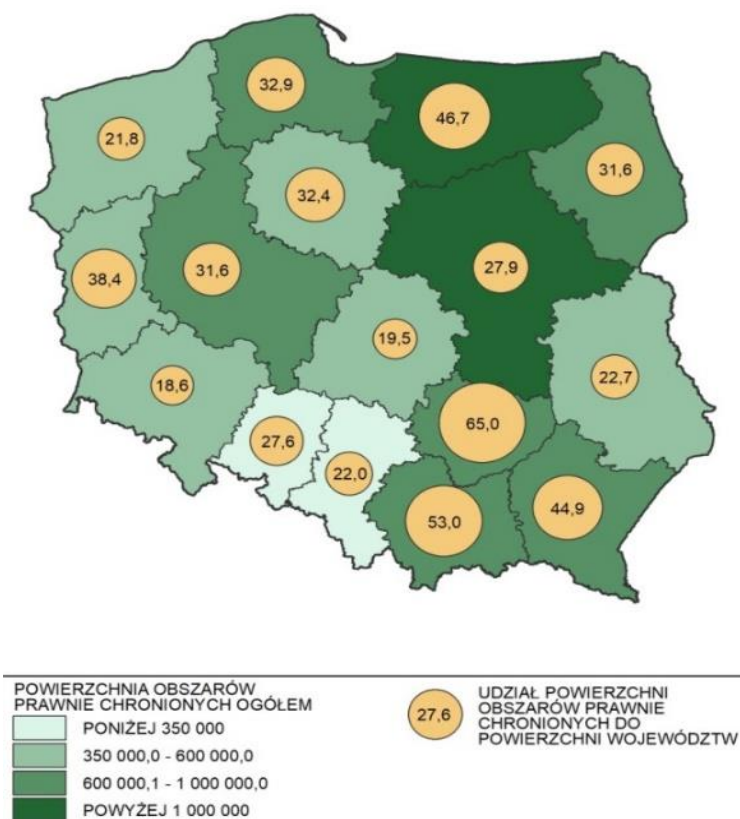
**PL=53,8**

Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie danych GUS-BDL

## 4. Środowisko i energetyka

- **Duża powierzchnia obszarów prawnie chronionych.** Według stanu na 2018 r., całkowita powierzchnia obszarów chronionych w województwie podkarpackim wynosiła **801 284,97 ha** (5.miejsce w kraju). Obszary prawnie chronione stanowiły w podkarpackim 7,9% takich obszarów w kraju. W 2018 r. udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem na Podkarpaciu wynosił **44,9%**, co lokowało województwo na **4. miejscu** w kraju.

Mapa. Obszary prawnie chronione i ich udział w powierzchni ogółem według województw w 2018 r. [ha]



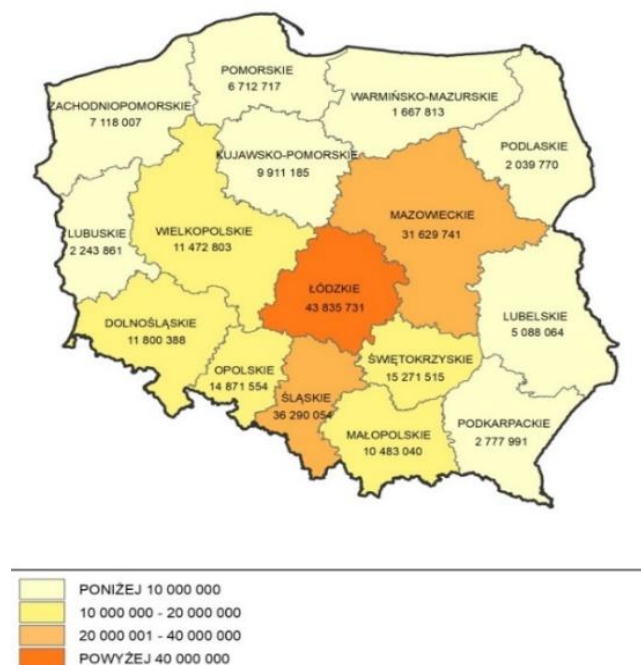
**PL=10 182 355,75**

**PL = 32,6%**

Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie danych GUS-BDL

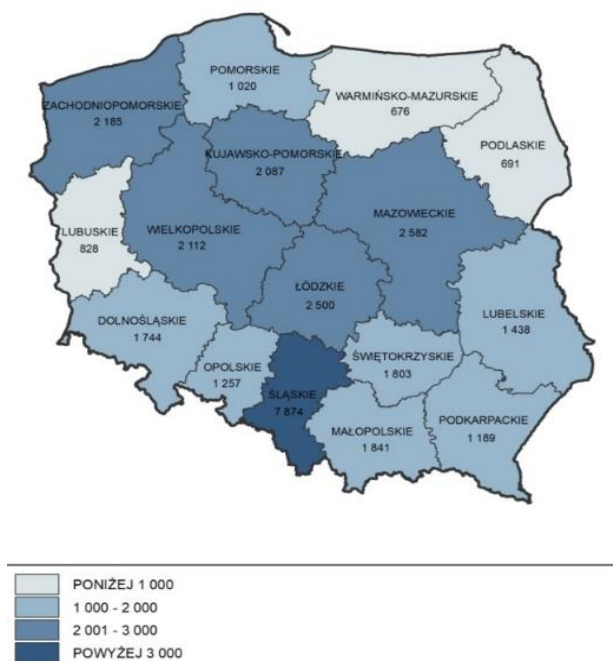
- **Jedna z najniższych w kraju emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych.** W 2018 r. w województwie podkarpackim wyemitowanych zostało **2 777 991 t/r** zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych, co stanowiło 1,3% takich zanieczyszczeń w kraju (13.miejsce w kraju). W 2018 r. w podkarpackim wyemitowanych zostało **1 189 t/r** zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych, co stanowiło 3,7% takich zanieczyszczeń w kraju (12.miejsce w kraju).

Mapa. Emisja zanieczyszczeń gazowych<sup>15</sup> według województw w 2018 r. [t/r]



PL=213 314 234

Mapa. Emisja zanieczyszczeń pyłowych<sup>16</sup> według województw w 2018 r. [t/r]



PL=35 827

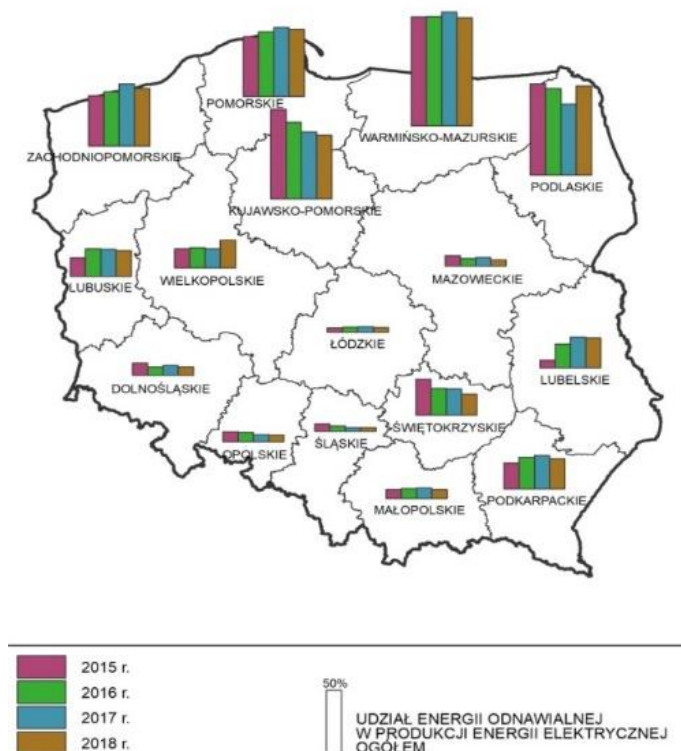
Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie danych GUS-BDL

- **Znaczny udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej.** W 2018 r. w województwie podkarpackim udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem wyniósł **23,1% (6.miejsce w kraju)**. W ostatnich latach w podkarpackim udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem utrzymywał się na zbliżonym poziomie.

<sup>15</sup> Dotyczy zakładów szczególnie uciążliwych.

<sup>16</sup> Dotyczy zakładów szczególnie uciążliwych.

Mapa. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem według województw w latach 2015-2018 r. [%]<sup>17</sup>



PL=12,7

Źródło: Opracowanie PBPP we współpracy z ROT na podstawie danych GUS-BDL

<sup>17</sup>W związku z bardzo dużymi nakładami finansowymi przeznaczonymi w ramach RPO WP 2014-2020 na OZE realizowanymi od 2018 r., aktualnie OZE przeżywają dynamiczny rozwój w województwie, jednakże wykres został zbudowany w oparciu o dane prezentowane przez GUS z opóźnieniem.

## II. MONITORING STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA - PODKARPACKIE 2020

Skutecznie działające systemy monitoringu pozwalają ocenić postęp i efekty zaplanowanych celów, a także służyć korekcie zaplanowanych działań. Podstawą skutecznego wdrażania każdej strategii rozwoju jest bowiem reagowanie na ujawniające się różnice między jej założeniami a efektami realizacji działań częściowych.

System monitorowania *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* opiera się na sieci podmiotów współpracujących, których głównym elementem strukturalnym jest Regionalne Obserwatorium Terytorialne (ROT) województwa podkarpackiego. Wśród tych podmiotów, obok ROT i instytucji zaangażowanych w system statystyki publicznej (urząd statystyczny), znajdują się podmioty publiczne uczestniczące w realizacji *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*, a ponadto instytuty i centra badawcze, uniwersytety i inne szkoły wyższe oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe ukierunkowane na działalność badawczą. Kryterium decydującym o włączeniu tego rodzaju podmiotów w strukturę systemu monitorowania i ewaluacji w województwie podkarpackim, jest dysponowanie przez nie wiedzą, doświadczeniem, informacjami i wynikami badań, mogącymi wspomagać ocenę rezultatów działań prorozwojowych.

W procesie monitoringu i ewaluacji wdrażania *Strategii rozwoju województwa* wykorzystywane są standardowe narzędzia (analiza dokumentów, analizy ilościowe i jakościowe, benchmarking, panele ekspertów i interesariuszy, analizy sieciowe, sondaże, studia przypadków) oraz formy ewaluacji partycypacyjnej, samoewaluacji, aktywności obywatelskiej ukierunkowanej na poprawę nieprawidłowości i nadużycia.

Zgodnie z przyjętym w *Strategii rozwoju województwa* systemem monitorowania Informacja o stopniu realizacji *Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2020* opracowywana jest corocznie, natomiast w cyklu rocznym i trzyletnim przygotowywane są raporty z realizacji *Strategii*.

W 2019 roku opracowany został raport monitoringowy – trzyletni (zewnętrzny). Raport jest dostępny na stronie ROT pod linkiem:

[http://rot.podkarpackie.pl/images/assets/files/bazawiedzy/badania\\_zewnetrzne/PKR2019\\_SRW\\_Podkarpackie\\_2020\\_raport\\_ko%C5%84cowy.pdf](http://rot.podkarpackie.pl/images/assets/files/bazawiedzy/badania_zewnetrzne/PKR2019_SRW_Podkarpackie_2020_raport_ko%C5%84cowy.pdf)

W ramach zadań ROT, dokonano rocznej analizy realizacji *Strategii rozwoju województwa*, którą wykorzystywano w pracach nad nową strategią rozwoju województwa. Na bieżąco analizowano wskaźniki monitoringowe.

Informacje o realizacji *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* były skorelowane z pracami nad nową *Strategią rozwoju województwa - Podkarpackie 2030*. W części diagnostycznej *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* przedstawione zostały główne wnioski z realizacji *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*, które prezentowane na spotkaniach konsultacyjnych.

Z opracowanego raportu trzyletniego – *Raportu z realizacji Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* za okres 2016-2019<sup>18</sup> niezależnych ewaluatorów dobrze oceniono poziom realizacji celu głównego, *Strategii rozwoju województwa*, którym jest efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców. Nastąpiła wyraźna poprawa jakości życia mieszkańców. Poprawiła się ich sytuacja materialna, bardzo wyraźnie spadło bezrobocie. W regionie zainwestowano również w jakość usług publicznych. Działania realizowane w ramach

---

<sup>18</sup> Raport z realizacji *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* za okres 2016-2019. Raport końcowy, Rzeszów 2019.



poszczególnych priorytetów tematycznych wskazanych w *Strategii* wpływały w dużym zakresie na zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej województwa.

Zdaniem ekspertów województwo realizuje **scenariusz szans**. Województwo rozwijało się bardzo dynamicznie w sferze gospodarczej, charakteryzowało się stabilnością populacji, nastąpiła wyraźna poprawa dostępności komunikacyjnej regionu, poprawiła się jakość bazy oświatowej, poprawiła się sytuacja materialna mieszkańców regionu.

Wskaźniki przyjęte do monitorowania *Strategii rozwoju* pochodzą w znacznej mierze z Głównego Urzędu Statystycznego (115), a także z innych źródeł (58). Rokiem bazowym dla większości wskaźników jest rok przyjęcia *Strategii* (2013, a więc dane za 2011 r.), zaś docelową wartością jest stan w roku 2020.

Poniżej zaprezentowano wskaźniki w podziale na 4 dziedziny działań strategicznych *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*:

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
1.1	Priorytet tematyczny 1.1. Przemysł												
1.	Udział przemysłu (sekcje B, C, D, E) w wartości dodanej brutto – według siedziby lokalnej jednostki działalności [%]	podkarpackie	26,6	27,6	28,4	29,3	30,1	31,1	32,0	31,0		30,3	GUS
2.	Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (Polska=100)	podkarpackie	.	56,34	56,87	58,39	57,09	56,78	60,60	60,09	59,51	60	GUS
3.	Odsetek pracujących w sektorze przemysłowym wg BAEL [%]	podkarpackie	.	30,5	30,4	30,4	31,2	30,8	32,2	33,5	35,0	33,7	GUS
4.	Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej [%]	podkarpackie	.	7,6	6,9	6,3	6,8	8,4	9,6	6,0	10,2	10	GUS
5.	Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych ponoszących nakłady na działalność innowacyjną - przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 osób i więcej [%]	podkarpackie	.	16,7	14,41	15,80	14,83	14,38	19,66	15,90	23,80	20	GUS
6.	Liczba klastrów działających w województwie podkarpackim	podkarpackie	.	.	19	21	22	26	28	28	25	co najmniej podwojenie liczby klastrów	Źródła własne, PARP
7.	Liczba członków klastrów działających w województwie podkarpackim	podkarpackie	.	.	567	763	860	970	1173	1236	1118	co najmniej potrojenie liczby członków klastrów	Źródła własne, PARP



L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
1.2	Priorytet tematyczny 1.2. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe												
1.	Nakłady na działalność B+R na 1 mieszkańca [zł]	podkarpackie	.	254,8	298,0	372,9	437,4	427,2	358,7	371,5	430,6	350	GUS
2.	Udział samodzielnych pracowników naukowych w ogólnej liczbie nauczycieli akademickich w podstawowym miejscu pracy [%]	podkarpackie	.	.	25	22,4	25,6	25,6	26,6	26,43	31,6	28	4 uczelnie: UR, PR, WSliZ, WSPiA
3.a	Liczba zespołów badawczych ogółem	podkarpackie	.	.	431	297	421	342	391	448	442	480	4 uczelnie: UR, PR, WSliZ, WSPiA
3.b	Liczba międzynarodowych zespołów badawczych	podkarpackie	.	.	73	17	12	11	17	18	16	100	4 uczelnie: UR, PR, WSliZ, WSPiA
4.a	Liczba zgłoszeń wynalazków krajowych w Urzędzie Patentowym RP	podkarpackie	.	120	103	113	110	193	232	198	202	wzrost o 20%	GUS
4.b	Liczba udzielonych patentów na wynalazki krajowe przez Urząd Patentowy RP	podkarpackie	.	53	49	78	76	69	92	94	135	wzrost o 20%	GUS
5.	Liczba zleceń badawczych dla uczelni	podkarpackie	.	.	365	391	326	422	610	512	531	500	4 uczelnie: UR, PR, WSliZ, WSPiA
6.	Wartość zleceń badawczych dla uczelni [mln zł]	podkarpackie	.	.	54,9	4,72	5,4	5,7	8,5	7,55	8,66	100	4 uczelnie: UR, PR, WSliZ, WSPiA
7.	Liczba jednostek o statusie Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (projekt zakończony)	podkarpackie	.	.	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	Projekt zakończony	Projekt zakończony	3	MNiSW
8.	Zatrudnieni w B+R [EPC]	podkarpackie	.	2851,3	3832,0	4329,8	5925,7	5441,3	5708,4	5361,4	5702,7	3500	GUS

9.	Liczba studentów studiujących na kierunkach zamawianych (projekt zakończony ?)	podkarpackie	.	.	7098	7990	8458	7083	.	.	370*	10000	Źródła własne
10.a	Liczba zakończonych projektów B+R zrealizowanych poprzez system grantowy	podkarpackie	.	.	45	34	36	34	19	10	32*	70	Źródła własne
10.b	Wartość zakończonych projektów B+R zrealizowanych poprzez system grantowy [mln zł]	podkarpackie	.	.	25,2	21,9	34,2	26,6	12,8	3,6	8,9*	44	Źródła własne

\*bez 5 uczelni

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
1.3	Priorytet tematyczny 1.3. Turystyka												
1.	Liczba zbudowanych wielofunkcyjnych, wysoko standardowych kompleksów rekreacyjno-wypoczynkowych i leczniczych z bazą noclegową o standardzie 3 gwiazdek i wyżej	podkarpackie	.	.	0	0	1	1	1	1	1	6	Źródła własne
2.	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych (od 2012 r. zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)	podkarpackie	.	.	2284453	2297077	2493522	2772613	3097584	3384948	3540363	2 700 tys.	GUS
3.	Udzielone noclegi turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych (od 2012 r. zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)	podkarpackie	.	.	147661	159789	174499	213379	259276	303657	291635	230 tys.	GUS

4.	Roczna frekwencja odwiedzających w 10 wybranych dużych atrakcjach turystycznych regionu [tys.]	podkarpackie	.	.	1065	1109,4	1149,3	1205,9	1464,6	1506,0	1572,7	Wzrost o 10% (tj. do 1172)	Źródła własne
5.	Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych (od 2012 r. zmiana metodologii obliczania wskaźnika - GUS)	podkarpackie	.	21591	24205	25504	27598	28711	30746	32968	34743	27 tys.	GUS
6.	Liczba podmiotów zrzeszonych w klastrach turystycznych, Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz Lokalnych Organizacjach Turystycznych	podkarpackie	.	.	231	252	269	281	284	240*	196*	500	Źródła własne

\* bez danych z jednego LOT

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
1.4	Priorytet tematyczny 1.4. Rolnictwo												
1.	Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym [ha]	podkarpackie	.	.	4,56	4,6	4,63	4,71	4,73	4,77	4,83	5	ARiMR
2.	Globalna produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych [zł]	podkarpackie	3328	3537	3859	4490	4597	4146	4235	4373	4851	4000	GUS
3.	Liczba podmiotów działających w sektorze rolno-spożywczym	podkarpackie	868	841	843	.	.	.	.	.	.	1000	GUS
4.	Liczba grup producenckich (grupy producentów rolnych oraz grupy producentów owoców i warzyw)	podkarpackie	.	.	39	50	49	49	58	44	33	100	Dep. Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem UMWP

5.	Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych z certyfikatem w gospodarstwach ekologicznych w powierzchni użytków rolnych ogółem w gospodarstwach rolnych [%]	podkarpackie	.	4,19	4,31	4,43	3,60	2,52	2,19	2,20	2,08	5	GUS
----	--	--------------	---	------	------	------	------	------	------	------	------	---	-----

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
1.5	Priorytet tematyczny 1.5. Instytucje otoczenia biznesu												
1.	Wartość udzielonych poręczeń przez fundusze poręczeń kredytowych [mln zł]	podkarpackie	.	49,9	35,3	42,2	9,98	15,47	9,56	2,62	2,42	wzrost o 15%	Krajowe Stowarzyszenie Poręczeń Kredytowych, źródła własne
2.	Liczba udzielonych poręczeń przez fundusze poręczeń kredytowych	podkarpackie	.	232	214	271	64	171	85	58	51	wzrost o 15%	Krajowe Stowarzyszenie Poręczeń Kredytowych, źródła własne
3.	Wartość udzielonych pożyczek przez fundusze pożyczkowe [mln zł]	podkarpackie	9,99	17,78	14,30	47,18	53,45	41,64	36,83	27,08	57,60	wzrost o 15%	Polski Związek Funduszy Pożyczkowych, źródła własne
4.	Liczba udzielonych pożyczek przez fundusze pożyczkowe	podkarpackie	118	160	127	324	776	658	588	431	620	wzrost o 15%	Polski Związek Funduszy Pożyczkowych, źródła własne
5.	Liczba wykonanych usług doradczych o charakterze ogólnym świadczona przez podmioty zaliczone do KSU	podkarpackie	.	1830	2070 <sup>1</sup>	5942 <sup>1</sup>	4945 <sup>1</sup>	2882 <sup>2</sup>	1627 <sup>2</sup>	653 <sup>3</sup>	600 <sup>4</sup>	wzrost o 10%	PARP, źródła własne

6.	Liczba wykonanych usług szkoleniowych świadczona przez podmioty zaliczone do KSU	podkarpackie	.	688	273 <sup>1</sup>	341 <sup>1</sup>	741 <sup>1</sup>	1715 <sup>2</sup>	402 <sup>2</sup>	288 <sup>3</sup>	287 <sup>4</sup>	wzrost o 10%	PARP, źródła własne
7.	Liczba wykonanych usług doradczych o charakterze proinnowacyjnym KSU świadczona przez podmioty Krajowej Sieci Innowacji KSU	podkarpackie	.	126	44 <sup>1</sup>	93 <sup>1</sup>	190 <sup>1</sup>	116 <sup>2</sup>	112 <sup>2</sup>	175 <sup>3</sup>	222 <sup>4</sup>	wzrost o 20%	PARP, źródła własne
8.	Liczba wykonanych usług doradczych w zakresie finansowania zwrotnego (pożyczki, poręczenia) świadczona przez podmioty Krajowej Sieci Innowacji KSU	podkarpackie	.	0	125 <sup>1</sup>	324 <sup>1</sup>	476 <sup>1</sup>	493 <sup>2</sup>	391 <sup>2</sup>	192 <sup>3</sup>	134 <sup>4</sup>	100	PARP, źródła własne
9.	Liczba inwestorów w parkach przemysłowych i technologicznych	podkarpackie	.	.	55	56	77	80	94 <sup>a</sup> 53 <sup>b</sup> 13 <sup>c</sup>	109 <sup>a</sup> 62 <sup>b</sup> 47 <sup>c</sup>	113 <sup>a</sup>	co najmniej podwojenie liczby inwestorów	Źródła własne
10.	Wartość inwestycji w parkach przemysłowych i technologicznych [mln zł]	podkarpackie	.	.	ok. 1000,0	1958,1	1724,0	2029	2428,6	2858,4	3276,67	co najmniej podwojenie wartości nakładów	Źródła własne
11.	Udział podmiotów gospodarczych pozostających na rynku przez minimum 2 lata po opuszczeniu Inkubatora w liczbie inkubowanych podmiotów gospodarczych [%]	podkarpackie	.	.	0	28,5	29,9	25,4	25,9	36,1 <sup>^</sup>	35,3 <sup>5</sup>	osiągnięcie poziomu min. 90%	Źródła własne

<sup>1</sup> dane otrzymane z PARP,

<sup>2</sup> dane pozyskane przez UMWP (dane nie obejmują informacji z jednego podmiotu)

<sup>3</sup> dane pozyskane przez UMWP (brak danych z 2 instytucji)

<sup>a</sup> ogółem

<sup>b</sup> posiadający zezwolenie

<sup>c</sup> nie posiadający zezwolenia

<sup>^</sup> bez jednego podmiotu

<sup>4</sup> dane pozyskane przez UMWP (brak danych z 1 instytucji)

<sup>5</sup> bez danych z 3 podmiotów

L.p.	Wskaźnik		Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
													Wartość docelowa	
2.1	Priorytet tematyczny 2.1. Edukacja													
1.a	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w mieście [%]		podkarpackie	.	84,3	84,5	89,3	95,2	102	101,2	106,1	109,7	95	GUS
1.b	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na wsi [%]		podkarpackie	.	47,1	50,2	54,5	59,5	64,5	61,7	65,5	68,4	60,1	GUS
1.c	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]		podkarpackie	.	61,7	63,8	68,2	73,6	79,3	77,3	81,5	84,9	78	GUS
2.a	Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w części humanistycznej (Polska=100) (zmiana metodologii obliczania wskaźnika)	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej z języka polskiego (Polska=100)	podkarpackie	.	106,64	103,08	101,61	102,94	101,61	.			utrzymanie obecnego poziomu powyżej średniej krajowej	GUS
		Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie (Polska=100)				101,64	101,72	101,69 (historia)	101,56 (historia)	.				
2.b	Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w części matematyczno-przyrodniczej (Polska=100) (zmiana metodologii obliczania wskaźnika)	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki (Polska=100)	podkarpackie	.	103,22	104,26	104,17	104,25	104,16	.			utrzymanie obecnego poziomu powyżej średniej krajowej	GUS
		Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu przedmiotów przyrodniczych (Polska=100)				102	105,08	101,92 (przyroda)	102,0 (przyroda)	.				
2.c	Zdawalność matur (Polska =100)		podkarpackie	.	100	100	100	100	101,35	101,27	99,24	101,13	utrzymanie obecnego poziomu powyżej	GUS

												średniej krajowej	
3.a	Liczba uczniów szkół podstawowych (bez specjalnych) przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów [osoby] (GUS nie monitoruje)	podkarpackie	.	7,95	7,55	.	.	.	.	.	.	6	GUS
3.b	Liczba uczniów gimnazjów (bez specjalnych) przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów [osoby] (GUS nie monitoruje)	podkarpackie	.	9,2	8,66	.	.	.	.	.	.	8	GUS
4.a	Udział absolwentów zasadniczych szkół zawodowych w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkół zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących) [%]	podkarpackie	.	16,9	16	15,3	11,2	15,0	15,7	13,2	13,6	20	GUS
4.b	Udział absolwentów techników w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących) [%]	podkarpackie	.	33,7	33,9	32,6	35,1	34,9	36,5	38,9	38,6	40	GUS
4.c	Udział absolwentów liceów ogólnokształcących w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, techników i liceów ogólnokształcących) [%]	podkarpackie	.	49,5	50,1	52,1	53,7	50,1	47,8	47,9	47,8	40	GUS
5.	Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu [%]	podkarpackie	.	3	3	2,6	1,9	1,9	2,0	2,1	3,6	9	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
2.2	Priorytet tematyczny 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe												
1.a	Wydatki budżetu województwa na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [tys. zł]	podkarpackie	.	25,31	27,4	29,65	32,33	29,93	28,48	27,10	33,26	wzrost do poziomu średniej krajowej	GUS
1.b	Wydatki budżetów powiatów na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [tys. zł]	podkarpackie	.	4,54	5,93	5,84	5,06	4,76	4,97	5,23	10,94		
1.c	Wydatki budżetów gmin na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca [tys. zł]	podkarpackie	.	112,3	111,3	116,14	114,77	109,83	107,1	124,77	193,89		
2.	Przeciętne miesięczne wydatki na kulturę i rekreację na 1 osobę w gospodarstwie domowym [zł]	podkarpackie	.	56,4	59,34	49,81	53,71	48,55	47,66	56,27	51,71	wzrost do poziomu średniej krajowej	GUS
3.	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	podkarpackie	.	164	168	169	162	159	156	151	150	wzrost do poziomu średniej krajowej	GUS
4.	Liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 mieszkańców	podkarpackie	.	114,85	103,98	105,58	105,88	88,40	100	80	87	wzrost	GUS
5.	Zwiedzający muzea i oddziały muzealne na 1000 ludności	podkarpackie	.	.	474,5	494,4	668,6	686,1	661,9	609,6	592,3	wzrost o 20%	GUS



L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
2.3	Priorytet tematyczny 2.3. Społeczeństwo obywatelskie												
1.	Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) [%]*	podkarpackie	50,75	.	.	.	50,72	-	-	-	53,18	65	PKW/GUS
2.	Liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców [szt.]	podkarpackie	.	30,32	31,6	33,2	32,5	34,5	35,0	36,3	37,2	42	Stowarzyszenie Klon/Jawor
3.	Odsetek osób przekazujących 1% podatku na rzecz OPP [%]	podkarpackie	.	46,2	52,2	54,7	58,1	60,65	61,09	61,76	62,25	60	Izba Skarbowa

\*wskaźnik GUS obowiązywał do 2010 r., od 2014 r. I tura dotyczy wyborów organów wykonawczych w gminach (wójt, burmistrz, prezydent miasta)

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
2.4	Priorytet tematyczny 2.4. Włączenie społeczne												
1.	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po transferach społecznych [%]	podkarpackie	.	21,3	.	.	.	.	.	.	.	17,7	GUS
2.	Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15 lat i więcej [%]	podkarpackie	.	49,3	48,8	48,1	46,9	48,0	50,6	51,8	51,4	57	GUS

3.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności	podkarpackie	.	637	617	641	597	569	511	454	408	600	GUS
4.	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym (Polska = 100)	podkarpackie	.	76,4	75,0	76,8	78,6	78,0	76,9	78,5	79,6	zmiana pozycji w rankingu województw o 1 miejsce w górę	GUS
5.	Stopa bezrobocia rejestrowanego [%]	podkarpackie	.	15,5	16,4	16,3	14,6	13,2	11,5	9,6	8,7	zmiana pozycji w rankingu województw o 2 miejsca w górę	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
2.5	Priorytet tematyczny 2.5. Zdrowie publiczne												
1.a	Odsetek zgonów z powodu nowotworów [%]	podkarpackie	.	23,1	23,5	23,1	23,2	23,5	25,8	25,1	25,6	17	GUS
1.b	Odsetek zgonów z powodu chorób układu krążenia [%]	podkarpackie	.	50,3	50,6	50,6	46,1	53,4	46,7	43,1	43,2	40	GUS
2.	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	podkarpackie	.	5,3	5,1	4,5	5,0	4,1	4,5	3,3	4,2	3	GUS
3.a	Przeciętne trwanie życia kobiet [lata]	podkarpackie	.	82	82,1	82,4	82,8	82,5	83,0	83,1	83,2	84	GUS
3.b	Przeciętne trwanie życia mężczyzn [lata]	podkarpackie	.	74,1	74,3	74,8	75,1	74,9	75,4	75,6	75,6	76	GUS
4.	Liczba lekarzy na 10 tys. ludności (personel pracujący ogółem)	podkarpackie	.	35	37	38	39	41	43	44	46	40	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
2.6	Priorytet tematyczny 2.6. Sport powszechny												
1.	Liczba punktów zdobytych przez reprezentantów województwa podkarpackiego w systemie	podkarpackie	.	.	4794,52	5105,74	4840,91	4871,38	5225,42	5081,48	4987,51	8000	Polska Federacja

	współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży												Sportu Młodzieżowego
2.	Odsetek populacji mieszkańców województwa do lat 19 uczestniczącej w imprezach sportu szkolnego [%]	podkarpackie	21,8	21,8	22,4	22,2	23,4	23,7	24,05	24,24	24,41	23,8	Zarząd Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego
3.	Młodzież do lat 18 ćwicząca w klubach sportowych na 1000 osób w wieku do lat 18 (obliczanie wskaźnika co 2 lata)	podkarpackie	114	.	110	.	116	.	127		128	200	GUS
4.	Stopień wykorzystania infrastruktury sportowej w województwie (boiska uniwersalne) [%]	podkarpackie	71	.	71	.	74	.	.		76,9	80	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
3.1	Priorytet tematyczny 3.1. Dostępność komunikacyjna												
1.a	Czas dojazdu koleją z Rzeszowa do Warszawy [min]	podkarpackie	.	375	370	360	336	262	250	230	244	200	PKP
1.b	Czas dojazdu koleją z Rzeszowa do Krakowa [min]	podkarpackie	.	230	191	230	209	120	110	92	99	80	PKP

1.c	Czas dojazdu koleją z Rzeszowa do Przemyśla (granica państwa) [min]	podkarpackie	.	90	89	85	85	68	67	73	64	50	PKP
2.a	Łączna długość czynnych linii kolejowych [km]	podkarpackie	.	1024	1024	924	978	978	978	895	978	1029	GUS
2.b	Długość zelektryfikowanych eksploatowanych linii kolejowych [km]	podkarpackie	.	355	365	355	367	367	369	369	370	436	GUS
3.a	Ilość odprawionych pasażerów (wyjazdy) transportem kolejowym [mln osób] (dostępność danych GUS co 5 lat)	podkarpackie	4,929	.	.	.	.	3,175	.	.	.	5,2	GUS
3.b	Ilość odprawionych pasażerów (wyjazdy) transportem kolejowym - przewozy wewnątrz województwa (mln osób) (dostępność danych GUS co 5 lat)	podkarpackie	3,25	.	.	.	.	2,490	.	.	.	3,7	GUS
4.a	Czas dojazdu koleją do Rzeszowa z Tarnobrzega [min]	podkarpackie	.	82	75	63	68	50	48,5	48	55	70	PKP
4.b	Czas dojazdu koleją do Rzeszowa z Jasła [min]	podkarpackie	.	118	90	86	84	70	68	99	68	70	PKP
4.c	Czas dojazdu koleją do Rzeszowa z Zagórza [min]	podkarpackie	.	270	239	240	197	174	183	191	196	120	PKP
5.	Przewozy pasażerów środkami komunikacji miejskiej [mln osób]	podkarpackie	.	54	48,2	54,7	53,4	52,6	55,5	59,6	63,3	wzrost o 10-15%	GUS
6.	Liczba obsłużonych pasażerów w portach	podkarpackie	.	491,3	564,9	589,9	601,1	645,2	664,1	693,5	771,3	900	GUS

	lotniczych - przyjazdy i wyjazdy [tys.]												
7.	Długość rozbudowanych dróg wojewódzkich (kat. 10t/oś) [km]	podkarpackie	.	85,9	109,26	125,34	212,58	236,36	236,36	236,36	261,66	150	Dep. Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego UMWP
8.	Liczba ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych na 100 tys. pojazdów	podkarpackie	.	18,13	14,46	11,49	10,60	9,63	9,51	8,00	7,75	zmniejszenie do poziomu średniej krajowej	GUS

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
3.2	Priorytet tematyczny 3.2. Dostępność technologii informacyjnych												
1.	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu szerokopasmowego [%]	podkarpackie	.	59,8	62,6	67,6	71,3	73,8	74,7	74,9		80	GUS
2.	Liczba gmin objętych systemem GIS [%]	podkarpackie	.	.	2	21	41	60	68	77	85	90	PBPP
3.	Przedsiębiorstwa (powyżej 9 pracujących) posiadające własną stronę internetową [%]	podkarpackie	.	59,4	61,4	58,8	60,3	56,5	62,5	62,7	57,3	80	GUS

4.	Średnia liczba usług świadczonych on-line przez JST w ramach PSeAP co najmniej na poziomie 3	podkarpackie	.	.	0	0	0	0	0	197	278	50	Dep. Społeczeństwa Informacyjnego UMWP
----	--	--------------	---	---	---	---	---	---	---	-----	-----	----	--

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
3.3	Priorytet tematyczny 3.3. Funkcje metropolitalne Rzeszowa												
1.	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	337	339	340	342	343	345	344	346	wzrost o 5% (352)	GUS
2.	Udział podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach wyższego rzędu w ogólnej liczbie podmiotów [%]	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	35,3	36,7	38,5	39,6	40,4	41,1	42,0	43,2	wzrost o 5% (37,1)	GUS
3.	Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	958	986	1029	1062	1088	1111	1142	1155	wzrost o 10% (1053,8)	GUS

4.a	Liczba wykonanych wozokilometrów komunikacji miejskiej MOF Rzeszowa w ciągu roku [mln km]	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	11,63	11,07	10,53	10,65	12,09	12,4	13,11	14,18	wzrost o 20% (13,96)	MPK, MKS
4.b	Przewozy pasażerów środkami komunikacji miejskiej MOF Rzeszowa [mln osób]	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	32,16	30,5	34,26	35,14	35,50	37,8	41,78	45,90	wzrost o 20% (38,59)	MPK, MKS
5.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni geodezyjnej ogółem [%]	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	2,8	3,2	3,4	3,7	3,9	3,9	4,1	4,3	wzrost do poziom 5%	GUS
6.	Drogi publiczne o nawierzchni twardej ulepszonej – łącznie krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne w gminach zaliczonych do MOF [km]	Miejski Obszar Funkcjonalny Rzeszowa	.	.	1424,2* 1369,1	1411,2	1378,9	1385,7	1411,41	1452,6		1550	Dane uzyskane z gmin, zarządów dróg powiatowych, PZDW, GDDKiA oddział w Rzeszowie

\*dane zebrane w procesie przygotowywania Strategii



L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
3.4	Priorytet tematyczny 3.4. Funkcje obszarów wiejskich												
1.	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej na wsi [%]	podkarpackie	.	64,3	64,6	65,2	70,0	70,7	71,0	71,2	71,6	70	GUS
2.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej na wsi [%]	podkarpackie	.	43,1	44,4	45,5	54,5	55,3	55,9	56,1	56,8	48	GUS
3.	Drogi zamiejskie o twardej nawierzchni ulepszonej na 100 km2 [km]	podkarpackie	64,5	65,9	68,0	69,3	70,6	71,5	72,7	73,8	73,6	65	GUS
4.a	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności na wsi (polska wieś = 100)	podkarpackie	.	76,77	76,53	76,47	76,44	76,35	76,72	76,72	76,80	80	GUS
4.b	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym na wsi	podkarpackie	.	7	6,8	7,02	7,01	7,2	7,4	7,6	8,0	9	GUS
5.	Stopa bezrobocia osób w wieku 15 lat i więcej na wsi wg BAEL [%]	podkarpackie	.	11,7	12,9	13,9	13,7	12,2	10,5	8,9	7,0	7	GUS
6.	Liczba gospodarstw agroturystycznych/ miejsc noclegowych	podkarpackie	.	.	908 gosp. agr./ 7866	956 gosp. agr./ 8331	985 gosp. agr./ 8516	.	.			1300 gosp. agr./ 14000	GUS UWAGA: Liczone

					miejsc noclegow ych	miejsc noclegow ych	miejsc noclegow ych.					miejsc noclegowyc h	SA KWATERY ! (od 2013 r)
7.	Liczba gmin uczestniczących w Podkarpackim Programie Odnowy Wsi [%]*	podkarpackie	.	32% tj.46 jst	32% tj.46 jst	61,1% tj.88 jst	66% tj.95 jst	66% tj.95 jst	75% tj.108 jst	67,36% tj. 97 jst	67,36% tj. 97 jst	95%, tj.137 jst	Dep. PROW UMWP
8.	Liczba produktów tradycyjnych zarejestrowanych na liście Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi	podkarpackie	.	.	111	156	179	204	219	227	233	200	Rejestr Ministerst wa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
9.	Liczba stowarzyszeń, organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON na wsi	podkarpackie	.	3072	3213	3297	3389	3544	3637	3714	3625	3500	GUS

\*Do programu mogą zostać włączone gminy wiejskie i miejsko – wiejskie: 144 samorządy z terenu województwa podkarpackiego (Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2011 – 2016)

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020 Wartość docelowa	Źródło
3.5	<b>Priorytet tematyczny 3.5. Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu</b>												
1.a	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Krosna	.	273	274	273	273	273	272	273	273	wzrost o 5%	GUS
1.b	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Mielca	.	238	238	239	238	238	238	239	239	wzrost o 5%	
1.c	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Przemyśla	.	213	213	212	212	211	210	210	209	wzrost o 5%	
1.d	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Stalowej Woli	.	236	235	234	234	233	232	231	230	wzrost o 5%	
1.e	Gęstość zaludnienia	Miejski Obszar Funkcjonalny Tarnobrzegu	.	170	169	169	168	168	167	166	165	wzrost o 5%	
2.a	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie	Krosno	.	1,6	1,6	1,58	1,56	1,55	1,53	1,51	1,44	utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	GUS
2.b	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do	Przemyśl	.	1,28	1,28	1,27	1,27	1,28	1,31	1,31	1,28	utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	

	średniej w województwie												
2.c	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie	Mielec	.	1,34	1,34	1,34	1,33	1,33	1,33	1,32	1,28	utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	
2.d	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie	Stalowa Wola	.	1,34	1,33	1,30	1,29	1,27	1,25	1,22	1,19	utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	
2.e	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w miastach subregionalnych w stosunku do średniej w województwie	Tarnobrzeg	.	1,42	1,40	1,39	1,34	1,32	1,28	1,28	1,25	utrzymanie obecnej wysokości wskaźnika	
3.a.1	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%]	podkarpackie	.	39,6	Tajemnica stat.	Tajemnica stat.	Tajemnica stat.	24,4	24,8	25,3	25,8	.	
3.a.2	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%]	Krosno	.	40	38,8	42,2	42,2	44,1	42,4	44,6	44,9	bez zmian	GUS
3.a.3	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%]	Przemyśl	.	25,1	22,6	22,9	22,4	21,6				wzrost	

3.a.4	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%]	Mielec	.	59,5	62,6	61,3	61,3	61,8	62,3	62,2	63,6	utrzymanie	
3.a.5	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%]	Stalowa Wola	.	53,9	53,1	52,3	53,4	55,6	55,0	53,6	54,5	utrzymanie	
3.a.6	Odsetek pracujących w sekcjach B-F [%]	Tarnobrzeg	.	29,4	28,2	28,0	0,0	Tajemnica stat.	23,6	23,1	24,9	wzrost	
3.b.1	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%]	podkarpackie	.	18,3	17,7	17,5	17,6	17,9	18,1	18,2	18,1	.	GUS
3.b.2	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%]	Krosno	.	27,3	26,0	23,3	22,8	22,1	22,5	18,9		spadek	
3.b.3	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%]	Przemyśl	.	25,5	25,1	24,5	24,3	25,7				wzrost	
3.b.4	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%]	Mielec	.	16,3	14,4	13,6	14,5	14,4	14,6	15,0		spadek	
3.b.5	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%]	Stalowa Wola	.	17,9	18,3	17,6	0,0	Tajemnica stat.				spadek	
3.b.6	Odsetek pracujących w sekcjach G-J [%]	Tarnobrzeg	.	22,3	19,3	19,4	20,3	20,6				wzrost	
3.c.1	Odsetek pracujących w sekcji M-U [%]	podkarpackie	.	22,2	23,2	23,5	23,8	23,7	24,0	24,1	24,2	.	GUS
3.c.2	Odsetek pracujących w sekcji M-U [%]	Krosno	.	30,3	32,8	32,1	32,6	31,5	32,9	34,3		wzrost	
3.c.3	Odsetek pracujących w sekcji M-U ([[%]	Przemyśl	.	45,2	47,7	52,3	52,8	52,3				spadek	

3.c.4	Odsetek pracujących w sekcji M-U [%]	Mielec	.	22,0	20,9	23,0	22,1	21,7	21,5	47,6	20,0	wzrost	
3.c.5	Odsetek pracujących w sekcji M-U [%]	Stalowa Wola	.	24,9	25,2	26,7	26,9	25,4	25,7	26,2	25,7	wzrost	
3.c.6	Odsetek pracujących w sekcji M-U [%]	Tarnobrzeg	.	44,1	48,1	48,2	51,6	51,5	51,2	51,4	50,5	spadek	
4.a	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	podkarpackie	.	10,7	11,3	11,4	10,2	9,2	8,0	6,8	6,3	.	GUS
4.b	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	Krosno	.	7,2	8,6	8,8	7,3	6,3	5,0	3,6	2,9	bez zmian	
4.c	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	Przemyśl	.	12,9	12,8	12,7	11,9	10,6	10,2	9,2	8,5	spadek do 10%	
4.d	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	Mielec	.	9,9	9,2	8,4	8,2	8,1	5,6	4,3	3,6	bez zmian	
4.e	Udział bezrobotnych zarejestrowanych	Stalowa Wola	.	8,7	9,2	9,0	7,5	5,9	4,5	4,0	3,7	bez zmian	

	w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]												
4.f	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	Tarnobrzeg	.	9,2	9,9	9,7	9,1	7,9	7,1	5,9	5,2	bez zmian	
5.a	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie- Polska=100)	Krosno	.	130,3	129,2	114,8	101,9	114,2	137,6	132,8	169,9	powyżej 100%	GUS
5.b	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie- Polska=100)	Przemyśl	.	134,0	105,2	178,1	51,2	50,4	50,7	47,0	46,8	powyżej 100%	
5.c	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie- Polska=100)	Mielec	.	65,6	59,2	59,4	64,0	75,9	88,0	88,8	175,4	powyżej 100%	

5.d	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie-Polska=100)	Stalowa Wola	.	77,3	87,0	87,2	80,6	91,9	108,0	104,6	102,4	powyżej 100%	
5.e	Wydatki na 1 mieszkańca na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w miastach subregionalnych (gminy miejskie-Polska=100)	Tarnobrzeg	.	106,6	64,4	79,5	61,1	74,9	75,5	68,3	91,9	powyżej 100%	
6.	Przeciętny przebieg 1 wozu w ciągu doby w miejskiej komunikacji autobusowej w województwie [km]	podkarpackie	.	143	143	131	126	148	150	149	143	wzrost o 20 %	GUS
7.	Linie komunikacji miejskiej [km]	podkarpackie	.	3221	3295	3530	2967,8	2964,8	2888,7	2912,8	2961,3	wzrost o 5 %	GUS



L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
4.1	Priorytet tematyczny 4.1. Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków												
1.	Odsetek jednostek ratowniczych państwowej straży pożarnej spełniających minimalny standard wyposażenia [%]	podkarpackie	.	28	30	30	40	48	48	52	81,5	80	Komenda Wojewódzka PSP w Rzeszowie
2.	Odsetek jednostek ratowniczych ochotniczej straży pożarnej włączonych do krajowego systemu ratownictwa gaśniczego spełniających minimalny standard wyposażenia [%]	podkarpackie	.	19	37	50	70	71	72	72	82	60	Komenda Wojewódzka PSP w Rzeszowie
3.	Liczba ludności zabezpieczonej / chronionej przed powodzią z terenów narażonych na występowanie tego zjawiska [tys. osób]	podkarpackie	.	170	172,3	ok.177,7	178,18	204,59	205,19	205,19	214,04	250	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
4.2	Priorytet tematyczny 4.2. Ochrona środowiska												
1.	Odsetek powierzchni obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości powietrza [%]	podkarpackie	.	25	b.d.	36	6,4	9,4	62,0	42,0	69,7	utrzymanie lub zmniejszenie	Dziennik Urzędowy Woj. Podkarpackiego
2.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków [%]	podkarpackie	.	66,2	68,7	69,9	71,5	72,4	73,4	73,9	74,7	75	GUS
3.	Odsetek wód powierzchniowych w dobrym stanie [%]	podkarpackie	.	14,8	18,2	21,2	16,2	18,1	6,5	5,7	12,6	wzrost wartości wskaźnika	WIOŚ w Rzeszowie
4.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]	podkarpackie	.	69	b.d.	65,35	81	89	99	89	92	35	Dep. Ochrony Środowiska UMWP
5.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych [ha]	podkarpackie	.	797648	797639	800560	800704	801228	801271	801235	801285	utrzymanie	GUS
6.	Liczba zatwierdzonych	podkarpackie	.	.	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	11	13	28	55	70 <sup>1</sup>	77	RDOŚ w Rzeszowie

	planów ochrony i planów zadań ochronnych dla form ochrony przyrody												
7.	Powierzchnia form ochrony przyrody objęta planami [km2]	podkarpackie	.	.	0 <sup>c</sup>	0 <sup>c</sup>	1602,31	1916,53	656,99	679,98	1456,3 <sup>1</sup>	9822,34	RDOŚ w Rzeszowie
8.	Powierzchnia obszarów form ochrony przyrody objęta ochroną czynną [km2]	podkarpackie	.	.	738,78	905,64	905,75	906,00	906,36	906,49	697,9 <sup>1</sup>	1503,5	RDOŚ w Rzeszowie

<sup>1</sup>dostosowane do zmienionej sytuacji prawnej

L.p.	Wskaźnik	Poziom terytorialny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	Źródło
												Wartość docelowa	
4.3	Priorytet tematyczny 4.3. Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii												
1.	Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]	podkarpackie	.	11,1	12,9	16,1	23,4	19,8	24,3	25,7	23,1	15	GUS
2.a	Odsetek strat energii elektrycznej u dostawcy PGE Dystrybucja S.A. Oddział Rzeszów [%]	podkarpackie	.	.	4,61	4,58	4,55	4,12	4,24	4,01	3,82	4,5	PGE Dystrybucja SA Oddział Rzeszów (75 % pow. województwa)
2.b	Odsetek strat energii elektrycznej u dostawcy PGE Dystrybucja S.A. Oddział Zamość [%]	podkarpackie	.	.	6,32	6,47	6,56	6,20	5,93	5,60	5,28	7,5	PGE Dystrybucja SA Oddział Zamość (20 % pow. województwa)
2.c	Odsetek strat energii elektrycznej u dostawcy TAURON Dystrybucja Oddział Tarnów [%]	podkarpackie	.	.	5,49	5,57	5,14	4,67	4,10	4,01	3,67	5,33	TAURON Dystrybucja Oddział Tarnów
3.	Odsetek gmin posiadających plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe [%]	podkarpackie	.	10*	6	19	28,3	41,0	59,7	Likwidacja PAE	Likwidacja PAE	50	PAE
					8,7	12,5	19,4	21,9	30,6	33,1	36,9		Dep. Ochrony Środowiska

\*wartość szacunkowa

#### Legenda:

	- wartość bazowa wskaźnika
--	----------------------------

". " - zupełny brak informacji, wypełnienie jest niemożliwe lub niecelowe lub dane jeszcze nie dostępne

Porównując wartości **173 wskaźników** za 2018 r. (ostatni najbardziej aktualny) do roku poprzedzającego, zdecydowana liczba wskaźników wykazuje zmianę pozytywną, w szczególności:

- w przypadku **97 wskaźników** nastąpiła pozytywna zmiana,
- w przypadku **45 wskaźników** zanotowano zmianę negatywną,
- w przypadku **4 wskaźników** sytuacja nie uległa zmianie,
- w przypadku **27 wskaźników** nie było możliwości oceny (brak danych).

Dokonując porównania wartości wskaźników za 2018 r. (ostatni najbardziej aktualny) do wartości wskaźników założonych w 2020 r. zanotowano, iż w przypadku **68 wskaźników** już osiągnięto lub przekroczono założone wartości szacunkowe.

Należy podkreślić, że wskaźniki były zawsze szacowane jako ambitne, jak również, że w wielu przypadkach nie zależą one wprost od działań własnych samorządu województwa. Wskaźniki są prezentowane w ujęciu rocznym, przy czym wartość wskaźnika w danym roku może odbiegać od trendu kilkuletniego. W tym kontekście, nawet tam gdzie nie zaobserwowano w danym roku zmian pozytywnych, to jednak zasadniczo występuje trend pozytywny na tle kraju, np. liczba stowarzyszeń, organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON na wsi. Natomiast wskaźniki mniej korzystne, np. udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych z certyfikatem w gospodarstwach ekologicznych w powierzchni użytków rolnych ogółem w gospodarstwach rolnych, są wynikiem ogólnej sytuacji w kraju czy Europie. Niektóre wskaźniki charakteryzują się zmiennością wynikająca ze specyfiki danej dziedziny, np. liczba zespołów badawczych na uczelniach, w tym międzynarodowych.

Generalnie, województwo poprawia swoją pozycję konkurencyjną, co obrazują zmiany wskaźników, np. wzrasta poziom PKB, wzrasta udział pracujących w przemyśle, zmniejsza się udział osób bezrobotnych. Poprawia się ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza województwa i poprawiają się warunki życia mieszkańców. Na tle kraju województwo podkarpackie należy do grupy województw dynamicznie rozwijających się. Pod względem wielu wskaźników, jak również tempa rozwoju, województwo jest liderem Polski Wschodniej.

Biorąc pod uwagę wskazane w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* scenariusze rozwoju, województwo podkarpackie w opinii ekspertów, realizuje **scenariusz szans**.

W roku 2019, miały miejsce intensywne prace nad nową strategią rozwoju województwa. Opracowane zostały Założenia, a następnie projekt *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*. Przy opracowywaniu projektu nowej strategii rozwoju województwa uwzględniono wnioski z realizacji dotychczasowej *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* oraz wynikające z opracowanej *Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa*.

### III. RAMY EKONOMICZNE DZIAŁALNOŚCI SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

W 2019 r. dochody ogółem budżetu Województwa ukształtowały się na poziomie 1 158,3 mln zł i były niższe o 39 mln zł w stosunku do 2018 r., tj. o 3,3%. Dochody bieżące wyniosły 836,7 mln zł i były wyższe o 1,9% w stosunku do 2018 r., dochody majątkowe wyniosły 321,6 mln zł i były niższe o 14,6% w stosunku do 2018 r. Poziom realizacji dochodów majątkowych jest powiązany z poziomem realizacji wydatków inwestycyjnych z uwagi na fakt wliczenia do dochodów majątkowych środków otrzymanych na finansowanie zadań inwestycyjnych (dotacje, środki UE itp.). Następnym tego są wahania kwot dochodów majątkowych w poszczególnych latach w zależności od przypadającego do wykonania w poszczególnych latach zakresu rzeczowego realizowanych zadań inwestycyjnych.

W stosunku do 2018 r. wzrosły dochody z tytułu subwencji z budżetu państwa o 15,4% i otrzymanych dotacji celowych o 1,6% oraz zmalały dochody z tytułu środków pochodzących z budżetu UE o 20,1%, i dochody własne o 2,9%. Dochody własne w rozumieniu ustawy o dochodach j.s.t. obejmują m.in. udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych oraz od osób fizycznych, dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych.

Największy udział w zrealizowanych w 2019 r. dochodach ogółem miały dochody własne 31,5% ogółu dochodów. Udział środków pochodzących z budżetu UE wyniósł 23,7%, subwencji 24,1%, dotacji celowych 20,7%.

W stosunku do roku 2018 wzrósł udział w dochodach ogółem subwencji o 3,9%, dochodów własnych o 0,1% oraz udział dotacji celowych o 1%. Zmniejszył się natomiast udział dochodów ze środków pochodzących z budżetu UE o 5% w dochodach ogółem.

W 2019 r. wydatki ogółem wyniosły 1 056,8 mln zł i były niższe o 86,2 mln zł w stosunku do 2018 r., tj. o 7,5%. Wydatki bieżące wyniosły 600,3 mln zł i stanowiły 56,8% wydatków ogółem (wzrost w stosunku do roku 2018 o 2,2%), wydatki majątkowe wyniosły 456,5 mln zł i stanowiły 43,2% wydatków ogółem (spadek w stosunku do roku 2018 o 17,9%).

Główne kierunki wydatków budżetu województwa to wydatki na realizację zadań z zakresu: transportu – 50,57% ogółu wydatków (spadek wydatków w stosunku do roku 2018 o 16,85 %), oświaty i wychowania – 5,28% ogółu wydatków (spadek wydatków w stosunku do roku 2018 o 21,22%), ochrony zdrowia – 7,11% (wzrost wydatków w stosunku do roku 2018 o 64,82 %), kultury i ochrony dziedzictwa narodowego 7,66% ogółu wydatków (wzrost wydatków w stosunku do roku 2018 o 14,32 %).

W 2019 r. budżet Województwa Podkarpackiego zamknął się nadwyżką w kwocie 101,5 mln zł (w 2018 r. nadwyżką w kwocie 54,2 mln zł).

Tabela. Struktura dochodów Województwa Podkarpackiego w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017 [zł]	Struktura [%]	2018 [zł]	Struktura [%]	2019 [zł]	Struktura [%]
<b>Dochody bieżące w tym:</b>	<b>704 859 200</b>	<b>74,78</b>	<b>820 742 446</b>	<b>68,55</b>	<b>836 750 740</b>	<b>72,24</b>

Subwencja:	228 188 179	24,21	236 143 360	19,72	276 139 515	23,84
- część oświatowa	34 995 265	3,71	33 146 746	2,77	34 684 255	2,99
- część regionalna	60 151 262	6,38	61 415 508	5,13	77 796 624	6,72
- część wyrównawcza	133 041 652	14,11	141 581 106	11,83	163 658 636	14,13
Udział w podatkach:	209 517 972	22,23	252 241 161	21,07	255 512 711	22,06
- CIT	155 872 895	16,54	191 894 084	16,03	188 375 191	16,26
- PIT	53 645 077	5,69	60 347 077	5,04	67 137 520	5,80
Dotacje na zadania bieżące	222 673 209	23,62	233 729 537	19,52	240 483 297	20,76
Pozostałe dochody bieżące	44 479 840	4,72	98 628 389	8,24	64 615 217	5,58
<b>Dochody majątkowe w tym:</b>	<b>237 764 047</b>	<b>25,22</b>	<b>376 537 001</b>	<b>31,45</b>	<b>321 578 922</b>	<b>27,76</b>
Dotacje na inwestycje	212 865 332	22,58	365 646 382	30,54	316 521 781	27,33
Pozostałe dochody majątkowe	20 893 015	2,22	5 066 419	0,42	2 070 289	0,18
Rezerwa subwencji na drogi	4 005 700	0,42	5 824 200	0,49	2 986 851	0,26
<b>Dochody ogółem w tym:</b>	<b>942 623 247</b>	<b>100,00</b>	<b>1 197 279 447</b>	<b>100,00</b>	<b>1 158 329 662</b>	<b>100,00</b>
<b>    bieżące</b>	<b>704 859 200</b>	<b>74,78</b>	<b>820 742 430</b>	<b>68,55</b>	<b>836 750 740</b>	<b>72,24</b>
<b>    majątkowe</b>	<b>237 764 047</b>	<b>25,22</b>	<b>376 537 017</b>	<b>31,45</b>	<b>321 578 922</b>	<b>27,76</b>

Tabela. Struktura wydatków Województwa Podkarpackiego w latach 2017-2019 wg działów klasyfikacji budżetowej

Wyszczególnienie	2017 [zł]	Struktura [%]	2018 [zł]	Struktura [%]	2019 [zł]	Struktura [%]
<b>010 Rolnictwo i łowiectwo w tym:</b>	93 699 398	10,22	36 110 021	3,16	38 234 379	3,62
- <i>majątkowe</i>	46 055 972		8 190 344		9 797 338	
<b>050 Rybołówstwo i rybactwo w tym:</b>	452 356	0,05	471 299	0,04	454 917	0,04
- <i>majątkowe</i>	0		0		0	
<b>150 Przetwórstwo Przemysłowe w tym:</b>	14 792 046	1,61	11 689 798	1,02	10 581 848	1,00
- <i>majątkowe</i>	250 000		6 221 986		6 805 573	
<b>500 Handel w tym:</b>	226 712	0,02	236 200	0,02	206 715	0,02
- <i>majątkowe</i>	0		0		0	
<b>600 Transport i łączność w tym:</b>	389 119 715	42,45	642 787 129	56,23	534 454 858	50,57
- <i>majątkowe</i>	231 160 470		464 084 905		346 427 897	

<b>630</b> Turystyka w tym:	573 756	0,06	1 234 886	0,11	1 063 229	0,10
- majątkowe	10 000		174 163		9 792	
<b>700</b> Gospodarka mieszkaniowa w tym:	1 232 050	0,13	639 896	0,06	1 007 167	0,10
- majątkowe	218 020		400 159		731 628	
<b>710</b> Działalność usługowa w tym:	17 847 280	1,95	30 006 128	2,63	26 109 742	2,47
- majątkowe	4 825		0		10 000	
<b>720</b> Informatyka w tym:	9 363 864	1,02	5 350 837	0,47	10 521 190	1,00
- majątkowe	4 330 066		256 554		1 885 610	
<b>730</b> Nauka w tym:	225 486	0,02	560 718	0,05	3 055 356	0,29
- majątkowe	0		107 600		1 738 433	
<b>750</b> Administracja publiczna w tym:	114 977 751	12,54	139 147 621	12,17	122 037 047	11,55
- majątkowe	10 095 385		22 540 169		7 433 982	
<b>751</b> Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa w tym:	0	0,00	927 917	0,08	0	0,00
- majątkowe	0		0		0	
<b>752</b> Obrona narodowa w tym:	5 000	0,00	0	0,00	5 000	0,00
- majątkowe	0		0		0	
<b>754</b> Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa w tym:	1 038 652	0,11	1 255 201	0,11	2 072 920	0,20
- majątkowe	709 595		935 601		1 537 320	
<b>757</b> Obsługa długu publicznego w tym:	7 239 001	0,79	6 240 822	0,55	5 279 757	0,50
- majątkowe	0		0		0	
<b>758</b> Różne rozliczenia w tym:	0	0,00	302 285	0,03	0	0,00
- majątkowe	0		0		0	
<b>801</b> Oświata i wychowanie w tym:	61 642 053	6,73	70 885 290	6,20	55 844 596	5,28
- majątkowe	260 506		2 821 029		257 523	
<b>803</b> Szkolnictwo wyższe w tym:	1 669 386	0,18	1 402 300	0,12	0	0,00



- majątkowe	986 631		1 149 974		0	
<b>851</b> Ochrona zdrowia w tym:	82 260 038	8,97	45 589 290	3,99	75 139 722	7,11
- majątkowe	31 348 704		39 296 024		63 264 339	
<b>852</b> Pomoc społeczna w tym:	9 943 044	1,08	24 477 334	2,14	27 246 165	2,58
- majątkowe	537 314		1 081 094		732 713	
<b>853</b> Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w tym:	36 948 712	4,03	37 157 903	3,25	45 788 172	4,33
- majątkowe	4 140 823		719 172		641 255	
<b>854</b> Edukacyjna opieka wychowawcza w tym:	4 883 696	0,53	4 880 736	0,43	4 852 689	0,46
- majątkowe	10 000		50 000		0	
<b>855</b> Rodzina w tym:	5 455 116	0,60	5 299 046	0,46	5 154 312	0,49
- majątkowe	0		0		0	
<b>900</b> Gospodarka komunalna i ochrona środowiska w tym:	1 154 104	0,13	1 011 797	0,09	1 423 633	0,13
- majątkowe	84 102		59 993		60 000	
<b>921</b> Kultura i ochrona dziedzictwa naturalnego w tym:	57 660 803	6,29	70 794 660	6,19	80 931 756	7,66
- majątkowe	3 367 728		7 699 943		14 867 005	
<b>925</b> Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody w tym:	1 158 916	0,13	1 424 003	0,12	1 989 438	0,19
- majątkowe	0		63 219		150 000	
<b>926</b> Kultura fizyczna w tym:	3 027 000	0,33	3 165 776	0,28	3 380 677	0,32
- majątkowe	190 053		47 950		149 221	
<b>Wydatki ogółem w tym:</b>	<b>916 595 935</b>	<b>100,00</b>	<b>1 143 048 893</b>	<b>100,00</b>	<b>1 056 835 285</b>	<b>100,00</b>
<b>bieżące</b>	<b>582 835 740</b>	<b>63,59</b>	<b>587 149 014</b>	<b>51,37</b>	<b>600 335 656</b>	<b>56,81</b>
<b>majątkowe</b>	<b>333 760 195</b>	<b>36,41</b>	<b>555 899 879</b>	<b>48,63</b>	<b>456 499 629</b>	<b>43,19</b>

## **Informacja w zakresie przedsięwzięć**

Na koniec 2019 r. w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019-2042 ujętych było 119 przedsięwzięć wieloletnich, w tym do realizacji w ramach programów unijnych 65 przedsięwzięć (na koniec 2018 r. 80 przedsięwzięć), z tego m.in.: 22 przedsięwzięcia drogowe, 9 przedsięwzięć edukacyjnych, 8 przedsięwzięć z zakresu promocji, 6 przedsięwzięć z zakresu ochrony zdrowia i polityki społecznej, 3 przedsięwzięcia kulturalne, 2 przedsięwzięcia kolejowe, 3 przedsięwzięcia informatyczne.

W roku 2019 rozpoczęto realizację 21 przedsięwzięć, a zakończono realizację 20 przedsięwzięć.

## **Zadłużenie, kredyty, poręczenia**

Zadłużenie Województwa Podkarpackiego na koniec 2019 roku wyniosło 212 360 000,- zł, w tym z tytułu:

- zaciągniętego kredytu długoterminowego w kwocie 3 000 000,- zł,
- zaciągniętych pożyczek w Banku Rozwoju Rady Europy w kwocie 173 360 000,- zł,
- wyemitowanych obligacji w kwocie 36 000 000,- zł,

zadłużenie zwiększyło się w stosunku do roku 2018 o kwotę 16 440 000,- zł z tego zmniejszenie o spłatę zadłużenia dokonaną w 2019 r. w kwocie 33 560 000,- zł oraz zwiększenie o zaciągniętą w 2019 roku pożyczkę w Banku Rozwoju Rady Europy w kwocie 50 000 000,- zł.

Potencjalne zobowiązania samorządu Województwa z tytułu udzielonych poręczeń na koniec 2019 r. wynosiły 282 599 834,-zł. Poręczenia dotyczą pożyczki i kredytów zaciągniętych przez wojewódzkie samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

W 2019 roku nie wystąpiła konieczność spłaty z budżetu Województwa poręczonych kredytów. W trakcie roku udzielono poręczenia kredytów zaciągniętych przez Wojewódzką Stację Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie oraz Wojewódzką Stację Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu na łączną wartość 3 340 953,-zł.

## IV. REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ I INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ

### REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ RPO WP 2007–2013

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja zadań związanych z rozliczeniami finansowymi i odzyskiwaniem środków od beneficjentów oraz nadzór nad Centralnym Rejestrem Umów w ramach RPO WP 2007–2013	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
2.	Realizacja polityki wyjścia w zakresie instrumentów inżynierii finansowej wdrożonych w ramach RPO WP 2007–2013	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
3.	Nadzór nad zarządzaniem środkami zwrotnymi pozostałymi po realizacji RPO WP 2007–2013	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka

#### Ad.1. Realizacja zadań związanych z rozliczeniami finansowymi i odzyskiwaniem środków od beneficjentów oraz nadzór nad Centralnym Rejestrem Umów w ramach RPO WP 2007–2013

Realizacja zadania wynika z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013, a także z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2019 r., poz. 1295 z późn. zm.), ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2019 r., poz. 512 z późn. zm.), ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2019 r., poz. 1438 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.). Celem realizacji zadania jest m.in. windykacja od beneficjentów środków finansowych przypisanych do zwrotu na podstawie decyzji przekazanych przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego w zakresie RPO WP 2007–2013, realizacja płatności środków na rzecz beneficjentów w wyniku ostatecznych rozstrzygnięć spraw sądowno-administracyjnych, rozliczanie zwrotów dokonanych przez beneficjentów i weryfikacja poprawności naliczonych kwot odsetek oraz nadzór nad Centralnym Rejestrem Umów w ramach RPO WP 2007–2013. Za realizację zadania odpowiada Departament Gospodarki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim.

Wobec beneficjentów, którzy nie zgodzili się z wydanymi decyzjami zwrotowymi, w wyniku odwołań wszczęte zostały postępowania sądowno-administracyjne. Obecnie dotyczą one 19 projektów. Jednocześnie prowadzone są 3 postępowania upadłościowe. W ramach tego zadania 20 postępowań zakończyło się odzyskaniem środków lub częściowym odzyskaniem środków. Kwota odzyskanego

dofinansowania ze środków europejskich i budżetu państwa w odniesieniu do zakończonych postępowań wynosi 4 699 443,29 zł. Natomiast łączna kwota odzyskanych środków w sprawach zakończonych i niezakończonych obejmująca dofinansowanie z EFRR, budżetu państwa oraz odsetek i opłat prolongacyjnych wynosi 6 383 561,35 zł.

## **Ad.2. Realizacja polityki wyjścia w zakresie instrumentów inżynierii finansowej wdrożonych w ramach RPO WP 2007–2013**

Realizacja zadania wynika z art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1431 z późn. zm.), art. 41 ust 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, art. 78 ust.7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 2006 Nr 210, z późn. zm.).

Instrumenty inżynierii finansowej wdrożone były w ramach RPO WP 2007–2013, Działanie 1.1. Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości, Schemat A. Wsparcie kapitałowe funduszy. Dofinansowanie zostało przekazane 9 pośrednikom finansowym, z którymi zawarto 14 umów o dofinansowanie: Leżajskie Stowarzyszenie Rozwoju, Regionalną Izbę Gospodarczą w Stalowej Woli, Agencję Rozwoju Regionalnego „MARR” S.A. w Mielcu, Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A., Poręczenia Kredytowe Sp. z o.o. w Warszawie, Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. (wcześniej Podkarpacki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.), Podkarpacką Izbę Gospodarczą w Krośnie oraz Fundacja Wspomagania Wsi w Warszawie, Tarnobrzewska Agencja Rozwoju Regionalnego TARR S.A. Okres realizacji projektów przez pośredników finansowych skończył się z dniem 31 grudnia 2015 r.

Realizowana polityka wyjścia z instrumentów inżynierii finansowej pozostałych po realizacji RPO WP 2007–2013 ma na celu prawidłowe gospodarowanie środkami wycofanymi od dotychczasowych pośredników finansowych. Środki te po wykonaniu zobowiązań wynikających z zawartych umów o dofinansowanie są ponownie wykorzystywane na realizację celów określonych w art. 78 ust. 7 ww. rozporządzenia. Zarząd Województwa Podkarpackiego odpowiada za przyjęcie i wdrożenie polityki wychodzenia z instrumentów inżynierii finansowej, a także opracowanie warunków wykorzystania środków zwróconych z tych instrumentów, jako ich wyłączny dysponent.

W celu dalszego zarządzania i dysponowania ww. środkami, z dotychczasowymi pośrednikami finansowymi podpisano 14 aneksów do umów zwanych umowami „Strategia Wyjścia”, które określiły zasady czasowego przekazania w zarządzanie wkładów finansowych oraz wszystkich przychodów związanych z obrotem tymi środkami. Umowy „Strategii Wyjścia” regulują szczegółowe zasady, tryb i warunki zarządzania przekazanym wkładem finansowym po zakończeniu realizacji Projektu oraz zasady jego zwrotu. Aktualnie wszystkie fundusze przystąpiły do etapu wycofywania wolnych środków na rachunek założony w Banku Gospodarstwa Krajowego. Łączna kwota wycofywanych środków od wszystkich pośredników finansowych szacowana jest na około 120 mln zł. Na dzień 31.12.2019 r. środki zwrócone przez pośredników wynoszą 60,21 mln zł.

## **Ad.3. Nadzór nad zarządzaniem środkami zwrotnymi pozostałymi po realizacji RPO WP 2007–2013**

Realizacja zadania wynika art. 44 oraz art. 78 ust.7 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r., art. 43 ust. 5 Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, art. 152 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1431 z późn. zm.), art. 41 ust 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 383, z późn. zm.).

Celem realizowanego zadania przez Województwo Podkarpackie jest zapewnienie odpowiedniego mechanizmu przepływów finansowych, zgodnego z obowiązującymi przepisami prawa, tak aby zapewnić dalsze, możliwie najbardziej efektywne wykorzystanie środków publicznych, wycofywanych z instrumentów finansowych pozostałych po realizacji RPO WP 2007–2013. Zadanie to jest realizowane w drodze powierzenia w zarządzanie Podkarpackiemu Funduszowi Rozwoju Sp. z o.o. środków, które są sukcesywnie uwalniane przez dotychczasowych pośredników finansowych. W tym celu, w dniu 25 września 2017 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego podpisał z PFR Sp. z o.o. umowę powierzenia na okres 10 lat, deklarując docelową kwotę środków zwrotnych w wysokości 120 mln zł. Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. działa w obszarze wsparcia rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w szczególności poprzez udzielanie pożyczek i poręczeń. Oferta Spółki kierowana do przedsiębiorców z sektora MŚP przeznaczona jest w szczególności dla tych firm, które mają utrudniony dostęp do finansowania na rynku. Na dzień 31.12.2019 r. łączna kwota środków przekazanych Podkarpackiemu Funduszowi Rozwoju Sp. z o.o. wynosi 60,23 mln zł.

## REALIZACJA ZADAŃ INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ RPO WP 2014–2020

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka

Zgodnie z zapisami art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1307 z późn. zm.), za prawidłową realizację programu operacyjnego odpowiada instytucja zarządzająca, którą w przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 (RPO WP 2014–2020) jest Zarząd Województwa Podkarpackiego. Realizacja RPO WP 2014–2020 jest jednym z zadań wynikających z art. 14 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, a także odzwierciedla cele i priorytety Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020.

RPO WP 2014–2020 jest dokumentem określającym obszary oraz szczegółowe działania, jakie organy Samorządu Województwa podejmują lub mają zamiar podjąć w celu wzmocnienia i efektywnego wykorzystania gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa przy zastosowaniu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Formułuje on ramy interwencji dla prowadzenia działań wpisujących się w trzy priorytety określone w Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020.

W ramach systemu instytucjonalnego RPO WP 2014-2020 funkcjonują następujące instytucje:

- Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014–2020 (IZ RPO WP) jednocześnie pełniąca funkcję Instytucji Certyfikującej – Zarząd Województwa Podkarpackiego,
- Instytucja Pośrednicząca – Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie (IP WUP) – wdrażanie Osi Priorytetowych (OP) VII–IX,

- Instytucja Pośrednicząca – Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (IP ZIT) – realizacja projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).

W 2019 r. Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014–2020 realizowała zadania poprzez:

- Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym – koordynacja RPO WP 2014–2020, wdrażanie OP X,
- Departament Wspierania Przedsiębiorczości – wdrażanie OP I,
- Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego – wdrażanie OP II–VI,
- Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej – prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjno-promocyjnym dot. RPO WP 2014–2020,
- Biuro Certyfikacji wydatków RPO WP 2014–2020 – pełniące funkcję Instytucji Certyfikującej,
- Departament Organizacyjno-Prawny – funkcja wspomagająca wdrażanie OP X, obsługa Lokalnego Systemu Informatycznego (LSI),
- Departament Budżetu i Finansów – obsługa finansowa RPO WP 2014–2020 w zakresie środków krajowych,
- Departament Kontroli – kontrola finansowa beneficjentów RPO WP 2014–2020, kontrola beneficjentów OP X,
- Koordynator ds. środowiska w ramach IZ RPO WP 2014–2020 – wsparcie merytoryczne w zakresie aspektów ochrony środowiska.

Jednocześnie przy Instytucji Zarządzającej funkcjonuje, powołany uchwałą nr 372/7797/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 28 listopada 2017 r., Rzecznik Funduszy Europejskich dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, umieszczonego w Kancelarii Zarządu. Do zadań Rzecznika należy przede wszystkim przyjmowanie zgłoszeń dotyczących utrudnień i propozycji usprawnień w zakresie realizacji RPO WP 2014–2020 oraz formułowanie propozycji usprawnień dla IZ.

W zakresie systemu realizacji opracowane zostały następujące dokumenty warunkujące właściwe wdrażanie Programu:

- Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, zatwierdzona przez Zarząd Województwa Podkarpackiego 25.08.2015 r. (ostatnia aktualizacja dokumentu: 25.11.2019 r.),
- Opis Funkcji i Procedur obowiązujących w Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, zatwierdzony przez Zarząd Województwa Podkarpackiego 25.08.2015 r.,
- Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie w realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, zatwierdzona przez Zarząd Województwa Podkarpackiego jako całość 27.10.2015 r. (ostatnia aktualizacja dokumentu: 21.01.2020 r.),
- Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej z zakresu realizacji instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, zatwierdzona przez Zarząd Województwa Podkarpackiego 22.03.2016 r. (ostatnia aktualizacja dokumentu: 09.05.2019 r.),
- Instrukcja realizacji projektów w osi priorytetowej X Pomoc techniczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, zatwierdzona przez Zarząd Województwa Podkarpackiego 07.07.2015 r. (aktualizacja dokumentu: 06.11.2018 r.).

#### **Stan realizacji RPO WP 2014–2020**

Źródłem prezentowanych danych są raporty wygenerowane z SL2014 według stanu na 31.12.2019 r. Do obliczeń przyjęto kurs Europejskiego Banku Centralnego (EBC) z dnia 30.12.2019 r. (1 EUR = 4,2567 zł).

RPO WP 2014–2020 realizowany jest przy udziale środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, o łącznej wysokości 2 114 243 760,00 EUR (8 999 701 413,19 zł), z czego wartość środków EFRR wynosi 1 519 517 194,00 EUR (6 468 128 839,70 zł), zaś wartość środków EFS – 594 726 566 EUR (2 531 572 573,49 zł).

<b>Podział alokacji RPO WP 2014–2020</b>	
<b>Numer i nazwa osi priorytetowej</b>	<b>Alokacja UE ogółem [EUR]</b>
I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	374 372 710,00
II. Cyfrowe Podkarpackie	81 039 212,00
III. Czysta energia	253 741 612,00
IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	186 159 639,00
V. Infrastruktura komunikacyjna	406 382 648,00
VI. Spójność przestrzenna i społeczna	217 821 373,00
<b>Suma EFRR</b>	<b>1 519 517 194,00</b>
VII. Regionalny rynek pracy	227 385 570,00
VIII. Integracja społeczna	169 088 779,00
IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie	128 549 197,00
X. Pomoc techniczna	69 703 020,00
<b>Suma EFS</b>	<b>594 726 566,00</b>
<b>Razem:</b>	<b>2 114 243 760,00</b>

Źródło danych: RPO WP 2014-2020 – wersja z dnia 23 października 2018 r.

#### **Ogłoszone nabory wniosków**

Do końca 2019 r. ogłoszone zostały 224 nabory wniosków – zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym, na łączną kwotę 9 696 353 624 zł. Wkład UE w dotychczas ogłoszonych naborach wyniósł 9 500 218 810 zł, co stanowi 105,56% alokacji RPO WP. W ramach EFRR ogłoszono 122 nabory na kwotę 7 291 853 560 zł (wkład UE: 7 269 067 497 zł), a w zakresie EFS – 102 nabory na kwotę 2 404 500 064 zł (wkład UE: 2 231 151 313 zł).

#### **Wnioski o dofinansowanie poprawne formalnie**

Do końca 2019 r. beneficjenci złożyli 5 723 wnioski poprawne formalnie, w ramach których wysokość wkładu UE wyniosła 12 452 635 808,92 zł, co stanowi 138,37% alokacji RPO WP. W ramach EFRR złożono 2 991 wniosków o wartości wkładu UE 8 223 781 322,94 zł, co stanowi 127,14% alokacji EFRR. W ramach EFS 2 732 wniosków poprawnych formalnie o łącznej wartości wkładu UE 4 228 854 485,98 zł zaangażowało 167,04% alokacji EFS.

[illegible]

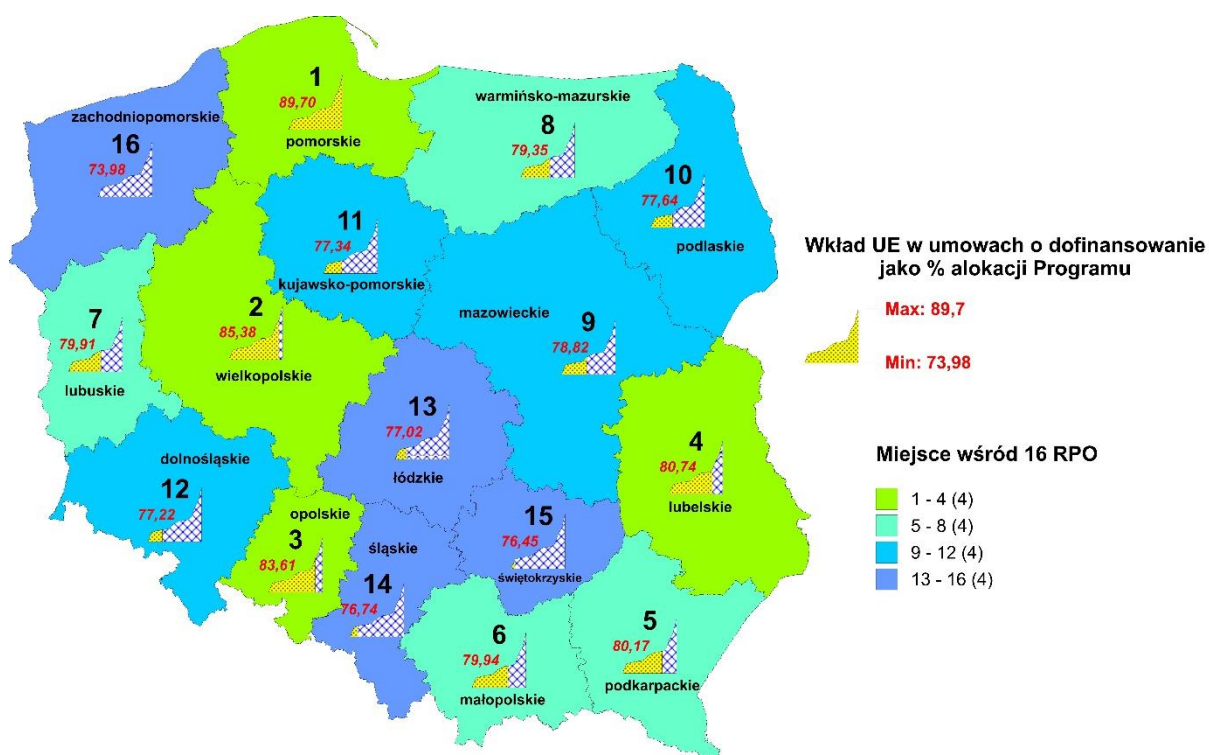
### Wnioski wybrane do dofinansowania

### Zawarte umowy/decyzje o dofinansowanie projektów

64



Mapa. Wkład UE w umowach o dofinansowanie jako % alokacji Programu



Opracowanie własne: Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego UMWP na podstawie SL2014 – stan na dzień 31.12.2019 r.

### Wnioski o płatność beneficjentów i płatności na rzecz beneficjentów

Do końca 2019 r. beneficjenci złożyli 13 563 wniosków o płatność na kwotę wkładu UE 4 219 108 751,92 zł (46,88% alokacji RPO WP). W ramach EFRR w analizowanym okresie złożono 5 838 wnioski o płatność o łącznej wartości wkładu UE 3 026 562 669,32 zł (46,79% alokacji EFRR). W zakresie EFS liczba złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność wynosi 7 725 (wkład UE 1 192 546 082,60 zł, co stanowi 47,11% alokacji EFS). Do dnia 31.12.2019 r. beneficjentom wypłacono środki w wysokości 4 833 031 027,74 zł, z czego środki UE stanowiły 4 632 342 763,55 zł (51,47% alokacji Programu).

Wg stanu na 31.12.2019 r., województwo podkarpackie na poziomie kraju nadal plasuje się na **2. miejscu** pod względem tempa płatności.

**Wkład UE we wnioskach o płatność jako % alokacji Programu**

Max: 50,53  
Min: 28,33

**Miejsce wśród 16 RPO**

- 1 - 4 (4)
- 5 - 8 (4)
- 9 - 12 (4)
- 13 - 16 (4)

RPO	Rank	Contribution (%)
zachodniopomorskie	8	37,58
pomorskie	6	41,20
warminsko-mazurskie	14	33,34
podlaskie	9	36,36
kujawsko-pomorskie	16	28,33
mazowieckie	4	41,57
wielkopolskie	5	41,23
lubuskie	10	35,53
łódzkie	13	33,61
świętokrzyskie	12	34,16
śląskie	15	32,32
opolskie	1	50,53
małopolskie	11	35,40
podkarpackie	2	46,88
lubelskie	7	40,67
dolnośląskie	3	44,73

## Certyfikacja

### Zasada automatycznego anulowania zobowiązań (n+3)

## Projekty pozakonkursowe

Ze środków EFS do dnia 31.12.2019 r. zakontraktowano 116 projektów pozakonkursowych, dla których wartość wkładu UE na umowach obowiązujących wynosi 177 635 378,97 zł.

## **Instrumenty finansowe**

W ramach RPO WP 2014–2020 instrumenty finansowe wdrażane są w trybie pozakonkursowym przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK): w ramach poddziałania 1.4.2. Instrumenty finansowe (EFRR), wartość dofinansowania projektu z EFRR wynosi: 228 334 087,92 zł (na dzień 31.12.2019 r. z ostatecznymi odbiorcami/przedsiębiorcami zostało podpisanych 694 umów inwestycyjnych, w których zaangażowanych zostało 102 217 751,31 zł) oraz w ramach działania 7.3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości (EFS), wartość dofinansowania z EFS wynosi: 24 814 910,99 zł. Wg stanu na dzień 31.12.2019 r. zawarto 50 umów inwestycyjnych na łączną kwotę 3 185 000,00 zł, w tym udział EFS – 2 683 597,02 zł.

## **Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego**

Na realizację instrumentu ZIT w obszarze EFRR (osie I–VI) przeznaczono kwotę 335 413 388,08 zł (78 796 576,71 EUR), a w obszarze EFS (osie VII–IX) przeznaczono kwotę 32 427 699,00 zł (7 618 037,21 EUR). Łącznie na realizację instrumentu ZIT wydzielono kwotę 367 841 087,08 zł (86 414 613,92 EUR).

Do końca 2019 r. zakontraktowano 15 zaplanowanych przez Stowarzyszenie ROF projektów na łączną wartość dofinansowania z EFRR 295 732 877,51 zł (69 474 681,68 EUR), stanowi to wykorzystanie alokacji ZIT EFRR na poziomie 88%.

W obszarze EFS dotychczas nie zakontraktowano żadnych środków, zgodnie z Harmonogramem naboru wniosków na 2019 r., ogłoszenie pierwszych konkursów planowane było na II kw. 2019 r., konkursy zostały jednak przesunięte na II kw. 2020 r.

## **Podsumowanie stanu wdrażania RPO WP 2014 – 2020 na koniec 2019 r.**

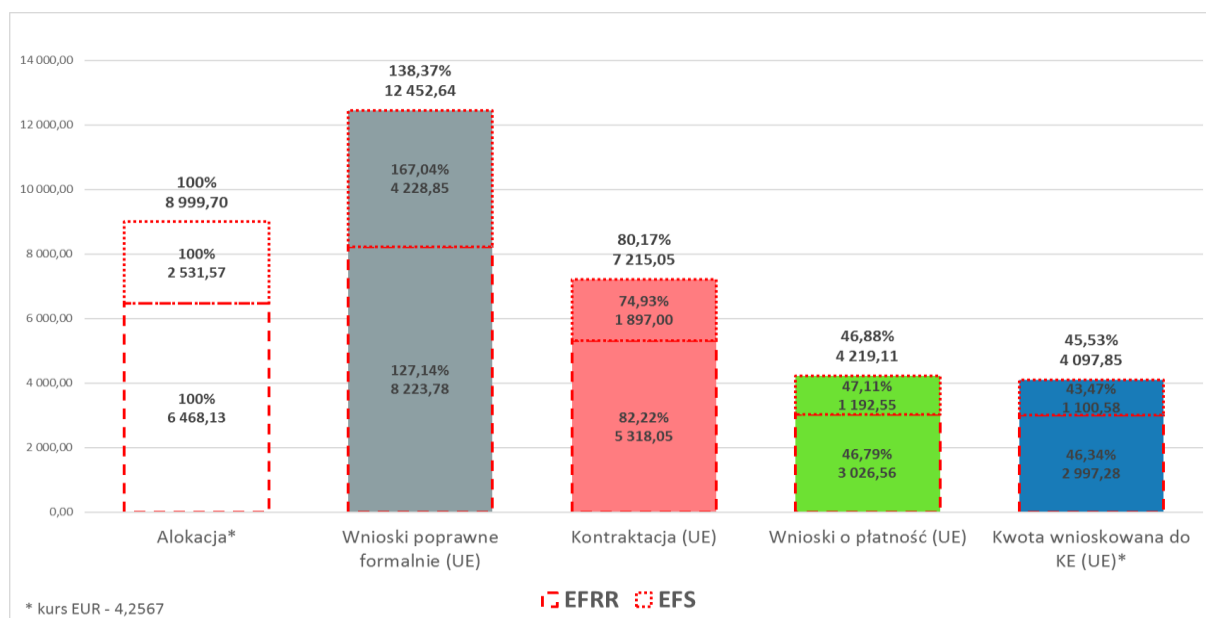
Wśród najważniejszych dotychczasowych efektów rzeczowych realizacji Programu wymienić można następujące (na podstawie wniosków o płatność pośrednią):

- wsparcie 923 przedsiębiorstw (niepowtarzających się);
- udostępnienie 1 080 usług on-line;
- budowa/modernizacja ponad 8 km sieci ciepłowniczych;
- zakup/modernizacja 175 jednostek taboru pasażerskiego publicznego transportu zbiorowego komunikacji miejskiej;
- wsparcie 26 Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych;
- budowa/przebudowa ponad 400 km sieci kanalizacji sanitarnej wobec wartości docelowej na koniec 2023 r. wynoszącej ponad 600 km;
- wsparcie 53 obiektów instytucji kultury oraz 77 zabytków nieruchomych;
- budowa/przebudowa/modernizacja niemal 90 km dróg wobec spodziewanej wartości docelowej blisko 200 km;
- zakup 9 jednostek taboru kolejowego o pojemności 3 076 osób;
- wsparcie 18 podmiotów leczniczych;
- utworzenie prawie 1 000 miejsc w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej;
- wsparcie 359 jednostek organizacyjnych systemu oświaty;
- otrzymanie przez 2 938 osób bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej;
- utworzenie 1 051 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3;
- objęcie wsparciem w Programie 24 905 osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi);
- spośród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w Programie, 1 089 osób zaczęło poszukiwać pracy po opuszczeniu programu, 1 288 osób podjęło pracę po opuszczeniu Programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) oraz 1 745 osób uzyskało kwalifikacje lub nabyło kompetencje po opuszczeniu Programu;
- wsparcie 1 234 miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektów;
- utworzenie 1 168 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych;
- dofinansowanie 5 893 miejsc wychowania przedszkolnego;

- wsparcie 50 288 uczniów w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych, w postaci m.in. zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i rozwijających w szkołach;
- wsparcie 10 245 nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu w postaci szkoleń, kursów, studiów podyplomowych i staży u pracodawców;
- wyposażenie 456 szkół i placówek systemu oświaty w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych;
- doposażenie 146 szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego;
- uczestnictwo 13 217 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w stażach i praktykach u pracodawców;
- uczestnictwo 23 520 osób w pozaszkolnych formach kształcenia;
- wypłacenie 2 664 stypendiów dla uczniów zdolnych.

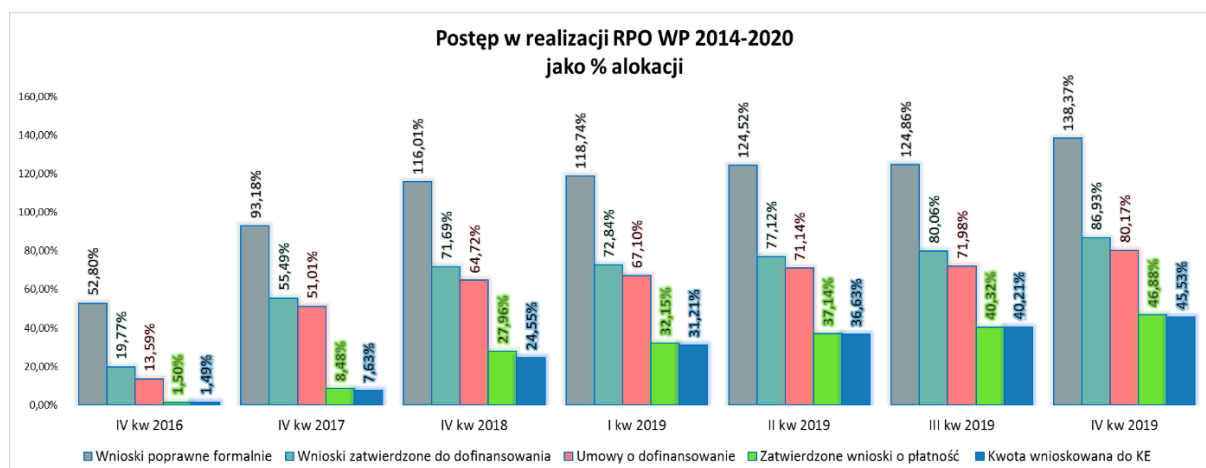
Według stanu na koniec 2019 r. zrealizowanych zostało 1 661 projektów (projekty zakończone), dla których wkład UE wyniósł 2 800 349 671,98 zł. Stanowi to prawie 60% dotychczas podpisanych umów/decyzji o dofinansowaniu projektów (2 769 umów/decyzji).

Wykres. Podsumowanie wdrażania RPO WP 2014–2020 wg stanu na koniec 2019 r. [mln zł]



Opracowanie własne: Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego UMWP na podstawie SL2014 – stan na dzień 31.12.2019 r.

Wykres. Postęp w realizacji RPO WP 2014-2020 jako % alokacji



Opracowanie własne: Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego UMWP na podstawie SL2014 – stan na dzień 31.12.2019 r.

## REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE PODMIOTU WDRAŻAJĄCEGO/INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ DLA DZIAŁAŃ DELEGOWANYCH W RAMACH PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014–2020

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja zadań w zakresie podmiotu wdrażającego /instytucji pośredniczącej dla działań delegowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka

Priorytetem Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) jest poprawa konkurencyjności sektora rolnego z jednoczesnym uwzględnieniem celów środowiskowo-klimatycznych. Przede wszystkim wspierana jest restrukturyzacja i modernizacja gospodarstw rolnych oraz rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. Istotnym elementem Programu są działania wspierające modernizację gospodarstw rolnych.

Samorząd Województwa w zakresie działań delegowanych wdraża poszczególne poddziałania/typy operacji w ramach trzech działań, tj.:

1. Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa:

a) scalanie gruntów,

2. Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich:

a) wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii:

- gospodarka wodno-ściekowa,
- budowa lub modernizacja dróg lokalnych,

b) wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury:

- inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne,
- kształtowanie przestrzeni publicznej,
- inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów,

c) wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej:

- ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego,

### 3. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER:

- wsparcie przygotowawcze,
- wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność,
- przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania,
- wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji.

Limity środków przyznanych dla województwa podkarpackiego w ramach poszczególnych działań, poddziałań oraz typów operacji określa Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2015 r. w sprawie wysokości limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub latach w ramach określonych działań lub poddziałań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1755 z późn. zm.). Łączny budżet przeznaczony na realizację PROW 2014–2020 wynosi ponad 13,6 mld euro, natomiast budżet dla województwa podkarpackiego to blisko 835 mln zł i jest to alokacja najwyższa w kraju.

Realizacja poszczególnych działań wdrażanych przez Samorząd Województwa w ramach PROW w 2019 roku przedstawia się następująco:

#### Scalanie gruntów

Województwo podkarpackie charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem agrarnym. Wiele gospodarstw użytkuje liczne małe rozproszone działki rolne. Dlatego też, w celu wzrostu konkurencyjności sektora rolnego, podjęte zostały działania na rzecz poprawy struktury obszarowej gospodarstw, poprzez udzielenie pomocy w ramach PROW na scalanie gruntów rolnych. Z uwagi na strukturę agrarną, województwo dysponuje najwyższą alokacją w skali całego kraju. Pomoc przyznawana jest na operacje w zakresie prac scaleniowych oraz zagospodarowania poscaleniowego. Jej beneficjentami są starostwa powiatowe.

W terminie od 2 stycznia 2019 r. do 31 stycznia 2019 r. ogłoszony został czwarty nabór wniosków, w ramach którego złożonych zostało 7 wniosków o przyznanie pomocy. Do końca grudnia 2019 r. podpisano umowy o dofinansowanie z 6 beneficjentami.

Całkowity koszt realizacji wszystkich 6 operacji wynosi 87 209 298,21 zł, z czego wartość dofinansowania to 87 209 298,21 zł (w tym EFRROW – 55 491 270,00 zł). Pomoc trafi do 3 powiatów (przeworski, jarosławski, tarnobrzewski). Łączna powierzchnia scalanych gruntów wyniesie 8 250 ha.

Liczba gospodarstw uczestniczących w scaleniu wynosi 2 380, a planowanych do budowy jest 160 km dróg, natomiast przebudowanych ma być ponad 130 km dróg.

W 2019 roku został również ogłoszony piąty nabór wniosków, który trwał od 2 września 2019 r. do 15 października 2019 r. W ramach naboru złożonych zostało 5 wniosków o przyznanie pomocy na łączną kwotę 35 106 759,17 zł, z czego wartość dofinansowania to 35 106 759,17 zł (w tym EFRROW – 22 338 601,00 zł).

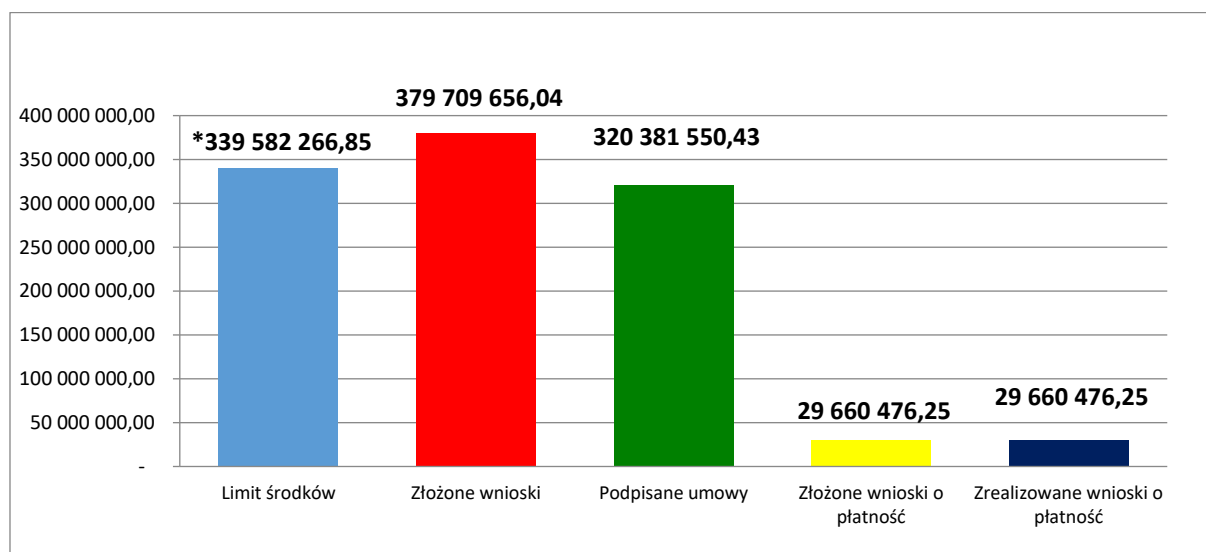
Po zakończonej ocenie zostanie sporządzona i przedłożona do zatwierdzenia przez Zarząd Województwa Podkarpackiego lista operacji dla działania typu „scalanie gruntów”, na której znajdą się wnioski przewidziane do dofinansowania w ramach obowiązującego limitu środków. Według stanu na koniec grudnia 2019 r. na liście operacji zakwalifikowanych do otrzymania pomocy znajdują się dwa powiaty: rzeszowski oraz jarosławski. Umowy z wnioskodawcami zawierane będą w kolejności wynikającej z zatwierdzonej listy w momencie dostępności środków finansowych.

Łączna powierzchnia scalanych gruntów wyniesie ok. 1 300 ha. Liczba gospodarstw uczestniczących w scaleniu – 402. Planowanych do budowy jest 17 km dróg, natomiast przebudowanych ma być ponad 46 km dróg.

Po przeprowadzonych czterech naborach oraz w ramach pozytywnego zakończenia oceny wniosków złożonych w ramach piątego naboru, zakontraktowane środki wyniosą łącznie 335 993 957,21 zł. Łączny obszar scalonych gruntów wyniesie ponad 29 913,91 ha. Liczba gospodarstw uczestniczących w scaleniu wyniesie 8 421. Planowanych do budowy jest 688,33 km dróg, natomiast przebudowanych ma być około 613,69 km dróg.

Na poniższym wykresie przedstawiono realizację działania po czterech naborach wniosków o przyznanie pomocy oraz pozytywnego zakończenia oceny wniosków złożonych w ramach piątego naboru. Pozostałe kolumny (tj.: podpisane umowy, złożone wnioski o płatność, zrealizowane wnioski o płatność) pokazują łączny poziom dofinansowania z EFRROW dla trzech naborów wniosków.

Wykres. Scalanie gruntów [zł]



\*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 28 listopada 2019 r.

Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

#### Budowa lub modernizacja dróg lokalnych

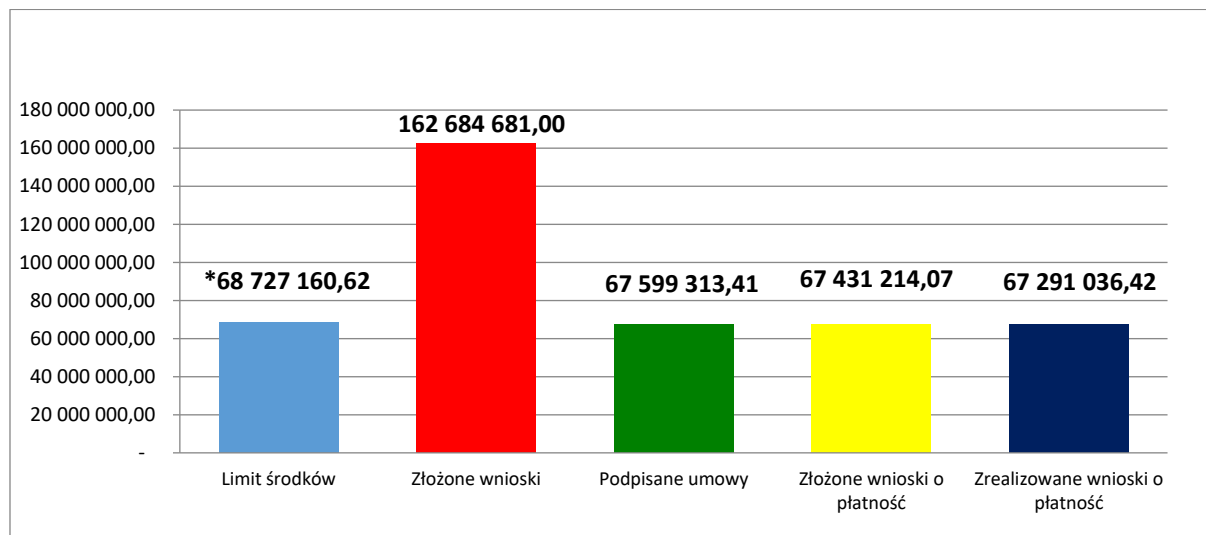
Pomoc w ramach działania przyznawana jest na operacje w zakresie budowy, przebudowy lub zmiany nawierzchni dróg gminnych, powiatowych lub wewnętrznych.

Nabór wniosków odbył się w 2016 r. Zawarto 138 umów o wartości całkowitej 107 923 172,41 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 67 599 313,41 zł. Na inwestycje związane z budową, przebudową lub zmianą nawierzchni dróg gminnych, powiatowych lub wewnętrznych otrzymało dofinansowanie 12 powiatów oraz 58 gmin, przebudowanych zostanie blisko 260 km dróg.



Rok 2019 to kontynuacja realizacji działania w ramach naboru, który odbył się w 2016 r. W terminie do 31 grudnia 2019 r. wpłynęło 154 wnioski o płatność o wartości całkowitej 108 580 138,34 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 67 431 214,07 zł. W ramach prowadzonych procedur zrealizowano 154 płatności na kwotę 108 580 138,34 zł. Kwota refundacji ze środków EFRROW wynosi 67 291 036,42 zł. Zakończonych zostało 138 operacji o wartości całkowitej 108 580 138,34 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 67 291 036,42 zł.

Wykres. Budowa lub modernizacja dróg lokalnych [zł]



\*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 28 listopada 2019 r.

Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

#### Gospodarka wodno-ściekowa

Działanie ma na celu rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Kanalizacja i wodociągi są istotne szczególnie w regionach turystycznych i cennych krajobrazowo. Uzbrojenie terenu w tę infrastrukturę umożliwia inwestowanie, co z kolei pozwala na powstawanie nowych miejsc pracy w sektorze turystycznym, rekreacyjnym, uzdrowiskowym oraz małym przetwórstwie rolno-spożywczym. Pomoc przyznawana jest na operacje w zakresie dotyczącym budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków.

W terminie od 5 sierpnia 2019 r. do 30 września 2019 r. ogłoszony został drugi nabór wniosków, w ramach którego złożonych zostało 70 wniosków o przyznanie pomocy. Łączna wartość złożonych aplikacji wyniosła 172 394 305,03 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 86 468 718,97 zł. W dniu 5 listopada 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę nr 93/2249/19 w sprawie zatwierdzenia listy operacji informującej o kolejności przysługiwania pomocy na operacje typu: „gospodarka wodno-ściekowa” w ramach PROW 2014–2020. Na przedmiotową listę operacji zostało wpisanych 66 operacji na łączną kwotę pomocy z EFRROW wynoszącą 83 136 928,97 zł. Pozostałe wnioski podczas oceny punktowej nie uzyskały wymaganej minimalnej liczby punktów.

Kolejnym krokiem w realizacji obowiązków podmiotu wdrażającego jest weryfikacja wniosków o przyznanie pomocy znajdujących się na przedmiotowej liście operacji, mieszczących się w 150 % limitu środków przyznanych województwu podkarpackiemu tj. w kwocie 114 579 278,80 zł. Samorząd Województwa, po zakończeniu sprawdzenia spełniania warunków przyznania pomocy, niezwłocznie zaktualizuje i poda do publicznej wiadomości przedmiotową listę, wskazując wnioski o przyznanie pomocy spełniające warunki przyznania pomocy.

Rok 2019 to kontynuacja realizacji działania w ramach pierwszego naboru, który odbył się w 2017 r. Według stanu na koniec grudnia 2019 r. łącznie zostało zawartych 63 umów. Trzech

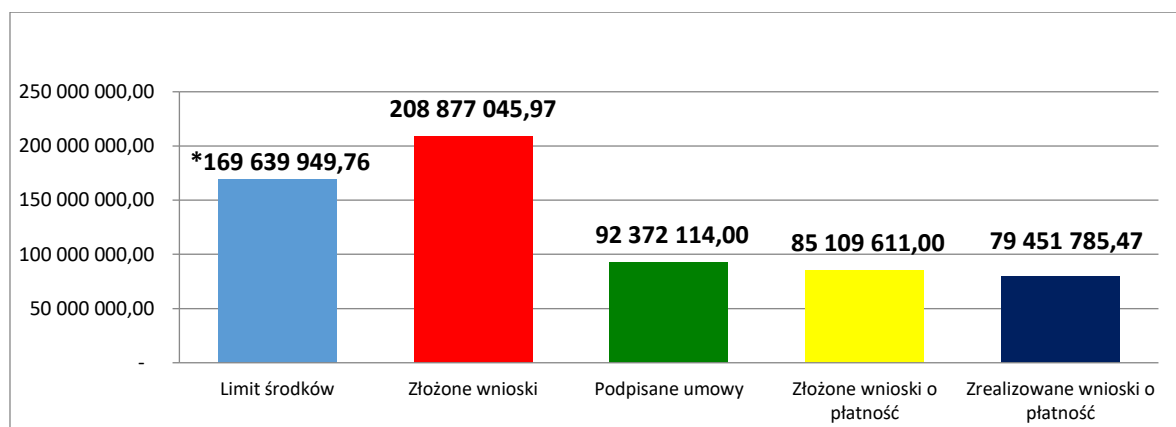


beneficjentów rozwiązało umowę o przyznanie pomocy. łączna wartość zawartych umów to 194 906 331,73 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 92 372 114,00 zł.

Do końca okresu sprawozdawczego zostało złożonych 98 wniosków o płatność o wartości całkowitej 256 784 254,25 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 85 109 611,00 zł. W ramach procedur zrealizowano 90 płatności na kwotę 180 966 256, 17 zł. Kwota refundacji ze środków EFRROW to 79 451 785, 47 zł. W pełni zakończonych zostało 51 operacji o wartości całkowitej 160 241 540,98 zł, dla których dofinansowanie wynosi 71 146 049,08 zł.

Na poniższym wykresie przedstawiono realizację działania po pierwszym naborze wniosków o przyznanie pomocy oraz w przypadku pozytywnego zakończenia oceny złożonych wniosków w ramach drugiego naboru. Pozostałe kolumny (tj.: podpisane umowy, złożone wnioski o płatność, zrealizowane wnioski o płatność) pokazują łączny poziom dofinansowania z EFRROW dla pierwszego naboru wniosków.

Wykres. Gospodarka wodno-ściekowa [zł]



\*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 28 listopada 2019 r.

Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

#### Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów

Wsparcie dla tego typu operacji obejmuje budowę lub przebudowę targowisk lub obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów. W terminie od 2 stycznia 2019 r. do 31 stycznia 2019 r. ogłoszony został drugi nabór wniosków, w ramach którego złożonych zostało 5 wniosków o przyznanie pomocy. łączna wartość złożonych aplikacji wyniosła 8 483 282,33 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 4 632 735,00 zł. Ostatecznie, według stanu na koniec grudnia 2019 r., wartość całkowita 3 zawartych umów wynosi 4 796 349,26 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji to kwota 2 632 737,00 zł.

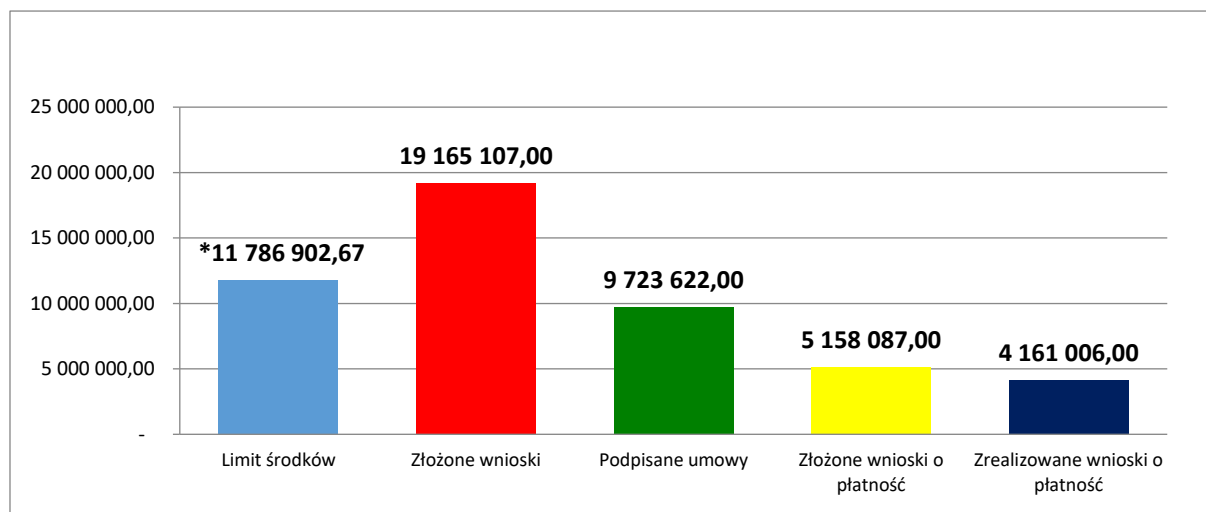
W terminie od 16 września 2019 r. do 31 października 2019 r. ogłoszony został trzeci nabór wniosków, w ramach którego złożonych zostało 7 wniosków o przyznanie pomocy. łączna wartość złożonych aplikacji wyniosła 11 495 973,89 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 6 441 606,00 zł. Do końca roku wnioski złożone w ramach powyższego kwartału zostały poddane ocenie zgodnie z obowiązującymi procedurami. Kolejnym krokiem będzie przygotowanie i zatwierdzenie listy operacji zakwalifikowanych do współfinansowania w ramach dostępnego limitu środków.

Po przeprowadzonych trzech naborach wniosków oraz w ramach pozytywnego zakończenia oceny wniosków przedłożonych w ramach ostatniego naboru, łączna kwota zakontraktowanych środków dla 21 wniosków o przyznanie pomocy wynosi 19 165 107,00 zł. Wartość całkowita wszystkich złożonych aplikacji to 34 736 462,10 zł. Według stanu na koniec 2019 r. łącznie zostało zawartych 11 umów o wartości 17 259 323,39 zł, kwota pomocy w formie refundacji wynosi 9 723 622,00 zł. W bieżącym okresie sprawozdawczym zostało złożonych 6 wniosków o płatność o wartości całkowitej

12 560 862,42 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 5 158 087,00 zł. W ramach procedur zrealizowano 5 płatności na kwotę 9 591 956, 55 zł. Kwota refundacji ze środków EFRROW to 4 161 006,00 zł. Całkowicie zakończonych zostało 5 operacji o wartości 9 591 956, 55 zł, z czego dofinansowanie ze środków EFRROW wynosi 4 161 006,00 zł.

Poniższy wykres przedstawia realizację działania po dwóch naborach wniosków o przyznanie pomocy oraz w przypadku pozytywnego zakończenia oceny złożonych wniosków w ramach trzeciego naboru. Pozostałe kolumny (tj.: podpisane umowy, złożone wnioski o płatność, zrealizowane wnioski o płatność) pokazują łączny poziom dofinansowania z EFRROW dla pierwszego naboru wniosków.

Wykres. Operacje typu Targowiska [zł]



\*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 28 listopada 2019 r.

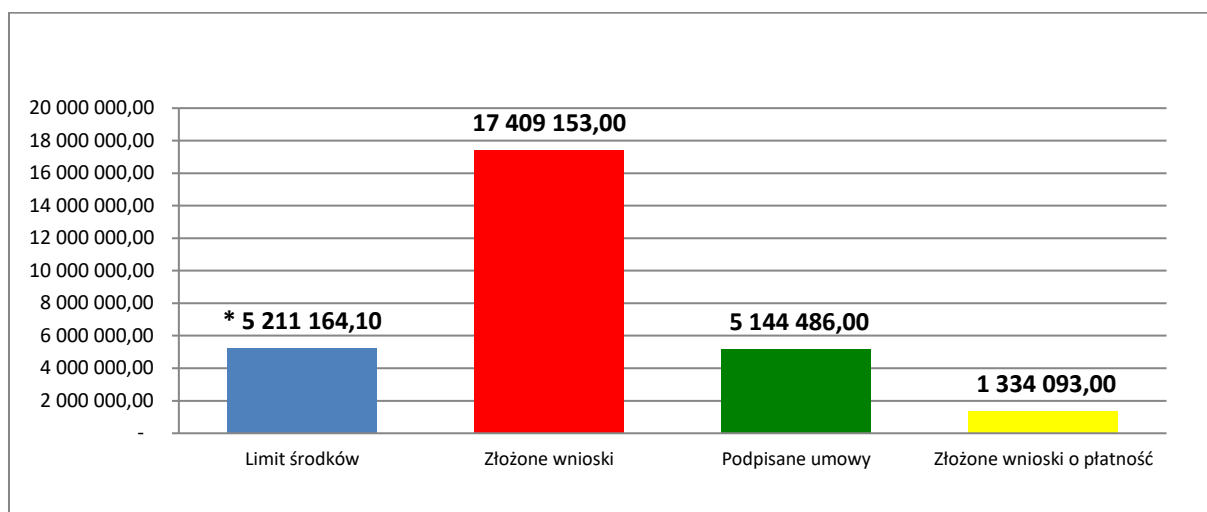
Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

#### Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne

Wsparcie w ramach tego typu operacji obejmuje budowę, przebudowę lub wyposażanie budynków pełniących funkcje kulturalne, w tym świetlic i domów kultury. Rok 2019 to kontynuacja realizacji działania w ramach pierwszego naboru, który odbył się w 2018 r.

W bieżącym okresie sprawozdawczym wpłynęło 7 wniosków o płatność w wysokości 2 293 760,16 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 1 334 093,00 zł. Według stanu na koniec grudnia 2019 r. łącznie zostało zawartych 16 umów o dofinansowanie o łącznej wartości 9 133 849,44 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 5 144 486,00 zł. Zawarcie pozostałych umów nastąpi w momencie pojawienia się wolnych środków (zmiana wysokości limitu środków w ramach poddziałania, oszczędności po przetargowe).

Wykres. Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne [zł]



\*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 28 listopada 2019 r.

Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

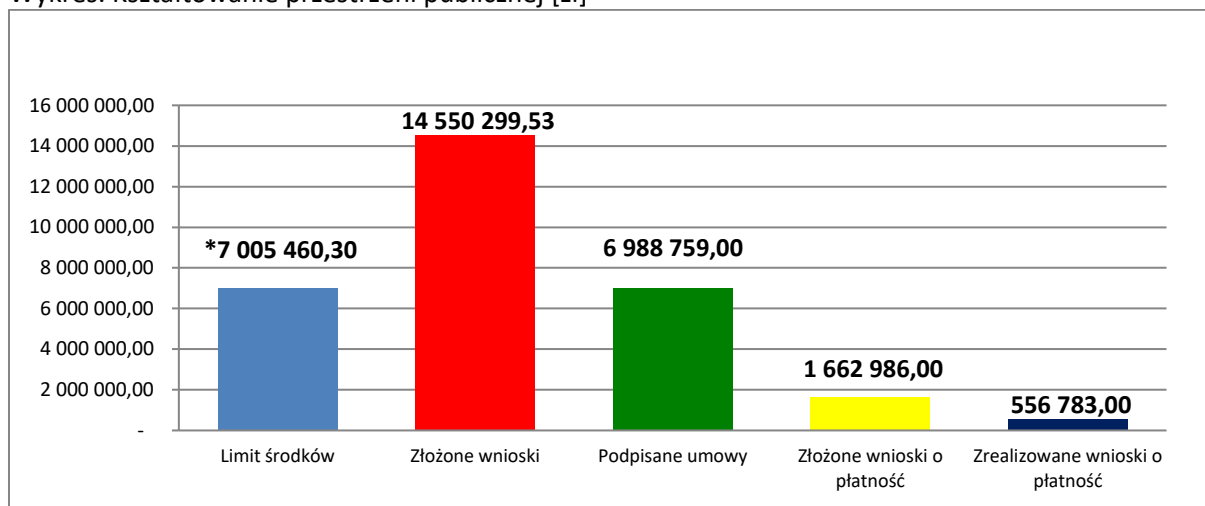
#### Kształtowanie przestrzeni publicznej

Pomoc przyznawana jest na operacje z zakresu kształtowania przestrzeni publicznej zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego. Rok 2019 to kontynuacja realizacji działania w ramach pierwszego naboru, który odbył się w 2018 r.

W dniu 19 marca 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia zaktualizowanej listy operacji informującej o kolejności przysługiwania pomocy na operacje typu: „Kształtowanie przestrzeni publicznej” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Dofinansowaniem zostali objęci Wnioskodawcy znajdujący się na przedmiotowej liście na pozycjach od 1 do 16, tj. mieszczący się w 100% limitu środków, czyli w kwocie 5 872 213,75 zł. Ostatecznie uchwałą nr 62/1546/19 z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie zaktualizowanej listy operacji informującej o kolejności przysługiwania pomocy na operacje typu: „Kształtowanie przestrzeni publicznej” w ramach PROW 2014–2020, wykaz beneficjentów zakwalifikowanych do dofinansowania w ramach przedmiotowego działania został zatwierdzony.

Do końca grudnia 2019 r. zawartych zostało 23 umów o dofinansowanie o łącznej wartości 11 957 599,13 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 6 988 759,00 zł. W bieżącym okresie sprawozdawczym wpłynęło 7 wniosków płatności w wysokości 3 316 336,19 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 1 662 986,00 zł. W ramach procedur zrealizowano i zakończono całkowicie 3 operacje o łącznej wartości 946 897,17 zł, z czego kwota refundacji ze środków EFRROW to 556 783,00 zł. Tym samym lista operacji przewidzianych do dofinansowania w ramach działania została wyczerpana.

Wykres. Kształtowanie przestrzeni publicznej [zł]



\*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 28 listopada 2019 r.

Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

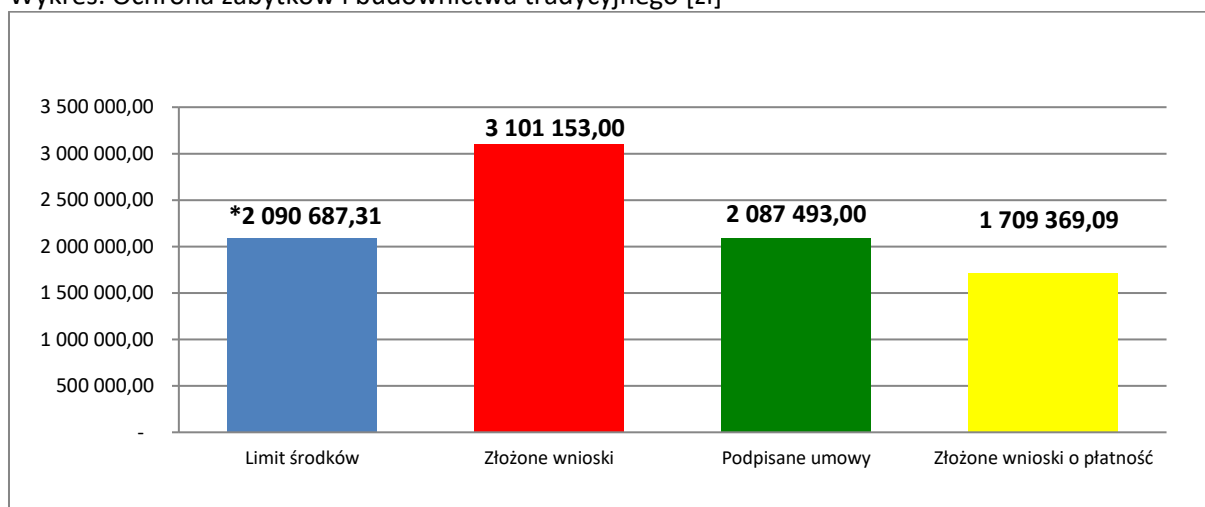
### Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego

Pomoc jest przyznawana w zakresie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej.

Rok 2019 to kontynuacja realizacji działania w ramach pierwszego naboru, który odbył się w 2018 r. W dniu 12 lutego 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę nr 22/515/19 w sprawie zatwierdzenia zaktualizowanej listy operacji informującej o kolejności przysługiwania pomocy na operacje typu: „ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego” objętego PROW 2014–2020. Dofinansowaniem zostały objęte wszystkie operacje znajdujące się na zatwierdzonej i zaktualizowanej liście.

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. zawartych zostało 5 umów o dofinansowanie o łącznej wartości 3 595 590,98 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 2 087 493,00 zł. W bieżącym okresie sprawozdawczym wpłynęło 5 wniosków płatności w wysokości 3 126 431,96 zł, z czego poziom pomocy ze środków EFRROW w formie refundacji wynosi 1 709 369,09 zł.

Wykres. Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego [zł]



\*Limit obliczono w oparciu o średni kurs euro z dnia 28 listopada 2019 r.

Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

### Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER

Celem wsparcia jest przede wszystkim budowanie kapitału społecznego wsi poprzez aktywizację mieszkańców oraz przyczynianie się do tworzenia nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich.

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) wspierany ze środków EFRROW jest wdrażany przez Lokalne Grupy Działania (LGD), które są rodzajem partnerstwa tworzonego na obszarach wiejskich, zrzeszającego przedstawicieli lokalnych organizacji (z sektora publicznego, gospodarczego i społecznego) oraz mieszkańców danego obszaru wyznaczonego granicą gmin członkowskich.

W województwie podkarpackim funkcjonuje 26 LGD, które obejmują swoim zasięgiem obszar niemal całego województwa podkarpackiego i trzech gmin województwa małopolskiego. Skupiają łącznie 1 524 661 mieszkańców. Budżet poszczególnych LGD jest zróżnicowany i zależy od wielkości obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju (LSR). Kwota pomocy wynosi od 5,5 mln zł w przypadku LGD, której liczba ludności jest najmniejsza i wynosi ponad 36 tys. mieszkańców. Kwota proporcjonalnie wzrasta do ponad 14 mln zł dla obszaru LSR którego liczba ludności wynosi blisko 110 tys. mieszkańców. LGD dysponują łącznie budżetem w wysokości 222 939 521,49 zł.

Głównym zadaniem LGD jest wybór operacji do finansowania w ramach budżetu określonego w LSR oraz ustalanie kwoty wsparcia. LGD dokonują wyboru operacji na podstawie opracowanych przez siebie kryteriów wyboru operacji. Ważnym zadaniem jest również aktywizacja społeczności lokalnej oraz udzielanie doradztwa potencjalnym beneficjentom.

### Poddziałanie „wsparcie przygotowawcze”

Wypracowanie mechanizmów współpracy i włączania lokalnych społeczności w celu przygotowania i opracowania projektu Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) realizowane było poprzez poddziałanie „wsparcie przygotowawcze”. Nabór wniosków odbywał się w 2015 roku. W ramach naboru złożonych zostało 26 wniosków o przyznanie pomocy przez Lokalne Grupy Działania mające siedzibę na terenie województwa podkarpackiego. Łączna wartość złożonych wniosków wyniosła 3 102 000,00 zł. Ze wszystkimi LGD zawarto umowy o przyznanie pomocy.

W wyniku weryfikacji wniosków, ze wszystkimi Lokalnymi Grupami Działania, które złożyły wnioski, zawarte zostały umowy o przyznaniu pomocy finansowej. Pomoc w kwocie 3 102 000,00 zł została wypłacona wszystkim LGD, z czego wartość dofinansowania to 3 102 000,00 zł (w tym EFRROW – 1 973 802,60 zł). Wsparcie przygotowawcze jest poddziałaniem zakończonym i rozliczonym.

### Poddziałanie „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”

W wyniku przeprowadzonego konkursu na wybór Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność, zostały zawarte umowy o warunkach i sposobie realizacji rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Zawarcie powyższych umów umożliwiło LGD ogłoszenie naborów wniosków o przyznanie pomocy realizujących zapisy zawarte w Lokalnej Strategii Rozwoju.

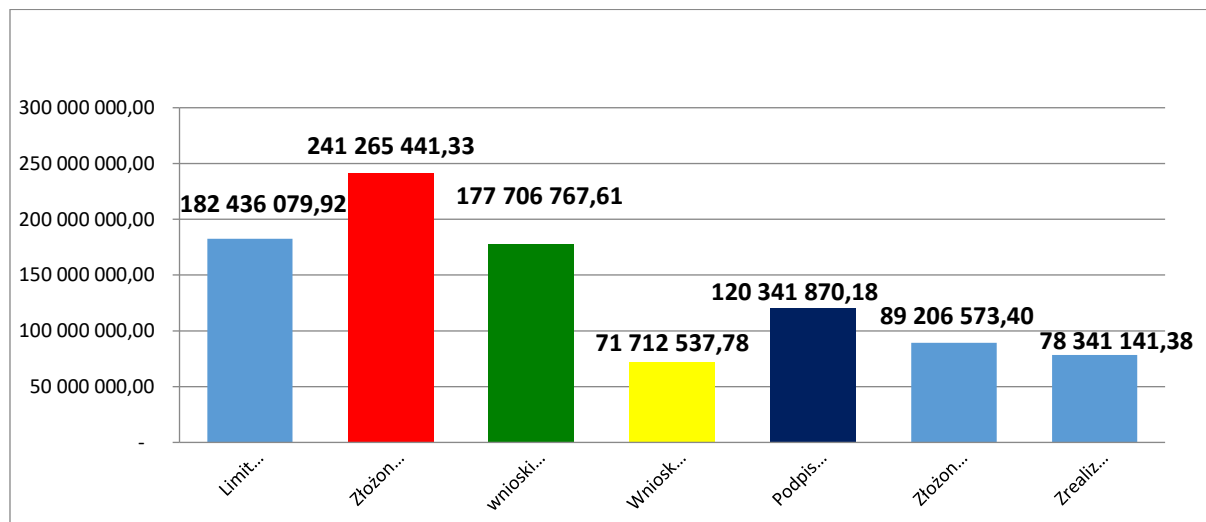
Do dnia 31 grudnia 2019 r. lokalne grupy działania w ramach swoich budżetów przedłożyły do Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich 2 062 wniosków o przyznanie pomocy na operacje w zakresie określonym Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2017 r., poz. 772 z późn. zm.). Łączna wartość złożonych wniosków wynosi 364 486 512,14 zł, z czego wartość dofinansowania to 241 265 441,33 zł (w tym EFRROW – 153 517 194,29 zł).

W Departamencie trwa ciągły proces związany z oceną przeprowadzonych naborów w ramach przedłożonych do Samorządu Województwa przez Lokalne Grupy Działania wniosków o przyznanie pomocy. W wyniku pozytywnej oceny przedłożonych wniosków, do dnia 31 grudnia 2019 r. zostało podpisanych 995 umów na kwotę 164 248 364,42 zł, z czego wartość dofinansowania to 120 341 870,18 zł (w tym EFRROW – 76 573 530,17 zł). W tym okresie wpłynęło 1 124 wnioski

o płatność na kwotę 123 603 528,72 zł, z czego wartość dofinansowania do przedłożonych wniosków to 89 206 573,40 zł (w tym EFRROW – 56 762 141,15 zł).

W ramach procedur zrealizowano 1 042 płatności w wysokości 106 244 778,69 zł, z czego wartość dofinansowania to 78 341 141,38 zł (w tym EFRROW – 49 848 466,99 zł). Całkowicie zakończonych zostało 632 operacji o wartości 98 513 795,97 zł, z czego dofinansowanie to 72 125 079,21 zł (w tym EFRROW – 45 893 187,85 zł).

Wykres. Wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność [zł]



Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

Wnioski złożone w poszczególnych zakresach w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014–2020, wg stanu na 31.12.2019 r.		
Lp.	Zakres	Ilość wniosków
1.	Podejmowanie działalności gospodarczej	912
2.	Rozwój działalności gospodarczej	496
3.	Wzmocnienie kapitału społecznego	44
4.	Budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych i powiatowych	31
5.	Tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych	9
6.	Budowa lub przebudowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej	394
7.	Zachowanie dziedzictwa lokalnego	112
8.	Promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych	55
9.	Wspieranie współpracy w zakresie rozwijania rynków zbytu	5
10.	Wspieranie współpracy w zakresie świadczenia usług turystycznych	3
11.	Rozwój rynków zbytu produktów i usług lokalnych	1
Razem:		2 062

Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

#### Wdrażanie projektów współpracy

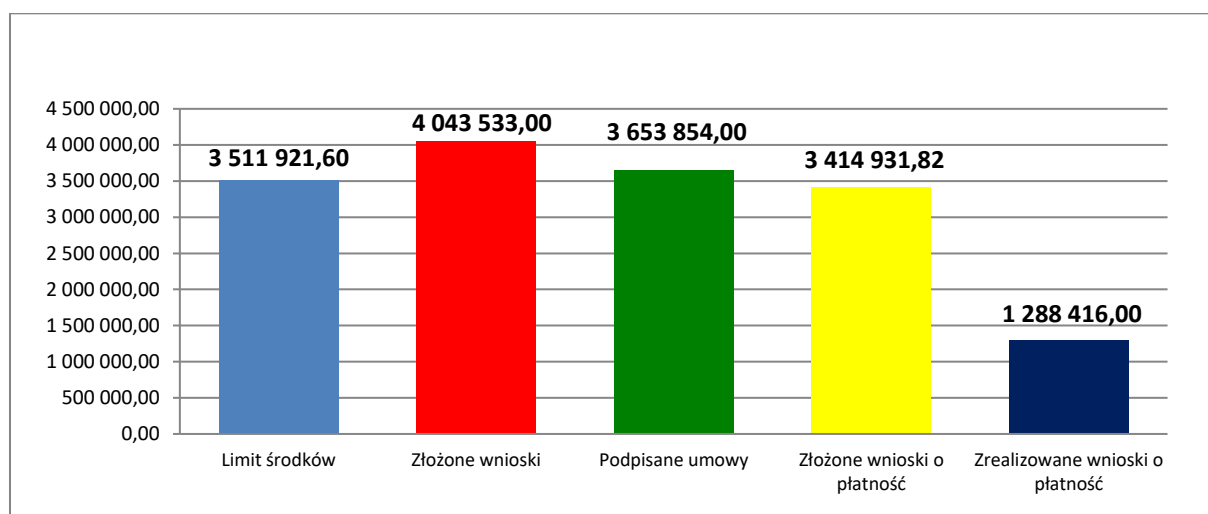
O pomoc mogą ubiegać się LGD, których LSR zostały wybrane do realizacji i finansowania ze środków PROW 2014–2020. Projekty współpracy mogą dotyczyć współpracy międzyterytorialnej (pomiędzy LGD w ramach jednego województwa lub różnych województw) lub międzynarodowej.

W ramach poddziałania prowadzony jest ciągły nabór wniosków do wyczerpania środków. W ramach poddziałania Lokalne Grupy Działania do końca grudnia 2019 r. przedłożyły 11 wniosków o przyznanie pomocy. Jeden ze złożonych wniosków został wycofany. Łączna wartość przedłożonych aplikacji wynosi 4 324 865,47 zł, z czego wartość dofinansowania to 4 043 533,00 zł (w tym EFRROW – 2 572 900,02 zł). Zawartych zostało 10 umów o dofinansowanie na kwotę 3 653 861,18 zł, z czego wartość dofinansowania to 3 653 854, 00 zł (w tym EFRROW – 2 324 947,27 zł).

W tym okresie wpłynęło 40 wniosków o płatność na kwotę 3 460 139,18 zł, z czego wartość dofinansowania do przedłożonych wniosków to 3 414 931,82 zł (w tym EFRROW – 2 173 993,08 zł).

W ramach procedur zrealizowano 16 płatności w wysokości 1 328 262,80 zł, z czego wartość dofinansowania to 1 288 416,00 zł (w tym EFRROW – 821 264,54 zł). Całkowicie zakończonych zostało 2 operacje o wartości 657 988,56 zł, w tym kwota refundacji wynosi 651 777,00 zł (w tym EFRROW – 414 725,70 zł).

Wykres. Wdrażanie projektów współpracy [zł]



Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

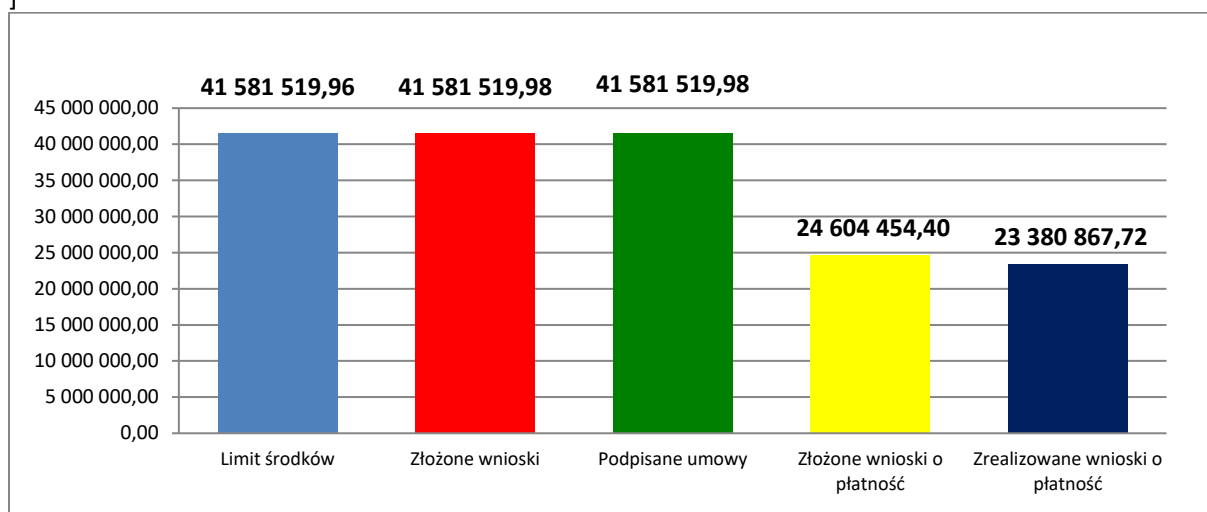
#### Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji

W ramach poddziałania, Lokalne Grupy Działania, które zawarły 26 umów ramowych z Samorządem Województwa Podkarpackiego, przedłożyły wnioski o przyznanie pomocy na pokrycie kosztów związanych z bieżącym funkcjonowaniem oraz wsparciem procesu aktywizacji związanej z realizacją LSR.

Łączna wartość 26 wniosków o przyznanie pomocy wynosi 41 581 519,98 zł, z czego wartość dofinansowania to 41 581 519,98 zł (w tym EFRROW – 26 458 321,16 zł). Ze wszystkimi LGD zostały zawarte umowy o dofinansowanie w ramach działania.

Według stanu na koniec grudnia 2019 r. zostało złożonych 58 wniosków o płatność o wartości całkowitej 24 537 444,40 zł, wartość dofinansowania to 24 604 454,40 zł (w tym EFRROW – 15 655 814,08 zł), w tym 53 wniosków o płatność zostało zrealizowanych o wartości całkowitej 23 403 367,72 zł, z czego kwota dofinansowania to 23 380 867,72 zł (w tym EFRROW – 14 877 245,89 zł).

Wykres. Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji [zł  
]



Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

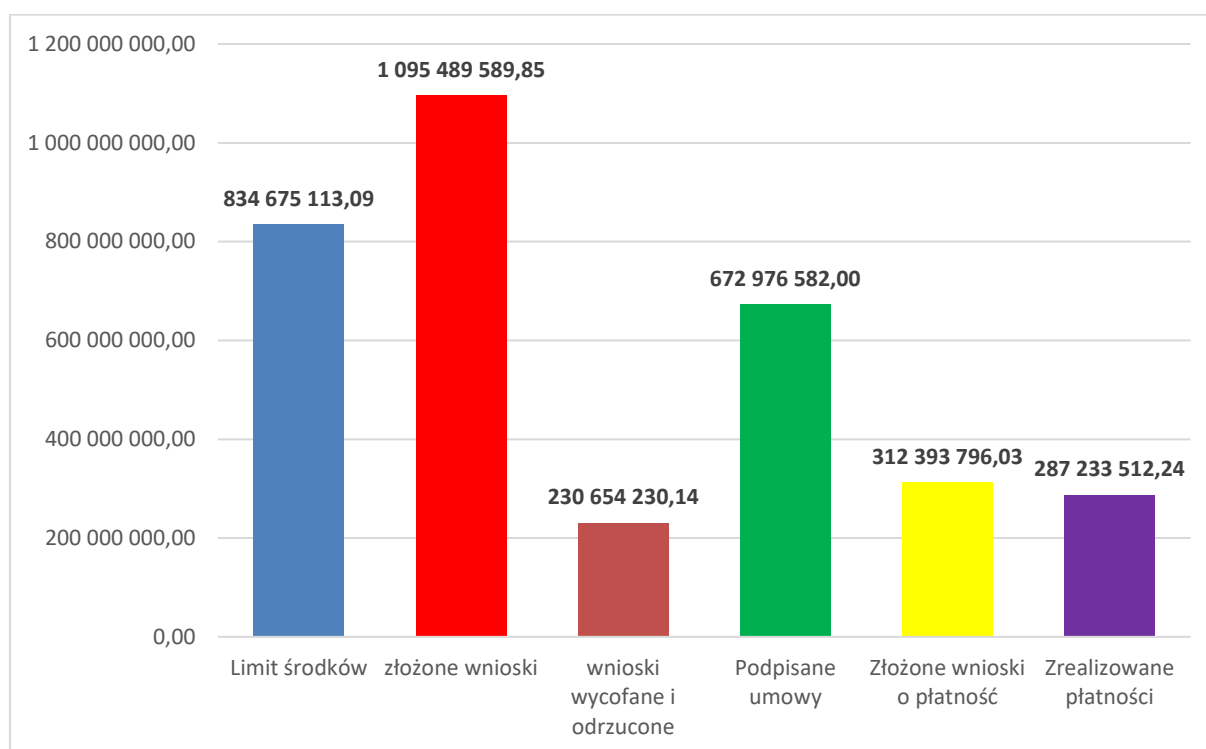
## Podsumowanie

W ramach działań/poddziałów PROW 2014–2020, dla których podmiotem wdrażającym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego, do końca 2019 r. podjęto szereg czynności mających na celu wdrożenie poszczególnych działań, w wyniku czego ich beneficjenci otrzymali pomoc finansową. Zrealizowane inwestycje pozwoliły na osiągnięcie zakładanych wskaźników, co z kolei przyczyniło się do osiągnięcia celów Programu. W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich wdrażane były działania przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości, odnowy i rozwoju wsi, w tym w zakresie infrastruktury technicznej. Kontynuacja wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju (Leader) wzmacni realizację oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych.

Poniższy wykres przedstawia realizację PROW 2014–2020 (działań wdrażanych przez Samorząd Województwa Podkarpackiego) w województwie podkarpackim wg stanu na 31.12.2019 r.



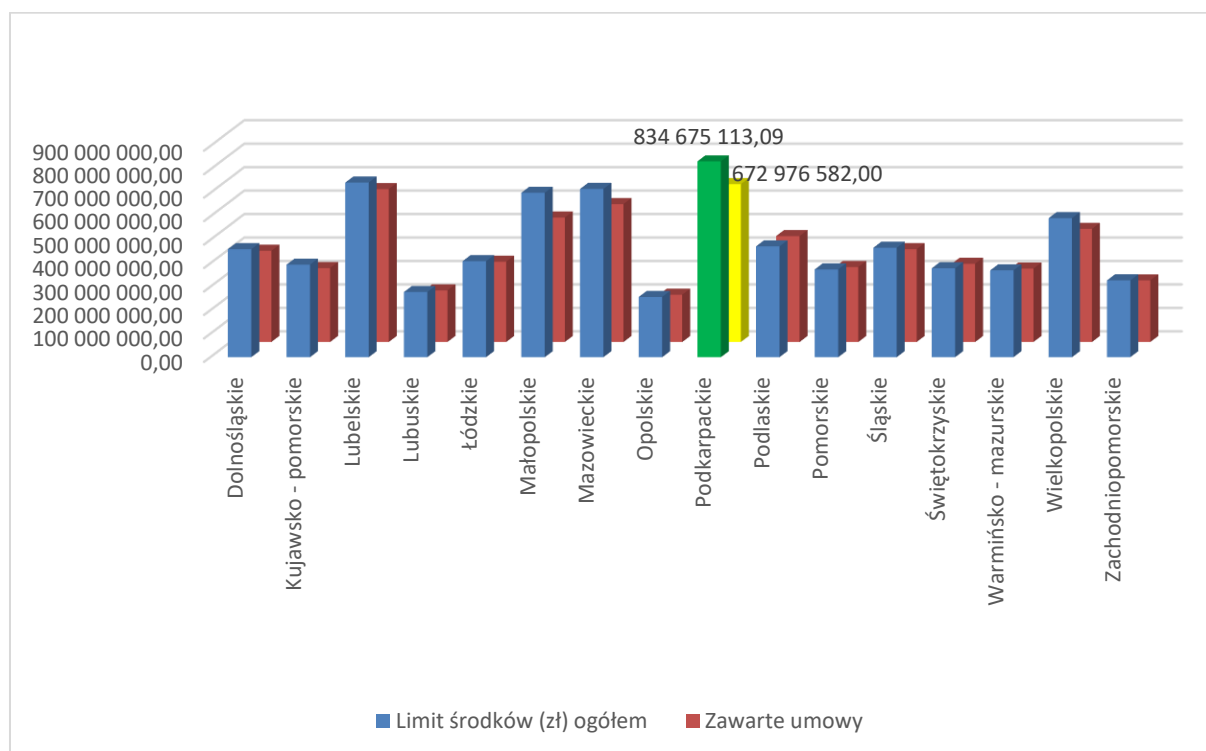
Wykres. Wdrażanie działań samorządowych PROW 2014-2020 wg stanu na 31.12.2019 r. [zł]



Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

Poniżej przedstawiono stan realizacji PROW 2014–2020 w województwie podkarpackim na tle kraju wg środków zakontraktowanych.

Wykres. Stan realizacji PROW 2014-2020 [zł]



Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

## REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ DLA DZIAŁAŃ WDRAŻANYCH W RAMACH PRIORYTETU 4. PROGRAMU OPERACYJNEGO „RYBACTWO I MORZE” (PO RYBY 2014–2020)

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja zadań w zakresie instytucji pośredniczącej dla działań wdrażanych w ramach Priorytetu 4 Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” (PO RY-BY 2014-2020)	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka

Wdrażanie Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” 2014–2020” należy do zadań Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich. Program finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR). Samorząd Województwa realizuje poszczególne zadania objęte PO „Rybacko i Morze” 2014–2020 w ramach Priorytetu 4. „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”. Głównym jego celem jest wspieranie rozwoju obszarów zależnych od rybactwa. Cele szczegółowe są związane z promowaniem wzrostu gospodarczego i włączenia społecznego oraz promowaniem tworzenia miejsc pracy i wspieraniem zdolności do zatrudnienia i mobilności na rynku pracy w społecznościach obszarów przybrzeżnych i śródlądowych zależnych od rybołówstwa i akwakultury. Ponadto istotą wsparcia w ramach tego priorytetu jest aktywizacja lokalnych rynków pracy. Dofinansowaniem zostały objęte także działania przyczyniające się do tworzenia nowych miejsc i form zatrudnienia w sektorze rybackim oraz poza nim dla osób związanych z tym sektorem. Ponadto, wspierane są działania zachęcające młodych ludzi do przedsiębiorczości i podejmowania działalności gospodarczej. Limit środków dla województwa podkarpackiego wynosi 4 mln euro.

Samorząd Województwa realizuje zadania Instytucji Zarządzającej jako Instytucja pośrednicząca w oparciu o ustawę z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 251), a także ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1167).

Działania wdrażane przez Samorząd Województwa Podkarpackiego to:

- wsparcie przygotowawcze,
- realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność w tym koszty bieżące i aktywizacja,
- działania prowadzone w ramach współpracy Lokalnych Grup Rybackich (LGR).

W województwie podkarpackim funkcjonują 2 Lokalne Grupy Rybackie tj. Rybacka Lokalna Grupa Działania „Roztocze” oraz Lokalna Grupa Rybacka Puszczy Sandomierskiej. Obydwie LGR mają zasięg międzywojewódzki. Obejmują część województw podkarpackiego (19 gmin) i lubelskiego (8 gmin). Skupiają łącznie 251 240 mieszkańców<sup>19</sup>.

Do konkursu w 2015 r. na wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” 2014–2020 przystąpiły obie LGR. W 2016 r. zostały zawarte umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (tzw. umowy ramowe) pomiędzy Samorządem Województwa Podkarpackiego oraz

<sup>19</sup> Na podst. Bazy Lokalnych Grup Działania 2014-2020.

2 LGR. Każda grupa podpisała umowy na kwotę 2 000 000 EUR. Zawarcie umów ramowych umożliwiło LGR ogłaszanie naborów wniosków na realizację operacji w ramach Lokalnych Strategii Rozwoju.

#### Wsparcie przygotowawcze

Działanie miało za zadanie posłużyć wypracowaniu mechanizmów współpracy i włączania lokalnych społeczności w celu przygotowania i opracowania projektu Lokalnej Strategii Rozwoju. W roku 2016 został złożony 1 wniosek przez Rybacką Lokalną Grupę Działania „Roztocze” na kwotę 20 000 zł. W 2017 r. została podpisana umowa o dofinansowanie. Pomoc w ramach działania została już wypłacona. Efektem ww. działań było przygotowanie i złożenie przez Grupę Rybacką do Samorządu Województwa opracowanej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) do konkursu na wybór lokalnych strategii rozwoju.

#### Realizacja Lokalnych Strategii Rozwoju kierowanych przez społeczność

Pomoc finansowa w ramach działania jest przyznawana na realizację następujących typów operacji:

- podnoszenie wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie młodych ludzi i propagowanie innowacji na wszystkich etapach łańcucha dostaw produktów w sektorze rybołówstwa i akwakultury;
- wspieranie różnicowania działalności w ramach rybołówstwa przemysłowego i poza nim, wspieranie uczenia się przez całe życie i tworzenie miejsc pracy na obszarach rybackich;
- wspieranie i wykorzystywanie atutów środowiska na obszarach rybackich i akwakultury, w tym działania na rzecz łagodzenia zmian klimatu;
- propagowanie dobrostanu społecznego i dziedzictwa kulturowego na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym dziedzictwa kulturowego rybołówstwa i akwakultury oraz morskiego dziedzictwa kulturowego;
- powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym oraz zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską.

Lokalne Grupy Rybackie realizujące zapisy zawarte w LSR, w wyniku naboru wniosków o przyznanie pomocy w roku 2019, przedłożyły do Samorządu Województwa 10 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 968 177,00 zł. W wyniku oceny złożonych wniosków podpisano 7 umów o dofinansowanie na kwotę 587 959,00 zł. W roku 2019 roku wpłynęło 26 wniosków o płatność na kwotę 3 408 138,12 zł. Rozliczono 24 wnioski o płatność na kwotę 2 967 006,00 zł.

Wynikiem powyższych działań jest:

- utworzenie 12 miejsc pracy;
- utrzymanie 2 miejsc pracy;
- zakup sprzętu niezbędnego do prowadzenia działalności rybackiej (ciągnik, pojazdy terenowo-dostawcze, baseny do przewozu ryb, silosy na zboże);
- remonty stawów hodowlanych oraz budowa łowiska specjalnego;
- utworzenie 1 działalności gospodarczej;
- budowa i remont wraz z wyposażeniem infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (domy ludowe, świetlice wiejskie, wyposażenie zbiorników wodnych, plac zabaw);
- organizacja 3 szkoleń i wizyty studyjnej;
- organizacja 2 imprez rozrywkowo-kulturalnych.

#### Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji

Zawarcie umowy ramowej umożliwia wsparcie bieżącego funkcjonowania Lokalnych Grup Rybackich i ich biur, zapewniając sprawną i efektywną pracę oraz doskonalenie zawodowe osób uczestniczących w realizacji Lokalnych Strategii Rozwoju.

W roku 2019 roku LGR złożyły 2 wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę 300 189,00 zł. W wyniku przeprowadzonej weryfikacji złożonych wniosków zawarto do końca roku 2019 roku 2 umowy na kwotę 300 189,00 zł. Złożono 2 wnioski o płatność w kwocie 296 757,00 zł.

Rozliczono złożone wnioski o płatność na kwotę 296 757,00 zł. Efektem ww. działań jest funkcjonowanie LGR, możliwość prowadzenia naborów wniosków o dofinansowanie oraz prowadzenie doradztwa dla wnioskodawców i beneficjentów PO „Rybacktwo i Morze”. Ponadto utrzymanych zostało 6 miejsc pracy.

#### Działania prowadzone w ramach współpracy Lokalnych Grup Rybackich

W roku 2019 roku do Samorządu Województwa Podkarpackiego w ramach działania nie wpłynęły wnioski o dofinansowanie i płatność. W trakcie realizacji jest 4 zadania, których zakończenie przewidziane jest na początek 2020 roku.

#### Dodatkowe kwoty na realizację lokalnych strategii rozwoju

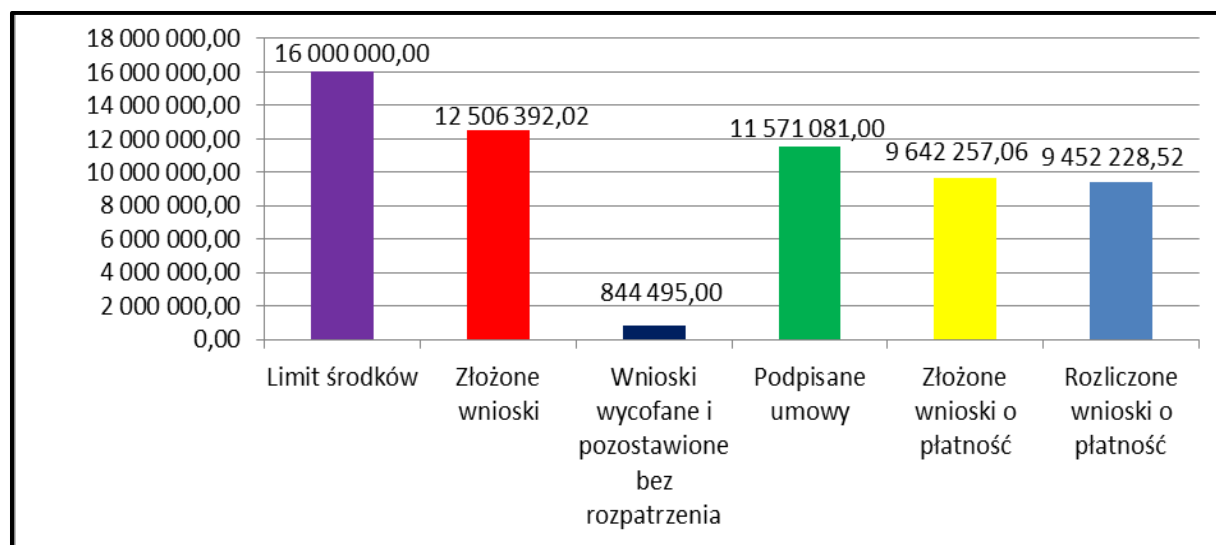
Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej dokonało podziału rezerwy, przyznając dodatkowe środki dla Rybackiej Lokalnej Grupy Działania „Roztocze” i Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Rybacka Puszczy Sandomierskiej” na realizację poddziałań: 4.2. Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność oraz 4.3. Działania prowadzone w ramach współpracy, w wysokości 124 100,00 EUR. Licząc po kursie 4 zł/euro daje to kwotę 496 400,00 zł dla każdej z grup. W związku z tym, na początku 2020 r. z wymienionymi grupami podpisano aneksy do umów o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, uwzględniające przyznane kwoty.

#### **Podsumowanie**

W ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze” 2014–2020, dla którego podmiotem wdrażającym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego, do końca 2019 r. podjęto szereg czynności mających na celu wdrożenie poszczególnych działań, w wyniku czego ich beneficjenci otrzymali pomoc finansową. Zrealizowane inwestycje pozwoliły na osiągnięcie zakładanych wskaźników, co z kolei przyczyniło się do osiągnięcia celów Programu.

W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów rybackich wdrażane były działania przyczyniające się do rozwoju obszarów związanych z rybołówstwem śródlądowym. Kontynuacja wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju wzmocni realizację oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych.

Wykres. Wdrażanie działań samorządowych PO Rybacktwo i Morze 2014-2020 wg stanu na 31.12.2019 r. [zł]



Opracowanie własne: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWP

## REALIZACJA KOMPONENTU REGIONALNEGO PO WER 2014–2020

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja komponentu regionalnego PO WER 2014-2020	Rozwój regionu	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka

Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy (WUP) w Rzeszowie wykonuje zadania Instytucji Pośredniczącej dla Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) w zakresie wdrażania Priorytetu Inwestycyjnego 8ii. Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży.

W ramach Osi Priorytetowej I. Osoby młode na rynku pracy, WUP w Rzeszowie wdraża na terenie województwa podkarpackiego:

- Działanie 1.1. Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe, Poddziałanie 1.1.1. Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Poddziałanie 1.1.2. Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;
- Działanie 1.2. Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe, Poddziałanie 1.2.1. Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Poddziałanie 1.2.2. Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

WUP w Rzeszowie zajmuje się kompleksową obsługą wdrażania projektów realizowanych w Osi I. PO WER, począwszy od przygotowywania planów działania na dany rok, przeprowadzania naborów projektów pozakonkursowych oraz konkursów w oparciu o zaakceptowane plany działania, podpisywania umów na realizację projektów z beneficjentami, nadzoru nad realizacją projektów poprzez bieżący monitoring oraz rozliczanie wniosków o płatność, przygotowywanie zewnętrznych sprawozdań finansowych i merytorycznych z wdrażanych poddziałań.

W WUP w Rzeszowie prowadzona jest całość działań finansowanych z EFS związanych ze wspieraniem aktywizacji zawodowej osób młodych, w tym osób z niepełnosprawnościami, w wieku 15–29 lat pozostających bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu oraz osób z następujących grup docelowych: imigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia), reemigranci, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, tzw. ubodzy pracujący, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych.

Projekty realizowane w ramach wdrażanych w województwie podkarpackim działań PO WER oferują pomoc edukacyjno-zawodową, która jest dobrana odpowiednio do indywidualnych potrzeb osób młodych, jak również do zapotrzebowania potencjalnych pracodawców na rynku pracy. Wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych (bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy), jak również młodych osób pracujących jest udzielane w formie:

- pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej;
- pośrednictwa pracy;

- uzupełnienia lub zdobywania nowych umiejętności i kompetencji;
- pomocy w zdobyciu doświadczenia zawodowego;
- niwelowania barier, na jakie młode osoby niepełnosprawne napotykają na rynku pracy;
- zwiększania zawodowej mobilności międzysektorowej i geograficznej (poprzez sfinansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie w formie dodatku relokacyjnego);
- działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia (m.in. bezzwrotne dotacje na założenie działalności gospodarczej).

Tego rodzaju kompleksowe wsparcie przekłada się na zwiększenie możliwości pozyskania zatrudnienia przez osoby młode pozostające bez pracy lub poprawę warunków zatrudnienia młodych osób pracujących, rozumianą jako awans zawodowy, przejście do stabilnego zatrudnienia, czy wzrost wynagrodzenia.

W latach 2015–2019 w ramach wdrażanego PO WER w województwie podkarpackim z pomocy skorzystało już blisko 44 000 osób bezrobotnych w wieku 15–29 lat (w tym prawie 17 000 osób długotrwale bezrobotnych), ponad 4 800 osób biernych zawodowo oraz ponad 500 osób pracujących. Blisko 5 700 osób młodych otrzymało dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Z prac interwencyjnych skorzystało około 2 700 młodych osób, a około 950 pracodawców skorzystało z możliwości uzyskania środków na wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy. Kolejnych prawie 7 500 uczestników projektów skorzystało ze szkoleń (w tym 875 osób w ramach bonu szkoleniowego) i uzyskało kwalifikacje lub kompetencje przydatne na rynku pracy, zgodne z potrzebami pracodawców. Natomiast we wsparciu w postaci staży bądź praktyk wzięło udział ponad 32 000 osób (w tym 53 osoby w ramach bonu stażowego). Z bonu na zasiedlenie skorzystało około 4 300 osób, a w ramach bonu zatrudnieniowego zatrudnienie uzyskało 28 osób.

Na dzień 31.12.2019 r. wartość zakontraktowanych środków w stosunku do alokacji na Program wynosi odpowiednio dla Działania 1.1. – 75,0% oraz Działania 1.2. – 99,7%. Natomiast wartość rozliczonych środków w stosunku do środków już zakontraktowanych wynosi dla Działania 1.1. – 81,7% oraz Działania 1.2. – 36,6%. Dane finansowe przedstawiono w poniższych tabelach.

<b>Środki zakontraktowane</b>	<b>Wartość osiągnięta od początku realizacji Programu [zł]</b>	<b>Wartość osiągnięta w 2019 r. [zł]</b>
Działanie 1.1.	427 994 538,11	112 549 152,00
Działanie 1.2.	169 812 621,86	82 398 367,68
<b>Razem</b>	<b>597 807 159,97</b>	<b>194 947 519,68</b>

<b>Środki rozliczone</b>	<b>Wartość osiągnięta od początku realizacji Programu [zł]</b>	<b>Wartość osiągnięta w 2019 r. [zł]</b>
Działanie 1.1.	349 707 185,62	70 721 486,66
Działanie 1.2.	62 146 718,00	22 037 704,85
<b>Razem</b>	<b>411 853 903,62</b>	<b>92 759 191,51</b>

## V. REALIZACJA POLITYK WOJEWÓDZKICH

### PROGRAMOWANIE STRATEGICZNE ROZWOJU REGIONU

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Opracowanie Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
2.	Działalność Podkarpackiego Forum Terytorialnego	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
3.	Wdrażanie Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad i Programu Strategicznego „Błękitny San”	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
4.	Zaangażowanie w przygotowanie międzynarodowych i krajowych dokumentów strategicznych oraz innych dokumentów programowych	Polityka rozwoju województwa, Współpraca międzynarodowa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
5.	Prowadzenie badań i analiz dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej województwa	Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
6.	Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w przygotowaniu i wdrażaniu programów rewitalizacji	Polityka rozwoju województwa, Polityka społeczna, Rozwój usług administracji publicznej	Sieć osadnicza, Kapitał ludzki i społeczny
7.	Wdrażanie Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego 2014–2020	Wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka Kapitał ludzki i społeczny Sieć osadnicza Środowisko i energetyka

## Ad. 1. Opracowanie Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030

Zasady, tryb i harmonogram opracowania Strategii 2030 zostały wskazane w uchwale Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr LXII/986/18 z dnia 29 października 2018 r. w sprawie przystąpienia do opracowania *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*. Zgodnie z przyjętym trybem i harmonogramem, w styczniu 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego powołał Zespół Roboczy ds. opracowania Strategii, składający się z przedstawicieli departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego i samorządowych jednostek organizacyjnych (uchwała nr 20/432/19 z dnia 29.01.2019 r.) oraz został wybrany ekspert zewnętrzny, który pełni nadzór merytoryczny nad pracami w zakresie przygotowania dokumentu. Zadaniem Zespołu Roboczego było określenie wyzwań rozwojowych i działań w zakresie poszczególnych obszarów strategicznych.

W wyniku prac Zespołu Roboczego, eksperta oraz Departamentu Rozwoju Regionalnego zostały opracowane *Założenia Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*. Projekt Założeń, jako dokument bazowy do Strategii 2030 identyfikujący dziedziny działań strategicznych i uwzględniający wnioski sformułowane w ramach diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego, został przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 56/1393/19 z dnia 24.06.2019 r. Projekt Założeń w terminie od 27 czerwca do 25 lipca 2019 r. został poddany procesowi konsultacji społecznych, w ramach których odbyło się pięć konferencji konsultacyjnych. Uchwałą Nr 65/1673/19 z dnia 7 sierpnia 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego przyjął *Założenia Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* wraz z Raportem z konsultacji społecznych.

W oparciu o przyjęte Założenia przystąpiono do opracowania części kierunkowej dokumentu zasadniczego, przy udziale szerokiego grona podmiotów działających w ramach Zespołów Zadaniowych dla poszczególnych obszarów tematycznych. W dniu 29 października 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 92/2203/19 przyjął Projekt Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030 oraz przekazał dokument do konsultacji społecznych. Projekt Strategii 2030 definiuje wyzwania, jakie stoją przed województwem do 2030, nie tylko w perspektywie regionalnej, ale również ponadregionalnej, krajowej i międzynarodowej. Szczególny nacisk położono na zmniejszanie różnicowań wewnątrzregionalnych w ramach województwa, co jest niezbędne dla wzrostu spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej. Dokument nakreśla również narzędzia i instrumenty, które będą służyć realizacji przyjętych celów i działań oraz wskazuje źródła finansowania. Konsultacje społeczne projektu Strategii 2030 trwały od 31 października do 4 grudnia 2019 r. W ramach konsultacji odbyło się 10 konferencji konsultacyjnych. Wyniki konsultacji społecznych wskazały, iż Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030 jest dokumentem strategicznym nowej generacji, który umożliwi zwiększenie spójności rozwoju Podkarpacia w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Raport z konsultacji społecznych projektu Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030 został przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 106/2524/19 z dnia 16 grudnia 2019 r. Na tym samym posiedzeniu Zarząd Województwa Podkarpackiego przekazał projekt *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*, pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego. W dniu 23 grudnia 2019 r. na XVII Sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego odbyło się pierwsze czytanie Strategii rozwoju województwa 2030.

W związku z obecnymi uwarunkowaniami gospodarczo–społecznymi, w szczególności spowodowanymi pandemią COVID-19, *projekt Strategii* wymagał weryfikacji pod kątem zapisów dotyczących budowania odporności na zakłócenia procesów rozwojowych, a także szeroko rozumianego bezpieczeństwa. W szczególności dotyczyło to zapisów odnoszących się do gospodarki oraz kapitału społecznego. Przyjęcie *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*, zgodnie z Uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXI/348/20 z dnia 6 kwietnia 2020 r., planowane jest na II kwartał 2020 r.



## **Ad. 2. Działalność Podkarpackiego Forum Terytorialnego**

Podkarpackie Forum Terytorialne Województwa Podkarpackiego jest organem opiniodawczo-konsultacyjnym działającym przy Zarządzie Województwa Podkarpackiego. Zostało powołane uchwałą Zarządu Województwa nr 282/6837/13 z dnia 22 października 2013 r. Do zadań Podkarpackiego Forum Terytorialnego należy m.in. kształtowanie przestrzeni dla wymiany wiedzy, doświadczeń i informacji między podmiotami zaangażowanymi w działania na rzecz rozwoju województwa podkarpackiego, inicjowanie i organizowanie debat oraz dyskusji na temat kierunków i form realizacji rozwoju regionalnego. W skład Forum wchodzi członkowie (przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, administracji rządowej, partnerów społecznych i gospodarczych, instytucji naukowych, badawczych, rozwojowych), obserwatorzy (senatorowie, posłowie na Sejm RP, posłowie do Parlamentu Europejskiego) oraz doradcy (dyrektorzy departamentów UMWP oraz jednostek samorządowych i rządowych).

W roku 2019 odbyło się VIII i IX posiedzenie Forum. VIII posiedzenie miało miejsce 29 lipca 2019 r. Zostało poświęcone przedstawieniu Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego, opracowanej przez Regionalne Obserwatorium Terytorialne oraz prezentacji projektu Założeń Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030. W dniu 25 listopada 2019 r. odbyło się IX posiedzenie Forum, którego agenda zawierała punkty dot. prezentacji i dyskusji nad projektem *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*.

## **Ad. 3. Wdrażanie Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad i Programu Strategicznego „Błękitny San”**

### Program Strategicznego Rozwoju Bieszczad

Program Strategicznego Rozwoju Bieszczad (PSRB) swoim zasięgiem obejmuje 12 gmin. Są to: Czarna, Lutowiska i Ustrzyki Dolne – w powiecie bieszczadzkim; Baligród, Cisna, Lesko, Olszanica, Solina – w powiecie leskim; Komańcza, Tyrawa Wołoska, Zagórz – w powiecie sanockim oraz Bircza – w powiecie przemyskim.

Program został opracowany przez Samorząd Województwa Podkarpackiego we współpracy ze Związkiem Bieszczadzkich Gmin Pogranicza i został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego nr 201/4060/16 z dnia 2 sierpnia 2016 r. Zaplanowane w nim działania ukierunkowane są na rozwój turystyki i rekreacji, przedsiębiorczości, kapitału ludzkiego i społecznego oraz infrastruktury służącej poprawie dostępności i ochronie środowiska.

Program nie posiada własnego budżetu, jednak poprzez zapewnienie spójności PSRB z krajową i regionalną polityką oraz systemem programowanego rozwoju, umożliwia wykorzystanie instrumentów finansowych przewidzianych m.in. w RPO WP 2014–2020, Kontrakcie Terytorialnym, a także środków publicznych z innych źródeł np. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W 2019 r. przygotowano Sprawozdanie roczne z realizacji PSRB za 2018 r., które w dniu 6 czerwca 2019 r. zostało zaprezentowane na posiedzeniu Rady Programowej PSRB i pozytywnie zaopiniowane. Następnie, zgodnie z Zasadami systemu wdrażania PSRB, w dniu 13 czerwca 2019 r. Sprawozdanie roczne zostało przedłożone Zarządowi Województwa Podkarpackiego i przyjęte uchwałą nr 53/1274/19. Sprawozdanie zostało opracowane według metodologii zaproponowanej w ekspertyzie pn.: „Analiza i ocena systemów monitoringu w Programie Strategicznym „Błękitny San” i Programie Strategicznego Rozwoju Bieszczad oraz opracowanie wskaźników monitoringowych”, która przedstawia nowy system monitorowania wskaźników Programu w celu usprawnienia systemu sprawozdawczego.

W wybranych procedurach konkursowych związanych z realizacją RPO WP 2014–2020 przewidziane zostały preferencje punktowe dla projektów zgłaszanych przez podmioty z terenu JST, którym dedykowano PSRB. Preferencje punktowe w RPO WP 2014–2020 dotyczą działań:

- 2.1. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług – 5 punktów;
- 4.1. Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń – 5 punktów;

- 4.2. Gospodarka odpadami – 5 punktów;
- 4.3.1. Gospodarka ściekowa – 5 punktów;
- 4.3.2. Zaopatrzenie w wodę – 5 punktów;
- 4.4. Kultura – 5 punktów;
- 4.5. Różnorodność biologiczna – 5 punktów (dla 4 typów projektów),
- 6.1 Rozwój potencjału endogenicznego regionu (typ projektu nr 2) – 15 punktów.

W trakcie przeprowadzonych w 2019 r. naborów, do dofinansowania wybrano projekty złożone przez podmioty uczestniczące w PSRB w ramach następujących działań RPO WP 2014–2020:

- Działanie 4.1. Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń, typ projektów nr 4. Zakup pojazdów specjalnych ochrony przeciwpożarowej, sprzętu i/lub wyposażenia do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof lub poważnych awarii – wyłącznie dla potrzeb OSP – dofinansowanie dla 6 projektów na łączną kwotę 1 360 490,78 zł (całkowita wartość projektów: 1 796 384,42 zł);
- Działanie 4.2. Gospodarka odpadami – dofinansowanie dla 3 projektów na łączną kwotę 752 033,69 zł (całkowita wartość projektów: 1 088 913,53 zł);
- Działanie 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa, Poddziałanie 4.3.1. Gospodarka ściekowa – dofinansowanie dla 3 projektów na łączną kwotę 36 969 914,42 zł (całkowita wartość projektów: 66 824 144,79 zł);
- Działanie 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa, Poddziałanie 4.3.2. Zaopatrzenie w wodę – dofinansowanie dla 2 projektów na łączną kwotę 2 400 399,29 zł (całkowita wartość projektów: 8 229 453,88 zł);
- Działanie 6.1. Rozwój potencjału endogenicznego regionu – dofinansowanie dla 5 projektów na łączną kwotę 11 289 250,92 zł (całkowita wartość projektów: 29 057 931,87 zł).

Dodatkowo, poza konkursami, w których przewidziane są preferencje punktowe dla projektów realizowanych na terenie objętym PSRB, w 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego wspierał podmioty uczestniczące w Programie również w ramach pozostałych naborów RPO WP.

W ramach osi priorytetowej IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, działanie 4.5 Różnorodność biologiczna, Typ projektów nr 7 - Projekty dotyczące minimalizacji zanieczyszczeń wód i gleb na obszarach Natura 2000 w celu ograniczenia zagrożeń dla bioróżnorodności: w naborze wybrano do dofinansowania 3 projekty dotyczące budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Tyrawa Wołoska, Ustrzyki Dolne i Cisna o łącznej wartości dofinansowania 7 253 723,73 zł (całkowita wartość projektów 9 319 601,23 zł).

W 2019 r. Departament Wspierania Przedsiębiorczości w ramach naborów RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa I, Działanie 1.4. Wsparcie MŚP podpisał łącznie 8 umów dotyczących przyznania dotacji bezzwrotnej na łączną kwotę 6 222 545,28 zł z podmiotami objętymi oddziaływaniem PSRB. W tym w ramach naboru dedykowanego przedsiębiorcom z 12 gmin województwa wraz z gminami objętymi PSRB, przyznano dotacje bezzwrotne dla 7 podmiotów w wysokości 4 210 045,28 zł.

Ponadto, na terenie objętym PSRB w 2019 r.:

- w zakresie budowy chodników w ciągach dróg wojewódzkich zrealizowano inwestycję w miejscowości Huzele w Gminie Lesko, udzielając wsparcia ze środków budżetowych Samorządu Województwa w wysokości 169 730,67 zł,
- roboty budowlane w ciągu dróg wojewódzkich przeznaczono kwotę w wysokości 1 471 205,72 zł,
- na remonty 8 obiektów mostowych w ciągach dróg wojewódzkich, na terenie powiatu sanockiego, leskiego i bieszczadzkiego – wysokość wsparcia Samorządu Województwa 4 448 600,00 zł,
- udzielono 4 podmiotom dotacji ze środków Samorządu Województwa na kwotę 188 000,00 zł na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków,

- udzielono wsparcia 10 gminom na inwestycje związane z budową i modernizacją dróg dojazdowych do gruntów rolnych w wysokości 1 015 166,41 zł,
- udzielono wsparcia z wykorzystaniem instrumentów zwrotnych pozostałych po realizacji RPO WP 2007–2013 w postaci pożyczek na preferencyjnych warunkach dla 196 przedsiębiorców z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw działających w 30 gminach na obszarze objętym Programem, łączna wartość wsparcia wyniosła 15 185 984 zł,
- w ramach projektu „Podkarpacka Platforma Wsparcia Biznesu” realizowanego w ramach RPO WP 2014–2020, wsparcie udzielone zostało 3 przedsiębiorcom z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na łączną kwotę 110 250,00 zł,
- podpisano umowy z 9 gminami uczestniczącymi w PSRB na realizację projektów w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017–2020 na łączną kwotę 104 993,00 zł,
- podpisano 8 umów z podmiotami z terenu objętego PSRB na realizację projektów w ramach PROW 2014–2020 na łączną kwotę 1 420 477 zł.

W 2019 r. WFOŚiGW w Rzeszowie udzielił 43 podmiotom z terenu oddziaływania Programu dotacji lub pożyczek na łączną kwotę 6 265 790,26 zł. Wsparcie zostało udzielone na realizację projektów w zakresie edukacji ekologicznej, ochrony wód, gospodarki wodnej, ochrony atmosfery.

Ważną rolę w realizacji PSRB pełni Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie partycypując w kosztach realizacji inwestycji w zakresie przebudowy infrastruktury drogowej. W 2019 roku zrealizowano 15 inwestycji współfinansowanych przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych na kwotę 479 488,00 zł. Dodatkowo na terenie gminy Lutowiska zrealizowano projekt pt. „Europa otwarta dla wszystkich – 15 lat zmian na Podkarpaciu”. Wartość projektu wynosi 22 196,16 zł.

WUP w Rzeszowie udzielił wsparcia podmiotom PSRB w ramach PO WER – 2 projekty na łączną kwotę 6 295 880,00 zł oraz w ramach osi współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego RPO WP 2014–2020 – 7 projektów na łączną kwotę 3 387 726,18 zł.

#### Program Strategiczny „Błękitny San”

Opracowanie w 2016 r. Programu Strategicznego „Błękitny San” (PSBS) wynikało ze wspólnej inicjatywy samorządów lokalnych i samorządu województwa podkarpackiego. Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 201/4059/16 z dnia 2 sierpnia 2016 r. przyjął tekst jednolity Programu Strategicznego „Błękitny San”, który służy realizacji założeń Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020, uszczegóławiając jej zapisy w zakresie zapewniającym jak najlepsze wykorzystanie zasobów endogenicznych 48 gmin położonych w województwie podkarpackim wzdłuż biegu rzeki San. Są to: Czarna, Lutowiska, Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne – w powiecie bieszczadzkim; Dydnia, Nozdrzec – w powiecie brzozowskim; Miasto Sanok, Komańcza, Gmina Sanok, Miasto i Gmina Zagórz – w powiecie sanockim; Baligród, Cisna, Miasto i Gmina Lesko, Olszanica, Solina – w powiecie leskim; Miasto Jarosław, Miasto Radymno, Jarosław, Laszki, Radymno, Wiązownica – w powiecie jarosławskim; Dubiecko, Fredropol, Krasiczyn, Krzywczyna, Medyka, Orły, Gmina Przemyśl, Stubno, Żurawica – w powiecie przemyskim; Miasto Przemyśl; Miasto i Gmina Sieniawa, Tryńcza – w powiecie przeworskim; Miasto Dynów, Gmina Dynów – w powiecie rzeszowskim; Miasto Leżajsk, Kuryłówka, Gmina Leżajsk, Miasto i Gmina Nowa Sarzyna – w powiecie leżajskim; Jeżowe, Krzeszów, Miasto i Gmina Nisko, Miasto i Gmina Rudnik nad Sanem, Miasto i Gmina Ulanów – w powiecie niżańskim; Miasto Stalowa Wola, Pysznica, Radomyśl nad Sanem, Zaleszany – w powiecie stalowowolskim; a także Gorzyce – w powiecie tarnobrzeskim.

Program nie posiada własnego budżetu, jednak poprzez zapewnienie spójności PSBS z systemem krajowego i regionalnego programowania i realizacji polityki rozwoju, jego realizacja odbywa się przy wykorzystaniu instrumentów przewidzianych m.in. w RPO WP na lata 2014–2020, PROW 2014–2020, Kontrakcie Terytorialnym, a także poprzez środki publiczne z innych źródeł np. WFOŚiGW.

W 2019 r. przygotowano Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Strategicznego „Błękitny San” za 2018 r., które w dniu 5 czerwca 2019 r. zostało zaprezentowane na posiedzeniu Rady Programowej PSBS i pozytywnie zaopiniowane. Następnie w dniu 13 czerwca 2019 r. uchwałą nr 53/1275/19 zostało zatwierdzone przez Zarząd Województwa Podkarpackiego. Sprawozdanie przygotowano według metodologii zaproponowanej w ekspertyzie pn.: „Analiza i ocena systemów monitoringu w Programie Strategicznym „Błękitny San” i Programie Strategicznego Rozwoju Bieszczad oraz opracowanie wskaźników monitoringowych”, która przedstawia nowy system monitorowania wskaźników Programu w celu usprawnienia systemu sprawozdawczego.

W wybranych procedurach konkursowych związanych z realizacją RPO WP 2014–2020 przewidziane zostały preferencje punktowe dla projektów zgłaszanych przez podmioty z terenu JST, którym dedykowano PSBS. Preferencje punktowe w RPO WP 2014–2020 dotyczą działań:

- 2.1. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług – 5 punktów;
- 4.1. Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń – 5 punktów;
- 4.2. Gospodarka odpadami – 5 punktów;
- 4.3.1. Gospodarka ściekowa – 5 punktów;
- 4.3.2. Zaopatrzenie w wodę – 5 punktów;
- 4.4. Kultura – 5 punktów;
- 4.5. Różnorodność biologiczna – 5 punktów (dla 4 typów projektów obejmujących opracowywanie:
  - a) planów ochrony dla rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych oraz dokumentów waloryzujących obszary chronionego krajobrazu,
  - b) inwentaryzacji przyrodniczych, na potrzeby dokumentów wymienionych w lit. a), inwentaryzacji nieleśnych siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 położonych w granicach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu,
  - c) audytu krajobrazowego dla województwa podkarpackiego),
- 6.1 Rozwój potencjału endogenicznego regionu (typ projektu nr 2 – Roboty budowlane i/lub wyposażenie dotyczące infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o istniejące zasoby przyrodnicze, przestrzenne i kulturowe, poza wskazanymi gminami uzdrowiskowymi na terenach, dla których sporządzono operat uzdrowiskowy lub które posiadają status obszaru ochrony uzdrowiskowej. W ramach 2 typu projektu możliwe są inwestycje w zakresie urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego) – 15 punktów.

W 2019 r. w ramach przeprowadzonych naborów do dofinansowania wybrano projekty złożone przez podmioty uczestniczące w PSBS w ramach następujących działań RPO WP 2014–2020:

- Działanie 4.1. Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń, typ projektu 2 – Realizacja inwestycji mających na celu ochronę obszarów ze średnim ryzykiem powodziowym – dofinansowanie dla 2 projektów na łączną kwotę 25 378 312,14 zł (całkowita wartość projektów: 30 323 225,82 zł);
- Działanie 4.1. Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń, typ projektu 4 – Zakup pojazdów specjalnych ochrony przeciwpożarowej, sprzętu i/lub wyposażenia do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof lub poważnych awarii – wyłącznie dla potrzeb OSP – dofinansowanie dla 19 projektów na łączną kwotę 4 350 499,31 zł (całkowita wartość projektów: 8 452 438,42 zł);
- Działanie 4.2. Gospodarka odpadami – dofinansowanie dla 7 projektów na łączną kwotę 10 395 439,27 zł (całkowita wartość projektów: 18 976 555,16 zł);
- Działanie 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa, Poddziałanie 4.3.1. Gospodarka ściekowa – dofinansowanie dla 9 projektów na łączną kwotę 78 406 600,45 zł (całkowita wartość projektów: 144 406 161,82 zł);
- Działanie 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa, Poddziałanie 4.3.2. Zaopatrzenie w wodę – dofinansowanie dla 4 projektów na łączną kwotę 5 052 105,46 zł (całkowita wartość projektów: 10 067 075,03 zł);
- Działanie 6.1. Rozwój potencjału endogenicznego regionu – dofinansowanie dla 5 projektów na łączną kwotę 11 289 250,92 zł (całkowita wartość projektów: 29 057 931,87 zł).

Dodatkowo, poza konkursami, w których przewidziane są preferencje punktowe dla projektów realizowanych na terenie oddziaływania PSBS, w 2019 r., Zarząd Województwa Podkarpackiego wspierał podmioty uczestniczące w PSBS również w ramach pozostałych naborów RPO WP.

W 2019 r. Departament Wspierania Przedsiębiorczości, w ramach naborów RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa I., Działanie 1.2. Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia, typ projektu: Infrastruktura B+R; Działanie 1.2. przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrażanie, typ projektu: Prace B+R; Działanie 1.4. Wsparcie MŚP, podpisał łącznie 22 umowy dotyczące przyznania dotacji bezzwrotnej na łączną kwotę 36 462 726,26 zł z podmiotami objętymi oddziaływaniem Programu.

Ponadto, na terenie objętym PSBS w 2019 r.:

- ze środków Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowane były inwestycje drogowe – zrealizowano 5 inwestycji w zakresie odnowy i przebudowy dróg wojewódzkich na łączną kwotę 717 163,00 zł oraz 12 inwestycji w zakresie remontów chodników w ciągach dróg wojewódzkich na kwotę 2 134 780,03 zł;
- na remonty 8 obiektów mostowych w ciągach dróg wojewódzkich, na terenie powiatu sanockiego, leskiego i bieszczadzkiego – wysokość wsparcia Samorządu Województwa 4 448 600,00 zł,
- w ramach podziału środków budżetu województwa stanowiących dochód z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej wsparto dotacją celową 39 gmin uczestniczących w PSBS w realizacji inwestycji w zakresie budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych, których całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg wyniosła 26,436 km, na łączną kwotę 3 600 617,14 zł;
- środki zwrotne pozostałe po realizacji RPO WP 2007–2013 dystrybuowane przez pośredników finansowych, jako wsparcie zwrotne w postaci pożyczek na preferencyjnych warunkach udzielone zostało 196 przedsiębiorcom z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw działających w 30 gminach na obszarze objętym PSBS, na łączną wartość wsparcia 15 185 984,00 zł;
- w ramach projektu „Podkarpacka Platforma Wsparcia Biznesu” realizowanego w ramach RPO WP 2014–2020, wsparcie udzielone zostało 3 przedsiębiorcom z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na łączną kwotę 110 250,00 zł;
- w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017–2020 podpisano 29 umów z gminami uczestniczącymi w PSBS na realizację projektów na łączną kwotę 309 574,00 zł;
- podpisano 93 umowy z gminami uczestniczącymi w PSBS na realizację projektów w ramach PROW 2014–2020 na łączną kwotę 40 674 119,00 zł.
- Zarząd Województwa Podkarpackiego udzielił dotacji 36 podmiotom z terenu PSBS w wysokości 1 838 000,00 zł, na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

W realizację Programu zaangażowane są również jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Podkarpackiego. W 2019 r. WUP w Rzeszowie udzielił wsparcia 57 podmiotom z gmin należących do PSBS na kwotę 138 526 731,99 zł w ramach PO WER (9 podmiotów, kwota 44 217 264,54 zł) oraz w ramach osi RPO WP 2014–2020 współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (48 podmiotów, kwota 94 309 467,45 zł).

WFOŚiGW w Rzeszowie w 2019 r. udzielił dotacji lub pożyczek 869 podmiotom z terenu oddziaływania Programu na łączną kwotę 34 393 135,78 zł. Wsparcie zostało udzielone na realizację projektów w zakresie ochrony atmosfery, przeciwdziałania klęskom żywiołowym lub poważnym awariom i usuwania ich skutków, ochrony ziemi, edukacji ekologicznej i ochrony wód.

Wsparcia dla gmin należących do PSBS udzieliła również Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, partycypując w kosztach realizacji inwestycji w zakresie przebudowy infrastruktury drogowej. W 2019 r. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych realizowała 20 przedsięwzięć na kwotę 679 488,00 zł. Dodatkowo na terenie gmin objętych PSBS realizowany był

projekt pt. „System ochrony lasów przed pożarami w Nadleśnictwie Leżajsk”. Wartość projektu to 1 264 123,87 zł.

W 2019 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Rzeszowie udzieliła wsparcia na rzecz 2 grup producentów rolnych z terenu gmin objętych *PSBS* na kwotę 1 068 210,18 zł.

#### **Ad. 4. Zaangażowanie w przygotowanie międzynarodowych i krajowych dokumentów strategicznych oraz innych dokumentów programowych**

Województwo Podkarpackie aktywnie angażuje się w proces przygotowania międzynarodowych i krajowych dokumentów strategicznych oraz różnych dokumentów programowych m.in. poprzez udział w pracach związanych z procesem ich opracowania, konsultacji i promowania.

W 2019 r. uczestniczono między innymi w pracach nad następującymi dokumentami:

- Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Strategia makroregionalna dla regionu Karpat,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa do 2030 roku,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategia Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030,
- nowelizacja ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw.

Województwo Podkarpackie za pośrednictwem Departamentu Rozwoju Regionalnego realizowało działania na rzecz utworzenia makroregionalnej Strategii dla regionu Karpat w zakresie wsparcia merytorycznego tej inicjatywy, w szczególności procedowania Opinii Europejskiego Komitetu Regionów – Strategia makroregionalna dla regionu Karpat.

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów, przyjęta na posiedzeniu gremium Komitetu w dniach 4/5.12.2019 r. stanowi otwarcie dyskusji na temat ustanowienia Strategii makroregionalnej dla obszaru Karpat. Opinia wzywa Komisję Europejską do poparcia inicjatywy utworzenia strategii makroregionalnej dla regionu Karpat jako kolejnej strategii makroregionalnej i drugiej skierowanej do europejskiego obszaru o specyfice górskiej oraz do podjęcia działań na rzecz przystąpienia UE do konwencji karpackiej w charakterze strony. Stworzenie piątej już, makroregionalnej strategii w UE oznaczałoby dodatkowe fundusze dla wszystkich regionów z obszaru Karpat: zarówno dla tych będących członkami UE, jak i tych spoza Unii. Strategia regionów i państw karpaccich daje możliwość wspólnego zaplanowania i prowadzenia działań „skrojonych na miarę”, dostosowanych do szczególnych potrzeb i możliwości tego makroregionu. Pozwoli to na zwiększenie z jednej strony koncentracji na problemach z którymi boryka się makroregion, z drugiej natomiast – na stworzenie szansy na wykorzystanie specyficznych potencjałów społecznych, kulturowych i środowiskowych państw i regionów karpaccich.

Dostrzeganie wspólnych szans, zdiagnozowanie podobnych problemów i barier rozwojowych, skutkuje szeregiem inicjatyw podejmowanych na różnych poziomach i przez wiele środowisk zmierzających do utworzenia strategii makroregionalnej dla tego obszaru, a w których Samorząd Województwa aktywnie uczestniczy. Efektem tych działań są nie tylko przyjmowane deklaracje popierające idee jej utworzenia, ale także wspólne przedsięwzięcia i realizowane projekty.

Należy tutaj podkreślić istniejące instytucjonalne formy współpracy, jak funkcjonującą od 2016 r. Międzyregionalna Grupa „Karpaty” w ramach Europejskiego Komitetu Regionów, czy też utworzona w lutym 2020r. Karpacka Rada Wykonawcza działająca na poziomie ministerialnym, w pracach, których uczestniczy Marszałek Województwa Podkarpackiego.

W 2019 r. miało miejsce pierwsze posiedzenie Zespołu ds. Strategii Współpracy Transgranicznej Województwa Lubelskiego, Województwa Podkarpackiego, Obwodu Lwowskiego, Obwodu Wołyńskiego, Obwodu Brzeskiego na lata 2021–2027. Strategia dotyczy rozwoju regionów transgranicznych i ma na celu usystematyzowanie współpracy regionów przygranicznych i określenie wspólnych priorytetów.

Opiniowano i konsultowano projekty krajowych dokumentów strategicznych i programowych oraz propozycje zmian legislacyjnych.

#### **Ad. 5. Prowadzenie badań i analiz dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego**

Zadanie wpisuje się w prowadzoną przez Samorząd Województwa Podkarpackiego politykę rozwoju i jednocześnie we wszystkie dziedziny działań strategicznych zawarte w Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020. Przeprowadzono badania i przygotowano raporty dotyczące aktualnej sytuacji, tendencji rozwojowych i proponowanych zmian społecznych, gospodarczych i przestrzennych na potrzeby zarządzania strategicznego oraz służące optymalizacji podejmowanych decyzji w zakresie wyznaczania kierunków rozwoju regionu oraz wynikających z bieżących potrzeb Zarządu Województwa.

W 2019 r. w ramach tego zadania Regionalne Obserwatorium Terytorialne (ROT) - oddział funkcjonujący w ramach Departamentu Rozwoju Regionalnego przeprowadził następujące działania:

##### Monitorowanie i ewaluacja postępów w realizacji strategii rozwoju województwa:

- pozyskane zostały najbardziej aktualne dane do wskaźników we wszystkich priorytetach tematycznych Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020,
- przygotowana została informacja o stopniu realizacji Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020. Informacja została zawarta w niniejszym Raporcie o stanie województwa podkarpackiego za 2019 r. w Rozdziale I SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W 2019 R. oraz w Rozdziale II MONITORING STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA – PODKARPACKIE 2020,
- zlecono przeprowadzenie badania i opracowanie *Raportu z realizacji Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020 za okres 2016 – 2019*. Celem badania była ocena stopnia realizacji i osiągnięcia zakładanych efektów działań w poszczególnych priorytetach tematycznych Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020. Jednym z efektów badania było opracowanie wniosków i rekomendacji przypisanych do poszczególnych kierunków działań zawartych w Strategii. Badanie zostało sfinansowane ze środków projektu Wsparcie działalności Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w procesie dostarczania niezbędnej wiedzy do zarządzania rozwojem regionu RPO WP 2014-2020, w ramach RPO WP 2014-2020. Koszt zlecenia wyniósł 86 100,00 zł.

##### Badania i analizy dotyczące sytuacji społeczno– gospodarczej województwa podkarpackiego

- *Kondycja społeczno-gospodarcza rodzin w województwach podkarpackim i małopolskim ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska depopulacji.*  
Celem badania była diagnoza struktury i funkcji współczesnych rodzin oraz warunków ich życia w wybranych aspektach, a także uszczegółowienie prognoz dotyczących zmian demograficznych i natężenia procesów depopulacyjnych. W ramach badania dokonano typologii gospodarstw domowych oraz zweryfikowano stopień zaspokojenia poszczególnych potrzeb dla każdego rodzaju rodziny. Zidentyfikowane zostały warunki życia współczesnych rodzin w różnych aspektach. Analizie poddane zostały najważniejsze czynniki i trendy dotyczące zjawiska depopulacji. Opracowane zostały również wnioski i rekomendacje mające pomóc w ukierunkowaniu polityki regionalnej województwa. Badanie zostało sfinansowane ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020. Koszt realizacji badania łącznie z drukiem raportów końcowych wyniósł 549 915,00 zł.
- *Przegląd regionalny. Województwo podkarpackie 2018.*  
Celem badania była analiza i przedstawienie istotnych zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego w 2018 roku na tle lat poprzednich. Badanie zostało sfinansowane

ze środków projektu Wsparcie działalności Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w procesie dostarczania niezbędnej wiedzy do zarządzania rozwojem regionu RPO WP 2014-2020, w ramach RPO WP 2014-2020. Koszt realizacji badania wyniósł 118 080,00 zł.

- *Miasta wraz z obszarami funkcjonalnymi oraz bieguny wzrostu w województwie podkarpackim.* Celem badania było m.in. zweryfikowanie wyznaczenia (identyfikacji) oraz delimitacji obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego i ośrodków subregionalnych, a także wyznaczenia biegunów wzrostu w kontekście zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa oraz przygotowywania nowego dokumentu strategicznego dla województwa podkarpackiego. Badanie zostało sfinansowane ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego. Koszt realizacji badania wyniósł 123 000,00 zł.
- W grudniu 2019 roku rozpoczęta została realizacja badania *Rozwój transportu w województwie podkarpackim w perspektywie do 2030 roku.* Badanie zostało zrealizowane do kwietnia 2020 r. Celem badania jest analiza istniejącej infrastruktury transportowej, stanu transportu osobowego i towarowego w województwie podkarpackim w latach 2013-2020 oraz identyfikacja i określenie kierunków rozwoju transportu w regionie w perspektywie 2020-2030. Badanie zostanie sfinansowane ze środków projektu Wsparcie działalności Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w procesie dostarczania niezbędnej wiedzy do zarządzania rozwojem regionu RPO WP 2014-2020, w ramach RPO WP 2014-2020. Umowa z Wykonawcą została zawarta na kwotę 152 520,00 zł.

Raporty z przeprowadzonych badań zostały rozpowszechnione i są dostępne na stronie internetowej [www.rot.podkarpackie.pl](http://www.rot.podkarpackie.pl).

#### Opracowano *Diagnozę sytuacji społeczno - gospodarczej województwa podkarpackiego*

Dokument stanowi analizę sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego. Został przygotowany przez ROT na potrzeby prowadzenia polityki rozwoju regionu oraz monitoringu i aktualizacji Strategii rozwoju województwa podkarpackiego do 2030 roku.

Podstawą diagnozy była szczegółowa charakterystyka województwa podkarpackiego w odniesieniu do zagadnień występujących w procesie planowania rozwoju regionu, zarówno w aspekcie przestrzennym, społecznym, jak i gospodarczym. Celem diagnozy było dostarczenie jak najgłębszej wiedzy na temat zjawisk i procesów zachodzących w województwie podkarpackim w latach 2015-2018. Zjawiska występujące w województwie ukazane zostały w czterech wymiarach: krajowym, ponadregionalnym (Polska Wschodnia), regionalnym oraz wewnątrzregionalnym.

Opracowanie opierało się w głównej mierze na danych statystycznych pochodzących ze statystyki publicznej (GUS) oraz analizach i badaniach wykonanych w ciągu ostatnich lat przez ośrodki krajowe oraz Samorząd Województwa. W Diagnozie przedstawiono najważniejsze zasoby województwa, które mogą stanowić podstawę do jego dynamicznego rozwoju i poprawy konkurencyjności względem pozostałych regionów Polski, ale także ukazano główne bariery rozwoju województwa, które w dłuższym okresie mogą przyczyniać się do jego marginalizacji.

Zaprezentowanie w Diagnozie w sposób możliwie szeroki województwa podkarpackiego, stanowi podstawę do dyskusji nad kierunkami jego rozwoju. Diagnoza jest dostępna na stronie [www.rot.podkarpackie.pl](http://www.rot.podkarpackie.pl).

#### Koordinowano przygotowanie *Raportu o stanie województwa podkarpackiego za 2018 r.*

W 2019 r. po raz pierwszy przygotowano Raport o stanie województwa za rok poprzedni. Obowiązek przygotowania raportu wynika ze znowelizowanej ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, w której wprowadzono regulację zobowiązującą zarząd województwa do publicznej prezentacji efektów swej rocznej działalności. Zarząd został zobowiązany do przygotowania i prezentacji na sesji sejmiku raportu o stanie województwa.



Powinien on obejmować podsumowanie działalności zarządu w roku poprzednim, w szczególności w zakresie realizacji polityk, programów i strategii, uchwał sejmiku i budżetu obywatelskiego.

Prace redakcyjne związane z przygotowaniem Raportu o stanie województwa podkarpackiego w 2018 r. realizowano w oparciu o Uchwałę Nr IV/62/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów dotyczących opracowania Raportu o stanie województwa.

W ramach struktury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego prace nad Raportem koordynował Departament Rozwoju Regionalnego Regionalne Obserwatorium Terytorialne. Prace te były realizowane w ścisłej współpracy z merytorycznymi wydziałami/komórkami organizacyjnymi. Raport o stanie województwa podkarpackiego za 2018 r. został zaprezentowany na sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego w dniu 24 czerwca 2019 r.

Zbierano, analizowano, opracowywano (w tym graficznie) dane dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej:

- powiatów województwa podkarpackiego - Dane te były częścią wydawanego wspólnie przez UMWP i Urząd Statystyczny w Rzeszowie – Wojewódzki Ośrodek Badań Regionalnych, *Komunikatu o sytuacji społeczno – gospodarczej powiatów województwa podkarpackiego*,
- wybranych miast-regionalnych biegunów wzrostu województwa podkarpackiego oraz Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego - Dane te były częścią wydawanego wspólnie przez UMWP i Urząd Statystyczny w Rzeszowie – Wojewódzki Ośrodek Badań Regionalnych, *Informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej wybranych miast-regionalnych biegunów wzrostu województwa podkarpackiego oraz Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego*.

Komunikaty i Informacje są publikowane na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Rzeszowie oraz [www.rot.podkarpackie.pl](http://www.rot.podkarpackie.pl).

Współpraca z instytucjami dysponującymi danymi z zakresu rozwoju województwa, w celu ich upublicznienia, przekazywania, scalania, zbierania

- W wyniku sieciowania współpracy w dniach 16-17 grudnia 2019 roku zorganizowana została konferencja *Kondycja współczesnej rodziny w obliczu zagrożenia zjawiskiem depopulacji*. Celem konferencji było podsumowanie realizowanego projektu partnerskiego Kondycja społeczno – gospodarcza rodzin z uwzględnieniem zjawiska depopulacji oraz upublicznienie wyników przeprowadzonego w ramach projektu badania. W konferencji udział wzięli przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, partnerzy projektu: przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Urzędu Statystycznego w Rzeszowie i Uniwersytetu Rzeszowskiego. Uczestnikami konferencji byli również przedstawiciele Regionalnych Ośrodków Terytorialnych z terenu Polski oraz przedstawiciele innych instytucji zaangażowanych w realizację polityki społecznej. Konferencja została sfinansowana ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020. Koszt realizacji konferencji wyniósł 55 297,50 zł.
- Przeprowadzana jest stała wymiana informacji, danych w zakresie sytuacji społeczno – gospodarczej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie, ROT-ami z innych województw, Krajowym Obserwatorium Terytorialnym. Wiedza zebrana i wytworzona w ROT jest wykorzystywana przez inne departamenty UMWP, gminy, powiaty z terenu województwa podkarpackiego, uczelnie wyższe i innych zainteresowanych. Służy m.in. do monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji, PSRB, PSBS, RPO WP 2014-2020.

## Realizowane projekty

**Kondycja społeczno-gospodarcza rodzin z uwzględnieniem zjawiska depopulacji.** Projekt realizowany był w okresie od 01.06.2018 r. do 30.12.2019 r. ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 na podstawie umowy nr DSR/BDG-II/POPT/99/18 zawartej dnia 19 października 2018 r. pomiędzy Skarbem Państwa - Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju a Województwem Podkarpackim. Wartość projektu to 850 000,00 zł, w tym 722 500,00 zł (85%) dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020, i 127 500,00 zł (15%) dofinansowanie z budżetu państwa. Projekt realizowany był w partnerstwie z Województwem Małopolskim, Urzędem Statystycznym w Rzeszowie oraz Uniwersytetem Rzeszowskim. Głównym celem projektu było przeprowadzenie badania Kondycja społeczno-gospodarcza rodzin w województwach podkarpackim i małopolskim ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska depopulacji oraz upowszechnienie wyników zrealizowanego procesu badawczego.

Projekt umożliwiał właściwe zdiagnozowanie kondycji rodzin i gospodarstw domowych w województwie podkarpackim i małopolskim oraz wskazanie rekomendowanych zadań dla administracji publicznej, dzięki którym uda się złagodzić ewentualne konsekwencje występującego zjawiska depopulacji. Efekty zrealizowanego projektu umożliwią skuteczniejsze programowanie i wdrażanie programów samorządowych i rządowych skierowanych do rodzin, gospodarstw domowych oraz wspierających je w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji, a także przeciwdziałających negatywnym konsekwencjom zjawiska depopulacji.

Efektem realizacji projektu było opracowanie i publikacja raportów końcowych dla województwa podkarpackiego i małopolskiego, ukazujących kondycję społeczno – gospodarczą gospodarstw domowych oraz raport ekspercki, prezentujący podobieństwa i rozbieżności we wdrażaniu rekomendacji na szczeblu regionalnym i krajowym w zakresie polityki prorodzinnej i przeciwdziałaniu depopulacji w obydwu województwach.

W ramach projektu w 2018 i 2019 roku odbył się także cykl trzech warsztatów, poświęconych wypracowaniu koncepcji oraz prezentacji raportu metodologicznego i raportów końcowych z badania. W warsztatach uczestniczyli pracownicy ROT oraz pracownicy Obserwatorium Terytorialnego Województwa Małopolskiego, Urzędu Statystycznego w Rzeszowie oraz Uniwersytetu Rzeszowskiego. Do udziału w warsztatach zaproszeni zostali także przedstawiciele ministerstwa właściwego ds. rozwoju regionalnego.

W 2019 roku zorganizowano II i III cykl warsztatów:

- II odbył się w Krakowie w dniach 24-25 kwietnia 2019 r. Podczas spotkania zaprezentowano raport metodologiczny z badania. Koszt realizacji warsztatów wyniósł 7 895,00 zł.

- III zorganizowany został w Nowym Sączu w dniach 30 września - 01 października 2019 r. W ramach warsztatów dyskutowano nad kształtem raportów końcowych z badania dla województwa małopolskiego oraz podkarpackiego. Jednocześnie omówiono działania, jakie zostaną podjęte w celu informacji i promocji projektu. Koszt realizacji warsztatów wyniósł 14 595,00 zł.

W ramach projektu zrealizowano także szeroką kampanię informacyjno – promocyjną w celu rozpowszechniania wyników zrealizowanego badania:

- w dniach 16-17 grudnia 2019 r. zorganizowano konferencję Kondycja współczesnej rodziny w obliczu zagrożenia zjawiskiem depopulacji, podsumowującą realizację projektu oraz podejmującą tematykę związaną z depopulacją i współczesną rodziną (informacja szczegółowa wcześniej),

- opublikowano cztery artykuły prasowe w gazetach regionalnych województwa podkarpackiego i małopolskiego, informujące czytelników o wynikach przeprowadzonego badania oraz o konferencji, organizowanej w ramach projektu. Koszt publikacji wyniósł 14 000,00 zł;

- zlecono usługę produkcji dwóch informacyjno – promocyjnych filmów animowanych w technice 2D na temat wyników przeprowadzonego badania, które zaprezentowane zostały podczas zorganizowanej konferencji oraz upubliczniono na stronie [www.rot.podkarpackie.pl](http://www.rot.podkarpackie.pl). Koszt produkcji filmów wyniósł 20 910,00 zł.

Łączny koszt zadań w ramach projektu realizowanego w latach 2018-2019 wyniósł 726 064,05 zł, co stanowiło 85,42% wartości całej dotacji.

Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu zostało złożone do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w dniu 17 stycznia 2020 r. W dniu 28.01.2020 r. sprawozdanie zostało zatwierdzone – zakończono realizację projektu.

**Wsparcie działalności Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w procesie dostarczania niezbędnej wiedzy do zarządzania rozwojem regionu RPO WP 2014-2020.** Projekt realizowany jest w okresie od 1.01.2019 r. do 31.12.2020 r. ze środków Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na podstawie podjętej przez Marszałka Województwa Podkarpackiego decyzji o dofinansowanie nr RPPK.10.01.00-18-0004/18-00 z dnia 17 grudnia 2018 r. oraz aneksu do decyzji nr RPPK.10.01.00-18-0004/18-01 z dnia 11 września 2019 r. Wartość projektu to 700 000,00 zł, w tym 595 000,00 zł (85%) stanowi dofinansowanie w ramach RPO WP 2014-2020, a 105 000,00 zł (15%) dofinansowanie z budżetu województwa.

Celem projektu jest dostarczenie podmiotom wpływającym na sytuację społeczno-gospodarczą w województwie wiedzy dla decyzji rozwojowych. Realizacja celu projektu ma przyczynić się do osiągnięcia celów RPO WP, jak również umożliwić sprawne funkcjonowanie systemu realizacji Programu i efektywne wykorzystanie środków unijnych. Realizacja projektu zapewnia również ciągłość procesu programowania, m.in. poprzez ukierunkowanie opracowywanych w ramach projektu badań i analiz na kolejną perspektywę finansową.

W ramach projektu w 2019 roku przeprowadzone zostały przez zewnętrzne firmy dwa badania ewaluacyjne Przegląd regionalny. Województwo podkarpackie 2018 oraz Raport z realizacji Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020 za okres 2016 - 2019. W grudniu 2019 roku rozpoczęto realizację badania Rozwój transportu w województwie podkarpackim w perspektywie do 2030 roku. Zakończenie badania przewiduje się w kwietniu 2020 roku.

Zakończone badania stanowiły wskaźniki realizacji projektu i dotychczas zostały zrealizowane w 40%, zaś łączny ich koszt wyniósł 204 180,00 zł, co stanowi 29,17% wartości całego projektu.

#### **Ad. 6. Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w przygotowaniu i wdrażaniu programów rewitalizacji**

W maju 2019 r. Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju przekazało propozycję kontynuacji współpracy w zakresie wsparcia gmin w przygotowaniu i wdrażaniu programów rewitalizacji. W czerwcu 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego wyraził wolę przystąpienia do realizacji projektu pn. „Zadanie polegające na wzmacnianiu zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych”. Celem projektu jest wzmocnienie zdolności JST do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych, zwłaszcza w zakresie dostępności w rewitalizacji, zarządzania, włączenia społecznego, wykorzystania narzędzi ustawowych oraz wypracowania i wdrożenia systemu monitorowania rewitalizacji w gminach i na poziomie regionów.

Na podstawie umowy dotacji Zespół ds. rewitalizacji otrzyma wsparcie doradcze w ramach 4 modułów szkoleniowych, zaś Województwo Podkarpackie – dotację celową na współpracę z gminami w zakresie tematycznym zgodnym z modułami szkoleń. Zaplanowane moduły szkoleń obejmują następujące tematy:

- dostępność w rewitalizacji,
- zarządzanie rewitalizacją i włączenie społeczności lokalnej we wdrażanie programów rewitalizacji,
- wykorzystanie narzędzi wynikających z ustawy o rewitalizacji,
- monitoring i ewaluacja działań rewitalizacyjnych.

Zakładanymi rezultatami Zadania są: funkcjonowanie w Urzędzie Marszałkowskim kompetentnego Zespołu ds. rewitalizacji, poszerzenie wiedzy pracowników urzędów gmin, włączenie w działania rewitalizacyjne społeczności lokalnej, kreowanie liderów lokalnych, wzrost liczby przygotowanych gminnych programów rewitalizacji i narzędzi ustawowych, prowadzenie polityk w gminie w oparciu o sprawdzone i aktualne dane dotyczące rozwoju gminy.

W listopadzie i grudniu 2019 r. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej przeprowadziło szkolenia w zakresie wyżej wymienionych trzech pierwszych modułów. W ramach realizacji projektu będzie funkcjonował Zespół ds. rewitalizacji, powołany Zarządzeniem Marszałka Województwa Podkarpackiego. Zespół zapewni będzie doradztwo i wsparcie dla gmin w zakresie prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

Umowa dotacji na realizację Zadania została podpisana 10 lutego 2020 r. Wartość ogółem projektu wynosi 1 026 860,00 zł, z tego wysokość dotacji stanowi 924 174,00 zł, a wkład własny Województwa Podkarpackiego – 102 686,00 zł.

Zadania realizowane przez Województwo Podkarpackie w ramach projektu to:

- spotkania edukacyjne dla gmin województwa podkarpackiego,
- wsparcie doradcze dla gmin z województwa podkarpackiego (w tym doradztwo prawne oraz doradztwo w zakresie dostępności w rewitalizacji),
- rozbudowa Systemu Informacji Przestrzennej województwa o komponent dotyczący rewitalizacji,
- regionalny serwis internetowy poświęcony rewitalizacji.

Zadanie realizowane jest przez Departament Gospodarki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim.

## **Ad. 7. Wdrażanie Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego 2014–2020**

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Podkarpackiego to umowa między rządem i samorządem województwa, stanowiąca załącznik do uchwały nr 4/94/14 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 grudnia 2014 r. Przedmiotem Kontraktu jest określenie wspólnych celów i najważniejszych przedsięwzięć o istotnym znaczeniu dla rozwoju kraju oraz województwa podkarpackiego, co do których strony deklarują współpracę w ramach realizacji właściwych programów operacyjnych, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności oraz innych instrumentów, z których mogą być finansowane przedsięwzięcia priorytetowe przyczyniające się do osiągnięcia celów Kontraktu.

Źródłami finansowania Kontraktu są w szczególności środki przeznaczone na realizację właściwych programów operacyjnych, służących realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie polityki spójności, budżet państwa, budżet Województwa, budżety innych jednostek samorządu terytorialnego, środki pozostałych jednostek sektora finansów publicznych, środki państwowych funduszy celowych i inne środki publiczne.

W 2019 r. w ramach Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego została uruchomiona procedura w sprawie wpisania do Kontraktu Terytorialnego Województwa Podkarpackiego nowego przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury B+R pn.: „Zespół laboratoriów naukowo-badawczych z zakresu Kosmetologii, Badań Mikrobiologicznych i Medycyny Regeneracyjnej” proponowanego do realizacji przez Wyższą Szkołę Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Po etapie

procedowania i zaakceptowaniu fiszki projektowej przez właściwe Ministerstwo, przedsięwzięcie zostanie wpisane do zał. 5b Informacja o projektach kwalifikujących się do wsparcia ze środków EFRR w ramach priorytetu inwestycyjnego 1a w RPO, stanowiącego załącznik do KT. Zadanie realizowane jest przez Departament Gospodarki Regionalnej.

## ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w którą wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW – Podkarpackie 2020)
1.	Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego	Planowanie przestrzenne, Ochrona środowiska	Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
2.	Przygotowanie dla gmin informacji z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030	Planowanie przestrzenne	Sieć osadnicza
3.	Sporządzanie opinii, informacji, wniosków i uzgodnień z zakresu planowania przestrzennego oraz uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego	Planowanie przestrzenne	Sieć osadnicza
4.	Monitoring Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030	Planowanie przestrzenne	Sieć osadnicza
5.	Tworzenie bazy danych GIS dla województwa podkarpackiego	Planowanie przestrzenne	Sieć osadnicza
6.	Tworzenie Podkarpackiego Systemu Informacji Przestrzennej	Planowanie przestrzenne, Rozwój usług administracji publicznej	Sieć osadnicza
7.	Przygotowanie i realizacja projektu pn.: „Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”	Polityka rozwoju województwa, Planowanie przestrzenne, Rozwój usług administracji publicznej	Sieć osadnicza
8.	Prowadzenie innych prac projektowych i analitycznych z zakresu planowania przestrzennego	Planowanie przestrzenne	Sieć osadnicza

### Ad. 1. Audyt krajobrazowy województwa podkarpackiego

Obowiązek przeprowadzenia audytu wynika z art. 38 i art. 38a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 293). Jego celem jest identyfikacja krajobrazów występujących na całym obszarze województwa, określenie ich cech charakterystycznych oraz dokonanie oceny ich wartości, w tym wskazanie krajobrazów

priorytetowych, jak również określenie zasad zagospodarowania. Podstawowym aktem wykonawczym określającym tryb sporządzania audytu krajobrazowego jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 394).

Prace nad audytem krajobrazowym prowadzone są przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie (PBPP) na podstawie uchwały nr 32/827/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu „Audytu krajobrazowego województwa podkarpackiego” oraz wyznaczenia jednostki odpowiedzialnej za wykonanie zadania, a także uchwały nr 32/828/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie obwieszczenia o przystąpieniu do sporządzenia projektu „Audytu krajobrazowego województwa podkarpackiego”.

Do końca 2019 roku ukończono prace związane z klasyfikacją i identyfikacją krajobrazów określone w załącznikach nr 1 i 2 do Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych. Wyznaczono w sumie ok. 1,6 tys. krajobrazów na terenie województwa podkarpackiego. Prace zostały poddane w IV kwartale ocenie eksperta zewnętrznego, który potwierdził poprawność przygotowanych wydzieleni.

Rozpoczęto także prace nad sporządzeniem charakterystyk krajobrazów w zakresie cech analitycznych – przyrodniczych i kulturowych krajobrazu. Prace te będą kontynuowane w 2020 r.

Formalny czas na realizację całego zadania to 3 lata od wejścia w życie ww. Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie audytów krajobrazowych, tj. do 14 marca 2022 r.

## **Ad. 2. Przygotowanie dla gmin informacji z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030**

Postawą do przygotowania informacji z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 (PZPWP) dla gmin województwa podkarpackiego, jest art. 14 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz z art. 38 i art. 39 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zadanie realizowane jest w Podkarpackim Biurze Planowania Przestrzennego w Rzeszowie.

Opracowywane informacje dotyczące poszczególnych gmin składają się z komplementarnych ze sobą części tekstowej oraz graficznej. Powinny być stosowane łącznie z ustaleniami ogólnymi zawartymi w tekście PZPWP, dotyczącymi kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego, będącymi podstawą prowadzenia polityki przestrzennej Samorządu Województwa.

Część graficzna informacji obejmuje fragmenty map PZPWP w skali 1:200 000 z wyróżnieniem danej gminy, z oznaczeniami ponadlokalnych elementów zagospodarowania przestrzennego występujących na jej terenie. Są to:

- mapa 1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna,
  - mapa 2. Środowisko przyrodnicze i kulturowe,
  - mapa 3. Gospodarka odpadami, wodno-ściekowa i ochrona wód,
  - mapa 4. Komunikacja i infrastruktura techniczna,
- oraz, dla gmin położonych w obrębie w tym map Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego – mapy w skali 1:50 000:

- mapa 6. Struktura funkcjonalno-przestrzenna ROF,
- mapa 7. Środowisko, komunikacja i infrastruktura techniczna ROF.

Dla miasta Rzeszowa dołączone zostały mapy w skali 1:25 000 obejmujące centrum miasta.

Tekst informacji został podzielony na trzy części. W części pierwszej wymienione zostały dotyczące danej gminy ponadlokalne elementy i formy zagospodarowania przestrzennego w dziedzinach: osadnictwo, środowisko, infrastruktura społeczno-gospodarcza, komunikacja, infrastruktura techniczna, obronność i bezpieczeństwo państwa. W części drugiej umieszczone zostały informacje na temat inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zlokalizowanych na

terenie danej gminy, będące ustaleniami PZPWP. W części trzeciej, sporządzanej tylko dla gmin położonych w obrębie ROF, znajduje się wyciąg kierunków rozwoju i polityki przestrzennej ROF ustalonych dla danej gminy.

W 2019 roku opracowano informacje dla 136 gmin, w tym 13 gmin należących do Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. W I kwartale 2020 roku zostaną opracowane analogiczne informacje dla pozostałych 24 gmin województwa. Informacje będą przekazywane do poszczególnych gmin w II kwartale 2020 r.

### **Ad. 3. Sporządzanie opinii, informacji, wniosków i uzgodnień z zakresu planowania przestrzennego oraz uchwał Zarządu Województwa Podkarpackiego**

Zarząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego realizuje zadania polegające na wydawaniu postanowień, uchwał, opinii, informacji i wniosków wynikających z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów innych ustaw.

W 2019 r. w oparciu o ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym sporządzono:

- wnioski/informacje z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 do:
  - studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (art. 11 pkt 2) – 48 wniosków/informacji,
  - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (art. 17 pkt 2) – 129 wniosków/informacji;
  - opinię do zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego (art. 41 ust. 1 pkt 6) – 1 opinia, nie wniesiono uwag do dokumentu;
- uzgodnienia:
  - studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, w zakresie zgodności z ustaleniami PZPWP (art. 11 pkt 5) – 57 postanowień,
  - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zakresie zadań samorządu województwa, stanowiących inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ujętych w PZPWP (art. 17 pkt 6 lit. b) – 144 postanowienia,
  - decyzji o warunkach zabudowy (art. 53 ust. 4 pkt 10 i 10a) – 151 postanowień,
  - decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (art. 51 ust. 1 pkt 1 oraz art. 53 ust. 4 pkt 10 i 10a) – 53 postanowienia.

Ponadto, w 2019 r. sporządzono opinie w oparciu o:

- ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (art. 9o ust. 3 pkt 4 lit. g) w zakresie zadań samorządowych, służących realizacji celu publicznego, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – w odniesieniu do terenów nieobjętych aktualnymi planami zagospodarowania przestrzennego – 1 opinia,
- ustawę z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (art. 7 ust. 12 pkt 11) w zakresie zadań samorządowych, służących realizacji celu publicznego, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – w odniesieniu do terenów nieobjętych obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego – 2 opinie.

Sporządzano także opinie Zarządu Województwa Podkarpackiego, dotyczące lokalizacji inwestycji w oparciu o inne przepisy prawa, m.in.:

- ustawę z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (art. 11b ust. 1) – 110 opinii,
- ustawę z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowywania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (art. 5 ust. 1) – 1 opinia,

- ustawę z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (art. 6 ust. 3 pkt 11) – 2 opinie,
- ustawę z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych (art. 6 ust. 1 pkt 7 lit. h) – 1 opinia.

Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego opracowywało także opinie z zakresu energetyki, w sprawach przedłożonych do zaopiniowania, sporządzane na podstawie: ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, Polityki energetycznej Polski do 2030 roku, Krajowego Planu Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych oraz PZPWP, m.in.:

- projektów założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (lub projektów aktualizacji) dla obszaru gminy, w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa – 14 opinii,
- projektów planów rozwoju przedsiębiorstw operatorów energetycznych, działających na terenie województwa, w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na nośniki energetyczne – 9 opinii,
- wniosków Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, dotyczących udzielenia lub cofnięcia koncesji bądź promesy koncesji na działalność przedsiębiorcy w zakresie produkcji, przesyłu, dystrybucji, obrotu, magazynowania, przeładunku paliw lub energii – 19 opinii.

Prowadzono również Rejestr systemów energetycznych wynikających z dokumentów zaopiniowanych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego, w postaci opisowej (tabela) oraz graficznej (mapa w skali 1:200 000).

Wszystkie przedstawione powyżej prace związane z przygotowywaniem opinii, informacji i wniosków oraz prowadzeniem rejestru mają charakter ciągły.

#### **Ad. 4. Monitoring Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030**

Zgodnie z art. 41 ust. 2 pkt 4a ustawy o samorządzie województwa, do zadań zarządu województwa należy w szczególności monitorowanie i analizowanie procesów rozwojowych w układzie przestrzennym województwa. Istotą systemu monitorowania jest śledzenie zmian zachodzących w regionie poprzez zbieranie, analizę i ocenę danych. Właściwie opracowany system umożliwia nadzorowanie i korygowanie działań realizowanych przez samorząd województwa.

Efekty prac prowadzonych w oparciu o dane dostępne w 2019 r. zebrano w dokumencie podzielonym na trzy części. W pierwszej, dla poszczególnych kierunków rozwoju określonych w ramach wskazanych w PZPWP dziedzin (osadnictwo, środowisko, infrastruktura społeczno-gospodarcza, komunikacja, infrastruktura techniczna, obronność i bezpieczeństwo państwa) wyznaczono wskaźniki stanu oraz przedstawiono, jak zmieniały się ich wartości począwszy od 2016 r. Dodatkowo zebrano informacje o istotnych zmianach, jakie zaszły w obrębie poszczególnych dziedzin od momentu wejścia w życie PZPWP.

W kolejnej części dokumentu poddano analizie ujęte w PZPWP obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadlokalnym oraz lokalnym, w tym przyjęte w Planie wskaźniki rozwojowe dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych.

Trzecia część zawiera ocenę stopnia realizacji ujętych w PZPWP inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa.



## **Ad. 5. Tworzenie bazy danych GIS dla województwa podkarpackiego**

Zadanie realizowane jest na podst. §5 ust. 2 pkt 4 Statutu Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, zgodnie z którym do zadań Biura należy tworzenie bazy danych GIS na potrzeby planowania przestrzennego. Zgodnie z § 13 ust. 1 oraz 3 Regulaminu organizacyjnego PBPP, stanowiącego załącznik do uchwały nr 359/7595/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 października 2017 r. (z późn. zm.) Biuro pozyskuje, gromadzi i przetwarza do postaci elektronicznej, w szczególności dane przestrzenne (dane geodezyjne i metadane) z zakresu zagospodarowania i planowania przestrzennego, tworząc tym samym bazę danych przestrzennych.

Prace nad bazą danych GIS mają charakter ciągły. Polegają one przede wszystkim na wprowadzeniu nowych oraz aktualizacji istniejących danych w związku m.in. ze zmianą przepisów prawnych, udostępnieniem nowych danych, czy realizacją inwestycji na terenie województwa podkarpackiego.

W oparciu o Bazę Danych GIS w 2019 r. prowadzone były prace związane z tworzeniem bazy danych oraz map i rysunków do zadań wynikających z przyjętego przez Zarząd Województwa Planu pracy PBPP, a także innych zadań Zarządu Województwa Podkarpackiego zgodnie z bieżącymi potrzebami.

## **Ad. 6. Tworzenie Podkarpackiego Systemu Informacji Przestrzennej**

Realizując zapisy Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020 oraz Listu Intencyjnego podpisanego 24 września 2014 r. w sprawie współpracy na rzecz przygotowania i realizacji projektu Systemu Informacji Przestrzennej (PSIP) w województwie podkarpackim, Departament Społeczeństwa Informacyjnego realizuje projekt pn. Podkarpacki System Informacji Przestrzennej.

Celem PSIP jest stworzenie systemu świadczącego e-usługi z zakresu gospodarki przestrzennej, geodezji i kartografii o wysokim poziomie dojrzałości dla całego województwa oraz konieczność stworzenia centralnego dostępu do danych agregowanych dla całego województwa i udostępnienie ich za pomocą łatwych do obsłużenia e-usług.

PSIP realizowany jest przez Województwo Podkarpackie pełniące rolę Lidera Projektu wraz z 22 powiatami i miastami na prawach powiatu z terenu województwa podkarpackiego jako partnerami. Podstawę jego realizacji stanowi uchwała nr 45/1023/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 22 kwietnia 2015 r. w sprawie przygotowania do realizacji i wyboru modelu projektu Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP). W dniu 28 marca 2017 r. uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego nr 287/5752/17 projekt został zatwierdzony do realizacji i podpisano decyzję o dofinansowaniu.

Projekt współfinansowany jest ze środków RPO WP 2014-2020, Oś Priorytetowa II. Cyfrowe Podkarpackie, Działanie 2.1. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług. Wartość projektu to 158 248 140 zł, z tego budżet Unii Europejskiej – 150 568 877 zł, budżet Województwa Podkarpackiego – 6 056 842 zł, budżet państwa – 1 622 421 zł. Wydatki poniesione od początku realizacji projektu do 31 grudnia 2019 r. uwzględniające udział Partnerów Projektu – 77 313 869,57 zł, w tym budżet Unii Europejskiej – 65 643 474,- zł, budżet państwa – 10 724 582,54 zł, budżet JST – 945 813,03 zł.

PSIP będzie otwartym systemem informacyjnym służącym do wprowadzania, gromadzenia, przetwarzania, analizowania oraz wizualizacji danych przestrzennych, a jedną z jego głównych funkcji będzie wspomaganie procesu decyzyjnego na szczeblu województwa, powiatów oraz miast i gmin zintegrowanych z tym systemem. Realizacja projektu PSIP umożliwi starostwom powiatowym oraz Marszałkowi Województwa Podkarpackiego wypełnienie wymogów wynikających z ustaw i rozporządzeń, w tym w szczególności ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 177) oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie ewidencji gruntów i budynków (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 393).

Realizacja PSIP zapewni także dostęp do wiarygodnych informacji publicznych dzięki przygotowaniu i wdrożeniu e-usług z zakresu danych przestrzennych związanych z obszarem społeczeństwa informacyjnego przez budowę nowych usług i baz danych jednostek tak, aby wspomóc procedury realizacji spraw. W kontekście projektu PSIP jest to świadczenie e-usługi zarówno dla obywateli, jak i podmiotów gospodarczych. PSIP będzie udostępniał dane, które mogą być publikowane w sposób otwarty z uwzględnieniem właściwych im aktów prawnych, zgodnie ze skalą 5 Star Open Data, na poziomie nie niższym niż 3 gwiazdki. Projekt PSIP jest zorientowany na potrzebę doskonalenia obsługi klienta w kontekście ograniczania uciążliwości wynikających z czasochłonności i ograniczeń czasowych dostępu do danych. Jego kluczową kwestią jest orientacja usług jednostek na klienta oraz optymalizacja procesów biznesowych.

W 2019 r. podejmowano następujące działania związane z realizacją projektu:

- W dniu 25.09.2019 r. ogłoszono informację o wyborze najkorzystniejszej oferty w ramach o zamówienia publicznego na: "Budowę w województwie podkarpackim Systemu Informacji Przestrzennej (PSIP)".
- W dniu 8.11.2019 r. zawarto umowę pomiędzy Województwem Podkarpackim oraz 22 Jednostkami Samorządu Terytorialnego z województwa podkarpackiego a konsorcjum firm: Integrated Solutions SP. z o. o. z siedzibą w Warszawie i GIAP Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie na budowę Podkarpackiego Systemu Informacji Przestrzennej (PSIP).
- W dniu 23.12.2019 r. nastąpił odbiór etapu I.
- W dniu 6.12.2019 r. zawarto aneks do umowy dot. Świadczenia kompleksowych usług Inżyniera Kontraktu dla Projektu Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP), przedłużający ww. umowę do dnia 31.12.2019 r.
- Lider projektu (Województwo Podkarpackie) od początku realizacji projektu do 31 grudnia 2019 r. złożył 53 wnioski o płatność.

#### **Ad. 7. Przygotowanie projektu pn.: „Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”**

W związku z Inicjatywą Catching Up Regions 2, Samorząd Województwa w 2018 r. podjął działania niezbędne do przystąpienia do realizacji projektu pn.: Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w oparciu o art. 14 pkt 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz art. 49f ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Projekt ma charakter pilotażowy i jest realizowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO WER 2014–2020, Oś Priorytetowa IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1. Innowacje społeczne.

Głównym celem projektu jest opracowanie i przetestowanie innowacyjnego modelu współpracy w zakresie planowania przestrzennego w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Projekt jest realizowany przez Województwo Podkarpackie (Lider projektu) w partnerstwie z gminami tworzącymi Rzeszowski Obszar Funkcjonalny oraz Stowarzyszeniem Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W ramach projektu zakłada się opracowanie Strategii Przestrzennej ROF, a następnie wdrożenie modelu współpracy pomiędzy gminami wchodzącymi w skład ROF i uwzględniania zapisów opracowanej Strategii w planowaniu przestrzennym na poziomie lokalnym. W projekcie przewiduje się również doposażenie jednostek samorządu terytorialnego, lidera oraz Stowarzyszenie ROF w odpowiednie zaplecze techniczne i technologiczne, a także studia podyplomowe i szkolenia z zakresu obsługi oprogramowania GIS dla pracowników. Jednocześnie zakłada się opracowanie narzędzia internetowego do konsultacji społecznych oraz wymiany danych planistycznych w ramach ROF.

W dniu 28 października 2019 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego została podpisana umowa na realizację projektu. Termin realizacji to 01.01.2020 r. – 31.03.2021 r. Wartość projektu wynosi 5 387 024,00 zł, w tym dofinansowanie UE: 5 079 424,93 zł (94,29%), budżet państwa: 307 599,07 zł (5,71%).

#### **Ad. 8. Prowadzenie innych prac projektowych i analitycznych z zakresu planowania przestrzennego**

##### Studium możliwości zagospodarowania oraz wykorzystania obszaru wzdłuż rzeki San

Celem Studium jest wskazanie możliwości zagospodarowania i wykorzystania obszaru wzdłuż rzeki San poprzez analizę i ocenę walorów środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego oraz wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną, komunikacyjną i turystyczną. Na bazie sporządzonych analiz określone zostaną również ograniczenia rozwojowe obszaru, tj. ograniczenia hydrologiczne oraz wynikające z potrzeb ochrony środowiska i krajobrazu kulturowego.

Studium nawiązuje do założeń Programu Strategicznego „Błękitny San”. Wpisuje się w realizację zakładanego w nim przedsięwzięcia priorytetowego: „Zagospodarowanie brzegów rzeki San z uwzględnieniem infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej”.

Na bazie przeprowadzonych w 2019 r. analiz wskazano ograniczenia rozwojowe obszaru, tj. ograniczenia hydrologiczne oraz wynikające z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego.

Przeprowadzona w 2019 r. delimitacja obszarów wzdłuż rzeki San predysponowanych do rozwoju turystyczno-rekreacyjnego, z uwzględnieniem wskazanych ograniczeń dokonana została dla każdej z 43 gmin tworzącej obszar wzdłuż rzeki San. Synteza wyników poszczególnych analiz pozwoliła wskazać te obszary gmin, gdzie możliwe będzie zagospodarowanie brzegów rzeki.

Prace nad studium prowadzone są przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie. Zostaną zakończone w 2020 r.

##### Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w województwie podkarpackim

Celem opracowania była analiza stanu zagospodarowania przestrzennego oraz zaawansowania prac planistycznych w poszczególnych gminach województwa podkarpackiego. Opracowanie obejmowało analizę danych na temat miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w województwie podkarpackim obowiązujących w 2017 roku. Dane pozyskano z Banku Danych Lokalnych GUS. Bazowały one na informacjach zawartych w badaniu prowadzonym przez ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w ramach „Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na rok 2017”. Opracowanie przygotowało Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie.

##### Analiza dostępności mieszkańców województwa podkarpackiego do sieciowej infrastruktury technicznej

Sporządzone przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie trzy opracowania, tj.:

- Analiza dostępności mieszkańców województwa podkarpackiego do sieci wodociągowych,
  - Analiza dostępności mieszkańców województwa podkarpackiego do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych i ciepłowniczych,
  - Analiza dostępności mieszkańców województwa podkarpackiego do sieci gazowych,
- zawierają przekrojowe informacje nt. dostępności mieszkańców województwa podkarpackiego do publicznych sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych i gazowych sporządzone na podstawie danych pozyskanych bezpośrednio z gmin wg stanu na dzień 31.12.2018 r. oraz dostępnych danych i informacji pozyskanych od Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. W ramach prac przeprowadzono dwie akcje ankietyzacyjne adresowane do gmin z prośbą o przekazanie takich informacji. Zebrane w ten sposób informacje pozwoliły na dokonanie przekrojowej analizy tego zagadnienia. Wielowymiarowa analiza tych danych pozwoliła na prezentację przestrzennego rozkładu

dostępności do infrastruktury komunalnej nie tylko na poziomie sołectw, gmin czy powiatów, lecz także w podziale na obszary miejskie, wiejskie i miejsko-wiejskie, zgodnie z systemem identyfikatorów i nazw jednostek podziału terytorialnego (TERC). Możliwe było także określenie, jaki odsetek mieszkańców województwa lub podregionu mieszka w miejscowościach o zadanych poziomach dostępności do infrastruktury.

## EDUKACJA PUBLICZNA, W TYM SZKOLNICTWO WYŻSZE

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja zadań organu prowadzącego wobec jednostek oświatowych	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny,
2.	Realizacja projektów z zakresu oświaty współfinansowanych ze środków zewnętrznych	Polityka edukacyjna, Rynek pracy	Kapitał ludzki i społeczny,
3.	Realizacja projektów z zakresu szkolnictwa wyższego	Polityka edukacyjna, Rynek pracy	Kapitał ludzki i społeczny,
4.	Realizacja programów stypendialnych dla uczniów, słuchaczy i studentów	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie popularyzacji nauki	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Udzielanie dotacji celowych szkołom wyższym z terenu województwa podkarpackiego	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny, Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
7.	Utworzenie Podkarpackiego Centrum Nauki	Polityka edukacyjna	Kapitał ludzki i społeczny, Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka

### Ad. 1. Realizacja zadań organu prowadzącego wobec jednostek oświatowych

Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2019 r. był organem prowadzącym dla następujących jednostek oświatowych:

- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaśle,
- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu,
- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Przemyśle,
- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie,
- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sanoku,
- Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli,
- Zespół Szkół Specjalnych w Rymanowie Zdroju,
- Zespół Szkół przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,

- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Krośnie wraz z filiami: w Brzozowie, w Jaśle, w Sanoku, w Lesku oraz w Ustrzykach Dolnych,
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Gwalberta Pawlikowskiego w Przemyślu wraz z filiami: w Lubaczowie, w Jarosławiu oraz w Przeworsku,
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Rzeszowie wraz z filiami: w Kolbuszowej, w Leżajsku, w Łańcucie, w Mielcu, w Sędziszowie Małopolskim oraz w Strzyżowie,
- Biblioteka Pedagogiczna w Tarnobrzegu wraz z filiami: w Stalowej Woli oraz w Nisku,
- Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie wraz z oddziałami w Krośnie, w Przemyślu oraz w Tarnobrzegu oraz Ośrodkiem Edukacji Nauczycieli i Pracowników Administracji Samorządowej w Czudcu.

Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą nr VI/99/19 z dnia 25 marca 2019 r. rozwiązał z dniem 31 sierpnia 2019 r. Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łańcucie. W wyniku rozwiązania powstały:

- Medyczna Szkoła Policealna w Łańcucie,
- Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Łańcucie,
- Podkarpackie Centrum Kształcenia Ustawicznego w Łańcucie.

Medyczna Szkoła Policealna w Łańcucie oraz Podkarpackie Centrum Kształcenia Ustawicznego w Łańcucie na mocy uchwały nr IX/167/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 czerwca 2019 r. zostały przekazane do prowadzenia z dniem 1 września 2019 r. Powiatowi Łańcuckiemu. Policealna Szkoła Medyczno-Społeczna dla Dorosłych w Łańcucie została zlikwidowana z dniem 31 sierpnia 2019 r. uchwałą nr XI/197/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 sierpnia 2019 r.

Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 2245 z późn. zm.) wprowadziła zmiany dotyczące kształcenia zawodowego. Od dnia 1 września 2019 r. szkoły policealne funkcjonują bez podziału na szkołę dla młodzieży i szkołę dla dorosłych. Szkoła policealna stała się jednostką, w której kształcenie, w zależności od zawodu, jest prowadzone w formie dziennej, w formie stacjonarnej lub w formie zaocznej. Realizując zapisy ww. ustawy, w szczególności art. 105 i 106, Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął działania mające na celu dostosowanie działalności szkół policealnych do zmienionego stanu prawnego, w szczególności dostosowanie nazw dotychczasowych szkół policealnych do nowych regulacji prawnych. W konsekwencji przeprowadzonych zmian, od dnia 1 września 2019 r. w skład Medyczno-Społecznych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego wchodzi:

- Medyczne Szkoły Policealne – dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku, kształtujące w formie dziennej, stacjonarnej i zaocznej,
- Podkarpackie Centra Kształcenia Ustawicznego – publiczne placówki kształcenia ustawicznego, umożliwiające uzyskanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.

Subwencja oświatowa na rzecz ww. jednostek oświatowych na rok 2019 wyniosła 34 684 255,00 zł. W stosunku do subwencji uzupełniono plan wydatków wojewódzkich jednostek oświatowych z dochodów własnych Województwa Podkarpackiego o kwotę 12 663 994,00 zł.

Finansowanie poszczególnych wojewódzkich jednostek oświatowych w 2019 r. przedstawiono w poniższej tabeli.

Jednostka	Subwencja oświatowa [zł]	Środki budżetu Województwa [zł]	Budżet jednostki [zł]
MSCKZiU Przemyśl	1 853 969,00	963 368,00	2 817 337,00

MSCKZiU Jasło	1 944 852,00	898 672,00	2 843 524,00
MSCKZiU Sanok	3 672 709,00	-122 792,00	3 549 917,00
MSCKZiU Łańcut	523 466,00	349 086,00	872 552,00
MSCKZiU Mielec	643 552,00	495 871,00	1 139 423,00
MSCKZiU Stalowa Wola	697 387,00	570 894,00	1 268 281,00
MSCKZiU Rzeszów	4 650 248,00	1 341 166,00	5 991 414,00
ZS Rzeszów	5 633 190,00	353 839,00	5 987 029,00
ZSS Rymanów-Zdrój	1 577 922,00	1 311 429,00	2 889 351,00
PCEN + PBW	13 486 958,00	6 502 463,00	19 989 421,00
<b>Razem:</b>	<b>34 684 255,00</b>	<b>12 663 994,00</b>	<b>47 348 249,00</b>

Wojewódzkie jednostki oświatowe gromadzą również na wydzielonym rachunku bankowym dochody uzyskiwane ze źródeł wskazanych w uchwale nr IV/60/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie określenia dochodów gromadzonych przez wojewódzkie oświatowe jednostki budżetowe. Dochody te, w łącznej kwocie 1 990 602,00 zł, wojewódzkie jednostki przeznaczyły na cele wskazane w ww. uchwale Sejmiku Województwa.

#### Medyczno-Społeczne Centra Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego

W Medyczno-Społecznych Centrach Kształcenia Zawodowego, wg stanu na dzień 30 września 2019 r., uczyło się 1 489 słuchaczy, w tym w Jasle – 231, w Mielcu – 94, w Przemyślu – 211, w Rzeszowie – 392, w Sanoku – 422 i w Stalowej Woli 139.

Jednostka	dzienna	stacjonarna	zaoczna
MSCKZiU Jasło	140	24	67
MSCKZiU Mielec	15	24	55
MSCKZiU Przemyśl	20	55	136
MSCKZiU Rzeszów	299	17	76
MSCKZiU Sanok	310	–	112
MSCKZiU Stalowa Wola	35	–	104
<b>Razem:</b>	<b>819</b>	<b>120</b>	<b>550</b>

W ww. Centrach kształcono w następujących zawodach: technik usług kosmetycznych, technik masażysta, technik farmaceutyczny, opiekun medyczny, asystentka stomatologiczna, terapeuta zajęciowy, technik elektroradiolog, higienistka stomatologiczna, opiekunka dziecięca, technik elektroniki i informatyki medycznej, asystent osoby niepełnosprawnej, opiekunka środowiskowa, opiekun osoby starszej, technik sterylizacji medycznej, technik farmaceutyczny, technik dentystyczny, protetyk słuchu, opiekun w domu pomocy społecznej.

#### Zespoły Szkół przy Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie oraz w Rymanowie Zdroju

W Zespole Szkół przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie w roku szkolnym 2018/2019 uczyło się średnio 221 dzieci (w oddziale przedszkolnym – 14, w szkole podstawowej – 162, w liceum ogólnokształcącym – 46). W zespole pozalekcyjnym zajęć wychowawczych zorganizowanym w tej jednostce przebywało 212 wychowanków.

W Zespole Szkół Specjalnych w Rymanowie-Zdroju zorganizowanym w Uzdrowisku „Rymanów S.A.” w tym samym okresie uczyło się średnio 59 dzieci (w oddziale przedszkolnym – 4, w szkole

podstawowej – 52, w liceum ogólnokształcącym – 3). W zespole pozalekcyjnym zajęć wychowawczych zorganizowanym w tej jednostce przebywało 70 wychowanków. Należy zauważyć, iż dzieci najliczniej przybywają na leczenie sanatoryjne w okresie wakacyjnym. W lipcu 2019 r. opieką objęto 136 wychowanków a w sierpniu 2019 r. – 135 dzieci.

Poniżej w tabeli przedstawiono średnią liczbę uczniów w tych placówkach w roku szkolnym 2018/2019.

Placówka	Szkoła podstawowa	Oddział przedszkolny	Liceum ogólnokształcące	Zespoły pozalekcyjne
ZSS Rymanów-Zdrój	52	4	3	70
ZS Rzeszów	162	14	46	212
<b>Razem:</b>	<b>214</b>	<b>18</b>	<b>48</b>	<b>282</b>

#### Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie

Działalność PCEN w Rzeszowie w roku 2018/2019 uwzględniała podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa. Realizowane przez Centrum działania wpisywały się również w Program Rozwoju Edukacji w województwie podkarpackim w zakresie określonych tam m.in. kierunków strategicznych, celów szczegółowych, zadań dla obszaru szkolnictwa ogólnego, wychowania i opieki. W planowaniu i realizacji działań Centrum uwzględnione zostały wyniki badań zewnętrznych i wewnętrznych oraz prowadzony przez cały rok szkolny monitoring i ewaluacja form doskonalenia.

Zespół nauczycieli konsultantów w okresie od 1 września 2018 r. do 31 sierpnia 2019 r. przeprowadził 5 346 godzin zajęć dydaktycznych w ramach szkolenia zespołów nauczycieli w szkołach (rady pedagogiczne), a także warsztaty, konferencje, kursy doskonalące, seminaria oraz zajęcia w ramach projektów. Zajęcia prowadzone były na terenie całego województwa podkarpackiego.

Rodzaj formy	Liczba zrealizowanych form	Liczba uczestników
konferencje	90	6 834
kurs doskonalący	24	143
rady pedagogiczne	364	5 835
sieć	86	2 441
szkolenie/konsultacja	40	513
warsztaty	497	6 254

W Podkarpackim Centrum Edukacji Nauczycieli gromadzono, przetwarzano i upowszechniano informacje edukacyjne, wiedzę psychologiczno-pedagogiczną, innowacje pedagogiczne i organizacyjne, doskonalono dotychczasowe wersje publikacji drukowanych i elektronicznych, takich jak: „Kwartalnik Edukacyjny”, „Nauczyciel i Szkoła”, „Biblioteczka nauczyciela”, foldery i prospekty promocyjne, serwis informacyjny na stronach internetowych pcen.pl, newsletter, polonisci.pcen.pl, forum dyskusyjne itp.

Współpraca z organami nadzoru pedagogicznego, szkołami wyższymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz oświaty oraz wymiana doświadczeń polegała na dalszym promowaniu form kształcenia ustawicznego, realizowanych w PCEN, wspólnej realizacji przedsięwzięć edukacyjnych, naukowych i organizacyjnych, inicjowaniu i wspieraniu zmian innowacyjnych w oświacie, opiece merytorycznej nad ruchem nowatorstwa pedagogicznego oraz pośredniczeniu we wdrażaniu inicjatyw edukacyjnych MEN i centralnych placówek doskonalenia nauczycieli.

### Biblioteki pedagogiczne

Biblioteki pedagogiczne gromadzą m.in. literaturę z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych, publikacje naukowe i popularnonaukowe z różnych dziedzin wiedzy objętych ramowymi planami nauczania, literaturę piękną, a także teksty kultury. Struktura ich księgozbiorów przedstawia się następująco:

- literatura pedagogiczno-psychologiczna – 35%,
- literatura naukowa – 49%,
- literatura piękna – 16%.

Czytelnikami bibliotek pedagogicznych są nauczyciele (w 2019 r. – 5 969), studenci kierunków pedagogicznych (4 278), studenci innych kierunków (6 001) oraz inni czytelnicy (5 070).

### **Ad. 2. Realizacja projektów z zakresu oświaty współfinansowanych ze środków zewnętrznych**

W 2019 r. jednostki oświatowe Samorządu Województwa realizowały przedstawione niżej projekty współfinansowane ze środków RPO WP 2014–2020, PO Polska Cyfrowa 2014–2020, PO WER 2014–2020 oraz Programu Erasmus+. W ramach zadania przedstawiono również jeden projekt realizowany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A.

#### Projekt pn. „Europa w szkole szpitalnej”

Projekt realizowany był w okresie 06.2018 r – 09.2019 r. ramach Programu ERASMUS+, finansowany w 100% ze środków Unii Europejskiej. Brali w nim udział pracownicy Zespołu Szkół przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie. Celem projektu było doskonalenie umiejętności językowych, poszerzenie wiedzy metodycznej oraz zdobycie wiedzy o kulturze odwiedzanych w ramach Projektu krajów.

W 2019 roku 4 osoby wyjechały na wizyty do Irlandii oraz na Maltę. Na terenie szkoły szpitalnej odbyły się imprezy promujące Irlandię, takie jak „Dzień Św. Patryka” czy „Spacer po Dublinie”. Dzięki nim uczniowie poznali legendę o patronie Irlandii oraz zabytki Dublina. Ponadto, ogłoszony został ogólnopolski konkurs językowo-plastyczny pn.: „Od Irlandii aż po Cypr... Podróże po krajach europejskich”, mający na celu promocję odwiedzanych krajów i uświadomienie młodego człowieka na piękno ich przyrody, historię i kulturę.

Uczniowie ze szkoły podstawowej i gimnazjum z oddziału w Łańcutie wzięli udział w spektaklu teatralnym „Peter Black”. Spektakl wystawiony został w języku angielskim i był kolejną okazją do rozwijania znajomości tego języka.

W kwietniu 2019 r. zespół nauczycieli działających w ramach programu eTwinning wzięli udział w warsztatach; nauczyciele działali na platformie Twinspace, aktualizowali własne profile, tworzyli grupy kontaktowe. W ramach programu eTwinning szkoła szpitalna dołączyła do projektu pn. „Nutrition Friendly” w partnerstwie ze szkołami z Turcji i Grecji. Projekt ma na celu promocję zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania. W czerwcu 2019 r. szkoła szpitalna zorganizowała ogólnoszkolną imprezę „Europa to My” podsumowującą projekt Erasmus+, która była połączona z obchodami 15-lecia wstąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Planowane łączne nakłady finansowe – 118 221,00 zł - środki europejskie. Od początku realizacji projektu do 31.12.2019 r. zrealizowano wydatki w wysokości 118 221,00 zł. W 2019 roku na realizację zadań wydatkowano kwotę 60 401,00 zł.

#### Projekt pn. „Dostosowanie oferty kształcenia Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie do potrzeb podkarpackiego rynku pracy”

Projekt realizowany był przez Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie od stycznia 2018 r. do października 2019 r. w ramach RPO WP 2014–2020, Działanie 9.4. Poprawa jakości kształcenia zawodowego.

Cel projektu to poprawa jakości szkolnictwa zawodowego przy równoczesnym dopasowaniu oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy. W ramach projektu zorganizowano staże zawodowe



w podmiotach z branży działających na terenie województwa podkarpackiego. W stażach udział wzięli słuchacze szkoły. Pierwotnie zakładano udział stażach 100 uczniów/słuchaczy. Ostatecznie w tej formie wsparcia wzięło udział 107 osób. Opracowano programy stażu uwzględniające zakres czynności i zadań stażysty oraz wiedzę i umiejętności wykraczające ponad podstawę programową. Pozwoliło to na zacieśnienie współpracy między szkołą a podmiotami przyjmującymi słuchaczy na staże zawodowe. W ramach projektu podniesiono również kompetencje nauczycieli szkoły poprzez uczestnictwo w szkoleniach nauczycieli zawodu technik masażysta i technik usług kosmetycznych. Wyposażono 6 pracowni szkolnych w nowoczesny sprzęt, dzięki czemu poprawi się jakość kształcenia, co umożliwi szerszą, dostosowaną do potrzeb rynku pracy, realizację podstawy programowej w poszczególnych zawodach.

Wartość projektu wyniosła 420 363,00 zł, w tym: środki Unii Europejskiej – 357 308,00 zł, dotacja z budżetu państwa – 21 019,00 zł, wkład własny Województwa Podkarpackiego – 42 036,00 zł.

#### Projekt pn. „Zawodowcy na start”

Projekt realizowany był przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach RPO WP 2014–2020, Działanie 9.4. Poprawa jakości kształcenia zawodowego, w partnerstwie z Powiatem Strzyżowskim oraz Powiatem Ropczycko–Sędziszowskim. Wkład własny partnerów projektu wnoszony był w formie niepieniężnej. Projekt realizowany był od 1 września 2016 r. do 31 marca 2019 r. Planowane łączne nakłady finansowe wynosiły 3 440 459,00 zł. Od początku realizacji zadania do końca 2019 r. zrealizowano wydatki o wartości 3 291 389,00 zł.

Projekt miał na celu wzrost zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe poprzez poprawę jakości szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy oraz wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół. W ramach projektu działania skierowano na poprawę jakości dostępności usług edukacyjnych oraz na tworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej dostosowanej do zmieniającego się regionalnego rynku pracy, postępu technologicznego oraz potrzeb branż kluczowych gospodarki regionu.

W 2019 roku na realizację zadań wydatkowano kwotę 410 679,00 zł. W ramach tych środków zakupiono pomoce dydaktyczne do 7 szkół oraz zrealizowano następujące kursy dla 121 uczniów oraz dla 19 nauczycieli:

- informatyczny – obrabiarki sterowane numerycznie CNC (wsparciem projektowym objętych zostało 20 osób),
- Systemy zasilania zasobnikowego Common Rail (wsparciem projektowym objętych zostało 10 osób),
- Instalator instalacji fotowoltaicznych (wsparciem projektowym objętych zostało 10 osób),
- VLOS operator bezzałogowego statku powietrznego (wsparciem projektowym objętych zostało 10 osób),
- florystyczny (wsparciem projektowym objętych zostało 15 osób),
- pojazdowe magistrale przesyłu danych CAN/LINBUS, FlexRay, Most i SRS pojazdowe systemy bezpieczeństwa biernego (wsparciem projektowym objętych zostało 10 osób),
- kelnerski (wsparciem projektowym objętych zostało 10 osób),
- obsługi kas fiskalnych (wsparciem projektowym objętych zostało 11 osób),
- obsługi kosmetycznej (wsparciem projektowym objętych zostało 15 osób),
- dekoracji cukierniczych (wsparciem projektowym objętych zostało 10 osób),
- języka angielskiego zawodowego (wsparciem projektowym objętych zostało 13 osób),
- ekonomiczny (wsparciem projektowym objętych zostało 6 osób).

Projekt został zakończony z dniem 31 marca 2019 roku.

#### Projekty pn. „Razem odkryjmy świat programowania” – szkolenie dla nauczycieli i uczniów z obszaru przemysłowego, rzeszowskiego, krośnieńskiego.

Projekty te (3) realizowane były przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020, Działanie 3.2. Innowacyjne

rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej, w partnerstwie z Fundacją VCC w Lublinie jako liderem oraz Uniwersytetem Rzeszowskim. Planowane łączne nakłady finansowe na ich realizację wynosiły odpowiednio: 573 059,00 zł (obszar przemyski), 593 052 zł (obszar rzeszowski), 591 691,00 zł (obszar krośnieński). Od początku realizacji zadania do końca 2019 r. zrealizowano zakres projektów o wartości: 530 419,00 zł (obszar przemyski), 573 905,00 zł (obszar rzeszowski) oraz 527 448,00 zł (obszar krośnieński).

Celem projektów był rozwój kompetencji cyfrowych, w tym umiejętności ściśle informatycznych, w szczególności wsparcie rozwoju kompetencji nauczycieli klas 1–3 publicznych szkół podstawowych z terenu gmin wiejskich i wiejsko-miejskich w zakresie nauczania programowania.

W 2019 roku w ramach projektów:

- doposażono szkoły w niezbędny sprzęt, w celu stworzenia trwałych mechanizmów podnoszenia kompetencji cyfrowych, w tym nauczania programowania (obszar krośnieński),
- realizowano II etap: mentoring zajęć przez trenerów/konsultantów PCEN na szkoleniu uczniów przez nauczyciela w programowaniu Scratch. Wsparciem objęto około 2 100 uczniów (obszar krośnieński),
- realizowano zadania związane z monitoringiem wskaźników określonych w projekcie oraz z rozliczeniem wniosków o płatność (obszar przemyski, obszar rzeszowski, obszar krośnieński).

Realizację projektów dla obszarów przemyskiego i rzeszowskiego zakończono z dniem 31.05.2019 r., dla obszaru krośnieńskiego – 31.12.2019 r.

#### Projekt pn. „Rozwijanie kompetencji kadry dydaktycznej w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego (makroregion IV)”

Projekt realizowany w ramach PO WER 2014–2020, Oś Priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie – przez Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w partnerstwie z Syntea S.A. jako liderem projektu oraz z Powiatem Ryckim (Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Leona Wyczółkowskiego w Rykach). Planowane łączne nakłady finansowe po stronie PCEN to 273 240,00 zł, w tym: środki europejskie – 230 287,00 zł, dotacja celowa – 42 953,00 zł. Projekt realizowany jest w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2020 r. Od początku realizacji projektu do dnia 31.12.2019 r. zrealizowano wydatki w wysokości 39 283,00 zł.

W ramach projektu założono szkolenia 3 877 czynnych nauczycieli realizujących w szkołach zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w 4 województwach: podkarpackim, małopolskim, świętokrzyskim oraz lubelskim. Zadaniem PCEN w Rzeszowie w ramach realizacji projektu jest przeszkolenie 982 nauczycieli. W 2019 r. PCEN w Rzeszowie przeszkolił 281 nauczycieli w 19 grupach szkoleniowych. Zakłada się, że w pozostałe szkolenia zostaną zrealizowane w 2020 r.

#### Projekt pn. „Dostępna Szkoła – innowacyjne rozwiązania w kreowaniu przyjaznej przestrzeni edukacyjnej z uwzględnieniem potrzeb uczniów oraz otoczenia”

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Młodych Lubuszan i Politechniką Gdańską. Projekt realizowany jest w ramach PO WER 2014–2020, Oś Priorytetowa IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1. Innowacje społeczne, w okresie od 04.11.2019 r. do 31.05.2023 r. Budżet projektu wynosi 49 997 749,78 zł, w tym budżet na 2019 r. – 44 855,92 zł.

Głównym celem projektu jest eliminacja barier w zakresie szeroko rozumianej dostępności funkcjonowania szkół podstawowych, w szczególności w aspekcie: architektonicznym, technicznym, transportowym oraz organizacyjnym i społecznym.

Projekt polega na opracowaniu „Modelu Dostępnej Szkoły”, a następnie jego przetestowaniu wśród 30 jednostek prowadzących szkoły w całej Polsce. Konkurs będzie dostępny dla wszystkich szkół podstawowych, niezależnie od ich zróżnicowania pod względem wielkości, formy własności (zarówno szkoły publiczne i niepubliczne), lokalizacji i rodzaju (szkoły specjalne, powszechne, integracyjne). Projekt jest odpowiedzią na potrzeby rosnącej liczby dzieci z niepełnosprawnościami oraz ze

specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dzięki jego realizacji zostanie bezpośrednio wspartych co najmniej 90 szkół podstawowych. Obszarem wsparcia objęte są organy prowadzące szkoły podstawowe na terenie całej Polski.

### **Ad. 3. Realizacja projektów z zakresu szkolnictwa wyższego**

#### Program rozwoju kompetencji studentów Wydziału Medycznego UR

Program rozwoju kompetencji studentów Wydziału Medycznego UR to projekt, którego działania są realizowane przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. wspólnie z Uniwersytetem Rzeszowskim dla pięciu kierunków medycznych: fizjoterapia, ratownictwo medyczne, położnictwo, zdrowie publiczne i dietetyka poprzez kompleksowe wsparcie edukacyjne studentów w okresie od 01.09.2017 r. do 31.07.2020 r.

Studenci uczestniczą w 4 wskazanych poniżej zadaniach w celu podniesienia swoich umiejętności i zdobycia kwalifikacji. W ramach projektu przeprowadzone są certyfikowane szkolenia i zajęcia warsztatowe kształtujące kompetencje; dodatkowe zajęcia realizowane wspólnie pracodawcami; dodatkowe zadania praktyczne dla studentów realizowane w formie projektowej, w tym w ramach zespołów projektowych; wizyty studyjne u pracodawców.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach PO WER, Priorytet III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.1. Kompetencje w szkolnictwie wyższym. Budżet projektu wynosi 1 727 760,00 zł w tym budżet RARR S.A. – 735 826,80 zł (w 2019 r. – 245 000,00 zł).

### **Ad. 4. Realizacja programów stypendialnych dla uczniów, słuchaczy i studentów**

Zadanie realizowane jest za pośrednictwem Departamentu Edukacji, Nauki i Sportu w Urzędzie Marszałkowskim. Obejmuje zarówno programy stypendialne finansowane ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego, jak również wdrażanie projektów z zakresu wsparcia stypendialnego, współfinansowanych ze środków RPO WP 2014–2020.

#### Program „Nie zagubić talentu”

W ramach Programu finansowanego w całości z budżetu Województwa Podkarpackiego, uczniom podkarpackich szkół przyznawane są stypendia za wybitne osiągnięcia artystyczne, stypendia za wybitne osiągnięcia naukowe oraz nagrody pieniężne. Program jest realizowany na podstawie uchwały nr VII/144/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 kwietnia 2015 r. w sprawie Programu i szczegółowych warunków wspierania młodzieży uzdolnionej „Nie zagubić talentu”.

W ramach realizacji Programu w 2018 roku przyznano 110 stypendiów, z czego w okresie od stycznia do czerwca 2019 roku wypłacono 195 300,00 zł (w tym okresie stypendialnym z dwoma stypendystami umowa została rozwiązana odpowiednio po dwóch i siedmiu miesiącach). Natomiast w 2019 roku przyznano 110 stypendiów dla uczniów za wybitne osiągnięcia artystyczne lub naukowe. W okresie od września do grudnia wypłacono 132 000,00 zł. Oprócz stypendiów w ramach programu przyznano również 82 nagrody pieniężne dla uczniów oraz 10 nagród dla zespołów artystycznych działających przy szkołach lub placówkach oświatowych oraz dla zespołów osób za szczególne osiągnięcia naukowe na łączną kwotę 102 000,00 zł.

#### Program pn. „Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego”

Program jest w całości finansowany ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego. Podstawą prawną jego realizacji są podjęte uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego: nr XL/811/13 z dnia 29 listopada 2013 r. w sprawie programu stypendialnego pn. Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz nr X/181/15 z dnia 29 czerwca 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu stypendialnego pn. Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego i nr XVI/255/15 z dnia 30 listopada 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu stypendialnego pn. Stypendia Marszałka Województwa Podkarpackiego.

Celem realizacji Programu jest wspieranie stałego podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców województwa podkarpackiego oraz rozwój szkolnictwa wyższego w regionie. Cel projektu realizowano poprzez udzielenie wsparcia stypendialnego studentom pierwszego roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych podejmującym studia po raz pierwszy na studiach pierwszego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich, którzy podejmują studia w publicznej lub niepublicznej uczelni znajdującej się na terenie województwa podkarpackiego i uzyskali co najmniej 75% punktów z egzaminu maturalnego z jednego z przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, matematyka – zdanego na poziomie rozszerzonym. Program realizowany był w roku akademickim 2018/2019 od 1 października 2018 r. do 31 lipca 2019 r., a w roku akademickim 2019/2020 jest prowadzony od 1 października 2019 r. do 31 lipca 2020 r.

W roku akademickim 2019/2020 stypendium przyznano 104 osobom. Wartość wypłaconych stypendiów w 2019 r. wyniosła 208 000,00 zł (stypendium w kwocie 2 000,00 zł/osobę).

#### Stypendia dla słuchaczy Medyczno-Społecznych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego

Stypendia przyznawane są na każdy semestr oddzielnie. Są przeznaczone dla uczniów osiągających najwyższą średnią ocen w danym semestrze oraz z trudną sytuacją materialną.

W styczniu 2019 r. wypłacono stypendia dla 174 osób na kwotę 30 450,00 zł. Od lutego do czerwca 2019 r. – dla 235 osób na kwotę 235 000,00 zł, a w okresie od września do grudnia 2019 r. – dla 165 osób na kwotę 132 000,00 zł. Łącznie w 2019 roku wypłacono 396 800,00 zł.

Stypendia w roku 2019 udzielane były na podstawie uchwały nr LIV/653/06 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 27 marca 2006 r. w sprawie ustalenia regulaminu przyznawania stypendiów dla uczniów i słuchaczy osiągających najlepsze wyniki w nauce oraz znajdujących się w trudnych warunkach materialnych. Finansowane były z budżetu Samorządu Województwa Podkarpackiego.

#### Projekt pn. „Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2018/2019”

Projekt realizowany przez Województwo Podkarpackie w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.6. Wsparcie stypendialne dla uczniów, Poddziałanie 9.6.1. Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo ogólne. Wartość projektu ogółem wynosi 1 920 000,00 zł (w tym: wkład UE – 1 632 000,00 zł, wkład budżetu państwa – 192 000,00 zł, wkład budżetu Województwa – 96 000,00 zł).

Celem głównym projektu jest wsparcie rozwoju kompetencji kluczowych u uczniów w zakresie TIK, nauk matematyczno-przyrodniczych i języków obcych oraz pobudzenie ich aktywności edukacyjnej w tym zakresie. Cel projektu realizowany jest poprzez udzielenie wsparcia stypendialnego w okresie od września 2018 r. do czerwca 2019 r. grupie 400 uczniów, w tym uczniom z niepełnosprawnościami, znajdującym się w niekorzystnej sytuacji materialnej, kształcącym się w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne, którzy osiągają wysokie wyniki w nauce, w szczególności w zakresie przedmiotów przyczyniających się do podniesienia ich kompetencji kluczowych.

Na realizację projektu w 2019 r. przeznaczono 960 000,00 zł, w tym 798 000,00 zł na wypłatę stypendiów dla uczniów oraz 159 600,00 zł na koszty pośrednie projektu. Różnica pomiędzy kwotą przeznaczoną na realizację, a wydatkowaną wynika z faktu, iż jeden stypendysta zakończył udział w projekcie w związku z rezygnacją z kształcenia w szkole ogólnokształcącej. W 2019 r. została wypłacona II transza stypendium 319 uczniom szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne i 80 uczniom szkół gimnazjalnych (transza w kwocie 2 000,00 zł/osobę).

#### Projekt pn. „Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych – rok szkolny 2018/2019”

Projekt realizowany był przez Województwo Podkarpackie w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.6. Wsparcie stypendialne dla

uczniów, Poddziałanie 9.6.2. Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo zawodowe. Wartość projektu ogółem wynosiła 1 872 000,00 zł, w tym: wkład UE – 1 591 200,00 zł (85%), wkład budżetu państwa – 93 600,00 zł (5%), wkład budżetu Województwa – 187 200,00 zł (10%). Projekt realizowany był w okresie od 1 czerwca 2018 r. do 30 września 2019 r.

Celem głównym projektu była indywidualizacja procesu nauczania poprzez wsparcie stypendialne w okresie od września 2018 r. do czerwca 2019 r. grupy 390 uczniów, w tym osób z niepełnosprawnościami, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji materialnej, kształcących się w szkołach zawodowych na terenie województwa podkarpackiego i osiągających wysokie wyniki w nauce z przedmiotów zawodowych.

Na realizację projektu w 2019 r. przeznaczono 936 000,00 zł, w tym: 780 000,00 zł na wypłatę stypendiów dla uczniów oraz 156 000,00 zł na koszty pośrednie projektu. W 2019 r. została wypłacona II transza stypendium 27 uczniom zasadniczych szkół zawodowych i szkół branżowych I. stopnia oraz 363 uczniom techników (transza w kwocie 2 000,00 zł/osobę).

#### Projekt pn. „Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo ogólne – rok szkolny 2019/2020”

Projekt realizowany przez Województwo Podkarpackie w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.6. Wsparcie stypendialne dla uczniów. Wartość projektu ogółem wynosi 2 346 000,00 zł (w tym wkład UE – 1 994 100,00 zł, wkład budżetu państwa – 234 600,00 zł, wkład budżetu Województwa – 117 300,00 zł). Na realizację projektu w 2019 r. przeznaczono 1 173 000,00 zł, w tym 1 020 000,00 zł na wypłatę stypendiów. Koszty pośrednie projektu wyniosły 153 000,00 zł.

Celem głównym projektu jest wsparcie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych u uczniów, tj. umiejętności matematyczno-przyrodniczych, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym językiem polskim dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętności rozumienia (ang. literacy), kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości, umiejętności krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, uczenia się, pracy zespołowej. Cel projektu realizowany jest poprzez udzielenie wsparcia stypendialnego w okresie od września 2019 r. do czerwca 2020 r. grupie 510 uczniów z terenu województwa podkarpackiego, w tym osobom z niepełnosprawnościami, znajdującym się w niekorzystnej sytuacji materialnej, kształcącym się w szkołach ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne, które osiągają wysokie wyniki w nauce w zakresie przedmiotów przyczyniających się do podniesienia ich kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych.

W 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego przyznał stypendia 476 uczniom szkół ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne w kwocie 4 000,00 zł (planowano: 510 stypendiów, przyznano 476). W grudniu 2019 r. wypłacona została I transza stypendium (transza w kwocie 2 000,00 zł/osobę).

#### Projekt pn. „Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo zawodowe – rok szkolny 2019/2020”

Projekt realizowany przez Województwo Podkarpackie w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.6. Wsparcie stypendialne dla uczniów, Poddziałanie 9.6.2. Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo zawodowe. Wartość projektu ogółem wynosi 1 296 000,00 zł (w tym: wkład UE – 1 101 600,00 zł, wkład budżetu państwa – 64 800,00 zł, wkład budżetu Województwa – 129 600,00 zł). Na realizację projektu w 2019 r. przeznaczono 648 000,00 zł, w tym: 540 000,00 zł na wypłatę stypendiów i 108 000,00 zł na koszty pośrednie projektu.

Celem głównym projektu jest wzrost kompetencji zmierzający do wykształcenia wykwalifikowanej kadry pracowniczej wśród absolwentów szkół zawodowych oraz wzbogacenie oferty edukacyjnej tych szkół. Cel projektu realizowany jest poprzez udzielenie wsparcia stypendialnego w okresie od września 2019 r. do czerwca 2020 r. grupie 270 uczniów, w tym osobom z niepełnosprawnościami, z terenu województwa podkarpackiego, znajdującym się w niekorzystnej

sytuacji materialnej, kształcącym się w szkołach ponadpodstawowych prowadzących kształcenie zawodowe, które osiągają wysokie wyniki w nauce w zakresie przedmiotów zawodowych.

W 2019 r. Zarząd Województwa przyznał stypendia 234 uczniom techników i 36 uczniom szkół branżowych I stopnia w kwocie 4 000,00 zł/osobę. W 2019 r. wypłacona została I transza stypendium (transza w kwocie 2 000,00 zł/osobę).

#### **Ad. 5. Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie popularyzacji nauki**

W 2019 roku w budżecie Województwa Podkarpackiego zaplanowane zostały środki finansowe w wysokości 50 000,00 zł z przeznaczeniem na realizację zadań publicznych w dziedzinie nauki pn. Organizacja wydarzeń popularyzujących naukę. Zlecenie ich realizacji odbyło się w trybie otwartego konkursu ofert.

Zadania w ramach ogłoszonego konkursu objęły organizację przedsięwzięć popularyzujących naukę, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów praktycznego zastosowania osiągnięć naukowych, ukazania pozytywnej roli postępu technologicznego, prezentacji rozwiązań innowacyjnych w obrębie różnych dziedzin naukowych, promowania walorów i możliwości rozwojowych województwa (np. osiągnięć naukowych z dziedziny lotnictwa czy kosmonautyki), a także idei powstania na terenie województwa Podkarpackiego Centrum Nauki.

Celem nadrzędnym zadań było wzbudzanie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, a także instytucji/placówek oświatowych mogących w przyszłości wspierać działania Podkarpackiego Centrum Nauki, zainteresowania poznawaniem i odkrywaniem, a także ukazywanie użyteczności nauki i możliwości zastosowania jej w potrzebnym zakresie w celu wsparcia rozwoju gospodarki i poprawy jakości życia mieszkańców regionu.

Podstawą realizacji tego zadania w 2019 r. był Program współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019 zatwierdzony uchwałą nr II/32/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 3 grudnia 2018 r.

W wyniku przeprowadzonego w 2019 r. konkursu ofert, wsparcie otrzymało łącznie 4 podmioty, tj.:

- Fundacja Zaawansowanych Technologii z siedzibą w Warszawie na realizację zadania Podkarpackie Festiwale E(x)plory, na kwotę 10 000,00 zł, termin realizacji zadania: od 3.06.2019 r. do 15.12.2019 r. W ramach zadania zrealizowano dwa Szkolne Festiwale E(x)plory w dwóch szkołach ponadpodstawowych z powiatu strzyżowskiego i powiatu jarosławskiego;
- Stowarzyszenie „Uwierz w Siebie” z siedzibą w Dębicy na realizację zadania pn.: „Potęga umysłu – radość i zabawa” – 2 edycja, na kwotę 10 000,00 zł, termin realizacji zadania: od 4.11.2019 r. do 5.12.2019 r. W ramach zadania przygotowano piknik edukacyjny obejmujący stoiska, warsztaty i pokazy dla mieszkańców powiatu dębickiego, powiatu ropczycko-sędziszowskiego i powiatu mieleckiego.
- Fundacja Wspierania Edukacji przy Stowarzyszeniu „Dolina Lotnicza” z siedzibą w Rzeszowie na realizację zadania „Organizacja wydarzeń popularyzujących naukę”, na kwotę 9 900,00 zł, termin realizacji zadania: od 1.10.2019 r. do 13.12.2019 r. W ramach zadania zrealizowano wykłady, pokazy z fizyki dla uczniów szkół podstawowych w wieku od 7 do 13 lat z powiatu rzeszowskiego, powiatu kolbuszowskiego i powiatu ropczycko-sędziszowskiego,
- Stowarzyszenie "EKOSKOP" z siedzibą w Rzeszowie na realizację zadania „Skrzydlatatorium – Pierwszy Podkarpacki Festiwal Klubów Młodego Odkrywcy”, na kwotę 9 990,00 zł, termin realizacji zadania: od 1.06.2019 r. do 30.09.2019 r. W ramach zadania zorganizowano plenerową imprezę edukacyjną w formie festiwalu, pokazów i happeningu dla mieszkańców miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego, powiatu niżańskiego, powiatu mieleckiego, powiatu ropczycko-sędziszowskiego, powiatu lubaczowskiego, powiatu strzyżowskiego i powiatu przemyskiego.

## **Ad. 6. Udzielanie dotacji celowych szkołom wyższym z terenu województwa podkarpackiego**

Samorząd Województwa wspiera uczelnie, których główna siedziba znajduje się na terenie województwa podkarpackiego lub które prowadzą działalność dydaktyczną na terenie województwa podkarpackiego w filiach lub podstawowych jednostkach organizacyjnych.

Podstawę prawną realizacji zadania stanowiły: Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2020, uchwała nr IV/57/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego na 2019 r., art. 41 ust.1 w zw. z art. 11 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie województwa w zw. z art. 11 i 372 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.).

Celem udzielonych dotacji było dofinansowanie lub finansowanie przedsięwzięć dotyczących zakupu środków trwałych, które są związane z zadaniami własnymi samorządu województwa. Realizowane przez uczelnie przedsięwzięcia były zgodne z celami Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020, z potrzebami rynku pracy i były powiązane z rozwojem nowych kierunków kształcenia, a niektóre z nich dotyczyły prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej.

Wsparcie z budżetu Województwa otrzymało w 2019 roku 8 uczelni. Największymi beneficjentami tych środków w 2019 roku były: Politechnika Rzeszowska i Uniwersytet Rzeszowski.

Samorząd Województwa aktywnie i systematycznie wspiera rozbudowę i unowocześnienie zaplecza naukowego Uniwersytetu Rzeszowskiego, w tym wspiera Uniwersytet w staraniach dotyczących prowadzenia kierunku lekarskiego na wydziale medycznym, na podstawie zawartej deklaracji współpracy dotyczącej utworzenia tego kierunku. W latach 2017–2019 Województwo Podkarpackie przekazało Uniwersytetowi dotację w łącznej wysokości ok. 1 050 000,00 zł (w tym w 2019 r. – 500 000,00 zł), która zgodnie z potrzebami uczelni została przeznaczona na rozwój naukowy kierunku medycznego i potrzebami inwestycyjnymi związanymi z tym kierunkiem.

W 2019 r. Samorząd Województwa Podkarpackiego dotował Politechnikę Rzeszowską im. I. Łukasiewicza przekazując środki finansowe na przebudowę i modernizację bazy dydaktycznej oraz na wyposażenie.

## **Ad. 7. Utworzenie Podkarpackiego Centrum Nauki**

W województwie podkarpackim obecnie brak ośrodka prowadzącego popularyzację nauki i techniki w oparciu o narzędzia i metody interaktywnego, sensorycznego modelu przekazywania wiedzy. Najbliższe centra edukacji znajdują się w Krakowie i Kielcach. Większość działań mających na celu rozbudzanie zainteresowania nauką w regionie przejęły instytucje pozarządowe. Stworzenie Podkarpackiego Centrum Nauki stanowi reakcję na postępujące problemy w sferze szeroko pojętej edukacji, dotyczącym obszaru województwa podkarpackiego, które przejawiają się spadkiem zainteresowania kierunkami nauki o profilu inżyniersko-technicznym.

Podstawowym zadaniem instytucji ma być przybliżanie i popularyzacja nauki, wyników badań naukowych, innowacji technologicznych, głównie dzieciom i młodzieży, w oparciu o narzędzia i metody sensorycznego przekazywania wiedzy, zapewnienie dostępu do nowoczesnej edukacji oraz rozwijanie i propagowanie nawyku aktywnego uczenia się przez całe życie. Ośrodek powinien być miejscem kształtowania przyszłych preferencji zawodowych, odkrywania talentów i zainteresowań oraz wskazywania kariery zawodowej związanej z inteligentnymi specjalizacjami jako atrakcyjnej drogi samorealizacji i satysfakcji z wykonywanego zawodu.

Podstawą prawną realizowanego zadania jest uchwała nr 396/8296/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 6 lutego 2018 r. w sprawie przystąpienia do realizacji projektu pn.: Utworzenie podkarpackiego centrum nauki oraz uchwała nr 396/8297/18 z dnia 6 lutego 2018 r. w sprawie lokalizacji podkarpackiego centrum nauki.

Realizacja projektu rozpoczęła się formalnie w lipcu 2018 r, natomiast jego zakończenie planowane jest pod koniec 2022 r. Całkowita wartość projektu to 90 181 798,50 zł.

Najważniejsze działania prowadzone w 2019 r. to:

- sporządzenie Studium Wykonalności wraz z aktualizacją;

- przygotowanie i złożenie Wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WP 2014–2020 oraz podpisanie umowy o dofinansowanie projektu; wartość dofinansowania z EFRR – 72 187 692,94 zł;
- przygotowanie i przeprowadzenie postępowania przetargowego na generalnego wykonawcę inwestycji w trybie „zaprojektuj i wybuduj” oraz podpisanie umowy w postępowaniu na wyłonienie wykonawcy budynku Podkarpackiego Centrum Nauki w trybie „zaprojektuj i wybuduj” (przetarg nieograniczony) – wartość umowy: 49 410 945,00 zł.
- przygotowanie i przeprowadzenie postępowania przetargowego na inżyniera kontraktu oraz podpisanie Umowy z wybranym wykonawcą – wartość umowy: 830 865,00 zł;
- przygotowanie oraz rozpoczęcie (I etap) postępowania przetargowego na „Utworzenie interaktywnych wystaw edukacyjnych podkarpackiego centrum nauki” w trybie „dialog konkurencyjny” – postępowanie w toku;
- realizacja działań promujących projekt „Utworzenie podkarpackiego centrum nauki”: Księżycowy wieczór; Podkarpacki Festiwal Nauki; Złot Bioróżnorodności pogranicza polsko-słowackiego w Hucwnikach; Sfery Świata – spotkania z dr Andrzejem Boczarowskim, paleontologiem, geologiem, grafikiem i muzealnikiem; cykl 10 wyjazdów promujących projekt „Utworzenie podkarpackiego centrum nauki”.

## PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja zadań organu prowadzącego wobec podmiotów leczniczych	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Zwiększenie dostępności do opieki psychiatrycznej	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Organizacja staży podyplomowych dla absolwentów studiów lekarskich i lekarsko-dentystycznych	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Podnoszenie kwalifikacji kadry medycznej oraz promocja zdrowia	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Przygotowanie materiałów na posiedzenia Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych w sektorze zdrowia	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Realizacja zadań własnych samorządu województwa	Polityka ochrony zdrowia, Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	Polityka ochrony zdrowia	Kapitał ludzki i społeczny
8.	Utrzymanie projektu pn. Podkarpacki System Informacji Medycznej „PSIM”	Polityka ochrony zdrowia, Rozwój usług administracji publicznej	Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza



9.	Rozwój lecznictwa uzdrowiskowego	Polityka ochrony zdrowia	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny
----	----------------------------------	--------------------------	--

#### Ad. 1. Realizacja zadań organu prowadzącego wobec podmiotów leczniczych

Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2019 r. był organem tworzącym i nadzorującym dla 14 samodzielnych publicznych podmiotów leczniczych statutowo działających na terenie całego województwa w oparciu o ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 295). Samodzielne publiczne podmioty lecznicze posiadają osobowość prawną. Przy wszystkich działają Rady Społeczne. Podmioty te można podzielić na następujące grupy:

- pięć szpitali wielospecjalistycznych: Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie, Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu, Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie, Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu,
- dwa szpitale specjalistyczne – dla psychicznie i nerwowo chorych: Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu, Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny im. prof. Eugeniusza Brzeźnickiego w Żurawicy,
- dwa zakłady zajmujące się leczeniem uzależnień: Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli,
- dwie przychodnie: Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w Rzeszowie, Obwód Lecznictwa Kolejowego w Rzeszowie,
- dwie stacje pogotowia ratunkowego: Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie, Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu,
- jeden ośrodek medycyny pracy: Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Rzeszowie.

W wyżej wymienionych podmiotach leczniczych w 2019 r.:

- liczba łóżek (stacjonarnych, dziennych i na SOR) wynosiła 4 440,
- liczba leczonych pacjentów w lecznictwie stacjonarnym wynosiła 327 933,
- liczba zatrudnionych wynosiła 9 167 etatów przeliczeniowych.

W ramach realizacji zadania, w oparciu o uchwały Zarządu Województwa lub Sejmiku, w podmiotach dla których Samorząd jest organem tworzącym, w 2019 r. dokonano następujących zmian:

- w statutach podmiotów leczniczych – 15,
- powołanie Rad Społecznych (zmiany związane z upływem kadencji i zmiany w składzie) – 6,
- zorganizowanie konkursów na dyrektorów SPZOZ – 1.

W 2019 roku rozpoczęto działania zmierzające do utworzenia Regionalnego Ośrodka Leczenia Mukowiscydozy, który powstanie na bazie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie. Na ten cel w roku 2019 wydatkowano z budżetu województwa kwotę 498 334,79 zł realizując inwestycję pn. „Utworzenie ośrodka leczenia mukowiscydozy dzieci”. Kwota ta pozwoliła na rozwinięcie działającej w Szpitalu Kliniki Alergologii i Mukowiscydozy poprzez powstanie dwóch dodatkowych sal chorych (izolatek) oraz zakup systemu do pomiaru EKG zintegrowanego z ergospirometrem. Efektem tej inwestycji jest zwiększenie liczby łóżek w Klinice do 12 oraz zapewnienie kompleksowej opieki i komfortowych warunków leczenia małym pacjentom chorym na mukowiscydozę poprzez świadczenie usług medycznych na wysokim poziomie. Zakup systemu do pomiaru EKG zintegrowanego z ergospirometrem zapewnia wykonanie jednego z najbardziej istotnych badań wykonywanych przy tej chorobie tj. ergospirometrycznego testu wysiłkowego.

Kolejnym etapem tworzenia Regionalnego Ośrodka Leczenia Mukowiscydozy będzie powstanie w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie jednego pomieszczenia pobytu dziennego oraz jednej izolatki dla pacjentów dorosłych. Zadanie to będzie częścią projektu finansowanego ze środków unijnych pn. „Profilaktyka, diagnostyka i kompleksowe leczenie chorób układu oddechowego z chirurgicznym i chemicznym leczeniem nowotworów klatki piersiowej na oddziałach klinicznych oraz rehabilitacją”, który szpital rozpoczął w 2018 r. (przewidziane do realizacji w II i III etapie tej inwestycji).

W roku 2019 z budżetu Województwa Podkarpackiego wydatkowano na ochronę zdrowia 54,5 mln zł, w tym na inwestycje – 42,5 mln złotych. Łącznie realizowano 42 inwestycje. Główne kierunki inwestowania to hematologia, kardiologia i kardiochirurgia, opieka nad matką i dzieckiem, onkologia, rozwój słabo rozwiniętych w regionie usług medycznych oraz poprawa bezpieczeństwa pacjentów i personelu.

Realizowane inwestycje dotyczyły rozbudowy istniejącej infrastruktury, zakupów sprzętu medycznego, a także dostosowania obiektów ochrony zdrowia do obowiązujących przepisów prawa, w tym również wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Efektem zakończonych już inwestycji jest nie tylko poprawa dostępności do świadczeń opieki medycznej, ale również podniesienie komfortu pobytu pacjentów przebywających w szpitalu. Wszystkie inwestycje w podmiotach leczniczych prowadzone są z uwzględnieniem wytycznych zawartych w rządowym Programie Dostępność Plus, którego głównym założeniem jest zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach.

W 2019 roku w szpitalach wojewódzkich realizowano także inwestycje finansowane ze środków zewnętrznych. Najważniejsze inwestycje zrealizowano w ramach następujących projektów: Projekt pn. „Poprawa dostępności do leczenia onkologicznego mieszkańców województwa podkarpackiego. Rozwój Centrum Onkologicznego Wojewódzkiego Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu”.

Projekt realizowany był w trybie pozakonkursowym ze środków RPO WP 2014–2020 w ramach Osi Priorytetowej VI. Spójność przestrzenna i społeczna, Działanie 6.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Poddziałanie 6.2.1. Infrastruktura ochrony zdrowia. Projekt zakładał rozwój Centrum Onkologii poprzez realizację następujących zadań:

- rozbudowę Centrum Onkologicznego o Ośrodek Radioterapii wraz z dostawą dwóch akceleratorów liniowych, tomografu komputerowego i systemu do planowania leczenia;
- utworzenie dwóch nowych sal operacyjnych wraz z niezbędnym wyposażeniem;
- dostawę aparatu RTG typu telekomando, który służy poprawie dostępności do usług Centrum Onkologicznego.

Zrealizowany budynek Ośrodka Radioterapii składa się z części diagnostyczno-przychodnianej oraz części terapeutycznej, mieszczącej dwa bunkry naświetleń. Ośrodek wyposażony został w dwa wysokoenergetyczne akceleratory liniowe, system planowania leczenia, tomograf komputerowy i pozostały specjalistyczny sprzęt i aparaturę medyczną. Ośrodek Radioterapii jest połączony z istniejącym Centrum Onkologii, w którym mieści się oddział onkologii dziennej i chemioterapii. Realizacja projektu pozwoli zapewnić kompleksowy zakres udzielania świadczeń w zakresie onkologii w Tarnobrzegu.

Szpital dysponuje wymaganą, zgodną z przepisami specjalistyczną kadrą medyczną oraz uzyskał kontrakt z NFZ na świadczenia z zakresu radioterapii. W I kw. 2020 roku Ośrodek rozpoczął swoją działalność.

Projekt pn. „Rozbudowa Kliniki Hematologii oraz Kliniki Nefrologii wraz ze stacją Dializ Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. F. Chopina w Rzeszowie”

Projekt realizowany w trybie pozakonkursowym ze środków RPO WP 2014–2020 w ramach Osi Priorytetowej VI. Spójność przestrzenna i społeczna, Działanie 6.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Poddziałanie 6.2.1. Infrastruktura ochrony zdrowia.

W ramach projektu przewidziano budowę nowego pawilonu Kliniki Hematologii i Kliniki Nefrologii ze Stacją Dializ. W wyniku realizacji projektu podniesie się w istotny sposób jakość i ilość świadczonych usług medycznych, zwłaszcza w zakresie leczenia schorzeń onkologicznych w ww. klinikach, a co za tym idzie, zmniejszone zostaną dysproporcje w dostępie do świadczeń zdrowotnych, które występują w regionie i w Polsce. Jednym z głównych celów projektu jest m.in. zapewnienie kompleksowej i skoordynowanej opieki onkologicznej (z uwzględnieniem leczenia powikłań), dzięki czemu proces leczenia w całości będzie celowy i realizowany w optymalnej sekwencji poszczególnych procedur. Usprawniony zostanie proces diagnostyki i leczenia. Zakończenie realizacji projektu planowane jest na połowę 2020 roku.

„Profilaktyka, diagnostyka i kompleksowe leczenie chorób układu oddechowego z chirurgicznym i chemicznym leczeniem nowotworów klatki piersiowej na oddziałach klinicznych oraz rehabilitacją”

Projekt realizowany przez Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. F. Chopina w Rzeszowie w trybie pozakonkursowym ze środków RPO WP 2014–2020 w ramach Osi Priorytetowej VI. Spójność przestrzenna i społeczna, Działanie 6.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Poddziałanie 6.2.1. Infrastruktura ochrony zdrowia.

W ramach podpisanej umowy zrealizowany zostanie I etap inwestycji. Podejmowane działania umożliwią przeniesienie Kliniki Gruźlicy i Chorób Płuc z obturacyjnym bezdechem sennym z budynku „Pałac” do 5-kondygnacyjnego budynku D. Budynek zabytkowy „Pałac” w którym obecnie realizowana jest część świadczeń nie spełnia standardów realizowania świadczeń medycznych.

W 2019 roku realizowane były roboty budowlane, których zakończenie planowane jest na maj 2021 roku. Prace postępują zgodnie z założonym harmonogramem. Ponadto Szpital przygotowuje się do przetargu na zakup wyposażenia.

„Poprawa jakości i dostępności do świadczeń medycznych w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie”

Projekt realizowany jest w trybie pozakonkursowym ze środków RPO WP 2014–2020 w ramach Osi Priorytetowej VI. Spójność przestrzenna i społeczna, Działanie 6.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Poddziałanie 6.2.1 Infrastruktura ochrony zdrowia.

Celem projektu jest zwiększenie jakości i dostępności udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej. W jego ramach zaplanowano realizację następujących działań:

- przebudowa i remont generalny Kliniki Noworodka z pododdziałem intensywnej terapii noworodka i Kliniki Ginekologii i Położnictwa z działaniami inwestycyjnym związanymi z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- nadbudowa, przebudowa i remont bloków operacyjnych i centralnej sterylizatorni wraz z infrastrukturą oraz przebudową agregatorowni,
- przebudowa i remont pomieszczeń VI piętra, wschodniego skrzydła bloku „A” na potrzeby Kliniki Gastroenterologii,
- zakup niezbędnego wyposażenia na potrzeby funkcjonowania Kliniki Noworodków z pododdziałem intensywnej terapii, bloków operacyjnych, centralnej sterylizatorni oraz Kliniki Gastroenterologii.

„Modernizacja i doposażenie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie na potrzeby funkcjonowania centrum urazowego dzieci”

Projekt realizowany jest ze środków POIiŚ 2014–2020 w ramach Osi Priorytetowej IX. Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia, Działanie 9.1. Infrastruktura ratownictwa medycznego.

Głównym celem projektu jest poprawa systemu opieki zdrowia i poziomu zdrowia społeczeństwa poprzez stworzenie centrum urazowego dzieci (CUD) w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie oraz doinwestowanie infrastruktury

zabezpieczającej ciągłość szybkiego postępowania diagnostycznego oraz kompleksowe leczenie „pacjentów urazowych”. Zakres projektu obejmuje:

- roboty budowlane w Klinice Chirurgii Dzieci oraz na Oddziale Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu Dzieci,
- doposażenie medyczne i niemedyczne w Klinice Chirurgii Dzieci oraz na Oddziale Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu Dzieci,
- doposażenie bloku operacyjnego dzieci/sali intensywnej opieki pooperacyjnej dzieci,
- doposażenie Kliniki Intensywnej Terapii i Anestezjologii z Ośrodkiem Ostreych Zatruc/ Pododdziału Intensywnej Terapii i Anestezjologii dla Dzieci i Noworodków.

Poniżej przedstawiono inwestycje realizowane w wojewódzkich podmiotach leczniczych o całkowitej wartości zadania powyżej 0,5 mln zł. Są to inwestycje jednoroczne (realizowane w 2019 r.) oraz wieloletnie. Kwoty podane w tabeli odpowiadają całkowitej wartości inwestycji w całym okresie finansowania oraz wydatkom poniesionym w 2019 roku.

Lp.	Podmiot realizujący	Nazwa zadania	okres realizacji	całkowita wartość zadania [zł]	środki wydatkowane w roku 2019 [zł]	w tym		
						środki europejskie [zł]	budżet Samorządu [zł]	inne (środki szpitala, budżet państwa) [zł]
1	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	Rozbudowa Kliniki Hematologii oraz Kliniki Nefrologii ze stacją dializ Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. F. Chopina w Rzeszowie	2017-2020	53 193 508,93	23 574 075,37	18 151 660,63	3 205 255,64	2 217 159,10
2	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	Rozbudowa Kliniki Hematologii i Kliniki Nefrologii i Dializoterapii – zakup wyposażenia	2019-2020	3 000 000,00	1 461 443,20		1 445 805,76	15 637,44
3	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	Profilaktyka, diagnostyka i kompleksowe leczenie chorób układu oddechowego z chirurgicznym i chemicznym leczeniem nowotworów klatki piersiowej na oddziałach klinicznych oraz rehabilitacją	2019-2021	45 920 690,83	4 811 093,37	4 023 357,03	236 668,06	551 068,28
4	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	Modernizacja energetyczna budynków Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie	2019	4 464 609,25	4 464 609,25	2 467 796,56	1 996 812,69	
5	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Rozwój pracowni angiografii badań naczyniowych w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2018-2019	7 000 000,00	2 645 000,00		2 624 369,00	20 631,00
6	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Utworzenie Centrum Interwencyjnego Leczenia Udarów Mózgu w Klinicznym Szpitalu Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2018-2020	8 463 343,00	264 450,00		262 387,28	2 062,72
7	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Utworzenie Ośrodka Leczenia Mukowiscydozy Dzieci	2019	502 252,36	502 252,36		498 334,79	3 917,57
8	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Modernizacja i doposażenie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie na potrzeby funkcjonowania centrum urazowego dzieci	2019-2020	12 285 725,00	7 059 309,57	5 899 050,23	1 041 008,92	119 250,42
9	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im.	Przebudowa pomieszczeń Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej na	2019	1 727 329,72	1 727 329,72		1 713 853,57	13 476,15

Lp.	Podmiot realizujący	Nazwa zadania	okres realizacji	całkowita wartość zadania [zł]	środki wydatkowane w roku 2019 [zł]	w tym		
						środki europejskie [zł]	budżet Samorządu [zł]	inne (środki szpitala, budżet państwa) [zł]
	Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	potrzeby utworzenia punktu pobrań dla dzieci i dorosłych						
10	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Modernizacja aparatury medycznej w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2019	1 567 129,95	1 567 129,95		1 554 906,34	12 223,61
11	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Wymiana wyeksportowanego aparatu USG w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2019	599 671,00	599 671,00		594 993,57	4 677,43
12	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	Zakup i wymiana aparatury medycznej w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	2019	4 092 006,33	4 092 006,33		4 000 000,00	92 006,33
13	Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu	Modernizacja Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii	2019	1 817 524,00	1 817 524,00		969 100,00	848 424,00
14	Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu	Zakup sprzętu i aparatury medycznej dla Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii z Pododdziałem Toksykologii	2019	1 591 343,40	1 591 343,40		1 355 577,00	235 766,40
15	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie	Wymiana linii pralniczej	2019	1 486 455,30	1 486 455,30		1 453 035,43	33 419,87
16	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie	Przebudowa wejścia głównego do kompleksu budynków Szpitala przy ul. Korczyńskiej 57	2019	838 402,14	838 402,14		616 397,00	222 005,14
17	Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie	Wymiana dźwigów szpitalnych w budynku Oddziału Opieki Paliatywnej przy ul. Grodzkiej 45	2019	762 921,50	762 921,50		746 747,56	16 173,94
18	Szpital Wojewódzki im. Zofii z Tarnowskich Zamoyskiej w Tarnobrzegu	Poprawa dostępności do leczenia onkologicznego mieszkańców województwa podkarpackiego. Rozwój Centrum Onkologicznego Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu.	2017-2019	50 847 286,62	41 411 102,02	30 217 563,90	6 902 960,58	4 290 577,54
19	Szpital Wojewódzki im. Zofii z Tarnowskich Zamoyskiej w Tarnobrzegu	Termomodernizacja budynków F2, C i K w Wojewódzkim Szpitalu im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu	2018-2021	9 616 247,14	9 463 818,36	5 310 522,00	4 116 656,76	36 639,60
20	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Jarosławiu	Modernizacja i rozbudowa Budynku nr 1	2019	976 135,00	976 135,00		962 000,00	14 135,00
21	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Jarosławiu	Modernizacja energetyczna budynków SP ZOZ Jarosław	2019-2021	10 218 044,36	1 685 243,56	1 389 555,15	243 127,10	52 561,31
22	Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy	Modernizacja budynku przy ul. M. F. Focha 31 w Przemyślu	2019	1 243 544,35	1 243 544,35		1 099 340,00	144 204,35
23	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu	Dofinansowanie zakupu ambulansów z wyposażeniem dla Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie	2019	1 012 661,04	1 012 661,04		210 789,62	801 871,42

Lp.	Podmiot realizujący	Nazwa zadania	okres realizacji	całkowita wartość zadania [zł]	środki wydatkowane w roku 2019 [zł]	w tym		
						środki europejskie [zł]	budżet Samorządu [zł]	inne (środki szpitala, budżet państwa) [zł]
24	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu	Zakup ambulansów sanitarnych wraz z wyposażeniem na potrzeby zespołów ratownictwa medycznego Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	2019	2 499 956,41	2 499 956,41		2 498 956,43	999,98
25	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu	Dofinansowanie zakupu ambulansów z wyposażeniem dla Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu	2019	1 200 368,00	1 200 368,00		399 840,00	800 528,00
26	Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Rzeszowie	Modernizacja Pracowni RTG i USG – Zakup ogólnodiagnostycznego cyfrowego aparatu rentgenowskiego.	2019	644 999,95	644 999,95		288 000,00	356 999,95
Razem				227 572 155,58	119 402 845,15	67 459 505,50	41 036 923,10	10 906 416,55

W związku z prowadzonym nadzorem nad podmiotami leczniczymi, Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej przeprowadził w 2019 roku 12 wizytacji nadzorczych (11 planowych i 1 doraźną) w sześciu podmiotach leczniczych, dla których organem tworzącym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.

Głównym celem kontroli podmiotów leczniczych i okresowych wizytacji sprawdzających była realizacja zadań określonych w statucie i regulaminie organizacyjnym, w szczególności rozliczania wykonanych świadczeń zdrowotnych z płatnikiem, prawidłowości gospodarowania mieniem i środkami publicznymi oraz ocena realizacji rekomendowanych rozwiązań zawartych w programach naprawczych.

W 2019 roku przeprowadzono również kontrolę pozaplanową (doraźną) w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie. Przedmiot kontroli obejmował realizację zadań określonych w statucie i regulaminie organizacyjnym, w szczególności rozliczania wykonanych świadczeń zdrowotnych z płatnikiem, prawidłowości gospodarowania mieniem i środkami publicznymi w aspekcie realizacji zamówień publicznych o wartości szacunkowej zamówienia nie przekraczającej kwoty 30 000,00 EUR.

Wszystkie wizytacje nadzorcze, w tym kontrola doraźna, przeprowadzone zostały na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1331) oraz wydanych na tej podstawie upoważnień przez Marszałka Województwa Podkarpackiego.

W 2019 roku kontynuowano program restrukturyzacji zadłużenia pięciu szpitali wojewódzkich powiązany ze strategią ich rozwoju oraz programami naprawczymi dla każdego z nich, tj.:

- Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie,
- Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
- Wojewódzkiego Szpitala im. św. Ojca Pio w Przemyślu,
- Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie,
- Szpitala Wojewódzkiego im. Zofii z Tarnowskich Zamoyskiej w Tarnobrzegu.

W grudniu 2017 roku umowy kredytowe na restrukturyzację zadłużenia podpisały dwa rzeszowskie szpitale kliniczne, a w sierpniu 2018 roku – szpitale w Tarnobrzegu i Krośnie. Szpital w Przemyślu jest w trakcie przygotowań do podpisania umowy z BGK. Osiągniętym efektem tych działań jest odzyskanie płynności finansowej szpitali wojewódzkich.

Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego prowadził bieżący monitoring realizacji programów naprawczych oraz przedkładanych sprawozdań finansowych. Na podstawie Rocznego Planu Wizytacji Nadzorczych przeprowadzono w 2019 roku 10 wizytacji nadzorczych, których celem była ocena realizacji rekomendowanych rozwiązań zawartych w programach naprawczych. Ocena działalności podmiotów leczniczych została przedstawiona w notatkach służbowych sporządzanych każdorazowo po zakończeniu wizytacji nadzorczych. Ponadto szpitale co miesiąc przedkładały do BGK sprawozdania finansowe, a bank prowadził niezależny monitoring ich sytuacji finansowej.

W 2019 roku udzielono poręczenia dla dwóch kredytów zaciągniętych przez Wojewódzkie Stacje Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie i w Przemyśle. Kredyty, odpowiednio w kwocie 3,5 mln zł oraz 2,5 mln zł, zostały przeznaczone na zakup ambulansów.

## **Ad. 2. Zwiększenie dostępności do opieki psychiatrycznej**

Zadanie realizowano w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022 (Dz.U. z 2017 r., poz. 458) oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2018 r., poz. 852).

W województwie podkarpackim w 2019 r. kontynuowany był program pilotażu w dwóch Centrach Zdrowia Psychicznego, tj. w Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej im. prof. A. Kępińskiego w Jarosławiu oraz Szpitalu Powiatowym w Nowej Dębie.

Zadaniem centrum jest zapewnienie kompleksowej opieki psychiatrycznej dla dorosłych w środowisku lokalnym (z zasady obejmuje opieką mieszkańców jednego powiatu). W ramach centrów dostępne są oddziały stacjonarne, poradnie zdrowia psychicznego, leczenie środowiskowe, oddział dzienny oraz pomoc doraźna. Głównym celem organizacji opieki psychiatrycznej w ramach centrum jest odejście od opieki izolacyjnej, szpitalnej, zmniejszenie liczby hospitalizacji w kierunku opieki środowiskowej. Pacjent zgłaszający się do centrum może uzyskać kontakt z lekarzem specjalistą, psychologiem, psychoterapeutą, pielęgniarką psychiatryczną, którzy dokonają oceny potrzeb pacjenta i ustalą wstępny plan dalszego postępowania, a jeśli pomoc będzie zakwalifikowana jako pilna, to musi być rozpoczęta w ciągu 72 godzin, a w stanie nagłym – natychmiast.

Okres trwania pilotażu Centrów Zdrowia Psychicznego zaplanowano na trzy lata, od 1 października 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. Testowanie nowych warunków organizacji i sposobu finansowania opieki psychiatrycznej ma pomóc we wprowadzeniu nowych rozwiązań systemowych w zakresie opieki psychiatrycznej nad populacją osób dorosłych.

Z inicjatywy Biura Pilotażu, w listopadzie 2019 r. nastąpiły zmiany w rozporządzeniu o pilotażu polegające na jego poszerzeniu. W naszym województwie, w ramach poszerzenia działalności istniejących centrów, zawarte zostało porozumienie ze Szpitalem Psychiatrycznym w Jarosławiu dotyczące włączenia do centrum kolejnych powiatów: lubaczowskiego i kolbuszowskiego. Wartość kontraktu na realizację świadczeń w ramach pilotażu Centrum Zdrowia Psychicznego dla SPZOZ Jarosław w 2019 r. wynosiła 18 137 150,00 zł.

W 2019 r. kontynuowano także na szczeblu centralnym i regionalnym prace nad wprowadzeniem zmian w opiece psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą. Założenia trójstopniowej koncepcji wypracowanej przez Zespół działający przy Ministrze Zdrowia zostały przedstawione podczas narady z profesjonalistami zajmującymi się problemami opieki psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą, na czele z konsultantem województwa podkarpackiego w tej dziedzinie, zorganizowanej w dniu 13 lutego 2019 r. w Urzędzie Marszałkowskim w Rzeszowie. Koncepcja przewiduje trzy poziomy referencyjne:

- I poziom – ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej działający w każdym powiecie. W całym kraju powstanie ich około 300. Dzieci i młodzież oraz ich opiekunów wspierać będzie czterodobowy zespół specjalistów złożony z psychologa, terapeuty środowiskowego i z dwóch psychoterapeutów;
- II poziom – środowiskowe centra zdrowia psychicznego i oddziały dzienne;

- III poziom – wysokospecjalistyczne całodobowe ośrodki opieki psychiatrycznej, czyli oddziały szpitalne lub szpitale psychiatryczne.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz.U. z 2019 r., poz. 1285) w załączniku nr 8 określiło warunki szczegółowe, jakie są obowiązani spełniać świadczeniodawcy realizujący świadczenia gwarantowane z zakresu opieki psychiatrycznej dzieci i młodzieży w ramach poziomów referencyjnych.

Wdrożenie opieki psychiatrycznej w wypracowanym modelu przewidziano na 2020 rok. Zmiany te mają odciążyć przeładowany system opieki szpitalnej, a w efekcie, po hospitalizacji kontynuować terapię najmłodszych pacjentów w specjalistycznych przychodniach blisko miejsca zamieszkania.

### **Ad. 3. Organizacja staży podyplomowych dla absolwentów studiów lekarskich i lekarsko-dentystycznych**

Marszałek Województwa Podkarpackiego organizuje, finansuje oraz zapewnia warunki odbywania stażu podyplomowego przez absolwentów studiów lekarskich i lekarsko-dentystycznych będących obywatelami polskimi, zamierzającymi wykonywać zawód na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mających stałe miejsce zamieszkania na obszarze województwa podkarpackiego, a w przypadku osób będących obywatelami innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, zamierzających odbywać staż podyplomowy na obszarze województwa podkarpackiego. Środki przeznaczone na sfinansowanie stażu podyplomowego lekarzy Minister Zdrowia przekazał na podstawie stosownej umowy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zadanie realizowane jest na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 537 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 września 2012 r. w sprawie stażu lekarza i lekarza dentysty (tj. Dz.U. z 2014 r., poz. 474 z późn. zm.).

Realizacja zadania polega m.in. na:

- współpracy z lokalnymi samorządami zawodów medycznych w zakresie ustalania listy podmiotów leczniczych uprawnionych do prowadzenia staży podyplomowych lekarzy, lekarzy dentystów oraz realizacji staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów. Na terenie województwa podkarpackiego na liście podmiotów uprawnionych do zawierania umów o pracę z lekarzami w celu odbycia stażu znajdowały się 22 podmioty lecznicze, natomiast do prowadzenia staży częściowych lekarzy znajdowało się 46 podmiotów leczniczych, 43 podmioty lecznicze uprawnione do zawierania umów o pracę z lekarzami dentystami oraz 60 podmiotów leczniczych do prowadzenia staży częściowych lekarzy dentystów;
- planowaniu środków finansowych niezbędnych do realizacji staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów;
- przygotowywaniu umów, aneksów i porozumień do umów na realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów z podmiotami uprawnionymi do zatrudniania stażystów oraz podmiotami wyznaczonymi do prowadzenia szkoleń w ramach staży – w 2019 r. podpisano 153 umowy;
- nadzorowaniu i rozliczaniu wydatkowania środków przewidzianych na prowadzenie realizacji staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów – w 2019 r. na realizację staży podyplomowych 302 lekarzy i lekarzy dentystów wydatkowano 8 193 541,96 zł.

Na podstawie umowy zawartej pomiędzy Województwem Podkarpackim a podmiotami realizującymi program stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentystów oraz rocznym planem kontroli, przeprowadzono kontrolę w 5 podmiotach prowadzących staże podyplomowe lekarzy i lekarzy dentystów:

- Wojewódzkim Zespole Specjalistycznym w Rzeszowie,



- Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „VIDENT” Wiesław Kogut w Rzeszowie,
- Studiu Stomatologii Estetycznej „Dentime” Marta Oronowicz w Jarosławiu,
- Zespole Opieki Zdrowotnej w Dębicy,
- Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie.

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji programu stażu podyplomowego lekarza, celowości i prawidłowości wydatkowania przekazanych środków finansowych oraz ocena prawidłowości dokonywania rozliczeń finansowych. Z uwagi na brak stwierdzenia istotnych nieprawidłowości w kontrolowanych podmiotach, zaleceń pokontrolnych nie sformułowano.

#### **Ad. 4. Podnoszenie kwalifikacji kadry medycznej oraz promocja zdrowia**

W ramach szkolenia i podnoszenia kwalifikacji kadry medycznej, w 2019 r. Samorząd Województwa Podkarpackiego zaangażowany był m.in. w organizację następujących wydarzeń:

- Konferencja szkoleniowa – zorganizowana w dniu 8 marca 2019 roku wspólnie przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Rzeszowie, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Instytut Medycyny Pracy w Łodzi oraz Polskie Towarzystwo Medycyny Pracy. Celem konferencji było omówienie aktualnie obowiązujących przepisów prawa i zaleceń wydanych przez jednostki badawczo-rozwojowe w dziedzinie medycyny pracy. W szkoleniu wzięło udział ok. 70 osób zajmujących się na co dzień zagadnieniami z obszaru medycyny pracy.
- Konferencja szkoleniowa – problematyka chorób odkleszczowych – organizowana wspólnie przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Rzeszowie, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Instytut Medycyny Pracy w Łodzi oraz Polskie Towarzystwo Medycyny Pracy w dniu 11 kwietnia 2019 r. Celem konferencji było przybliżenie problematyki chorób odkleszczowych występujących na terenie województwa podkarpackiego. Wzięło w niej udział ok. 60 przedstawicieli środowisk medycznych.
- Konferencja pt. „Informatyzacja służby zdrowia” – odbyła się w dniu 22 maja 2019 r. w Klubie Akademickim Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Konferencja adresowana była do osób odpowiedzialnych za przygotowywanie i wdrażanie rozwiązań informatycznych w podmiotach leczniczych, w szczególności do: kadry zarządzającej, kadry medycznej, specjalistów ds. pozyskiwania funduszy unijnych, specjalistów ds. innowacyjności oraz informatyków. Konferencja połączona była z prezentacją założeń konkursu ogłoszonego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 w ramach II osi priorytetowej – Cyfrowe Podkarpackie i zgromadziła ok. 100 uczestników z całego województwa. Organizatorami konferencji byli: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego oraz Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie.
- Konferencja naukowo-szkoleniowa pt.: „Medycyna laboratoryjna – interdyscyplinarna rola MLD w systemie ochrony zdrowia”, która odbyła się 3 października 2019 r. w Urzędzie Marszałkowskim. Kurs szkoleniowy był organizowany przez Krajową Izbę Diagnostów Laboratoryjnych przy współpracy z Klinicznym Szpitalem Wojewódzkim Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie i zgromadził ok. 100 uczestników. Partnerami wydarzenia był m.in. NFZ, Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Sejmik Województwa Podkarpackiego. W czasie konferencji była możliwość wykonania badań profilaktycznych, m.in.: cytologii oraz założenia Internetowego Konta Pacjenta (IKP), promowano także program honorowego dawstwa krwi i szpiku.
- Konferencja naukowo-szkoleniowa dla lekarzy i osób współpracujących z Podkarpackim Rejestrem Nowotworów pn. „Wspomaganie systemu rejestracji nowotworów”, która odbyła się w dniu 6 grudnia 2019 r. w Urzędzie Marszałkowskim. Kurs przeznaczony był dla lekarzy wypełniających karty zgłoszenia nowotworu złośliwego i dla osób kompletujących, weryfikujących oraz wysyłających karty do Podkarpackiego Rejestru Nowotworu. W programie kursu znalazły się wykłady o nowoczesnych technikach diagnozowania i leczenia raka płuc.

Konferencja zgromadziła ok. 90 profesjonalistów zajmujących się tematyką leczenia nowotworów.

W celu promocji zdrowia i zwiększania bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2019 r. zaangażowany był w organizację następujących wydarzeń:

- Konferencja „Ratownictwo XXI wieku. Współczesne problemy i wyzwania”, zorganizowana w dniu 14 czerwca 2019 r. Celem konferencji było pokazanie postępu, jaki dokonał się w ratownictwie, w zakresie szybkiej diagnostyki, udzielaniu pomocy, zabezpieczeniu podstawowych funkcji życiowych i bezpiecznego przetransportowania pacjenta na szpitalny oddział ratunkowy oraz izbę przyjęć, a także integracja środowiska medycznego. Konferencja była adresowana do ratowników, personelu lekarskiego, jak również pielęgniarskiego pracującego na szpitalnych oddziałach ratunkowych, a także studentów ratownictwa czy medycyny (uczestniczyło w niej ok. 70 osób). Jej organizatorami byli: Podkarpacki Instytut Ratownictwa oraz Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 w Rzeszowie.
- Międzynarodowy Kongres „Nauka w służbie Życiu” odbył się w dniach 21 – 22 czerwca 2019 r., w Rzeszowie w Filharmonii Podkarpackiej. Tematyka Konferencji dotyczyła profilaktyki i postępowania w zaburzeniach zdrowia prokreacyjnego, kwestii współpracy lekarzy, położnych, psychologów, kapłanów i pedagogów w rozwiązywaniu problemów, jakie powstają podczas powiększania rodziny. Osnową, wokół której toczyła się tematyka wykładów i dyskusji, była zasada ochrony ludzkiego życia od momentu poczęcia, jej aspekty medyczne, społeczne i duchowe. Wśród prelegentów kongresu byli profesjonaliści z 14 państw świata, m.in.: Kanady, USA, Wielkiej Brytanii, Rumunii, Irlandii, Australii, Nowej Zelandii, Węgier, Ukrainy, Litwy, Włoch, Czech, Słowacji i Polski. Jednym z wykładowców był Prof. Robert Walley z Kanady, założyciel i dyrektor wykonawczy fundacji MaterCare International. Prelegenci, specjaliści z różnych dziedzin, dzielili się swoimi doświadczeniami, wiedzą, a także przemyśleniami na temat etycznej strony nauki, opieki – szczególnie tej nad matką i dzieckiem, a także godności ludzkiego życia. W kongresie wzięło udział ok. 450 osób z różnych zakątków świata, w tym specjaliści – lekarze, naukowcy, pielęgniarki i położne, a także parlamentarzyści, politycy, samorządowcy i duchowni, doradcy rodzinni, studenci i inne osoby zainteresowane tematyką kongresu. Organizatorami konferencji byli Marszałek Województwa Podkarpackiego, Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie, Wydział Medyczny Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Fundacja „Życiu – Tak”.

W dniu 25 października 2019 r. miało miejsce spotkanie Zarządu Województwa Podkarpackiego z delegacją kadry zarządzającej podmiotów leczniczych Obwodu Zakarpackiego na Ukrainie. Goście – 23 dyrektorów szpitali – odwiedzili obydwa kliniczne szpitale w Rzeszowie, Wojewódzką Stację Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie i jej dyspozytornię medyczną oraz Centrum Medyczne w Łańcucie. Wizytacja miała na celu wymianę doświadczeń w zarządzaniu placówkami służby zdrowia na terenie Polski i Ukrainy.

#### **Ad. 5. Przygotowanie materiałów na posiedzenia Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych w sektorze zdrowia**

Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych (EFSI) w sektorze zdrowia posiada status podkomitetu w ramach Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa, utworzonego na podstawie art. 14I ustawy wdrożeniowej. Zgodnie z Umową Partnerstwa, jest głównym narzędziem koordynacji interwencji ze środków UE. Celem koordynacji jest zapewnienie właściwego ukierunkowania interwencji, zapobieganie ich nakładaniu się, zapewnienie efektywności kosztowej oraz precyzyjne dostosowanie interwencji do zidentyfikowanych potrzeb.

Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej koordynuje prace nad opracowaniem fiszek projektów pozakonkursowych i przygotowuje Plany Działań zgłaszane pod obrady Komitetu

Sterującego. Uzgodnienie zadań na forum Komitetu Sterującego jest warunkiem koniecznym i umożliwia dalsze procedowanie wniosków.

Zadania zgłoszone przez Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, uzgodnione i przyjęte w 2019 roku uchwałą na posiedzeniu Komitetu Sterującego celem ogłoszenia naboru wniosków w trybie konkursowym lub pozakonkursowym w ramach środków RPO WP 2014–2020, to:

- Plan działań nr 2.1/2019 przyjęty uchwałą nr 5/2019/O Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia z dnia 8 marca 2019 r. Projekt opisany w Planie działań ma na celu wsparcie w województwie podkarpackim rozwoju e-usług w ochronie zdrowia dostępnych w ramach Podkarpackiego Systemu Informacji Medycznej (PSIM). Konkurs dedykowany podmiotom leczniczym, prowadzącym działalność leczniczą w rodzaju: ambulatoryjne świadczenia zdrowotne. Wartość zadania to 50,5 mln zł. Projekt planowany do realizacji w trybie konkursowym.

- Plan działań nr 3/2019 przyjęty uchwałą nr 17/2019/XX Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia z dnia 19 marca 2019 r. Przyjęto Program Wczesnego Wykrywania Wad Rozwojowych „Zacznijmy razem podróż do bardziej przyjaznego i włączającego świata”, który przyczyni się do wczesnego wykrywania wad rozwojowych w grupie dzieci ze spektrum autyzmu. Wartość zadania to 17,5 mln zł. Projekt planowany do realizacji w trybie konkursowym.

- Plan działań nr 4/2019 przyjęty uchwałą nr 47/2019/XXII Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia z dnia 24 września 2019 r. Celem projektu jest zwiększenie dostępności usług ochrony zdrowia psychicznego. W ramach konkursu wspierane będą projekty z zakresu deinstytucjonalizacji opieki medycznej w zakresie psychiatrii, ukierunkowane na przeniesienie świadczeń opieki zdrowotnej z poziomu leczenia szpitalnego na rzecz opieki zdrowotnej i opieki specjalistycznej poprzez rozwój zdeinstytucjonalizowanych form opieki nad pacjentem, w szczególności poprzez rozwój środowiskowych form opieki. Wartość zadania to 20,00 mln zł. Projekt planowany do realizacji w trybie konkursowym.

- Plan działań nr 5/2019 przyjęty uchwałą nr 51/2019/O Komitetu Sterującego do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia z dnia 20 listopada 2019 r. Wsparcie w województwie podkarpackim rozwoju e-usług w ochronie zdrowia dostępnych w ramach Podkarpackiego Systemu Informacji Medycznej (PSIM). Konkurs dla podmiotów leczniczych udzielających świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: szpitalnych, innych niż szpitalne, ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych oraz dla Województwa Podkarpackiego. Wartość zadania to 40,00 mln zł. Projekt planowany do realizacji w trybie konkursowym.

#### **Ad. 6. Realizacja zadań własnych samorządu województwa**

Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Departamentu Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego realizuje zadania należące do zadań własnych województwa na mocy przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277). Na podstawie przepisów tej ustawy Marszałek Województwa Podkarpackiego wydaje zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu, decyzje wprowadzające zmiany w tych zezwoleniach oraz duplikaty tych zezwoleń. W 2019 r. wydano łącznie 56 zezwoleń i 9 innych decyzji administracyjnych (8 dot. zmiany zezwolenia, 1 dot. stwierdzenia wygaśnięcia zezwolenia).

Zgodnie z ww. ustawą, opłaty z tego tytułu są wykorzystywane na finansowanie zadań z zakresu polityki społecznej realizowanych za pośrednictwem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie poprzez ustanowione Wojewódzkie programy:

- profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- przeciwdziałania narkomanii,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wojewódzkie programy zostały omówione w dalszej części Raportu prezentującej politykę województwa: „Pomoc społeczna i polityka prorodzinna”.

#### **Ad. 7. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej**

Marszałek Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Departamentu Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Marszałkowskim realizuje zadania z zakresu administracji rządowej na mocy przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1878 z późn. zm.), a także ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz.U. 2011 Nr 30, poz. 151 z późn. zm.).

W 2019 r. realizowano następujące zadania:

- zapewnienie realizacji postanowień sądowych o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego – zrealizowano 33 transporty,
- prowadzenie spraw dot. oceny zasadności zastosowania przymusu bezpośredniego wobec osób z zaburzeniami psychicznymi – dokonano 398 ocen zasadności,
- prowadzenie ewidencji uprawnionych lekarzy wykonujących badania lekarskie przeprowadzane w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami – wpisano 2 osoby, pozostawiono 1 wniosek o wpis bez rozpoznania w związku z nieuzupełnieniem jego braków, skreślono 4 osoby, zmieniono 8 wpisów do ewidencji, złożono do prokuratury 1 zawiadomienie o możliwości popełnienia przez lekarza przestępstwa polegającego na wykonywaniu badań w ww. zakresie bez wpisu do ewidencji,
- prowadzenie ewidencji uprawnionych psychologów wykonujących badania psychologiczne przeprowadzane w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem (badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu) – wpisano 14 osób, zmieniono 19 wpisów do ewidencji,
- prowadzenie rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną wykonującą badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu – wpisano 5 i skreślono 7 przedsiębiorców, zmieniono 13 wpisów do rejestru,
- prowadzenie ewidencji jednostek prowadzących pracownię psychologiczną wykonującą badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu – wpisano 1 jednostkę, zmieniono 2 wpisy do ewidencji.

W ramach realizacji zadań przewidzianych w ustawie o kierujących pojazdami przeprowadzono:

- 9 kontroli w podmiotach prowadzących pracownię psychologiczną wykonującą badania w zakresie psychologii transportu. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości, w 5 przypadkach sformułowano zalecenia pokontrolne,
- 10 kontroli lekarzy uprawnionych do wykonywania badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, kierowców oraz osób wykonujących prace na stanowisku kierowcy. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości, w 5 przypadkach sformułowano zalecenia pokontrolne.

#### **Ad. 8. Utrzymanie projektu pn. Podkarpacki System Informacji Medycznej „PSIM”**

Celem Projektu było zwiększenie dostępu do usług zdrowotnych na terenie Województwa Podkarpackiego poprzez zwiększenie efektywności wykorzystania jednostek służby zdrowia. W jego ramach udostępnione zostały elektroniczne usługi, tj. usługi realizowane drogą elektroniczną przez Internet. Projekt zrealizowano ze środków RPO WP 2007–2013 w ramach Osi Priorytetowej 3. Społeczeństwo informacyjne, Działanie: 3.1. Społeczeństwo informacyjne.

Liderem projektu było Województwo Podkarpackie, a jego partnerami – 8 szpitali wojewódzkich: Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej Rzeszowie, Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu, Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu, Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy, Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie, Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie, Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu.

Wdrożenie Projektu PSIM zostało zakończone 31 października 2014 r. W ramach projektu wdrożono zintegrowane systemy dziedzinowe w obszarach administracji (część szara), obsługi procesów ochrony zdrowia (część biała), oraz radiologii w 8 szpitalach wojewódzkich podkarpackiego, będącymi partnerami projektu. Zakres wdrożenia dotyczył infrastruktury sprzętowej, infrastruktury sieciowej, oprogramowania aplikacyjnego, narzędziowego i systemowego. W ramach projektu zbudowano również RCIM (Regionalne Centrum Informacji Medycznej) wraz z 6 e-usługami (e-Informacja, e-Rejestracja, e-ERP (Elektroniczny Rekord Pacjenta), e-RRDR (Regionalny Rejestr Danych Ratunkowych), e-EPW-ZOZ (Elektroniczna Platforma Współpracy ZOZ), e-EPN (Elektroniczna Platforma Nadzoru). Całość funkcjonuje pod nazwą System PSIM.

Celem przedsięwzięcia „Utrzymanie projektu pn. Podkarpacki System Informacji Medycznej „PSIM”” jest utrzymanie wytworzonego w ramach projektu spójnego systemu wspierającego zarządzanie i funkcjonowanie opieki zdrowotnej w placówkach służby zdrowia. Jest ono realizowane przez Departament Społeczeństwa Informacyjnego przy współpracy merytorycznej z Departamentem Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, który sprawuje nadzór biznesowy nad wykorzystaniem e-Uслуг oraz systemów dziedzinowych.

W realizowanym Modelu utrzymania Projektu wyodrębniono dwa komponenty:

- Część regionalna – Regionalne Centrum Informacji Medycznej (RCIM) w tym e-usługi administrowane jest przez podmiot pełniący rolę Administratora RCIM (Sagittum S.A. w Rzeszowie), który świadczy usługi od 01.11.2019 r. (wcześniej konsorcjum Asseco Poland S.A. i BMM Sp. z o.o.). Koszty administracji pokrywane są wspólnie przez Województwo Podkarpackie i podmioty zintegrowane z RCIM. Umowa na świadczenie usług podpisana jest do 31.12.2020 r. Administrator RCIM świadczy usługi wg Modelu utrzymania zawierającego katalog usług, procedury i instrukcje. Główne zadania to: utrzymanie ciągłości działania RCIM, utrzymanie integracji z podmiotami, wgrywania wersji na środowiska testowe i produkcyjne RCIM w tym e-usług, Help-desk dla podmiotów medycznych, backup danych, koordynacja obsługi wad e-usług. Pozostałe koszty dotyczące utrzymania ciągłości działania RCIM, w tym koszty serwisu oprogramowania, serwisu sprzętu, koniecznych zakupów odtworzeniowych pokrywa Województwo Podkarpackie.
- Część lokalna – Lokalne części Systemu PSIM (system dziedzinowy), to jest oprogramowanie części białej, szarej, radiologia, system informowania kierownictwa, infrastruktura sieciowa i sprzętowa administrowane są indywidualnie przez pracowników jednostek sprawujących rolę Administratorów lokalnych. Koszty obsługi jest kosztem własnym jednostki ochrony zdrowia. Większość jednostek posiłkuje się dodatkowymi umowami serwisowymi.

Okres realizacji przedsięwzięcia obejmuje lata 2014–2020. Planowane łączne nakłady finansowe to 2 635 265,00 zł. Poniesiona w 2019 r. kwota wydatków z budżetu Samorządu Województwa wyniosła 21 756,19 zł.

W 2019 r. prowadzono m.in. następujące działania:

- Zarząd Województwa przyjął Uchwałę o numerze 22/507/19 z dnia 12.02.2019 w sprawie Rekomendacji Województwa Podkarpackiego w obszarze e-Zdrowia. Uchwała regulująca funkcjonowanie Platformy Regionalnej RCIM, z którą w ramach dwóch konkursów z Osi II RPO WP integrować się będzie około 40 podmiotów ochrony zdrowia z terenu województwa podkarpackiego.
- W ramach RPO 2014–2020, Oś priorytetowa II. Cyfrowe Podkarpackie, Działanie 2.1. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług, przygotowujący do realizacji jest nowy projekt będący kontynuacją i rozwojem projektu PSIM. Celem projektu jest rozbudowa regionalnego systemu

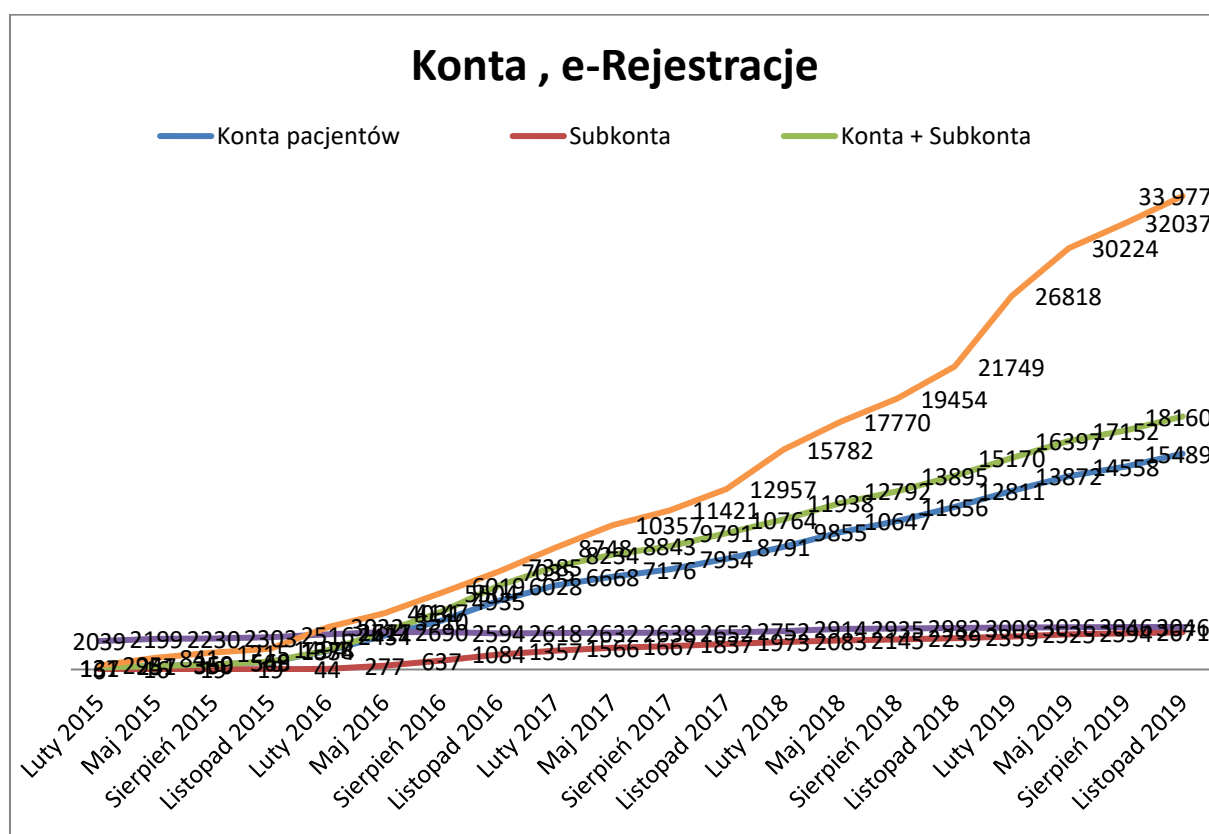
informatycznego PSIM w zakresie stworzenia i dostarczenia pacjentom wysokiej jakości e-usług publicznych z zakresu e-zdrowia, pozwalających na realizację ich spraw w sposób niewymagający fizycznej obecności w przychodni/szpitalu oraz na dostarczeniu e-usług wewnętrznych dla podmiotów leczniczych pozwalających na zabezpieczenie na poziomie regionalnym wytworzonej dokumentacji medycznej i obrazowej (tj. Regionalne Repozytorium Danych Medycznych RRDM).

- Nadzór i współpraca z Administratorem RCIM, który świadczy usługi administracyjne na rzecz RCIM oraz współpraca z gwarantem w zakresie realizacji umowy gwarancyjnej;
- Monitoring i utrzymanie wskaźników projektu (Podmioty Lecznicze).
- Przygotowania do planowanego ogłoszenia naboru wniosków w trybie konkursowym w ramach Osi Priorytetowej II. Cyfrowe Podkarpackie, Działanie 2.1. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług RPO WP 2014–2020.
- Przygotowanie, przeprowadzenie postępowania oraz podpisanie umów dotyczących świadczenia następujących usług:
  - „Usługa dostępu do sieci Internet dla RCIM” na kwotę 2 952,00 zł. Umowa obowiązuje do 31.12.2020 r.,
  - „Usługa wsparcia serwisowego urządzeń zakupionych w ramach projektu PSIM – część regionalna RCIM” na kwotę 154 417,28 zł. Umowa obowiązuje do 31.10.2020 r.,
  - „Pełnienie funkcji Administratora Regionalnego Centrum Informacji Medycznej RCIM” na kwotę 694 000,00 zł. Umowa obowiązuje do 31.12.2020 r.,
  - „Usługa świadczenia wsparcia serwisowego Oprogramowania aplikacyjnego w tym e-Usług dostarczonego w ramach projektu PSIM” na kwotę 812 000,00 zł. Umowa obowiązuje do 31.12.2020 r.,
  - „Zakup infrastruktury sprzętowej i sieciowej RCIM – urządzenia sieciowe” na kwotę 158 916,00 zł.
- Przygotowanie planowanego do realizacji postępowania na „Usługę wdrożenia nowej infrastruktury sieciowej w RCIM z odtworzeniem integracji jednostek z RCIM”. Planowana kwota do 50 000,00 zł.

Statystyki użytkowania PSIM od początku realizacji projektu do końca 2019 roku:

- Liczba osób korzystająca z poszczególnych e-usług on-line – 1 783 117,
- Liczba kont pacjentów – 18 160,
- Ilość e-rejestracji – 33 970.

Wykres: Statystyki użytkowania PSIM od początku realizacji projektu



Źródło: Departament Społeczeństwa Informacyjnego UMWP.

## Ad. 9. Rozwój lecznictwa uzdrowiskowego

Województwo Podkarpackie jest właścicielem akcji i udziałów dwóch spółek, które w popularnych podkarpackich miejscowościach uzdrowiskowych Horyniec - Zdrój oraz Rymanów - Zdrój świadczą usługi z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego. Są to: Uzdrowisko Horyniec Sp. z o.o. oraz Uzdrowisko Rymanów S.A.

### Uzdrowisko Horyniec Sp. z o.o.

Działalność Spółki obejmuje podstawową działalność leczniczą, działalność produkcyjną oraz pomocniczą. Świadczenie uzdrowiskowych usług leczniczych jest podstawową działalnością Spółki. Głównym profilem leczniczym uzdrowiska są choroby reumatyczne, choroby narządu ruchu, choroby neurologiczne, kardiologiczne, otyłość i choroby cywilizacyjne, niektóre schorzenia kobiece oraz niektóre schorzenia skóry. Działalność lecznicza obejmuje zarówno działalność kontraktową, prowadzoną na podstawie kontraktów zawartych z NFZ, jak i działalność komercyjną polegającą na sprzedaży pakietów i usług pobytowych oraz komercyjnej sprzedaży zabiegów przyrodolecznictwa. Działalność prowadzona jest w oparciu o łączną bazę 200 łóżek w sanatoriach uzdrowiskowych. Niezaprzeczalnym atutem oferty zabiegowej Spółki są zabiegi balneologiczne wykonywane przy użyciu własnych, wysokiej jakości tworzyw leczniczych – borowiny i wody siarczkowo-siarkowodorowej.

W 2019 r. Zakład Przyrodolecznictwa wykonał ogółem 264 565 zabiegów, co w stosunku do planu zakładającego wykonanie 264 000 zabiegów wynosi 100,21 %.

Sanatoryjne leczenie stacjonarne prowadzone było w 2019 r. w następujących obiektach:

- „Dom Zdrojowy” – 134 łóżka,
- „Jawor” – 65 łóżek.

Zabiegi wykonywane są w Zakładzie Przyrodolecznictwa. Obejmują one między innymi: kąpiele borowinowe, okłady borowinowe, jontoforezę borowinową, galwanoborowinę, fasony siarczkowe rąk i nóg, kąpiele siarczkowo-siarkowodorowe, kąpiele perełkowe w wodzie siarczkowo-siarkowodorowej, kąpiele siarczkowo-siarkowodorowe w basenie z ćwiczeniami, kąpiele kwasowęglowe, kąpiele perełkowo-ozonowe, masaże klasyczne, masaże wibracyjne, bicz szkockie, okłady parafinowe, zabiegi z zakresu elektrolecznictwa i światłolecznictwa, krioterapię miejscową, magnetoterapię, laseroterapię, inhalacje, kuracje pitne oraz inne.

Poniższa tabela obrazuje ilość osobodni kuracjuszy korzystających z usług Spółki w 2019 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Wykonanie
1.	kuracjusze sanatoryjni z umowy z NFZ	osobodzień	33 368,00
2.	rehabilitacja sanatoryjna z NFZ	osobodzień	2 358,00
3.	kuracjusze ambulatoryjni z umowy z NFZ	osobodzień	14 654,00
4.	kuracjusze pełnopłatni	osobodzień	20 917,00
5.	zabiegi balneologiczne ogółem	zabieg	264 565,00
5.1.	w tym zabiegi pełnopłatne dla KRUS i in.	zabieg	36 895,00
6.	ambulatoryjna rehabilitacja lecznicza	punkt	52 685,00

Działalność produkcyjna Spółki obejmuje wydobycie i dystrybucję wody siarczkowo-siarkowodorowej oraz wydobycie i dystrybucję borowiny. Uzdrowisko Horyniec posiada złoża borowiny leczniczej, którą wydobywa i wykorzystuje jako naturalny surowiec do szerokiej gamy zabiegów borowinowych wykonywanych w Zakładzie Przyrodolecznictwa. Część wydobywanych kopalin sprzedawana jest instytucjom i odbiorcom indywidualnym.

Działalność pomocnicza Spółki obejmuje wydobycie i sprzedaż wody użytkowej oraz sprzedaż towarów w kawiarni działającej w Domu Zdrojowym i „Cafe Sanacja”, a także innych towarów i usług świadczonych dla kuracjuszy przebywających w Uzdrowisku.

W 2019 r. Spółka realizowała szereg przedsięwzięć w ramach RPO WP 2014–2020, Działanie 6.1. Rozwój potencjału endogenicznego regionu, mających m.in. na celu wprowadzenie nowych usług lecznictwa uzdrowiskowego oraz rozwój infrastruktury uzdrowiskowej i turystyczno-rekreacyjnej uzdrowiska:

- utworzenie Klinicznego Centrum Diagnostyczno-Terapeutycznego Narządów Ruchu – do końca 2019 r. zrealizowano roboty budowlane. Koszt realizacji 9 575 964,99 zł. Projekt zostanie zakończony w 2020 r. utworzenie Klinicznego Centrum Diagnostyczno-Terapeutycznego schorzeń neurologicznych i kardiologicznych oraz rozbudowę sanatorium Jawor – do końca 2019 r. zrealizowano roboty budowlane. Koszt realizacji 12 594 740,00 zł. Projekt zostanie zakończony w 2020 r.
- Wprowadzenie nowych usług lecznictwa uzdrowiskowego poprzez rozwój infrastruktury uzdrowiskowej i turystyczno-rekreacyjnej w Zakładzie Przyrodolecznictwa i Domu Zdrojowym w Uzdrowisku Horyniec Sp. z o.o. – W 2017 r. opracowano Studium Wykonalności i dokumentację projektową. Koszt realizacji 10 369 625,00 zł. Projekt planowany do realizacji w latach 2020–2021.

Oprócz ww. projektów realizowanych w ramach RPO WP 2014–2020, Spółka prowadziła w 2019 r. następujące przedsięwzięcia:

- Wymiana przestarzałej windy w budynku „Domu Zdrojowego” – zamontowano nowoczesny panoramiczny dźwig z 4 przystankami. Zadanie zakończono. Koszt realizacji 374 938,48 zł.
- Przebudowa i modernizacja obiektu „Modrzew” dla potrzeb administracji Spółki – obecny budynek administracyjny został połączony łącznikiem z budynkiem Jawor, na parterze powstała stołówka a na piętrze pokoje dla kuracjuszy. Zadanie zakończono. Koszt realizacji 1 082 661,83 zł.
- Wykonanie zabiegów pielęgnacyjno-konserwacyjnych drzew i krzewów obejmujących cięcia sanitarne, prześwietlające, korygujące i formujące. Koszt realizacji 69 558,00 zł.



- Wykonanie odwiertu wody użytkowej na terenie własnym Spółki, wraz z niezbędną dokumentacją, pozwoleniami i siecią przesyłową. Koszt realizacji 38 499,00 zł.

Uzdrowisko Rymanów S.A.

W uzdrowisku leczeni są pacjenci cierpiący na choroby układu oddechowego, układu krążenia, choroby ortopedyczno-urazowe, reumatologiczne, neurologiczne, choroby nerek i dróg moczowych oraz otyłość. Pacjenci kierowani są przez NFZ na:

- leczenie dzieci w wieku od 3 do 18 roku życia w szpitalu uzdrowiskowym,
- leczenie sanatoryjne dzieci w wieku od 3 do 6 roku życia pod opieką osoby dorosłej,
- leczenie sanatoryjne osób dorosłych,
- leczenie osób dorosłych w szpitalu uzdrowiskowym,
- rehabilitację uzdrowiskową pacjentów dorosłych w szpitalu uzdrowiskowym,
- uzdrowiskowe leczenie ambulatoryjne,
- rehabilitację pulmonologiczną w warunkach stacjonarnych,
- rehabilitację kardiologiczną w warunkach stacjonarnych,
- rehabilitację ogólnoustrojową w ośrodku dziennym,
- rehabilitację ogólnoustrojową w warunkach stacjonarnych,
- fizjoterapię ambulatoryjną.

W obiektach Spółki prowadzona jest również rehabilitacja w ramach prewencji rentowej ZUS – dla pacjentów ze schorzeniami narządu ruchu, układu krążenia, a także dla pacjentek onkologicznych po leczeniu nowotworu gruczołu piersiowego.

Spółka dysponuje obecnie 13 obiektami, z czego trzy są od wielu lat wyłączone z funkcjonowania i obecnie nie są w nich udzielane żadne świadczenia. Strategiczny plan rozwoju Spółki uwzględnia ich rewitalizację. W obiektach funkcjonujących zarejestrowanych jest ogółem 1 037 łóżek.

Lp.	Obiekt	L. łóżek
1.	Szpital i Sanatorium Uzdrowiskowe dla dorosłych „Eskulap”	178
2.	Szpital i Sanatorium Uzdrowiskowe dla dzieci i dorosłych „Zimowit”	383
3.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dorosłych „Teresa”	55
4.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dorosłych „Maria”	70
5.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dzieci i dorosłych „Gołąbek”	41
6.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dzieci i dorosłych „Opatrzność”	30
7.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dzieci pod nadzorem opiekuna „Anna”	72
8.	Sanatorium Uzdrowiskowe dla dzieci pod nadzorem opiekuna „Staś”	22
9.	Szpital Uzdrowiskowy dla dzieci „Krystyna” (nieczynny)	–
10.	Podkarpackie Centrum Rehabilitacji Kardiologicznej „Polonia”	125
11.	Szpital Uzdrowiskowy dla dzieci „Gozdawa” (nieczynny)	–
12.	Szpital Uzdrowiskowy dla dzieci „Leliwa” (nieczynny)	–
13.	Hotel „Świtezianka” (do 2018 r. „Kasztanowy Dwór”)	56
Razem:		1 032

W 2019 r. w obiektach Spółki leczonych było 12 925 osób, z czego 1 841 stanowili pacjenci komercyjni.

W 2019 r. Spółka realizowała przedsięwzięcia polegające na budowie nowej i modernizacji istniejącej infrastruktury oraz poprawie wyposażenia bazy ochrony zdrowia i lecznictwa uzdrowiskowego. Ich celem było podniesienie standardów obiektów, zwiększenie komfortu pobytu kuracjuszy oraz liczby dostępnych miejsc w ramach świadczonych usług. Były to:

- Przebudowa Bloku A1 Szpitala Uzdrawiskowego „Zimowit” – polegająca na stworzeniu jednego oddziału dziecięcego usytuowanego na trzech kondygnacjach. Projekt w 82,65% współfinansowany ze środków RPO WP 2014–2020, pozostałe 17,35% to wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Zakończono etap prac budowlanych wraz z realizacją dostaw części wyposażenia. Koszt całkowity realizacji zadania 4 446 975,18. W 2019 roku Spółka wydatkowała kwotę w wysokości 20 455,50zł. Obecnie realizowana jest procedura przetargowa na potrzeby dostaw pozostałej części wyposażenia.
- Modernizacja Sanatorium Uzdrawiskowego „Gołębek” – polegająca na dociepleniu wybranych przegród budynku, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz przebudowę pomieszczeń wraz z aranżacją wnętrza. Projekt w 69,29% współfinansowany ze środków RPO WP 2014–2020, pozostałe 30,71% stanowi wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Zadanie zrealizowano. Całkowity koszt realizacji 3 680 334,72. W 2019 roku wydano 3 639 282,50zł.
- Modernizacja Sanatorium Uzdrawiskowego „Opatrzność” – remont i przebudowa wraz z termomodernizacją budynku oraz zmianą sposobu użytkowania garażu na kotłownię w istniejącym obiekcie sanatoryjnym. Projekt w 73,38% współfinansowany ze środków RPO WP 2014–2020, pozostałe 26,62% stanowi wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Zadanie zrealizowano. Koszt realizacji 3 631 688,00. W 2019 roku wydatkowano 3 533 464,00.
- Przebudowa i modernizacja zakładu przyrodoleczniczego w Szpitalu Uzdrawiskowym „Zimowit” – polegające na rozbiórce ścian wewnętrznych i wykonaniu nowych ścianek działowych, remoncie klatki schodowej, montażu nowej stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacji instalacji centralnego ogrzewania, instalacji wentylacji mechanicznej i grawitacyjnej oraz instalacji elektrycznej oraz nowej automatyki basenowej. Zadanie zakłada również zakup wyposażenia, sprzętu i urządzeń do wykonywania zabiegów leczniczych. Projekt w 81,58% współfinansowany ze środków RPO WP 2014–2020, pozostałe 18,42% stanowi wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Zadanie zrealizowano. Koszt realizacji 2 194 591,94. W 2019 roku wydatkowano 2 163 725,94.
- Przebudowa i modernizacja zakładu przyrodoleczniczego w Szpitalu Uzdrawiskowym „Eskulap” – polegające na adaptacji pomieszczeń po byłej kuchni szpitalnej na potrzeby zakładu przyrodoleczniczego wraz z niezbędną infrastrukturą. Zadanie zakłada także zakup wyposażenia, sprzętu i urządzeń do wykonywania zabiegów. Projekt w 79,98% współfinansowany ze środków RPO WP 2014–2020, pozostałe 20,02% stanowi wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Zadanie zrealizowano. Koszt realizacji 981 423,03. W 2019 roku wydatkowano 957 904,03 zł.
- Przebudowa i rozbudowa Sanatorium Uzdrawiskowego „Anna” – wraz z przebudową wewnętrznych instalacji wod.-kan., c.o., elektrycznej i wentylacji mechanicznej. Projekt w 65,17% współfinansowany ze środków RPO WP 2014–2020, pozostałe 34,83% stanowi wkład własny pochodzący z dokapitalizowania. Podpisano umowę o dofinansowanie, prace budowlane w trakcie realizacji. Koszt realizacji 9 503 074,87. W 2019 roku wydatkowano 1 955 837,37 zł.
- Przebudowa zabytkowego budynku Fizykoterapii – polegająca na remoncie dachu, ociepleniu budynku oraz zmianie układu pomieszczeń na parterze i poddaszu. Projekt w 53,10% współfinansowany ze środków RPO WP 2014–2020, pozostałą część Spółka zamierza zapewnić z planowanego dokapitalizowania. Podpisano umowę o dofinansowanie, wszczęto postępowanie przetargowe na roboty budowlane. Koszt realizacji 946 568,72 zł.

## POMOC SPOŁECZNA I POLITYKA PRORODZINNA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja wojewódzkich programów z zakresu polityki społecznej	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Doskonalenie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Badanie, diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Prowadzenie regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Poprawa warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Działalność Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Rozwój sektora ekonomii społecznej	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
8.	Realizacja innych przedsięwzięć z zakresu polityki społecznej	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny

### Ad.1. Realizacja wojewódzkich programów z zakresu polityki społecznej

Zadania z zakresu polityki społecznej, będące w kompetencji Samorządu Województwa, realizowane są przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Ośrodka, nadzór nad jego działalnością sprawuje Zarząd Województwa Podkarpackiego przy udziale Departamentu Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej.

Zadania Samorządu Województwa z zakresu polityki społecznej realizowane są w oparciu o przepisy niżej wymienionych aktów prawnych:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r., 688 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1172 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 176),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.).

Zadania te realizowane są przede wszystkim za pośrednictwem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie m.in. poprzez ustanowione wojewódzkie programy:

- Wojewódzki program pomocy społecznej na lata 2018–2023, przyjęty uchwałą nr XVI/279/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 listopada 2015 r. Głównym celem programu jest zwiększenie efektywności systemu pomocy i integracji w województwie.
- Wojewódzki program na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu na lata 2008–2020, przyjęty uchwałą nr XIX/317/08 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 lutego 2008 r., zmieniony uchwałą nr VII/134/15 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 kwietnia 2015 r. zmieniającą uchwałę nr XIX/317/08 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia Wojewódzkiego Programu na rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008–2020. Program wyznacza główne kierunki działań Samorządu Województwa Podkarpackiego w obszarze wspierania środowiska osób niepełnosprawnych. Jego celem nadrzędnym jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.
- Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2014–2020, przyjęty uchwałą nr XLV/929/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 22 kwietnia 2014 r. W związku z koniecznością aktualizacji Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014–2020 został zmieniony uchwałą nr XXXIII/587/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 lutego 2017 r. Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zmniejszenie skali tych problemów w województwie podkarpackim.
- Wojewódzki program przeciwdziałania narkomanii na lata 2017–2020, przyjęty uchwałą nr XXXVI/640/17 z dnia 24 kwietnia 2017 r. przez Sejmik Województwa Podkarpackiego. W programie określono cel główny, którym jest ograniczenie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie województwa podkarpackiego.
- Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2014–2020, przyjęty uchwałą nr XLV/927/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 22 kwietnia 2014 r. Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w województwie podkarpackim.
- Wojewódzki program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2014–2020, przyjęty uchwałą nr LV/1073/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 8 września 2014 r. Celem głównym programu jest budowanie i rozwój zintegrowanego systemu wsparcia i pomocy rodzinie oraz pieczy zastępczej w regionie.

Poniżej zestawiono informacje dotyczące realizacji w 2019 r. powyższych programów z zakresu pomocy społecznej i polityki prorodzinnej.

Nazwa programu	Kwota przeznaczona [zł]	Kwota przekazana [zł]	Kwota wydatkowana [zł]	Podmioty zaangażowane w realizację	Liczba podmiotów	Rezultaty
Wojewódzki Program Pomocy społecznej na lata 2018–2023	650 000,00	648 056,00	640 693,70	NGO's	20	różnymi formami pomocy i wsparcia objęto ponad 18 508 osób
Wojewódzki Program na rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008–2020	1 128 063,00	1 123 410,95	1 120 931,57	NGO's	43	wsparciem objęto 5 550 osób niepełnosprawnych

Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014–2020	357 800,00	282 254,84	280 036,51	NGO's	18	różnymi formami profilaktyki i wsparcia objęto ok. 4 750 osób
Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017–2020	150 001,00	144 965,62	124 565,61	NGO's	7	różnymi formami profilaktyki i wsparcia objęto ok. 4 100 osób
Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020	200 000,00	181 412,00	181 412,00	NGO's	11	różnymi formami profilaktyki i wsparcia objęto ok. 1 200 osób
Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014–2020	90 000,00	90 000,00	90 000,00	NGO's	6	Wsparciem objęto 1741 osób (rodziców zastępczych, biologicznych, dzieci, pracowników pracujących na co dzień z rodzinami).

Priorytety realizowane w 2019 r. zapisane zostały również w Programie Współpracy Województwa Podkarpackiego z Organizacjami Pozarządowymi i Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na rok 2019 i zatwierdzone uchwałą nr II/32/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 3 grudnia 2018 r. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie realizację wytyczonych priorytetów powierzył organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2019 r., poz. 688 z późn. zm.) w trybie otwartego konkursu ofert w formie zadań dotacyjnych.

## **Ad. 2. Doskonalenie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej**

Szkolenia dotyczące doskonalenia kompetencji zawodowych kadr pomocy społecznej – zadanie wynikające z art. 21 pkt 2, 3a, 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.), zrealizowano w II półroczu 2019 r. Wydatkowano kwotę w wysokości 44 247,00 zł, tj. 63,21 % planu finansowego na szkolenie pn.: „Kompetencje społeczne” dla pracowników DPS, ŚDS, WTZ i OPS z terenu województwa podkarpackiego. Szkolenie przeprowadzono w 5 grupach, uczestniczyło w nim 73 osoby.

Powyższe zadanie realizowane było także ze środków unijnych w ramach PO WER, Działanie 2.8., tytuł projektu: „Blżej rodziny – szkolenia dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.” Projekt realizowany był od 01.06.2017 r. do 31.05.2019 r. przez lidera: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie oraz partnerów projektu: Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej w Lublinie, Białymstoku oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach. Wartość projektu ogółem wyniosła 4 341 683,55 zł, w tym wkład własny w wysokości 3 % wartości projektu, tj. 130 250,51 zł był wnoszony proporcjonalnie przez lidera oraz partnerów. Projekt obejmował realizację 2 zadań stanowiących koszty bezpośrednie.

W ramach Zadania 1: Organizacja szkoleń stacjonarnych z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przeprowadzono postępowanie i wyłoniono wykonawcę na dostawę książek dla uczestników superwizji. W związku z oszczędnościami, jakie pojawiły się w projekcie oraz dalszym zapotrzebowaniem na szkolenia, przeprowadzono postępowania i wyłoniono wykonawców na organizację szkoleń, tj. zapewnienie sal, wyżywienia, noclegów, trenerów oraz sukcesywną dostawę materiałów i artykułów szkoleniowych dla uczestników projektu. Podpisano umowy dotyczące ww. postępowań u wszystkich partnerów. W ramach zadania prowadzona była rekrutacja na szkolenia. Na terenie województwa podkarpackiego zrealizowano:

- w styczniu 2019 r. – 21 szkoleń jednodniowych, 2 spotkania superwizyjne, 1 szkolenie ponadregionalne,
- w lutym 2019 r. – 22 szkolenia jednodniowe, 2 spotkania superwizyjne,
- w marcu 2019 r. – 5 szkoleń jednodniowych,
- w kwietniu 2019 r. – 11 szkoleń jednodniowych, 4 szkolenia dwudniowe.

Analogiczne szkolenia przeprowadzono na terenie województw: lubelskiego, świętokrzyskiego oraz podlaskiego. W projekcie od początku jego realizacji przeszkolono 3 280 osób, w tym w województwie podkarpackim 1 156 osób (1 020 kobiet i 136 mężczyzn).

W ramach Zadania 2: Organizacja szkoleń w formule e-learning z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzona była rekrutacja uczestników na szkolenia e-learningowe znajdujące się na platformie edukacyjnej, ich rejestracja i nadawanie uprawnień. Promocja e-learningu odbywała się na bieżąco w toku realizacji projektu, m.in. podczas szkoleń stacjonarnych, poprzez wysyłanie e-maili oraz telefonicznie. Ponoszono koszty związane z wynagrodzeniem osoby do obsługi platformy.

W projekcie od początku funkcjonowania platformy edukacyjnej, tj. od 08.01.2018 r. do 31.05.2019 r. liczba użytkowników, którym zostały nadane loginy do korzystania z platformy e-learning, wyniosła 1 517 osób, w tym 1 330 kobiet i 187 mężczyzn. Łącznie korzystającym z poszczególnych modułów szkoleniowych wydano 9 062 zaświadczeń. Realizacja projektu obejmowała okres od 01.06.2017 r. do 31.05.2019 r.

Planowane łącznie nakłady finansowe na realizację projektu wynosiły 4 267 434,00 zł. Kwota wydatków poniesionych w 2019 r. to 1 138 935,56 zł, w tym ze środków unijnych: 1 046 140,63 zł, z dotacji celowej: 81 018,44 zł, z budżetu Województwa Podkarpackiego: 11 776,49 zł. Kwota wydatków poniesionych od początku realizacji programu do 31.12.2019 r. to 4 126 020,70 zł.

Projekt został zakończony w dniu 31.05.2019 r. Wszystkie wskaźniki projektu zostały osiągnięte na poziomie 100% lub powyżej. W czerwcu 2019 r. realizowano czynności związane z zamknięciem projektu.

### **Ad.3. Badanie, diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych**

W 2019 r. na badania i wydruk raportów z badań Samorząd Województwa przeznaczył kwotę w wysokości 65 000,00 zł. Zgodnie z decyzją Dyrektora ROPS, realizacja procesu badawczego (przeprowadzenie badania w terenie, wprowadzenie danych do bazy) nie odbyła się poprzez zlecenie zewnętrznym firmom badawczym. Badanie zostało przeprowadzone w jednostkach pomocy i integracji społecznej (domy pomocy społecznej, dzienne domy pobytu, uniwersytety trzeciego wieku, kluby seniora) wśród osób po 60. roku życia przy wykorzystaniu kwestionariusza ankiety. W związku z powyższym, w planie finansowym wprowadzone zostały zmiany. Dokonano przesunięcia środków na zapłatę wynagrodzeń dla 15 pracowników ROPS realizujących zadanie oraz koszt przejazdów pracowników do jednostek pomocy i integracji społecznej funkcjonujących w poszczególnych powiatach na terenie województwa podkarpackiego. Na realizację ww. zadania zaplanowano kwotę w wysokości 26 799,00 zł. Pozostała kwota w wysokości 28 201,00 zł stanowiła oszczędność w realizacji powyższego zadania, która wydatkowana została na bieżące funkcjonowanie ROPS. Z kwoty 26 799,00 zł wydatkowano 25 957,74 zł, tj. 96,86% planu finansowego.

Ponadto w 2019 r. zaplanowano 10 000,00 zł na wydruk raportów z badań. W II półroczu 2019 r. wyłoniono wykonawcę na realizację usługi poligraficznej obejmującej kwotę 6 789,30 zł, tj. 67,89% planu finansowego – wydrukowano publikacje pt.: „Zjawisko eurosieroctwa w województwie podkarpackim” oraz „Diagnoza poziomu życia rodziny, której dziecko objęto rocznym obowiązkiem przygotowania przedszkolnego”. W 2019 r. wykonano również analizę danych w systemie CAS oraz opracowanie raportu Oceny zasobów pomocy społecznej – 2018 rok, a także wprowadzono do matrycy dane z przeprowadzonych badań pn.: „Diagnoza poziomu życia rodziny, której dziecko objęto rocznym obowiązkiem przygotowania przedszkolnego” oraz „Spożywanie

alkoholu i używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną w województwie podkarpackim”.

#### **Ad. 4 Prowadzenie regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych.**

Do zadań samorządu województwa wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.) zgodnie z art. 183 należy prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej. W placówce takiej umieszczane są dzieci wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie, które, ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji, nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 340/7348/17 z dnia 19 września 2017 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w dziedzinie polityki społecznej – zapewnienie instytucjonalnej pieczy zastępczej – wsparcie prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej w latach 2018–2022. Uchwałą nr 359/7629/17 z dnia 30 października 2017 r. w sprawie zlecenia prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej w latach 2018–2022 Zarząd Województwa Podkarpackiego wybrał dwa podmioty do realizacji powyższego zadania tj.:

- Fundację Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci w Rzeszowie na prowadzenie Regionalnej Placówki Opiekuńczo Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie,
- Zgromadzenie Sióstr NMP NP Prowincja Przemyska na prowadzenie Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej im. Ks. Mieczysława Lisińskiego w Jarosławiu.

W dniu 28.12.2017 r. z ww. podmiotami zawarto pięcioletnie umowy. Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce, zgodnie z art. 196 ustawy z dnia 5 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ogłoszony zgodnie z Zarządzeniem Marszałka Województwa Podkarpackiego nr 32/2018 z dnia 19 marca 2018 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 27 marca 2018 r. poz. 1389 w okresie od 01.01. do 31.03.2019 r., wynosił dla:

- Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie – 5 333,45 zł,
- Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej im. Ks. Mieczysława Lisińskiego w Jarosławiu – 5 386,40 zł.

Natomiast od 01.04.2019 r. średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce, ogłoszony zgodnie z Zarządzeniem Marszałka Województwa Podkarpackiego nr 26/2019 z dnia 22 marca 2019 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 28 marca 2019 r. poz. 1948, wynosi dla:

- Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej „Tęczowy Domek” w Rzeszowie – 5 928,74 zł,
- Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej im. Ks. Mieczysława Lisińskiego w Jarosławiu – 5 643,32 zł.

Na początku 2019 r. w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej „Tęczowy Domek” przebywało 14 dzieci. Do końca II kwartału zostało skierowanych 7 dzieci z powiatów: rzeszowskiego (5) oraz leżajskiego (2). Jedno dziecko przebywało w placówce 13 miesięcy i 24 dni i decyzją sądu zostało przywrócone rodzinie biologicznej. W III kwartale 2019 r. zostało skierowane 1 dziecko z miasta Bydgoszcz i 1 dziecko z naszego regionu. Dwoje dzieci, które przebywały w placówce 17 miesięcy i 6 dni, decyzją sądu zostały powierzone rodzinie przyspasiającej. Łącznie w 2019 r. w placówce było 23 wychowanków. Stan na 31.12.2019 r. to 20 dzieci na 20 miejsc.

W Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej im. Ks. M. Lisińskiego w Jarosławiu na początku 2019 r. znajdowało się 15 dzieci. Do końca I kwartału 2019 r. do placówki zostało skierowanych 3 dzieci z powiatów: polkowickiego, nowosolskiego oraz jarosławskiego. W drugim kwartale do placówki skierowano 1 dziecko z powiatu lubelskiego. W III kwartale 2019 r. zostało skierowanych 2 dzieci: z Siemianowic Śląskich oraz powiatu drawskiego. Troje dzieci opuściło placówkę, jedno dziecko po 108 dniach pobytu decyzją sądu zostało przekazane rodzinie zastępczej, drugie dziecko przebywało w placówce 2 lata 9 miesięcy i 10 dni i po osiągnięciu pełnoletności powróciło do domu rodzinnego. Natomiast trzecie z dzieci po pobycie 13 miesięcy i 6 dni osiągnęwszy

pełnoletność opuściło placówkę i realizuje program usamodzielnienia. W IV kwartale 2019 r. zostało przyjęte 1 dziecko z powiatu hrubieszowskiego. Łącznie w 2019 roku w placówce było 22 wychowanków. Stan na 31.12.2019 r. to 19 dzieci na 20 miejsc.

W Regionalnych Placówkach Opiekuńczo-Terapeutycznych działających na terenie województwa podkarpackiego w 2019 r. przebywało 45 dzieci, z tego 14 dzieci z powiatów naszego województwa, a 31 z powiatów znajdujących się poza granicami regionu.

Kwota wydatków poniesionych w roku 2019 wyniosła 2 434 992,21 zł. Pochodziła z dotacji celowej samorządów powiatowych. Od początku realizacji zadania do końca roku 2019 r. kwota poniesionych wydatków bieżących to 4 063 110,18 zł.

#### **Ad.5. Poprawa warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych**

Poważnymi problemami, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne, są między innymi: trudności w uzyskaniu zatrudnienia oraz możliwości rehabilitacji, bariery architektoniczne oraz edukacyjne, trudny dostęp do usług medycznych, trudności w uzyskaniu specjalistycznego sprzętu, trudne warunki materialno-bytowe i mieszkaniowe, niewielki dostęp do rozrywki i wypoczynku.

Samorząd Województwa Podkarpackiego sprzyja poprawie warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych, działając w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1172 z późn. zm.). W 2019 roku podejmowano następujące przedsięwzięcia:

- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej,
- dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy Prawo budowlane dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów,
- opiniowanie wniosków ośrodków występujących o wydanie wpisu do rejestru ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych lub przyjmujących grupy turnusowe.

Podstawę ich realizacji stanowiły następujące przepisy: ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1172 z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie Zakładów Aktywności Zawodowej, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym, Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie określenia zadań samorządu województwa, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym.

Tabela. Finansowanie przedsięwzięć sprzyjających osobom niepełnosprawnym w 2019 r.

Lp.	Rodzaj zadań	Kwota przeznaczona w 2019 r.		Kwota wydatkowana w 2019 r.		Liczba podmiotów	Mierzalne rezultaty
		Środki PFRON [zł]	Środki z budżetu Województwa [zł]	Środki PFRON [zł]	Środki z budżetu Województwa [zł]		



1.	dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej	15 954 031,67	1 447 581,00	15 953 974,00	1 447 574,00	12 istniejących ZAZ-ów oraz utworzenie i działanie 1 nowego ZAZ, dla których organizatorami są: 12 NGO 1 jst – gmina	zatrudnienie oraz rehabilitacja zawodowa i społeczna 611 osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON i z budżetu Województwa
2.	dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych	1 367 372,33	–	1 342 258,59	–	4 podmioty sektora finansów publicznych 1 ZPCh 1 NGO	przebudowano, rozbudowano lub zmodernizowano 6 obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych
3.	Opiniowanie wniosków ośrodków występujących o wydanie wpisu do rejestru ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych lub przyjmujących grupy turnusowe	28 wniosków, w tym 2 wnioski anulowane (mogą wpływać wnioski o opinię od nowopowstałych ośrodków)					Wydano 26 opinii o ośrodkach informujących o dopełnieniu warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. Wydanie opinii każdorazowo poprzedzono dokonaniem wizji ośrodka.
<b>Ogółem</b>		<b>17 321 404,00</b>	<b>1 447 581,00</b>	<b>17 296 232,59</b>	<b>1 447 574,00</b>		

Ad. 1. Zakłady aktywności zawodowej działają w celu zatrudnienia osób niepełnosprawnych zaliczanych do znacznego stopnia niepełnosprawności oraz do umiarkowanego stopnia z tytułu autyzmu, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej. Zakłady te prowadzą rehabilitację zawodową i społeczną zatrudnionych osób niepełnosprawnych, poprzez prowadzenie działalności gospodarczej i usługowo-rehabilitacyjnej. ZAZ-y przygotowują zatrudnione osoby niepełnosprawne do życia w otwartym środowisku oraz udzielają pomocy w realizacji pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę ich indywidualnych możliwości. Na dofinansowanie kosztów tworzenia nowego ZAZ w Budach Głogowskich przekazano 226 368,00 zł ze środków PFRON.

Na dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej w województwie podkarpackim (dla 12 funkcjonujących ZAZ-ów i nowo utworzonego w 2019 r. ZAZ) przekazano kwotę środków PFRON: 15 727 606,00 zł (wykorzystano 100%). Dodatkowo Samorząd Województwa dofinansował koszty działania zakładów aktywności zawodowej z własnego budżetu w wysokości 1 447 574,00 zł. Zakłady wykorzystały 100% ww. środków.

Ad. 2. Ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa Podkarpackiego dofinansowano roboty budowlane dotyczące sześciu obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w wysokości 1 342 258,59 zł. Kwota przeznaczona na ten cel to 1 367 372,33 zł (wykorzystanie środków 98,16%). Dzięki tym inwestycjom uzyskano poprawę stanu bazy lokalowej

służącej rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Zwiększył się również dostęp do usług rehabilitacyjnych, tj. do rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz leczniczej.

Ad. 3. Wydano 26 opinii Samorządu Województwa dotyczących wniosków ośrodków ubiegających się o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne organizowane dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu, z wyłączeniem osób poruszających się na wózkach inwalidzkich; z dysfunkcją narządu ruchu poruszających się na wózkach inwalidzkich; ze schorzeniami układu oddechowego, z dysfunkcją narządu słuchu; z dysfunkcją narządu wzroku; z upośledzeniem umysłowym; z chorobą psychiczną; z padaczką; ze schorzeniami układu krążenia, z cukrzycą, ze schorzeniami reumatycznymi, z chorobami neurologicznymi, z chorobami narządów wydzielania wewnętrznego, z mózgowym porażeniem dziecięcym, z przewlekłym zapaleniem trzustki, z przewlekłymi chorobami wątroby, z wadami postawy, z chorobami przemiany materii, układu pokarmowego, z chorobami układu krwiotwórczego, z chorobami układu pokarmowego, wymagających leczenia dietami eliminacyjnymi, układu moczowo-płciowego, z alergią, z zaburzeniami głosu i mowy, kobiety po mastektomii, ze schorzeniami onkologicznymi po leczeniu operacyjnym chorób nowotworowych sutka, ze schorzeniami metabolicznymi, z chorobami skóry, ze schorzeniami dermatologicznymi, ze schorzeniami laryngologicznymi, ze schorzeniami endokrynologicznymi, ze schorzeniami metabolicznymi, ze schorzeniami układu immunologicznego, ze schorzeniami złego wchłaniania, ze stwardnieniem rozsianym, z fenyloketonurią, z hemofilią, z mukopolisacharydozą, z mukowiscydozą, z niedoczynnością tarczycy, z rozszczepieniem wargi i podniebienia, z wadami genetycznymi, z zaburzeniami depresyjnymi, z zaburzeniami nerwicowymi, z zaburzeniami psychoorganicznymi, z zespołem Downa, z zespołem Marfana, z zespołem Willipradera, całościowe zaburzenie rozwojowe, ze schorzeniami kręgosłupa, z otyłością, z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego, z autyzmem, ze skoliozą, głuchoniewidomi, jękający się, z celiakią, z chorobą Alzheimer, z chorobą Parkinsona. 23 ośrodki uzyskały wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się następujące rodzaje turnusów rehabilitacyjnych: usprawniająco-rekreacyjny, rekreacyjno-sportowy i sportowy, szkoleniowy, psychoterapeutyczny, rozwijający zainteresowania i uzdolnienia, nauki niezależnego funkcjonowania z niepełnosprawnością. Osoby niepełnosprawne korzystające z turnusów rehabilitacyjnych w takich ośrodkach otrzymują dofinansowanie ze środków PFRON.

#### **Ad. 6. Działalność Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie**

Ośrodek Adopcyjny w Rzeszowie prowadzi swoją działalność od dnia 2 stycznia 2012 roku na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.). Funkcjonuje jako oddział w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Rzeszowie. Jest jedynym ośrodkiem w regionie realizującym zadania związane z procedurą adopcyjną. Swoim zasięgiem obejmuje dzieci i rodziny z całego województwa. W 2019 r. Ośrodek zatrudniał 17 osób, w tym kierownika, 8 psychologów i 8 pedagogów.

Poniżej, w formie tabelarycznej zestawiono informacje na temat zadań realizowanych przez Ośrodek w 2019 r.

Lp.	Zadania Ośrodka Adopcyjnego	Mierzalne rezultaty
1.	Liczba dzieci zgłoszonych do Ośrodka z uregulowaną sytuacją prawną	141
2.	Liczba dzieci zakwalifikowanych do adopcji	56
3.	Liczba przysposobionych dzieci	51
4.	Liczba prowadzonych preadopcji	27
5.	Liczba wydanych opinii psychologicznych i pedagogicznych na potrzeby sądu	133
6.	Liczba przeprowadzonych diagnoz pedagogicznych/psychologicznych kandydatów do przysposobienia dzieci (wszystkich łącznie na potrzeby sądu i aktualizacje)	335 diagnozy kandydatów,

		133 opinie na potrzeby sądu
7.	Liczba diagnoz psychologicznych/pedagogicznych dzieci zgłoszonych do adopcji	308
8.	Liczba dzieci z terenu woj. podkarpackiego zgłoszonych do WBD	20
9.	Liczba dzieci z terenu woj. podkarpackiego zgłoszonych do CBD	26
10.	Liczba kandydatów, którzy zgłosili się do ośrodka w celu przysposobienia dziecka	71 rodzin
11.	Liczba wydanych wstępnych opinii do udziału w szkoleniu <ul style="list-style-type: none"> <li>– pozytywnych</li> <li>– negatywnych</li> </ul>	47 rodzin 25 rodzin 22 rodziny
12.	Liczba wydanych opinii na rodzinę adopcyjną <ul style="list-style-type: none"> <li>– pozytywnych</li> <li>– negatywnych</li> </ul>	20 rodzin 18 opinii 2 opinie
13.	Liczba kandydatów oczekujących na przysposobienie dziecka	65 rodzin: 63 małżeństwa i 2 osoby samotne
14.	Liczba osób przeszkolonych na rodzinę adopcyjną w oparciu o program autorski zatwierdzony przez MRPiPS „Lecą Bociany”	68
15.	Liczba osób przeszkolonych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w oparciu o program autorski zatwierdzony przez MRPiPS „Być Rodzicem Zastępczym”	34
16.	Liczba posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w których uczestniczyli pracownicy ośrodka	112
17.	Liczba dzieci, których sprawy były przedmiotem posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	1 294
18.	Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne na każdym etapie procedury adopcyjnej	3 692
19.	Wsparcie kobiet w ciąży, które sygnalizują zamiar oddania dziecka do adopcji	11 spraw/ 39 porad

#### Informacja o dzieciach przysposobionych

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci
1.	Dzieci przysposobione, w tym w wieku:	51
1.1.	poniżej 1 roku	4
1.2.	od 1 roku do 4 lat	11
1.3.	od 5 do 9 lat	21
1.4.	10 i więcej lat	15
2.	Dzieci przysposobione, w tym:	51
2.1.	dziewczęta	29
2.2.	chłopcy	22
3.	Dzieci przysposobione z orzeczeniem o niepełnosprawności	4
4.	Dzieci według miejsca pobytu przed przysposobieniem, w tym:	51

4.1.	w pieczy instytucjonalnej	2
4.2.	w rodzinnej pieczy zastępczej	15
4.3.	w rodzinie biologicznej	34

W ramach podnoszenia kompetencji zawodowych i jakości pracy z rodzinami zgłaszającymi się do Ośrodka, pracownicy uczestniczyli w superwizji grupowej (6 spotkań) oraz szkoleniach i konferencjach przeznaczonych dla osób pracujących z dzieckiem i rodziną. Były to m.in.:

- Regulacja emocji z punktu widzenia Teorii Poliwagalnej S. Porges (4 osób),
- Wpływ więzi emocjonalnych z wczesnego dzieciństwa na model wychowywania własnych lub przysposobionych dzieci (3 osoby),
- Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży (1 osoba),
- Ostrożnie – dziecko! Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci (2 osoby),
- Ojcostwo dzisiaj. Strategia dla organizacji wspierających rodzinę (4 osoby),
- Zaburzenia osobowości u młodzieży (5 osób),
- Przeciwdziałanie krzywdzeniu dziecka – współpraca międzyinstytucjonalna (8 osób),
- Szkoła dla Rodziców i Wychowawców (15 osób),
- Konferencja Ratuj więzi Rodzinne (6 osób).

W zakresie promowania idei adopcji, Ośrodek Adopcyjny przygotował publikację „O tym jak to się stało, że jesteśmy razem. Bajkohistorie adopcyjne”, która ma być inspiracją, wsparciem i pomocą dla wszystkich rodziców adopcyjnych w rozmowach z dziećmi o adopcji.

Zorganizowano także spotkania z przedstawicielami Organizatorów Rodzinnej Pieczy Zastępczej dla wszystkich powiatów w województwie podkarpackim. W trakcie dwóch cykli spotkań realizowanych w czterech grupach omawiano sprawy wynikające z bieżącej działalności naszych instytucji oraz poprawy współpracy międzyinstytucjonalnej.

Ponadto kierownik Ośrodka Adopcyjnego wziął udział w spotkaniu ze studentami pedagogiki i pracy socjalnej Uniwersytetu Rzeszowskiego w Rzeszowie, w ramach którego przybliżono tematykę adopcji i zadań realizowanych przez Ośrodek Adopcyjny w Rzeszowie.

## **Ad. 7. Rozwój sektora ekonomii społecznej**

### Projekt pn. „Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w latach 2018–2019”

Koordynacja sektora ekonomii społecznej (ES) w województwie to zadanie wynikające z art. 21 pkt 4a i art. 21a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.). Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie był realizatorem projektu pozakonkursowego pn. „Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w latach 2018–2019” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa VIII. Integracja społeczna, Działanie 8.6. Koordynacja sektora ekonomii społecznej w regionie. Projekt realizowano w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2019 r.

Planowane łącznie nakłady finansowe wynosiły 1 440 000,00 zł, w tym planowany wkład własny wynoszący 15% wartości projektu – 216 000,00 zł. W ramach projektu w 2019 r. wydatkowano 834 634,69 zł, a od początku realizacji projektu zostało wydanych łącznie 1 428 650,65 zł (środki UE – 1 214 353,05 zł, wkład własny – 214 297,60 zł).

Celem głównym projektu było zwiększenie roli sektora ES w województwie podkarpackim poprzez wzmocnienie współpracy i kooperacji podmiotów ekonomii społecznej (PES), wzrostu widoczności PES jako dostawców produktów i usług, promocję sektora ES wśród mieszkańców województwa podkarpackiego. Działania projektowe pozwoliły również wzmocnić i poszerzyć zakres działań sektora ES w regionie, zapewniły koordynację działań podejmowanych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz wzrostu zatrudnienia w sektorze ES.

W ramach projektu w 2019 roku w 4 zadaniach zostało zrealizowanych szereg działań: Zadanie 1. Zapewnienie funkcjonowania Podkarpackiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej:

- w ramach zadania zorganizowano 4 posiedzenia Podkarpackiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Zadanie 2. Zapewnienie funkcjonowania regionalnych sieci kooperacji w województwie podkarpackim. W jego ramach:

- kontynuowano spotkania sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej oraz ośrodków wsparcia ekonomii społecznej w województwie podkarpackim. W 2019 r. odbyło się 18 spotkań, w tym:
  - Podkarpacka sieć kooperacji OWES – 2 spotkania,
  - Podkarpacka sieć kooperacji CIS/KIS – 3 spotkania,
  - Podkarpacka sieć kooperacji ZAZ – 3 spotkania
  - Podkarpacka sieć kooperacji WTZ – 4 spotkania
  - Podkarpacka sieć kooperacji PES – 4 spotkania.
  - Spotkanie prezydiów sieci – 1 spotkanie,
  - Spotkanie przedstawicieli wszystkich sieci- 1 spotkanie;
- zorganizowano 4 wizyty studyjne na terenie województw lubelskiego, dolnośląskiego, łódzkiego oraz na terenie województw lubelskiego i podkarpackiego, w których łącznie wzięło udział 90 osób;
- zorganizowano cykl spotkań oraz 2 konferencje dla studentów w zakresie upowszechniania ekonomii społecznej pn. „Ekonomia społeczna – przyszłość w naszych rękach”;
- zrealizowane zostały seminaria w dwóch tematach (łącznie 6 grup seminaryjnych):
  - 3 grupy seminaryjne z tematu „Zakup usług przez samorząd w PES z uwzględnieniem zamówień poniżej 30 tys. euro”,
  - 3 grupy seminaryjne z tematu „Samorząd przyjazny ekonomii społecznej – szkolenie dla pracowników pierwszego kontaktu”;
- zrealizowano 7 spotkań powiatowych dotyczących ekonomii społecznej pn. „Klauzule społeczne i aspekty społeczne w zamówieniach publicznych”;
- przeprowadzono certyfikację dla podmiotów starających się o znak Zakup Prospołeczny i zrealizowano kolejne spotkania Kapituły Certyfikującej Znakiem Zakup Prospołeczny na wniosek podmiotu starającego się o certyfikację;
- zorganizowane zostało Forum Inicjatyw Lokalnych (Baranów Sandomierski, 18-20.09.2019 r.) w ramach Forum Ekonomii Społecznej Polski Wschodniej, w którym udział wzięło ponad 130 osób z pięciu województw, reprezentujących jednostki sektora finansów publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw społecznych, podmiotów ekonomii społecznej oraz ośrodków wsparcia ekonomii społecznej z Polski Wschodniej;
- zorganizowano Podkarpackie Forum Ekonomii Społecznej (Rzeszów, 05.11.2019 r.), które połączono z Galą Konkursu Podkarpackiego Lidera Ekonomii Społecznej oraz z przyznaniem znaku jakości produktów i usług PES – Zakup Prospołeczny;

Ponadto, przez cały rok realizowano:

- doradztwo z zakresu klauzul społecznych i aspektów społecznych w zamówieniach publicznych – dla pracowników JST oraz ich jednostek organizacyjnych – łącznie 100 godzin,
- indywidualne doradztwo specjalistyczne (praktyczne) w obszarze: wprowadzenie ekonomii społecznej do dokumentów strategicznych i tworzenie lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej.

Zadanie 3. Promocja sektora ES oraz zwiększenie widoczności PES. W ramach zadania realizowane były działania związane z promocją sektora ekonomii społecznej i zwiększenia widoczności podmiotów ekonomii społecznej działających na terenie województwa podkarpackiego, w tym m.in.:

- zapewnienie w okresie od 21.01. do 01.02.2019 r. ekspozycji wystawy fotograficznej w Urzędzie Marszałkowskim prezentującej podkarpackie podmioty ekonomii społecznej;
- zorganizowanie Wielkanocnego oraz Bożonarodzeniowego Kiermaszu Ekonomii Społecznej, podczas których podkarpackie PES mogły sprzedawać swoje produkty i usługi;

- 5 PES z województwa podkarpackiego uzyskało wsparcie w formie dofinansowania udziału w targach branżowych organizowanych na terenie kraju;
- ogłoszenie i przeprowadzenie konkursu pn.: „Podkarpacki Lider Ekonomii Społecznej 2019”;
- realizacja i emisja w Polskim Radio Rzeszów ośmioodcinkowego cyklu audycji radiowych o podmiotach ekonomii społecznej „Wszechobecna ekonomia społeczna”;
- kontynuacja produkcji oraz emisji na antenie TVP Oddział w Rzeszowie cyklu programów o ekonomii społecznej pn. „Społeczne Podkarpacie”. Program przedstawiał podkarpackie podmioty ekonomii społecznej (w jednym odcinku po 2); zrealizowanych zostało 8 odcinków, każdy z nich został wyemitowany dwukrotnie;
- przygotowanie i druk Katalogu branżowego podkarpackich podmiotów ekonomii społecznej oraz jego dystrybucja na terenie całego województwa;
- prowadzenie strony internetowej [www.wspierajiwybieraj.pl](http://www.wspierajiwybieraj.pl) oraz stron w mediach społecznościowych o ekonomii społecznej w województwie. Na stronie został również zawarty w formie elektronicznej Katalog branżowy podkarpackich podmiotów ekonomii społecznej.

Zadanie 4. Zlecenie badań oraz publikacja raportów o stanie rozwoju ekonomii społecznej w regionie. W ramach zadania przygotowane oraz przeprowadzone zostało postępowanie zamówienia publicznego na realizację badań dot. ewaluacji systemu wsparcia ekonomii społecznej oraz stanu sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim. Przygotowano i przeprowadzono następujące badania razem z opracowaniem raportów końcowych:

- Raport z ewaluacji systemu wsparcia ekonomii społecznej w województwie podkarpackim,
- Raport o stanie współpracy podkarpackich JST z sektorem ekonomii społecznej wraz z monitoringiem Podkarpackiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej 2016–2020 za rok 2018,
- Raport o stanie rozwoju przedsiębiorczości społecznej wraz z dokonaniem monitoringu Podkarpackiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej 2016–2020 za rok 2019.

Raporty z badań (z wyłączeniem Raportu z ewaluacji systemu wsparcia ekonomii społecznej w województwie podkarpackim) zostały opublikowane i będą dystrybuowane na teren całego województwa. Raporty dostępne są także na stronie [www.es.rops.rzeszow.pl](http://www.es.rops.rzeszow.pl). Projekt zakończył się w planowanym terminie, tj. 31.12.2019 r.

#### Projekt pn. „ROWES – kompleksowe wsparcie rozwoju sektora ekonomii społecznej w subregionie I”

Projekt realizowany był w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2019 r. przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. będącą akredytowanym Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej wysokiej jakości AKSES. Projekt realizowany był w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa VIII. Integracja Społeczna, Działanie 8.5. Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie. Budżet projektu wynosił 22 818 554,00 zł w tym budżet na 2019 r. – 8 446 087,76 zł.

Obszarem wsparcia objęte zostały powiaty: rzeszowski, kolbuszowski, niżański, stalowowolski oraz miasto Rzeszów. Celem projektu było wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w latach 2017–2019 poprzez utworzenie 227 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych. Wsparcie w ramach projektu obejmowało:

- wsparcie animatorów,
- warsztaty w ramach partnerstw lokalnych,
- wizyty studyjne,
- wsparcie doradców kluczowych,
- doradztwo specjalistyczne,
- szkolenia ogólne w zakresie ekonomii społecznej,
- szkolenia przygotowujące do założenia przedsiębiorstwa społecznego,
- szkolenia dostarczające i rozwijające kompetencje i kwalifikacje zawodowe potrzebne do pracy w przedsiębiorstwie społecznym,
- wsparcie doradców kluczowych biznesowych,
- dotacje na stworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych,

- wsparcie pomostowe,
- lustrację,
- szkolenia zawodowe dla pracowników podmiotów ekonomii społecznej.

W ramach realizacji projektu zostały osiągnięte następujące wskaźniki mające bezpośredni wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą województwa podkarpackiego:

- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 887, w tym: kobiety – 560, mężczyźni – 327,
- liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych – 312,
- utworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych przez osoby prawne – 11.

#### Projekt pn. „ROWES – szansa rozwoju sektora ekonomii społecznej w subregionie II”

Projekt realizowany był w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2019 r. przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. będącą akredytowanym Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej wysokiej jakości, w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa VIII. Integracja społeczna, Działanie 8.5. Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie. Budżet projektu wynosił 25 910 731,00 zł, w tym budżet na 2019 r. – 5 793 324,39 zł.

Obszarem wsparcia objęte zostały powiaty: strzyżowski, ropczycko-sędziszowski, dębicki, mielecki, tarnobrzeski oraz miasto Tarnobrzeg. Celem projektu było wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w latach 2017–2019 poprzez utworzenie 247 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych. Zakres wsparcia obejmował analogiczne działania jak w przypadku przedstawionego powyżej projektu ROWES dla subregionu I.

W ramach realizacji projektu zostały osiągnięte następujące wskaźniki mające bezpośredni wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą województwa podkarpackiego:

- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem programie – 1060, w tym: kobiety – 660, mężczyźni – 400,
- liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych – 272,
- utworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych przez osoby prawne – 19.

#### Projekt pn. „SENTINEL – Rozwój i umacnianie pozycji przedsiębiorstw społecznych w celu maksymalnego zwiększenia ich wpływu na sektor ekonomiczny i społeczny w państwach Europy Środkowej”

Projekt jest współfinansowany z EFRR w ramach Komponentu 1. Programu Interreg Europa Środkowa, Działanie 1.2. Poprawa umiejętności i przedsiębiorczości dla rozwoju gospodarki i innowacyjności w regionach Europy Środkowej.

Projekt realizowany jest w partnerstwie przez 10 instytucji z Polski, Węgier, Czech, Włoch, Słowenii i Niemiec. Liderem Projektu jest Węgierska Służba Medyczna Zakonu Maltańskiego. Celem projektu jest wypracowanie modelu wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych tak, aby stały się prawdziwym motorem integracji społecznej i reintegracji zawodowej. Partnerzy projektu SENTINEL testują nowe modele operacyjne oraz usługi doradcze zaprojektowane w celu wzmocnienia przedsiębiorstw społecznych w mniej rozwiniętych regionach Europy Środkowej. Równocześnie rozwijane są innowacyjne metody ułatwiające wymianę informacji i współpracę tych przedsiębiorstw.

Podstawą realizacji projektu przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie jest uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXXIX/692/17 z dnia 26 czerwca 2017 r. oraz Umowa partnerska podpisana przez Dyrektora ROPS w dniu 27 czerwca 2017 r.

Zaplanowane na 2019 rok wydatki na realizację projektu w kwocie 141 509,00 zł zostały wykonane w wysokości 135 912,39 zł tj. 96,05 % planu. Kwota 115 525,50 zł pochodziła z budżetu Unii Europejskiej (do refundacji w 85 %), natomiast kwota 20 386,89 zł – z budżetu Województwa Podkarpackiego.

ROPS przy realizacji wszystkich zadań projektu współpracuje z partnerem projektu – Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. Ponadto w realizację poszczególnych zadań projektu angażowany jest Rzeszowski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (ROWES).

W 2019 roku ukończono wszystkie zadania wynikające z harmonogramu prac projektu. Przygotowano i przeprowadzono program pilotażowy pn. „Symulator Przedsiębiorczości Społecznej” polegający na przetestowaniu nowej ścieżki wsparcia dla tworzących się przedsiębiorstw społecznych. Stworzono dokumentację, przeprowadzono kampanię informacyjną, zrekrutowano uczestników, przeprowadzono szkolenie ogólne dotyczące podstaw Ekonomii Społecznej, przeprowadzono z każdym z uczestników wywiady pogłębione, zrealizowano szkolenia specjalistyczne, wizytę studyjną, sesje coachingowe i mentoringowe oraz spotkanie podsumowujące. Zespół projektowy uczestniczył we wszystkich wydarzeniach programu pilotażowego. Zostały przygotowane i wysłane do Lidera Projektu dwa raporty z programu pilotażowego: Raport częściowy i Raport podsumowujący oraz dokument Output factsheet.

Zespół projektowy uczestniczył w trzech wizytach studyjnych: na terenie Czech, Węgier oraz Słowenii. Miały one na celu zapoznanie uczestników z programami pilotażowymi realizowanymi w poszczególnych krajach, a także przedstawienie dobrze prosperujących przedsiębiorstw społecznych funkcjonujących w tych państwach.

Zespół projektowy brał udział w przygotowaniu oraz realizacji wizyty studyjnej dla partnerów projektu, która odbyła się w dniach 3-4 kwietnia 2019 r. w Dębicy, Woli Żyrakowskiej oraz w Błazowej.

W dniach 2–3 kwietnia 2019 r. zorganizowano w Rzeszowie czwarte spotkanie partnerów projektu, podczas którego omawiano bieżące sprawy związane z jego realizacją, a także sprawy administracyjne i finansowe. Zespół projektowy brał czynny udział w spotkaniach poprzez warsztaty, prezentacje i wystąpienia. W trakcie spotkania zorganizowano konferencję prasową dla dziennikarzy, czego efektem była audycja w Polskim Radio Rzeszów. Natomiast w dniach 27–28 listopada 2019 r. zespół projektowy brał udział w piątym spotkaniu partnerów projektu w Mariborze. W trakcie ww. spotkania zespół projektowy uczestniczył w spotkaniu założycielskim Międzynarodowej Sieci Wsparcia Ekonomii Społecznej. Sieć jest jednym z trwałych rezultatów projektu. Zespół projektowy brał także czynny udział w przygotowaniach dokumentu „Common framework for the action plan” poprzez konsultacje i spotkania robocze z partnerem projektu – RARR S.A.

W dniu 9 czerwca 2019 r. zorganizowano Targi Ekonomii Społecznej w ramach Międzynarodowego Dnia Spółdzielczości organizowanego przez Związek Lustracyjny Spółdzielni Pracy. W dniu 19 czerwca 2019 r. przygotowano w Skopaniu (gmina Baranów Sandomierski) wizytę dla dziennikarzy w celu przedstawienia założeń programu pilotażowego projektu SENTINEL oraz przedstawienia grupy osób uczestniczących w ww. programie. Efektem tego wydarzenia był artykuł na stronie internetowej [www.nowiny24.pl](http://www.nowiny24.pl).

Zrealizowano także zadanie polegające na produkcji krótkiego filmu promującego program pilotażowy projektu SENTINEL.

#### Projekt pn. „Social Seeds – Exploiting Potentials of Social Enterprises through Standardized European Evaluation and Development System”

Realizowany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. projekt „Social Seeds – Wykorzystanie potencjału Podmiotów Ekonomii Społecznej poprzez standaryzację Europejskiego Systemu Ewaluacji i Rozwoju Ich Funkcjonowania” ma na celu wyposażenie decydentów i twórców polityk w praktyczne narzędzia diagnozy funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych, które zwiększą skuteczność i efektywność podejmowania decyzji dla wsparcia funkcjonowania i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej w Europie. Jego perspektywa i działania pozwalają na wnikliwą analizę i spojrzenie na efektywność polityk na regionalnym, krajowym i unijnym poziomie. Partnerzy projektu wspólnie wypracowują narzędzia diagnostyki i oceny funkcjonowania Ekonomii Społecznej w Europie, by następnie przedstawić wyniki analiz oraz samych narzędzi decydentom i interesariuszom na poziomie lokalnym, regionalnym i międzynarodowym. Prowadzi to do wprowadzenia skuteczniejszego trybu i jakości podejmowania decyzji korzystnych dla rozwoju sektora społecznego, a tym samym na pobudzenie wzrostu gospodarczego, zatrudnienia wśród marginalizowanych grup społecznych, osób niepełnosprawnych i wpływania na całe ekosystemy lokalne i europejskie.

Projekt realizowany jest w ramach Programu Interreg Europe w okresie od 02.04.2016 r. do 31.03.2021 r. Jego liderem jest IFKA Public Benefit NON-Profit Ltd. for the Development Industry



z Węgier w partnerstwie z Polską, Włochami, Czechami, Słowenią, Belgią oraz Estonią. Całość budżetu wynosi 1 693 050,00 EUR, w tym budżet RARR S.A. – 214 000,00 EUR.

#### **Ad. 8. Realizacja innych przedsięwzięć z zakresu polityki społecznej**

##### Realizacja programu „Wojewódzka Karta Dużej Rodziny”

Program realizowany jest w województwie podkarpackim od 14.01.2014 r. do 14.01.2024 r. Jego celem jest :

- promowanie dużej rodziny oraz działań na rzecz wzmocnienia jej kondycji,
- poprawa warunków życia dużych rodzin,
- wspieranie funkcji rodzicielskiej poprzez wyrównanie szans rozwoju dzieci wychowywanych w rodzinie,
- zachęcanie do wspólnego spędzania czasu w szczególności korzystając z dóbr kultury i innych na terenie województwa podkarpackiego,
- budowanie przychylnego klimatu lokalnego, sprzyjającego podejmowaniu korzystnych demograficznie decyzji dla rozwoju dużej rodziny.

W 2019 roku wydano 171 kart dla 34 rodzin, zaktualizowano 406 kart. Wydano 8 duplikatów na kwotę 80,00 zł. Od początku realizacji programu wydano 18 247 kart dla 3 473 rodzin, zaktualizowano 2 792 karty.

##### Współpraca z innymi organami administracji w ramach realizacji zadań z zakresu ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Samorząd Województwa zobowiązany jest przepisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277) do realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej. Ponadto ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 176) wskazuje źródło finansowania kosztów utworzenia Centrum Integracji Społecznej. Jest to m.in. dotacja na pierwsze wyposażenie pochodząca z dochodów własnych samorządu województwa, przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, udzielana na zasadach określonych w porozumieniu.

Nazwa Wojewódzkiego Programu/ Realizowanego zadania	Kwota przeznaczona [zł]	Kwota przekazana [zł]	Kwota wydatkowana [zł]	Podmioty zaangażowane w realizację zadania	Liczba podmiotów	Mierzalne rezultaty
Współpraca w zakresie profilaktyki uzależnień z podmiotami administracji publicznej	30 000,00	–	29 343,90	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie oraz Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie	2	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przeprowadzono 5 konkursów z zakresu zdrowego stylu życia i profilaktyki uzależnień,</li> <li>• przeprowadzono działania prewencyjne z zakresu profilaktyki alkoholowej</li> <li>• przeprowadzono działania prewencyjne wśród społeczności lokalnych dotyczące problematyki alkoholizmu i narkomanii</li> <li>• zorganizowano konferencję profilaktyczno-szkoleniową na rzecz bezpieczeństwa osób starszych pn. „Bezpieczny senior – jak nie stać się ofiarą przestępstwa. Unikanie zagrożeń społecznych”</li> </ul>

Dofinansowanie pierwszego wyposażenia nowotworzonych Centrów Integracji Społecznej	100 000,00	100 000,00	100 000,00	NGO's	1	• dofinansowane zostało utworzenie 1 Centrum Integracji Społecznej
--	------------	------------	------------	-------	---	--

Projekt pn. „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomagane dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym”

Województwo Lubelskie – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie jako lider, w partnerstwie z Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym Misericordia, Województwem Podkarpackim – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie i Stowarzyszeniem Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Radość” oraz Województwem Świętokrzyskim – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Kielcach i Caritas Diecezji Kieleckiej realizuje projekt pn. „Standardy w zakresie mieszkalnictwa wspomagane dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym” w ramach PO WER 2014–2020, Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

Podstawą prawną realizowanego zadania jest umowa o partnerstwie na rzecz realizacji projektu zawarta w dniu 16.11.2017 r., a także uchwała nr 396/8319/2018 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 6.02.2018 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie.

Celem projektu jest opracowanie modelowego rozwiązania/standardu z zakresu deinstytucjonalizacji, skierowanego do osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym i dotyczącego różnych form usług świadczonych w społeczności lokalnej. Opracowany standard zostanie następnie pilotażowo wdrożony na terenie gminnych jednostek samorządu terytorialnego, zróżnicowanych pod względem sytuacji społeczno-gospodarczej, na terenie których występują zdiagnozowane potrzeby w zakresie wsparcia osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym, w formie mieszkalnictwa wspomagane.

Grupę docelową stanowi 5 gminnych jednostek samorządu terytorialnego (3 gminy na terenie województwa lubelskiego, 1 gmina na terenie województwa świętokrzyskiego i 1 gmina na terenie województwa podkarpackiego – Gmina Żyraków), zróżnicowanych pod względem sytuacji społeczno-gospodarczej. Wsparcie zostało skierowane do gmin, gdzie zdiagnozowano potrzeby w zakresie wsparcia osób chorujących psychicznie po wielokrotnym pobycie w szpitalu psychiatrycznym. Osoby takie potrzebują pomocy i wsparcia zwłaszcza w pierwszym okresie po opuszczeniu szpitala, aby powrócić do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

W ramach projektu wdrażane są 3 zadania realizowane jako koszty bezpośrednie:

- Zadanie 1. Opracowanie standardu w zakresie deinstytucjonalizacji dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym. Zadanie zrealizowano w okresie od marca 2018 do października 2018 r.
- Zadanie 2. Wdrożenie opracowanego standardu na rzecz deinstytucjonalizacji usług na terenie gminnych jednostek samorządu terytorialnego.
- Zadanie 3. Opracowanie rekomendacji i przeprowadzenie działań edukacyjno-szkoleniowych dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i NGO w zakresie stosowania opracowanego standardu w obszarze usług mieszkalnictwa wspomagane dla osób o specyficznych potrzebach (osób chorych psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym). Zadanie zostanie zrealizowane zgodnie z harmonogramem w kolejnych okresach rozliczeniowych.

Planowane łączne nakłady finansowe na cały okres realizacji projektu, tj. od marca 2018 r. do lutego 2022 r., to 313 705,00 zł. W 2019 r. kwota poniesionych wydatków bieżących wyniosła 71 273,69 zł, w tym 60 069,59 zł stanowiły środki UE, a 11 204,10 zł – dotacja celowa z budżetu państwa. Kwota wydatków poniesionych od początku realizacji projektu do końca roku 2019 to 130 152,72 zł (wydatki bieżące). Zaplanowane na 2019 r. wydatki w kwocie 86 857,00 zł zostały wykonane w wysokości 71 273,69 zł, tj. 82,06 % planu na realizację projektu. W 2019 roku wykonano wszystkie zadania zgodnie z planowanym w projekcie harmonogramem.

### Projekt pn. „Liderzy kooperacji”

Projekt realizowany jest w ramach PO WER 2014–2020, Oś Priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.5. Skuteczna pomoc społeczna, przez lidera: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie oraz partnerów projektu: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach oraz Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie.

Projekt realizowany jest od kwietnia 2018 roku. Łączna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu wynosi 12 893 572,46 zł, w tym 10 866 702,86 zł pochodzi ze środków europejskich oraz 2 026 869,60 zł ze środków dotacji celowej. Budżet projektu na rok 2019 wynosił 4 452 077,00 zł, z czego wykonano 4 199 406,38 zł.

Celem projektu jest wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa dla gmin wiejskich na obszarze makroregionu I, tj. województw: lubelskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego. Jego realizacja wpłynie na:

- włączenie zasobów różnych sektorów tj. edukacji, ochrony zdrowia, policji, wymiaru sprawiedliwości, kultury, sportu i rekreacji w kompleksowe wsparcie osób, rodzin pozostających w trudnej życiowej sytuacji (OTS),
- wzrost wiedzy i umiejętności podmiotów pomocowych i sektorowych w zakresie efektywnej kooperacji,
- wzmocnienie potencjału instytucji działających na rzecz włączenia społecznego (cel 2.5. PO WER),
- profesjonalizację działań pomocowych i współpracy poprzez systemową kooperację,
- opracowanie instrumentu zapewniającego wielowymiarowe, systemowe wsparcie OTS w wypełnianiu ról i aktywności w lokalnych społecznościach,
- aktywizację społeczną i stworzenie możliwości usamodzielnienia osób i rodzin.

Mierzalne rezultaty projektu to: platforma edukacyjna, model kooperacji.

W ramach projektu w 2019 r. w województwie podkarpackim:

- powołano Wojewódzki Zespół Kooperacji,
- zrekrutowano 6 gmin i 4 powiaty do udziału w II etapie projektu,
- zatrudniono 10 animatorów,
- zawiązano 6 Partnerskich Zespołów Kooperacji, które podpisały porozumienia o współpracy,
- utworzono listę aktywności i usług: gminno-powiatową i wojewódzką,
- przeprowadzono 80 godzin szkolenia w ramach Szkoły Kooperacji,
- przeprowadzono 162 godziny superwizji,
- odbył się 1 partnerski wyjazd poświęcony wymianie doświadczeń,
- przeprowadzono 6 zogniskowanych wywiadów grupowych, na podstawie których powstało 6 raportów cząstkowych i 1 raport zbiorczy,
- odbyło się 4 spotkania makroregionalne,
- rozbudowano Platformę edukacyjną,
- przeprowadzono badania ewaluacyjne w gminach i powiatach,
- przeprowadzono 6 spotkań diagnostycznych w gminach.

W roku 2019, podsumowując I Kamień milowy projektu, zakończono i skonsultowano opracowany Model kooperacji gmin wiejskich, instytucji pomocy i integracji z instytucjami sektorowymi wybranych obszarów kooperacji: edukacja, ochrona zdrowia, kultura i sport, sądownictwo i policja, NGO dla makroregionu I.

Rozpoczynając realizację II. Kamienia milowego zrekrutowano 6 gmin i 4 powiaty do udziału w pilotażu wypracowanego modelu. Następnym etapem było uzupełnienie wspólnie z animatorami składu i zawiązanie Partnerskich Zespołów Kooperacyjnych (PZK). Realizując zadania podczas II. Kamienia milowego współpracowano z wojewódzkimi podmiotami sektorowymi. Rozpoczęto również planowanie realizacji kontraktów z osobami/rodzinami.

#### Projekt pn. „Podkarpacki E-senior”

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. przy współudziale partnera – Fundacji na rzecz rozwiązywania problemów społecznych „Societatis” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020, Oś Priorytetowa 3. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa, Działanie 3.1. Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych. Budżet projektu wynosi 5 314 257,33 zł (w tym w 2019 r. – 1,4 mln zł).

Celem projektu jest nabycie i utrwalenie kompetencji cyfrowych przez 1 600 seniorów w wieku 65+ z min. 40% województwa podkarpackiego w oparciu o działania rozwojowe: szkoleniowe i animacyjne. W projekcie uczestniczą 73 gminy z województwa podkarpackiego.

W ramach projektu seniorzy przechodzą cykl 15 czterogodzinnych spotkań z zakresu obsługi laptopa, tabletu i smartfona w tematyce: zdrowia (m.in. wykorzystanie sprzętu elektronicznego w celu zdobycia wiedzy o zdrowym odżywianiu się, porad zdrowotnych dla seniorów); relacji społecznych (m.in. wykorzystanie sprzętu elektronicznego w kontaktach z rodziną i znajomymi); odpoczynku i hobby (m.in. wykorzystanie sprzętu elektronicznego w celu uzyskania wiedzy o lokalnie organizowanych wydarzeniach klubów seniora, pielgrzymkach, koncertach); finansów (m.in. wykorzystanie sprzętu elektronicznego do zakładania konta bankowego, zakupów on-line); spraw codziennych (m.in. wykorzystanie sprzętu elektronicznego w celu zaplanowania podróży, zakupu biletów). Po zakończeniu cyklu szkoleń uczestnicy mogą skorzystać z indywidualnych konsultacji z trenerem, a w okresie do 3 miesięcy od ukończonych szkoleń przeprowadzane są 3 czterogodzinne animacje, które pozwalają na utrwalenie zdobytych umiejętności. Udział w szkoleniach jest bezpłatny. Uczestnikom zapewniono materiały szkoleniowe, catering, dowóz na szkolenie (w gminach, które zadeklarowały zapotrzebowanie) oraz opiekę animatora.

#### Projekt pn. „HoCare2.0”

Realizowany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. projekt HoCare2.0 wspiera dostarczanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie domowej opieki zdrowotnej i społecznej skierowanej do osób starszych, poprzez wzmocnienie współpracy w ramach modelu tzw. „poczwórnej helisy” i implementację reguł współtworzenia w terytorialnych ekosystemach innowacji. Model „poczwórnej helisy” zakłada modyfikację realizacji strategii społecznych (np. regionalnych) poprzez współpracę różnych podmiotów funkcjonujących na rynku (np. ośrodków akademickich, przedsiębiorstw, NGO oraz władz publicznych) celem opracowywania i wdrażania innowacji społecznych, co jest wyrazem realizacji idei społeczeństwa obywatelskiego.

Konsorcjum projektu składa się z 11 partnerów z 6 krajów Europy Środkowej. Liderem projektu jest Centralna Śróddunajska Regionalna Agencja Innowacji Nonprofit Ltd. z Węgier. Projekt realizowany jest w okresie od 01.04.2019 r. do 31.03.2022 r. w ramach programu Interreg Central Europe. Budżet projektu wynosi 1 995 503,03 EUR, w tym budżet RARR S.A. – 175 728,40 EUR (w 2019 r. – 20 000,00 EUR).

## **KULTURA ORAZ OCHRONA ZABYTEKÓW I OPIEKA NAD ZABYTEKAMI**

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Prowadzenie instytucji kultury	Wspieranie kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny

2.	Inicjowanie przedsięwzięć popularyzujących kulturę i dziedzictwo regionu	Wspieranie kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami na rzecz pielęgnowania tożsamości i kultury pamięci oraz budowa marek wydarzeń kulturalnych	Wspieranie kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Uczestnictwo w projektach międzynarodowych z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego	Wspieranie kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego, Współpraca międzynarodowa	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Tworzenie innowacyjnej infrastruktury kulturalnej w zakresie ochrony i upowszechnienia dziedzictwa Kresów	Wspieranie kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Zapewnienie środków na realizację zadań przez instytucje kultury	Wspieranie kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Sprawowanie mecenatu nad działalnością kulturalną poprzez ogłaszanie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury i udzielanie dotacji w wyniku rozstrzygnięcia konkursów	Wspieranie kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny.
8.	Przyznawanie nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz stypendiów twórczych	Wspieranie kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
9.	Dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków	Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	Kapitał ludzki i społeczny
10.	Nadzór nad opracowywaniem i realizacją planów ochrony dóbr kultury w okresie klęsk żywiołowych,	Obronność kraju, bezpieczeństwo publiczne,	Kapitał ludzki i społeczny

	zagrożenia i wojny przez instytucje kultury	Wspieranie kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego	
--	---	--	--

#### **Ad. 1. Prowadzenie instytucji kultury**

Instytucje kultury uzyskują osobowość prawną i mogą rozpocząć działalność z chwilą wpisu do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez organizatora. Województwo Podkarpackie jest organizatorem lub współorganizatorem 16 instytucji kultury. Rejestr prowadzony przez Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie obejmuje trzynaście z nich. Są to:

- Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach,
- Centrum Kulturalne w Przemyśle,
- Filharmonia Podkarpacka im. Artura Malawskiego w Rzeszowie,
- Galeria Sztuki Współczesnej w Przemyśle,
- Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku,
- Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej,
- Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu,
- Muzeum Podkarpackie w Krośnie,
- Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyśle,
- Muzeum Okręgowe w Rzeszowie,
- Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie,
- Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie,
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie.

Księgi rejestrowe dla Muzeum – Zamku w Łańcucie oraz Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej prowadzi Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, natomiast księgi rejestrowe dla Muzeum Historycznego w Sanoku prowadzi Powiat Sanocki. Rejestr prowadzony jest na podstawie rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz.U. z 2012 r., poz. 189).

Od 1 stycznia 2019 r. Województwo Podkarpackie objęło z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego współprowadzenie Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyśle, a także wraz z Powiatem Sanockim – współprowadzenie Muzeum Historycznego w Sanoku. Głównym celem współprowadzenia instytucji kultury jest uzyskanie przez nie dodatkowych możliwości i środków finansowych na realizację zadań statutowych oraz zapewnienie im lepszych warunków rozwoju. Restrukturyzacja instytucji kultury miała na celu zmotywowanie do zwiększania inicjatyw, przerwanie stagnacji, zmotywowanie do poszerzania oferty kulturalnej oraz dostosowanie jej do potrzeb mieszkańców.

Nadzór nad wojewódzkimi instytucjami kultury prowadzony był w 2019 roku w oparciu o uchwałę nr 494/10434/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 13 listopada 2018 r. w sprawie zmian zasad sprawowania nadzoru nad instytucjami kultury, których Organizatorem jest Województwo Podkarpackie. Podmiotami zaangażowanymi w realizację zadania są: Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego, samorządowe instytucje kultury i w razie potrzeby biegły/ekspert, jeżeli w toku kontroli konieczne jest przeprowadzenie specjalistycznych badań lub zbadanie określonych zagadnień wymagających szczególnych umiejętności oraz specjalistycznej wiedzy. Kontrole mają na celu wykrycie i niwelowanie powstałych uchybień w funkcjonowaniu jednostki.

W 2019 roku Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego przeprowadził 9 kontroli w samorządowych instytucjach kultury:

- Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie – Struktura organizacyjna Teatru im. Wandy Siemaszkowej w 2018 roku – stan faktyczny a struktura organizacyjna w Regulaminie Organizacyjnym Teatru;
- Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie – Tworzenie baz danych oraz ich przetwarzanie w celu diagnozowania i prognozowania potrzeb kulturalnych przez WDK w latach 2017–2018;
- Galeria Sztuki Współczesnej w Przemyśle – Organizacje wystaw sztuki współczesnej, warsztatów i plenerów plastycznych przez GSW w 2018 r.;
- Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu – Prowadzenie działalności ekspozycyjnej w 2018 roku. Zmiany regulaminu organizacyjnego w Muzeum;
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie – Funkcjonowanie w 2018 roku Dyskusyjnych Klubów Książki;
- Filharmonia Podkarpacka im. Artura Malawskiego w Rzeszowie – Wykonanie zadania zrealizowanego przy wsparciu finansowym Gminy Miasto Rzeszów pn. „Muzyczny Festiwal w Łańcucie”;
- Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej – Zasady i tryb wydawania wewnętrznych aktów normatywnych w latach 2017–2018;
- Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie – Wykonanie zadania zrealizowanego przy wsparciu finansowym Gminy Miasto Rzeszów pn. „TRANS/MISJE Międzynarodowy Festiwal Sztuk”;
- Muzeum – Zamek w Łańcucie – Prowadzenie działalności kulturalnej i edukacyjnej w formie koncertów w roku 2018 r. Wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego w 2019 r. dokonywał analizy planów finansowych oraz ich zmian pod kątem zgodności z obowiązującym stanem prawnym. Analizowano kwartalne sprawozdania z wykonania planów finansowych 16 wojewódzkich instytucji kultury oraz przygotowano dla Sejmiku Województwa uchwały przedstawiające sprawozdania za IV kwartał 2018 r. oraz II kwartał 2019 r. (za II kwartał również Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Rzeszowie). Dokonano analizy rocznych sprawozdań finansowych za rok 2018 wojewódzkich instytucji kultury i przygotowano uchwały zatwierdzające sprawozdania 13 instytucji wpisanych do rejestru instytucji Kultury Województwa Podkarpackiego.

Samorząd Województwa Podkarpackiego udziela wsparcia dla wojewódzkich instytucji kultury w zakresie zabezpieczenia w budżecie województwa środków na realizację zadań inwestycyjnych jednorocznych i wieloletnich, a także zadań remontowych. Dotyczy to zarówno zadań realizowanych ze środków krajowych, jak i zapewnienia wkładu własnego na realizację zadań finansowanych z programów operacyjnych Unii Europejskiej. Udzielone środki z dotacji celowych na te zadania są przekazywane na podstawie zawartych umów dotacyjnych, a następnie podlegają szczegółowemu rozliczeniu po zakończeniu każdego zadania.

W 2019 roku zabezpieczono dotacje z budżetu województwa na wkład własny oraz na realizację zadań dla województwa i wojewódzkich instytucji kultury, w tym m.in. na następujące:

- Przebudowa okna portalowego na Dużej Scenie w budynku Teatru im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie, kwota przyznanej dotacji: 2 818 197,00 zł;
- Dostosowanie budynków Teatru im. W. Siemaszkowej do obowiązujących wymagań ochrony przeciwpożarowej – Etap IV, kwota przyznanej dotacji: 1 500 000,00 zł;
- Podkarpacki Regionalny Fundusz Filmowy – projekt „Wsparcie Produkcji Filmowej”, kwota przyznanej dotacji: 500 000,00 zł;
- Program „Łukasiewicz”, kwota przyznanej dotacji: 140 000,00 zł;
- „Utworzenie Podkarpackiego Centrum Nauki” w ramach RPO WP 2014–2020, kwota przyznanej dotacji: 661 784,00 zł;
- Ochrona różnorodności biologicznej w warunkach in situ i ex situ na terenie ogrodu botanicznego Arboretum w Bolestraszczykach, kwota przyznanej dotacji: 1 028 163,00 zł;

- Modernizacja hydroforni – adaptacja obiektu na pomieszczenie socjalne – Cisowa, kwota przyznanej dotacji: 110 000,00 zł;
- Wykonanie klimatyzacji w budynku przy ul. Sokoła 13 oraz agendach WiMBP w Rzeszowie, kwota przyznanej dotacji: 180 842,00 zł;
- Ratownicze prace zabezpieczające zabytkową XVII w. polichromię w Sali Gościńskiej (Aptecę) budynku zabytkowego Muzeum przy ul. 3 Maja 19 w Rzeszowie, kwota przyznanej dotacji: 117 000,00 zł;
- Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania XVI w. dworu – spichlerza w Zgłobniu na cele biurowe i magazynowe. Regionalna Składnica Zabytków Archeologicznych, kwota przyznanej dotacji: 600 000,00 zł;
- Remont dachu budynku NZOLiOP „Santa Rita” przy ul. Rogozińskiego 30 w Przemyśle, kwota przyznanej dotacji: 200 000,00 zł;
- Prace remontowo-konserwatorskie dachu nad Halą Zaprzęgową Budynku Powozowni (Muzeum – Zamek w Łańcucie), kwota przyznanej dotacji: 180 813,00 zł;
- Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego dawnej Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo-konserwatorskie oraz wykreowanie nowych przestrzeni ekspozycyjnych w budynku Zamku oraz zabytkowym Parku Muzeum – Zamku w Łańcucie OR-KA II, III, IV, VII. Zadanie ujęte w wykazie przedsięwzięć Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego, kwota przyznanej dotacji: 3 660 155,00 zł;
- Prace remontowe, konserwatorskie i budowlane Oranżerii oraz Ujeżdżalni w ramach przedsięwzięcia "Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego dawnej Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo-konserwatorskie oraz wykreowanie nowych przestrzeni ekspozycyjnych OR-KA II, III, IV, VII", kwota przyznanej dotacji: 3 670 560,00 zł;
- „www.muzeach”, kwota przyznanej dotacji: 102 781,00 zł;
- Rewaloryzacja i modernizacja zabytkowych budynków Muzeum Podkarpackiego w Krośnie dla zachowania i prezentacji unikatowego dziedzictwa kulturowego regionu, kwota przyznanej dotacji: 1 877 674,00 zł;
- Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej w celu nadania im nowej funkcji społecznej (Budynek Cechu Rzemiosł Różnych „Zgoda” w Krośnie) – kwota przyznanej dotacji: 369 380,00 zł;
- Restauracja dworu z Brzezin w parku Etnograficznym Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, kwota przyznanej dotacji: 894 000,00 zł;
- Budowa założenia leśnego: zestawienie do stanu surowego zamkniętego stodoły z Leżajska i budowa pieców w leśniczówce Zerwanki, kwota przyznanej dotacji: 360 000,00 zł.

## **Ad.2. Inicjowanie przedsięwzięć popularyzujących kulturę i dziedzictwo regionu**

### Inauguracja ogólnopolskiej konferencji „Indeks Kultury. Indeks Otwarcia”

14 listopada 2019 r. w Rzeszowie miała miejsce inauguracja przedsięwzięcia, które wychodzi naprzeciw potrzebie diagnozowania kultury w jej wszystkich wymiarach oraz projektowania jej przyszłości w ciągle zmieniających się warunkach społeczno-gospodarczych, w oparciu o tak pozyskaną wiedzę. Pierwsza edycja miała na celu stworzenie punktu wyjścia do przyszłych rozważań, tj. odpowiedzi na pytanie, jaki jest obecny stan kultury w Polsce, jaka kultura jest potrzebna i w jakiej przestrzeni powinna być dostępna dla zmieniających się praktyk kulturowych. Prelekcje i dyskusje odbywały się z udziałem ekspertów krajowych i regionalnych oraz publiczności. Planuje się, że tematyka kolejnych edycji konferencji będzie skupiać się wokół poszczególnych pojęć – haseł z dziedziny kultury, które mają posłużyć do definiowania złożoności zjawisk i procesów kulturalnych i kulturowych i tym samym pomóc określić trendy i kierunki rozwoju kultury w regionie na tle tendencji ogólnopolskich i europejskich. Koszt organizacji wyniósł 21 905,00 zł. W konferencji wzięło udział ponad 130 przedstawicieli podmiotów zajmujących się działalnością kulturalną, w tym instytucji kultury oraz środowisk naukowych województwa podkarpackiego.



#### Organizacja Konkursu prac dyplomowych „Dziedzictwo i rozwój Podkarpacia”

Konkurs „Dziedzictwo i Rozwój Podkarpacia” adresowany jest do autorów obronionych prac magisterskich, licencjackich i inżynierskich, którzy zamieszkują województwo podkarpackie lub są słuchaczami szkół wyższych działających na terenie województwa podkarpackiego. Problematyka prac zgłoszonych do konkursu powinna wiązać się z szeroko pojętymi zagadnieniami dziedzictwa i rozwoju regionu.

Pierwsza edycja konkursu została rozstrzygnięta w 2018 roku, zaś zainteresowanie jego formułą umożliwia kontynuację tej inicjatywy. W 2019 r. prowadzono prace przygotowawcze do następnej edycji. Kolejna odsłona Konkursu ma również za zadanie pogłębić i upowszechniać wiedzę na temat Polski południowo-wschodniej, prezentując przy tym zasoby jej dziedzictwa oraz współczesne atuty rozwojowe. Jego realizacja będzie także narzędziem promocji województwa, a także promocji działań absolwentów związanych z regionem bądź z jego uczelniami wyższymi.

W 2019 r. wydano 5 000,00 zł na obsługę graficzno-promocyjną konkursu. Przygotowane elementy identyfikacji wizualnej konkursu posłużą do realizacji profesjonalnych działań promocyjnych w trakcie kolejnych jego edycji.

#### Organizacja wystawy o Kardynale Adamie Kozłowieckim pt. „In nomine Domini” w Rzymie

Województwo Podkarpackie w ramach współpracy regionalnej zorganizowało w Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie wystawę o Kardynale Adamie Kozłowieckim. Była to forma uczczenia ogłoszonego przez papieża Franciszka Miesiąca Misyjnego, ale także wola prezentacji postaci i dokonań kardynała Kozłowieckiego, który wywodził się z terenów naszego regionu i swoją działalnością misyjną potwierdził nie tylko zamiłowanie do tradycji polskiej, ale dał się także poznać jako obrońca praw człowieka i orędownik niepodległości narodów Afryki.

Do realizacji tego zadania wytypowano Fundację im. Księdza Kardynała Kozłowieckiego „Serce Bez Granic” w Hucie Komorowskiej jako podmiot doświadczony w przygotowywaniu tego typu przedsięwzięć. Wystawę w Rzymie prezentowano od 25 października do 3 listopada 2019 r. Obejrzało ją ok. 1 000 osób. Koszt jej organizacji wyniósł 70 000,00 zł.

#### Kontynuacja działań związanych z obchodami 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości

Zrealizowane działania nawiązywały do inicjatyw uruchomionych przez Samorząd Województwa w roku 2018, które tworzyła m.in. seria wydarzeń popularnonaukowych pn. „Spotkania z Niepodległą” koordynowana przez Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego. W ramach kontynuacji działań zorganizowano sesję naukową „W stronę Niepodległej – polska dyplomacja na drodze do traktatu wersalskiego”, która odbyła się 29 listopada 2019 r. w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie, a jej współorganizatorem oprócz Muzeum, był Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie i Instytut Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Wydatki związane z organizacją konferencji dotyczyły kosztów osobowych: udziału prelegentów (2 600,00 zł) oraz obsługi audio-wideo (800,00 zł) organizowanej sesji naukowej. Sesja z roku 2019 nawiązywała do 100. rocznicy konferencji paryskiej i podpisania traktatu wersalskiego, podejmując przy tym istotne wątki regionalne. Wydarzenie zgromadziło ok. 80 osób i zacieśniło współpracę podmiotów organizujących konferencję w zakresie działań na rzecz upowszechniania dziedzictwa narodowego. Konferencję poprzedziła debata oksfordzka młodzieży licealnej z Rzeszowa oraz Leżajska.

#### **Ad.3. Współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami na rzecz pielęgnowania tożsamości i kultury pamięci oraz budowa marek wydarzeń kulturalnych**

Realizacja zadania przyczynia się do wypełniania zobowiązania Województwa Podkarpackiego do działalności w zakresie ochrony wielokulturowego dziedzictwa wynikającego z art. 11 pkt 2 ust. 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa w powiązaniu z par. 8 pkt 1 ust. a, d i g Statutu Województwa Podkarpackiego. Jego celem jest wspieranie, inicjowanie i współorganizacja przedsięwzięć, które służąc wzmocnieniu tożsamości regionalnej opartej na historycznej

wielokulturowości, jednocześnie mają szansę pretendować do miana identyfikatorów podkarpackiej aktywności kulturalnej w kontekście ogólnopolskim i międzynarodowym.

#### Współorganizacja Festiwalu Dziedzictwa Kresów

W 2019 r. Województwo po raz kolejny zaangażowało się (przy wykorzystaniu środków budżetowych na łączną kwotę 44 589,55 zł) we współorganizację Festiwalu Dziedzictwa Kresów, także poprzez udział w tym przedsięwzięciu wojewódzkich instytucji kultury, tj. Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, Centrum Kulturalnego w Przemyślu i Filharmonii Podkarpackiej w Rzeszowie oraz Uzdrowiska w Horyńcu Zdroju. W ramach Festiwalu w dniach 5–6.06.2019 r. w Rzeszowie zorganizowano inauguracyjne spotkanie i warsztaty z cyklu edukacyjno-szkoleniowego dla kadry pedagogicznej z zakresu popularyzacji polskiego dziedzictwa kulturowego wschodnich ziem dawnej Rzeczypospolitej pt. „Kultura pamięci o dawnych Kresach „Kresy w polskiej świadomości narodowej – dziedzictwo i współczesność”. Wzięło w nich udział ok. 80 osób. W dniach 1.08 i 4.08.2019 r. uruchomiono również pociągi nadzwyczajne relacji Jarosław – Basznia – Horyniec Zdrój – Basznia – Jarosław oraz Rzeszów – Basznia – Horyniec Zdrój – Basznia – Rzeszów. Kolejnym przedsięwzięciem był wyjazd edukacyjny do Zadwórze k. Lwowa w dniach 17-18.08.2019 dla 160 uczestników na obchody 99. rocznicy bitwy pod Zadwórzem. Ponadto, w celu określenia kierunków instytucjonalizacji oraz założeń programowych Festiwalu Dziedzictwa Kresów, jako potencjalnego instrumentu tworzenia Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej, Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego zorganizował sympozjum pt. „Polska – Genius loci; Dziedzictwo Kresów a tożsamość i misja kulturotwórcza Podkarpacia” w Dubiecku w dniu 1.02.2019 r. Uczestniczyło w nim ok. 70 osób. Był także współorganizatorem stalowowolskiej edycji „Spotkania z dziedzictwem Kresów”, która odbyła się 1.12.2019 r. i zgromadziła ponad 100 uczestników. Wykonane działania wraz z szeregiem innych przedsięwzięć wszystkich współtwórców Festiwalu pozwoliły przygotować bogaty program całej edycji i zapewnić liczne grono odbiorców. Jednocześnie ich efektem była rozbudowa marki tego wydarzenia kulturalnego, które nabiera charakteru ponadregionalnego, a nawet międzynarodowego, co tworzy solidne podstawy dla dalszego rozwoju tej inicjatywy.

#### Współorganizacja Jubileuszowych XII Obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu na Podkarpaciu

W województwie podkarpackim Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu obchodzony jest od 2008 r. przy udziale jednostek samorządu terytorialnego, stowarzyszeń, instytucji kultury i placówek oświatowych. W 2019 r. wydarzenie to odbywało się w dniach 26 stycznia – 4 lutego i objęło swoim zasięgiem 35 miejscowości, a w ich organizację zaangażowało się ponad 130 podmiotów, które na terenach swojego oddziaływania przygotowały inicjatywy propagujące wiedzę o wielowiekowej obecności społeczności żydowskiej oraz upamiętniające tragiczne losy Żydów podczas II wojny światowej. Województwo Podkarpackie było ich współorganizatorem wraz z Uniwersytetem Rzeszowskim – Zakład Historii i Kultury Żydów w Instytucie Historii przy wsparciu Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie, Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, Podkarpackiego Kuratorium Oświaty, Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie oraz Wspólnoty „Drzewo Oliwne”. Dofinansowanie ze strony Samorządu Województwa wyniosło 20 000,00 zł. We wszystkich wydarzeniach w ramach Międzynarodowego Dnia Pamięci łącznie wzięło udział ok. 1 000 osób.

#### Koncert „Jednego Serca Jednego Ducha”

Koncert „Jednego Serca Jednego Ducha” to największe w Europie przedsięwzięcie służące popularyzacji i promocji muzyki chrześcijańskiej. Odbywa się od 2003 r. w uroczystości Bożego Ciała w Parku Sybiraków w Rzeszowie. Od swojej pierwszej edycji Koncert znacznie zwiększył swój zasięg oddziaływania, bowiem co roku przybywa do Rzeszowa około 40 tys. miłośników muzyki religijnej, tak z kraju, jak też spoza jego granic - wykonawców jak i uczestników. Liczba odbiorców jest zdecydowanie większa, bowiem występy są transmitowane na żywo w Telewizji Trwam i przez Internet. Przez kilka lat Województwo Podkarpackie wspierało Koncert w ramach otwartych konkursów ofert. W edycji

2019, która odbyła się 20 czerwca, z uwagi na rangę przedsięwzięcia i rosnącą popularność wydarzenia, samorząd województwa podkarpackiego był jego współorganizatorem, przeznaczając na ten cel kwotę 50 000,00 zł. W koncercie wzięło udział kilkadziesiąt tysięcy osób (40-50 tys.), zaś z relacji elektronicznej skorzystało 287 201 odbiorców z licznych krajów całego świata. Koncert był także transmitowany na antenie ogólnopolskiej stacji telewizyjnej – Telewizji Trwam.

#### **Ad.4. Uczestnictwo w projektach międzynarodowych z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego**

##### Projekt pn. „ARTISTIC – Valorization of Intangible Cultural Heritage (ICH) Assets for local sustainable Development in CE Regions”

Celem projektu „Waloryzacja zasobów niematerialnego dziedzictwa kulturowego dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju na poziomie lokalnym w regionach Europy Centralnej” jest zidentyfikowanie, wybór i waloryzowanie najcenniejszego niematerialnego dziedzictwa kulturowego w celu wzmocnienia tożsamości i rozwoju obszaru Centralnej Europy. Wypracowywany model ma z jednej strony poprawić kompetencje operatorów niematerialnego dziedzictwa kulturowego w zakresie wdrażania i rozwijania projektów o większej zdolności biznesowej, a z drugiej strony pomaga w tworzeniu okazji umożliwiających dopasowanie pomysłów z zakresu niematerialnego dziedzictwa kulturowego do oczekiwań potencjalnych inwestorów. Projekt łączy w ten sposób aspekty kulturowe i marketingowe. Wartość transnarodową projektu tworzy wspólna strategia oraz wymiana wiedzy pomiędzy podmiotami, a ponadto powiązanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego z podmiotami finansującymi za pośrednictwem panelu inwestycyjnego i synergia z platformami crowdfundingu Centralnej Europy. Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 01.07.2017 r. do 30.06.2020 r. w ramach programu Interreg Central Europe. Liderem projektu jest t2i Technology Transfer and Innovation z Włoch wraz z partnerami z Polski, Włoch, Austrii, Słowenii, Węgier, Niemiec, Republiki Czeskiej, Słowacji, Austrii. Całość budżetu projektu wynosi 2,36 mln EUR, w tym budżet RARR S.A. – 207 tys. EUR (w 2019 r. – 82 679,00 EUR).

##### Projekt pn. „CRinMA – Cultural Resources in the Mountain Areas”

Celem projektu jest usprawnienie polityk regionalnych, a w efekcie zapewnienie większego wsparcia dla obszarów górskich, na których są identyfikowane wartościowe materialne i niematerialne zasoby kulturowe. Podstawą prawną realizacji projektu jest uchwała nr 310/6536/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie podpisania umowy partnerstwa pomiędzy Województwem Podkarpackim a partnerem wiodącym i innymi partnerami projektu CRinMA Cultural Resources in the Mountain Areas. Projekt jest realizowany w ramach Programu Interreg Europe w partnerstwie: Województwo Małopolskie – partner wiodący, Województwo Podkarpackie, Regionalna Agencja Rozwoju Kraju Prešovskiego (Słowacja), Gmina Montalegre (Portugalia), Instytut Rozwoju Gospodarczego Prowincji Ourense (Hiszpania), UNCEM Piemont (Włochy). W realizację projektu zaangażowani są również interesariusze – instytucje kultury oraz inne organizacje, również z województwa podkarpackiego, których działalność wpisuje się w tematykę projektu. W pierwszym półroczu 2019 r. odbyły się dwa warsztaty międzynarodowe. Pierwszy, dotyczący ulepszenia mechanizmów promocji i ochrony dziedzictwa kulturowego, miał miejsce w Montalegre (Portugalia) w terminie 22.01–25.01.2019 r. Oprócz warsztatu, w Hiszpanii na granicy portugalsko-hispańskiej odbyło się spotkanie partnerów i interesariuszy projektu, mające na celu zapoznanie się z rozwiązaniami dotyczącymi promocji i ochrony dziedzictwa kulturowego na pograniczu portugalsko-hispańskim. Partnerzy i interesariusze zapoznali się z działalnością dwóch muzeów: Ecomuseum de Barroso (Portugalia) oraz Museo Galego do Entroido (Hiszpania) w kontekście promocji i ochrony dziedzictwa kulturowego. Drugi warsztat, dotyczący promocji i kreatywnej transformacji dziedzictwa kulturowego, miał miejsce w Bossolasco (Włochy) w terminie 8.04–11.04.2019 r. Oprócz warsztatu odbyło się spotkanie partnerów i interesariuszy projektu, mające na celu zapoznanie się z rozwiązaniami dotyczącymi promocji i transformacji dziedzictwa kulturowego na pograniczu włosko-francuskim. W pierwszym półroczu, w dniu 6.06.2019 r. w Krakowie odbyło się również spotkanie konsultacyjne z partnerami: Województwem Małopolskim oraz Regionalną Agencją

Rozwoju Kraju Prešovskiego (Słowacja). Spotkanie miało na celu omówienie przygotowanego projektu Planu działania (Action Plan). 22.11.2019 r. w Nowym Targu odbyło się spotkanie zatytułowane „Jak wspierać dziedzictwo kulturowe na pograniczu?” W ramach seminarium omówione zostały następujące zagadnienia: „Dziedzictwo kulturowe na pograniczu – doświadczenia i perspektywy Programu Interreg Polska – Słowacja”, „Mikroprojekty – wspieranie lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego na pograniczu, Jak wspierać dziedzictwo na pograniczu?” W ramach ostatniego zagadnienia odbyły się warsztaty dla uczestników seminarium. Po seminarium uczestnicy odbyli wizytę studyjną w Muzeum Drukarstwa w Nowym Targu.

Projekt pn. „Green Screen – Greening the creative industries: improving policy practices for the European audiovisual industry”

Jest to projekt partnerski, którego działania są realizowane w ośmiu regionach UE w celu poprawy polityk i osiągnięcia wymiernego sukcesu w redukcji emisji dwutlenku węgla w przemyśle filmowym i telewizyjnym. Wskazane branże są ważnym czynnikiem przyczyniającym się do wzrostu gospodarczego w całej Europie oraz mają znaczący wkład w rozwój przemysłów kreatywnych w gospodarce europejskiej. Green Screen ma na celu dostosowanie praktyk odnoszących sukcesy przemysłów kreatywnych, standaryzację praktyk środowiskowych i poprawę polityk regionalnych, w taki sposób, aby w całej Europie mogły zostać zaadaptowane zrównoważone metody/narzędzia realizacji produkcji filmowych, telewizyjnych i treści audiowizualnych. Poprzez realizację projektu uczestniczące w nim regiony poprawią bądź usprawnią polityki, aby motywować i wyposażać w wiedzę obecne i przyszłe kadry do podejmowania zrównoważonych praktyk, a tym samym do zmniejszenia emisji CO<sub>2</sub>. Projekt realizowany jest w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2021 r. w ramach programu Interreg Europe. Liderem projektu jest Film London z Wielkiej Brytanii wraz z partnerami z Polski (Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.), Słowacji, Rumunii, Szwecji, Belgii, Francji, Hiszpanii. Całość budżetu wynosi 2 mln EUR, w tym budżet RARR S.A. – 120 tys. EUR (w 2019 r. – 37 219,09 EUR).

Projekt pn. „SACHE – Smart Accelerators of Cultural Heritage Entrepreneurship”

Realizowany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A projekt „Inteligentne akceleratory przedsiębiorczości w zakresie dziedzictwa kulturowego” ma na celu opracowanie i zapewnienie zintegrowanych lokalnych strategii rozwoju opartych na narzędziach i podejściach, które przyspieszają kreatywną przedsiębiorczość w obrębie dziedzictwa kulturowego i wokół niego. Projekt w swoim głównym zamierzeniu ma poszerzyć i wzmocnić rolę miejsc dziedzictwa kulturowego, symboli i wartości, przekształcając je w „Inteligentne akceleratory kreatywnego dziedzictwa przedsiębiorczości” w oparciu o nowo opracowany model Europy Środkowej. Ponadto jego istotnym celem jest opracowanie centralnego modelu europejskiego, którego zadaniem będzie zwiększenie zdolności podmiotów publicznych i prywatnych do promowania zrównoważonego wykorzystania niematerialnego dziedzictwa kulturowego w oparciu o wykorzystanie inteligentnych, innowacyjnych technologii, we współpracy z różnymi przedstawicielami sektora kreatywnego. Projekt realizowany jest w okresie od 01.04.2019 r. do 31.03.2022 r. z partnerami z Państw Europy Środkowej - m.in. z Niemiec, Austrii, Czech, Słowenii, Włoch w ramach Programu Interreg Central Europe. Liderem projektu jest Chamber of Commerce, Industry, Craft and Agriculture of Venice Rovigo – Włochy. Budżet projektu wynosi 2,05 mln EUR, w tym budżet RARR S.A. - 141 tys. EUR (w 2019 r. – 8 515,00 EUR).

Projekt pn. „ALICE – Animation League for Increased Cooperation in Europe”

Celem projektu realizowanego przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. jest umieszczenie europejskiego przemysłu animacji na globalnej mapie świata poprzez współpracę międzyregionalną. Partnerzy projektu badają sposoby wykorzystania przez sektor animacji potencjału w konkurencyjnym środowisku, aby wspólnie opracować kompleksowy plan mający na celu poprawę regionalnych polityk finansowania, szkolenie i zatrzymywanie talentów, wdrażanie innowacyjnych modeli dystrybucji oraz tworzenie klastrów wspierających konkurencyjność MŚP. Projekt realizowany jest w okresie od 01.08.2019 r. do 31.07.2022 r. w ramach programu Interreg Europe. Liderem projektu

jest Wallimage z Belgii wraz z 5 partnerami. Budżet projektu wynosi 1,14 mln EUR, w tym budżet RARR S.A. – 108 tys. EUR (w 2019 r. – 8 000,00 EUR).

#### Projekt pn. „HICAPS – Historical Castle Parks”

Głównym zamierzeniem realizowanego przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. projektu „Historyczne parki zamkowe” jest wzmocnienie potencjału sektora publicznego i prywatnego w celu poprawy zarządzania historycznymi parkami i zwiększenia świadomości na temat parków jako elementów dziedzictwa kulturowego. Podejmowane w ramach projektu inicjatywy obejmują lokalne plany działań, narzędzie wspomagające podejmowanie decyzji do samooceny dla rozwoju lokalnego i regionalnego oraz narzędzie ścieżki dydaktycznej na świeżym powietrzu. Projekt w szczególności dotyczy osób niepełnosprawnych a jego dodatkowym celem jest przetestowanie i opracowanie nowego podejścia w siedmiu obszarach pilotażowych poprzez rewitalizację historycznych ogrodów. Projekt realizowany jest w okresie od 01.06.2017 r. do 31.05.2020 r. w ramach międzynarodowego programu Interreg Central Europe. Konsorcjum projektu składa się z 10 partnerów z 4 krajów Europy Środkowej. Liderem projektu jest Urząd Miasta Velenje ze Słowenii. Całość budżetu projektu wynosi 2 mln EUR, w tym budżet RARR S.A. – 170 tys. EUR (w 2019 r. – 74 tys. EUR).

### **Ad.5. Tworzenie innowacyjnej infrastruktury kulturalnej w zakresie ochrony i upowszechnienia dziedzictwa Kresów**

#### Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej

Instytucjonalizacja Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej (MDKDR) jest realizowana w nawiązaniu do uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXXVII/711/13 z 26 sierpnia 2013 roku, w której wyrażono „intencję utworzenia na terenie województwa podkarpackiego instytucji kultury, której celem będzie prowadzenie działalności na rzecz ochrony, promocji, tworzenia i upowszechniania wiedzy na temat dziedzictwa Kresów dawnej Rzeczypospolitej”. W jej następstwie podjęto w następnych latach działania programotwórcze i koncepcyjne, a także złożono w 2016 r. wniosek do RPO WP 2014–2020 o dofinansowanie projektu pn. „Portal Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej”. Ten ostatni ma być głównym medium i narzędziem interpretacji dziedzictwa dla tworzonej instytucji MDKDR, która będzie korzystać z rozwiązań federacyjnych i koncepcji „muzeum otwartego/muzeum w przestrzeni”. Decyzja o dofinansowaniu projektu „Portal Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej” została zatwierdzona do realizacji uchwałą nr 222/4497/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 11 października 2016 roku. Celem głównym tego projektu jest zwiększenie zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w województwie podkarpackim w procesie świadczenia usług z zakresu kultury, ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego. W roku 2019 przy wsparciu Doradcy Technologicznego rozpoczęto przygotowania do uruchomienia technicznych elementów projektu. Przygotowane zostały dokumentacje przetargowe dla zadań pn. „Wdrożenie systemu i dostawa infrastruktury IT” oraz „Digitalizacja zbiorów”. Zatwierdzono ostatecznie zbiory, których cyfrowe odwzorowania będą prezentowane w portalu, poprzez zawarcie stosownych porozumień z Muzeum – Zamkiem w Łańcucie, Muzeum Kresów w Lubaczowie oraz Arboretum w Bolestraszcach. Rekomendacja Doradcy Technologicznego przygotowana w marcu 2019 r. wskazała, że istnieje konieczność przedłużenia realizacji projektu unijnego do czerwca 2020 r. Przedłużenie zostało potwierdzone stosowną decyzją Instytucji Zarządzającej w lipcu 2019 r. W II połowie roku ogłoszono postępowania na wybór wykonawców zadań „Wdrożenie systemu i dostawa infrastruktury IT” oraz „Digitalizacja zbiorów”. W 2019 r. rozliczony został I etap prac Doradcy Technologicznego w kwocie 54 000,00 zł. W ramach działań okołoprojektowych podjęto ostateczną decyzję o umiejscowieniu redakcji Portalu w strukturach Centrum Kulturalnego w Przemyślu. Podjęto również działania zmierzające do opracowania wytycznych programowych dla pracy przyszłej redakcji. Działania te były koordynowane przez Pełnomocnika Zarządu Województwa ds. realizacji projektu strategicznego MDKDR.

Aktywności okołoprojektowe realizowane na zlecenie Samorządu Województwa Podkarpackiego w 2019 roku to:

- realizacja zadań Pełnomocnika Województwa Podkarpackiego do spraw projektu strategicznego Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej na podstawie uchwały nr 359/7618/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 30 października 2017 roku,
- opracowanie struktury narracji historycznej i założeń programowo-redakcyjnych Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej i konceptualizacja celów programowych i głównych założeń narracyjnych w kontekście misji i wizji MDKDR,
- opracowanie raportu dotyczącego rozwoju Centrum Kulturalnego w Przemyśle w zakresie instytucjonalizacji MDKDR,
- autorskie opracowanie ścieżki tematycznej dla Portalu Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej dotyczącej problematyki dworów i dziedzictwa rodów historycznych dawnej Rzeczypospolitej na terenie województwa podkarpackiego oraz na terenach historycznych dawnej Rzeczypospolitej; propozycja przekazu narracji muzealnej z uwzględnieniem wybranych artefaktów,
- przygotowanie autorskich założeń i modelu przekazu narracyjnego dla ścieżek tematycznych Portalu Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej,
- autorskie opracowanie ścieżki tematycznej dla Portalu Muzeum Dziedzictwa Kresów Dawnej Rzeczypospolitej dotyczącej architektury i krajobrazu Kresów; propozycja przekazu narracji muzealnej z uwzględnieniem wybranych artefaktów.

Na wyżej wymienione formy aktywności, włącznie z wynagrodzeniem Pełnomocnika Zarządu Województwa ds. realizacji projektu strategicznego MDKDR, wydatkowano 113 176,00 zł.

#### **Ad.6. Zapewnienie środków na realizację zadań przez instytucje kultury**

Województwo Podkarpackie za pośrednictwem Departamentu Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego na podstawie przyjętego budżetu przekazuje instytucjom kultury dotacje celowe. W 2019 r. dotacje przekazano m.in. na omówione poniżej przedsięwzięcia.

##### „Przestrzeń otwarta dla muzyki”

Projekt realizowany przez Filharmonię Podkarpacką im. A. Malawskiego w Rzeszowie. Z budżetu Województwa przeznaczono kwotę 175 000,00 zł. Edycja ubiegłoroczna objęła 6 koncertów, które odbyły się na terenie województwa podkarpackiego w okresie od czerwca do grudnia. Z okazji dwusetnej rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki prezentowano zarówno znane i często wykonywane utwory, jak i rzadko grywane dzieła tego wybitnego polskiego kompozytora. Koncerty odbywały się w Rzeszowie, Jaśle, Nowej Dębie, Stalowej Woli, Przemyśle i Jarosławiu. Dzięki temu projektowi Filharmonia dotarła do słuchaczy, którzy nie mają na co dzień możliwości uczestnictwa w tego typu wydarzeniach artystycznych. Liczba odbiorców wyniosła 3 650.

##### „Muzyczny Festiwal w Łańcucie”

Zadanie zostało zrealizowane przez Filharmonię Podkarpacką im. Artura Malawskiego w Rzeszowie. Z budżetu Województwa przeznaczono kwotę 400 000,00 zł. 58. Edycję Muzycznego Festiwalu w Łańcucie zainaugurowano 11 maja 2019 r w sali balowej łańcuckiego zamku. Wystąpił The King's College z Uniwersytetu Cambridge. W wykonaniu zespołu można było usłyszeć przekrój muzyki od baroku po współczesność. Koncert powtórzono w dniu 12 maja. Natomiast 18 maja festiwalowa publiczność miała okazję usłyszeć muzykę F. Chopina, H. Melcera, S. Moniuszki w wykonaniu Krzysztofa Jabłońskiego, u boku którego wystąpiła młoda utalentowana pianistka Rita Shen. Na ten sam dzień zaplanowano także koncert muzyki Krzysztofa Komedy – wybitnego polskiego kompozytora, twórcy muzyki filmowej i niekwestionowanego prekursora jazzu. 19 maja w sali koncertowej Filharmonii Podkarpackiej zaprezentowany został najsłynniejszy i najbardziej wyczekiwany przez publiczność balet

wielkiego rosyjskiego romantyka Piotra Czajkowskiego – „Jezioro Łabędzie” w wykonaniu Artystów Lwowskiego Narodowego Teatru Opery i Baletu im. S. Kruszelnickiej. 20 maja w sali balowej Muzeum – Zamku w Łańcucie gościli artyści z Rumunii – pianistka Mara Dobresco oraz wiolonczelista Andrei Kivu. 21 maja oklaskiwano artystów z Włoch, którzy zaproponowali publiczności „Podróż po włoskiej muzyce od roku 1600 do lat 60. XX wieku. Od Monteverdi’ego do Miny”. Jedną z gwiazd festiwalu był Bartłomiej Nizioł, wybitny polski skrzypek o światowej sławie, który wystąpił w sali balowej 22 maja. W tym samym miejscu 23 maja zagrała także Bilkent Symphony – orkiestra składająca się ze znakomitych artystów z Turcji i 12 innych krajów. Solistą koncertu był Krzysztof Meisinger – jeden z najbardziej fascynujących i charyzmatycznych młodych gitarzystów klasycznych. Wyjątkowym wydarzeniem ubiegłorocznej edycji Festiwalu była uroczysta gala na dziedzińcu Zamku w Krasicy z okazji 200. rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki. 25 maja w Bazylice oo. Bernardynów w Leżajsku zabrzmiała monumentalna Msza h-moll J. S. Bacha. Dzień później podczas finałowego koncertu oklaskiwano maestrię wokalną Piotra Beczały – wielkiej gwiazdy scen operowych i jednego z najwybitniejszych tenorów lirycznych na świecie. Liczba odbiorców 9 486 osób.

#### Międzynarodowy Festiwal TRANS/MISJE – Wschód Sztuki Rzeszów – Batumi – Odessa – Wilno

Zadanie zostało zrealizowane przez Teatr im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie. Współorganizatorami imprezy było Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Gmina Miasto Rzeszów. Z budżetu Województwa przeznaczono na jego realizację 226 000,00 zł. W dniach 22–25 sierpnia 2019 r. w Rzeszowie odbyła się kolejna edycja festiwalu, koncentrującego się na prezentacji spektakli dramatycznych, proponującego widzom pokazy reprezentatywne dla innych dziedzin sztuk: muzyki, tańca, plastyki, filmu. Organizatorem Festiwalu był Teatr im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie przy współpracy następujących partnerów: Państwowego Teatru Dramatycznego im. I. Czawczawadze w Batumi z Gruzji, Odeskiego Ukraińskiego Akademickiego Muzyczno-Dramatycznego Teatru im. W. Wasylka w Odessie oraz Rosyjskiego Teatru Dramatycznego „Na Pohulance” w Wilnie. Na program Festiwalu złożyły się wydarzenia artystyczne w wykonaniu twórców i zespołów z 4 państw – partnerów projektu, w tym: pokazy spektakli, koncerty, wystawy, projekcje filmów. Festiwal ogółem obejrzało ok. 1 350 osób.

#### Współorganizacja XVIII Światowego Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych

Zadanie zostało zrealizowane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie. Z budżetu Województwa przeznaczono na nie kwotę 300 000,00 zł. Organizowany od 50. lat Światowy Festiwal Polonijny Zespołów Folklorystycznych w Rzeszowie jest jedną z najważniejszych tego typu imprez na świecie. W dniach 17–25 lipca 2019 r. odbyła się jego osiemnasta edycja. Wzięły w niej udział 33 zespoły z 14 państw, w tym z Australii, Ameryki Północnej, Ameryki Południowej, Azji i Europy, w sumie około 1 000 osób. Główny trzon imprezy stanowiły dwa koncerty: Folklor Narodów Świata „Z czterech stron” w dniu 22 lipca 2019 r. oraz Koncert Galowy „Póki my żyjemy” w dniu 24 lipca 2019 r., podczas którego pojawiły się nawiązania do przypadającej w 2019 roku 200. rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki. Festiwal rozpoczął się tradycyjnym korowodem ulicami Rzeszowa i koncertem powitalnym „Rzeszów wita Polonię”. Gwiazdą otwarcia w dniu 19 lipca 2019 r. była Halina Młynkowa, która śpiewała niegdyś na Festiwalu jako dziecko. Wśród atrakcji tegorocznej edycji był też Bal Jubileuszowy dla uczestników festiwalu, jarmark festiwalowy, wystawy i wiele innych wydarzeń. Celem Festiwalu jest promocja regionu, w tym polskiej kultury poza granicami kraju. W jego trakcie na terenie województwa zorganizowano 33 koncerty w różnych miastach regionu, w tym m.in. w: Krośnie, Ropczycach, Nowej Dębie, Iwoniczu Zdroju, Przemyślu, Lubaczowie, Stalowej Woli oraz w Przemyślu. W koncertach uczestniczyło około 15 tys. widzów (byli to mieszkańcy Podkarpacia i turyści). Z okazji 50-lecia Festiwalu ukazał się okolicznościowy album, odbyła się także konferencja naukowa na temat roli folkloru i festiwali rzeszowskich w kształtowaniu zainteresowań kulturą polską młodego pokolenia Polonii i Polaków poza granicami kraju.

#### Festiwal Muzyki Pozytywnej w Jarocinie

Zadanie zostało zrealizowane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie. Z budżetu Województwa przeznaczono kwotę 100 000,00 zł. Festiwal odbył się w dniach 28–30.06.2019 r. Festiwal otworzył koncert Natalii Niemen i Michała Zatora w Kościele Parafialnym w Jarocinie, następnie wystąpił Zespół Małgorzata Hutek Trio w przepięknym koncercie psalmów. 29 czerwca 2019 r. wystąpili: Tomek Jasiński, Drabina Jakuba Trio, Anastasis, Armia. 30 czerwca 2019 r., na terenie rekreacyjnym nad zalewem w Jarocinie miały miejsce, m.in. koncerty MałeTGD, Duże TGD, niemaGOtu, Eleni, Raz Dwa Trzy. W ostatnim dniu Festiwalu w sali GOKSiTR w Jarocinie odbyły się warsztaty wokalne z Kamilem Niemcem, pracownikiem Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie, w których uczestniczyła młodzież. Efekt warsztatów grupa przedstawiła razem z gwiazdą – Eleni na scenie podczas niedzielного koncertu. W ramach Festiwalu odbyło się łącznie 12 koncertów. Na terenie rekreacyjnym, w dniach 29–30 czerwca 2019 r. podczas trwania koncertów przeprowadzono akcję artystyczną „Namalować muzykę”. Wydarzenia festiwalowe obejrzało łącznie około 3 000 osób. Celem zadania było ukazanie twórczości muzycznej w kontekście kultury chrześcijańskiej w Polsce oraz wspieranie najwartościowszych zjawisk muzycznych, propagowanie i promocja twórców szerokiego spektrum gatunków muzycznych, obejmującego brzmienia od kompozycji tradycyjnych po muzykę współczesną.

#### V. Podkarpacka Jesień Jazzowa

Zadanie zostało zrealizowane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie. Z budżetu Województwa przeznaczono na nie kwotę 33 000,00 zł. Podkarpacka Jesień Jazzowa organizowana była już po raz piąty. Głównym jej celem jest promocja muzyki improwizowanej oraz ukazanie szerszej publiczności aktywnych koncertowo ośrodków kultury województwa podkarpackiego. Ważne też jest zaktywizowanie społeczności lokalnych do nowych form działalności kulturalnej, jaką są niewątpliwie koncerty muzyki jazzowej. Realizacja zadania przyczyniła się do zebrania wydarzeń jazzowych regularnie odbywających się w regionie, jak również nowych inicjatyw. W ramach przyznanych środków finansowych zorganizowano 4 koncerty. 17 września 2019 r. miał miejsce koncert inauguracyjny w WDK w Rzeszowie, następnie odbyły się dwa koncerty pn. „Czwartki Jazzowe – kontynuacja”, a wydarzenie zakończył w listopadzie 2019 r. koncert „W hołdzie wolności”. Czas pomiędzy wrześniem a listopadem wypełniły koncerty jazzowe, odbywające się w 9 ośrodkach kultury na terenie województwa podkarpackiego. W sumie w wydarzeniach uczestniczyło około 2 000 widzów.

#### Bardzo Młoda Kultura

Zadanie jest realizowane przez Centrum Kulturalne w Przemyślu. Projekt Bardzo Młoda Kultura obejmuje lata 2019–2021. Z budżetu Województwa w 2019 r. przeznaczono na jego realizację 117 960,00 zł. Celem projektu jest wzmocnienie roli edukacji kulturowej w województwie podkarpackim, polepszenie współpracy pomiędzy sektorami kultury i edukacji, pobudzenie kreatywności, innowacyjnego działania, współpracy, zaufania, kompetencji medialnych oraz komunikacyjnych środowiska kultury i oświaty. Odbiorcami projektu są przedstawiciele instytucji kultury (domy i ośrodki kultury, biblioteki, muzea, teatry, galerie), przedstawiciele NGO, placówek edukacyjnych: przedszkoli, szkół, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, świetlic, MDK, przedstawiciele grup nieformalnych, działacze społecznych. Podjęte w ramach realizacji projektu w 2019 r. działania obejmowały:

- badania i diagnozę stanu edukacji kulturowej w województwie: problemy, potrzeby i oczekiwania – raport w wersji elektronicznej;
- spotkania informacyjno-sieciujące w wybranych miastach województwa podkarpackiego (Dębica, Przemyśl, Mielec, Stalowa Wola, Rzeszów, Sanok), liczba uczestników: 101 osób;
- warsztaty i szkolenia dla osób zajmujących się edukacją kulturową w regionie prowadzone przez doświadczonych specjalistów, którzy przekazali umiejętności i kompetencje potrzebne przy realizacji autorskich projektów, liczba uczestników: 76 osób;



- regranting – realizacja autorskich projektów edukacyjno-kulturowych, których uczestnikami były dzieci i młodzież przy współudziale dorosłych, nie wykluczając osób niepełnosprawnych. W ramach regrantingu przeprowadzono dwuetapowy konkurs, na który wpłynęło 23 wnioski. Komisja konkursowa wybrała ostatecznie 7 inicjatyw. Budżet regrantingu wynosił 90 000,00 zł, a wnioskodawcy mogli ubiegać się o finansowanie w wysokości od 5 000,00 zł do 15 000,00 zł. Z wybranymi wnioskodawcami zostały podpisane umowy o współpracy regulujące zasady realizacji projektów. Projekty realizowane były pomiędzy 5 sierpnia a 20 października 2019 r.;
- promocję i reklamę;
- Podkarpacką Giełdę Projektów – podsumowujące rok projektu w województwie podkarpackim spotkanie integracyjne środowiska oświaty i kultury, podczas którego miała miejsce wymiana pomysłów i doświadczeń po realizacji poszczególnych zadań.

#### Podkarpacki Regionalny Fundusz Filmowy – Wsparcie Produkcji Filmowej

Zadanie zostało zrealizowane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie. Z budżetu Województwa przeznaczono na nie kwotę 500 000,00 zł. Przedsięwzięcie pn. Podkarpacki Regionalny Fundusz Filmowy realizowane jest od 2017 r. przez Podkarpacką Komisję Filmową działającą w strukturze Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie. Celem Funduszu jest wspieranie produkcji filmowych związanych z województwem podkarpackim, m.in. poprzez podejmowaną tematykę produkowanych filmów, osoby twórców (przedsiębiorców i specjalistów z branży audiowizualnej działających w regionie), a przede wszystkim poprzez lokalizację w województwie podkarpackim miejsca realizacji filmu. Wyprodukowane w ten sposób filmy mają przyczynić się do kulturalnej, turystycznej i gospodarczej promocji regionu. W 2019 r. odbyła się III edycja Podkarpackiego Regionalnego Funduszu Filmowego. Do konkursu złożono 7 wniosków, z czego zostały wyłonione trzy projekty, tj. „Sonata” (wnioskodawca: Media Brigade Sp. z o.o. sp. k.), „Tarapaty 2” (wnioskodawca: Koi Studio Sp. z o.o.), „Jedyny gatunek w rodzaju człowieka” (wnioskodawca: Human Power Sp. z o.o.). Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie - jako operator funduszu - podpisał stosowne umowy z producentami projektów na łączną kwotę 500 000,00 zł brutto, stając się koproducentem wyłonionych projektów. Ze względu na specyfikę produkcji filmowych będących procesem wieloletnim, środki pochodzące z PRFF zostaną rozliczone po zakończeniu ww. trzech produkcji. Planowany termin rozliczenia końcowego umów z III edycji Podkarpackiego Regionalnego Funduszu Filmowego przypada na 2021 rok.

#### Program „Łukasiewicz”

Jest to przedsięwzięcie dwuletnie wdrażane przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie od 2019 roku. Projekt dotyczy organizacji konkursu na wsparcie finansowe rozwoju projektu (development) filmu o Ignacym Łukasiewiczu, w wyniku którego opracowany zostanie pakiet produkcyjny dla projektu filmowego. Przez „development” rozumie się szereg działań producenckich, których efektem jest powstanie koncepcji filmu zawierającej m.in.: strukturę finansowania, kosztorys, wstępny kalendarzowy plan zdjęć, raport z prac literackich, eksplikację reżyserską, scenariusz, dokumentację lokacji (zdjęciową), listę realizatorów (co najmniej kierownicy pionów operatorskiego, scenograficznego) wraz z ich oświadczeniami o wstępnej woli udziału w przedsięwzięciu. Konkurs, przeprowadzony w 2019 r. skierowany był do producentów filmowych. Do Komisji Konkursowej wpłynęło 5 wniosków, które zostały zakwalifikowane do dalszej oceny eksperckiej, z których wyłoniono jednego zwycięzcę, tj. Dogoda Media Sp. z o.o. z filmem pt. „Nafta”, przyznając dofinansowanie w wysokości 200 000,00 zł, z tego w 2019 r. na podstawie umowy wypłacono I transzę w wysokości 140 000,00 zł. Ma ona posłużyć do przeprowadzenia prac rozwojowych wyłonionego projektu. Po rozliczeniu pierwszej transzy środków w 2019 r. i przedstawianiu przez producenta dokumentów potwierdzających wykonanie prac określonych w umowie, w 2020 r. nastąpi wypłata drugiej transzy w wysokości 60 000,00 zł. W wyniku zakontraktowanych prac powstanie pakiet produkcyjny. Konkurs jest pierwszym etapem programu, którego efektem końcowym będzie powstanie filmu fabularnego, przeznaczonego do szerokiej dystrybucji. Wsparcie finansowe dla produkcji filmu będzie drugim

etapem zadania, a jego realizacja powinna nastąpić do 2022 roku, na który przypada dwusetna rocznica urodzin Ignacego Łukasiewicza.

#### „Kolędowanie na Rzeszowszczyźnie”

Zadanie zostało zrealizowane przez Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. Z budżetu Województwa przeznaczono na nie kwotę 38 000,00 zł. Zasadniczym celem zadania było zebranie kompletnych i wiarygodnych informacji na temat kolędowania, kolęd a także informacji o obrzędowości związanej z tradycjami kolędniczymi i ich współczesnymi przemianami, jakie można zaobserwować na terenach zamieszkałych przez Lasowiaków i Rzeszowiaków, których kulturę dokumentuje kolbuszowskie Muzeum. W ramach projektu dokonano również: rejestracji dokumentów filmowych dotyczących kolędowania, transkrypcji tekstów pieśni, melodii i scenariuszy, a także archiwizacji pozyskanych materiałów. Na podstawie zebranych dokumentów powstała publikacja Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej „Kolędowanie na Rzeszowszczyźnie, licząca 587 stron, wydana w ilości 400 egzemplarzy”.

#### „www.muzeach”

Zadanie realizowane przez Muzeum – Zamek w Łańcucie. Głównym jego celem jest poprawa jakości i dostępu do zasobów kultury w formie cyfrowej oferowanych w internecie m.in. przez Muzeum – Zamek w Łańcucie. Poprzez działania digitalizacyjne, a także wdrażanie innowacyjnych metod udostępniania zbiorów, zwiększona zostanie dostępność do narodowych zasobów kultury w postaci cyfrowej. Do końca 2019 roku zrealizowano m.in. przygotowanie przez pracowników merytorycznych 76 opisów popularyzatorskich oraz 331 opisów metadanych, wraz z ich weryfikacją. Opracowano listę 35 zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie Parku Muzeum (budynki, budowle, rzeźby ogrodowe), które zostaną wpisane do Bazy Danych Systemu Informacji Przestrzennej (GIS). Przeprowadzono szkolenia pracowników z zakresu Prince2, Color Management oraz z zakresu bezpieczeństwa sieci, a także realizowano działania promocyjne.

#### IX Karpacki Festiwal Archeologiczny „Dwa Oblicza” – Trzcina 2019

Zadanie zrealizowane przez Muzeum Podkarpackie w Krośnie. Z budżetu Województwa przeznaczono na nie kwotę 150 000,00 zł. Festiwal jest cykliczną imprezą plenerową organizowaną na terenie Skansenu Archeologicznego w Trzcinicy, która opiera się na rekonstrukcji historycznej i archeologii doświadczalnej związanej z okresem epoki brązu oraz wczesnego średniowiecza. Podczas wydarzenia podejmowana jest próba rekonstrukcji życia naszych przodków. Istotną częścią festiwalu jest rekonstrukcja bitwy armii z wczesnego średniowiecza oraz turnieje bojowe, cieszące się dużą popularnością zarówno wśród odtwórców jak i zwiedzających. W festiwalu uczestniczyło 5 727 osób, a liczba odtwórców i rzemieślników wyniosła niemal 700 osób z Polski, Ukrainy, Słowacji i Węgier.

#### IX edycja Festiwalu „Karpaty zakłete w drewnie”

Zadanie zrealizowane przez Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Z budżetu Województwa przeznaczono na nie kwotę 40 000,00 zł. W ramach festiwalu zorganizowano: jarmark rękodzieła, pokaz wyrobów z drewna, pokaz rzeźbienia piłą motorową, prezentację sprzętu i pokaz ratownictwa Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego Grupa Bieszczadzka oraz prezentację i pokaz sprzętu Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku, a także Ochotniczej Straży Pożarnej Powiatu Sanockiego. Przeprowadzono konkursy, gry i zabawy dla dzieci, jak również degustację dań regionalnych. W części muzycznej festiwalu wystąpiły zespoły prezentujące tradycyjną muzykę łuku Karpat (m.in. utwory łemkowskie, bojkowskie, ukraińskie). Celem festiwalu jest upowszechnianie kultury ludowej pogranicza i równocześnie zapewnienie ciekawej zabawy dla mieszkańców i odwiedzających skansen turystów. W festiwalu uczestniczyło w 2019 r. ok. 3 500 osób.

#### XV Festiwal Żarnowiec 2019

Zadanie zrealizowane zostało przez Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu. Współorganizatorem tej cyklicznej imprezy jest Towarzystwo Operowe i Teatralne w Krośnie.

Z budżetu Województwa przeznaczono na ten cel kwotę 60 000,00 zł. W ramach XV Festiwalu w Żarnowcu odbyło się 5 spektakli i koncertów oraz wystawa czasowa. Wśród wykonawców znaleźli się m.in. soliści Opery Śląskiej w Bytomiu; soliści, orkiestra, chór i balet Państwowego Teatru w Koszycach, Orkiestra Lwowskiego Teatru Narodowego im. Marii Zańkowskiej i soliści Opery Lwowskiej. Spektakle i koncerty odbywające się w plenerze zabytkowego parku Muzeum obejrzało i wysłuchało ponad 3 000 osób, natomiast liczba wykonawców sięgnęła 250. Festiwal odgrywa dużą rolę w promowaniu wysokiej kultury oraz spełnia ważną funkcję edukacyjną, zwłaszcza dla młodzieży. Bogaty program i wysoki poziom artystyczny sprawia, że festiwal cieszy się coraz większym zainteresowaniem, gromadząc uczestników z regionu i z Polski, a także z zagranicy. Ze względu na oddalone od głównych ośrodków miejskich położenie Muzeum, organizacja festiwalu przyczynia się do optymalizacji finansowania kultury, mając na uwadze kryteria demograficzne i geograficzne oraz diagnozowanie potrzeb i warunków kulturowych.

#### Wydanie katalogu zabytków „Judaica w Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku”

Zadanie realizowane przez Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Z budżetu Województwa przeznaczono na nie kwotę 20 000,00 zł. Katalog zabytków pt. „Judaica ze zbiorów Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku – Kulturowe rzemiosło Artystyczne” został opracowany, złożony i wydany w nakładzie 1 000 egz. przez pracowników Muzeum. Katalogowa prezentacja zbioru judaików zawiera 89 eksponatów zgromadzonych przez Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Są to przedmioty związane z religią, kulturą i obyczajowością narodu żydowskiego z zakresu rzemiosła artystycznego, tj. metaloplastyki, ceramiki, szkła i tekstyliów. W katalogu znajduje się ok. 100 barwnych fotografii oraz ornamentów. Prezentację poszczególnych zabytków poprzedzono krótkimi objaśnieniami znaczenia przedmiotów w kontekście religijnym. Skupiono się na ogólnym omówieniu artystycznym eksponatów i wskazaniu analogii formalno-stylistycznych w ramach dostępnego materiału porównawczego. Powstanie kolekcji judaików było wynikiem realizowanej idei zaprezentowania kompletnego obrazu dawnej wsi, ukazującego szeroki przekrój społeczno-religijny środowisk funkcjonujących na terenach objętych zainteresowaniem Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku.

#### Wydanie katalogu „Rzeszowianie – portret własny. Fotografie z kolekcji Edwarda Janusza w zbiorach Muzeum Okręgowego w Rzeszowie”

Zadanie realizowane przez Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Z budżetu Województwa przeznaczono na nie kwotę 28 945,00 zł. Celem zadania było wydanie katalogu „Rzeszowianie – portret własny. Fotografie z kolekcji Edwarda Janusza w zbiorach Muzeum Okręgowego w Rzeszowie”, a przez to upowszechnienie spuścizny rzeszowskiego fotografa Edwarda Janusza, prowadzącego od 1886 r. zakład fotograficzny, po który pozostało tysiące szklanych negatywów. Katalog przedstawia część zasobu fotograficznego archiwów muzealnych z kolekcji Edwarda Janusza. To 800 fotografii wykonanych metodą skanowania i obróbki cyfrowej wybranych negatywów szklanych. Katalog jest dostępny w formie drukowanej i cyfrowej, do pobrania ze strony internetowej Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, co zapewnia dostęp potencjalnych odbiorców do publikacji.

#### „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych”

Zadanie zostało zrealizowane przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Rzeszowie. Z budżetu Województwa przeznaczono na ten cel kwotę 100 218,00 zł. Rzeszowska biblioteka dzięki temu odnowiła i wzbogaciła księgozbiory agend wojewódzkich i czytelnicy głównej o wiele ciekawych wydawnictw książkowych na różnych nośnikach. W ofercie zakupionych i udostępnionych zbiorów znajdują się książki naukowe, popularnonaukowe oraz literatura piękna dla dorosłych, a także dla dzieci i młodzieży. Czytelnicy Biblioteki biorą aktywny udział w doborze zbiorów, dzięki serwisowi internetowemu pod nazwą „zapropnuj zakup książki”, w którym mają możliwość zgłoszenia potrzeby uzupełnienia zbiorów o kolejne ciekawe i interesujące publikacje. Zakupione nowości prezentowane są w formie wystaw i w formie cyfrowej. Realizacja przedsięwzięcia pozwoliła na zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty czytelniczej dla użytkowników, przyczyniając się do wzrostu czytelnictwa.

#### Organizacja Europejskich Dni Dziedzictwa 2019

W 2019 roku w dniach 7–8 oraz 14–15 września odbyła się 27. edycja Europejskich Dni Dziedzictwa pod hasłem przewodnim „Polski splot”. Temat wpisywał się w założenia Programu Wieloletniego „Niepodległa” na lata 2017–2022 i był okazją dla organizatorów wydarzeń do skupienia uwagi nad kwestią tworzenia niepodległego Państwa Polskiego oraz procesu scalania granic po latach zaborów. W województwie podkarpackim koordynatorem regionalnym było Muzeum Podkarpackie w Krośnie. W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa odbyły się m.in. następujące imprezy:

- „Nie tylko Krywulka oraz Mozaika wydarzeń – historyczno-literacka gra miejska”, impreza zorganizowana przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Rzeszowie;
- „Preteksty kulturalne z ziemi włoskiej do Polski oraz Etnosploty – od źródeł do inspiracji”, impreza zrealizowana przez Muzeum Okręgowe w Rzeszowie;
- „Polski splot – impreza plenerowa”, impreza zorganizowana przez Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej;
- „Splot tradycji – moda lat 20”, impreza zorganizowana przez Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku.

Organizacja Europejskich Dni Dziedzictwa przyczynia się do promocji cennych elementów dziedzictwa kulturowego, z wykorzystaniem instrumentów typu kampanie informacyjne regionalne i ogólnopolskie, akcje promocyjne, spotkania, publikacje. Wpływa również na utrzymanie wielokulturowego bogactwa, tożsamości lokalnej i regionalnej m.in. poprzez działania o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim.

#### **Ad.7. Sprawowanie mecenatu nad działalnością kulturalną poprzez ogłaszanie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury i udzielanie dotacji w wyniku rozstrzygnięcia konkursów**

Podstawę do pełnej realizacji tego zadania w ciągu 2019 roku stanowiły uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego, określone cele zadań konkursowych, warunki udziału i realizacji zadań, zasady składania, terminy naboru ofert, terminy realizacji zadań objętych dofinansowaniem oraz obowiązki w zakresie sprawozdawczości, z zachowaniem szczegółowo określonych wymogów dla każdego konkursu odrębnym regulaminem.

W 2019 roku ogłoszono trzy otwarte konkursy ofert na podstawie:

- uchwały nr 11/281/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego z Rzeszowie z 27 grudnia 2018 r. w sprawie ogłoszenia otwartego regulaminu konkursu ofert pn. „Wydarzenia kulturalne” na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury w 2019 r.
- uchwały nr 11/282/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego z Rzeszowie z 27 grudnia 2018 r. w sprawie ogłoszenia otwartego regulaminu konkursu ofert pn. „Regionalne Odcienie kultury” na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury w 2019 r.
- uchwały nr 11/283/18 Zarządu Województwa Podkarpackiego z Rzeszowie z 27 grudnia 2018 r. w sprawie ogłoszenia otwartego regulaminu konkursu ofert pn. „Warsztaty kulturalne i artystyczne” na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury w 2019 r.

W ramach naboru do ww. konkursów zarejestrowano 164 oferty, z czego po weryfikacji pod względem formalnym 134 zakwalifikowano do dalszej oceny merytorycznej, a 30 ofert oceniono negatywnie.

- do konkursu pn. „Wydarzenia kulturalne” zgłoszono 79 ofert,
- do konkursu pn. „Regionalne Odcienie kultury” zgłoszono 42 oferty,
- do konkursu pn. „Warsztaty kulturalne i artystyczne” zgłoszono 43 oferty.

Rozstrzygnięć poszczególnych konkursów, wskazujących wybór podmiotów, nazw zadań i wysokości przyznanych kwoty dotacji dokonano w drodze:

- uchwały nr 32/806/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego z Rzeszowie z 26 marca 2019 r. w sprawie wyboru ofert i udzielenia dotacji w ramach otwartego regulaminu konkursu ofert pn. „Wydarzenia kulturalne” na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury w 2019 r. Dofinansowania w tym konkursie udzielono dla 29 podmiotów na łączną kwotę 425 000,00 zł.
- uchwały nr 32/807/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego z Rzeszowie z 26 marca 2019 r. w sprawie wyboru ofert i udzielenia dotacji w ramach otwartego regulaminu konkursu ofert pn. „Regionalne Odcienie kultury” na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury w 2019 r. Dofinansowania w tym konkursie udzielono dla 14 podmiotów na łączną kwotę 117 000,00 zł.
- uchwały nr 32/808/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego z Rzeszowie z 26 marca 2019 r. w sprawie wyboru ofert i udzielenia dotacji w ramach otwartego regulaminu konkursu ofert pn. „Warsztaty kulturalne i artystyczne” na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie kultury w 2019 r. Dofinansowania w tym konkursie udzielono dla 15 podmiotów na łączną kwotę 116 000,00 zł.

Na realizację wybranych 58 zadań, przekazano dotacje w wysokości ogółem 658 000,00 zł.

#### **Ad. 8. Przyznawanie nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz stypendiów twórczych**

##### Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury

Podstawę prawną do realizacji tego zadania w 2019 roku stanowiła uchwała nr XLI/775/09 z dnia 28 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, zmieniona uchwałą nr XVII/286/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 stycznia 2012 r.

Do 15 kwietnia 2019 r. prowadzono nabór, w trakcie którego wpłynęło 56 wniosków, w tym: 27 wniosków o nagrody zbiorowe i 29 o nagrody indywidualne.

Zgodnie z ww. uchwałą, Zarząd Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę nr 55/1384/19 z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie przyznania indywidualnych i zbiorowych dorocznych nagród finansowych za całokształt działalności oraz za szczególne osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury na ogólną kwotę w wysokości 156 000,00 zł, w tym:

- 64 000,00 zł dla 12 laureatów nagród indywidualnych, w tym 8 nagród za całokształt działalności po 6 000,00 zł każda i 4 nagrody za szczególne osiągnięcia po 4 000,00 zł każda;
- 92 000,00 zł dla 11 laureatów nagród zbiorowych, w tym: 5 nagród za całokształt działalności po 10 000,00 zł każda i 6 nagród za szczególne osiągnięcia po 7 000,00 zł każda.

##### Stypendia twórcze

Realizację zadań związanych z przyznawaniem indywidualnych stypendiów twórczych prowadzono na podstawie regulacji prawnych zawartych w uchwale nr XXIX/546/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 stycznia 2013 r. w sprawie warunków i trybu przyznawania stypendiów osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami.

Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 35/889/19 z dnia 2 kwietnia 2019 r. przyznał dwa stypendia twórcze na łączną kwotę 34 000,00 zł, w tym:

- jedno stypendium w wysokości 20 000,00 zł na projekt twórczy w dziedzinie sztuki wizualne,
- jedno stypendium w wysokości 14 000,00 zł na twórczość w dziedzinie muzyki.

Wręczenia nagród oraz dyplomów dla Stypendystów przez Marszałka Województwa Podkarpackiego odbyło się podczas uroczystej „Gali Nagród”, zorganizowanej w ostatnim tygodniu czerwca.

#### **Ad. 9. Dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków**

Realizację zadań w tym zakresie prowadzono na podstawie uchwały nr XVII/285/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z 30 stycznia 2012 r. w sprawie określenia zasad i kryteriów udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego. W czasie naboru wniosków prowadzonego do 28 lutego 2019 r. wpłynęło 269 wniosków, w tym: 189 złożone przez parafie, 36 złożone przez jednostki samorządu terytorialnego, 34 wnioski złożone przez stowarzyszenia, fundacje oraz inne podmioty. Po ocenie formalnej dokonanej przez pracowników Departamentu Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego do dofinansowania zakwalifikowano 244 wnioski.

Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą nr VIII/139/19 z dnia 27 maja 2019 roku w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego przyznał dofinansowania dla 118 podmiotów na łączną kwotę 4 560 000,00 zł.

Ww. uchwała była dwukrotnie zmieniana: uchwałą nr XI/182/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 sierpnia 2019 r. w związku z rezygnacją jednego podmiotu z dotacji i rozdysponowaniem odzyskanej kwoty dla innych podmiotów oraz uchwałą nr XV/263/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 listopada 2019 r. wprowadzająca zmianę rzeczowego zakresu prac prowadzonych przez trzech beneficjentów dotacji.

#### **Ad. 10. Nadzór nad opracowywaniem i realizacją planów ochrony dóbr kultury w okresie klęsk żywiołowych, zagrożenia i wojny przez instytucje kultury**

Realizację zadań z zakresu obronności i bezpieczeństwa publicznego, wynikających z art. 14 ust. 1 pkt 13, 14 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz innych przepisów prawa, planuje, organizuje, koordynuje oraz nadzoruje Biuro Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Są to zadania i przedsięwzięcia obronne realizowane w ramach pozamilitarnych przygotowań obronnych państwa oraz zadania z dziedziny zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej. Bezpośrednimi wykonawcami zadań są departamenty (komórki równorzędne) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie i wojewódzkie instytucje kultury. W odniesieniu do kompetencji z tego zakresu realizowanych przez Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w 2019 r. zrealizowano następujące zadania:

- udział w szkoleniu seminaryjno-instruktażowym oraz szkolenie dodatkowe z pracownikami prowadzącymi sprawy obronne w wojewódzkich instytucjach kultury,
- udział w konferencji szkoleniowej w dniu 22.05.2019 w Urzędzie Marszałkowskim z zakresu spraw obronnych, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej dla kadry kierowniczej oraz pracowników zatrudnionych na stanowiskach związanych z tą tematyką,
- udział w wojewódzkich ćwiczeniach samorządowych pod kryptonimem „Wrzesień 2019” w dniach 17–18.09.2019 r.

Ponadto nadzorowano:

- realizację szkolenia specjalistycznego w wojewódzkich instytucjach kultury,
- funkcjonowanie elementów systemu powiadamiania i obiegu informacji Marszałka Województwa, sposób realizacji przyjętych zadań oraz współpracę wojewódzkich instytucji kultury z Departamentem Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego,
- znajomość procedur oraz gotowość do realizacji zadań przez pracowników prowadzących sprawy obronne, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej w wojewódzkich instytucjach kultury,

- organizację przygotowania działań obronnych w wojewódzkich instytucjach kultury oraz sposób wykonania otrzymanych w czasie ćwiczenia, ćwiczebnym zadań obronnych podczas wojewódzkiego ćwiczenia samorządowego pod kryptonimem. „Wrzesień 2019”,
- zgodnie z „Planem kontroli problemowych w zakresie wykonywania zadań obronnych w departamentach Urzędu Marszałkowskiego i wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych w 2019 r.” przeprowadzono kontrolę w Arboretum i Zakładzie Fizjografii w Bolestraszcach.

## WSPIERANIE ROZWOJU ROLNICTWA I MODERNIZACJA TERENÓW WIEJSKICH

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Scalenia i wymiany gruntów	Polityka rolna	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
2.	Dysponowanie środkami związanymi z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych	Polityka rolna	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
3.	Prowadzenie spraw związanych z postępowaniami dotyczącymi wyrażania zgód na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	Polityka rolna	Sieć osadnicza
4.	Umorzenia całości lub części należności i opłat rocznych, z tytułu wyłączenia z produkcji gruntów rolnych	Polityka rolna	Sieć osadnicza
5.	Realizacja programu „Podkarpacki Naturalny Wypas II”	Polityka rolna, Ochrona środowiska	Środowisko i energetyka, Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
6.	Realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. „Rola pszczół miodnych w zachowaniu bioróżnorodności w rolnictwie”	Polityka rolna, Ochrony środowiska	Środowisko i energetyka, Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
7.	Wdrażanie Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017–2020	Rozwój obszarów wiejskich, Polityka społeczna	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Sieć osadnicza
8.	Realizacja zadań zapewniających funkcjonowanie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich	Polityka rolna, Rozwój obszarów wiejskich	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny

9.	Realizacja zadań z zakresu gospodarki łowieckiej oraz rybackiej	Polityka rolna, Ochrona środowiska, Rozwój obszarów wiejskich	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Środowisko i energetyka
10.	Promocja tradycyjnej i lokalnej żywności	Polityka rolna, Ochrona środowiska, Rozwój obszarów wiejskich	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Środowisko i energetyka

#### **Ad. 1. Scalenia i wymiany gruntów**

Celem scalenia gruntów jest tworzenie korzystniejszych warunków gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, lasów i gruntów leśnych, racjonalne ukształtowanie rozłogów gruntów, dostosowanie granic nieruchomości do systemu urządzeń melioracji wodnych, dróg oraz rzeźby terenu. Prace te realizowane są w oparciu o ustawę z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 908 z późn. zm.).

Podstawowym źródłem finansowania prac scaleniowych są środki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014–2020, dostępne w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa”. Maksymalna wysokość pomocy na opracowanie projektu scalenia gruntów nie może przekroczyć równowartości kwoty 800 EUR na 1 ha gruntów oraz na wykonanie zagospodarowania poscaleniowego – równowartości 2 000 EUR na 1 ha gruntów objętych postępowaniem scaleniowym dla województwa podkarpackiego.

Samorząd Województwa Podkarpackiego zgodnie z art. 3 ust 4 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów wykonuje prace scaleniowe przy pomocy Podkarpackiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych Rzeszowie.

W 2019 roku Biuro prowadziło scalenia gruntów na terenie powiatów: leżajskiego (5 miejscowości), mieleckiego (2 miejscowości), rzeszowskiego (2 miejscowości), przeworskiego (17 miejscowości), jarosławskiego (8 miejscowości), przemyskiego (2 miejscowości), tarnobrzskiego (1 miejscowość), jasielskiego (3 miejscowości). Prace na kwotę 40 553 689,00 zł obejmowały łącznie powierzchnię 28 644,98 ha na terenie 40 miejscowości.

Scalenia gruntów przyczyniają się do przemian strukturalnych w rolnictwie oraz wspierają procesy modernizacji gospodarstw rolniczych z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań technicznych, z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju rolnictwa.

#### **Ad. 2. Dysponowanie środkami związanymi z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych**

Celem realizacji zadania jest dofinansowanie w formie dotacji dla gmin i powiatów do budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych oraz zakupu sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych. Zadanie realizowane jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1161).

W 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego udzielił dofinansowania ze środków stanowiących dochód budżetu województwa związany z wyłączeniem z produkcji rolniczej gruntów rolnych (art. 22b ustawy o ochronie gruntów rolnych) na podstawie uchwały nr 15/339/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8.01.2019 r. w sprawie „Zasad i trybu postępowania w zakresie dysponowania środkami związanymi z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych”.

W 2019 r. wnioski na dofinansowanie zadań z zakresu budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych złożyło 142 gmin i 1 powiat. Zarząd Województwa Podkarpackiego przeznaczył dla



wnioskujących gmin i powiatu łącznie kwotę 12 803 800,00 zł. Gminy i powiat wykorzystały przyznaną dotację w wysokości 12 594 548,32 zł, co przyniosło efekt w postaci modernizacji 99,943 km dróg. Działania te wpływają na poprawę infrastruktury wiejskiej poprzez podniesienie jakości zmodernizowanych dróg dojazdowych do gruntów rolnych, które stanowią własność gmin i nie są zaliczane do kategorii dróg publicznych zgodnie z ustawą o drogach publicznych.

Wnioski o dotację na zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych złożyło w 2019 r. 4 powiaty na łączną kwotę 46 700,00 zł. Potrzeby tych starostw zostały uwzględnione przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w całości. W ostatecznym rozliczeniu starostwa otrzymały łącznie 46 145,15 zł dofinansowania zakupu wnioskowanego sprzętu i oprogramowania. Dofinansowanie zakupu sprzętu i oprogramowania dla powiatów przyczynia się do doposażenia biur powiatowych w sprzęt niezbędny do obsługi spraw związanych z ochroną gruntów rolnych.

#### **Ad. 3. Prowadzenie spraw związanych z postępowaniami dotyczącymi wyrażania zgód na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne**

Celem zadania jest ograniczenie przeznaczania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne. Zadanie realizowane jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, stanowiących użytki rolne klas I–III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz pozostałych gruntów leśnych wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

W 2019 roku złożono ogółem 41 wnioski, w tym:

- 16 wniosków o wyrażenie zgody na przeznaczenie gruntów rolnych klas II, III, IIIa, IIIb na cele nierolnicze na łączną powierzchnię wnioskowaną 198,1779 ha,
- 8 wniosków o wyrażenie zgody na przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa na łączną powierzchnię wnioskowaną 12,6265 ha,
- 17 wniosków o wyrażenie zgody na przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa na łączną powierzchnię wnioskowaną 15,4388 ha.

Planowane przeznaczenie gruntów po zmianie to: zabudowa mieszkaniowa, zabudowa usługowa, obiekty produkcyjne, składy i magazyny oraz usługi, tereny cmentarza, tereny parkingów, zieleń urządzone, tereny eksploatacji złóż naturalnych, drogi publiczne (główne, zbiorcze, lokalne, dojazdowe), drogi wewnętrzne, tereny infrastruktury technicznej – gazownictwo (gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200) wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową, tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetycznej (linia elektroenergetyczna 110 kV), teren infrastruktury technicznej (ujęcie wody „Krasne”), tereny zieleni urządzonej – park miejski, tereny zieleni niskiej.

Działania te wpływają głównie na politykę przestrzenną w gminach (w wymiarze lokalnym) oraz w wymiarze krajowym poprzez zabezpieczenie elementów środowiska przyrodniczego mających wpływ na zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju, tj. ochronę najcenniejszych gleb w kraju (klas I–III), które stanowią zaledwie ok. 24% w skali kraju.

#### **Ad. 4. Umorzenia całości lub części należności i opłat rocznych, z tytułu wyłączenia z produkcji gruntów rolnych**

Podmiot, która uzyskał zezwolenie na wyłączenie gruntów z produkcji, jest obowiązany uiścić należność i opłaty roczne. Obowiązek taki powstaje od dnia faktycznego wyłączenia gruntów z produkcji. Opłatę roczną za dany rok uiszcza się w terminie do dnia 30 czerwca danego roku.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, Marszałek Województwa

Podkarpackiego może umorzyć całość lub część należności i opłat rocznych w odniesieniu do gruntów rolnych w przypadku inwestycji zmierzającej do osiągnięcia celów publicznych (między innymi cmentarzy, budowy i utrzymywania pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, państwowych szkół wyższych, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych i obiektów sportowych, wydzielanie gruntów pod drogi publiczne i drogi wodne itd.).

W roku 2019 Marszałek Województwa Podkarpackiego rozpatrzył 150 wniosków o umorzenie należności i opłat rocznych z tytułu wyłączenia z produkcji gruntów rolnych na łączną kwotę 599 197,00 zł, a także 5 wniosków o rozłożenie zaległości na raty.

#### **Ad. 5. Realizacja programu „Podkarpacki Naturalny Wypas II”**

„Program aktywizacji gospodarczo-turystycznej województwa podkarpackiego poprzez promocję cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów łąkowo-pastwiskowych z zachowaniem bioróżnorodności w oparciu o naturalny wypas zwierząt gospodarskich i owadopylność (Podkarpacki Naturalny Wypas II)” realizowany jest przez Samorząd Województwa Podkarpackiego w oparciu o uchwałę nr 269/5390/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 7 lutego 2017 r., uchwałę nr 279/5572/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 lutego 2017 r., a także przyjmowany na dany rok Program współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Głównym celem tego Programu jest zachowanie różnorodności biologicznej oraz krajobrazu charakterystycznego dla terenów województwa oraz lepsza ochrona środowiska przyrodniczego bogatego pod względem różnorodnej flory i fauny, poprzez prowadzenie wypasu na terenach cennych przyrodniczo, krajobrazowo i turystycznie, a także poprawa owadopylności.

Realizacja Programu przewidziana jest na lata 2017–2020. Podstawę jego finansowania stanowią środki pochodzące z budżetu Województwa Podkarpackiego w wysokości 10 751 361,00 zł oraz dotacje pozyskane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie w kwocie 217 163 zł; razem: 10 968 524,00 zł. Program wdrażany jest przez Departament Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego.

Zadanie realizowane jest w oparciu o otwarty konkurs ofert, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 688 z późn. zm.). W 2019 r. zadanie było realizowane na podstawie uchwały nr 36/940/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 kwietnia 2019 r. W ramach otwartego konkursu ofert, w terminie określonym w Regulaminie Konkursu, wpłynęło 7 ofert. Zarząd Województwa Podkarpackiego, biorąc pod uwagę listę ofert rekomendowanych do otrzymania dotacji a także realizację ważnego dla regionu zadania służącego ochronie bioróżnorodności, dokonał wyboru ofert i udzielił dotacji wszystkim podmiotom biorącym udział w konkursie.

Na realizację zadań w ramach powyższego konkursu w 2019 r. przeznaczono kwotę 3 314 085,00 zł (wydatkowano 2 648 815,02 zł). Dotacją objęto ogółem 674 rolników (jako pośrednich beneficjentów programu) posiadających trwałe użytki zielone oraz zwierzęta gospodarskie. Łączna powierzchnia łąk i pastwisk, na których prowadzona jest ekstensywna gospodarka pastwiskowa w ramach Programu wynosiła 15 146,11 ha. Ilość wypasanych zwierząt wyniosła ogółem 13 236 szt., w tym 9 305 szt. bydła, 336 koni, 2 165 owiec, 611 kóz oraz 819 szt. jeleniowatych.

W oparciu o udzieloną dotację w 2019 r. zrealizowano łącznie 57 działań szkoleniowo-edukacyjnych dla rolników i pszczelarzy oraz kampanii promocyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży.

W 2019 r. działania promocyjne Programu prowadzono podczas następujących wydarzeń:

- 600 lat rodziny i wspólnoty – piknik rodzinny w ramach obchodów jubileuszu 600-lecia wsi Odrzechowa, w dniu 2 czerwca 2019 r. w miejscowości Odrzechowa w Gminie Zarszyn. Głównym organizatorem tego wydarzenia było Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Odrzechowa;

- IV Festiwal Produktów Lokalnych i Tradycyjnych, w dniu 16 czerwca 2019 r. w Ustrzykach Dolnych. Promocja przeprowadzona została przez Bieszczadzkie Stowarzyszenie Rolników w Bandrowie Narodowym;
- „Święto Miodu”, w dniach 24–25 sierpnia 2019 r. na Przemyskim Rynku. Promocja przeprowadzona była w dniu 24 sierpnia 2019 r. przez Związek Pszczelarzy Ziemi Przemyskiej;
- XIX Dożynki Województwa Podkarpackiego połączone z XXXVI Dożynkami Archidiecezji Przemyskiej, w Markowej w dniu 25 sierpnia 2019 r. Promocja przeprowadzona została przez Mroczka Trafunek Spółkę Komandytową z siedzibą w Nowym Żmigrodzie;
- Uroczysta sesja Sejmiku Województwa Podkarpackiego VI kadencji w dniu 26 listopada 2019 r. w Rzeszowie, upamiętniająca 20. rocznicę powstania Województwa Podkarpackiego. Promocja przeprowadzona została przez Mroczka Trafunek Spółkę Komandytową z siedzibą w Nowym Żmigrodzie;
- spotkanie podsumowujące trzeci rok realizacji II edycji Programu „Podkarpacki Naturalny Wypas II”, w dniu 19 grudnia 2019 r. w Sali Konferencyjnej Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale. Realizację usługi polegającej na organizacji spotkania zlecono Podkarpackiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego w Boguchwale.

W ramach programu „Podkarpacki Naturalny Wypas II” zrealizowano także dwa omówione poniżej działania:

„Monitoring przyrodniczy wpływu wypasu zwierząt gospodarskich na ograniczenie występowania Barszczu Sosnowskiego oraz różnorodność biologiczną wybranych terenów łąkowo-pastwiskowych województwa podkarpackiego objętych formami ochrony przyrody.”

Działanie polegało na przeprowadzeniu:

- monitoringu przyrodniczego terenów łąkowo-pastwiskowych województwa podkarpackiego, na których prowadzony jest wypas zwierząt gospodarskich w ramach Programu „Podkarpacki Naturalny Wypas II”, a jednocześnie objętych co najmniej jedną formą ochrony przyrody;
- monitoringu przyrodniczego terenów łąkowo-pastwiskowych województwa podkarpackiego, na których realizowane jest działanie służące zwalczaniu Barszczu Sosnowskiego poprzez prowadzenie naturalnego wypasu zwierząt, a jednocześnie objętych co najmniej jedną formą ochrony przyrody.

Z przeprowadzonego monitoringu sporządzone zostały raporty, które stanowią cenne źródło informacji na temat wartości przyrodniczej prowadzonych działań, ich wpływu na różnorodność biologiczną objętych wypasem terenów oraz diagnozowania potrzeb, jakie występują w środowisku odnośnie prowadzenia takich działań w przyszłości.

„Szkolenia informacyjne na temat szkodliwości barszczu Sosnowskiego oraz działania służące jego zwalczaniu w celu ochrony różnorodności biologicznej cennych terenów województwa podkarpackiego w ramach programu Podkarpacki Naturalny Wypas II”

W ich ramach zrealizowano dwa działania polegające na przeprowadzeniu:

- dwóch szkoleń informacyjnych skierowanych do zainteresowanych mieszkańców województwa, na temat szkodliwości barszczu Sosnowskiego, jego wpływu na różnorodność biologiczną terenów cennych przyrodniczo oraz metod jego zwalczania ze szczególnym uwzględnieniem wypasu zwierząt gospodarskich. Szkolenia były kierowane do mieszkańców Województwa Podkarpackiego, w szczególności mieszkających na terenach, gdzie występuje problem z inwazją barszczu Sosnowskiego. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach – 53 osoby;
- działań służących zwalczaniu oraz zapobieganiu rozprzestrzenianiu się barszczu Sosnowskiego na terenach województwa podkarpackiego objętych formami ochrony przyrody. Działania te były prowadzone przy udziale zwierząt gospodarskich, poprzez naturalny wypas tych zwierząt na terenach, na których potwierdzone zostało występowanie barszczu Sosnowskiego. Realizacji tego działania podjęto się na terenie miejscowości Płonna, gmina Bukowsko, powiat sanocki oraz miejscowości Trzcianiec, gmina Ustrzyki Dolne, powiat bieszczadzki. Na łącznej powierzchni 177,06 ha trwałych użytków zielonych, które objęte były formami ochrony przyrody i na których

występował barszcz Sosnowskiego, prowadzony był wypas 150 sztuk bydła i 330 sztuk owiec. Wypas odbywał się do końca września 2019 r.

#### **Ad. 6. Realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnej pn. „Rola pszczół miodnych w zachowaniu bioróżnorodności w rolnictwie”**

Głównym celem kampanii jest powiększenie bazy pożytków poprzez zakup i posadzenie jak największej ilości drzew miododajnych w naszym województwie oraz poprawa świadomości społecznej. W ostatnich latach mamy do czynienia z rosnącym zagrożeniem dla pszczół spowodowanym szeroko pojętą działalnością człowieka, zmniejszaniem się bazy pożytków pszczelich oraz szerzeniem się chorób dziesiątkujących pasieki. Ta trudna sytuacja skłoniła Samorząd Województwa do podjęcia działań w tym zakresie.

W 2019 roku przeprowadzono następujące działania związane z tym zadaniem:  
„Sadzenie drzew miododajnych, sposobem na ochronę bioróżnorodności w województwie podkarpackim”

W celu realizacji zadania opracowano regulamin akcji oraz formularz zgłoszeniowy, który skierowano do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego.

Do współpracy w ramach tego działania zgłosiło się 4 miasta na prawach powiatu, 11 powiatów oraz 79 gmin – łącznie 94 jednostki samorządowe z terenu województwa. Jednostkom samorządowym oraz Wojewódzkiemu Związkowi Pszczelarzy w Rzeszowie przekazano łącznie 8 000 drzew miododajnych w tym: 3 500 szt. lipy, 3 500 szt. klonu i 1 000 szt. akacji. W celu zakupu drzewek została przeprowadzona procedura udzielania zamówień publicznych. W ramach potwierdzenia zrealizowania zadania, jednostki samorządu terytorialnego nadesłały sprawozdania wraz z dokumentacją fotograficzną z przeprowadzonych nasadzeń.

Organizacja konkursu na „Najbardziej aktywne koło pszczelarskie z terenu województwa podkarpackiego”

Głównym celem przeprowadzenia konkursu jest aktywizacja środowiska pszczelarzy zrzeszonych w Wojewódzkim Związku Pszczelarzy w Rzeszowie oraz docenienie działań poszczególnych kół ukierunkowanych na rozwój oraz poszerzanie działalności.

W ramach konkursu w 2019 r. wpłynęło łącznie 17 ankiet od kół pszczelarskich z terenu województwa podkarpackiego. Na podstawie przyznanej punktacji, komisja konkursowa powołana przez Marszałka Województwa Podkarpackiego wybrała po jednym kole, które uzyskało najwyższą liczbę punktów, z każdej spośród trzech ustalonych kategorii, tj.: w kategorii kół małych – Gminne Koło Pszczelarzy w Trzebownisku, w kategorii kół średnich – Regionalne Koło Pszczelarzy „Barć” w Bielińcu, w kategorii kół dużych – Powiatowy Związek Pszczelarzy w Lubaczowie. Dla laureatów konkursu ufundowane zostały miodarki uniwersale elektryczne o pojemności 150 l. W wyniku analizy złożonych ankiet komisja konkursowa postanowiła przyznać wyróżnienie dla Rejonowego Koła Pszczelarzy w Rzeszowie, które wyróżnia się pod względem liczby zrzeszonych członków oraz pod względem ilości rodzin pszczelich. Nagrodą za wyróżnienie były dwa odstojniki do miodu o pojemności 30 l oraz refraktometr.

Zadanie realizowano w okresie od 19.09.2019 r do 20.11.2019 r. przez Departament Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego. Całkowita kwota wydatkowana na realizację zadania w 2019 r. to 102 098,00 zł w tym: na zakup drzew miododajnych – 90 500,00 zł (w tym dotacja z WFOŚiGW – 71 000,00 zł), na nagrody w konkursie – 11 598,00 zł.

#### **Ad. 7. Wdrażanie Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017–2020**

Podkarpacki Program Odnowy Wsi (PPOW) na lata 2017–2020 polega na wspieraniu obszarów wiejskich związanych z rozwijaniem pozarolniczych form aktywności mieszkańców wsi. Jego zadaniem

jest integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej poprzez realizację działań mających na celu zaspokajanie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego, a także modernizacja przestrzeni wiejskiej.

Program przyjęto 28 marca 2017 roku uchwałą nr 287/5776/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Zadanie realizowane jest przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich. W 2019 roku uchwałą Nr 32/857/19 z 27.03.2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie zmienił Program wprowadzając nową inicjatywę pn. „Uniwersytet Samorządności”.

#### Realizacja zadań wynikających z Sołeckich Strategii Rozwoju Wsi

Rolą Programu jest wsparcie inicjatyw mieszkańców na rzecz rozwoju własnej miejscowości, opartych o oddolnie wypracowane przez społeczności Sołeckie Strategie Rozwoju Wsi (SSRW). PPOW jest skierowany do gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, które zgłosiły swoje zadania uprzednio wskazane przez sołectwa ze swojego terenu w SSRW. Kwota dofinansowania z budżetu województwa podkarpackiego do jednego projektu wynosi maksymalnie 10 000,00 zł, pozostałą część (min. 50% kosztów inwestycji) pokrywa gmina.

Do Programu przystąpiło łącznie 97 sołectw. Zgodnie z zapisami programowymi, w 2019 r. beneficjenci, którzy zgłosili się do PPOW w 2017 r., zyskali możliwość zmiany sołectwa ubiegającego się o dofinansowanie. W związku z tym 29 gmin wyraziło wolę zmiany miejscowości.

W ramach naboru, który odbył się w terminie od 1 lutego 2019 r. do 8 marca 2019 r., złożonych zostało 78 wniosków o przyznanie pomocy. Łączna wartość złożonych aplikacji wyniosła 2 408 230,84 zł, z czego wnioskowana kwota pomocy to 767 695,00 zł. Dotacje na realizację zadań uzyskało 76 gmin na kwotę 757 695,00 zł (do wysokości środków zabezpieczonych w budżecie województwa). Umowy z beneficjentami zostały zawarte w lipcu i sierpniu 2019 r.

Realizacja inwestycji trwała do 30 listopada 2019 r. W terminie tym do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie wpłynęło 75 rozliczeń. Do 31 grudnia 2019 r. została wypłacona pomoc finansowa w postaci refundacji poniesionych kosztów w wysokości 745 572,88 zł.

W 2019 r. realizując zadania w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi mieszkańcy przepracowali nieodpłatnie na rzecz swoich miejscowości 2 733,5 godzin. Jest to istotny element programu, ponieważ wzmacnia poczucie wspólnoty wśród mieszkańców, którzy są inicjatorami i wykonawcami realizowanych zadań. W realizowanych projektach wzięło udział w sumie 214 partnerów. W 2019 r. beneficjenci prowadzili działania informacyjne i promocyjne na rzecz programu poprzez m.in.: zamieszczenie informacji o programie na gminnych serwisach internetowych, opublikowanie artykułów w lokalnej prasie dotyczących realizacji zadań z PPOW, a także poprzez organizację imprez o charakterze promocyjnym.

#### Realizacja inicjatywy „Uniwersytet Samorządności”.

Powstanie „Uniwersytetu Samorządności” ma na celu wdrażanie działań ukierunkowanych na wspieranie idei społeczeństwa obywatelskiego na obszarach wiejskich. Jest to pierwsza tego typu Inicjatywa w Polsce, współfinansowana ze środków pochodzących z budżetu Województwa Podkarpackiego.

Głównym założeniem „Uniwersytetu Samorządności” jest stworzenie warunków do przeprowadzenia inicjatyw edukacyjnych polegających na organizacji szkoleń, zajęć, kursów, warsztatów, które stanowiłyby odpowiedź na całość potrzeb społeczności lokalnych w zakresie samorządności, których realizacja pozwoli podnieść poziom świadomości i aktywności społecznej na obszarach wiejskich województwa podkarpackiego. Program zakładał powstanie przynajmniej jednej placówki „Uniwersytetu Samorządności” w każdym z 21 powiatów województwa podkarpackiego. Realizacja koncepcji „Uniwersytetu Samorządności” obejmuje wykonanie dwóch etapów.

I etap – inwestycyjny, związany był z przygotowaniem niezbędnej infrastruktury na potrzeby przeprowadzania zakładanych form edukacyjnych, został wykonany i rozliczony w 2019 roku. Kwota pomocy finansowej dla gminy z przeznaczeniem na realizację zadania wynosi do 50% całkowitej wartości tego zadania i nie może przekroczyć 15 000 zł. Zaplanowane na 2020 r. wdrożenie II etapu

polegać będzie na realizacji założeń edukacyjnych z wykorzystaniem stworzonej infrastruktury za pośrednictwem podmiotów szkolących.

W ramach naboru, który odbył się w terminie od 15 kwietnia 2019 r. do 10 maja 2019 r., złożonych zostało 27 wniosków o przyznanie pomocy (z terenu 16 powiatów). Dotacje na realizację zadań uzyskało 16 gmin na kwotę 232 468,00 zł (po jednej gminie z każdego powiatu). Umowy z beneficjentami zostały zawarte w lipcu i sierpniu 2019 r.

Realizacja inwestycji trwała do 30 listopada 2019 r. W terminie tym do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie wpłynęło 16 rozliczeń. Do 31 grudnia 2019 r. została wypłacona pomoc finansowa w postaci refundacji poniesionych kosztów w wysokości 225 057,00 zł.

#### Konkurs „Piękna Wieś Podkarpacka 2019 r.”

W ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi 2017–2018, na podstawie uchwały nr 60/1490/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 09.07.2019 r., zrealizowano konkurs „Piękna Wieś Podkarpacka”. Stanowi on integralną część Programu i ma na celu ukazanie zarówno piękna wiejskiego krajobrazu, jak również dbałości mieszkańców o swoje otoczenie.

W roku 2019 do konkursu zgłosiło się 19 gmin. Po weryfikacji wniosków, do dalszego etapu zakwalifikowało się 10 sołectw, na terenie których przeprowadzono wizje lokalne. Komisja wyłoniła laureatów konkursu. Pierwsze miejsce zajęło sołectwo Hermanowa (gm. Tyczyn), kolejne – Handzlówka (gm. Łańcut) oraz Huta Komorowska (gm. Majdan Królewski).

Poniżej w tabeli zestawiono informacje na temat realizacji Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi w okresie 2017–2019

Lata/ działania	Liczba beneficjentów (złożonych wniosków)	Kwota pomocy wg złożonych wniosków (wnioskowana) [zł]	Liczba beneficjentów którzy otrzymali pomoc finansową	Kwota pomocy wg podpisanych umów [zł]	Liczba beneficjentów którym wypłacona została kwota pomocy	Kwota pomocy wg rozliczeń (wypłacona) [zł]
2017 SSRW	96	946 778,05	69	681 190,68	64	626 300,29
2018 SSRW	87	857 411,00	68	673 474,00	64	629 379,57
2019 SSRW	77	767 695,00	76	757 695,00	75	745 572,88
2019 US	27	394 918,00	16	232 468,00	16	225 057,00
<b>Razem:</b>	<b>287</b>	<b>2 966 802,05</b>	<b>229</b>	<b>2 344 827,68</b>	<b>219</b>	<b>2 226 309,74</b>

#### **Ad. 8. Realizacja zadań zapewniających funkcjonowanie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich**

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW) ma charakter otwarty. Skupia struktury administracyjne na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym oraz zainteresowane podmioty, które przyczyniają się do rozwoju obszarów wiejskich oraz mają w sposób bezpośredni i pośredni wpływ na lepsze wykorzystanie instrumentów Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Głównym celem sieci, zarówno na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym, jak i wspólnotowym, jest zapewnienie efektywnego i dynamicznego rozwoju obszarów wiejskich przez wymianę informacji i rozpowszechnianie dobrych praktyk w zakresie realizowanych programów/operacji dotyczących obszarów wiejskich oraz zapewnienie efektywnej oceny wdrażania tych instrumentów.

Jednostka Regionalna realizuje operacje własne i partnerów sieci w oparciu o sporządzony w dwuletnim cyklu Plan operacyjny, który jest przygotowywany na podstawie wniosków o wybór operacji Partnerów sieci oraz operacji własnych. Plan ten jest akceptowany przez Wojewódzką Grupę Roboczą ds. KSOW, następnie zatwierdzany przez Zarząd Województwa, a ostatecznie przez Grupę Roboczą ds. KSOW.

Plan Operacyjny na lata 2018–2019 był realizowany w II etapach:

- I etap: od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. W jego ramach wydatkowano kwotę w wysokości 702 440,45 zł, w tym:
  - na projekty własne: 298 980,71 zł,
  - na projekty partnerów: 332 107,74 zł,
  - na Plan Komunikacyjny: 71 352,00 zł.

Drugi Konkurs (2/2018) dot. naboru wniosków do Planu operacyjnego KSOW na lata 2018–2019 (etap I 2018 r.) trwał w okresie od 22 stycznia do 6 lutego 2018 r. W ramach ogłoszonego konkursu do jednostki regionalnej wpłynęło 32 wnioski. Ostatecznie, po dokonaniu oceny wniosków, na liście wybranych operacji znalazło się 18 projektów, z czego 17 zostało zrealizowanych (jeden Partner Sieci zrezygnował z realizacji operacji przed zawarciem umowy).

O kwalifikacji operacji na listę rankingową do dwuletniego planu operacyjnego decydowała suma uzyskanych punktów przyznanych na podstawie kryteriów oceny. W pierwszej kolejności kwalifikowały się te operacje, które uzyskały największą liczbę punktów.

W ramach operacji własnych zrealizowano: EKO GALĘ – międzynarodowe targi produktów i żywności wysokiej jakości oraz Podkarpackie Święto Miodu.

- II etap: od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. W ramach II etapu wydatkowano kwotę w wysokości: 945 004,08 zł, w tym:
  - na projekty własne: 380 551,33 zł,
  - na projekty partnerów: 455 132,75 zł,
  - na Plan Komunikacyjny: 109 320,00 zł.

Trzeci Konkurs (3/2019) dot. naboru wniosków do Planu operacyjnego KSOW na lata 2018–2019 (etap II 2019 r.) trwał w okresie od 4 lutego do 18 lutego 2019 r. W ramach ogłoszonego konkursu do jednostki regionalnej wpłynęło 31 wniosków. Ostatecznie, po dokonaniu oceny wniosków, na liście wybranych operacji znalazło się 18 projektów, z czego 17 zostało zrealizowanych (jeden Partner Sieci zrezygnował z realizacji operacji przed zawarciem umowy).

W ramach II Etapu planu w 2019 r. zrealizowano 4 operacje własne: EKO GALĘ – międzynarodowe targi produktów i żywności wysokiej jakości, Podkarpackie Święto Miodu, udział w Dożynkach Prezydenckich w Spale oraz Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania.

## **Ad. 9. Realizacja zadań z zakresu gospodarki łowieckiej oraz rybackiej**

### Zezwolenia na odstępstwo od zakazu płoszenia zwierząt łownych

Wydawanie zezwoleń na odstępstwo od zakazu płoszenia zwierząt łownych, realizowane jest przez Marszałka Województwa Podkarpackiego jako zadanie rządowe na podst. art. 9a ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U. z 2020 r., poz. 67). Przedmiotowe zezwolenia wydawane są w przypadkach braku rozwiązań alternatywnych oraz jeżeli płoszenie nie jest szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji zwierząt łownych. Wnioski najczęściej dotyczą nieumyślnego wypłaszania zwierząt łownych z terenów budowy przedsięwzięć drogowych.

W 2019 r. zostały wydane dwie decyzje zezwalające na płoszenie zwierząt łownych. Pierwsza decyzja dotyczyła zezwolenia w ramach „Budowy drogi ekspresowej S19 na odcinku od węzła „Lasy Janowskie” do węzła „Nisko Południe”. Zadanie B od węzła „Zdziary” (bez węzła) do węzła „Rudnik nad Sanem” (bez węzła) o długości około 9 km”. Drugie zezwolenie na płoszenie zwierząt łownych zostało wydane w związku z zagrożeniem, jakie stwarzają dziki przebywające blisko zabudowań w miejscowości Rydzów oraz szkodami łowieckimi, jakie wyrządzają.

### Szacowanie szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne w uprawach i płodach rolnych

Szacowanie szkód w uprawach i płodach rolnych wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, sarny i daniela na obszarach nie wchodzących w skład odwodów łowieckich oraz szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną realizowane jest jako zadanie rządowe przez Zarząd Województwa Podkarpackiego na podst. art. 50 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 67).

Przyznanie i wypłata świadczeń z tytułu szkód łowieckich ma na celu rekompensatę poniesionych strat i tym samym przeciwdziałanie zarzucania uprawiania gruntów rolnych oraz powstawania ugorów i odłogów. W ramach zadania, na podstawie zgłoszeń szkód łowieckich kierowanych do Urzędu przez poszkodowanych, przeprowadzane są wizje lokalne upraw rolnych uszkodzonych bądź zniszczonych przez zwierzęta łowne. Etapem finalnym przeprowadzanych czynności jest sporządzenie protokołów szacowania i określenie wysokości odszkodowania za straty oraz wypłata należnego świadczenia.

Szkody łowieckie w 2019 r. w zdecydowanej większości zostały wyrządzone przez dziki, sarny i jelenie – 99,53 % wypłaconych odszkodowań, pozostałe 0,47 % przypada na szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną (łosie). Ogólna suma wypłaconych odszkodowań wyniosła 2 638 411,58 zł (3 345 protokołów szacowania) z czego 2 626 000,29 zł (3 327 protokołów) przypada na dziki, sarny i jelenie. Pozostałe 12 411,29 zł (18 protokołów) przypada na łosie. Zgłoszenia szkód łowieckich dotyczyły w zdecydowanej większości następujących upraw rolnych: łąki, pastwiska, ziemniaki, kukurydza, rzepak, pszenica oraz szkód wyrządzonych w sadach czy jagodnikach.

### Podział województwa podkarpackiego na obwody łowieckie oraz zaliczenie ich do kategorii

Marszałek Województwa Podkarpackiego opracował projekt podziału województwa na obwody łowieckie oraz zaliczył je do kategorii, zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 67), przy współpracy z organem opiniodawczo-doradczym tj. zespołem powołanym na podst. art. 27 ust. 4 wymienionej ustawy.

Projekt obejmuje wskazanie przebiegu granic obwodów łowieckich, określenie terenów wyłączonych z prowadzenia gospodarki łowieckiej oraz oznaczenie kategorii obwodów łowieckich. Tereny wyłączone zostały opracowane na podstawie art. 26 ust. 1–4 ustawy.

Przedmiotowy projekt uchwały jest na etapie rozpatrywania uwag dotyczących wyłączenia nieruchomości z obwodu łowieckiego oraz ponownego zasięgnięcia opinii i uzgodnień organów o których mowa w pkt 1 lit. a i b ustawy, zgodnie z art. 8 pkt 7 ustawy.

Przewidywany termin przekazania Sejmikowi Województwa Podkarpackiego projektu uchwały w sprawie podziału województwa podkarpackiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia ich do kategorii planowany jest na marzec 2020 r., natomiast zgodnie z art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, zmieniającej ustawę z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r., poz. 148), umowy dzierżawy obwodów łowieckich obowiązujące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy obowiązują do dnia 31 marca 2021 r. Wobec powyższego, zgodnie ze specustawą, procedowana uchwała może zacząć obowiązywać od 1 kwietnia 2021 r.

### Zezwolenia na odstępstwo od zakazu połowu ryb

Zezwolenia na odstępstwo od zakazu połowu ryb (m.in. w okresach ochronnych, o wymiarach ochronnych) do celów zarybieniowych, hodowli, ochrony zdrowia ryb oraz celów naukowo-badawczych, realizowane są jako zadanie rządowe przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na podst. art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2168).

Wydane zezwolenia umożliwiają podmiotom uprawnionym do rybactwa przeprowadzenie połowów koniecznych dla prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej. Połowy te mają na celu zbadanie struktury ichtiofauny śródlądowych wód powierzchniowych (płynących i stojących). Celem połowów jest również zebranie informacji o jakości wód powierzchniowych. Stosowane środki i metody połowu w żaden sposób nie powodują pogorszenia stanu ekologicznego wód. Ponadto,



uprawnieni do rybactwa na podst. zezwoleń mogą również odławiać tarlaki, co jest niezbędne do podjęcia prac hodowlanych nad sztucznym rozrodem i podchowem wylęgu. Uzyskany w ośrodkach zarybieniowych narybek zostaje wpuszczony do wód otwartych. Tarlaki po pozyskaniu produktów płciowych zostają również wypuszczone w miejscu, w którym zostały odłowione.

W 2019 r. wydano 14 decyzji Marszałka Województwa Podkarpackiego zezwalających na odstępstwo od zakazu połowu ryb.

#### Ocena wypełniania przez uprawnionego do rybactwa obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej w obwodzie rybackim

Marszałek Województwa Podkarpackiego, zgodnie z art. 6 ust. 2a i 2c ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2168), dokonał oceny wypełniania przez uprawnionego do rybactwa obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej w obwodzie rybackim na podstawie operatu rybackiego, dokumentacji gospodarki rybackiej oraz programu ochrony i odbudowy zasobów ryb.

Poddanie racjonalności gospodarki rybackiej kontroli sprawowanej przez marszałka województwa raz na 5 lat ma za zadanie ocenić wykorzystanie produkcyjnych możliwości publicznych śródlądowych powierzchniowych wód płynących, zgodność prowadzonej gospodarki rybackiej z założeniami operatu rybackiego, nienaruszanie interesów uprawnionych do rybactwa w tym samym dorzeczu oraz zachowanie zasobów ryb w równowadze biologicznej i na poziomie umożliwiającym gospodarcze korzystanie z nich przyszłym uprawnionym do rybactwa.

Ocena obejmowała następujące podmioty: Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Przemyśle, Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Krośnie, Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Rzeszowie oraz Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Tarnobrzegu. Przeprowadzona została w okresie od dnia 14 grudnia 2018 r. do dnia 27 maja 2019 r.

#### **Ad. 10. Promocja tradycyjnej i lokalnej żywności**

Promocja żywności jest narzędziem umożliwiającym realizację spójnej i ukierunkowanej polityki promocyjnej województwa podkarpackiego. Określa między innymi zasady promocji marki podkarpackich produktów żywnościowych, a także umożliwienie zwiększenia konkurencyjności podkarpackiej żywności i kształtowanie pozytywnego wizerunku w kraju.

Przedsięwzięcia mające na celu wzmocnienie wizerunku naszych produktów rolno spożywczych zarówno na rynku krajowym, jak i rynkach zagranicznych, to w 2019 roku m. in.:

- Podkarpacki Festiwal Podkarpackich Produktów Tradycyjnych i Regionalnych „Smaki Pogranicza” w gminie Żurawica (maj).

Konkurs skierowany był do wszystkich wytwórców produktów tradycyjnych, ekologicznych i regionalnych z województwa podkarpackiego, szczególnie z rejonów wschodnich przygranicznych.

- XII Festiwal Podkarpackich Smaków w Górnicy (czerwiec).

Festiwal Podkarpackich Smaków to miejsce, gdzie od lat w jednym miejscu i czasie można zorientować się co to jest tradycja kulinarna województwa podkarpackiego.

- II Podkarpacki Festiwal Serów tradycyjnych i ekologicznych w Ustrzykach Dolnych (czerwiec).

Przedsięwzięcie miało charakter konkursu i był skierowany do wytwórców serów wytwarzanych w własnym gospodarstwie oraz pokazanie wykorzystania mleka od krów, kóz i owiec w przetwórstwie tradycyjnym.

- Święto Golonki Podkarpackiej w Strzegonicach (czerwiec).

W Strzegonicach zorganizowano wielkie ucztowanie, na które zjechali się fani golonki z całej Polski.

- XII edycji Święta Pieroga w Ostrowie (czerwiec).

Wydarzenie było doskonałą szansą na zapoznanie się z tradycją ale także charakterem i potencjałem regionu pod względem kulinarnym i kulturalnym.

- Międzynarodowe Salentyńskie Spotkanie Młodych w Dębowcu (lipiec).

Celem Spotkań jest zaproponowanie młodzieży dobrego i głębokiego przeżycia czasu wakacji, przy promocji dobrego wyżywienia.

- XIX edycja Konkursu pn. Nasze Kulinarne Dziedzictwo Smaki - Regionów w Nowosielcach (lipiec).

Cel konkursu pn. Nasze Kulinarne dziedzictwo Smaki -Regionów jest identyfikacja regionalnych produktów i dań oraz ich promocja, przygotowanie producentów do uczestniczenia w systemach jakości żywności, zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym.

- Konkurs VI Podkarpackie Smaki Myśliwskie podczas targów AGROBIESZCZDY w Lesku (lipiec).

Przedsięwzięci mające na celu promocje nowoczesnego rolnictwa i hodowli zwierząt, a jednocześnie przedsiębiorczość i lokalne rzemiosło, turystykę regionu podnoszenie konkurencyjności gospodarstw rolnych.

- Festiwal Dziedzictwa Kresów w Baszni ( sierpień).

Celem Festiwalu jest promocja dziedzictwa kulturowego dawnych Kresów Rzeczypospolitej, w tym także tradycyjnych potraw i produktów lokalnych. Podczas wydarzenia w Baszni odbywa się wojewódzka prezentacja tradycji kulinarnych pn. „Na Kulinarным Szlaku Polski Wschodniej”, w której uczestniczą przedstawiciele trzech województw: lubelskiego, podlaskiego i podkarpackiego.

- XI Edycja Festiwalu Smaków Regionalnych Pierogów w Tarnowcu (sierpień).

Organizatorom Festiwalu przyświeca idea promocji walorów kuchni staropolskiej przez nawiązanie do jednej z najstarszych polskich tradycji kulinarnych – pieroga.

- XIX Pożegnanie Wakacji w Rudawce Rymanowskiej (sierpień).

Pożegnanie Wakacji w Rudawce Rymanowskiej to święto hodowców bydła simentalskiego, koni huculskich oraz hodowców ras rodzimych a jego nazwa łączy w sobie piękno miejsca w którym się odbywa i termin - czyli zakończenie wakacji. Promocja żywności regionalnej jest jednym z ważnych elementów imprezy.

- Dożynki Prezydenckie w Spale (wrzesień), w których uczestniczyło województwa podkarpackie, reprezentowane przez Gminę Tryńcza, która pokazała przekrój własnej kultury, tradycji i dobrego jada.

- Międzynarodowe Targi Polagra Gastro-Smaki Regionów w Poznaniu (wrzesień).

Ponadto w województwie rokrocznie odbywa się kilkaset lokalnych imprez promujących dziedzictwo kulinarne regionu, w których uczestniczą przedstawiciele samorządu i lokalnej społeczności.

W 2019 r. samorząd województwa podkarpackiego wydał publikację pt. „Podkarpackie Tradycje Kulinarne” opisującą wszystkie produkty wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych oraz przegląd najciekawszych przepisów regionalnych i wydarzeń promocyjnych.

Województwo podkarpackie od kilku lat zajmuje pierwsze miejsce w kraju pod względem zarejestrowanych produktów tradycyjnych, których jest 246.

Efektom prowadzonej promocji na różnych imprezach i wydarzeniach jest powstawanie w województwie podkarpackim małych przedsiębiorstw produkujących sery, chleby ciasta, wędliny, wina oraz naturalne soki i dżemy z owoców i warzyw oraz suszone owoce i zioła. Wiele restauracji i gospodarstw agroturystycznych stawia na produkty tradycyjne i regionalne, w swoim menu posiadają kuchnie tradycyjną.

## OCHRONA ŚRODOWISKA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w którą wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW – Podkarpackie 2020)
1.	Zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie czystości powietrza	Ochrona środowiska	Środowisko i energetyka
2.	Zapewnienie ochrony środowiska przed hałasem	Ochrona środowiska	Środowisko i energetyka
3.	Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami	Ochrona środowiska	Środowisko i energetyka
4.	Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu	Ochrona środowiska	Środowisko i energetyka
5.	Wsparcie rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii	Ochrona środowiska	Środowisko i energetyka
6.	Opracowanie Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2020-2023 z perspektywą do 2027 r.	Ochrona środowiska	Środowisko i energetyka
7.	Opracowanie Raportu za lata 2017-2018 z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2019 z perspektywą do 2023 r.	Ochrona środowiska	Środowisko i energetyka
8.	Pobór opłat za korzystanie ze środowiska	Ochrona środowiska	Środowisko i energetyka
9.	Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy Prawo geologiczne i górnicze	Ochrona środowiska	Środowisko i energetyka

### Ad. 1. Zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie czystości powietrza

#### Stworzenie i utrzymanie systemu informowania mieszkańców o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza oraz o jego wpływie na zdrowie

Rozbudowa i kontynuacja działań pozwalających na opracowanie Prognozy stanu jakości powietrza w województwie podkarpackim wpisuje się w realizację zadania naprawczego pn. „Stworzenie i utrzymanie systemu informowania mieszkańców o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza” określonego w obowiązujących aktach prawa miejscowego tj. programach ochrony powietrza uchwalonych przez Sejmik Województwa Podkarpackiego. Jej głównym celem jest prognozowanie jakości powietrza poprzez wizualizację wyników prognozy stanu zanieczyszczenia powietrza na dzień bieżący i dwa kolejne oraz upowszechnianie informacji o stanie jakości powietrza w województwie podkarpackim. Serwis podaje informacje o średnich stężeniach w postaci map obejmujących obszar województwa podkarpackiego oraz szczegółowo obszary wybranych 51 miast, tj.: Rzeszowa, Przemyśla, Krosna, Tarnobrzega, Ustrzyk Dolnych, Brzozowa, Dębicy, Jarosławia, Jasła, Kolbuszowej, Leska, Leżajska, Lubaczowa, Łańcuta, Mielca, Niska, Przeworska, Ropczyc, Sanoka, Stalowej Woli, Strzyżowa, Pilzna, Brzostka, Radymna, Pruchnika, Kołaczyc, Jedlicz, Rymanowa, Dukli, Iwonicza-Zdroju, Nowej Sarzyny, Oleszyc, Narola, Cieszanowa, Radomyśla Wielkiego, Przecławia, Rudnika nad Sanem, Ulanowa, Kańczugi, Sieniawy, Sędziszowa Małopolskiego, Głogowa

Małopolskiego, Dynowa, Boguchwały, Sokołowa Małopolskiego, Tyczyna, Błazowej, Zagórza, Zaklikowa, Nowej Dęby oraz Baranowa Sandomierskiego.

Celem zadania jest przede wszystkim informowanie społeczeństwa o prognozowanej sytuacji, możliwości wystąpienia ryzyka zagrożeń zdrowia i zalecanym sposobie postępowania dla wrażliwych grup społeczeństwa oraz wspomaganie Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w sytuacji działań związanych ze stanami alarmowymi.

Realizacja zadania finansowana była ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego. Całkowity koszt jego realizacji wyniósł 93 400,00 zł.

#### Działania informacyjne i edukacyjne

Celem prowadzonych działań jest podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców regionu na temat szkodliwości dla zdrowia procederu, jakim jest spalanie odpadów w kotłach i piecach domowych. Ponadto należy informować i edukować społeczeństwo w zakresie świadomego kupowania dobrej jakości paliwa oraz gdzie uzyskać fachową pomoc, w tym także finansową, przy zakupie ekologicznego źródła ciepła.

W 2019 r. na zlecenie Zarządu Województwa Podkarpackiego, w ramach prowadzonej kampanii TVP Oddział w Rzeszowie wykonał i wyemitował nowe spoty oraz filmy nt. zapisów uchwały antysmogowej, rządowego programu „Czyste powietrze”. Informowano o nowych progach norm jakości powietrza oraz gdzie szukać pieniędzy na poprawę jakości powietrza.

Ponadto w ostatnim roku w Tarnobrzegu miała miejsce VII edycja kampanii „Razem chrońmy nasze powietrze”, która rokrocznie organizowana jest dla dzieci i młodzieży ze szkół regionu.

Głównym celem projektu jest podwyższenie świadomości ekologicznej bezpośrednich jego uczestników, dotyczącej potrzeby przeciwdziałania spalaniu odpadów w domowych instalacjach grzewczych i ich negatywnym wpływie na zdrowie i życie mieszkańców, promocja wymiany starych kotłów węglowych na systemy ogrzewania gazem lub ostatecznie węglowe najwyższej generacji oraz ogólna aktywizacja lokalnych społeczności na rzecz ochrony powietrza. Grupą docelową projektu są uczniowie szkół (wraz z ich środowiskami rodzinnymi) i nauczyciele z wskazanych przez urzędy miast placówek oświatowych oraz pośrednio lokalna społeczność danego miasta.

Realizacja zadania finansowana była ze środków budżetu Województwa Podkarpackiego. Całkowity koszt zadania wyniósł 48 000,00 zł.

#### **Ad. 2. Zapewnienie ochrony środowiska przed hałasem**

Na terenie województwa podkarpackiego obowiązują następujące programy ochrony środowiska przed hałasem:

- Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Rzeszowa na lata 2018–2022, przyjęty przez Radę Miasta Rzeszowa uchwałą z dnia 10 lipca 2018 r. nr LXII/1437/2018 i obowiązujący na jego obszarze.
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w pobliżu głównych dróg w województwie podkarpackim na lata 2019–2023, przyjęty uchwałą nr IX/162/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 czerwca 2019 r.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa podkarpackiego obejmuje tereny poza aglomeracjami, położone wzdłuż głównych dróg w województwie podkarpackim o łącznej długości 661,644 km, w tym dróg krajowych i autostrad o długości 470,075 km, dróg wojewódzkich o długości 150,1 km, dróg na terenie miasta Krosna o długości 29,829 km oraz dróg na terenie miasta Przemyśla o długości 11,64 km. W dokumencie określony został harmonogram działań, które winny zostać podjęte na terenach chronionych, zagrożonych ponadnormatywnym oddziaływaniem, celem dostosowania poziomu hałasu do dopuszczalnego.

Dokument stanowi aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w pobliżu głównych dróg w województwie podkarpackim o obciążeniu ruchem powyżej 6 milionów przejazdów rocznie, określonego uchwałą nr XVII/284/12 Sejmiku Województwa

Podkarpackiego z dnia 30 stycznia 2012 r. oraz Programu ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w pobliżu głównych dróg w województwie podkarpackim o obciążeniu ruchem powyżej 3 milionów przejazdów rocznie, określonego uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 października 2014 r., Nr LVIII/1096/14.

Realizacja zadania sfinansowana została z dotacji WFOŚiGW w Rzeszowie w wysokości 50 900,00 zł, oraz środków z budżetu Województwa Podkarpackiego wynoszących 22 285,00 zł.

### **Ad. 3. Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami**

Gospodarowanie odpadami realizowane jest w oparciu o Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego (WPGO). Kreuje on politykę gospodarki odpadami województwa podkarpackiego, jednocześnie wraz Planem Inwestycyjnym będącym integralną częścią WPGO, stanowi podstawę do ubiegania się o dofinansowanie ze środków unijnych realizacji inwestycji w nim ujętych.

W 2019 r. prowadzono prace związane z trzema aktualizacjami Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego. W ich ramach odbywały się spotkania z przedstawicielami samorządów oraz przedsiębiorcami, a także zbierano dane w drodze ankietyzacji. Efektem prac było podjęcie przez Sejmik Województwa Podkarpackiego:

- uchwały nr VI/103/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXI/551/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022.
- uchwały nr VI/104/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXI/551/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022.

Prace nad trzecią aktualizacją mają zakończyć się w 2020 r.

Zadania, będące w kompetencji Marszałka Województwa, wynikające z ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 701 z późn. zm.), ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm.), ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1610 z późn. zm.), ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1932 z późn. zm.) realizowane są przez Departament Ochrony Środowiska. W ramach zadań realizowanych na podstawie ww. ustaw w 2019 r. wydano następującą ilość decyzji:

- w sprawie uznania przedmiotów lub substancji za produkty uboczne – 123,
- stwierdzających wygaśnięcie pozwolenia na wytwarzanie odpadów oraz zezwolenia na przetwarzanie i zbieranie odpadów – 2,
- zatwierdzających instrukcję prowadzenia składowiska – 5,
- wyrażających zgodę na zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części – 10,
- w sprawie udzielenia lub odmowy udzielenia pozwolenia na wytwarzanie odpadów, zbieranie i przetwarzanie odpadów, wygaśnięcie zezwolenia – 23,
- w sprawie udzielenia lub odmowy udzielenia pozwolenia na wytwarzanie odpadów, zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów – 8,
- zatwierdzających program gospodarowania odpadami wydobywczymi – 20,
- zmieniające oznaczenia prowadzącego instalację – 5,
- określeniu wysokości zaległości z tytułu opłaty produktowej (oleje, opony, smary, opakowania) – 240.

Ponadto wydano 6 upomnień i postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym, wynikających z decyzji administracyjnych.

Dodatkowo zweryfikowanych zostało:

- ok. 10 000 zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku

lub unieszkodliwiania odpadów, w tym zbiorczych zestawień danych o komunalnych osadach ściekowych,

- 160 rocznych sprawozdań wójtów, burmistrzów lub prezydentów miasta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- 352 rocznych sprawozdań o produktach (oleje, opony, smary) oraz o wysokości należnej opłaty produktowej,
- ok. 500 rocznych sprawozdań o opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami opakowaniowymi oraz o wysokości należnej opłaty produktowej,
- ok. 2 000 rocznych sprawozdań o bateriach lub akumulatorach,
- 86 rocznych sprawozdań o pojazdach wycofanych z eksploatacji.

#### Organizacja akcji Sprzątania świata, w tym przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych w zakresie gospodarki odpadami

Zadanie zrealizowało Stowarzyszenie „Ekoskop” w Rzeszowie w ramach zawartej umowy. Akcja Sprzątanie świata 2019 skierowana była do uczniów szkół podstawowych z terenu województwa podkarpackiego.

W ramach akcji Sprzątanie świata 2019 odbyły się 4 konkursy:

- konkurs na wiersz Haiku – dla najmłodszych uczniów z klas I – IV,
- konkurs na bajkę odpadową ( max. 2 strony A4) – dla uczniów klas V – VI,
- etiuda filmowa nagrywana telefonem ( 2 minuty) – dla uczniów klas VII – VIII,
- olimpiada dla trzyosobowych zespołów uczniów (zadanie na czas, zadanie praktyczne, zadanie teoretyczne).

Finał konkursu odbył się w dniu 4 października 2019 r. w Sali audytoryjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Udział w finale akcji Sprzątanie Świata 2019 wzięło łącznie 122 osoby. Całkowity koszt zadania wyniósł 19 828 zł.

#### **Ad. 4. Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu**

Zadania z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu realizowane były przez Departament Ochrony Środowiska w Urzędzie Marszałkowskim w oparciu o zapisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 55).

#### Wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów na nieruchomościach będących własnością miast na prawach powiatu

Marszałek Województwa Podkarpackiego jest organem właściwym do wydawania zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów na nieruchomościach będących własnością miast na prawach powiatu: Rzeszowa, Krosna, Tarnobrzega, Przemyśla.

W swoich decyzjach Marszałek Województwa określa ilość, rodzaj i miejsce nasadzeń zastępczych za usuwane drzewa i krzewy. W związku z tym, że powyższe decyzje są decyzjami uznaniowymi, mają wpływ na kształtowanie krajobrazu i warunków życia ludności ww. miast. W 2019 r.:

- wydano 522 decyzje w sprawie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów,
- wydano zezwolenie na usunięcie 1 550 szt. drzew i 601 m<sup>2</sup> krzewów,
- odmówiono zezwolenia na usunięcie 181 szt. drzew,
- zobowiązano do wykonania nasadzeń zastępczych w postaci 3 297 szt. drzew i 999 m<sup>2</sup> krzewów.

#### „Krajobrazy Podkarpacia”

W ramach działań edukacyjnych dotyczących ochrony walorów krajobrazowych województwa podkarpackiego na obszarach chronionego krajobrazu, Stowarzyszenie „Ekoskop” w miesiącu październiku i listopadzie 2019 r. zrealizowało zadanie pn. „Krajobrazy Podkarpacia”, w ramach którego przeprowadzono 12 dwugodzinnych edukacyjnych warsztatowych „spacerów

krajobrazowych” w pobliżu wybranych 4 szkół podstawowych położonych na terenie 3 obszarów chronionego krajobrazu oraz konkurs plastyczny pn. „Woda w krajobrazie rysowanym ołówkiem”. W konkursie udział wzięli uczniowie szkół podstawowych z terenu województwa podkarpackiego.

Działania edukacyjne Stowarzyszenie „Ekoskop” przeprowadziło na podstawie umowy o realizację zadania publicznego w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Samorząd Województwa Podkarpackiego finansował w całości ww. działania, a pracownicy Urzędu Marszałkowskiego byli członkami jury konkursu prac plastycznych.

#### Obchody Dnia Krajobrazu

W ramach Dnia Krajobrazu obchodzonego pod hasłem „Woda w krajobrazie” został przygotowany i wyemitowany w telewizji regionalnej materiał edukacyjno-promocyjny poświęcony roli wody w krajobrazie na terenie województwa podkarpackiego. W ramach wspomnianej powyżej kampanii informacyjno-edukacyjnej „Woda w krajobrazie województwa podkarpackiego” wykonano i wyemitowano 12 programów telewizyjnych.

Kampania dotyczyła podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie wartości krajobrazów, ich roli i wprowadzanych w nich zmian. Celem kampanii było przedstawienie wody jako jednego z najważniejszych elementów kształtujących krajobraz przyrodniczy i kulturowy. Znaczenie wody w krajobrazie nigdy wcześniej nie było tak istotne jak dziś, w obliczu coraz bardziej uszczuplających się jej zasobów. Kampania miała przedstawić działania zmierzające do ochrony wód województwa podkarpackiego i zwiększyć wiedzę społeczeństwa na ten temat.

#### Kampania edukacyjna „Drzewo w mieście – dostawca usług ekosystemowych”

Kampania miała na celu edukację społeczeństwa odnośnie roli terenów zielonych w mieście, wartości ekologicznej drzew miejskich i usług ekosystemowych świadczonych przez te drzewa. Kampanie zrealizowano we współpracy z Gminą Miasto Rzeszów. W ramach zadania, dla 10 szt. przyulicznych i parkowych drzew wykonano wycenę świadczonych przez nie usług ekosystemowych polegających m.in. na: ochładzaniu powietrza w upalne lato poprzez transpirację oraz ocienianie, redukcji siły wiatru, przechwytywaniu opadów deszczu, sekwestracji i magazynowaniu dwutlenku węgla, oczyszczaniu powietrza, produkcji tlenu, czy ograniczaniu hałasu. Następnie wycena ta została zobrazowana na metalowych tablicach zamontowanych w bezpośrednim sąsiedztwie drzew. Na tablicach znalazły się również informacje dotyczące konkretnego drzewa: jego gatunku, wieku, wysokości, a także logo Województwa Podkarpackiego.

Wszystkie ww. zadania finansowane były z budżetu województwa. Koszt ww. zadań wyniósł 41 949 zł (bez kosztów realizacji zadań związanych z wydawaniem zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów, które to zadania pracownicy wykonywali w ramach swoich obowiązków służbowych).

Zadania z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu realizowały również Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu oraz Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie, będące wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi. Do zadań tych należały:

- Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych, stanowisk roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową oraz ich siedlisk, a także zasługujących na ochronę tworów i składników przyrody nieożywionej. W jej ramach rozpoczęto realizację 2 projektów dofinansowanych z RPO WP 2014–2020 dotyczących opracowania dokumentacji na potrzeby planów ochrony dla 10 Parków Krajobrazowych nadzorowanych przez Zespoły. Przedmiotem projektów jest opracowanie dokumentacji dotyczącej zasobów i zagrożeń: tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych i wartości kulturowych na potrzeby opracowania planów ochrony dla tych parków. Termin zakończenia projektów to 2021 r.
- Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych parku krajobrazowego oraz wnioskowanie o podejmowanie działań mających na celu eliminowanie lub ograniczanie tych zagrożeń i ich skutków, a także innych działań służących poprawie funkcjonowania i ochrony parku krajobrazowego. Realizacja zadania obejmowała prowadzenie patroli terenowych, a także lustrację ścieżek przyrodniczych i terenów parków pod kątem identyfikacji zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, historycznego i kulturowego parków.

- Ochrona przyrody, walorów krajobrazowych, wartości historycznych i kulturowych oraz gromadzenie dokumentacji dotyczącej przyrody oraz wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych. W jej ramach sporządzano dokumentację fotograficzną obiektów przyrodniczych, kulturowych oraz historycznych.

- Realizacja zadań związanych z ochroną innych form ochrony przyrody w granicach parku krajobrazowego – w jej ramach prowadzono czynną ochronę płazów, czynną ochronę ptaków i nietoperzy, monitoring siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych. Prowadzono także lustrację innych form ochrony przyrody pod kątem identyfikacji zagrożeń dla tych form oraz oceniano stan zachowania przedmiotów ochrony (pomniki przyrody, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, siedliska chronione).

- Organizacja działalności edukacyjnej, turystycznej, rekreacyjnej oraz prowadzenie działalności przyrodniczej w szkołach i wśród miejscowego społeczeństwa, a także promowanie wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i turystycznych parku krajobrazowego. Realizacja zadania obejmowała prowadzenie edukacji ekologicznej w salach edukacyjnych Zespołów, w szkołach, przedszkolach i innych placówkach edukacyjno-wychowawczych oraz w terenie. Organizowano rajdy, konkursy przyrodnicze (fotograficzne, malarskie, poetyckie), plenery malarskie, turnieje wiedzy. Ponadto zorganizowano i przeprowadzono ogólnowojewódzkie akcje: „Sprzątanie Świata”, „Dzień Krajobrazu”, „Wielki dzień Pszczół”. Zorganizowano i przeprowadzono kolejne etapy ogólnopolskiego konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”. W roku 2019 działalnością edukacyjną objęto 5 000 osób.

W 2019 r. wydatki na ochronę przyrody w obydwu Zespołach Parków Krajobrazowych wyniosły 1 797 489 zł, na co złożyły się następujące środki: dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań własnych samorządu z zakresu ochrony przyrody – 729 995 zł, środki Samorządu Województwa – 664 420 zł, dotacja z WFOŚiGW w Rzeszowie – 29 831 zł, środki UE – 373 243 zł.

#### **Ad. 5. Wsparcie rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii**

##### Opiniowanie planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 755 z późn. zm.) nakłada na gminy obowiązek planowania i organizacji zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na ich obszarze. Projekt założeń podlega opiniowaniu przez samorząd województwa w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa.

W 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego zaopiniował 13 projektów planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

##### Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie OZE

Samorząd Województwa Podkarpackiego organizuje kampanie i konferencje, aby zaznajomić społeczeństwo z problematyką odnawialnych źródeł energii. Z roku na rok rośnie zainteresowanie społeczeństwa tymi zagadnieniami.

W ramach zadania pn. „Przeprowadzenie kampanii szkoleniowo-edukacyjnych i informacyjnych, konferencji i konkursów na temat odnawialnych źródeł energii” zorganizowano konkurs plastyczny na wykonanie projektu maskotki OZE. Zadanie realizowało Stowarzyszenie „Ekoskop” w Rzeszowie na podstawie zawartej umowy. Konkurs skierowany był do uczniów szkół średnich z terenu województwa podkarpackiego. Finał konkursu odbył się w dniu 13 grudnia 2019 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego przy ulicy Lubelskiej 4. Udział w finale wzięło łącznie 59 osób. Całkowity koszt zadania wyniósł 11 676 zł.



#### **Ad. 6. Opracowanie Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2020–2023 z perspektywą do 2027 r. wraz z Prognozą oddziaływania Programu na środowisko**

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm.) w art. 17 ust. 1 nakłada na Zarząd Województwa obowiązek sporządzenia wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Po zaopiniowaniu przez Ministra Środowiska oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, program uchwalany jest przez sejmik województwa. Prace związane z opracowaniem Programu ochrony środowiska województwa podkarpackiego na lata 2020–2023 wraz z Prognozą oddziaływania projektu programu na środowisko wykonywane są przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie, natomiast postępowanie związane ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko tego dokumentu prowadzone jest przez Dyrektora Departamentu Ochrony Środowiska w Urzędzie Marszałkowskim w Rzeszowie.

Program wyznacza w 10 obszarach interwencji, cele i kierunki interwencji oraz przypisane im zadania własne i monitorowane przez Samorząd Województwa Podkarpackiego. Cele określono w oparciu o ocenę stanu środowiska, w tym zdiagnozowane problemy i zagrożenia, analizę SWOT, analizę efektów realizacji celów przyjętych w poprzedniej edycji wojewódzkiego programu ochrony środowiska oraz spodziewane pozytywne efekty w zakresie ochrony, poprawy stanu i kształtowania środowiska. Realizacja założonych celów interwencji przyczyni się do poprawy i ochrony stanu środowiska województwa podkarpackiego i do osiągnięcia celów środowiskowych określonych w krajowych i wojewódzkich dokumentach strategicznych. Monitoring efektów realizacji założonych celów przeprowadzony zostanie na podstawie przyjętych w Programie wskaźników i oceny realizacji zadań określonych w harmonogramie rzeczowo-finansowym. Zakończenie prac nad Programem planowane jest na koniec 2020 r.

#### **Ad. 7. Opracowanie Raportu za lata 2017–2018 z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2017–2019 z perspektywą do 2023 r.**

Dokument sporządzony został na podstawie art. 18 ust. 2. ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm.). Raport służy ocenie postępów realizacji celów interwencji określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2017–2019 z perspektywą do 2023 r. Oceny dokonano na podstawie analizy wskaźników realizacji celów interwencji, jakie osiągnięto w latach 2017–2018, a także oceny postępów realizacji zadań własnych i zadań monitorowanych przyjętych w ww. Programie, w następujących obszarach interwencji: gospodarka wodna, gospodarka wodno-ściekowa, ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenie hałasem, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenie poważnymi awariami, gleby, zasoby geologiczne, promieniowanie elektromagnetyczne. Prace nad Raportem prowadzone były przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie.

Zarząd Województwa Podkarpackiego w dniu 17 grudnia 2019 r. podjął uchwałę nr 107/2563/19 w sprawie przyjęcia Raportu za lata 2017–2018 z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2017–2019 z perspektywą do 2023 r. W dniu 27 stycznia 2020 r. Raport został przedstawiony i przyjęty na XVIII Sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

#### **Ad. 8. Pobór opłat za korzystanie ze środowiska**

Samorząd Województwa Podkarpackiego realizuje zadanie polegające na poborze opłat za korzystanie ze środowiska o oparciu o art. 284 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2019 r., poz.1396 z późn. zm.). Zadanie realizowane jest poprzez Departament Ochrony Środowiska.

W roku 2019 kwota wpływów z opłat za korzystanie ze środowiska wyniosła 24 591 381,00 zł. Na kwotę tą złożyły się następujące opłaty:

- za wprowadzanie ścieków – 7 834,00 zł,
- za ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 12 739 874,00 zł,
- za emisję CO<sub>2</sub> – 446 604,00 zł,
- za gospodarkę odpadami – 11 555 931,00 zł.
- za pobór wód – na podstawie korekty zwrócono kwotę: –158 862,00 zł.

#### **Ad. 9. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy Prawo geologiczne i górnicze**

Marszałek Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Departamentu Ochrony Środowiska realizuje zadania z zakresu administracji rządowej będące w jego kompetencji, wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 868 z późn. zm.) poprzez przygotowanie i wydawanie indywidualnych rozstrzygnięć administracyjnych, dotyczących m.in.: zatwierdzania dokumentacji geologicznych złóż kopalin i ujęć wód podziemnych, udzielania koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż oraz opiniowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony złóż i wód podziemnych. W roku 2019 r.:

- przybyło 19 nowych złóż, każde o powierzchni powyżej 2 ha, (głównie żwiru i piasku) o łącznych zasobach 13 266 tys. ton kopaliny;
- przyrost zatwierdzonych zasobów wód podziemnych wyniósł 258,9 m<sup>3</sup>/h, ubytek 276 m<sup>3</sup>/h;
- udzielono 13 nowych koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż;
- rozpatrzono około 520 wniosków o zaopiniowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

### **TRANSPORT ZBIOROWY I DROGI PUBLICZNE**

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Zarządzanie siecią dróg wojewódzkich	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
2.	Utrzymanie i rozwój sieci dróg wojewódzkich	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
3.	Utrzymanie i rozwój infrastruktury kolejowej	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
4.	Realizacja kolejowych przewozów pasażerskich	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
5.	Utrzymanie i rozwój taboru kolejowego	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
6.	Utworzenie Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
7.	Działalność Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego	Polityka transportowa	Sieć osadnicza, Kapitał ludzki i społeczny
8.	Realizacja dopłat do biletów z tytułu stosowania przez przewoźników autobusowych ulg ustawowych	Polityka transportowa	Sieć osadnicza, Kapitał ludzki i społeczny

9.	Utrzymanie i rozwój Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka	Polityka transportowa	Sieć osadnicza
----	---	-----------------------	----------------

#### **Ad. 1. Zarządzanie siecią dróg wojewódzkich**

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. na terenie województwa podkarpackiego znajdowało się łącznie 1 669,923 km dróg wojewódzkich podlegających Samorządowi Województwa Podkarpackiego realizującemu zadania z zakresu infrastruktury drogowej poprzez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie.

Marszałek Województwa jest organem zarządzającym ruchem na drogach wojewódzkich. W ramach powyższego zadania związanego z zarządzaniem ruchem w roku 2019:

- zatwierdzono 277 projektów stałej organizacji ruchu,
- zatwierdzono 552 projektów czasowej organizacji ruchu,
- wydano 45 opinii do projektów organizacji ruchu dla dróg innych organów zarządzających ruchem.

Ponadto Marszałek Województwa, na podstawie art. 65 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 110 z późn. zm.), wydaje zezwolenia na wykorzystanie dróg w sposób szczególny (zawody sportowe, rajdy, zgromadzenia i inne imprezy). W 2019 r. wydano:

- 31 decyzji na wykorzystanie dróg w sposób szczególny,
- 21 postanowień w zakresie wykorzystania dróg w sposób szczególny,
- 17 uzgodnień w zakresie wykorzystania dróg w sposób szczególny.

#### **Ad. 2. Utrzymanie i rozwój sieci dróg wojewódzkich**

W 2019 r. Województwo Podkarpackie przy zaangażowaniu finansowym samorządów gminnych realizowało szereg działań z zakresu przebudowy oraz odnowy dróg wojewódzkich. Przebudowano 6 671 m dróg na łączną kwotę 3 332 853,93 zł, z czego 2 614 166,93 zł stanowiły środki z budżetu Województwa, a 718 687,00 zł – środki finansowe gmin. W 2019 r. odnowiono 15 897 m dróg wojewódzkich za łączną kwotę 7 338 714,17 zł, tym 6 068 331,95 zł z budżetu Województwa oraz 1 252 382,22 zł ze środków samorządów gmin.

W 2019 r. wybudowano 12 965,11 m chodników przy drogach wojewódzkich. Koszt realizacji tych przedsięwzięć wyniósł 13 633 419,81 zł, z czego 6 530 579,55 zł pochodziło z budżetu Województwa, a 7 102 840,26 zł stanowiły środki samorządów gmin. Ponadto, w 2019 r. wyremontowano 7 155 m chodników przy drogach wojewódzkich za kwotę 1 452 587,43 zł, z czego 976 344,43 zł pochodziło z budżetu Województwa, a 476 243,00 zł stanowiły środki gmin.

#### **Inwestycje drogowe finansowane ze środków RPO WP 2014–2020**

Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie w 2019 r. zakończył realizację następujących inwestycji drogowych finansowanych ze środków RPO WP 2014–2020:

- Budowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska na odcinku od węzła A4 „Przeworsk” do drogi krajowej 94 (Gwizdaj); łączne nakłady finansowe: 24 558 947,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 5 121 785,45 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 23 973 978,30 zł, EFRR: 19 777 630,46 zł;
- Budowa obwodnicy m. Kolbuszowa i Werynia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec – Leżajsk; lata realizacji: 2016–2020, łączne planowane nakłady finansowe: 52 013 217,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 39 465 214,91 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 52 088 592,25 zł, EFRR: 44 256 484,38 zł, budżet państwa: 7 809 967,87 zł, budżet Województwa: 22 140,00 zł;

- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec – Kolbuszowa – Leżajsk od końca obwodnicy m. Werynia do początku obwodnicy m. Sokołów Małopolski; lata realizacji: 2016–2020, łączne planowane nakłady finansowe: 36 557 813,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 10 536 731,95 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 35 309 978,83 zł, EFRR: 30 013 481,98 zł, budżet Województwa – 5 296 496,85 zł;
- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką Nr 870 w m. Sieniawa do łącznika drogi wojewódzkiej z węzłem „Przeworsk” w miejscowości Gorliczyna – etap II; lata realizacji: 2018–2019, łączne nakłady finansowe: 39 161 921,00 zł (etap I + etap II), kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 11 705 970,95 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 13 615 294,82 zł, EFRR: 11 573 000,57 zł, budżet Województwa: 2 042 294,25 zł;
- Budowa obwodnicy m. Lubaczów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 866 Dachnów – Lubaczów – granica państwa; lata realizacji: 2016–2019, łączne nakłady finansowe: 36 903 569,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 24 558 381,14 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 35 797 426,74 zł, EFRR: 28 966 315,40 zł, budżet państwa: 3 285 120,94 zł, budżet Województwa: 3 545 990,40 zł;
- Budowa drogi wojewódzkiej nr 992 Jasło – Granica Państwa na odcinku pomiędzy drogą krajową Nr 28 a drogą krajową Nr 73; lata realizacji: 2016–2019, łączne nakłady finansowe: 26 800 000,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 25 526 985,56 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 24 100 000,00 zł, EFRR: 18 961 780,28 zł, budżet Województwa: 5 138 219,72 zł;
- Budowa obwodnicy m. Strzyżów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 988; lata realizacji: 2016–2019, łączne planowane nakłady finansowe: 116 046 155,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 64 280 678,58 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 110 735 416,93 zł, EFRR: 93 234 591,01 zł, budżet Województwa: 17 500 825,92 zł;
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 881 Sokołów Małopolski – Łańcut – Kańczuga – Żurawica na odcinku Czarna – Łańcut wraz z budową mostu na rzece Wisłok i Mikośka + ul. Kraszewskiego w Łańcutie – Etap I
  - ul. Kraszewskiego – w dniu 24.11.2017 r. zakończono roboty budowlane,
  - budowa chodnika wraz z przebudową jezdni w km od 21+040,00 do km 21+960 w m. Krzemienica – odbiór końcowy 27.04.2018 r., zakończono roboty,
  - most w Czarnej – zakończono inwestycję w 2019 r.,
 lata realizacji: 2016–2019, łączne planowane nakłady finansowe: 34 100 000,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 15 105 533,64 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 32 296 062,78 zł, EFRR 26 066 917,63 zł, budżet Województwa: 6 229 145,15 zł.

W 2019 r. ze środków RPO WP 2014–2020 realizowano następujące projekty, których zakończenie zaplanowano na 2020/2021 r.:

- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 861 Bojanów – Jeżowe – Kopki na odcinku od skrzyżowania drogi krajowej nr 19 w m. Jeżowe do węzła S-19 Podgórze; lata realizacji: 2016–2020, łączne planowane nakłady finansowe: 9 642 812,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 1 190 683,92 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 9 547 929,77 zł, EFRR: 7 962 332,30 zł, budżet Województwa: 1 585 597,47 zł;
- Budowa drogi wojewódzkiej Nr 987 na odcinku od DK 94 przez ul. Księżomost do DP 1334 R; lata realizacji: 2016–2020, łączne planowane nakłady finansowe: 8 038 213,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 4 547 196,19 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 7 474 633,68 zł, EFRR: 6 353 438,60 zł, budżet Województwa: 1 121 195,08 zł;
- Budowa obwodnicy m. Dynów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska; lata realizacji: 2016–2020, łączne nakłady finansowe: 41 908 120,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 14 598 032,68 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 35 016 918,48 zł, EFRR: 28 820 400,41 zł, budżet Województwa: 6 196 518,07 zł;

- Budowa drogi wojewódzkiej nr 886 na odcinku pomiędzy planowaną obwodnicą miasta Sanoka a drogą krajową nr 28; lata realizacji: 2016–2020, łączne nakłady finansowe: 24 512 640,00 zł, w 2019 r. brak wydatków poniesionych na realizację zadania, umowa o dofinansowanie projektu: 24 513 496,65 zł, EFRR: 20 600 549,52 zł, budżet Województwa: 3 912 947,13 zł;
- Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej nr 984 od m. Piątkowiec przez m. Rzędzianowice do ul. Sienkiewicza w Mielcu wraz z budową mostu na rzece Wisłoka – Etap I – odcinek Rzędzianowice – Mielec; lata realizacji: 2016–2020, łączne nakłady finansowe: 97 178 364,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 30 958 363,96 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 43 659 920,82 zł, EFRR: 36 424 790,58 zł, budżet Województwa: 7 235 130,24 zł;
- Budowa obwodnicy m. Radomyśl Wielki w ciągu DW 984; lata realizacji: 2016–2020, łączne nakłady finansowe: 13 376 759,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 377 068,80 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 13 231 625,79 zł, EFRR: 9 946 407,39 zł, budżet Województwa: 3 285 218,40 zł;
- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 881 na odcinku Kańczuga – Pruchnik - etap I; lata realizacji: 2018–2021, łączne nakłady finansowe: 38 221 150,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 348 680,79 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 34 485 885,19 zł, EFRR: 29 292 480,42 zł, budżet Województwa: 5 193 404,77 zł;
- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław – Bełżec na odcinku od m. Zapałów do m. Oleszyce – etap I; lata realizacji: 2019–2021, łączne nakłady finansowe: 25 000 000,00 zł, kwota wydatków poniesionych na realizację zadania w 2019 r.: 233 550,70 zł, umowa o dofinansowanie projektu: 23 168 062,07 zł, EFRR: 19 680 447,78 zł, budżet Województwa: 3 487 614,29 zł.

#### Inwestycje drogowe finansowane ze środków PO Polska Wschodnia 2014–2020

W 2019 r. zakończono projekt drogowy, dla których głównym źródłem finansowania był Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014–2020:

- Rozbudowa i budowa drogi wojewódzkiej nr 988 na odcinku Babica – Zaborów wraz z budową obwodnicy Czudca; lata realizacji: 2016–2019, całkowita wartość projektu: 85 586 780,19 zł, wartość dofinansowania: 72 748 763,15 zł.

#### Inwestycje drogowe finansowane ze środków programu Interreg V-A Polska – Słowacja

W 2019 r. realizowano projekt drogowy, dla których głównym źródłem finansowania jest program Interreg V-A Polska – Słowacja:

- Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej nr 992 Jasło – Zarzecze – Nowy Żmigród – Kąty – Krempna – Świątkowa Mała – Grab – Granica Państwa w m. Jasło, w ramach zadania: Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej nr 992 w miejscowości Jasło. Poprawa połączeń komunikacyjnych powiatów jasielskiego, bardejowskiego, świdnickiego z korytarzami TEN-T, lata realizacji: 2018–2020, montaż finansowy po stronie polskiej – EFRR: 16 067 971,00 zł, Województwo Podkarpackie: 10 541 003,00 zł, Miasto Jasło 4 190 000,00 zł, Powiat Jasielski: 2 246 582,00 zł.

#### Inwestycje drogowe finansowane ze środków PWT Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020

W 2019 r. realizowano następujące projekty w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020:

- Rozbudowa i przebudowa drogi wojewódzkiej nr 885 Przemyśl – Hermanowice – Granica Państwa w km 3+642 – 10+257; planowane zakończenie inwestycji w 2020 r., całkowita wartość projektu: 7 500 000,00 EUR, dofinansowanie 90%: 6 750 000,00 EUR,
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 867 Sieniawa – Oleszyce – granica województwa: odcinek Lubaczów – Basznia Górna; planowane zakończenie inwestycji w 2020 r., całkowita wartość projektu: 2 536 499,99 EUR.

#### Współfinansowanie modernizacji mostów zlokalizowanych wzdłuż dróg wojewódzkich

Województwo Podkarpackie współpracuje z nadleśnictwami w celu likwidacji utrudnień przy wywozie drewna z terenu Jednostek Lasów Państwowych, poprzez współfinansowanie modernizacji

mostów zlokalizowanych wzdłuż dróg wojewódzkich będących w zarządzie Województwa Podkarpackiego.

Tabela. Współfinansowanie modernizacji mostów zlokalizowanych wzdłuż dróg wojewódzkich w ramach umów z nadleśnictwami w 2019 r.

Umowy z nadleśnictwami w 2019 r.						
Lp.	Nazwa zadania	Strona	Wartość zadania [zł]	Dotacja Lasów [zł]		Środki Województwa [zł]
1.	„Zaprojektowanie i wykonanie remontu mostów w ciągu DW 896 Ustrzyki Dolne – Ustrzyki Górne przez potok Smolniczek w m. Lutowiska w km 26+378, potok Smolniczek w m. Smolnik w km 26+946 oraz przez potok Smolniczek w m. Smolnik w km 27+643”	Nadleśnictwo Lutowiska	1 512 900,00	Środki dotacji lasów łącznie	70 000,00	1 442 900,00
				a) most przez potok Smolniczek w m. Lutowiska w km 26+378	30 000,00	
				b) most potok Smolniczek w m. Smolnik w km 26+946	20 000,00	
				c) most przez potok Smolniczek w m. Smolnik w km 27+643	20 000,00	
2.	„Zaprojektowanie i wykonanie remontów mostów w ciągu DW 893 Lesko – Cisna: most przez potok bez nazwy w m. Habkowce w km 34+785, most przez potok bez nazwy w m. Habkowce w km 34+915, most przez potok Jabłonka w m. Jabłonki w km 28+590”	Nadleśnictwo Cisna	1 476 000,00	Środki dotacji lasów łącznie	60 000,00	1 416 000,00
				a) most przez potok bez nazwy w m. Habkowce	20 000,00	
				b) most przez potok bez nazwy w m. Habkowce w km 34+915	20 000,00	
				c) most przez potok Jabłonka w m. Jabłonki w km 28+590	20 000,00	
3.	„Zaprojektowanie i wykonanie remontu mostów w ciągu DW 897 Tylawa – Komańcza – Cisna – Wołosate – granica państwa: przez potok Izwór w m. Wiśłok Wielki w km 23+109 oraz przez potok Roztoczek w m. Czystogarb w km 30+837”	Nadleśnictwo Komańcza	1 709 700,00	Środki dotacji lasów łącznie	120 00,00	1 589 700,00
				a) most przez potok Izwór w m. Wiśłok Wielki w km 23+109	60 000,00	
				b) most przez potok Roztoczek w m. Czystogarb w km 30+837	60 000,00	

„Poprawa funkcjonalności dróg wojewódzkich Województwa Podkarpackiego na terenie powiatu bieszczadzkiego i leskiego wraz z poprawą udostępnienia wizualnego Bieszczadów”

Zadanie otrzymało zapewnienie finansowania w wysokości 10 000 000,00 zł w formie dotacji z rezerwy celowej budżetu państwa (nie więcej niż 78,43% całkowitych kosztów inwestycji). Wartość inwestycji szacowana jest na 12 750 526,00 zł, w tym wkład Województwa na 2 750 526,00 zł, co może ulec zmianom. W związku z tym, w dniu 27 września 2019 roku została podpisana umowa z Wojewodą Podkarpackim o przekazanie dotacji celowej z budżetu państwa na realizację tego zadania.

Zadanie planowane do realizacji w latach 2019–2021. Składa się ono z 15 komplementarnych elementów (podzadań) rozmieszczonych na terenie powiatu bieszczadzkiego i leskiego. Do chwili obecnej wykonano:

- podzadanie Nr 2, Etap I „Odtworzenie nawierzchni drogi wojewódzkiej Nr 897 Tylawa – Cisna – Wołosate – granica państwa na odcinku Wołosate w kierunku do granicy państwa – ETAP I”; wartość podzadania nr 2: 948 926,43 zł, budżet państwa: 744 225,00 zł, budżet Województwa: 204 701,43 zł.

- podzadanie Nr 4. „Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 897 Tylawa – Cisna – Wołosate – granica państwa na odcinku około od km 91+900 do km 92+100 polegająca na budowie pasów ruchu dla pojazdów skręcających na parking na Przełęcz Wyżną”; wartość podzadania: 522 279,29 zł, budżet państwa: 409 614,00 zł, budżet Województwa: 112 665,29 zł.

Pozostałe podzadania są w trakcie realizacji lub prowadzone są dla nich postępowania przetargowe bądź przygotowania do ogłoszenia przetargu. Ostateczne określenie wartości podzadań jest obecnie niemożliwe, wartości te zostaną ustalone po podpisaniu umowy z wykonawcami.

#### Przygotowanie dokumentacji technicznej i projektowej niezbędnej do rozbudowy sieci turystycznych tras rowerowych na terenie Bieszczad i włączenie ich do szlaku rowerowego Green Velo

Kolejnym zadaniem prowadzonym przez Województwo Podkarpackie jest projekt polegający na przygotowaniu dokumentacji technicznej i projektowej niezbędnej do rozbudowy sieci turystycznych tras rowerowych na terenie Bieszczad i włączenie ich do szlaku rowerowego Green Velo. Okres realizacji projektu obejmuje lata 2019–2021.

W dniu 27 września 2019 r. została podpisana umowa pomiędzy Ministrem Finansów, Inwestycji i Rozwoju a Województwem Podkarpackim w sprawie przekazania dotacji w wysokości 4 999 950,00 zł na realizację Projektu. Szacowana wartość zadania wynosi ok. 5 555 500,00 zł. W Projekcie zakłada się udział partnerów – gmin i powiatów zapewniających wkład własny środków finansowych, a także nadleśnictw, GDDKiA oraz Bieszczadzkiego Parku Narodowego.

Projekt obejmuje przygotowanie dokumentacji dla następujących odcinków:

- Odcinek 1. Budowa odgałęzienia od szlaku rowerowego Green Velo z kierunku Przemyśla (włączenie w m. Olszany) do Wołosatego (granica państwa),
- Odcinek 2. Połączenie trasy rowerowej ze szlakiem Greenway Karpaty Wschodnie na odcinku Cisna – Ustrzyki Górne (część Wielkiej pętli bieszczadzkiej).

W chwili obecnej trwają prace nad aktualizacją przebiegu trasy z uwzględnieniem propozycji partnerów projektu.

### **Ad. 3. Utrzymanie i rozwój infrastruktury kolejowej**

Województwo Podkarpackie realizuje inwestycje służące rozwojowi transportu kolejowego w regionie. Należą do nich:

- Rewitalizacja linii kolejowej L-25 Padew – Mielec – Dębica na odcinku Padew – Mielec – Dębica Etap I

Projekt zakłada wykonanie pełnej rewitalizacji linii kolejowej od Mielca do Dębicy oraz wykonanie dokumentacji budowlanej dla odcinka Padew – Mielec.

Zadanie realizowane jest w ramach RPO WP 2014-2020, Oś Priorytetowa V. Działanie 5.3. Infrastruktura Kolejowa. Wartość ogółem projektu wynosi 246 472 628,56 zł, wkład UE: 166 355 438,66 zł, wkład własny PKP PLK S.A.: 80 117 189,90 zł. Planowana data zakończenia projektu: 30.09.2021 r.

- Elektryfikacja linii nr 71 na odcinku Ocice (Tarnobrzeg) – Rzeszów

Inwestycja ta została ujęta w Kontrakcie Terytorialnym dla Województwa Podkarpackiego. Jest ona obecnie realizowana pod nazwą: „Prace na liniach kolejowych na linii I-71” przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Finansowanie inwestycji zostało zaplanowane ze środków budżetu państwa (Krajowy Program Kolejowy). Zakres inwestycji zakłada wykonanie konstrukcji słupowych oraz bramkowych oraz wykonanie sieci jezdnej, powrotnej, podstacji zasilających, kabin sekcyjnych itp.

We wrześniu 2018 r. PKP PLK S.A. podpisała umowę na budowę mijanki w Majdanie Królewskim za kwotę 16 mln zł, w listopadzie 2018 r. – z PKP Energetyka na wykonanie samej elektryfikacji za kwotę 67 mln zł oraz 5 umów przyłączeniowych o wartości 37 mln zł. Podpisane umowy zakładają wykonanie robót w terminie do 2021 r.

Województwo Podkarpackie traktuje tę inwestycję priorytetowo. Jej realizacja przysłuży zwiększeniu oferty przewozowej oraz umożliwi bezpośrednie skomunikowanie Rzeszowa z Warszawą poprzez trakcję elektryczną. Realizacja projektu polegającego na zelektryfikowaniu odcinka Ocice –

Rzeszów jest powiązana z realizowanym przez Województwo Podkarpackie projektem budowy Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej.

- Projekty w zakresie wykonania dokumentacji budowlanej dla przedsięwzięć dot. infrastruktury kolejowej

W ramach wykorzystania środków RPO WP 2014–2020 Polskie Linie Kolejowe S.A. realizują projekty w zakresie wykonania dokumentacji budowlanej (projekty budowlane we wszystkich branżach budowlanych) dla następujących przedsięwzięć:

- Rewitalizacja linii kolejowej L-108 Jasło – Nowy Zagórz (dokumentacja),
- Budowa łącznicy kolejowej Jedlicze – Szebnie (dokumentacja),
- Rewitalizacja linii kolejowej I-107 Nowy Zagórz – Łupków (dokumentacja).

Realizacja ww. przedsięwzięć planowana jest po roku 2020 w ramach nowej perspektywy finansowej.

#### Modernizacja linii kolejowej I-25 na odcinku Skarżysko Kamienna – Sandomierz

Dla Województwa Podkarpackiego niezwykle istotną sprawą jest wykonanie przez PKP PLK S.A. modernizacji odcinka Skarżysko Kamienna – Sandomierz z uwagi na fakt, że jest to najkrótsza droga przez Ocice (z uwzględnieniem tego odcinka) do Warszawy. W ramach projektu zostaną przebudowane i zmodernizowane stacje: Skarżysko-Kamienna, Wąchock, Starachowice, Kunów, Ostrowiec, Jakubowice, Dwikozy. Projekt tworzy Kolejową Magistralę Wschodnią, która usprawni ruch kolejowy pomiędzy Olsztynem, Białymstokiem, Lublinem, Rzeszowem i Kielcami a także poprzez linię nr 7 i 8 z Warszawą.

Projekt realizowany jest w ramach środków PO Polska Wschodnia 2014–2020. Jego wartość to 380 mln zł. Projekt ten realizowany jest w zakresie systemu projektu „projektuj i buduj”. Obecnie są prowadzone prace projektowe i budowlane. Inwestor pozyskuje także niezbędne decyzje dotyczące prowadzenia dalszych prac. Wykonawcą prac jest firma ZUE SA. Realizacje prac zaplanowane są na lata 2019–2020. Obecnie problemem dla Inwestora jest pozyskiwanie decyzji administracyjnych na terenach zalewowych.

#### **Ad. 4. Realizacja kolejowych przewozów pasażerskich**

Województwo Podkarpackie jest właścicielem 2,45% udziałów w Spółce Przewozy Regionalne Sp. z o.o. prowadzącej działalności w zakresie pasażerskich przewozów kolejowych. W 2019 roku połączenia kolejowe uruchamiane przez Województwo Podkarpackie realizowane były na następujących liniach kolejowych:

- linia nr 91 – 63 połączenia w dobie,
- linia nr 68 – 12 połączeń w dobie,
- linia nr 101 – 11 połączeń w dobie,
- linia nr 106 – 18 połączeń w dobie,
- linia nr 108/107 – 28 połączeń w dobie.

łącznie wykonana w 2019 roku praca eksploatacyjna wyniosła 3 053 317,80 pockm. Przewieziono łącznie 3 278 781 pasażerów.

#### **Ad. 5. Utrzymanie i rozwój taboru kolejowego**

Województwo Podkarpackie w 2019 r. było właścicielem 27 pojazdów szynowych, wykorzystywanych do realizacji kolejowych usług przewozowych, tj.:

- 14 pojazdów z napędem spalinowym obsługujących trasy niezelektryfikowane tj. linie 71, 101, 106, 107 oraz 108;
- 13 pojazdów z napędem elektrycznym realizujących przewozy pasażerskie na liniach 68 oraz 91.

W ramach projektu pn. „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA Zakup taboru wraz z budową zaplecza technicznego” planowane jest kupno kolejnych 10 pojazdów szynowych.



## **Ad. 6. Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej**

Głównym celem utworzenia Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej jest uruchomienie szybkiej kolei miejskiej łączącej Rzeszów z Dębicą, Kolbuszową, Przeworskiem oraz Strzyżowem, doprowadzenie jej do lotniska Rzeszów Jasionka oraz integracja kolei z innymi formami transportu publicznego. Planowana jest modernizacja istniejącej oraz powstanie nowej infrastruktury, a także zakup nowego taboru. Podmiejska Kolej Aglomeracyjna obejmować ma następujące odcinki:

- Rzeszów Główny – Dębica i Rzeszów Główny – Przeworsk (linia nr 91),
- Rzeszów Główny – Kolbuszowa (linia nr 71),
- Rzeszów Główny – Port Lotniczy Rzeszów Jasionka (linia planowana),
- Rzeszów Główny – Strzyżów n/Wisłokiem (linia nr 106)

W ramach realizacji zadania pod nazwą „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej - PKA”, Województwo Podkarpackie realizuje 2 projekty:

### Projekt pn. „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA Zakup taboru wraz z budową zaplecza technicznego”

W ramach projektu województwo podkarpackie zakupi 8 elektrycznych zespołów trakcyjnych oraz 2 zespoły trakcyjne z napędem spalinowym mające obsługiwać połączenia pasażerskie w ramach Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej. Poza zakupem nowego taboru, zaplanowano również budowę zaplecza technicznego służącego jego obsłudze, które ma powstać na stacji Rzeszów Staroniwa.

W dniu 31.07.2019 r. zawarto dwie umowy pomiędzy Samorządem Województwa Podkarpackiego, a NEWAG S.A. Nowy Sącz dotyczące zakupu taboru.

W dniu 19.12.2019 r. zostało ogłoszone postępowanie przetargowe: Zaprojektowanie i wykonanie robót dla zadania pn.: „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA Zakup taboru wraz z budową zaplecza technicznego” – Budowa punktu obsługi technicznej wraz z zapleczem. Rozstrzygnięcie przetargu planowane jest na I kwartał 2020 r.

Obecnie prowadzi się starania w celu pozyskania działek niezbędnych do realizacji budowy zaplecza technicznego w Rzeszowie Staroniwie. Pozyskanie działek od PKP Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Krakowie może nastąpić w trybie odpłatnym bezprzetargowym.

Koszt projektu to 298 418 533,73 zł. Kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 233 790 997,69 zł, z czego poziom dofinansowania to 50%. W 2019 r. nie było planowane wydatkowanie środków finansowych na realizację projektu.

### Projekt pn. „Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej – PKA: Budowa i modernizacja linii kolejowych oraz infrastruktury przystankowej”

Projekt będzie realizowany w woj. podkarpackim, na terenie miasta Rzeszowa i aglomeracji rzeszowskiej oraz w powiatach: dębickim, rzeszowskim, łańcuckim, przeworskim, kolbuszowskim, strzyżowskim i ropczycko-sędziszowskim.

Projekt będzie realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Jego beneficjentem jest Województwo Podkarpackie wraz z partnerami: PKP Polskie Linie Kolejowe S.A oraz samorządami gmin, przez obszar których przebiegać będzie Kolej Aglomeracyjna. Koszt projektu to 301 087 338,22 zł. Kwota wydatków kwalifikowanych wynosi 244 786 453,84 zł, a kwota dofinansowania – 208 068 485,76 zł czyli 85%.

Środki te zostaną przeznaczone na rozbudowę infrastruktury okołoprzystankowej wzdłuż odcinków linii kolejowych, na których planowane jest kursowanie pociągów Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej. Dodatkowo, dla uzyskania pełnej funkcjonalności Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej, konieczne są prace punktowe na liniach nr 71, 91 i 106.

W realizację Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej wpisuje się również przedstawiona w ramach zadania „Utrzymanie i rozwój infrastruktury kolejowej” inwestycja polegająca na elektryfikacji linii nr 71 na odcinku Ocice (Tarnobrzeg) –Rzeszów realizowana pod nazwą: „Prace na liniach kolejowych na

linii I-71” przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Część zelektryfikowanej linii na odcinku Kolbuszowa – Rzeszów ma zostać objęta przewozami w ramach Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej.

Dla powstania Kolei Aglomeracyjnej istotne znaczenie ma również modernizacja stacji Rzeszów Główny realizowana w ramach projektu „Poprawa stanu technicznego infrastruktury obsługi podróży (w tym dostosowanie do wymagań TSI PRM), Etap III Rzeszów Główny”. Projekt realizowany jest przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, Działanie 5.1. Rozwój kolejowej sieci TEN-T. Jego wartość to 266 676 921,15 zł. Zakończenie realizacji projektu planowane jest na rok 2021.

#### **Ad. 7. Działalność Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego**

W Województwie Podkarpackim działają 4 Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego (WORD): w Krośnie, w Przemyślu, w Rzeszowie oraz w Tarnobrzegu. Ośrodki ruchu drogowego zajmują się przeprowadzaniem egzaminów państwowych na prawo jazdy kategorii: AM, A1, A2, A, B, B1, B+E, C, C1, C+E, C1+E, D, D1, D+E, D1+E oraz T.

W 2019 r. Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego przeprowadziły w sumie 63 872 egzaminów teoretycznych i 100 251 egzaminów praktycznych.

Ośrodek	Ilość egzaminów	
	teoria	praktyka
WORD w Krośnie	13 640	25 235
WORD w Przemyślu	7 380	10 946
WORD w Rzeszowie	25 390	37 604
WORD w Tarnobrzegu	17 462	26 466

Nadzór nad działalnością Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego sprawuje Departament Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego UMWP w Rzeszowie.

#### **Ad. 8. Realizacja dopłat do biletów z tytułu stosowania przez przewoźników autobusowych ulg ustawowych**

Dopłaty do krajowych autobusowych przewozów pasażerskich z tytułu stosowania przez przewoźników autobusowych ulg ustawowych

Dopłaty realizowane są na podst. art. 50–58 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2475 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 295). Środki pochodzą z dotacji celowej z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej z przeznaczeniem na wypłatę dopłat przewoźnikom z tytułu stosowania ustawowych ulg w regularnych przewozach autobusowych.

W 2019 r. wypłacono dopłaty do biletów z ulgą ustawową na łączną kwotę 50 978 191,65 zł. Otrzymało je 127 przewoźników.

Rekompensaty dla organizatorów publicznego transportu zbiorowego na sfinansowanie poniesionych przez operatorów publicznego transportu zbiorowego strat z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów

Przekazywanie dotacji przeznaczonej na realizację przez Organizatorów publicznego transportu zadania z zakresu administracji rządowej, polegającego na finansowaniu w formie

rekompensaty poniesionej przez operatora straty z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów na linii komunikacyjnej, liniach komunikacyjnych lub sieci komunikacyjnej wymienionych w umowie o świadczeniu usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym. Środki pochodzą z dotacji celowej z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej z przeznaczeniem na wypłatę dopłat z tytułu stosowania ustawowych ulg w regularnych przewozach autobusowych.

W 2019 r. przekazano rekompensaty dla organizatorów publicznego transportu zbiorowego na łączną kwotę 895 010,53 zł.

#### **Ad. 9. Utrzymanie i rozwój Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka**

Podmiotem realizującym zadanie jest Port Lotniczy „Rzeszów - Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w której Województwo Podkarpackie posiada 55,46% udziałów. Drugim udziałowcem jest Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze”.

Lotnisko odnotowało regularne zwiększanie ruchu pasażerskiego oraz towarowego, a także rosnący udział w obsłudze ruchu lotniczego. W 2019 r. lotnisko obsłużyło ogółem 772 241 pasażerów osiągając wzrost ruchu na poziomie 103,41 %. W przylocie obsłużono 385 578 pasażerów, a w odlocie – 386 663 pasażerów. W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. wykonano 18 787 operacji startów i lądowań statków powietrznych, osiągając dynamikę 103,4%.

Wzrost liczby pasażerów i poprawa dostępności komunikacyjnej regionu związana jest z rozwojem siatki połączeń międzynarodowych z ważnymi ośrodkami gospodarczymi w Europie i na świecie (bezpośrednie trasy do Nowego Jorku, Tel-Awiv i Aten oraz zwiększenie częstotliwości połączeń z portami przesiadkowymi w Warszawie i Monachium). Ponadto odnotowuje się bardzo dynamiczny, nienotowany wcześniej rozwój oferty połączeń czarterowych umożliwiających mieszkańcom województwa podniesienie poziomu życia dzięki dostępowi do wyższej jakości oferty turystycznej. W ruchu czarterowym turystycznym, w okresie maj – październik 2019 r. obsłużono w sumie 54 115 pasażerów, tj. o 11 318 pasażerów więcej niż w 2018 r., gdy było ich 42 797. W przylocie obsłużono 27 021 pasażerów, a w odlocie – 27 094 pasażerów, osiągając dynamikę 126,4%.

W 2019 r. połączenia czarterowe realizowano m.in. do Burgas, Antalyi i Bodrum oraz na Kretę, Rodos, Korfu i Zakynthos. Ponadto, w rejsach wykonanych do Izraela z pielgrzymami polskimi w lutym, marcu i październiku 2019 r. obsłużono w sumie dwa razy więcej samolotów niż w styczniu i lutym 2018 r. W lutym i marcu 2019 r. wykonanych zostało również 21 rejsów czarterowych z podróżnymi narodowości żydowskiej – obsłużono w odlocie 3,5 tys. pasażerów.

Lotnisko rozwija możliwości w zakresie transportu frachtu lotniczego poprzez uruchomienie działalności w nowoczesnym terminalu cargo i prowadzenie tzw. Miejsca Wyznaczonego Krajowej Administracji Skarbowej, co pozwala Spółce na oferowanie klientom pełnego wachlarza usług handlingowych. Podniesienie standardu obsługi sprzyja pozyskiwaniu nowych kontraktów, pozwala też na rozwój współpracy z dotychczasowymi partnerami z branży cargo. Jednym z efektów tych działań jest ulokowanie w Porcie Lotniczym Rzeszów – Jasionka bazy największego zarejestrowanego w Polsce samolotu all-cargo operowanego przez linię czarterową Sky Taxi. To pierwszy tej klasy frachtowiec zarejestrowany w Polsce i operowany przez krajowego przewoźnika. W 2019 r. ilość obsłużonego frachtu cargo wyniosła 3 521 ton, z tego 1 346 ton przypadało na cargo samolotowe, a 2 175 ton na tzw. lotnicze cargo samochodowe (RFS). W 2018 r. ilość obsłużonego frachtu cargo wyniosła 2 695 ton.

Mimo iż zakończono realizację projektów współfinansowanych ze środków UE, Spółka w dalszym ciągu musi dokonywać inwestycji mających na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa oraz zapewnienie oczekiwanych standardów obsługi statków powietrznych, a także poprawę komfortu podróży pasażerów. Działania te są prowadzone w warunkach stale rosnącej konkurencji ze strony innych portów regionalnych i przy coraz większej presji przewoźników w zakresie redukcji kosztów.

W 2019 r. Spółka zakończyła realizację priorytetowej z punktu widzenia dywersyfikacji przychodów i zwiększania poziomu przychodów z działalności pozalotniczej inwestycji – budowy

parkingu oraz systemu parkingowego, co pozwoliło na uruchomienie w sierpniu 2019 r. systemu poboru opłat za korzystanie z parkingu lotniskowego. Pozyskanie nowej kategorii przychodów z opłat parkingowych przełoży się na znaczny wzrost przychodów i poprawę wyniku finansowego Spółki.

Aktualne zadłużenie Spółki z tytułu kredytu wynosi 40,8 mln złotych. Zaciągnięcie kredytu bankowego w kwocie 70 mln złotych było niezbędne, aby zapewnić wkład własny Spółki do projektów infrastrukturalnych realizowanych w latach 2009–2016 z wykorzystaniem środków z RPO WP, POIiŚ oraz umożliwić realizację inwestycji związanych z rozbudową i modernizacją infrastruktury lotniskowej oraz przedsięwzięć inwestycyjnych związanych ze wzrostem ruchu lotniczego i koniecznością podnoszenia standardów bezpieczeństwa osób i towarów. Finansowanie inwestycji prowadzonych w latach 2009–2016 oraz zaciągnięcie kredytu na ich realizację odbyło się zgodnie z założeniami Biznes Planu zatwierdzonego przez wspólników Spółki, w którym zgodnie zadeklarowali wniesienie do Spółki kwoty 40 mln złotych w celu zmniejszenia obciążenia Spółki kosztami kredytu. Z deklaracji wsparcia dotychczas konsekwentnie wywiązuje się Województwo Podkarpackie. Dzięki środkom finansowym w wysokości 11 999 900,00 zł, przekazanych w formie dokapitalizowania przez Samorząd Województwa Podkarpackiego, w latach 2018 i 2019 możliwe było zmniejszenie zadłużenia i kosztów obsługi kredytu.

Na podstawie umowy zawartej z Portem Lotniczym „Rzeszów – Jasionka” w dniu 29 listopada 2019 r. Spółka rozpoczęła działania przygotowawcze do wdrożenia kampanii promocyjnej oraz działania związane z zakontraktowaniem i zamówieniem powierzchni promocyjnych u przewoźnika lotniczego oraz uzgodnienia dotyczące wykonania i przebiegu kampanii. Zadanie będzie realizowane w 2020 r. oraz I połowie 2021 r. Jego wartość to 6 152 000,00 zł.

Ponadto prowadzone są działania zmierzające do integracji Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka z systemem transportu kolejowego poprzez budowę linii kolejowej do lotniska w ramach tworzonej Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej.

## KULTURA FIZYCZNA I TURYSTYKA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w którą wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW – Podkarpackie 2020)
1.	Realizacja programu stypendiów i nagród sportowych	Rozwój i promocja kultury fizycznej	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie kultury fizycznej	Rozwój i promocja kultury fizycznej	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Udzielanie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w ramach sportu kwalifikowanego	Rozwój i promocja kultury fizycznej	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Współpraca transgraniczna i międzynarodowa z zakresu turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
5.	Działania promocyjne mające na celu rozwój turystyki regionu	Rozwój i promocja turystyki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
6.	Dotacje celowe dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie zadań z zakresu turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
7.	Sporządzanie analiz i opracowań z zakresu turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka

8.	Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczących turystyki	Rozwój i promocja turystyki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
----	---	-----------------------------	--

#### **Ad.1. Realizacja programu stypendiów i nagród sportowych**

Samorząd Województwa Podkarpackiego realizuje program stypendiów i nagród sportowych poprzez Departament Edukacji, Nauki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

Podstawą prawną realizacji programu jest uchwała nr III/24/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień w dziedzinie sportu. Celem programu jest udzielanie finansowego wsparcia zawodnikom osiągającym wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym, trenerom tych zawodników, a także działaczom sportowym, którzy przyczyniają się do stwarzania zawodnikom i trenerom lepszych warunków do sportowego rozwoju.

Podmiotami zaangażowanymi w program stypendiów i nagród są okręgowe związki sportowe oraz kluby sportowe, a bezpośrednimi ich adresatami – zawodnicy, trenerzy i działacze sportowi. Program finansowany jest w całości ze środków budżetu Województwa. W 2019 roku przyznano 165 stypendiów sportowych i 87 nagród za wybitne osiągnięcia sportowe, na łączną kwotę 580 350,00 zł.

#### **Ad. 2. Realizacja otwartych konkursów ofert w dziedzinie kultury fizycznej**

Głównym celem realizacji zadania jest upowszechnianie sportu i rekreacji ruchowej poprzez udzielenie dotacji na organizację imprez sportowych oraz organizację imprez w środowisku osób niepełnosprawnych. Podstawą prawną realizacji zadania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 688 z późn. zm.). Z dofinansowania korzystać mogą podmioty, których działalność statutowa obejmuje realizację zadań w dziedzinie kultury fizycznej. Zadania, które uzyskują wsparcie w ramach otwartego konkursu ofert w dziedzinie kultury fizycznej, obejmują dzieci, młodzież oraz dorosłych.

Dotacje na realizację zadań w dziedzinie kultury fizycznej finansowane są w całości z budżetu Województwa Podkarpackiego.

W ramach przeprowadzonego w 2019 roku otwartego konkursu ofert na realizację zadań w dziedzinie kultury fizycznej i sportu dofinansowanych zostało 41 zadań w łącznej kwocie 229 000,00 zł, w tym 33 zadania dotyczące organizacji masowych imprez sportowych i 8 zadań dotyczących organizacji imprez sportowych w środowisku osób niepełnosprawnych. Jednostką odpowiedzialną za realizację zadania jest Departament Edukacji, Nauki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

#### **Ad. 3. Udzielanie dotacji celowych na realizację zadań w ramach sportu kwalifikowanego**

Celem realizacji zadania jest wsparcie szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo oraz udział reprezentantów Województwa Podkarpackiego w systemie współzawodnictwa sportowego prowadzonym przez Ministerstwo Sportu.

Udzielanie wsparcia odbywa się na podstawie uchwały nr LII/988/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 25 października 2010 r. w sprawie warunków i trybu wspierania rozwoju sportu w Województwie Podkarpackim. Co do zasady, z dofinansowania korzystać mogą okręgowe związki sportowe w poszczególnych dyscyplinach, prowadzące szkolenie kadr wojewódzkich.

Dotacje na realizację zadań w ramach sportu kwalifikowanego finansowane są w całości z budżetu Województwa Podkarpackiego. W 2019 roku Województwo Podkarpackie dofinansowało 95 zadań. Łączna wartość udzielonych dotacji wyniosła 2 636 279,00 zł.

#### **Ad. 4. Współpraca transgraniczna i międzynarodowa z zakresu turystyki**

Województwo Podkarpackie uczestniczyło jako jeden z partnerów w realizacji projektów z zakresu turystyki realizowanych w ramach Programu Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020, Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020, oraz Programu Interreg Europa 2014–2020.

Zadanie realizowane było w Departamencie Promocji i Współpracy Gospodarczej, a od dnia 24.06.2019 r. w Departamencie Gospodarki Regionalnej.

Ponadto, Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Departamentu Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej prowadził działania mające na celu utrzymanie trwałości projektów zrealizowanych w ramach programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020.

#### **Projekt pn. „Zachowanie i promocja dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego poprzez Zielone Szlaki” (OUR WAY)**

Projekt realizowany jest w okresie od 01.06.2018 r. do 30.11.2022 r. w partnerstwie, które obejmuje następujące regiony i ich przedstawicieli: Murcja (Hiszpania – partner wiodący), Northern and Western Regional Assembly – Irlandia, Województwo Podkarpackie – Polska, Departmental Council of Hérault – Francja, Hajdú – Bihar County Government – Węgry, Chamber of Commerce and Industry – Bułgaria. Partnerem doradczym jest Europejskie Stowarzyszenie Zielonych Szlaków Greenways (European Greenways Association) z Belgii.

Projekt dofinansowany jest z Programu Interreg Europa 2014–2020. Całkowity budżet projektu wynosi 967 244,00 EUR, na co składają się środki EFRR w wysokości 810 288,90 EUR oraz wkład partnerów: 156 955,10 EUR, w tym wkład województwa podkarpackiego: 17 879,70 EUR. Wysokość budżetu projektu dla województwa podkarpackiego wynosi 119 198,00 EUR.

Realizacja projektu ma na celu zachowanie, ochronę, promowanie i rozwijanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w Europie, zgodnie z ideą Greenways. Cel projektu zostanie osiągnięty poprzez poprawę instrumentów polityki regionalnej, powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 na rzecz inteligentnych specjalizacji, w tym poprawę narzędzi odpowiedzialnych za zarządzanie oraz promocję Greenways.

Pierwsze międzyregionalne warsztaty tematyczne projektu OUR WAY odbyły się w Westport, Co. Mayo w Irlandii w dniach 5 i 6 marca 2019 r. Podczas warsztatów omówiono sposoby współpracy i koordynacji między kluczowymi podmiotami w zakresie tworzenia i zarządzania szlakami Greenways, ze szczególnym uwzględnieniem doświadczeń partnera z Irlandii z realizacji i zarządzania szlakiem Great Western Greenway. Przedstawione zostały rozwiązania z zakresu tworzenia krajowych, regionalnych i lokalnych strategii wspierających i finansujących rozwój Greenways w Irlandii. Wszyscy partnerzy zaprezentowali „Dobre Praktyki” z zakresu współpracy kluczowych podmiotów przy organizacji i zarządzaniu szlakami. Odbyła się także wizyta studyjna na szlaku z Mulranny do Newport.

Przedstawiciele projektu OUR WAY byli obecni na VI Europejskiej Konferencji Greenways w Vitoria-Gasteiz (Hiszpania) w kwietniu 2019 r. Jednym z organizatorów konferencji było European Greenway Association. Udział w tym wydarzeniu był doskonałą okazją do wymiany doświadczeń między partnerami i uczestnikami oraz był znakomitą sposobem na poznanie Greenways w wielu krajach Europy.

W dniach 24–25 września 2019 r. w Rzeszowie odbyły się II Międzyregionalne Warsztaty Tematyczne "Identyfikacja instrumentów finansowych i finansowanie Programu Zielonych Szlaków" oraz III Spotkanie Grupy Sterującej projektu OUR WAY. Pierwszego dnia odbyła się wizyta w Bieszczadach w celu poznania różnych inicjatyw w zakresie przedsiębiorczości i rozwoju lokalnego na tych obszarach. Uzupełnieniem powyższych wizyt były prezentacje przeprowadzone przez

interesariuszy i inne zainteresowane grupy, podczas których uczestnicy mogli zapoznać się z zielonymi szlakami w Polsce oraz innymi inicjatywami podejmowanymi na tym obszarze. Drugi dzień był zarezerwowany na warsztaty tematyczne, które koncentrowały się na sposobach identyfikacji instrumentów finansowych dla zielonych szlaków, podczas których odbyły się prezentacje partnerów projektu oraz członków Regionalnej Grupy Roboczej Interesariuszy z województwa podkarpackiego. Odbyła się także konferencja prasowa, na której przedstawiono aktualny stan realizacji projektu i dalsze działania w jego ramach.

6 listopada 2019 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego odbyło się trzecie spotkanie Grupy Roboczej Interesariuszy w ramach projektu. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele samorządu województwa, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Bieszczadzkiego Parku Narodowego, stowarzyszeń i fundacji zaangażowanych w rozwój turystyki na Podkarpaciu. Podczas warsztatów zaprezentowano stan realizacji projektu OUR WAY, przedstawiono Dobre Praktyki, które zostały przyjęte przez wszystkich partnerów projektu oraz rozpoczęto przygotowywanie Planu Działań dla województwa podkarpackiego. Interesariusze zostali poinformowani o działaniach w kolejnym okresie realizacji projektu OUR WAY m.in. o wizytach studyjnych oraz o etapie tworzenia dokumentacji technicznej rozbudowy szlaków turystycznych w oparciu o przebieg szlaku Green Bike – Greenway Karpaty Wschodnie i jego połączenie ze szlakiem Green Velo.

Projekt realizowany jest przez Departament Gospodarki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim.

#### Projekt pn. „Góry bez granic – integracja sieci szlaków w transgraniczny produkt turystyczny”.

Projekt realizowany jest w latach 2018–2020 w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020. Jego liderem jest Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej w Krakowie, natomiast Województwo Podkarpackie, Klub Slovenských Turistov (Słowacja) oraz Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna w Rzeszowie są jego partnerami.

Projekt finansowany jest ze środków Unii Europejskiej (85%) oraz budżetu Województwa Podkarpackiego (15%). Łączne nakłady finansowe wynoszą 429 181,20 EUR, w tym 364 804,02 EUR stanowią środki z refundacji, natomiast pozostałe 64 377,18 EUR pochodzą ze środków krajowych.

Głównym celem projektu jest wprowadzenie na rynek nowego produktu turystycznego – zintegrowanej transgranicznej sieci szlaków pieszych z powiązanymi lokalnymi atrakcjami przyrodniczymi i kulturowymi.

Projekt dotyczy wypracowania i wprowadzenia na rynek nowego transgranicznego produktu dla turystyki aktywnej bazującego na polskich i słowackich trasach wędrówek turystycznych na długości części Karpat (wspólnot granicy) w obszarze wsparcia. Na przedmiot projektu składa się zmodernizowanie i połączenie szlaków turystycznych prowadzących dotychczas po obu stronach granicy, powiązanie z nimi sąsiadujących atrakcji przyrodniczych i kulturowych w jeden wspólny szlak transgraniczny, ze wzbogaconą i odnowioną małą infrastrukturą oraz dodatkową atrakcją w postaci via ferraty (trasa z urządzeniami asekuracyjnymi), opracowanie i wdrożenie jednolitego e-narzędzia integrującego poszczególne elementy produktu w celu wspólnego informowania i promowania go po obu stronach granicy, a także z myślą o turystach zagranicznych. Zwieńczeniem projektu ma być realizacja skoordynowanych działań promujących nowy produkt na międzynarodowym rynku turystycznym.

Projekt jest kompleksowy, obejmuje górskie szlaki turystyczne biegnące wzdłuż całej długości granicy polsko-słowackiej. Bazuje na zasobach, które będą wytworzone w ramach projektu, a także na już istniejących zasobach własnych partnerów w postaci wykonanych już wcześniej modernizacji i rewitalizacji szlaków, zdigitalizowaniu w ramach wcześniejszych działań części szlaków pieszych oraz wykonanym już wcześniej zinventaryzowaniu i opisaniu atrakcji na terenie Małopolski (Tatry). Projekt ma charakter nieinwestycyjny. Koncentruje się na odcinku wschodnim i środkowym w pasmie górskim polsko-słowacko-czeskim.

Połączenie szlaków i poprawa zaplecza zwiększy atrakcyjność, komfort i bezpieczeństwo wędrowania dla turystów, w efekcie przyciągnie ich więcej w rejon przygraniczny, a z obszarów

najsilniej uczęszczanych skieruje część ruchu turystycznego w obszary mniej popularne i uczęszczane (Bieszczady, Beskid Niski). Uporządkowany ruch turystyczny będzie mniej uciążliwy dla środowiska.

Zadania realizowane przez Województwo Podkarpackie w ramach projektu to:

- organizacja konferencji inaugurującej projekt,
- wypracowanie wspólnego standardu opisu tzw. POI – „points of interest” czyli lokalizacji atrakcji przyrodniczych i kulturowych, które będą powiązane z transgranicznymi szlakami turystycznymi jako podstawowego zasobu informacyjnego nt. atrakcji przyrodniczych i kulturowych dla portalu szlakowego;
- wybór i opracowanie treści krajoznawczej oraz atrakcji turystycznych dotyczących 250 POI znajdujących się w pobliżu szlaków turystycznych na terenie powiatów: jasielskiego, krośnieńskiego, sanockiego, leskiego i bieszczadzkiego, wszystkich szlaków turystycznych;
- wykonanie tłumaczenia 250 opisów POI z języka polskiego na język słowacki, angielski, niemiecki oraz 100 opisów POI z języka słowackiego na język polski, angielski oraz niemiecki;
- opracowanie przewodnika na bazie polskich i słowackich POI w czterech wersjach językowych: polskiej, słowackiej, angielskiej oraz niemieckiej, a także druk i dystrybucja przewodnika;
- organizacja wydarzenia plenerowego mającego charakter imprezy informacyjno-rozrywkowej.

#### Projekt pn. „Szlak Maryjny (Światło ze Wschodu)”

Projekt realizowany jest w latach 2017–2020 na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXIV/432/16 z dnia 27 czerwca 2016 r. oraz Umowy Partnerskiej z dnia 28 listopada 2016 r. w ramach programu Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020. Partnerem wiodącym projektu jest Preszowski Samosprawny Kraj, a jednym z partnerów – Samorząd Województwa Podkarpackiego.

Projekt w jego części przynależącej do Województwa Podkarpackiego finansowany ze środków Unii Europejskiej (85%) oraz budżetu Województwa Podkarpackiego (15%). Łączne nakłady finansowe wynoszą 1 276 500,00 zł (1 085 026,00 zł – budżet Unii Europejskiej, 191 474,00 zł – budżet Woj. Podkarpackiego). W 2019 r. w ramach realizacji projektu Województwo Podkarpackie wydatkowało kwotę 328 033,60 zł.

Głównym celem projektu jest stworzenie spójnego zestawu działań mających na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego, a w efekcie stworzenie nowego zintegrowanego produktu turystycznego, który uwidoczni również kulturowe, przyrodnicze, historyczne, społeczne i duchowe wartości pogranicza polsko-słowackiego, wspierając i promując inne atrakcje turystyczne zlokalizowane na szlaku pielgrzymkowym.

Zadania zrealizowane w ramach projektu przez Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2019 r.:

- organizacja objazdu studyjnego dla touroperatorów. Podczas objazdu przedstawicielom biur podróży zaprezentowano nowy transgraniczny produkt turystyczny, w celu zachęcenia organizatorów turystyki do włączenia nowego szlaku pielgrzymkowego do swojej oferty katalogowej;
- organizacja objazdu studyjnego dla dziennikarzy. Celem objazdu było zaprezentowanie przedstawicielom mediów nowego transgranicznego szlaku pielgrzymkowego (Szlak Maryjny). W jego rezultacie powstały 3 materiały filmowe zrealizowane dla TVP Rzeszów, TV Senior ze Słowacji oraz TV Południe z Jasła. Ponadto jeden z fotoreporterów wykonał 268 profesjonalnych zdjęć i wraz z licencją do wykorzystywania przekazał Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Podkarpackiego;
- organizacja objazdu studyjnego dla partnerów projektu. Podczas objazdu polscy i słowaccy partnerzy zaprezentowali efekty realizacji projektu;
- opracowanie i wydanie przewodnika turystycznego „Szlak Maryjny (Światło ze Wschodu)” w nakładzie 31 000 egzemplarzy (10 000 – polska wersja językowa, 10 000 – słowacka wersja językowa, 5 500 – angielska wersja językowa, 5 500 – niemiecka wersja językowa).

Finansowa realizacja projektu po stronie polskiej zakończyła się w połowie 2019 r., jednakże ze względu na trwające wciąż działania partnerów słowackich, jego formalne zakończenie nastąpi we wrześniu 2020 r.



#### Projekt pn. „Świat karpackich rozet – działania na rzecz zachowania kulturowej unikalności Karpat”

Projekt realizowany jest w latach 2018–2020 w ramach Celu Tematycznego „Dziedzictwo” Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXX/542/16 z dnia 29 grudnia 2016 r. oraz Umowy Partnerskiej z dnia 19 kwietnia 2018 r. Oprócz Województwa Podkarpackiego w inicjatywę zaangażowanych jest 9 podmiotów z Polski i Ukrainy, a beneficjentem Wiodącym projektu jest Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia”.

Projekt w części przynależącej do Województwa Podkarpackiego finansowany jest ze środków Unii Europejskiej (90%) oraz budżetu Województwa Podkarpackiego (10%). Łączne nakłady finansowe wynoszą 407 641,00 zł (366 875,00 zł – budżet Unii Europejskiej, 40 766,00 zł – budżet Woj. Podkarpackiego). W 2019 r. w ramach realizacji projektu Województwo Podkarpackie wydatkowało kwotę 126 627,09 zł.

Celem projektu jest zachowanie kulturowego i historycznego dziedzictwa Karpat (tradycji, rzemiosła, obyczajów, muzyki, architektury), w szczególności poprzez: rozwój transgranicznej współpracy w zakresie zarządzania zasobami kulturowymi i historycznymi Karpat; popularyzację wiedzy z zakresu regionalnych tradycji, praktyk i umiejętności rękodzielniczych, a także podniesienie kompetencji określonych społeczności lokalnych w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym regionu. Zadania zrealizowane w ramach projektu przez Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2019 r. to:

- organizacja trzech wypraw badawczych w ukraińskie Karpaty. Celem wypraw były wizyty w miejscach związanych z rękodziełem i karpacką twórczością, podczas których zebrano materiał m.in. filmowy, fotograficzny, dźwiękowy oraz przygotowano teksty dziennikarskie. Cały zgromadzony materiał zostanie docelowo wykorzystany w programowej działalności powstającego w Bystrem koło Baligrodu Polsko-Ukraińskiego Centrum Dziedzictwa Kulturowego ROZETA i zamieszczony na stronie internetowej projektu tworzonej przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia "Pro Carpathia";
- organizacja w Daliowej w Gospodarstwie agroturystycznym „Siedlisko Zakucie” dwóch warsztatów zielarskich, podczas których uczestnicy poznali karpacką roślinność i możliwości jej wykorzystania m.in. w kuchni i domowej apteczce. Podczas zajęć zgromadzony został materiał do wykorzystania w programowej działalności ww. Centrum oraz udostępniony w serwisie internetowym projektu;
- organizacja na terenie Uniwersytetu Ludowego Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej dwuetapowych warsztatów ceramicznych, podczas których uczestnicy poznali teorię i techniki lepienia naczyń z gliny oraz technologię szkliwienia, ozdabiania i wypalania naczyń. Podczas zajęć również gromadzono materiał audiowizualny do wykorzystania w działalności wspomnianego Centrum Dziedzictwa Kulturowego ROZETA i zamieszczenia na stronie internetowej projektu;
- zabezpieczenie transportu dla polskich uczestników Festiwalu Bojkowskiego w Uryczu oraz warsztatów muzycznych w Kosowie na Ukrainie, zorganizowanych przez ukraińskiego partnera projektu. Podczas festiwalu i warsztatów polscy uczestnicy zgromadzili promocyjny materiał audiowizualny, który również zostanie wykorzystany w programowej działalności powstającego w ramach projektu Polsko-Ukraińskiego Centrum Dziedzictwa Kulturowego ROZETA oraz na stronie internetowej projektu.

#### Projekt pn. „Naftowe dziedzictwo działalności Ignacego Łukasiewicza”

Projekt realizowany jest w latach 2019–2020 w ramach Celu Tematycznego „Dziedzictwo” Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr LXII/981/18 z dnia 29 października 2018 r. oraz Umowy Partnerskiej z dnia 16 grudnia 2019 r. Beneficjentem Wiodącym Projektu jest Samorząd Województwa Podkarpackiego, a partnerem Stowarzyszenie Euroregion Karpaty – Ukraina.

Celem projektu jest popularyzacja wiedzy o dziedzictwie naftowym pogranicza polsko-ukraińskiego na rzecz zwiększenia ruchu turystycznego na terenie województwa podkarpackiego i obwodu lwowskiego.

Projekt w jego części przynależącej do Województwa Podkarpackiego finansowany jest ze środków Unii Europejskiej (90%) oraz budżetu Województwa Podkarpackiego (10%). Łączne nakłady finansowe wynoszą 186 556,58 zł (167 900,91 zł – budżet Unii Europejskiej, 19 810,53 zł – budżet Woj. Podkarpackiego).

Formalne rozpoczęcie realizacji projektu nastąpiło 17 grudnia 2019 r., tym samym wszystkie działania merytoryczne w jego ramach przewidziane są na rok 2020.

#### Utrzymanie trwałości projektów zrealizowanych w ramach programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020

- „Szlak Kultury Wołoskiej”. W ramach działań związanych z utrzymaniem trwałości projektu w 2019 roku zorganizowano III edycję Festiwalu Filmów Karpackich. Koszt organizacji wydarzenia wyniósł 110 000,00 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego. Wydarzenie odbyło się w dniach 23–25 sierpnia 2019 roku w Polańczyku, Myczkowie i Majdanie k. Cisnej. Festiwal obejmował projekcje 18 filmów dokumentalnych, fabularnych i jednego serialu oraz warsztaty aktorskie i filmowe oraz garncarskie, a także spotkania z twórcami. W festiwalu udział wzięło 20 gości specjalnych, w tym reżyserzy, aktorzy, bohaterowie filmów, operatorzy kamer, kierownicy produkcji. Łącznie w wydarzeniach festiwalowych uczestniczyło 2 tys. osób.

Ponadto w ramach działań związanych z utrzymaniem trwałości projektu pn. „Szlak Kultury Wołoskiej” w 2019 roku zorganizowano dwa wydarzenia „Redyk karpacki – na pasterskim szlaku” oraz „Wołoska Koliba – folkowe spotkania na pasterskim szlaku”. Koszt organizacji wydarzenia wyniósł 49 650,00 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego. W ramach wydarzeń odbyły się pokazowe mieszanie owiec i osod – przepęd owiec, jarmark rękodzieła i produktów regionalnych z uwzględnieniem produktów pasterskich, gry i zabawy pasterskie, występy zespołów folkowych, warsztaty z pokazami tradycji pasterskich oraz warsztaty fotograficzne. Celem projektu jest promocja szlaku turystyki kulturowej, łączącego potencjał przyrodniczy oraz dziedzictwa kulturowego osadników wołoskich.

- „Szlak obiektów UNESCO na pograniczu polsko-słowackim”. W ramach działań związanych z utrzymaniem trwałości projektu w 2019 roku zorganizowano objazd studyjny po szlaku dla 10 blogerów i dziennikarzy. Koszt organizacji wydarzenia wyniósł 19 450,00 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu Województwa Podkarpackiego. Celem wydarzenia było zaprezentowanie przedstawicielom mediów obiektów UNESCO na pograniczu polsko-słowackim oraz zachęcenie do przygotowania materiałów prasowych i relacji w wydawnictwach, na stronach www oraz w mediach społecznościowych.

- „W sercu Karpat - granica, która łączy”. W ramach działań związanych z utrzymaniem trwałości projektu wykonana została renowacja i konserwacja symbolicznego przejścia granicznego w Prełukach. Koszt przedsięwzięcia wyniósł 3 972,90 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu Województwa Podkarpackiego. Celem projektu było wykorzystanie granicy między Karpatami Zachodnimi i Karpatami Wschodnimi do promocji tej części polsko-słowackich Karpat jako atrakcji turystycznej.

#### **Ad. 5. Działania promocyjne mające na celu rozwój turystyki regionu**

##### Wojewódzkie obchody Światowego Dnia Turystyki w Pstrągowej

W ramach prowadzonych działań promocyjnych, 20.11.2019 r. zorganizowano wojewódzkie obchody Światowego Dnia Turystyki w Pstrągowej dla ponad 164 przedstawicieli branży turystycznej. Koszt organizacji wydarzenia wyniósł 71 709,00 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego. Podczas wydarzenia wręczono 3 odznaki Ministra Sportu i Turystyki oraz 9 nagród Marszałka Województwa Podkarpackiego za zasługi dla rozwoju turystyki. Wręczono

także certyfikaty na najlepsze produkty turystyczne oraz rozstrzygnięto konkurs fotograficzny organizowany przez Podkarpacką Regionalną Organizację Turystyczną.

#### Transgraniczne Forum Turystyki w Baszni Dolnej

W ramach prowadzonych działań promocyjnych, 22.11.2019 r. zorganizowano Transgraniczne Forum Turystyki w Baszni Dolnej dla 130 osób. Koszt organizacji wydarzenia wyniósł 50 000,00 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z środków Unii Europejskiej w ramach RPO WP 2014–2020, na podstawie decyzji o dofinansowaniu przyjętej uchwałą nr 252/5083/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego z 23 grudnia 2016 r.

Forum zorganizowano pod hasłem „Smak miejsc – czyli kulinaria w turystyce” i poświęcone było szeroko rozumianym kulinariom oraz ich wykorzystaniu w promocji regionów. Na konferencji nie zabrakło wykładów i paneli dyskusyjnych z udziałem ekspertów, między innymi poświęconych roli produktów regionalnych i dobrego smaku w wyborze destynacji turystycznych, czy panelu poświęconego enoturystyce w kontekście podkarpackich winnic oraz Karpackiego Szlaku Wina.

Integralną częścią Forum było „Gotowanie na żywo”, poprowadzone przez Jarosława Uścińskiego, jednego z najbardziej utytułowanych polskich szefów kuchni, który zaprezentował m.in. dania kuchni kresowej. Częścią wydarzenia była prezentacja producentów regionalnych, którzy prezentowali swoje wyroby – sery, wędliny, wypieki, przetwory z owoców i ryb.

#### Działania promocyjne podczas 17. Międzynarodowych Targów Wina ENOEXPO 2019 w Krakowie

Działania z zakresu promocji turystyki regionu realizowano także podczas 17. Międzynarodowych Targów Wina ENOEXPO 2019 w Krakowie. Koszt zleconych działań wyniósł 12 000,00 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego. Celem działań była prezentacja potencjału podkarpackich winnic i oferty enoturystycznej regionu. Targi odbyły się w dniach 20–22.11.2019 r. Jest to największa i najważniejsza profesjonalna impreza, zrzeszająca przedstawicieli branży winiarskiej w Polsce. Podczas wydarzenia prezentuje się ponad 130 wystawców, w tym ponad 80 z zagranicy. Targi odwiedza 14 tys. gości związanych zawodowo z sektorem winiarskim i gastronomicznym.

#### Promocja Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo

W 2019 roku kontynuowano realizację umowy o współpracy partnerskiej na rzecz rozwoju i promocji Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo. Wartość zrealizowanych działań wyniosła 183 439,76 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego. Działania objęły wydruk wydawnictw, zakup gadżetów i stojaków na foldery. Zakupiono czas antenowy i zrealizowano kampanię radiową. Ponadto zorganizowano spotkanie koordynatorów Green Velo oraz Rajd Pokoju Szlakiem Green Velo. Zlecono realizację działań promocyjnych m.in. podczas Dubieckiego Rajdu Krajoznawczego, Festiwalu Rowerowego Bike Town w Przemyślu, Roztoczańskiego Rajdu Rowerowego Green Velo oraz Podkarpackiego Rajdu Rowerowego Green Velo.

#### Publikacje i reklama w mediach

Działania promocyjne objęły także publikacje i reklamę w mediach. W dwutygodniku „Wiadomości turystyczne” zamieszczono dwie publikacje promujące Szlak maryjny i przygraniczne atrakcje turystyczne. Koszt umowy wyniósł 8 305,00 zł. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu Województwa Podkarpackiego.

### **Ad. 6. Dotacje celowe dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie zadań z zakresu turystyki**

Wydatki w wysokości 99 992,00 zł dotyczyły przekazania dotacji celowych dla organizacji pozarządowych na powierzenie i dofinansowanie zadań z zakresu turystyki w zakresie modernizacji już istniejących atrakcji i produktów turystycznych. Ich podstawę stanowiły zapisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm.). Wybór ofert został zatwierdzony uchwałą nr 35/886/19 Zarządu Województwa

Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 2 kwietnia 2019 r. w sprawie wyboru ofert i udzielenia dotacji w ramach otwartego konkursu na realizację zadań publicznych Województwa Podkarpackiego w zakresie rozwoju turystyki w 2019 roku. Dofinansowanie otrzymało 6 podmiotów. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu województwa podkarpackiego.

Tabela. Udzielone dotacje na realizację zadań publicznych w zakresie turystyki w 2019 r.

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania / projektu	Kwota dotacji [zł]
1.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze oddział. dr. M. Orłowicza w Przemyślu	Modernizacja czarnego szlaku turystycznego na obszarze pomnika historii Twierdza Przemyśl	12 530,00
2.	Stowarzyszenie Animacji Kultury Pogranicza Folkowisko	Modernizacja i podniesienie atrakcyjności ekoszlaku w Gorajcu	14 575,00
3.	Stowarzyszenie Rozwoju Wetliny i Okolic	Unowocześnienie oraz profesjonalne oznakowanie istniejących biegowych tras narciarskich w Wetlinie, kolejny etap projektu Bieszczady Odnalezione, budowa drzwi do cerkwi w nieistniejących wsiach Zawój oraz Łuh, budowa przepustów na trasach biegowych wokół Wetliny	16 042,10
4.	Stowarzyszenie Sportowo - Rekreacyjne „Żbik – Komańcza”	Modernizacja istniejącej sieci szlaków letnich i zimowych pt.: „Komańcza otwarta przez cały rok”	18 404,90
5.	Stowarzyszenie Koło Przewodników Beskidzkich w Rzeszowie	Modernizacja pola biwakowego przy Schronisku w Zydranowej wraz z renowacją szlaków dojściowych	18 540,00
6.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej	Modernizacja trasy rowerowej „Doliną Sanu” oraz szlaku turystycznego „Trzy ścieżki tożsamości – środowisko, historia, kultura”	19 900,00
<b>Razem:</b>			<b>99 992,00</b>

#### Ad. 7. Sporządzanie analiz i opracowań z zakresu turystyki

##### Opracowanie „Audytu turystycznego województwa podkarpackiego”

Środki w kwocie 55 350,00 zł na realizację zadania pochodziły z budżetu Województwa Podkarpackiego. W okresie wrzesień–grudzień 2019 r. opracowany został „Audyty turystyczny województwa podkarpackiego”. Jego wykonawcą była firma B2A Agnieszka Nowak z Nysy. Opracowanie Audytu turystycznego województwa podkarpackiego zlecono w związku z przygotowaniem do opracowania programu rozwoju turystyki w województwie podkarpackim. Celem audytu turystycznego było dogłębne poznanie regionu i jego potencjału oraz ograniczeń rozwoju w dziedzinie turystyki. W ramach prac dokonano inwentaryzacji zasobów i oceny potencjału w zakresie rozwoju turystyki, ale także wybrano spośród wszystkich walorów i zasobów te, które mogą przyciągnąć potencjalnego turystę do regionu. Dokonano oceny bazy noclegowej oraz wskazano słabe i mocne strony regionu, co pozwoliło ocenić, jak region jest przygotowany do przyjęcia turystów. Wnioski płynące z audytu turystycznego pozwoliły określić możliwości i zagrożenia rozwoju turystyki.

Opracowany Audyt turystyczny jest podstawą do zlecenia w 2020 roku prac nad „Strategią rozwoju i komunikacji marketingowej turystyki województwa podkarpackiego”. Strategia stanowić będzie podstawę działania w dziedzinie turystyki, będzie także inspirować i mobilizować do działań rozwojowych w turystyce samorządy lokalne oraz podmioty obsługi ruchu turystycznego. Odnosić się będzie również do społeczności lokalnych, dla których rozwój gospodarki turystycznej może zasadniczo wpływać na warunki i jakość ich życia.

#### Koncepcja wykorzystania obszarów położonych wzdłuż linii kolejowej nr 106 dla celów turystyki rowerowej

Celem opracowania było sformułowanie propozycji turystycznego wykorzystania linii kolejowej nr 106 pozwalającej na eksplorację sąsiadujących z nią terenów o wysokich walorach turystycznych. Skoncentrowano się na turystyce rowerowej, stanowiącej coraz popularniejszą formę aktywnego spędzania wolnego czasu.

W ramach opracowania przedstawiono podstawowe informacje dotyczące linii nr 106, w tym jej historię, obecne parametry techniczne, rozkłady jazdy, a także planowane związane z nią inwestycje. Analizie poddano uwarunkowania fizyczno-geograficzne, przyrodnicze oraz kulturowe obszarów położonych wzdłuż linii, kluczowe z punktu widzenia atrakcyjności turystycznej. W dalszej części opracowania sformułowano i przedstawiono konkretne propozycje działań służących wykorzystaniu linii kolejowej nr 106 dla celów turystyki rowerowej w podziale na następujące zagadnienia:

- wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru,
- wykorzystanie infrastruktury drogowej oraz turystycznej,
- wykorzystanie infrastruktury kolejowej,
- realizacja działań o charakterze informacyjnym oraz promocyjnym.
- dalszy rozwój zakładanej koncepcji – zarówno w odniesieniu do linii nr 106 jak i innych połączeń kolejowych.

Zaproponowane rozwiązania zestawiono pod kątem zgodności z zapisami kluczowych obowiązujących dokumentów strategicznych oraz planistycznych poziomu krajowego oraz regionalnego.

Opracowano również propozycje czterech tras rowerowych oraz piątej trasy „głównej” biegnącej wzdłuż całej linii 106, szczegółowo opisując ich przebieg oraz walory turystyczne. Przebieg tras podano z uwzględnieniem kilometrażu oraz skomunikowania z przystankami i stacjami kolejowymi. Do opracowania dodano mapę w skali 1:50 000 prezentującą kluczowe walory turystyczne obszaru położonego wzdłuż linii nr 106, a także przebieg ww. proponowanych tras rowerowych. Zadanie zrealizowało Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie.

#### **Ad. 8. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczących turystyki**

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące turystyki realizowane są przez Samorząd Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Departamentu Promocji i Współpracy gospodarczej na podstawie ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 548), ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 238) oraz rozporządzeń wykonawczych.

#### Prowadzenie Rejestru organizatorów turystyki i przedsiębiorców ułatwiających nabywanie powiązanych usług turystycznych

W ramach realizacji zadania w 2019 r. do Rejestru wpisano 18 nowych przedsiębiorców turystycznych, wykreślono 6 organizatorów turystyki, zawieszono działalność 7 przedsiębiorców turystycznych, zmieniono 14 wpisów do Rejestru, przeprowadzono kontrole 6 organizatorów turystyki.

#### Nadawanie uprawnień przewodnika górskiego i prowadzenie Rejestru Organizatorów Szkoleń dla kandydatów na przewodników górskich

W ramach realizacji zadania w 2019 r. przeprowadzono 2 egzaminy dla kandydatów na przewodników górskich, nadano uprawnienia przewodnika górskiego beskidzkiego 16 osobom, wydano 30 identyfikatorów przewodnikom górskim, przeprowadzono kontrolę 7 osób w zakresie wykonywania zadań przewodnika górskiego, przeprowadzono kontrolę 2 organizatorów szkoleń.

#### Zaszeregowanie obiektów hotelarskich do poszczególnych rodzajów oraz nadanie kategorii

W ramach realizacji zadania w 2019 r. zaszeregowano 5 obiektów hotelarskich, potwierdzono zaszeregowanie 8 obiektom, zmieniono nadaną kategorię dla 1 obiektu, uchylono zaszeregowanie 7 obiektom hotelarskim i wykreślono je z ewidencji, dokonano zmiany 2 decyzji o zaszeregowaniu obiektów hotelarskich. Udzielono 1 przyrzeczenia (promesy) zaszeregowania obiektu hotelarskiego do odpowiedniego rodzaju i kategorii, wykreślono 2 obiekty z wykazu przyrzeczeń zaszeregowania obiektów hotelarskich do odpowiedniego rodzaju i kategorii. Zgłoszono do ewidencji obiektów hotelarskich 11 informacji przedsiębiorców o zaprzestaniu świadczenia usług hotelarskich.

Przeprowadzono 49 postępowań kontrolnych obiektów hotelarskich w zakresie przestrzegania wymagań określonych przepisami ustawy o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych.

### **PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU I AKTYWIZACJA LOKALNEGO RYNKU PRACY**

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Poradnictwo zawodowe	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
2.	Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Obsługa Krajowego Funduszu Szkoleniowego	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Obsługa Sieci Europejskich Ofert Pracy – EURES	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
5.	Realizacja transferu systemu zabezpieczeń społecznych	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
6.	Opracowywanie analiz rynku pracy opartych o tzw. statystykę publiczną	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
7.	Projektowanie i realizacja badań rynku pracy	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
8.	Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny
9.	Realizacja innych projektów i przedsięwzięć z zakresu polityki rynku pracy	Polityka rynku pracy	Kapitał ludzki i społeczny

#### **Ad. 1. Poradnictwo zawodowe**

W 2019 roku w zakresie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej realizowano następujące zadania:

- prowadzenie zajęć mających na celu nabycie umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia;
- prowadzenie zajęć dla młodzieży pełnoletniej z klas maturalnych mających na celu pomoc w wyborze zawodu oraz ścieżki kształcenia;
- prowadzenie zajęć dla absolwentów szkół, którzy po raz pierwszy wchodzi na rynek pracy;
- prowadzenie zajęć dla nauczycieli w celu wyposażenia ich w wiedzę z zakresu poradnictwa zawodowego;
- gromadzenie, aktualizowanie, opracowywanie i upowszechnianie informacji zawodowych na terenie województwa;
- wspomaganie powiatowych urzędów pracy poprzez świadczenie wyspecjalizowanych usług skierowanym przez te urzędy bezrobotnym i poszukującym pracy w zakresie planowania kariery zawodowej z wykorzystaniem narzędzi psychologicznego pomiaru i zasobów informacji;
- działania o charakterze metodyczno-szkoleniowym w zakresie usług rynku pracy dla pracowników wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy;
- organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej na terenie województwa podkarpackiego;
- współpraca z akademickimi biurami karier;
- diagnozowanie sytuacji zawodowej klientów oraz wspólna praca nad jej poprawą, stymulowanie do aktywnych zachowań na rynku pracy, w tym promocja własnej przedsiębiorczości;
- rozwiązywanie problemów zawodowych różnych grup odbiorców (udzielanie pomocy w wyborze zawodu, ścieżki kształcenia lub doskonalenia kwalifikacji, odpowiedniej pracy itp.);
- wsparcie w sytuacjach trudnych oraz przeciwdziałanie bierności;
- pomoc związana z projektowaniem przyszłości zawodowej, w tym badanie predyspozycji oraz kompetencji zawodowych z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi;
- określanie i ogłaszanie w wojewódzkim dzienniku urzędowym wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja kosztów poniesionych przez pracodawcę na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, przy uwzględnieniu zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na rynku pracy.

Zestawienie zawierające liczbę klientów, którzy w 2019 roku skorzystali z usług poradnictwa zawodowego realizowanych przed Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie (WUP) przedstawiono w poniższej tabeli.

Poradnictwo indywidualne				Poradnictwo grupowe	Informacja zawodowa		Ogółem
Klienci poradnictwa indywidualnego	Liczba wizyt	Klienci korzystający z badań testowych	Liczba badań ogółem	Klienci Poradnictwa grupowego	Klienci informacji indywidualnej	Klienci Informacji grupowej	
1	2	3	4	5	6	7	wiersz 1+5+6+7
1 372	1 801	571	606	965	8613	3 417	14 367

## Ad. 2. Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych

Rejestr Instytucji Szkoleniowych (RIS) to jedno z narzędzi rynku pracy mających wpływ na upowszechnienie, zwiększenie dostępności i poprawę jakości usług szkoleniowych. Wpis do rejestru jest wymagany od instytucji szkoleniowych ubiegających się o zlecenia na szkolenie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, finansowane ze środków publicznych.

Instytucją szkoleniową w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1482 z późn. zm.) jest publiczny bądź niepubliczny podmiot prowadzący na podstawie odrębnych przepisów edukację pozaszkolną.

RIS zawiera następujące informacje:

- nazwa oraz adres instytucji szkoleniowej;
- ogólne dane o instytucji szkoleniowej (forma organizacyjna instytucji, rok powstania, obszar działania, rodzaj oferowanych form kształcenia);
- tematyka prowadzonych szkoleń i przygotowania zawodowego dorosłych;
- kadra dydaktyczna;
- baza lokalowa, jej wyposażenie oraz środki dydaktyczne;
- metody oceny jakości szkoleń;
- liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy objętych szkoleniami i przygotowaniem zawodowym dorosłych w okresie ostatniego roku.

Rejestr działa od 2004 roku. Jest jawny, bezpłatny i prowadzony w formie elektronicznej na stronie: <http://stor.praca.gov.pl/>

Według stanu na 31.12.2019 r., w RIS prowadzonym przez WUP w Rzeszowie aktywne były 742 instytucje szkoleniowe. Nowo zarejestrowanych instytucji było 159, natomiast wykreślono 104. Wykreśleń dokonano na wniosek instytucji szkoleniowej lub na skutek braku powiadomienia WUP o kontynuowaniu działalności szkoleniowej w danym roku kalendarzowym.

### **Ad. 3. Obsługa Krajowego Funduszu Szkoleniowego**

Miniony rok był kolejnym, w którym realizowany był instrument polityki rynku pracy, jakim jest Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) dedykowany pracodawcom i osobom pracującym. Osoby prawne i fizyczne coraz częściej wykorzystują możliwości podniesienia kwalifikacji, które umożliwia KFS. Jego główny cel nakierowany jest na uzyskanie niezbędnych certyfikatów i uprawnień gwarantujących rozwój pracodawcy i lepsze funkcjonowanie firm na rynku poprzez zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy. W niektórych przypadkach minimalizuje ryzyko utraty zatrudnienia przez osoby pracujące. KFS daje możliwość finansowania kształcenia w zakresie dopasowania kompetencji pracodawców i pracowników do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki rynkowej. Wspomaga przekwalifikowanie lub aktualizuje posiadaną przez pracowników wiedzę i umiejętności.

Limit środków przyznany w 2019 r. dla województwa podkarpackiego wyniósł 9 068,26 tys. zł. O środki KFS w roku 2019 wnioskowały wszystkie (21) powiatowe urzędy pracy z województwa podkarpackiego, na łączną kwotę 9 165,00 tys. zł. 11 powiatowych urzędów pracy skorzystało ze środków rezerwy KFS na kwotę 1 263,90 tys. zł. Przyznana łączna kwota limitu i rezerwy (stan na dzień 31.12.2019 r.) to 11 254,60 tys. zł. Wydatkowana łączna kwota limitu i rezerwy (stan na dzień 31.12.2019) to 5 198,14 tys. zł. Ostatecznie w 2019 roku wsparciem ze środków KFS objętych zostało łącznie 919 podmiotów gospodarczych oraz 6 171 osób.

Do zadań WUP należała obsługa KFS w następującym zakresie:

- bieżące informowanie klientów o zasadach korzystania ze wsparcia KFS;
- przekazywanie danych teleadresowych do odpowiedniego powiatowego urzędu pracy, informowanie o terminach naboru wniosków;
- organizacja konsultacyjnego spotkania roboczego dla pracowników powiatowych urzędów pracy województwa podkarpackiego dot. zasad wdrażania KFS w 2019 roku;
- przygotowanie projektu uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie podziału środków dla powiatów;
- zbieranie i przekazywanie do MRPiPS kwartalnych informacji o przeznaczeniu limitu rezerwy;
- gromadzenie informacji o zapotrzebowaniu na środki KFS w 2020 r.;
- przeprowadzenie postępowań w zakresie zamówień publicznych na badania dotyczące efektywności KFS, materiały informacyjno-promocyjne oraz kampanię promocyjną;
- prace w zakresie badania efektywności wykorzystania środków KFS.



#### **Ad. 4. Obsługa Sieci Europejskich Ofert Pracy – EURES**

W 2019 roku ze wsparcia w zakresie poszukiwania pracy za granicą (sieć EURES) w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Rzeszowie skorzystało 2 577 osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Sieć EURES dysponowała 533 ofertami pracy w ramach prowadzonych naborów (obejmowały 3 083 wakatów).

Spośród osób zainteresowanych pracą za granicą 116 osób złożyło podania o pracę, które zostały przekazane do pracodawców i doradców EURES z terenu UE.

Doradca EURES uczestniczył w 4 targach pracy organizowanych przez powiatowe urzędy pracy, uczelnie wyższe, instytucje i organizacje z terenu województwa podkarpackiego, podczas których udzielał informacji na temat usług oferowanych przez sieć EURES.

W 2019 r. przeprowadzono 1 rekrutację dla zagranicznego pracodawcy, w której udział wzięło 12 osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Pracę podjęło 3 spośród nich.

#### **Ad. 5. Realizacja transferu systemu zabezpieczeń społecznych**

Celem zadania jest umożliwienie obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i Szwajcarii korzystania z prawa do wolnego przepływu osób, gwarantując jednocześnie zachowanie praw nabytych w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia poprzez:

- występowanie do instytucji właściwych państw UE, EOG i Szwajcarii o potwierdzenie okresów zatrudnienia i ubezpieczenia dla uzyskania uprawnień do świadczeń z tytułu bezrobocia;
- przyznawanie prawa do zasiłku osobom bezrobotnym, które były zatrudnione w jednym z państw członkowskich UE, EOG i Szwajcarii;
- transfer świadczeń z tytułu bezrobocia dla osób przemieszczających się w granicach państw należących do UE, EOG i Szwajcarii w celu poszukiwania zatrudnienia, gwarantujący zachowanie praw nabytych.

Zgodnie z art. 8 pkt 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1482 z późn. zm.) do zadań samorządu województwa należy realizacja zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw UE, EOG i Szwajcarii oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym w zakresie świadczeń dla bezrobotnych. tj. Ukrainy i Republiki Macedonii Północnej.

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie pełni funkcję instytucji właściwej w zakresie przyjmowania i rozpatrywania wniosków bezrobotnych o wydanie dokumentów w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia. Obejmuje to wydawanie formularzy PD U1 potwierdzających okresy ubezpieczenia i zatrudnienia w Polsce celem przedłożenia w innym kraju i starania się tam o zasiłek dla bezrobotnych z uwzględnieniem tych okresów. Wydawane są również formularze PD U2 dające uprawnienie do przeniesienia zasiłku dla bezrobotnych otrzymanego w Polsce do kraju UE, EOG lub Szwajcarii. Ponadto zawiadamiane są instytucje zagraniczne, które wystawiły dokument PD U2 o dacie zarejestrowania się jako osoba poszukująca pracy, co warunkuje wypłacenie zasiłku transferowego przyznanego przez tę instytucję.

WUP wydaje decyzje o prawie do zasiłku dla bezrobotnych w przypadku, gdy okres zatrudnienia za granicą (w krajach UE, EOG oraz Szwajcarii) wpływa na nabycie, wysokość lub okres pobierania zasiłku. W 2019 roku na podstawie złożonych wniosków wydano 7 188 decyzji o przyznaniu, odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych oraz o umorzeniu postępowania prowadzonego w tej sprawie. Natomiast 837 osób uzyskało transfer zasiłku przyznanego w krajach Unii Europejskiej, EOG i Szwajcarii.

#### Działanie informacyjne „Transfer zasiłku bez wysiłku”

Jesienią 2019 roku w radiu publicznym oraz w Internecie przeprowadzone zostało działanie informacyjne pod hasłem „Transfer zasiłku bez wysiłku” promujące możliwości transferu świadczeń socjalnych realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie (transfer zasiłku dla osób bezrobotnych). Skierowane było ono do osób wyjeżdżających z kraju do pracy lub powracających z zagranicy do Polski, ze szczególnym uwzględnieniem grup wykonujących pracę tymczasową, a powracających do kraju po zakończonym okresie prac sezonowych (z faktem tym związany był termin przeprowadzenia kampanii).

Identyfikacja wizualna akcji obejmowała powstanie nowej szaty graficznej kampanii, która była prowadzona na 22 powiatowych portalach internetowych w regionie, cieszących się najwyższą ilością odsłon i unikalnych użytkowników. Banner odsyłał do strony internetowej WUP w Rzeszowie, gdzie zostały umieszczone niezbędne informacje dla odbiorców działania. W uzupełnieniu powstały dwie audycje radiowe, wyemitowane na antenie rozgłośni radia publicznego. Do 21 powiatowych urzędów pracy z terenu woj. podkarpackiego, 3 Oddziałów Zamiejscowych WUP w Rzeszowie i samego WUP w Rzeszowie trafiły również broszurki z ujednoliconą szatą graficzną, zawierające niezbędne informacje i wskazówki, które docelowo przeznaczone były dla klientów tych jednostek. W ten sposób działanie dotarło do odbiorców używających nowych mediów (Internet, media społecznościowe) oraz tych, którzy czerpią informacje z tradycyjnych źródeł.

#### **Ad. 6. Opracowywanie analiz rynku pracy**

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie w oparciu o obowiązujące przepisy prawa opracowuje sprawozdania z zakresu statystyki publicznej, analizy rynku pracy i sprawozdania z działalności WUP jako jednej z instytucji publicznych służb zatrudnienia działających na rynku pracy w województwie podkarpackim.

W 2019 roku przygotowano następujące publikacje tematyczne:

- Sprawozdanie MRPiPS-01 – o rynku pracy (sporządzane po zakończeniu każdego miesiąca sprawozdawczego). Zawiera informacje na temat liczby bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, liczby poszukujących pracy, bilans bezrobotnych i przyczyny napływu i odpływu, ilości uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych czy dodatku aktywizacyjnego i ilości bezrobotnych zarejestrowanych w PUP, których aktywizacja jest współfinansowana z projektów Unii Europejskiej. Sprawozdanie zawiera informacje o zarejestrowanych obcokrajowcach, którzy spełniają ustawowe kryteria rejestracji, o pośrednictwie pracy i wybranych formach aktywizacji osób bezrobotnych, poziomie zwolnień grupowych i ilości osób zarejestrowanych jako zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
- Załączniki do sprawozdania MRPiPS-01 – osiem załączników w okresach kwartalnych, półrocznych lub rocznych;
- Sprawozdanie MRPiPS-02 – o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy (sporządzane narastająco po zakończeniu każdego miesiąca) oraz załącznik nr 1 – Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia;
- Sprawozdanie MRPiPS-07 – o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu (dwa razy w roku, po zakończeniu półrocznego sprawozdawczego);
- Informacja o stanie i strukturze bezrobocia w województwie podkarpackim (raz w miesiącu);
- Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy (opracowanie roczne);
- Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie podkarpackim (sporządzana w okresach półrocznym i rocznym);
- Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podkarpackim (sporządzany zgodnie z zaleceniami MRPiPS w danym roku);
- Efektywność wybranych form promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych w województwie podkarpackim (sporządzana co roku).

## Ad. 7. Projektowanie i realizacja badań rynku pracy

W 2019 r. przeprowadzono 6 przedstawionych poniżej badań z obszaru rynku pracy.

- „Badanie efektywności wsparcia udzielonego z Krajowego Funduszu Szkoleniowego w województwie podkarpackim w latach 2015–2018”. Badanie zrealizowano na próbie 1 007 przedstawicieli podmiotów gospodarczych korzystających z dofinansowania z KFS, 1 974 uczestników szkoleń finansowanych z KFS, 22 pracowników urzędów pracy zaangażowanych w obsługę KFS.

Jego celem głównym było określenie efektywności wsparcia udzielonego z KFS w województwie podkarpackim w latach 2015–2018. W ramach badania przeprowadzono szczegółowe rozpoznanie m.in. motywów ubiegania się o wsparcie w ramach KFS, poziomu zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez pracodawców poprzez wsparcie udzielone w ramach KFS, jakości wsparcia otrzymanego z KFS, trudności, jakie towarzyszyły wdrażaniu wsparcia z KFS.

Wyniki badania zaprezentowano podczas spotkania informacyjnego organizowanego przez WUP w Rzeszowie dotyczącego wdrażania Krajowego Funduszu Szkoleniowego w 2020 roku (14.02.2020 r.).

- „Wsparcie udzielone w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego w latach 2015–2018 w powiatowych urzędach pracy województwa podkarpackiego”. W ramach badania zebrano szczegółowe dane ze wszystkich powiatowych urzędów pracy z województwa podkarpackiego dotyczące wsparcia realizowanego w ramach KFS w latach 2015–2018. Na ich podstawie przygotowano zestawienia: ilości wniosków i podpisanych umów o przyznanie wsparcia z KFS, liczby osób planowanych do objęcia i objętych wsparciem z KFS, średniej wartości wsparcia w przeliczeniu na osobę, typów wsparcia (szkoleń, studiów podyplomowych, egzaminów), zakresu tematycznego wsparcia.

Wyniki badania zaprezentowano podczas spotkania informacyjnego organizowanego przez WUP w Rzeszowie dotyczącego wdrażania Krajowego Funduszu Szkoleniowego w 2020 roku (14.02.2020 r.).

- „Zapotrzebowanie na zawody oraz kwalifikacje i kompetencje na lokalnych rynkach pracy w województwie podkarpackim – edycja 2019”. Badanie zrealizowano na próbie 8 986 pracodawców z województwa podkarpackiego. Jego głównym celem było określenie potrzeb i oczekiwań przedsiębiorców/pracodawców, tak w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego, jak i w skali regionalnej, w zakresie zatrudniania pracowników w konkretnych zawodach oraz wymagań odnośnie posiadanych przez nich kwalifikacji i kompetencji zawodowych, jak również gotowości do wdrażania w podkarpackich firmach rozwiązań sprzyjających tworzeniu przyjaznych miejsc pracy oraz harmonizowaniu życia prywatnego i zawodowego pracowników.

- „Podkarpacky pracownicy – warunki pracy, plany i oczekiwania”. Badanie zrealizowano na próbie 1 309 osób pracujących z województwa podkarpackiego. Jego głównym celem było zdiagnozowanie podkarpackiego rynku pracy pod kątem warunków oferowanych pracownikom – formy zatrudnienia, płacy, ale również warunków pozapłacowych (m.in. atmosfery, panujących relacji, możliwości rozwoju); określenie poziomu zadowolenia pracowników z ich sytuacji; określenie postaw osób pracujących wobec aktualnego zatrudnienia w kontekście zmiany pracy oraz wobec rozwiązań z obszaru harmonizowania życia zawodowego z prywatnym – ich oceny oraz potencjalnego wpływu na decyzje dotyczące wyboru miejsca zatrudnienia;

- „Współpraca biznesu ze szkołami o profilu zawodowym – w opinii podkarpackich pracodawców”. Badanie zrealizowano na próbie 1 379 pracodawców z województwa podkarpackiego. Celem głównym badania była diagnoza obszaru współpracy pracodawców ze szkołami o profilu zawodowym w województwie podkarpackim. W ramach badania przeprowadzono szczegółowe rozpoznanie opinii pracodawców na temat szkół o profilu zawodowym (branżowych/zasadniczych zawodowych, techników, szkół policealnych, szkół wyższych) pod kątem podaży sił na rynek pracy; skali zatrudniania absolwentów szkół o profilu zawodowym; opinii pracodawców na temat poziomu oraz jakości kompetencji i kwalifikacji absolwentów szkół o profilu zawodowym jako kandydatów do pracy; obszaru współpracy pracodawców ze szkołami o profilu zawodowym pod kątem: skali, powodów, form, wymagań dotyczących współpracy; opinii pracodawców na temat jakości staży i praktyk

organizowanych w kierowanych przez nich firmach/instytucjach oraz przygotowania uczniów do wykonywania zawodu po ich odbyciu; planów dotyczących dalszej współpracy; problemów w ramach współpracy; powodów braku współpracy; potrzeby wsparcia zewnętrznego przy nawiązywaniu współpracy oraz jego zakresu; realizacji wspólnych projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

- „Barometr Zawodów”. Badanie zrealizowane na podstawie umowy zawartej pomiędzy Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a Samorządem Województwa Podkarpackiego. Decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej od 2015 r. Barometr jest realizowany we wszystkich województwach, w tym również w województwie podkarpackim. WUP w Krakowie pełni funkcję koordynatora ogólnopolskiego, a poszczególne WUP-y – koordynatorów wojewódzkich.

„Barometr zawodów” to jednoroczna prognoza zapotrzebowania na zawody. W 2019 r. w województwie podkarpackim zrealizowano V edycję badania. Przeprowadzono je we wszystkich powiatowych urzędach pracy w województwie podkarpackim, gdzie odbyły się panele ekspertów. Oprócz koordynatorów badania, w panelu oceniającym zawody udział wzięli pośrednicy pracy jako mający częsty kontakt z pracodawcami w danym powiecie. W niektórych panelach uczestniczyli w ocenie pracownicy agencji zatrudnienia i organizacji działających na rynku pracy. W ramach paneli ekspertów zostały podjęte decyzje, do której z trzech kategorii (deficyt, nadwyżka czy równowaga) przyporządkować dany zawód. Efektem badania był raport prognostyczny oraz plakaty powiatowe i wojewódzkie.

#### **Ad. 8. Obsługa Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych**

W strukturze zadań WUP w Rzeszowie funkcjonuje Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP). Z jego środków pracownicy zatrudnieni w przedsiębiorstwach, które są niewypłacalne głównie z powodu upadłości lub restrukturyzacji, mają gwarancję otrzymania wynagrodzeń i innych świadczeń związanych z pracą. Szczegółowy katalog określa art. 12 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 7). Najczęstsze świadczenia to: trzymiesięczne wynagrodzenie sprzed daty niewypłacalności, ekwiwalent za urlop, odprawa pieniężna przysługująca na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. W okresie 12 miesięcy 2019 r. WUP w Rzeszowie dokonał wypłat ze środków Funduszu na kwotę 7,15 mln zł na rzecz pracowników i byłych pracowników 30 podmiotów gospodarczych. Wypłacone świadczenia objęły łącznie 985 osób uprawnionych. W 2019 roku (w porównaniu do 2018 r.) nastąpił spadek o 6,08 % wartości wypłaconych świadczeń w związku z niewypłacalnością pracodawcy i jednocześnie wzrost o 36 % osób uprawnionych do skorzystania z FGŚP. Oznacza to większą wartość świadczeń przypadających na 1 uprawnionego, co jest pochodną wzrostu płac w regionie.

WUP w Rzeszowie w 2019 roku odzyskał na rzecz FGŚP 2,1 mln zł z tytułu windykacji należności od niewypłacalnych podmiotów (głównie wpłaty od syndyków masy upadłości).

W roku 2019 nie były wypłacane środki na podstawie tzw. ustawy „antykryzysowej” (ustawa z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy, tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 669) ani „powodziowej” (ustawa z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1317). Warunkiem skorzystania z ustawy „antykryzysowej” jest pogorszenie sytuacji gospodarczej firm mające skutek we wzroście stopy bezrobocia. W roku 2019 w skali kraju nie nastąpił wzrost stopy bezrobocia, w związku z czym środki na ten cel nie zostały uruchomione. Nie wystąpiło również w 2019 r. zagrożenie powodziowe.

## **Ad. 9. Realizacja innych projektów i przedsięwzięć z zakresu polityki rynku pracy**

### Konferencja „Wielcy nieobecni na rynku pracy – bierni zawodowo na Podkarpaciu. Jak wydobyć ukryty potencjał?”

28 maja 2019 r. WUP w Rzeszowie we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego zorganizował konferencję, której głównym celem było przedstawienie wyników badań zrealizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie na przełomie jesieni i zimy 2018 r.: „Bierni zawodowo na Podkarpaciu – charakterystyka i możliwości aktywizacji” oraz „Klienci powiatowych urzędów pracy na Podkarpaciu – jak widzą swoje szanse na rynku pracy?”.

Podczas konferencji wskazano potrzeby i oczekiwania osób biernych zawodowo z terenu województwa podkarpackiego w kontekście możliwości i sposobów ich aktywizacji i docelowo – powrotu na rynek pracy. Nacisk położono na bardziej adekwatne i efektywniejsze projektowanie i wdrażanie wsparcia w ramach RPO WP 2014–2020 w zakresie wzmocnienia zasobów kadrowych na rynku pracy w odpowiedzi na zdiagnozowane w ramach badania potrzeby. Zaprezentowano również przykłady dobrych praktyk (projektów) z zakresu dotychczas wdrażanego wsparcia.

Adresatami konferencji byli głównie projektodawcy RPO WP 2014–2020 w zakresie wsparcia udzielanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytety VII i VIII), m.in.: powiatowe urzędy pracy, ośrodki pomocy społecznej, stowarzyszenia, fundacje, ośrodki wsparcia ekonomii społecznej i ich beneficjenci, instytucje szkoleniowe oraz inne podmioty gospodarcze.

### Organizacja i przeprowadzenie Konkursu „Biznes Klasa”

W 2019 r. WUP w Rzeszowie zorganizował i przeprowadził IV edycję Konkursu „Biznes Klasa”. Jego ideą było wyłonienie i docenienie pracodawców, którzy angażują się w przygotowanie przyszłych kadr w swojej branży już na etapie kształcenia. Do konkursu zgłoszono 12 firm z Podkarpacia. Opisy działań firm na rzecz szkół pokazały poziom ich zaangażowania, które przybrało formę wsparcia finansowego, przekazywania sprzętu i oprogramowania, coraz większego zaangażowania w kształcenie praktyczne uczniów, ale też w podnoszenie i aktualizowanie wiedzy fachowej i umiejętności nauczycieli przedmiotów zawodowych. W wielu przypadkach współpraca ta kończy się zatrudnianiem absolwentów, co daje korzyści tak dla nich, jak i dla pracodawców.

Konkurs „Biznes Klasa” pokazuje dobre praktyki i promuje społecznie odpowiedzialnych pracodawców, a także szkoły dbające o kontakt z przyszłym środowiskiem pracy swoich absolwentów.

W dniu 05.12.2019 r. podczas konferencji zorganizowanej przez WUP w Rzeszowie w Podkarpackim Centrum Innowacji ogłoszono laureatów i wyróżnionych w konkursie. Laureatem Konkursu Biznes Klasa 2019 została firma Federal–Mogul Gorzyce Sp. z o.o. Grupa Teneewco, natomiast wyróżnienia przyznano firmom: Grand Andrzej Grygiel – Grand Chotowa Hotel SPA&RESORT oraz Aero Gearbox International Poland Sp. z o.o. w Ropczycach, jak również Restauracji Klasycznej s.c. w Jarosławiu (wyróżnienie w klasyfikacji mikro lub małych podmiotów gospodarczych).

### Działanie informacyjne „Masz PO WER masz wszystko”

W 2019 roku przeprowadzono działanie w postaci kampanii odstonowej na 21 portalach internetowych publikujących regionalne oraz lokalne informacje nt. biznesu, gospodarki, ekonomii, oświaty, rynku pracy, a także na jednym portalu publikującym informacje krajowe i regionalne. W sześciu podkarpackich multipleksach, na ekranach kin w Krośnie, Rzeszowie, Stalowej Woli i Przemyśle przez 4 miesiące wyświetlany był animowany spot informacyjny dotyczący wsparcia osób młodych z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (reklama on-screen przed seansami filmowymi z wyłączeniem repertuaru dla dzieci). Obejrzało go 469 967 osób. Spot skierowany był do młodych osób w wieku 15–30 lat, osób z grupy NEET oraz ich otoczenia. Celem emisji było zachęcenie młodych osób do udziału w projektach finansowanych z Programu (współfinansowanego z Funduszy Europejskich), a tym samym do zmiany sposobu ich życia i wejścia lub powrotu na rynek pracy. Miał on dodatkowo trafić do osób z otoczenia grupy NEET, które zmotywują i „popchną” do działania takie osoby. Powstały również dwie audycje radiowe poświęcone tej tematyce, prezentujące możliwości wsparcia z Programu.

#### Projekt pn. „Być kobietą”

Projekt realizowany był przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2019 r. w ramach RPO WP 2014–2020, Oś priorytetowa VII. Regionalny Rynek Pracy, Działanie 7.1. Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy.

Jego głównym celem było podniesienie poziomu aktywności zawodowej kobiet i możliwości ich zatrudniania. Projekt objął 75 kobiet bezrobotnych i biernych zawodowo z terenu województwa podkarpackiego. Realizowany był w trzech edycjach. Grupą docelową projektu stanowiły kobiety po 29 roku życia, zamieszkałe w wybranych powiatach województwa podkarpackiego. Projekt zapewnił kompleksowe wsparcie w zakresie podniesienia kwalifikacji zawodowych i podjęcia zatrudnienia. W ramach projektu przeprowadzone zostały szkolenia zawodowe, szkolenia z kompetencji społecznych, 9-cio miesięczne staże zawodowe z wynagrodzeniem w wys. 1 304,15 zł brutto/m-c, doradztwo zawodowe i opracowanie IPD oraz pośrednictwo pracy. Wartość projektu wyniosła 1 601 634,00 zł, w tym wartość dofinansowania projektu z UE: 1 473 503,28 zł.

#### Projekt pn. „Generator Kompetencji – Podniesienie kompetencji i kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw MŚP na terenie subregionu rzeszowskiego poprzez dofinansowanie usług rozwojowych, dostępnych w BUR

Projekt realizowany był przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach RPO WP 2014-2020, Oś priorytetowa: VII. Regionalny rynek pracy, Działanie: 7.5. Rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP, na podstawie umowy o dofinansowanie zawartej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie.

Projekt realizowany był od 01.06.2017 r. do 30.06.2019 r. i polegał na udzieleniu wsparcia przedsiębiorstwom sektora MŚP z terenu subregionu rzeszowskiego w postaci dofinansowania usług rozwojowych dostępnych w Bazie Usług Rozwojowych (BUR, [www.uslugirozwojowe.parp.gov.pl](http://www.uslugirozwojowe.parp.gov.pl)). Przedsiębiorcy mieli możliwość wyboru usług zgodnie z własnymi potrzebami rozwojowymi. Wsparcie w ramach projektu było skoncentrowane na następujących grupach docelowych i usługach: pracownicy powyżej 50 roku życia, pracownicy o niskich kwalifikacjach (do ISCED 3 włącznie), przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu, przedsiębiorcy, którzy uzyskali wsparcie w postaci analizy potrzeb rozwojowych lub planów rozwoju w ramach Działania 2.2. PO WER, usługi prowadzące do zdobycia lub potwierdzenia kwalifikacji (art. 2, pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 226).

Grupą docelową były mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (przedsiębiorcy oraz pracownicy przedsiębiorstw sektora MŚP) mające siedzibę, oddział lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej na terenie subregionu rzeszowskiego województwa podkarpackiego, który obejmuje powiaty: rzeszowski grodzki, rzeszowski ziemski, dębicki, leżajski, łańcucki i ropczycko-sędziszowski. Formą wsparcia w projekcie była refundacja części kosztów poniesionych w związku z udziałem MŚP w usługach rozwojowych. Usługi rozwojowe możliwe do dofinansowania: szkolenia, egzaminy, e-learning, mentoring, studia podyplomowe, usługi o charakterze zawodowym.

Maksymalne limity dofinansowania dla MŚP wynosiły w przypadku mikroprzedsiębiorstwa – do 16 000,00 zł, małego przedsiębiorstwa – do 40 000,00 zł, średniego przedsiębiorstwa – do 80 000,00 zł. Maksymalny limit dofinansowania dla pracowników MŚP wynosił 8 000,00 zł.

Na realizację dofinansowania dla MŚP przeznaczona została kwota: 5 391 279,22 zł. Efektem realizacji projektu było udzielenie wsparcia finansowego dla 1 996 pracowników 625 przedsiębiorstw sektora MŚP w ramach programowej realizacji usług rozwojowych, dostępnych w Bazie Usług Rozwojowych.

#### Projekt pn. „Generator Kompetencji 2.0 – Podniesienie kompetencji i kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw MŚP na terenie subregionu rzeszowskiego poprzez dofinansowanie usług rozwojowych”

Generator Kompetencji 2.0 jest kontynuacją projektu prowadzonego przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach RPO WP 2014–2020, Oś priorytetowa: VII. Regionalny rynek pracy, Działanie: 7.5. Rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP. Jest realizowany na

podstawie umowy o dofinansowanie zawartej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie. Projekt rozpoczął się 01.07.2019 r. i trwać będzie do 31.03.2022 r.

Głównym celem projektu jest udzielenie wsparcia finansowego 280 przedsiębiorstwom sektora MŚP z subregionu rzeszowskiego w ramach programowej realizacji usług rozwojowych, dostępnych w Bazie Usług Rozwojowych dla 713 pracowników oraz będące efektem udzielonego wsparcia podniesienie kompetencji i kwalifikacji przez 286 pracowników tych przedsiębiorstw, poprzez skorzystanie z usług rozwojowych.

Efektom realizacji projektu w roku 2019 było podpisanie umów z 135 przedsiębiorstwami MŚP na refundację kosztów usług rozwojowych dla 296 pracowników. Wartość refundacji w podpisanych w roku 2019 umowach z przedsiębiorcami wyniosła 1 050 000,00 zł.

#### Projekt pn. „Innowacyjne Techniki Projektowania i Wytwarzania w Branży Lotniczej SOLIDWORKS/CNC”

Projekt realizowany był przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w okresie od 01.04.2018 r. do 30.06.2019 r. w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.5. Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych. Budżet projektu wynosił 966 150,00 zł (w tym w 2019 r. – 450 000,00 zł).

Projekt zakładał szkolenia dla 200 osób z zakresu kwalifikacji zawodowych Solidworks z certyfikatem CSWA (Certified SOLIDWORKS Associate) oraz z zakresu kwalifikacji zawodowych CNC z certyfikatem programisty i operatora obrabiarek sterowanych numerycznie CNC. Projekt był skierowany do osób zainteresowanych z własnej inicjatywy nabyciem/podniesieniem oraz certyfikacją kwalifikacji zawodowych z zakresu SOLIDWORKS/CNC zamieszkałych na terenie województwa podkarpackiego.

W projekcie udział wzięło 200 osób, z czego 120 osób uczestniczyło w kursach z zakresu Solidworks oraz 80 osób z zakresu CNC. Egzaminy zdało uzyskując kwalifikacje łącznie 182 osoby (101 osób uzyskało certyfikat CSWA – Certified SOLIDWORKS Associate oraz 80 osób certyfikat programisty i operatora obrabiarek sterowanych numerycznie CNC). Wśród 182 osób, które uzyskały kwalifikacje, 117 było osobami o niskich kwalifikacjach oraz 8 osób powyżej 50 roku życia.

#### Projekt pn. „SIV –Social Impact Vouchers”

Projekt „Bony wpływu społecznego” realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach międzynarodowego programu Interreg Central Europe. Ma on na celu wprowadzenie nowatorskiego instrumentu, który przyczyni się do rozwiązania problemów społecznych związanych z długotrwałym bezrobociem. Projekt zakłada zwiększenie zdolności przedsiębiorstw społecznych oraz instytucji publicznych do zatrudniania osób długotrwale bezrobotnych. Przywrócenie ww. grup na rynek pracy umożliwiające zostanie dzięki stworzonemu Funduszowi Wpływu Społecznego. Fundusz oparty będzie na kapitale prywatnym zasilany przez inwestorów. Małe i średnie przedsiębiorstwa zatrudniające osoby, które przez dłuższy okres czasu były wykluczone z rynku pracy, będą wsparte przez zachęty finansowe oparte na systemie bonów. Kapitał Funduszu Wpływu Społecznego zasilany będzie ze środków funduszy organizacji filantropijnych, funduszy charytatywnych lub funduszy takich jak: social impact investing.

Partnerstwo projektu obejmuje 11 organizacji partnerskich z ośmiu krajów Europy Środkowej. Liderem projektu jest Social Enterprise Stuttgart z Niemiec. Projekt realizowany jest od 01.03.2019 r. do 28.02.2022 r. Budżet projektu wynosi 2,6 mln EUR, w tym budżet RARR – 148 200 tys. EUR (w 2019 r. – 45 tys. EUR).

## TELEKOMUNIKACJA

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Utrzymanie projektu pn. „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie”	Rozwój infrastruktury teleinformatycznej	Sieć osadnicza
2.	Promowanie rozwoju społeczeństwa informacyjnego	Rozwój społeczeństwa informacyjnego	Sieć osadnicza, Kapitał ludzki i społeczny

### Ad. 1. Utrzymanie projektu pn. „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie”

Przedmiotem projektu „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie” była budowa regionalnej sieci szerokopasmowej na terenie regionu. Sieć zapewnia mieszkańcom, podmiotom publicznym oraz przedsiębiorcom z terenu województwa możliwość korzystania z usług teleinformatycznych oraz z multimedialnych zasobów informacji i usług świadczonych elektronicznie oraz umożliwia efektywną wymianę danych pomiędzy samorządami, urzędami administracji państwowej, placówkami edukacyjnymi, szpitalami i innymi instytucjami publicznymi, a także mieszkańcami oraz podmiotami gospodarczymi. Sieć jest dostępna na równoprawnych zasadach dla wszystkich operatorów i dostawców usług telekomunikacyjnych, którzy chcieliby świadczyć usługi lub budować własną infrastrukturę na terenie województwa.

Projekt realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007–2013, Oś Priorytetowa II. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego, Działanie II.1. Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej. Podstawę jego realizacji stanowiła uchwała nr LI/986/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 września 2010 r. w sprawie przystąpienia do realizacji projektu pn. „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie” w ramach Działania II.1, Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007–2013.

Celem przedsięwzięcia jest utrzymanie wytworzonej w ramach projektu infrastruktury publicznej obejmującej: 2 065 km kanalizacji teletechnicznej, 189 węzłów dystrybucyjnych, 14 węzłów szkieletowych.

Przedsięwzięcie realizowane jest przez Departament Społeczeństwa Informacyjnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w okresie 2015–2023. Planowane łączne nakłady finansowe wynoszą 1 657 257,00 zł. W 2019 r. nie poniesiono wydatków. Natomiast kwota wydatków poniesionych ze środków budżetowych Województwa Podkarpackiego od początku realizacji zadania wyniosła: 657 256,66 zł.

Zadania związane z utrzymaniem projektu „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podkarpackie” prowadzone w 2019 r. to:

- monitoring i utrzymanie wskaźników projektu,
- współpraca z partnerem prywatnym w zakresie poprawności działania sieci SSPW, obsługi zgłoszeń i wniosków w zakresie budowy, przebudowy, wydawania warunków technicznych na przyłączenie do sieci,
- bieżąca weryfikacja dokumentacji projektowej w związku z przebudową/rozbudową innych liniowych inwestycji kolidujących z siecią SSPW,
- dokonywanie opłat za dysponowanie nieruchomościami z związku z utrzymaniem infrastruktury wytworzonej w ramach SSPW:
  - opłata roczna za umieszczenie urządzenia w pasie drogowym,
  - opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami.



W 2019 r. wydatkowano na ten cel łączną kwotę 4 448 522,23 zł. Nie stanowi ona wydatków w ramach utrzymania SSPW. Są to odrębne źródła finansowania w ramach budżetu Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego,

- obsługa wniosków komorniczych sądowych i policji,
- obsługa zapytań o udzielenie informacji publicznej.

## **Ad. 2. Promowanie rozwoju społeczeństwa informacyjnego**

### Obchody Światowego Dnia Społeczeństwa Informacyjnego – Podkarpackie 2019

Obchody miały miejsce 31 maja 2019 r. Jak co roku odbywały się pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego. Wydarzenie dofinansowano kwotą 2 460,00 zł (uchwała Zarządu Województwa Podkarpackiego nr 44/1122/19 z dnia 14 maja 2019 r.).

Głównym organizatorem tego wydarzenia było Województwo Podkarpackie oraz oddział Polskiego Towarzystwa Informatycznego, któremu zlecono działania promujące ideę społeczeństwa informacyjnego podczas czwartej edycji konferencji z okazji Światowego Dnia społeczeństwa Informacyjnego – Podkarpackie 2019, połączonej z Ogólnopolską Konferencją Naukową i Konkurencją Młodych Inżynierów, która miała miejsce w dniu 30 maja 2019 r. w hotelu Metropolitan w Rzeszowie. Za realizację przedsięwzięcia w imieniu Województwa Podkarpackiego odpowiadał Departament Społeczeństwa Informacyjnego w Urzędzie Marszałkowskim, realizując działania promocyjne polegające m.in. na:

- zamieszczeniu informacji na temat projektów na stronie internetowej konferencji SDSI Podkarpackie 2019 [sdsi.prz.edu.pl](http://sdsi.prz.edu.pl),
- zamieszczeniu logotypów związanych z realizowanymi przez Województwo Podkarpackie projektami teleinformatycznymi na stronie internetowej konferencji SDSI Podkarpackie 2019 [sdsi.prz.edu.pl](http://sdsi.prz.edu.pl),
- rozstawieniu tablicy informacyjnej podczas konferencji w dniu 30 maja 2019 r. z informacją dotyczącą projektów teleinformatycznych realizowanych przez Województwo Podkarpackie,
- wyświetleniu podczas konferencji prezentacji związanej między innymi z realizacją wskazanych projektów teleinformatycznych,
- prelekcji podczas konferencji.

Zorganizowane spotkanie było jedną z wielu imprez odbywających się w całym kraju. Wspólnie składają się one na jedno z najważniejszych i najbardziej prestiżowych wydarzeń z dziedziny telekomunikacji i teleinformatyki.

## **WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA**

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Tworzenie regionalnego systemu innowacji	Wspieranie gospodarki, Podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
2.	Wspieranie MŚP przez Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.	Promocja regionu, Wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka

3.	Udzielanie pożyczek na rozwój działalności gospodarczej	Promocja regionu, Wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny
4.	Działalność Podkarpackiego Centrum Innowacji Sp. z o.o.	Wspieranie rozwoju nauki i współpracy między sferą nauki i gospodarki, Popieranie postępu technologicznego oraz innowacji	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
5.	Zarządzanie Podkarpackim Parkiem Naukowo – Technologicznym Wspieranie gospodarki	Wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
6.	Prowadzenie Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów	Polityka rozwoju województwa, Polityka edukacyjna, Promocja regionu, Polityka rynku pracy	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
7.	Podejmowanie działań w zakresie rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego na terenie województwa podkarpackiego	Wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
8.	Zarządzanie Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie – Jasionce	Promocja regionu, Wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
9.	Prowadzenie Biura Informacji o Funduszach Europejskich	Wspieranie gospodarki, Polityka rozwoju województwa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
10.	Realizacja projektu Promocja Gospodarcza Województwa Podkarpackiego	Promocja regionu, Wspieranie gospodarki,	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
11.	Realizacja innych zadań z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego województwa	Polityka rozwoju województwa, Wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka

#### **Ad. 1. Tworzenie regionalnego systemu innowacji**

##### Projekt pn. „Inteligentne specjalizacje – narzędzie wzrostu innowacyjności i konkurencyjności województwa podkarpackiego”

Projekt finansowany jest ze środków RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Działanie: 1.2. Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia. Łączny budżet projektu zaplanowanego do realizacji w okresie od 01.01.2016 r. do 30.06.2023 r. wynosi 4 240 500,00 zł.

Głównym celem projektu jest uruchomienie i rozbudowa systemu monitorowania postępów w realizacji „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)”, a także organizacja procesu przedsiębiorczego odkrywania w ekosystemie gospodarki i nauki.

W 2019 roku zrealizowano usługę ekspercką, która obejmowała m.in.: monitoring Strategii RIS3, sporządzenie raportu z badania potrzeb inwestycyjnych przedsiębiorstw w zakresie inwestycji proinnowacyjnych, przegląd i przygotowanie założeń do aktualizacji RIS3, opracowanie planu działań procesu wypełnienia warunku podstawowego/umożliwiającego dla Celu Polityki 1. „Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” (Smarter Europe) dla perspektywy finansowej po 2020 roku.

Kontynuowano „proces przedsiębiorczego odkrywania” (PPO). Jest to proces integrujący różnych interesariuszy w celu identyfikowania priorytetów w zakresie badań, rozwoju i innowacji, wokół których koncentrowane są inwestycje prywatne i publiczne. Kluczowe znaczenie przy określaniu priorytetów mają przedsiębiorcy oraz przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu, izb branżowych i instytutów naukowych. W ramach PPO odbyły się dwa posiedzenia Podkarpackiej Rady Innowacyjności. Jest to organ opiniotawczo-doradczy Zarządu Województwa w obszarze prowadzenia polityki rozwoju gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach. W skład Rady wchodzi najwaźniejsi interesariusze regionalnego systemu innowacji, tj.: przedsiębiorcy, przedstawiciele nauki, reprezentanci instytucji otoczenia biznesu i administracji. Zorganizowano również 9 spotkań Paneli Inteligentnych Specjalizacji oraz Metapanel wszystkich Inteligentnych Specjalizacji, w którym wzięło udział 85 osób.

W ramach spotkań na szczeblu krajowym uczestniczono w Regionalnym Forum Inteligentnych Specjalizacji przy konwencie Marszałków Województw RP. Forum jest międzyregionalną platformą wymiany doświadczeń i informacji oraz upowszechniania dobrych praktyk w zakresie problematyki inteligentnych specjalizacji. Podczas spotkania omówiono wyzwania dla regionów w perspektywie finansowej 2021–2027 dotyczących rozwoju obszarów Inteligentnych Specjalizacji jako elementu Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania.

Ponadto, w ramach realizacji projektu:

- W dniu 21.05.2019 zorganizowano Podkarpackie Forum Innowacji „Lotnictwo i kosmonautyka” w Centrum Wystawienniczo-Konferencyjnym G2A Arena w Jasionce, równolegle do wydarzenia Aerospace and Defense Meetings Central Europe Rzeszów. W Forum wzięło udział ok. 400 osób;
- W dniach 10–11.04.2019 r. współorganizowano Międzynarodową VII Konferencję Prawa Lotniczego i Kosmicznego oraz Technologii pt. „Bezpieczeństwo w międzynarodowym i krajowym prawie lotniczym oraz kosmicznym”, która odbyła się na Uniwersytecie Rzeszowskim;
- W dniach 23–25.09.2019 r. wspólnie z Uczelnią Państwową im. Jana Grodka w Sanoku zorganizowano międzynarodową konferencję naukową poświęconą sektorowi „Automotive”, pn. „Napędy pojazdów, modelowanie komputerowe konstrukcji i układów technologicznych”;
- Członkowie zespołu projektowego w dniach 30.01–01.02.2019 r. uczestniczyli w warsztatach „Peer eXchange and Learning (PXL)” w Linköping, w Szwecji, organizowanych przez S3 Platform (Agendę Komisji Europejskiej). Peer eXchange and Learning (PXL) to metodologia przeglądu konkretnych elementów strategii innowacji w zakresie inteligentnej specjalizacji (S3) i strategii rozwoju terytorialnego oraz rozwiązywania wyzwań związanych z wdrażaniem strategii;
- Jedna osoba z zespołu projektowego w dniach 03–05.09.2019 r. wzięła udział w konferencji podsumowującej projekt RADIANT w Atenach, przedstawiając prezentację pt. „Lotnictwo w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)”;
- Członkowie zespołu projektowego w dniach 7–11.10.2019 r. uczestniczyli w Europejskim Tygodniu Regionów i Miast w Brukseli. Jest to coroczne czterodniowe wydarzenie, podczas którego urzędnicy reprezentujący regionalne i miejskie organy administracji, a także eksperci i naukowcy mogą się dzielić dobrymi praktykami i wiedzą fachową w dziedzinie rozwoju regionalnego i miejskiego;
- Dwie osoby z zespołu projektowego w dniach 13–16.11.2019 r. wzięły udział w Konferencji Inteligentne Regiony 3.0 w Brukseli. Podczas wydarzenia Komisja Europejska, państwa członkowskie i regiony przedstawiły osiągnięcia w bieżącym okresie finansowym 2014–2020 oraz

kluczowe kierunki inteligentnej specjalizacji jako narzędzia skutecznej transformacji gospodarczej w latach 2021–2027;

- Dwie osoby z zespołu projektowego w dniach 02–06.12.2019 r. wzięły udział w Konferencji Digitalisation and New Technologies in Agrifood and S3P Agrifood's International B2b Meetings w Maladze. Platforma Inteligentnej Specjalizacji w sektorze rolno-spożywczym ma na celu przyspieszenie rozwoju wspólnych projektów inwestycyjnych związanych z rolnictwem i żywnością na poziomie UE. W ramach S3P w sektorze rolno-spożywczym propaguje się i wspiera współpracę międzyregionalną w obszarach tematycznych opartych na priorytetach inteligentnej specjalizacji określonych przez władze regionalne i krajowe.

#### Projekt pn. „Żywe laboratorium polityki publicznej”

Projekt realizowany jest w okresie od 01.04.2016 r. do 31.03.2020 r. ze środków Programu Interreg Europa na lata 2014–2020. Jego łączny budżet wynosi 532 300,00 zł. Projekt ten ma na celu zbudowanie i umocnienie „regionalnych ekosystemów innowacji”, które obejmują ośrodki naukowe i badawcze, klastry, MŚP, władze publiczne, organizacje pozarządowe oraz regionalne systemy edukacyjne. Regiony uczestniczące w projekcie chcą rozwijać badania nad zaawansowanymi materiałami zwłaszcza w lotnictwie. W skład konsorcjum realizujących ww. projekt wchodzi regiony z Niemiec (Brema), Francji (Akwitania), Włoch (Piemont) oraz Dania i Litwa.

W grudniu 2019 r. została zakończona realizacja projektu, a wniosek końcowy został złożony do Europejskiego Centrum Projektów Europejskich w Warszawie w dniu 13 stycznia 2020 r.

W ramach projektu w 2019 roku:

- W dniach 15–16.04.2019 r. w Rzeszowie odbyło się ponadplanowe spotkanie grupy sterującej projektem poświęcone implementacji regionalnych planów działania, w tym napotkanych problemów i współpracy z partnerami.
- W dniu 12.06.2019 r. powołano Grupę Roboczą ds. Materiałów Zaawansowanych (w ramach panelu ds. Lotnictwa i aeronautyki). Celem tej grupy jest opracowanie potencjalnych propozycji projektów w dziedzinie zaawansowanych materiałów, które można składać na przykład w krajowych i regionalnych programach operacyjnych lub ubiegać się o dofinansowanie z innych źródeł, w tym zwłaszcza ze środków UE. Do grupy roboczej mogą dołączyć przedstawiciele wszystkich podkarpackich inteligentnych specjalizacji.

#### Projekt pn. Platformy Startowe „Start in Podkarpackie”

Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia, Oś Priorytetowa 1. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, Działanie 1.1. Platformy startowe dla nowych pomysłów, Poddziałanie 1.1.1. Platformy startowe dla nowych pomysłów.

Liderem projektu jest Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Jako partnerzy w realizację projektu zaangażowani są: Agencja Rozwoju Regionalnego „MARR S.A.”, HugeTech Sp. z o.o., Politechnika Rzeszowska, BLDG Venture Sp. z o.o., M. Wojciechowska i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza Sp. k., PZL Mielec Sp. z o.o., Borg Warner Rzeszów Sp. z o.o., Zakład Produkcyjno-Handlowy Hurtownia Części Zamiennych Jan Tarapata, ZETO Rzeszów Sp. z o.o., Fibrain Sp. o.o., ML System S.A. oraz Erbud Operations Sp. z o.o.

Projekt realizowany jest w okresie od 01.01.2019 r. do 28.02.2022 r. Na realizację całego projektu przeznaczona została kwota: 20 700 700,00 zł, w tym kwota dofinansowania dla RARR S.A. – 7 955 200,00 zł.

Platformy Startowe „Start In Podkarpackie” to kompleksowy program wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw typu startup od momentu ich rejestracji w formie spółki kapitałowej do czasu stworzenia minimalnej wersji produktu (MVP). To program dla ludzi z innowacyjnymi pomysłami, które można przekształcić w produkty dostosowane do warunków rynkowych.

W ramach projektu w 2019 r. złożonych zostało 425 wniosków. Utworzony w ramach projektu Panel Ekspertów wybiera najlepsze pomysły do procesu inkubacji. Przy ocenie projektów uwzględniane są kryteria związane z innowacyjnością pomysłu, doświadczeniem i kwalifikacjami pomysłodawcy i jego zespołu, potencjał rynkowy oraz ekonomiczną zasadność komercjalizacji pomysłu. Po zakwalifikowaniu

się do projektu i zarejestrowaniu spółki trwa intensywna praca nad pomysłem, wykonywana pod opieką Managerów Inkubacji. W „Start In Podkarpackie” ze startupami pracuje 9 doświadczonych Managerów. Każda nowa spółka otrzymuje bezpłatnie miejsce na prowadzenie działalności, ma zapewnioną podstawową pomoc prawną, obsługę księgową, doradztwo podatkowe i marketingowe. Może też liczyć na bezpłatne usługi specjalistyczne, związane z rozwijaniem i wdrażaniem pomysłów od strony technologicznej i biznesowej. Najlepsze startupy, po zakończeniu inkubacji, mają szansę ubiegać się o 1 mln bezzwrotnej dotacji na wdrożenie rynkowe pomysłu w ramach Poddziałania 1.1.2. Rozwój startupów w Polsce Wschodniej.

Dotychczas (w ramach dwóch edycji naboru do projektu), działalność gospodarczą na terenie Polski Wschodniej, głównie województwa podkarpackiego, rozpoczęły 83 nowe spółki. Wśród dotychczasowych sukcesów wspieranych startupów wymienić należy:

- Park Cash Sp. z o.o. zdobyła kilka nagród i wyróżnień, między innymi: pierwsze miejsce w programie akcelerycyjnym Warsaw Booster 2019 finansowanym przez Miasto Stołeczne Warszawa, pierwsze miejsce w konkursie w ramach Impact CEE, nagrodę w konkursie dla startupów w kategorii E-mobility, Clean & Sustainable Mobility, nagrodę główną w konkursie na TOP Start-up Polski Wschodniej w ramach Wschodniego Kongresu Gospodarczego za wdrożenie mobilnej aplikacji do udostępniania prywatnych miejsc parkingowych w centrach dużych miast.
- AQUARes Sp. z o.o. – rozwiązanie spółki: rozproszony inteligentny system mikroretencyjny umożliwiający przystosowanie środowisk miejskich do wynikających ze zmian klimatycznych deszczy nawalnych czy okresów suszy. Firma zwyciężyła w konkursie DESIGN-it-UP – PROJEKT NA STARCIE, skierowanym do twórców innowacyjnych rozwiązań i technologii, usprawniających pracę architektom, designerom, a także firmom działającym w branży wyposażenia wnętrz.
- SPACEY Sp. z o.o. jako konfigurator mieszkań i innych przestrzeni architektonicznych zdobyła nagrodę jury i nagrodę publiczności podczas ReaktorX Demo Night: Batch 6.
- Podczas Gali Finałowej Szkoły Pionierów PFR jury wyróżniło projekt Wirtualny Nauczyciel (asystent do nauki matematyki) inkubowany w naszej Platformie Startowej. Dzięki wykorzystaniu systemów rozpoznawania obrazów OCR i uczenia maszynowego zapewnia uczniom pomoc w rozwiązywaniu zadań.

#### Projekt pn. „Circular PP - „Using innovation procurement and capacity building to promote circular economy”

Realizowany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. Projekt „Circular PP – Wykorzystanie zamówień na innowacyjne rozwiązania i budowanie potencjału w celu promocji gospodarki obiegu zamkniętego” ma na celu opracowanie szeregu rekomendacji zmierzających do dalszego rozwoju gospodarki obiegu zamkniętego oraz podniesienie świadomości wśród MŚP w zakresie dostarczania cyrkularnych produktów i usług poprzez realizację projektów pilotażowych i dystrybucję wyników działań projektowych. Działania są prowadzone na szczeblach krajowych, ale wyniki projektu są dystrybuowane w całej Europie. Projekt ma na celu wykorzystanie zamówień publicznych w regionie Morza Bałtyckiego jako katalizatora, w celu zwiększenia możliwości wprowadzenia na rynek innowacyjnych produktów i usług o charakterze okrężnym poprzez budowanie potencjału wszystkich zainteresowanych łańcucha wartości (zamawiających, dostawców i decydentów) oraz wprowadzenie zasad gospodarki cyrkulacyjnej w zaproszeniach do składania ofert w dialogu z MŚP na temat ścisłej reakcji.

Projekt realizowany jest w okresie od 01.10.2017 r. do 30.09.2020 r. w ramach 1. priorytetu Programu Interreg Baltic Sea Region „Potencjał dla innowacji”.

Liderem projektu jest Miasto Aalborg (Dania) wraz z partnerami z Szwecji, Danii, Rosji, Łotwy, Polski, Holandii, Finlandii, Łotwy. Budżet projektu wynosi 2 453 620,00 EUR, w tym budżet RARR S.A. – 185 288,00 EUR (w 2019 r. – 62 000,00 EUR).

Projekt pn. „IRIS – Improved Results in Innovation Support – transnational exchange and joint development between Innovation Infrastructure Organisations”

Realizowany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. Projekt IRIS ma szczególne znaczenie dla unijnego konsorcjum na rzecz krajów bałtyckich i działa pod odznaką Baltic Sea Region Stars. BSR Stars to flagowe działanie w ramach Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego. Celem projektu jest wspieranie projektów o szczególnym znaczeniu dla innowacji i umiędzynarodowienia sektora MŚP oraz nawiązania współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy inkubatorami i instytucjami otoczenia biznesu z regionu Morza Bałtyckiego w celu wzrostu ich skuteczności i innowacyjności jako ważnych elementów rozwoju innowacji.

Projekt realizowany jest w okresie od 01.10.2017 r. do 30.09.2020 r. Jest finansowany ze środków Unii Europejskiej z EFRR w ramach programu Interreg Europe. Liderem projektu jest Dalarna Science Park z Szwecji wraz z partnerami z Finlandii, Estonii, Łotwy, Litwy, Polski, Niemiec, Danii, Norwegii, Rosji.

W projekcie bierze udział 14 instytucji z 10 krajów nadbałtyckich Unii Europejskiej oraz Norwegia i Rosja. Swoim patronatem projekt objęła Nordycka Rada Ministrów. Budżet projektu opiewa na kwotę 2 688 983,80 EUR, w tym budżet RARR S.A. – 132 206,40 EUR.

Projekt pn. „PPI2Innovative – Budowanie potencjału w celu zwiększenia wykorzystania Zamówień Publicznych na innowacyjne rozwiązania w Europie Środkowej”

Głównym celem realizowanego przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. projektu PPI2Innovate było zwiększenie wykorzystania zamówień publicznych w celu pobudzenia innowacyjności przedsiębiorstw na terenie Europy Środkowej. Zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania (PPI) to potężne narzędzie, szczególnie mocno wspierane na poziomie europejskim, którego narzędzia i metodologia nie są jednak dostosowane do warunków krajowych i dostrzegalny jest wyraźny brak regionalnych partnerów mogących pomóc w tym zakresie. Projekt skierowany był do podmiotów wykorzystujących zamówienia publiczne na każdym poziomie administracyjnym Europy Środkowej. Zakładał wdrożenie PPI poprzez zmianę nastawienia, przekazanie wiedzy oraz wzmocnienie powiązań partnerskich na poziomie regionalnym pomiędzy zainteresowanymi podmiotami.

Aby osiągnąć założony cel partnerzy projektu podejmowali różne działania. W pierwszej kolejności, w formie przewodników opracowano trzy narzędzia tematyczne SMART PPI2Innovate:

- SMARTH HEALTH – dla sektora ochrony zdrowia,
- SMARTH ICT – dla sektora technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- SMARTH ENERGY – dla sektora energii, w pełni dostosowane do krajowych ram prawnych.

Przeprowadzone zostały cztery programy pilotażowe PPI:

- pilotaż 1 – Lublin (energia), innowacyjne oświetlenie mini-amfiteatru w Parku Jana Pawła II,
- pilotaż 2 – Powiat Somogy, Węgry (ochrona zdrowia), Szpital Edukacyjny Kaposi Mór w powiecie Somogy: innowacyjne, inteligentne urządzenia medyczne oraz oprogramowanie do monitorowania i leczenia pacjentów cierpiących na choroby układu krążenia,
- pilotaż 3 – Region Piemont, Włochy (energia), inteligentne rozwiązania energetyczne dla budynków i szklarni ze zrównoważoną instalacją kogeneracyjną w Eksperymentalnym Ogrodzie Botanicznym REA,
- pilotaż 4 – Ministerstwo Administracji Publicznej Słowenii, (ICT), innowacyjne rozwiązanie ICT umożliwiające analizę semantyczną.

Pod koniec realizacji projektu utworzona została Środkowoeuropejska Sieć Centrów Kompetencji PPI, której członkami zostali wszyscy partnerzy projektu, partnerzy stowarzyszeni, a także podmioty zainteresowane zgłębianiem wiedzy w zakresie PPI.

Projekt realizowany był w okresie od 01.06.2016 r. do 31.06.2019 r. w ramach Programu Interreg Europa Środkowa 2014–2020. Liderem projektu była Regionalna Agencja Innowacyjności Regionu Środkowej Transdanubii (CTRIA) z Węgier z 10 partnerami z krajów Europy Środkowej. Budżet projektu wynosił 1 661 148,75 EUR, w tym budżet RARR S.A. – 146 494,50 EUR (w 2019 r. – 20 000,00 EUR).

Projekt pn. „OSS – One Stop Shop towards competitive SMEs, focusing on the ecosystem for the first line service system”

Wdrażany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. OSS jest projektem partnerskim, którego działania realizowane są w siedmiu regionach UE w celu poprawy polityk dotyczących wsparcia start-upów. Aby dorównać innym krajom europejskim podstawowe znaczenie ma zachęcenie większej liczby osób do założenia własnego biznesu oraz zwiększenie ich szansy na utrzymanie działalności przez pierwsze 3–5 lat. Konieczne jest zatem poprawienie jakości ekosystemów dla nowych przedsiębiorców.

Celem ogólnym projektu jest wzrost konkurencyjności MŚP poprzez usprawnienie usług doradztwa dla początkujących przedsiębiorców. Celami szczegółowymi są wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie wspierania start-upów, m.in. w zakresie zarządzania ekosystemami dla przedsiębiorczości, współpracy sektora publicznego z prywatnym, cyfrowych rozwiązań, mentoringu, instrumentów finansowych i dostępu do finansowania, infrastruktury wsparcia oraz opracowanie i monitoring realizacji planów działania na rzecz poprawy regionalnych polityk dotyczących usług wsparcia doradczego na podstawie doświadczeń z projektu.

Projekt realizowany jest w ramach programu Interreg Europe w okresie od 01.06.2018 r. do 31.05.2023 r. Liderem projektu jest Region Møre and Romsdal z Norwegii wraz z 6 partnerami z Europy. Całość budżetu wynosi 1,5 mln EUR, w tym budżet RARR S.A. – 210 tys. EUR (w 2019 r. – 60 tys. EUR).

Projekt pn. „PASSPARTOOL – Key tools to assess and improve soft innovation policies”

Projekt „Kluczowe narzędzia do oceny i poprawy polityk miękkich innowacji” realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach międzynarodowego Programu Interreg Europe w okresie od 01.08.2019 r. do 31.01.2023 r. Jego celem jest poprawa zdolności decydentów publicznych do opracowania skutecznych polityk wspierających nieformalne, miękkie i otwarte procesy innowacyjne w podmiotach regionalnych, ze szczególnym naciskiem na innowacje spoza sektora badań i rozwoju oraz innowacje społeczne. Oczekiwany zmianami są: zwiększona zdolność systemów monitorowania i oceny partnerów w zakresie pomiaru i oceny dynamiki innowacji oraz zwiększona świadomość w regionach UE na temat narzędzi i metod monitorowania i oceny miękkich innowacji. Wspólnym wyzwaniem, przed którym stoją partnerzy projektu jest opracowanie nowych narzędzi i wskaźników, które pozwolą im lepiej zrozumieć i ocenić dynamikę innowacji niezwiązaną z badaniami i rozwojem, ze szczególnym naciskiem na bezpośrednie zaangażowanie beneficjentów polityk w procesie opracowywania, monitorowania i oceny polityk.

PASSPARTOOL jest projektem ponadnarodowym. Partnerzy projektu to osiem organizacji partnerskich z siedmiu krajów Europy Środkowej. Liderem projektu jest Regional Agency for Technology and Innovation z Włoch. Całość budżetu wynosi 2,3 mln EUR, w tym budżet RARR S.A. – 230 tys. EUR (w 2019 r. – 15 tys. EUR).

Projekt pn. „AERIAL UPTAKE – Removing barriers to the uptake of innovative Unmanned Aerial Systems in the EU”

Realizowany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. projekt „Usuwanie barier w wykorzystywaniu innowacyjnych bezzałogowych systemów powietrznych w krajach Unii Europejskiej” ma na celu niwelowanie barier w skutecznym wykorzystywaniu innowacyjnych technologii takich jak bezzałogowe systemy powietrzne. Drony i ich wykorzystanie mają obiecujący potencjał w dziedzinach takich jak bezpieczeństwo publiczne, logistyka i rolnictwo. Problemem w Unii Europejskiej jest jednak brak standaryzacji przepisów prawnych dotyczących komercyjnego wykorzystywania dronów oraz ograniczona wiedza i akceptacja społeczna dla tego rodzaju technologii. Projekt ma na celu poprawę skuteczności polityk regionalnych obejmujących cywilne i komercyjne wykorzystanie dronów poprzez międzyregionalne działania edukacyjne.

Projekt realizowany jest od 01.08.2019 r. do 31.07.2022 r. w ramach międzynarodowego programu Interreg Europe. Liderem projektu jest Municipality of Enschede z Holandii wraz z 8 partnerami. Budżet projektu wynosi 1 376 167,00 EUR, w tym budżet RARR S.A. – 133 224,00 EUR.

### Sieć „Enterprise Europe Network”

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. jest członkiem sieci Enterprise Europe Network, która jest obecnie największą europejską siecią instytucji wspierających rozwój technologiczny przedsiębiorstw. Sieć działa od 1 stycznia 2008 r. Została powołana w ramach Programu Ramowego na rzecz Konkurencyjności i Innowacji (Competitiveness and Innovation Framework Programme 2007–2013 – CIP), a w perspektywie finansowej UE na lata 2014–2020 w ramach Programu na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Programme for the Competitiveness of Enterprises and small and medium-sized enterprises – COSME).

Sieć wspiera firmy w identyfikacji potencjalnych partnerów handlowych oraz w rozwijaniu zagranicznych kontaktów dla MŚP, a ponadto świadczy pomoc dla MŚP w rozwoju nowych produktów, docieraniu do nowych rynków i przekazywaniu informacji w ramach Unii Europejskiej. Sieć umożliwia profesjonalne doradztwo dla przedsiębiorstw z zakresu prawa własności intelektualnej, standardów i prawodawstwa Unii Europejskiej. Usługi dla MŚP są świadczone bezpłatnie. Sieć ośrodków EEN świadczy takie same usługi we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Wsparcie doradcze w ramach sieci obejmuje doradztwo w zakresie międzynarodowej wymiany handlowej i transferu technologii, innowacji, know-how pomiędzy partnerami technologicznymi (MŚP oraz sektora B+R).

Do najważniejszych osiągnięć zaliczyć można podpisanie kontraktów międzynarodowych pomiędzy przedsiębiorstwami oraz uzyskanie możliwości inwestowania na terenach stref ekonomicznych. Liczba MŚP/klientów, którzy otrzymali indywidualne specjalistyczne wsparcie doradcze w ramach sieci EEN wynosi 75 w tym:

- liczba wydanych opinii o innowacyjności – 24,
- liczba przeprowadzonych audytów technologicznych – 18,
- liczba zrealizowanych usług Imp3rove – 9,
- liczba spotkań brokerskich – 44.

Projekt realizowany jest od 01.03.2008 r. do 31.12.2021 r. Kwota przeznaczona na realizację projektu w 2019 r. wyniosła 177 737,00 EUR.

### **Ad. 2. Wspieranie MŚP przez Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.**

Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. (PFR) działa w oparciu o umowę „Powierzenie zadań publicznych z zakresu zarządzania środkami finansowymi na rzecz Województwa Podkarpackiego w celu realizacji działań związanych z rozwojem województwa podkarpackiego, przez Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.”, zawartą w Rzeszowie w dniu 25 września 2017 roku pomiędzy Województwem Podkarpackim, a Podkarpackim Funduszem Rozwoju Sp. z o.o. Umowa została zawarta na okres 10 lat. Jej całkowita wartość obejmuje środki finansowe, które Województwo Podkarpackie przekazuje w transzach w zarządzanie PFR w ramach deklarowanych środków, określone na kwotę 120 000 000,00 zł.

Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie jest spółką samorządową i ma za zadanie oferować instrumenty finansowe służące rozwojowi MŚP w regionie. Wsparcie oferowane przez Fundusz przeznaczone jest w szczególności dla przedsiębiorców, które mają utrudniony dostęp do finansowania. Warunkiem udzielenia wsparcia finansowego przez Fundusz jest prowadzenie przez przedsiębiorcę działalności na terenie województwa podkarpackiego z zarejestrowaną siedzibą firmy lub jej oddziałem.

PFR działa na obszarze całego województwa. Ma siedzibę w Rzeszowie. Nie posiada oddziałów, ani zespołu mobilnych doradców. Jej działalność oparta jest na kontakcie osobistym z klientem w siedzibie Spółki oraz na współpracy z wybranymi pośrednikami finansowymi. Wybrana i fachowa kadra z wieloletnim doświadczeniem finansowym, bankowym i analitycznym gwarantuje profesjonalizm w kontakcie i obsłudze klientów. Ponieważ oferta PFR skierowana jest do firm z całego regionu, to Fundusz współdziała z pośrednikami z różnych stron województwa tak, aby dotrzeć do



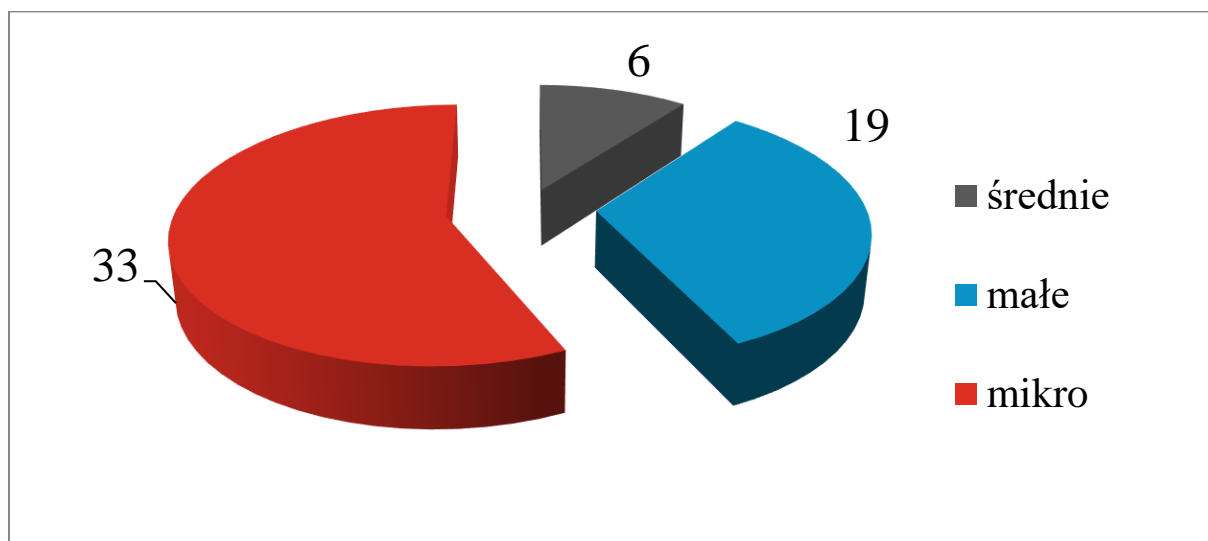
maksymalnie możliwej liczby firm. Takie współdziałanie pozwala ograniczyć Spółce koszty z tym związane i nie wytracać powierzonych kapitałów.

Fundusz wdraża instrumenty finansowe dla MŚP ze środków zwrotnych wycofanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013. Spółka, jako w głównej mierze fundusz pożyczkowy, udziela pożyczek obrotowych i hipotecznych dla firm, ale również dysponuje innymi instrumentami takimi jak faktoring czy poręczenia. Jej zadaniem jest również wzmocnienie aktywności inwestycyjnej podmiotów gospodarczych z regionu, poprzez wzmocnienie ich pozycji, zwiększenie konkurencyjności i rozwijanie działalności gospodarczej.

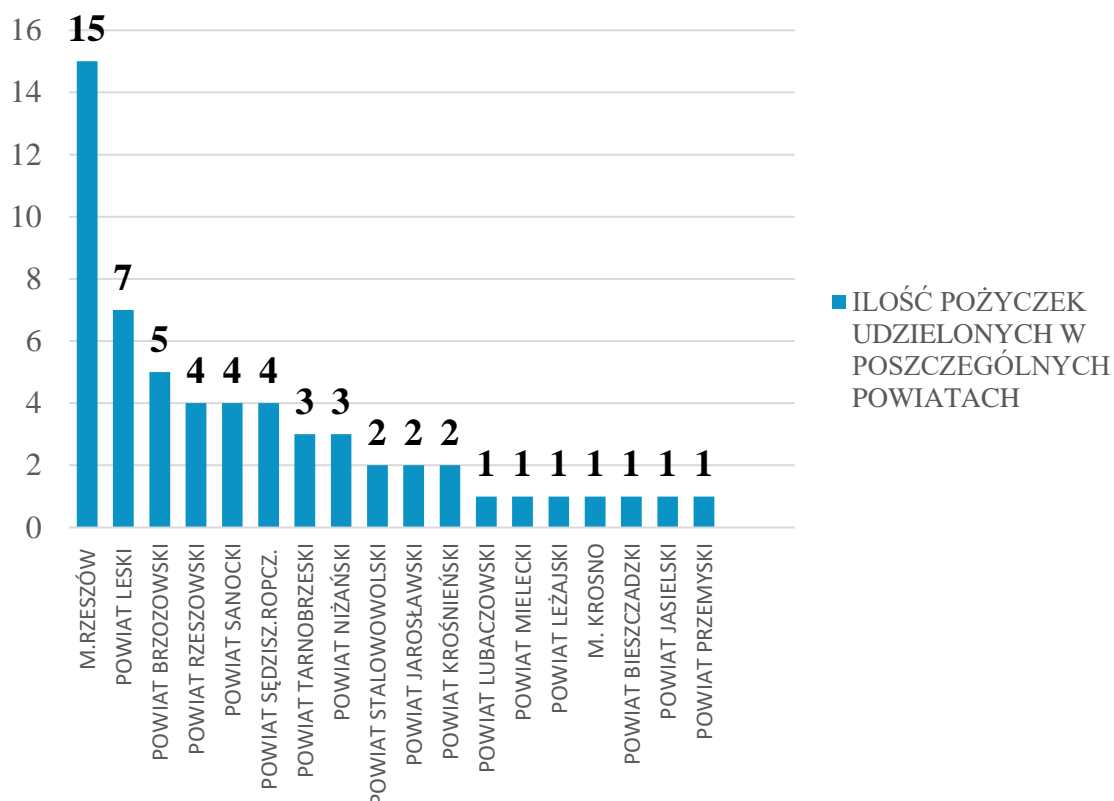
Fundusz realizuje coroczne nałożone plany sprzedażowe z nadwyżką w stosunku do upływu czasu trwania umowy. Poniższa tabela przedstawia sprzedaż w roku 2019 przy założonym planie na kwotę łącznego zaangażowania 18 mln zł.

	Ilość [szt.]	Wolumen [zł]
Pożyczki	58	19 182 000,00
Poręczenia	2	850 000,00

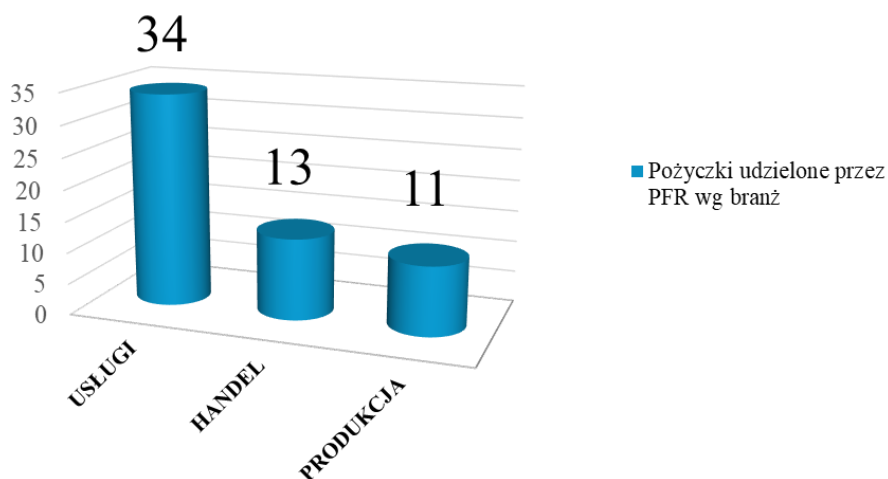
Fundusz udziela wsparcia finansowego przedsiębiorcom wyłącznie z segmentu MŚP z terenu województwa podkarpackiego. Poniższy wykres przedstawia strukturę sprzedaży ilościowej w korelacji do klasyfikacji MŚP w roku 2019.



PFR dystrybuje pożyczki dla przedsiębiorców na terenie całego regionu, czego przykładem jest poniższy wykres przedstawiający sprzedaż ilościową w roku 2019 w odniesieniu do powiatów i miast województwa podkarpackiego.



Fundusz udziela wsparcia finansowego przedsiębiorcom z różnych branż. Poniższy wykres przedstawia strukturę sprzedaży ilościowej w korelacji do branży do której został zakwalifikowany przedsiębiorca w roku 2019.



Podkarpacki Fundusz Rozwoju oferuje następujące możliwości finansowania:

- 1) Pożyczki obrotowe od 1 tys. do 250 tys. złotych na 12 miesięcy z możliwością odnowienia na kolejny rok;
- 2) Pożyczki obrotowe od 10 tys. do 30 tys. złotych do 3 lat z możliwością miesięcznej spłaty;
- 3) Pożyczki obrotowe od 30 tys. do 500 tys. złotych do 5 lat z możliwością miesięcznej spłaty;
- 4) Pożyczki obrotowe powyżej 300 tys. do 500 tys. złotych dla mikroprzedsiębiorstw do 7 lat z możliwością miesięcznej spłaty;

- 5) Pożyczka hipoteczna na zakup nieruchomości komercyjnej od 500 tys. do 1 mln zł do 10 lat z możliwością wcześniejszej spłaty.

Oprocentowanie produktów Podkarpackiego Funduszu Rozwoju Sp. z o.o. w 2019 roku wynosiło 2,87% (zmienna stopa bazowa zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej – IBOR 1,87% + 1 p.p.).

Środki w ramach pożyczek obrotowych mogły zostać przeznaczone przez przedsiębiorców na sfinansowanie wynagrodzeń pracowników, zakup towarów oraz innych bieżących wydatków. W przypadku pożyczki hipotecznej przedsiębiorcy pozyskane środki mogli przeznaczyć na zakup nieruchomości komercyjnych na Podkarpaciu, tj. lokali użytkowych i usługowych, biur oraz magazynów oraz gruntów.

Działania Podkarpackiego Funduszu Rozwoju Sp. z o.o. uzupełniają lukę na rynku podkarpackim powstałą pomiędzy wsparciem finansowym dla przedsiębiorców z perspektywy 2014–2020, a drogimi ofertami instytucji komercyjnych takich jak banki. Na rynku brakowało do tej pory korzystnego cenowo finansowania bieżącej działalności przedsiębiorców, dlatego powstanie i działalność Funduszu ma duże uzasadnienie i cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem wśród lokalnych firm. Wymiernym efektem tego jest jednokrotny obrót ponad 30% kapitału powierzonych w nieco ponad dwuletniej działalności operacyjnej Funduszu. PFR realizując konsekwentnie z nadwyżką wyznaczone cele na rok 2019 wykazał, że dysponuje odpowiednimi środkami do skutecznego działania także w roku 2020 i latach następnych.

### **Ad. 3. Udzielanie pożyczek na rozwój działalności gospodarczej**

#### Projekt pn. „Pożyczki na start”

Projekt realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz na podstawie umowy zawartej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie.

W ramach funduszu „Pożyczki na start” przyznawane są preferencyjne pożyczki w wysokości do 50 000,00 zł na okres pięciu lat. Pożyczka przeznaczona jest dla osób fizycznych (w tym pracujących), które zamierzają rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej na terenie województwa podkarpackiego. Preferencyjne oprocentowanie wynosi 0,44% w stosunku rocznym. Dopuszcza się możliwość łączenia preferencyjnej pożyczki ze wsparciem bezzwrotnym (np. dotacją z Powiatowego Urzędu Pracy lub dotacją w ramach projektu realizowanego z RPO WP 2014–2020) udzielanym na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Pożyczka może być przeznaczona na dowolny cel gospodarczy, w szczególności na cele inwestycyjne, obrotowe, inwestycyjno-obrotowe.

Kapitał przeznaczony na udzielenie preferencyjnych pożyczek w 2019 r. wyniósł 2 908 270,89 zł. Projekt realizowany był od 01.04.2013 r. do 30.09.2016 r. Od 01.10.2016 r. projekt jest w okresie monitorowania. Wnioski o przyznanie preferencyjnej pożyczki przyjmowane są w trybie ciągłym do wyczerpania środków.

W ramach projektu złożono 38 wniosków, z czego udzielono 25 pożyczek, których wartość wyniosła 965 000,00 zł. Na dzień 31.12.2019 r. kryteria oceny efektywności funduszu wyniosły:

- osiągnięcie 160% wartości wskaźnika wykorzystania kapitału na 12 miesięcy przed końcem okresu monitorowania projektu – osiągnięto 175,29%,
- wartość strat definitywnie poniesionych nie przekroczyła 10% sumy wszystkich zawartych i wypłaconych umów pożyczek od momentu uruchomienia funduszu pożyczkowego do dnia przeprowadzenia oceny – osiągnięto 0,00%,
- wartość umów wypowiedzianych nie przekracza 25% – osiągnięto 7,72%.

### Fundusz Pożyczkowy MP

Podmiotem realizującym projekt jest Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach umowy o udzielenie wsparcia zawartej z PARP. Projekt finansowany jest ze środków z Programu Phare-STRUDER. Fundusz realizowany jest bezterminowo.

Środki Funduszu przeznaczone są na wsparcie projektów inwestycyjnych i bieżącej działalności operacyjnej podmiotów gospodarczych usytuowanych w województwie podkarpackim. Przedsiębiorcy, których siedziba lub filie znajdują się poza wskazanym wyżej regionem, mogą ubiegać się o pomoc ze strony Funduszu, o ile przedstawiony przez nie projekt realizowany będzie na terytorium objętym działaniem Funduszu.

Przedsiębiorcy mogą ubiegać się o pożyczkę na rozwój działalności z przeznaczeniem jej na pokrycie wydatków inwestycyjnych, zakup środków trwałych oraz uzupełnienie środków obrotowych. Maksymalna kwota pożyczki wynosi 300 000,00 zł. Okres, na jaki może być udzielona pożyczka, wynosi maksymalnie 60 miesięcy.

Kapitał przeznaczony na udzielenie preferencyjnych pożyczek w 2019 r. wyniósł 3 078 050,94 zł. Wartość udzielonych pożyczek w 2019 roku: 1 990 000,00 zł. Ilość złożonych wniosków w 2019 roku: 38. Ilość udzielonych pożyczek w 2019 roku: 23.

### Fundusz Pożyczkowy MŚP RARR/RPO

Podmiotem realizującym projekt jest Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach RPO WP 2007–2013 oraz umowy o dofinansowanie projektu zawartej z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego.

Środki Funduszu przeznaczone były na wsparcie projektów inwestycyjnych dla MŚP z terenu województwa podkarpackiego jak np.: zakup, budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów o charakterze/przeznaczeniu produkcyjnym, usługowym lub handlowym; zakup środków trwałych, wyposażenie w maszyny, urządzenia, narzędzia pracy, aparaturę, środki transportu bezpośrednio związane z celem finansowanego przedsięwzięcia; zakup wartości niematerialnych i prawnych.

Działalność pożyczkowa prowadzona była do dnia 31.12.2017 r. Działania projektowe skupione były na monitoringu, sprawozdawczości, kontroli, odzyskiwaniu środków zaangażowanych w działalność pożyczkową. W roku 2019 nie zostały złożone wnioski o udzielenie pożyczek. Realizacja projektu trwa do dnia realizacji Strategii Wyjścia.

### Pożyczka Standardowa – Innowacyjna 1

Instrument finansowy Pożyczka Standardowa – Innowacyjna 1 jest finansowany ze środków RPO WP 2014–2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa. Podmiotem realizującym projekt jest Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. na podstawie Umowy operacyjnej zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

Celem projektu jest ułatwienie mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom z terenu województwa podkarpackiego dostępu do kapitału zewnętrznego w formie pożyczek preferencyjnych na rozwój działalności gospodarczej. Czas realizacji projektu obejmuje okres od 20.09.2018 r. do 31.12.2031 r.

Środki pożyczki przeznaczone są na finansowanie inwestycji realizowanych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa z terenu województwa podkarpackiego w wysokości nawet do 600 000,00 zł z okresem spłaty do 84 miesięcy. Pożyczkę można wykorzystać na cele rozwojowo-inwestycyjne, w tym:

- w ramach komponentu standardowego maksymalnie do 300 000,00 zł z przeznaczeniem na wsparcie przedsięwzięć rozwojowych, z okresem kredytowania do 60 miesięcy np. na zakup maszyn, urządzeń, wyposażenia, sprzętu, wartości niematerialnych i prawnych, modernizację i adaptację zakładów produkcyjnych,
- w ramach komponentu innowacyjnego powyżej 300 000,00 zł do 600 000,00 zł z przeznaczeniem na wsparcie przedsięwzięć rozwojowych w zakresie zakupu wyłącznie nowych środków trwałych z okresem kredytowania do 84 miesięcy.

Kapitał przeznaczony na udzielenie preferencyjnych pożyczek w 2019 r. wyniósł 6 703 632,95 zł, wartość udzielonych pożyczek w 2019 r. – 5 850 145,16 zł, ilość złożonych wniosków w 2019 roku – 47, ilość udzielonych pożyczek w 2019 roku – 35.

#### Pożyczka Standardowa – Innowacyjna 2

Instrument Finansowy Pożyczka Standardowa – Innowacyjna 2 jest finansowany ze środków RPO WP 2014–2020 oraz budżetu państwa. Podmiotem realizującym projekt jest Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. na podstawie umowy operacyjnej zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

Celem Projektu jest ułatwienie mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom z terenu województwa podkarpackiego dostępu do kapitału zewnętrznego w formie pożyczek preferencyjnych na rozwój działalności gospodarczej. Czas realizacji projektu obejmuje okres od 31.12.2018 r. do 31.12.2031 r.

Środki pożyczki przeznaczone są na finansowanie inwestycji realizowanych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa z terenu województwa podkarpackiego w wysokości nawet do 600 000,00 zł z okresem spłaty do 84 miesięcy.

Pożyczkę można wykorzystać na cele rozwojowo-inwestycyjne, w tym:

- w ramach komponentu standardowego maksymalnie do 300 000,00 zł z przeznaczeniem na wsparcie przedsięwzięć rozwojowych, z okresem kredytowania do 60 miesięcy, np. na zakup maszyn, urządzeń, wyposażenia, sprzętu, wartości niematerialnych i prawnych, modernizację i adaptację zakładów produkcyjnych,
- w ramach komponentu innowacyjnego – powyżej 300 000,00 zł do 600 000,00 zł z przeznaczeniem na wsparcie przedsięwzięć rozwojowych w zakresie zakupu wyłącznie nowych środków trwałych z okresem kredytowania do 84 miesięcy.

Kapitał przeznaczony na udzielenie preferencyjnych pożyczek w 2019 r. wyniósł 10 245 459,51 zł, wartość udzielonych pożyczek w 2019 r. – 7 618 328,54 zł, ilość złożonych wniosków w 2019 r. – 47, ilość udzielonych pożyczek w 2019 r. – 33.

#### **Ad. 4. Działalność Podkarpackiego Centrum Innowacji Sp. z o.o.**

##### **Platforma 1: Waloryzacja B+R**

##### **Wsparcie projektów badawczych**

Jednym z najważniejszych działań Podkarpackiego Centrum Innowacji (PCI) jest wybór oraz rozwijanie obiecujących projektów badawczych, we wczesnych etapach rozwoju, w celu wsparcia procesu ich dalszej komercjalizacji. Podkarpackie Centrum Innowacji, we współpracy z podkarpackimi uczelniami, poszukuje interesujących projektów badawczych, realizowanych przez naukowców z ich jednostek. Zebrane projekty są weryfikowane i analizowane, a najbardziej obiecujące są wspierane za pomocą tzw. Programów Grantowych. Realizując wspomniane działania PCI finansuje projekty B+R wyłonione w wyniku przeprowadzonego postępowania konkursowego, do wysokości 200 tys. zł na projekt, co wspomaga podniesienie ich poziomu gotowości technologicznej oraz m.in. weryfikację dowodów lub koncepcji.

Zaproponowane projekty podlegają ocenie zespołu eksperckiego powołanego przez PCI oraz zatwierdzeniu wypracowanych rekomendacji przez Komitet Alokacji Zasobów PCI.

Wsparcie dotyczy poziomów gotowości technologicznej (tzw. TRL) od 2 do 6, tj. do momentu dokonania „demonstracji prototypu lub modelu systemu albo podsystemu technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych”. Po wsparciu danego projektu badawczego, zespół PCI będzie dążył do jego komercjalizacji poprzez poszukiwanie partnerów branżowych lub funduszy inwestycyjnych zainteresowanych zakupem licencji lub utworzeniem wraz z kadrą naukową tzw. firmy spin-off/out.

Podjęte działania:

- 09.07.2019 r. otwarcie procesu naboru na projekty naukowo badawcze o wysokim prawdopodobieństwie komercjalizacji dla pracowników naukowych i zespołów naukowych o budżecie łącznym do 4 mln zł;
- 10.10.2019 r. wręczenie grantów dla 25 zespołów naukowych wybranych z 103 jakie złożyły wnioski o finansowanie o wartości 3,93 mln zł;
- 21.10.2020 r. rozpoczęcie prac nad drugim projektem grantowym mającym na celu finansowanie prac badawczo rozwojowych o wysokim prawdopodobieństwie sukcesu dla naukowców podkarpackich uczelni o wartość do 60 mln zł.

## **Platforma 2: Badania Zlecone**

### **Podkarpacka Sieć Laboratoriów Badawczych i Wzorcujących**

Głównym celem działalności PSLBiW jest integracja potencjału badawczego Regionu w celu ułatwienia współpracy na linii nauka-przemysł. W ramach tej aktywności celem działania Podkarpackiego Centrum Innowacji jest zdefiniowanie oraz promowanie usług rynkowych oferowanych przez laboratoria przede wszystkim podmiotom działającym na Podkarpaciu. Drugim celem jest wsparcie finansowane oraz merytoryczne laboratoriów w procesie uzyskania akredytacji zapewniającej wiarygodność uzyskiwanych przez laboratoria wyników badań. Celem nadrzędnym Sieci jest natomiast zdefiniowanie brakujących kompetencji laboratoriów które powinny działać na Podkarpaciu i opracowanie projektu Centrum Badań i Certyfikacji, gdzie kompetencje te zostaną uzupełnione.

### **Brokerzy technologii**

Drugi nurt działań Platformy 2 ma polegać na pracy brokerów technologii, którzy mają wesprzeć proces komercjalizacji technologii naukowych oraz usług B+R, w tym poprzez sprzedaż licencji, praw, rozwój spin-off/out'ów, sprzedaż usług B+R (także tych promowanych przez PSLBiW). Brokerzy będą monitorować wyniki badań naukowych i prac rozwojowych realizowanych na terenie Podkarpacia, w celu wyłaniania rozwiązań do komercjalizacji (oferta podażowa). Z drugiej strony będą monitorować zainteresowania badawcze przedsiębiorstw, z uwzględnieniem potrzeb w zakresie dostępu do usług B+R (oferta popytowa). Brokerzy będą także aktywnie poszukiwać partnerów branżowych, inwestorów, odbiorców na rozwiązania naukowe oraz startupy, powstające w ramach działań Platformy 3.

Podjęte działania:

- 14.03.2019 r. rozpoczęcie ustalania stanu wyposażenia i usług laboratoriów uczelni rzeszowskich;
- 02.07.2019 r. – odbyło się 3. spotkanie laboratoriów, w którym udział wzięły 32 laboratoria z województwa podkarpackiego;
- 06.11.2019 r. – zorganizowano II Konferencja „Innowacje – Pomiar – Akredytacje”, w której wzięło udział 350 osób;
- 31.12.2019 r. według stanu na koniec 2019 roku budowana została sieć podkarpackich laboratoriów badawczych i wzorcujących składała się z 32 dwóch zakładów.

## **Platforma 3: ProtoLab**

W ramach działania tej platformy podejmowanych jest kilka kluczowych działań. Pierwsze to prowadzenie fizycznej przestrzeni prototypowania PCI ProtoLab skierowanej do studentów i uczniów ostatnich klas szkół średnich, która zlokalizowana jest przy ul. Lenartowicza 4 w Rzeszowie. Jest to miejsce składające się z 5 pracowni (wirtualnej rzeczywistości, elektroniki, komputerowej, druku 3D i warsztatu) wyposażonych w podstawowe narzędzia służące tworzeniu prostych prototypów oraz

rozwijaniu pomysłów na projekty startupowe tworzone przez młodych ludzi. Drugie działanie polega na zachęcaniu i ułatwianiu przekazywania przez przedsiębiorców pomysłów oraz realnych wyzwań i problemów biznesowych oraz technicznych, których prób rozwiązania mogą podjąć się młodzi ludzie - uczestnicy projektów i programów PCI ProtoLab. Trzecie to obszar facylitacji Regionalnego Ekosystemu Innowacji i Startupów (REIS), inicjowania wspólnych projektów z partnerami oraz budowanie społeczności i sieci relacji wokół PCI składającej się z przedstawicieli nauki, biznesu, innowacji, administracji oraz inwestorów prywatnych, jak i funduszu inwestycyjnych. Czwartym działaniem jest podejmowanie interdyscyplinarnych projektów, które angażować mogą studentów, naukowców i przedsiębiorców, których efektem mogą być nowe prototypy lub pomysły na startupy (np. ProtoCreativeLab: Space & Aviation). Projekty podejmowane w ramach Platformy 3 ukierunkowane są na rozwijanie Regionalnego Ekosystemu Innowacji i Startupów oraz uzupełnianie przestrzeni współpracy nauki i biznesu.

Działalność w ramach Platformy 3 realizowana jest od 2018 roku. Jednym z jej kluczowych efektów jest uruchomienie 13 maja 2019 roku podstawowej przestrzeni PCI ProtoLab, zlokalizowanej przy ul. Lenartowicza 4. To fizyczna przestrzeń prototypowania i inkubator, których rolą jest tworzenie programów i projektów edukacyjnych, ideacyjnych, kreatywnych i specjalistycznych, nastawionych na tworzenie wartościowych prototypów i projektów startupowych. Ponadto w ramach Platformy 3 prowadzone są działania dot. współpracy z przedsiębiorcami oraz podejmowana jest facylitacja Regionalnego Ekosystemu Innowacji i Startupów (REIS) nastawiona na uzupełnianie brakujących elementów ekosystemu.

Działanie to stanowi realizację priorytetu 1.2. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe, w obszarze działania 1.2.2. Wzmocnienie jakości kształcenia w ramach istniejących i nowych kierunków studiów, dla którego przewidziano utworzenie międzyuczelnianej sieci współpracy służącej efektywnemu wykorzystaniu istniejącej infrastruktury i kadry oraz poprawie atrakcyjności oferty studiów w województwie.

Działania w Platformie 3 angażujące PCI ProtoLab oraz zespół Marketingu w okresie od maja do grudnia 2019 roku, doprowadziły do zorganizowania łącznie ok. 60 różnych wydarzeń, szkoleń, spotkań, projektów i aktywności promujących ofertę PCI skierowaną do studentów, kół naukowych, naukowców, uczniów ostatnich lat szkół średnich oraz przedsiębiorców i inwestorów.

Stan działalności PCI ProtoLab na dzień 31.12.2019 r.:

- łączna liczba studentów w bazie danych PCI ProtoLab to 416 osób,
- liczba odwiedzin ProtoLab: 1270 osób;
- liczba przeprowadzonych szkoleń: 39;
- przeszkolono 583 interesariuszy.

Wybrane projekty realizowane przez PCI ProtoLab w 2019 roku:

a) Projektanci Innowacji PFR-Design Thinking

Warsztaty zostały zorganizowane i przeprowadzone w ProtoLab w ramach projektu Projektanci Innowacji PFR realizowanego w Polsce, we współpracy przez Google i Polski Fundusz Rozwoju. Łącznie zostały zorganizowane 3 edycje warsztatów. Wydarzenie zgromadziło ponad 200 uczestników z różnych branż i w różnym wieku.

b) Better World Hackathon 2019 (7-8 grudnia 2019 r.) (#BWH)

Do pierwszej edycji hackathonu zostały wybrane trzy kierunki przewodnie dla opracowywanych rozwiązań konkursowych: problemy społeczne, żywność i środowisko. W konkursie wzięło udział 6 zespołów, z czego 4 obecnie pracują w ProtoLab nad swoimi pomysłami. Projekt został pozytywnie oceniony zarówno przez uczestników, jak też osoby zaangażowane w organizację, tj. mentorów i jury sędziowskie, w którego skład wchodził pracownicy naukowcy Politechniki Rzeszowskiej, przedsiębiorcy, przedstawiciele klastra IT oraz administracji.

c) Szkolenie „Druk 3D – aspekty praktyczne” i projektowanie mikrokontrolerów.

W ProtoLab zorganizowano dwa pilotażowe szkolenia: „Druk 3D – aspekty praktyczne” (11 spotkań) oraz „Kurs programowania mikrokontrolerów dla 3 grup” (12 spotkań). Łącznie zostało przeszkolonych ok. 50 osób, które uzyskały nowe kompetencje (znajomość druku 3D, projektowanie i programowanie mikrokontrolerów), pozwalające założyć zespoły projektowe i rozpocząć pracę w ProtoLab nad własnymi projektami. Uczestnicy wykorzystali wiedzę zdobytą do zbudowania zespołów projektowych, ale także przekazywali ją dalej, organizując samodzielnie szkolenie z druku 3D dla użytkowników ProtoLab, co jest modelem pożądanym.

Podjęte działania:

- 13.05.2019 r. otwarcie pięciu pracowni Protolab oraz oficjalne uruchomienie jego działalności
- 22.11.2020 r. uruchomienie cyklu szkoleń Design Thinking wspólnie z firmą Google;
- 17.12.2019 r. zorganizowano pierwsze spotkanie interesariuszy Regionalnego Ekosystemu Innowacji i Startupów;
- 17.12.2019 r. rozpoczęcie cyklu Wednesday Innovation Night w czasie którego wydarzenia zapraszane są osoby z kraju i zagranicy, które odniosły sukces w budowaniu innowacyjnych przedsiębiorstw;
- 14.12.2019 r. zorganizowano maraton projektowania „Lepszy Świat” którego celem było opracowanie przez zespołu rozwiązań proekologicznych.

#### **Ad.5. Zarządzanie Podkarpackim Parkiem Naukowo – Technologicznym**

Zarządzanie Podkarpackim Parkiem Naukowo-Technologicznym zostało powierzone Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. Misją i celem PPNT „Aeropolis” jest stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju województwa podkarpackiego w oparciu o idee innowacyjności i transferu technologii poprzez synergiczne wykorzystanie regionalnego potencjału naukowo-badawczego, gospodarczego oraz infrastrukturalnego.

Obecnie obszar Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego „Aeropolis” zajmuje ok. 166 ha. Na terenie PPNT działa 50 firm. Park stał się wizytówką regionu. Dzięki jego utworzeniu znacząco zwiększyła się liczba miejsc pracy –przedsiębiorstwa ulokowane w strefach inwestycyjnych utworzyły prawie 6 tysięcy miejsc pracy, ponadto w kompleksie Inkubatora Technologicznego powstało około 300 miejsc pracy.

W dniu 27 czerwca 2019 r. podpisana została umowa pomiędzy Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. a Województwem Podkarpackim w sprawie finansowania zadań z tytułu zarządzania Podkarpackim Parkiem Naukowo-Technologicznym w roku 2019. Całkowita kwota przeznaczona na zarządzanie PPNT w 2019 r. wyniosła 3 320 872,89 zł brutto (w tym kwota 50 000,00 zł pochodząca z dotacji celowej Gminy Trzebownisko udzielonej Województwu Podkarpackiemu na koszty zarządzania PPNT w Strefie S-1 Jasionka). Roczne rozliczenie poniesionych wydatków Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. opiewało na kwotę 2 619 930,60 zł brutto w związku z tym wartość ogółem umowy w 2019 r. została pomniejszona.

#### **Ad.6. Prowadzenie Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów**

Realizacja zadania jest związana z utrzymaniem trwałości projektu „Funkcjonowanie na terenie województwa podkarpackiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)”. Odbывается ona poprzez świadczenie usług informacyjnych dla inwestorów zagranicznych oraz przedsiębiorców krajowych. Podstawę prawną zadania stanowią:

- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa;
- Umowa Partnerska z dnia 15 września 2004 r. zawarta pomiędzy Województwem Podkarpackim, Polską Agencją Inwestycji i Handlu oraz Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego S. A.;
- Porozumienie Ramowe w sprawie funkcjonowania na terenie województwa podkarpackiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE), zawarte w dniu 29 czerwca 2010 r. pomiędzy



Ministrem Gospodarki a Województwem Podkarpackim. Zgodnie z Porozumieniem, trwałość ma zostać zapewniona do 31.12.2020 r.;

- Podpisana w dniu 13.01.2016 r. umowa określająca zasady funkcjonowania Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE) na terenie województwa podkarpackiego w okresie trwałości projektu, 2016 – 2020;
- Uchwała nr 49/1214/19 z dnia 30 maja 2019 r., w sprawie zawarcia Porozumienia o współpracy pomiędzy Województwem Podkarpackim a Agencją Rozwoju Przemysłu S. A. w Warszawie oraz Porozumienia o współpracy z Agencją Rozwoju Przemysłu S. A. oddział w Mielcu, podpisane w dniu 5 czerwca 2019 r.;
- Uchwała nr 49/1214/19 z dnia 30 maja 2019 r., w sprawie zawarcia Porozumienia o współpracy pomiędzy Województwem Podkarpackim a Agencją Rozwoju Przemysłu S. A. w Warszawie oraz Porozumienie o współpracy z Agencją Rozwoju Przemysłu S. A. oddział w Tarnobrzegu, podpisane w dniu 5 czerwca 2019 r.;

W realizację zadania, obok Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów działającego w ramach Departamentu Rozwoju Regionalnego UMWP, zaangażowane są następujące podmioty:

- jednostki samorządu terytorialnego: gminy oraz powiaty z terenu województwa podkarpackiego,
- specjalne strefy ekonomiczne: Euro-Park Mielec z siedzibą w Mielcu oraz Euro-Park Wisłosan z siedzibą w Tarnobrzegu,
- Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
- instytucje otoczenia biznesu m.in.: parki naukowo-technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory technologiczne, klastry, centra transferu technologii.

W ramach zadania eksperci COIE Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, samodzielnie lub we współpracy z ww. podmiotami świadczą usługi informacyjne typu pro-eksport, tj. skierowane do przedsiębiorców z regionu oraz pro-biz, których adresatami są inwestorzy zainteresowani ulokowaniem swojej działalności w województwie podkarpackim.

W roku 2019 liczba usług wyświadczonych przez Centrum dla usług pro-biz i pro eksport, wynosiła odpowiednio:

- 64 usługi pro-biz (usługi dla inwestorów zagranicznych). W zakresie wsparcia inwestorów zagranicznych prowadzono bieżącą obsługę projektów inwestycyjnych. Wśród projektów znalazły się m.in. firmy z branży lotniczej, spożywczej, maszynowej oraz motoryzacyjnej. Ponadto, nowym inwestorom udzielono informacji na temat możliwości uzyskania ulg podatkowych w przypadku zainwestowania na terenach włączonych do specjalnych stref ekonomicznych, dostępnych lokalizacjach inwestycyjnych oraz dostępnej kadrze w wybranych sektorach gospodarki. Zorganizowano 28 wizyt inwestorów zagranicznych, podczas których przedsiębiorcy odwiedzili tereny inwestycyjne, biura oraz hale produkcyjne, spotkali się z przedstawicielami specjalnych stref ekonomicznych, reprezentantami biur prawnych oraz przedstawicielami grup zrzeszających przedsiębiorców z terenu województwa.
- 76,5 usługi pro-eksport (usługi dla przedsiębiorców polskich i importerów zagranicznych). W zakresie pro-eksport realizowano bezpośrednie usługi informacyjno-doradcze dla firm województwa podkarpackiego oraz usługi matchmakingowe (kojarzenie lokalnych eksporterów z importerami z UE i spoza Unii). Informowano także na bieżąco przedsiębiorców o możliwości uczestnictwa w targach branżowych i misjach, instrumentach wsparcia eksportu, dofinansowaniach z programów UE.

W ramach zadania pracownicy Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów zorganizowali lub uczestniczyli w licznych misjach gospodarczych, targach oraz prelekcjach, m.in.:

- w przyjazdowej misji z Arizony organizowanej przez klaster lotniczy SGPPL „Dolina Lotnicza”,
- w przyjazdowej misji z USA pn.: „USA Additive Manufacturing Week”,
- w targach lotniczych Paris Airshow 2019.

Niewątpliwym sukcesem Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów są decyzje o wyborze podkarpacka jako miejsca lokalizacji inwestycji przez zagranicznych inwestorów, w tym inwestorów

reprezentujących inteligentne specjalizacje województwa oraz innowacyjne technologie. Przykładem jest projekt inwestycji z branży elektromobilności. Inwestor planuje zatrudnić ok. 600 pracowników. Firma zajmie się produkcją stacji ładujących samochody elektryczne oraz oprzyrządowania do nich. Na życzenie inwestora jego nazwa pozostaje poufna.

Zadania wykonywane w ramach projektu COIE służą realizacji 1 celu strategicznego pn. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020, a w szczególności celu 1.1. Przemysł oraz 1.5. Instytucje otoczenia biznesu.

Działania COIE w szczególności służą rozwojowi nowych, innowacyjnych sektorów przemysłu oraz poprawie konkurencyjności gospodarki regionu, jak również podniesieniu jego atrakcyjności inwestycyjnej. Świadczenie usługi informacyjnej pro-eksport dla przedsiębiorców z obszaru województwa podkarpackiego przyczynia się do poprawy innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw. Poszukiwanie kooperantów dla regionalnych firm pomaga w ekspansji zagranicznej i aktywnie przyczynia się do internacjonalizacji przedsiębiorstw. Organizowane misje gospodarcze służą natomiast rozwojowi międzynarodowych powiązań kooperacyjnych przedsiębiorstw z regionu (Działanie 1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Cel 1.1. Przemysł.).

Realizowane zadanie wpisuje się w założenia Strategii (Cel 1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Priorytet 1.5.: Instytucje otoczenia biznesu), bowiem działania COIE aktywnie wspierają rozwój innowacyjnych przedsiębiorstw w regionie oraz przyczyniają się do promocji przedsiębiorczości poprzez zwiększenie ilości przedsięwzięć realizowanych przez przedsiębiorców we współpracy ze sferą nauki.

W ramach świadczonej usługi pro-biz poprawie ulega również atrakcyjność inwestycyjna regionu, a przyciąganie bezpośrednich inwestycji polskich i zagranicznych do województwa służy rozwojowi gospodarczemu regionu. Ma ono również duży wpływ na politykę rynku pracy, gdyż nowe inwestycje wymagają nieustannego podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników oraz poziomu kształcenia, a także dopasowania profili kształcenia kadr regionu do potrzeb nowych inwestorów, zarówno na szczeblu szkolnictwa średniego jak i wyższego.

Zadanie finansowane jest ze środków własnych.

## **Ad. 7. Podejmowanie działań w zakresie rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego na terenie województwa podkarpackiego**

Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP) zgodnie z art. 2 pkt 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. oznacza formę współpracy między podmiotami publicznymi a sektorem prywatnym, których celem jest poprawa realizacji inwestycji projektów infrastrukturalnych lub innych rodzajów operacji realizujących usługi publiczne, poprzez dzielenie ryzyka, wspólne korzystanie ze specjalistycznej wiedzy sektora prywatnego lub dodatkowe źródła kapitału. Zasady współpracy podmiotu publicznego i partnera prywatnego w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego oraz organ właściwy w sprawach partnerstwa publiczno-prywatnego uregulowano w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (t.j. Dz.U. 2019 r., poz. 1445 z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1528 z późn. zm.).

W dniu 27 listopada 2019 r. w Warszawie został podpisany List Intencyjny o współpracy w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego w projektach współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego pomiędzy Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Samorządem Województwa Podkarpackiego. Następnie, uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie nr 112/2668/20 z dnia 14 stycznia 2020 r. Województwo Podkarpackie zadeklarowało chęć przystąpienia do Platformy współpracy w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego. Deklaracja ta została przekazana do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Misją Platformy współpracy w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego jest wzmocnienie potencjału instytucji publicznych do dostarczania wysokiej jakości, efektywnych kosztowo usług publicznych oraz infrastruktury, a także zwiększenie skuteczności i efektywności samorządów w realizacji projektów infrastrukturalnych realizowanych w formule partnerstwa publiczno-

prywatnego, ze szczególnym uwzględnieniem projektów hybrydowych, tj. współfinansowanych z funduszy UE.

Członkami Platformy PPP są wyłącznie podmioty publiczne. Są wśród nich ministerstwa, duże miasta, mniejsze samorządy różnych szczebli, spółki publiczne, Bank Gospodarstwa Krajowego, publiczne placówki medyczne i uczelnie wyższe. Aktualnie członkami Platformy PPP jest 197 podmiotów, w tym samorządy województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, łódzkiego. Województwo Podkarpackie jest członkiem Platformy PPP od 15 stycznia 2020 r. Udział w Platformie PPP jest bezkosztowy.

#### **Ad. 8. Zarządzanie Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie – Jasionce**

Centrum Wystawienniczo-Kongresowe Województwa Podkarpackiego G2A Arena to najnowocześniejszy kompleks konferencyjno-wystawowy w regionie. Jest on przestrzenią spotkań świata biznesu, polityki i nauki zarówno z kraju, jak i Europy. Obiekt stanowi centrum życia naukowego, towarzyskiego, prezentacji osiągnięć technicznych i technologicznych województwa. To doskonałe miejsce do organizowania spotkań z potencjalnymi inwestorami, organizacji szkoleń, warsztatów, konferencji oraz wystaw.

Obiekt jest własnością Województwa Podkarpackiego, a zarządcą obiektu i podmiotem organizującym imprezy jest CWK Operator Sp. z o.o. Podmiot ten został wybrany w drodze publicznego postępowania o zawarcie umowy koncesji, przeprowadzonego zgodnie z ustawą z dnia 9 stycznia 2009 roku o koncesji na roboty budowlane lub usługi. Na realizację zadania polegającego na organizacji imprez i zarządzaniu Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego wydatkowano w 2019 r. 5 166 000,00 zł. Zadanie ujęte jest w wykazie przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego o planowanych łącznych nakładach finansowych w kwocie 43 277 550,00 zł.

W 2019 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym zorganizowano 119 imprez, z czego 81 to konferencje, kongresy oraz sympozja, a 39 to targi i wystawy (jedna z imprez o podwójnym charakterze). Spośród tych imprez 27 miało charakter międzynarodowy, 41 charakter krajowy, a 51 charakter lokalny. We wszystkich wydarzeniach wzięło udział 155 230 uczestników, a liczba wystawców podczas targów/wystaw wyniosła 1 952 podmiotów. W 2019 roku Koncesjonariusz – CWK Operator Sp. z o.o. wywiązał się ze wszystkich obowiązków wynikających z zawartej w dniu 29 kwietnia 2016 r. umowy koncesji.

Wśród przykładowych imprez, które miały miejsce w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym w 2019 r. należy wymienić:

- XII Forum Europa – Ukraina w dniach 24–25.01.2019 r.,
- Europejskie Forum Rolnicze w dniach 1–2.03.2019 r.,
- Podkarpackie Forum Innowacji „Lotnictwo i Kosmonautyka” w dniu 21.05.2019 r.,
- Targi Aerospace & Defence Meetings w dniach 21–23.05.2019 r.,
- IV Kongres 590 w dniach 7–8.10.2019 r.,
- XIII Międzynarodowe Targi Produktów i Żywności Wysokiej Jakości EKOLOGA w dniach 6–7.12.2019 r.

Nad prawidłową realizacją umowy koncesji na usługi polegające na organizacji imprez i zarządzaniu Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego nadzór sprawują właściwe departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego: Departament Gospodarki Regionalnej, Departament Organizacyjno-Prawny, Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej oraz Kancelaria Zarządu.

## Ad. 9. Prowadzenie Biura Informacji o Funduszach Europejskich

W dniu 11 kwietnia 2014 r., Województwo Podkarpackie zawarło z Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej umowę dotacji dotyczącą realizacji projektu pomocy technicznej pn. „Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich”. Zgodnie z jej zapisami, w województwie funkcjonuje Główny Punkt Informacyjny w Rzeszowie oraz 5 Lokalnych Punktów – w Krośnie, Mielcu, Przemyślu, Tarnobrzegu oraz Sanoku. Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014–2020. Podmiotem realizującym projekt w strukturze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego jest Biuro Informacji o Funduszach Europejskich.

Do głównych zadań Biura należy m.in.: udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy z odpowiedniego programu Polityki Spójności 2014–2020, organizacja i prowadzenie Mobilnych Punktów Informacyjnych, spotkań informacyjnych, konferencji, szkoleń oraz warsztatów dla potencjalnych i faktycznych beneficjentów Funduszy Europejskich, promowanie Funduszy Europejskich, Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, Sieci Punktów Informacyjnych w województwie oraz świadczonych przez Sieć Punktów Informacyjnych usług oraz przeprowadzanie konsultacji na etapie przygotowania i realizacji projektów w tym udzielanie wstępnej pomocy w rozliczaniu wniosków.

Aktywność Sieci PIFE w woj. podkarpackim w 2019 r.	Liczba
konsultacje bezpośrednie	12 851
konsultacje telefoniczne	16 096
konsultacje poprzez e-mail/pisma	1 180
konsultacje indywidualne u klienta	35
spotkania informacyjne	86
szkolenia	1
szkolenia z ekspertem	4
spotkania informacyjne w szkołach ponadgimnazjalnych i uczelniach	33
Mobilne Punkty Informacyjne	151
Dodatkowe działania informacyjne, w tym:	
– wystąpienia w charakterze prelegenta	14
– udział ze stoiskiem na targach, konferencjach	20
– udział ze stoiskiem na imprezach plenerowych	27

Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w województwie podkarpackim zorganizowała w dniach 10.06. – 19.06.2019 r. II edycję rajdu rowerowego „Fundusze Europejskie na szlaku GreenVelo”. Jego celem była promocja Funduszy Europejskich i usług świadczonych przez Punkty Informacyjne.

Ponadto, wspólnie z Narodowym Bankiem Polskim w ramach Programu edukacji ekonomicznej w partnerstwie z ZUS, KAS oraz WUP zrealizowano IV edycję projektu „Przedsiębiorczość w praktyce”. W jego ramach specjaliści ds. FE przeprowadzili zajęcia warsztatowe z tematyki Funduszy Europejskich w 29 szkołach ponadgimnazjalnych na terenie województwa podkarpackiego. W ramach projektu zorganizowano konkurs, w finale którego w dniu 7 czerwca 2019 r. w Rzeszowie spotkało się 6 drużyn, które przedstawiły uprzednio przygotowane biznesplany konkursowe.

Sieć Punktów Informacyjnych była organizatorem spotkań i szkoleń dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego na temat aktualnych naborów z Funduszy Europejskich dla JST:

- Dzień Informacyjny Programu URBACT III w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w dniu 7.03.2019 r.
- spotkanie informacyjne nt. Działania 4.5. Bioróżnorodność biologiczna „Projekty parasolowe” w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w dniu 12.07.2019 r.

- szkolenie warsztatowe dla JST nt.: Poddziałania 3.3.1. Realizacja planów niskoemisyjnych – budynki pasywne oraz Programu Czyste Powietrze i Mój Prąd, w Mielcu w dniach 12–13.12.2019 r.

W dniach 16–21.09.2019 r. przeprowadzono akcję „Bieszczaduj z Funduszami Europejskimi” podczas której zorganizowano 13 Mobilnych Punktów Informacyjnych, a także przygotowano 3 spotkania informacyjne dla przedsiębiorców: w Polańczyku, Komańcu oraz Ustrzykach Dolnych.

W ramach Tygodnia Przedsiębiorczości zainaugurowano inicjatywę „Podkarpacka Akademia Startupów”, w ramach której w dniach 18–21.11.2019 przeprowadzony został cykl szkoleń pn.: „Szkolenie warsztatowe dla przyszłych Start-upów w zakresie pozyskiwania Funduszy Europejskich”. Zorganizowano je na Uniwersytecie Rzeszowskim, Wyższej Szkole Prawa i Administracji w Rzeszowie, w Podkarpackim Centrum Innowacji w Rzeszowie oraz na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym Politechniki Rzeszowskiej w Stalowej Woli.

Ponadto, w 2019 r. wydano następujące materiały dotyczące Funduszy Europejskich:

- ulotka „zapytaj o Fundusze Europejskie” poświęcona Punktom Informacyjnym Funduszy Europejskich w województwie podkarpackim;
- broszura „Biznesplan na rozpoczęcie działalności gospodarczej”;
- broszura „Realizacja projektu. Przewodnik dla przedsiębiorcy”.

#### **Ad. 10. Realizacja projektu Promocja gospodarcza Województwa Podkarpackiego**

Projekt jest realizowany przez Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej i finansowany w ramach RPO WP 2014–2020, na podstawie decyzji o dofinansowaniu podjętej Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego nr 252/5083/16 z 23 grudnia 2016 r. Wartość projektu wynosi 26 mln zł, a okres realizacji projektu obejmuje lata 2016–2023 (decyzja z 1 października 2019 r. o zwiększeniu wartości projektu oraz wydłużeniu okresu realizacji).

Celem projektu jest wzmocnienie rangi regionalnej gospodarki poprzez promocję gospodarczą województwa oraz stref aktywności gospodarczej (terenów inwestycyjnych) w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Cele szczegółowe obejmują: wzrost rozpoznawalności regionu oraz poprawę wizerunku regionalnej gospodarki pod względem gospodarczym, pobudzenie eksportu produktów i usług z terenu województwa podkarpackiego, wzrost inwestycji krajowych i zagranicznych w województwie, promocję podkarpackich firm – małych i średnich przedsiębiorstw oraz rozwój turystyki biznesowej.

Realizacja projektu polega w głównej mierze na organizacji oraz udziale w wydarzeniach o charakterze gospodarczym i promocyjnym, takich jak: targi, konferencje, seminaria, misje gospodarcze i wizyty studyjne. Imprezy, w których województwo bierze udział, wybierane są z uwzględnieniem inteligentnych specjalizacji województwa oraz innych kluczowych branż regionu.

W 2019 r. województwo współorganizowało/uczestniczyło w 44 wydarzeniach gospodarczych bądź promocyjnych, w tym 15 o charakterze krajowym i 29 o charakterze międzynarodowym. Do najważniejszych należy zaliczyć: targi Aerospace & Defense Meetings Central Europe w Rzeszowie, Forum Europa – Ukraina, Kongres 590, Transgraniczne Forum Turystyki, Forum Ekonomiczne w Krynicy, Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach czy Kongres 60 MLN. Koszt realizacji tych kluczowych wydarzeń to 1 368 795,46 zł.

Wiele spośród przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu skierowane jest do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z województwa podkarpackiego, które mogą ubiegać się o dofinansowanie uczestnictwa w organizowanych misjach i targach, udzielane w formie pomocy de minimis. W 2019 r. takie wsparcie otrzymało 60 firm, które uczestniczyły m.in. w takich wydarzeniach jak: targi Paris Air Show, AVALON w Australii, Web Summit w Lizbonie, Międzynarodowych Targach Słodczy i Przekąsek ISM w Kolonii, targach AutoContact w Grazu, II Forum Regionów w Tokio, Targach AEROMART w Nagoi, w serii międzynarodowych imprez robotycznych, modelarskich, zawodów Formuła Student czy konferencji NEREUS oraz w krajowych regionalnych wydarzeniach tj. Międzynarodowe Targi Żywność Biznes Medycyna Auto Flota, Targi Transport

Spedycja Logistyka Automotive czy Międzynarodowe Targi Ekogala. Koszt realizacji tych przedsięwzięć to 511 309,24 zł.

Ponadto województwo bardzo aktywnie promowało się podczas znaczących wydarzeń o charakterze gospodarczym w kraju, a przede wszystkim w regionie tj. Dyplomatyczne Otwarcie Roku, Ranking Samorządów Dziennika Rzeczpospolita, Ogólnopolska Konferencja Naukowa Bezpieczeństwo Energetyczne, Światowy Festiwal Wikliny i Plecionkarstwa, V Podkarpackie Pokazy Lotnicze, Business Without Limits, Wieczór Bawarski, Gala Eksportu, Rozmowy o Gospodarcze Polskiej na Podkarpaciu, Liderzy Regionu, Złota Setka Firm- Ranking Nowin, konkurs Nasze Dobre Podkarpackie, Podkarpacka Nagroda Gospodarcza, Kongres Profesjonalistów PR, Konferencja Internet Beta, RZEmiośło.IT, Game Jam, Hackathon czy Startup Weekend Rzeszów przeznaczając na to kwotę 379 364,99 zł.

Wziąwszy pod uwagę różną skalę wydarzeń, poczynwszy od największych wydarzeń międzynarodowych skupiających kilkanaście /kilka tysięcy osób poprzez średniej wielkości wydarzenia skupiające kilkuset uczestników po wydarzenia kameralne kilkudziesięciu osobowe można mówić o różnej grupie docelowej, do której dotarła wybrana forma promocji związana z udziałem województwa, współorganizacją bądź zleceniem działań promocyjnych w wydarzeniu (stoisko promocyjne, promocja na stronie wydarzenia itp.). Łącznie można założyć, że wybrane formy promocji województwa dotarły do ok. 50 tys osób, stanowiących grupę docelową na jakiej zależy Województwu w kontekście promocji gospodarczej.

Jeżeli skupić się na beneficjentach działań promocyjnych Województwa, którymi w znaczącej mierze są podmioty gospodarcze z województwa podkarpackiego, należy przyjąć, iż objętych wsparciem było ok. 200 podmiotów gospodarczych, w tym w głównej mierze małe i średnie przedsiębiorstwa.

#### **Ad. 11. Realizacja innych zadań z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego województwa**

Projekt pn. „INTER VENTURES – Policies to promote the internationalization of SMEs for more competitive regional ecosystems in border areas of the EU”

Zadaniem realizowanego przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego projektu „Polityki promujące internacjonalizację małych i średnich przedsiębiorstw na rzecz bardziej konkurencyjnych regionalnych ekosystemów na obszarach przygranicznych Unii Europejskiej” jest promocja internacjonalizacji małych i średnich przedsiębiorstw w regionach przygranicznych UE, przyczyniając się tym samym do ich rozwoju oraz wzrostu konkurencyjności na rynku. Celem projektu jest umożliwienie polskim przedsiębiorcom nawiązania transgranicznej współpracy biznesowej lub rozwijania już istniejących relacji biznesowych z innymi przedsiębiorcami z krajów Unii Europejskiej. Podejmowane w ramach realizacji projektu działania mają również na celu zwiększenie konkurencyjności na rynku. Projekt nie wyklucza również tworzenia grup przedsiębiorstw współpracujących ze sobą na różnych płaszczyznach. Dzięki współpracy transgranicznej wypracowane zostaną tzw. dobre praktyki biznesowe.

Projekt realizowany jest w okresie od 01.08.2019 r. do 31.07.2022 r. w ramach Programu Interreg Europe przez 9 partnerów z 6 krajów Europy. Liderem projektu jest Pannon European Grouping of Territorial Cooperation z Węgier. Budżet projektu wynosi 1,3 mln EUR, w tym budżet RARR S.A. – 95 556,00 EUR (w 2019 r. – 10 tys. EUR).

#### Koordinacja procesu pomocy publicznej

W ramach realizacji RPO WP 2014–2020 Zarząd Województwa Podkarpackiego postanowił objąć warunkowym dofinansowaniem z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego 5 projektów w zakresie sieci ciepłowniczych oraz 2 projekty w zakresie terminali przeładunkowych. Wybór ww. projektów miał charakter warunkowy i jest on uzależniony od wyniku decyzji Komisji Europejskiej w sprawie pomocy indywidualnej uzyskanej w procesie notyfikacji.

Na wniosek RPO WP 2014–2020 UOKiK przedstawił opinie o występowaniu pomocy publicznej dla omawianych projektów. Następnie w ramach 7 projektów (5 projektów w zakresie sieci ciepłowniczych oraz 2 w zakresie terminali przeładunkowych) UOKiK dokonał notyfikacji planowanych do udzielenia pomocy publicznej oraz przekazał je do Komisji Europejskiej w celu wydania Decyzji o udzieleniu pomocy publicznej.

W ramach prowadzonej procedury notyfikacyjnej pomocy publicznej Komisja Europejska w dniu 25 października 2019 r. podjęła decyzję o wszczęciu formalnej procedury dochodzenia w sprawie pięciu przypadków (w Tarnobrzegu, Ropczycach, Lesku, Dębicy i Ustrzykach Dolnych) planowanej pomocy indywidualnej na modernizację infrastruktury ciepłowniczej w województwie podkarpackim ze środków RPO WP 2014–2020.

W następstwie rozpoczęcia procedury wyjaśniającej przygotowane zostały materiały prasowe, które przekazano do Polskiej Agencji Prasowej oraz Gazety Prawnej. W rezultacie Puls Biznesu w dniu 12 listopada 2019 r. opublikował artykuł pt. „Urzednicy: postępowanie KE ws. sieci ciepłowniczej pozwoli wyjaśnić niejasności”. Natomiast w Gazecie Prawnej w dniu 15 listopada 2019 r. ukazał się obszerny materiał pn. „Ciepłowniczy węzeł gordyjski. Bez wsparcia UE będzie trudno zmodernizować sieci”. Dodatkowo przygotowano i rozesłano indywidualną korespondencję do podmiotów potencjalnie zainteresowanych przedmiotową sprawą m.in. do Ministerstw, Urzędów Marszałkowskich, stowarzyszeń JST czy przedsiębiorstw ciepłowniczych, zawierającą prośbę o udzielenie wsparcia dla działań Województwa Podkarpackiego. Przedmiotowa prośba spotkała się bardzo pozytywnym odzewem w postaci licznych wyrazów poparcia kierowanych zarówno do Władz Województwa jak i Komisji Europejskiej. Za realizację zadania odpowiada Departament Gospodarki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim.

Do końca 2019 r. Komisja Europejska nie podjęła żadnych decyzji odnośnie notyfikowanych projektów.

## **PROMOCJA WOJEWÓDZTWA ORAZ WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA, TRANSGRANICZNA I Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**

<b>Lp.</b>	<b>Nazwa realizowanego zadania</b>	<b>Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie</b>	<b>Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)</b>
1.	Promocja walorów i możliwości rozwojowych województwa	Polityka rozwoju województwa, Promocja regionu, Wspieranie gospodarki	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
2.	Realizacja inicjatyw służących rozwojowi współpracy transgranicznej i międzyregionalnej	Współpraca międzynarodowa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
3.	Aktywność w ramach działalności Domu Polski Wschodniej w Brukseli	Polityka rozwoju województwa, Promocja regionu, Współpraca międzynarodowa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
4.	Członkostwo w strukturach wdrażania programów współpracy terytorialnej	Współpraca międzynarodowa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał

			ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
5.	Prowadzenie Oddziału Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 w Rzeszowie	Polityka rozwoju województwa, Współpraca międzynarodowa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
6.	Prowadzenie Regionalnego Punktu Kontaktowego Programu Interreg VA Polska – Słowacja 2014–2020	Polityka rozwoju województwa, Współpraca międzynarodowa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny, Sieć osadnicza, Środowisko i energetyka
7.	Członkostwo w Stowarzyszeniu Euroregion Karpacki Polska.	Współpraca międzynarodowa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, Kapitał ludzki i społeczny
8.	Współpraca w ramach Stowarzyszenia NEREUS	Polityka rozwoju województwa, Współpraca międzynarodowa	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
9.	Współpraca z Jednostkami Samorządu Terytorialnego	Polityka społeczna Polityka rozwoju usług administracji	Kapitał ludzki i społeczny/sieć osadnicza

#### **Ad. 1. Promocja walorów i możliwości rozwojowych województwa**

Zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie województwa, prowadzi on politykę rozwoju województwa, na którą składa się promocja walorów i możliwości rozwojowych województwa. Zadanie to jest realizowane w Departamencie Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej. W jego ramach realizowane są przedsięwzięcia mające na celu kreowanie pozytywnego wizerunku regionu i promocję marki regionu poprzez różnorodne narzędzia marketingowe.

##### Promocja marki regionu w ramach kluczowych wydarzeń

Działania promocyjne na rzecz województwa realizowane są poprzez organizację własnych przedsięwzięć promocyjnych oraz podczas kluczowych wydarzeń o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym, charakteryzujących się dużym potencjałem medialnym i dużym prestiżem. Podczas takich wydarzeń podejmowany jest szeroki zakres działań promocyjnych, w szczególności działania brandingowe, ekspozycja systemów identyfikacji wizualnej, działania media relations i komunikacyjne w mediach tradycyjnych (telewizja, radio, prasa), a także w Internecie i mediach społecznościowych.

W 2019 r. Województwo Podkarpackie było partnerem 53 wydarzeń o charakterze kulturalnym, muzycznym, sportowym, turystycznym, gospodarczym, edukacyjnym, motoryzacyjnym, lotniczym i naukowym. W 2019 r. na realizację zadania wydatkowano kwotę 1 536 386,50 zł, w tym m.in. na:

- 59. Plebiscyt na Najlepszych i Najpopularniejszych Sportowców Podkarpacia 2018 w Rzeszowie w dniu 26.01.2019 r.,
- Mecz żużlowy Polska – Reszta Świata w Rzeszowie w dniu 22.04.2019 r.,



- XX Międzynarodowe Górskie Zawody Balonowe w ramach Pucharu Polski w Krośnie w dniach 1–4.05.2019 r.,
- X Mielecki Festiwal Nauki i Techniki w Mielcu w dniach 9–11.05.2019 r.,
- 10. Dzień Odkrywców – Interaktywny Piknik Wiedzy w Rzeszowie w dniu 8.06.2019 r.,
- Festiwal Biegu Rzeźnika w Cisnej w dniu 20.06.2019 r.,
- Young Arts Festiwal w Krośnie w dniach 10–14.07.2019 r.,
- Regaty o Puchar Marszałka Woj. Podkarpackiego w Polańczyku, XX Festiwal Piosenki Żeglarskiej „Eko Cypel 2019” w dniach 2–3.08.2019 r.,
- 28. Rajd Rzeszowski w dniach 8-10.08.2019 r.,
- Festiwal Produktów Podkarpackich w Majdanie k. Cisnej w dniu 11.08.2019 r.,
- Cieszanów Rock Festiwal w Cieszanowie w dniach 15–17.08.2019 r.,
- Centralne Pokazy Lotnicze 100-lecia Aeroklubu Polskiego na lotnisku Rzeszów – Jasionka w dniu 31.08.2019 r.,
- Podkarpacki Festiwal Nauki w Jasionce w dniach 20–21.09.2019 r.,
- Świąteczne Targi Książki w Rzeszowie w dniach 22–23.11.2019 r.,
- IX Kongres Innowacyjnego Marketingu w Samorządach w Rzeszowie w dniach 28–29.11.2019 r.,
- Festiwal Piosenki Autorskiej „Cała jaskrawość”, Smolnik – Toruń, w dniach 30.11.2019 r. i 3.12.2019 r.,
- „Mikołaj łąduje w Podkarpackim” na lotnisku Rzeszów – Jasionka w dniu 6.12.2019 r.

#### Realizacja programu „Podkarpackie – przestrzeń otwarta”

Zadanie jest realizowane zgodnie z Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego nr 38/981/19 z dnia 16 kwietnia 2019 r. oraz nr 42/1075/19 z dnia 9 maja 2019 r. W ramach Programu, Samorząd Województwa Podkarpackiego realizuje cel, którym jest promocja marki „Podkarpackie – przestrzeń otwarta” w kraju i za granicą, wzmacnianie wizerunku regionu oraz poczucia tożsamości regionalnej wśród mieszkańców województwa podkarpackiego. Program realizowany jest poprzez zakup usług promocyjnych, polegających na promocji marki „Podkarpackie - przestrzeń otwarta” w ramach przedsięwzięć organizowanych na terenie województwa podkarpackiego, w kraju lub poza jego granicami w nawiązaniu do strategii promocji województwa podkarpackiego. W ramach Programu usługi promocyjne realizowane były podczas projektów podzielonych na 3 kategorie:

- Podkarpackie – przestrzeń otwarta na sport – promocja województwa poprzez inicjatywy sportowe i wydarzenia związane z aktywną formą spędzania czasu,
- Podkarpackie – przestrzeń otwarta na kulturę – promocja województwa poprzez wydarzenia kulturalne (muzyka, film, sztuka, etc.) i przedsięwzięcia wzmacniające tożsamość regionalną, rozumiane jako inicjatywy prezentujące lokalne tradycje i kuchnię, podkarpackie święta i zwyczaje, dziedzictwo kulturowe, historyczne i religijne regionu,
- Podkarpackie – przestrzeń otwarta na naukę – promocja województwa poprzez kongresy, konferencje i inicjatywy edukacyjne, związane z inteligentnymi specjalizacjami województwa (lotnictwem, kosmonautyką, informatyką, motoryzacją i jakością życia), a także wydarzenia promujące postawy proekologiczne.

W 2019 r. na realizację zadania wydatkowano kwotę 209 955,72 zł, w tym m.in. na działania promocyjne podczas następujących wydarzeń:

- 11. edycja imprezy kulturalno-historyczno-patriotycznej pn. „Militariada 2019” w dniach 15–16.06.2019 r.,
- Festiwal Kultur Pogranicza „Karpackie Klimaty” w Krośnie w dniach 23–25.08.2019 r.,
- Hyundai ultraMaraton Bieszczadzki w dniach 12–13.10.2019 r.,
- Łemkowyna Ultra Trail (międzynarodowy bieg górski w Beskidzie Niskim, będący częścią cyklu Ultra-Trail World Tour) w dniach 10–12.10.2019 r.,
- festiwal motoryzacyjny Speedland Krosno 2019 w dniach 17–18.08.2019 r.,
- XV Międzynarodowy Festiwal "Hartbex Carpathia Festival" w Rzeszowie w dniach 17–19.05.2019 r.,

- 20. Międzynarodowy Wyścig Kolarski o „Puchar Uzdrowisk Karpackich” w dniu 18.08.2019 r.

#### Prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej województwa podkarpackiego podczas imprez sportowych

Zadanie jest realizowane zgodnie z uchwałą Zarządu nr 129/2799/15 z dnia 29 grudnia 2015 r. z późn. zm. w sprawie określenia sposobu wyłaniania przedsięwzięć promocyjno-wizerunkowych województwa podkarpackiego. Zgodnie z § 2 ust. 3 promocja województwa podkarpackiego odbywa się z udziałem klubów sportowych z województwa podkarpackiego, które w danej dyscyplinie znajdują się na najwyższym szczeblu rozgrywkowym obecnym w województwie. Wybór dyscyplin jest każdorazowo dokonywany odrębną uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego w ramach poszczególnych sezonów. Wybór podmiotów realizujących ww. usługę jest dokonywany zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego. W dniu 5 lutego 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 21/465/19 dokonał wyboru dyscyplin, w ramach których zostały zlecone działania promocyjne podczas imprez sportowych z udziałem klubów sportowych z województwa podkarpackiego, które w danej dyscyplinie znajdują się na najwyższym szczeblu rozgrywkowym obecnym w województwie. Były to: ekstraklasa siatkówki męskiej, ekstraklasa siatkówki damskiej, ekstraklasa koszykówki męskiej, ekstraklasa piłki ręcznej męskiej, ekstraklasa tenisa stołowego męskiego, ekstraklasa tenisa stołowego damskiego, I liga piłki nożnej męskiej.

Działania promocyjne koncentrowały się na powyższych dyscyplinach ze względu na ich ogromną wartość medialną. Pod uwagę wzięto również frekwencję na meczach oraz liczbę publikacji, a przede wszystkim transmisje telewizyjne – większość dyscyplin transmitowana jest przez telewizje ogólnopolskie – CANAL+, NC+, Polsat Sport, czy telewizje internetowe.

Zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych w trybie przetargu nieograniczonego na łączną kwotę 722 790,00 zł wybrano następujące kluby sportowe: Asseco Resovia S.A., Klub Sportowy Developres Rzeszów S.A, SPR Stal Mielec S.A, Krośnieński Klub Koszykówki S.A., FKS Stal Mielec, Klub Tenisa Stołowego w Tarnobrzegu, Parafialny Klub Sportowy Kolping Jarosław.

Kampania informacyjno-promocyjna Województwa Podkarpackiego była prowadzona od dnia podpisania umowy do 9 grudnia 2019 r. Działania promocyjne obejmowały usługi brandingowe, ekspozycję systemów wystawienniczych identyfikacji wizualnej, działania media relations i komunikacyjne w mediach tradycyjnych, a także w Internecie oraz mediach społecznościowych.

#### Promocja marki regionu w ramach programu „Twarze Podkarpacia”

Celem zadania jest promocja województwa poprzez wybitne osobowości: sportowców, naukowców, kluby i stowarzyszenia np. wynalazców i modelarzy, podróżników, artystów, zespoły taneczne i muzyczne z naszego województwa.

W 2019 roku zadanie realizowane było na łączną kwotę 96 499,99 zł brutto, poprzez współpracę:

- ze sportowcami: Krystianem Herbą, Rafałem Wilkiem, Jackiem Czechem, Iwoną Nierodą, Michałem Bartusikiem, Anną Kubiak, Magdaleną Łączak, Tomaszem Bilutem, Oliwią Gancarz oraz Polskim Stowarzyszeniem Akrobatyki Sportowej;
- z młodymi modelarzami i wynalazcami: Katarzyną Chrapko, stowarzyszeniem studentów Euroavia;
- z artystami i zespołami tanecznymi: zespół taneczny Kornele;
- z podróżnikami: Łukaszem Łagożnym.

W ramach realizacji tego zadania, promocja marki „Podkarpackie – przestrzeń otwarta” miała miejsce w kraju i zagranicą podczas:

- zawodów sportowych rangi mistrzostw Polski i świata oraz kwalifikacji olimpijskich do Tokio w różnych dyscyplinach sportowych: handbike, pływanie, kick-boxing, judo, karate wushu, akrobatyka powietrzna,
- zdobywania rowerem najwyższych budynków w Czechach i Estonii,
- zawodów SAE Aero design – East oraz West w Kalifornii,

- zdobywania ostatniego ze szczytów należącego do Korony Ziemi przez pierwszego mieszkańca Podkarpacia,
- wystawy Korea Women Inventors Association – KWIA w Seulu,
- Krajowych Mistrzostw IDO Show Dance, (eliminacje do Mistrzostw Europy i Świata IDO Show Dance 2019) w Raszynie; Ogólnopolskich Konfrontacji Zespołów Tanecznych w Małogoszczu.

#### Promocja województwa podkarpackiego za pośrednictwem międzynarodowego przewoźnika lotniczego

Działania promocyjne w ramach zadania są realizowane przez międzynarodowego przewoźnika lotniczego Ryanair Ltd. na podstawie umowy podpisanej 1 kwietnia 2019 r. na kwotę 17 480 001,00 zł, zawartej na okres od kwietnia 2019 r. do grudnia 2021 r. Kwota przeznaczona na realizację umowy w 2019 r. wynosiła 4 237 576,00 zł.

Celem kampanii promującej województwo podkarpackie poprzez międzynarodowego przewoźnika lotniczego jest dotarcie z informacją o atrakcyjności turystycznej i gospodarczej regionu do szerokiego grona odbiorców. Realizowane działania zmierzają do zwiększenia rozpoznawalności województwa zarówno w Europie, jak i innych kontynentach poprzez wykorzystanie dostępnych nośników komunikacyjnych i promocyjnych przewoźnika lotniczego w celu zachęcenie grupy docelowej do skorzystania z oferty regionu z uwzględnieniem oferty turystycznej, inwestycyjnej, gospodarczej, edukacyjnej i kulturalnej. W 2019 r. w ramach umowy zrealizowano następujące usługi promocyjne:

- zamieszczenie reklam województwa podkarpackiego na lukach bagażowych wewnątrz dwóch samolotów należących do przewoźnika i będących w użytkowaniu na trasach realizowanych w ramach siatki połączeń przewoźnika,
- zamieszczenie reklamy województwa podkarpackiego na głównej stronie internetowej przewoźnika, przekierowującej na stronę [www.podkarpackie.travel/en](http://www.podkarpackie.travel/en),
- reklama województwa podkarpackiego w elektronicznym newsletterze przewoźnika wysyłanym do klientów i partnerów biznesowych – wysłano 3 newslettery w całości poświęcone Podkarpaciu,
- reklama województwa podkarpackiego na oficjalnym fanpage'u przewoźnika na Facebooku – 2 posty, na oficjalnym koncie przewoźnika na Twitterze – 2 posty, na oficjalnym koncie przewoźnika na Instagramie – 2 posty, na oficjalnym kanale przewoźnika na Youtube – 2 filmy.

#### Promocja regionu za pośrednictwem mediów społecznościowych

Zadanie obejmowało następujące działania własne oraz zlecone podmiotom zewnętrznym:

- Prowadzenie własnych profili w mediach społecznościowych na portalach Facebook, Instagram i Twitter. W ramach działań własnych tworzone i regularnie publikowane były posty promujące atrakcje, kulturę i gospodarkę regionu. Działanie realizowane jest na podstawie szczegółowego zakresu działania Departamentu Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej, bez bezpośredniego angażowania środków finansowych.
- Współpracę z influencerem Ryanem Socashem, prowadzącym między innymi autorski kanał filmowy na portalu Youtube. W ramach tej współpracy zostało zrealizowanych 7 materiałów filmowych o różnorodnej tematyce związanej z regionem, zamieszczonych na kanałach prowadzonych przez influencerów oraz crosspostowanych na własnym profilu na portalu Facebook, na którym wcześniej publikowane były zwiastuny wszystkich filmów. Wartość działania wyniosła 59 640,00 zł.
- Zakup usług produkcji i montażu krótkich form wideo wykorzystywanych w mediach społecznościowych. W ramach tego działania zlecono realizację impresji filmowej dotyczącej Bieszczad i Rostocza firmie Pan Pstryk Marcin Kłysewicz za kwotę 5 435,00 zł.

#### Wdrożenie technologiczne koncepcji wizualnej i projektu graficzno-funkcjonalnego serwisu internetowego promującego województwo podkarpackie

Zadanie polegało na stworzeniu sprawnego funkcjonalnie i gotowego do wypełnienia treścią serwisu internetowego, którego uruchomienie planowane jest w I kwartale 2020 r. Zadanie realizowała firma Agendo Sp. z o.o., za kwotę 84 800,00 zł.

#### Promocja marki regionu poprzez publikacje i reklamę w mediach

Zadanie obejmowało opracowanie merytoryczne i graficzne oraz zamówienie w mediach i wydawnictwach publikacji reklam oraz materiałów promujących walory regionu oraz inteligentne specjalizacje województwa. W 2019 roku materiały promocyjne zamieszczone zostały w następujących mediach i wydawnictwach:

- miesięczniku „Infoserwis” wydawanym przez NSZZ „Solidarność” Region Rzeszowski,
  - magazynie „Think MICE” (angielskojęzyczny magazyn poświęcony polskiej i międzynarodowej branży spotkań, MICE – meetings, incentives, conferences, events).
  - czasopiśmie „Wiadomości Turystyczne”,
  - wydawnictwie „Twoja Strefa” stanowiącym dodatek do Tygodnika Regionalnego „Korso”,
  - okolicznościowym wydaniu ogólnopolskiego miesięcznika „Gazeta Sulecka”,
  - magazynie pokładowym Polskich Linii Lotniczych LOT „Kaleidoscope”,
- łączna kwota realizacji zadania wyniosła 43 704,00 zł.

#### Opracowanie własnych wydawnictw promocyjnych

Zadanie polega na przygotowaniu koncepcji, opracowaniu i wydruku własnych wydawnictw promocyjnych i reklamowych służących promocji marki województwa podkarpackiego wśród różnych grup docelowych. Materiały drukowane wciąż pełnią ważną rolę w promocji walorów regionu, pozwalają dotrzeć zarówno do tych osób, które mniej chętnie sięgają po elektroniczne formy przekazu, jak również do młodszych odbiorców, dla których słowo drukowane wraz z odpowiednio dobranymi ilustracjami stanowią interesującą formę poznawania atrakcji regionu. Zadanie jest realizowane zgodnie z art. 11 pkt 2.8 ustawy o samorządzie województwa.

W ramach zadania w 2019 r. zrealizowano opracowanie i druk kolorowanki pt. „Podkarpacka Rysiwanka cz. 2” przedstawiającej atrakcje promujące województwo podkarpackie na łączną kwotę 15 895,00 zł.

#### Zakup i dystrybucja produktów regionalnych, gadżetów i upominków okolicznościowych oraz wydawnictw promocyjnych

Przedsięwzięcie obejmuje opracowanie koncepcji, zakup i dystrybucję materiałów promocyjnych, w tym: kalendarzy, wydawnictw obcych i własnych, produktów regionalnych oraz gadżetów. Upominki z logo, kalendarze, wydawnictwa, foldery i broszury, produkty regionalne oraz inne materiały są eksponowane na stoiskach promocyjnych województwa podkarpackiego, jak również wykorzystywane do prezentacji podczas wielu wydarzeń targowych i biznesowych w regionie, w kraju i poza jego granicami. Są również wręczane w formie upominków delegacjom odwiedzającym województwo podkarpackie.

Rosnące na przestrzeni ostatnich lat zainteresowanie produktami lokalnymi, regionalnymi i tradycyjnymi jest odpowiedzią klientów na pogarszającą się jakość produktów wytwarzanych masowo. Województwo podkarpackie może pochwalić się największą w Polsce ilością produktów wpisanych na listę produktów tradycyjnych, co jest dowodem na najwyższą jakość produktów wytwarzanych przez podkarpackich producentów, a jednocześnie stanowi wiarygodną podstawę do decyzji zakupowych związanych z upominkami i działaniami marketingowymi.

Ponadto, Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej każdego roku rozpatruje ponad 200 wniosków i prośb o przekazanie materiałów promocyjnych, kierowanych do urzędu przez organizatorów różnego typu wydarzeń, konferencji, seminariów, kongresów, pikników rodzinnych, konkursów, zawodów, olimpiad, wizyt studyjnych, etc.

W 2019 r. Departament zakupił:

- regionalne produkty takie jak : suszone owoce i herbaty, syropy, szkło (typu patery , szkatułki), czekolady, ozdoby świąteczne i bombki, kosmetyki, zabawki ręcznie szyte, wino, ceramika (magnesy, zestawy do herbaty), regionalne artykuły spożywcze np. proziaki, jabłka, cukierki,
- nośniki i elementy służące właściwej ekspozycji oraz eksploatacji systemu identyfikacji wizualnej województwa podkarpackiego m. in. flagi, banery, windery, torby i worki transportowe, kotwy,
- albumy i gadżety,
- artykuły drewniane, artystyczne i dekoracyjne służące jako wyposażenie stoiska promocyjnego.

Zakupione materiały promocyjne były m.in. przekazywane na organizowane przez podmioty zewnętrzne wydarzenia:

- Koncert Kolęd i Pastorałek - Sanktuarium Męki Pańskiej I Matki Bożej Kalwaryjskiej,
- Konferencję „Bezpieczeństwo, prawa człowieka, stosunki międzynarodowe w XX i XXI wieku - UR Instytut Nauk o Polityce,
- Turniej „Pantofelek Królowej Jadwigi " - Szkoła Podstawowa Nr 2 w Dębicy,
- Jasełka w Budach Głogowskich,
- 40. Biesiadę Teatralną -Centrum Kulturalne w Przemyślu,
- Ogólnopolski Bieszczadzki Rajd Narciarski -Bieszczadzki Park Narodowy,
- Web Master Podkarpacki – Instytut Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego,
- Mistrzostwa Podkarpacia w piłce nożnej dziewcząt i chłopców,
- Obóz sportowo- rekreacyjny – Miejski UKS Sparta Rzeszów,
- Forum Europa – Ukraina, Forum Słowackie,
- III Ogólnopolskie Forum Samorządów,
- Konferencja Komendantów Wojewódzkich Państwowej Straży Rybackiej,
- Wiosenne Spotkania Edukacyjne – PCEN w Rzeszowie,
- Finał konkursu Wojewódzkiego Turnieju Poezji i Prozy -Powiatowe Centrum Edukacji Kulturalnej w Ropczycach,
- Konferencję Regionalną dla przedstawicieli Publicznych Służb Zatrudnienia- WUP Rzeszów,
- Konferencję w ramach obchodów Dnia Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Zdrowia w Pracy -ZUS Oddział w Rzeszowie,
- Ogólnopolski Konkurs „Myśli Jana Pawła II" - Zespół Szkół w Zręcinie,
- Krajowy Festyn Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej "Nadzieja-2019" Krajowe Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych "Pomoc Dzieciom" w Płocku,
- Podkarpacki Kongres Zarządzania Biznesem – Altkom Akademia S.A.,
- Ogólnopolską Konferencję Naukowo- Szkoleniową - Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy,
- Konferencję pt. Triada nauk administracyjnych - stan obecny i perspektywy,
- Posiedzenie Parlamentu Studentów RP – Politechnika Rzeszowska,
- Centrum Informacji Turystycznej w Solinie,
- Europejskich Dni Straży Granicznej i Przybrzeżnej -Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej,
- XIV Rzeszowskiej Konferencji Młodych Fizyków – Uniwersytet Rzeszowski,
- Posiedzenie Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ Solidarność -NSZZ Solidarność w Rzeszowie,
- Militariadę - Samorządowy Ośrodek Kultury w Nowej Dębie,
- Międzynarodowe Mistrzostwa Młodzików w Łucznictwie -rzeszowski Okręgowy Związek Łuczniczy,
- Wojewódzki Konkurs Krasomówczy,

- Ogólnopolski konkurs plastyczny – SP Nr 2 w Rzeszowie,
- Przegląd dziecięcej twórczości artystycznej „Mała Sztuka – Wielkie Sprawy”- Zespół Szkół Specjalnych Rzeszów.

Zakupione materiały promocyjne były dystrybuowane podczas organizacji własnych wydarzeń promocyjnych oraz podczas wydarzeń, w których Departament brał udział ze swoim stoiskiem wystawienniczym:

- Pokazy balonowe w Krośnie,
- Dni Otwarte Funduszy Europejskich,
- Eko Fundusze w Bieszczadach,
- Folkowisko,
- Dni Dobrosąsiedztwa,
- Festiwal Produktów Podkarpackich,
- Święto Wojska Polskiego,
- Pokazy Lotnicze,
- Regaty o Puchar Marszałka WP i XX Festiwal Piosenki Żeglarskiej "Eko Cypel 2019",
- Międzynarodowe Dni Wina,
- Kongres 590,
- Ekogala.

#### Zakup praw autorskich oraz licencji na wykorzystanie utworów fotograficznych, graficznych, filmowych, multimedialnych i tekstowych

W ramach zadania zakupiono licencje na utwory będące przedmiotem prawa autorskiego, do wykorzystania zarówno w mediach społecznościowych, jak i w czasopiśmie, Internecie czy też wydawnictwach własnych. Łączna kwota zakupu licencji od osób fizycznych oraz prowadzących działalność gospodarczą wyniosła 20 000,00 zł.

#### Zakup, obsługa i konserwacja systemów i elementów systemów identyfikacji wizualnej

W ramach zadania w 2019 r. zrealizowano m.in.:

- wykonanie banerów i zamieszczenie ich dwustronnie na 4 witaczach województwa znajdujących się przy drogach krajowych i wojewódzkich na granicy województwa podkarpackiego wraz z odnową ich konstrukcji na kwotę 22 284,00 zł,
- zakup banerów reklamowych (70 sztuk) i banerów siatkowych (10 sztuk) na kwotę 18 072,85 zł,
- wykonanie kompleksowej usługi magazynowania, w tym przechowywania i obsługi systemów wystawienniczych Województwa Podkarpackiego. Zadanie było realizowane w okresie od 01.07.2019 do 20.12.2019 r. przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w Rzeszowie. Wydatkowana kwota to 39 987,30 zł.

#### Promocja Województwa Podkarpackiego przez PODKARPACKĄ REGIONALNĄ ORGANIZACJĘ TURYSTYCZNĄ

Województwo Podkarpackie Uchwałą Nr XXIV/271/2000 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 listopada 2000 r. wyraziło wolę utworzenia z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami turystycznymi z terenu województwa podkarpackiego związku stowarzyszeń pod nazwą Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna. Z kolei 29 sierpnia 2005 r. Uchwałą Nr XLIII/496/05 Sejmiku Województwa Podkarpackiego Województwo Podkarpackie przystąpiło do związku stowarzyszeń PROT w charakterze członka zwyczajnego.

**Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna prowadzi wszechstronne działania na rzecz promocji regionu i rozwoju turystyki.**

Celem przystąpienia samorządów, w tym województwa podkarpackiego do stowarzyszenia PROT, było podjęcie wspólnych działań na rzecz wzmocnienia wizerunku województwa jako miejsca atrakcyjnego turystycznie, odkrywanie i rozwój nowych produktów turystycznych, rozbudowa systemu informacji turystycznej, integracja środowisk turystycznych przez współpracę sektora publicznego z niepublicznym sektorem gospodarki turystycznej, stowarzyszeniami, organizacjami i przedsiębiorcami, koordynowanie działań w zakresie planowania imprez turystycznych, inicjowanie, opiniowanie i wspomaganie planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej, podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadr turystycznych, prowadzenie badań marketingowych, analiz i monitoringu.

Ze składek członkowskich opłacanych przez Samorząd Województwa realizowanych jest szereg działań, w tym również projektów na rzecz upowszechniania i promocji turystyki województwa podkarpackiego. Dzięki funkcjonowaniu w strukturach PROT Województwo Podkarpackie może aktywnie promować swoje walory turystyczne nie tylko w Polsce, ale również poza granicami kraju, np. międzynarodowych targach turystycznych czy uczestniczyć w tworzeniu i promocji nowych szlaków turystycznych, które powstają dzięki środkom unijnym, a które realizowane są przez PROT.

Zadania PROT zrealizowane w 2019 r.

**REALIZACJA PROJEKTÓW**

1. Realizacja projektu „Góry bez granic...” w ramach programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020:
  - a) realizacja kampanii promującej pogranicze polsko-słowackie w mediach społecznościowych, start kampanii 20.06.2019 (już w pierwszej połowie kampanii osiągnięto docelowe zasięgi w liczbie 1,5 mln; suma zasięgów z 12 postów emitowanych w terminie od 21.06 do 05.09.2019 r.: Facebook – 835 tys. zasięgu, Instagram – 615 tys. zasięgu),
  - b) realizacja trzech filmów promocyjnych pod hasłem „Góry bez Granic” (publikacja i promocja przewidziana na 2020 r.),
  - c) ustalenie programu, akwizycja uczestników objazdu studyjnego, realizacja podróży dla dziennikarzy z Polski i Słowacji,
  - d) rozesłanie i rozstrzygnięcie zapytań ofertowych (organizacja wyjazdu na targi turystyczne, akcja promocyjna z udziałem social influencerów, przygotowanie szkoleń dla pracowników IT oraz branży turystycznej), rozpoczęcie realizacji działań,
  - e) prace nad treściami materiałów drukowanych (druk na początku 2020 r. w liczbie 30 tys. szt.).
2. Realizacja projektu „Karpackie Przygody. Nowe transgraniczne produkty turystyczne” w ramach programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020:
  - a) stworzenie mapy potencjału turystycznego województwa podkarpackiego,
  - b) realizacja analizy potencjału turystycznego na podstawie mapy i badań,
  - c) stworzenie nowego produktu turystycznego w województwie podkarpackim stanowiącego elementarną część transgranicznego produktu turystyki przygodowej Karpackie Przygody, w tym stworzenie trasy i schematu gry, podjęcie współpracy z partnerami na trasie, oznakowanie trasy,
  - d) produkcja małych (3 tys. szt.) i dużych (1tys. szt.) gadżetów promocyjnych,
  - e) produkcja filmu edukacyjno-promocyjnego,
  - f) przygotowanie i wydruk mapy (1 tys. szt.),
  - g) przygotowanie i realizacja podróży pilotażowej.
3. Realizacja projektu „Utracone dziedzictwo – spotkania z kulturą rzeszowskich Żydów” (UM Rzeszów), w tym:

- a) opracowanie produktu turystycznego – trasy Szlakiem Dziedzictwa Rzeszowskich Żydów,
  - b) wydruk Spacerownika, papierowej mapy / przewodnika do samodzielnej realizacji spaceru (5 tys. szt.),
  - c) promocja w mediach,
  - d) realizacja spacerów promujących szlak Dziedzictwa Rzeszowskich Żydów, w tym przeprowadzenie ankiet zadowolenia.
4. Podpisanie umowy i rozpoczęcie realizacji projektu „Sounds of nature. SlowRivers – practical package for tourists” („Odgłosy natury. SlowRivers – praktyczny pakiet dla turysty”) w ramach programu Eni Cross-Border Cooperation Programme POLAND-BELARUS-UKRAINE 2014-2020.
  5. Podpisanie umowy i rozpoczęcie realizacji projektu „Trans-border Wooden Architecture Route – an opportunity to preserve the unique heritage of the Polish-Ukrainian borderland” („Transgraniczny Szlak Architektury Drewnianej szansą zachowania unikatowego dorobku dziedzictwa kulturowego polsko – ukraińskiego pogranicza”) w ramach programu Eni Cross-Border Cooperation Programme POLAND-BELARUS-UKRAINE 2014-2020.
  6. Przygotowania do podpisania umowy na realizację projektu „Carpathian Wooden Architecture Route – joint actions for preservation and promotion of the historical and cultural heritage on the Ukrainian-Polish border” („Карпатський шлях дерев'яної архітектури - спільні дії для збереження та промоції історико-культурної спадщини українсько-польського прикордоння”) w ramach programu Eni Cross-Border Cooperation Programme POLAND-BELARUS-UKRAINE 2014-2020.
  7. Złożenie siedmiu wniosków projektowych do: Ministerstwa Sportu i Turystyki, Urzędu Miasta Rzeszowa i Euroregionu.

#### DZIAŁANIA PROMOCYJNE

8. Przeprowadzenie II tury kampanii kontent marketingowej pod kątem oferty zimowej (realizacja w czwartym tygodniu stycznia).
  9. Realizacja działań w ramach kampanii „Pełne Zachwyty” (we współpracy z agencją 19. Południk), tj.:
    - a) organizacja wizyty blogerów – twórców Oczekując.pl, w tym stworzenie planu podróży, wsparcie przy organizacji wizyty, monitoring social mediów, aktywna promocja wizyty w mediach społecznościowych PROT, realizacja konferencji prasowej z udziałem blogerów, autoryzacja tekstów wprowadzanych do bloga (200 tys. unikalnych użytkowników miało styczność z treściami, 500 tys. wyświetleń postów na Facebook'u, 200 tys. zasięgu treści na Instagramie),
    - b) przeprowadzenie konkursu fotograficznego, w tym: konsultacje dot. regulaminu konkursu fotograficznego, zlecenie, druk oraz kolportaż plakatów promujących konkurs fotograficzny, pozyskanie nagród do konkursu, premiera strony konkursowej [www.podkarpackie.travel/pelnezachwyty](http://www.podkarpackie.travel/pelnezachwyty), wybór i porozumienia z jury konkursu, przeprowadzenie obrad jury, kampania informacyjna, ogłoszenie wyników (liczba zgłoszonych do konkursu zdjęć: 4 tys.),
    - c) konsultacje, stworzenie harmonogramu i realizacja działań w mediach społecznościowych, w tym wprowadzenie i realizacja nowego elementu nastawionego na aktywność – konkurs „Zostań Łowcą Zachwyty” (realizacja działań w mediach społecznościowych, 39 postów FB i Instagram, wynik po zakończeniu kampanii 2,1 mln wyświetleń),
    - d) koordynacja działań prowadzonych przez agencję 19. Południk (konsultacje dot. kreatora na Instagramie, analiza planu redakcyjnego, poprawki redakcyjne, konsultacje dot. kreatora na Instagramie),
    - e) przygotowanie i druk Albumu Pełnego Zachwyty (przygotowanie treści, w tym słowniczka, poprawki redakcyjne, konsultacje graficzne).
- \* Podsumowując, w trakcie trwania kampanii we wszystkich mediach wygenerowano 6,7 mln kontaktów z treściami reklamowymi.



10. Rozpoczęcie działań w ramach akcji promującej podkarpacki przysmak pn. „#MisjaProziak” w tym:
  - a) rozpoczęcie działań w mediach społecznościowych (FB, Instastories),
  - b) realizacja dwóch filmów promujących podkarpackie proziaki, publikacja (zasięg na FB: 71,6 tys. zaraz po publikacji),
  - c) tworzenie dedykowanych treści na portalu Podkarpackie.Travel.
11. Rozpoczęcie współpracy z serwisem Trassy.pl w celu promocji turystyki rowerowej na Podkarpaciu (analiza propozycji, preselekcja tras, przygotowanie i publikacja tras).
12. Strona Podkarpackie.Travel – rozwój treści i optymalizacja strony, w tym:
  - a) przeprowadzenie audytu SEO dla strony internetowej Podkarpackie.Travel,
  - b) regularna publikacja nowych tekstów w dwóch wersjach językowych (PL i EN) – m.in. artykuły o proziakach: „Gdzie kupić i zjeść...”, „Z czym jeść podkarpackie proziaki”, „Podkarpackie miasta na weekend”, o atrakcjach Rzeszowa, Szlaku Maryjnym oraz Szlaku UNESCO, Majówka na Podkarpaciu, Podkarpackie Pełne Zachwyty, Najlepsze atrakcje na długi weekend, itd.,
  - c) informacja nt. kąpielisk i basenów na Podkarpaciu a w sezonie zimowym informacja o warunkach narciarskich na stokach (bieżąca aktualizacja),
  - d) prowadzenie kalendarza wydarzeń,
  - e) bieżąca aktualizacja strony.
13. Aktualizacja treści w mediach społecznościowych: Facebooku (w sumie 190 postów, 2,6 mln wyświetleń) i Instagramie.
14. Przeprowadzenie analizy konkurencji pod kątem treści w mediach społecznościowych.
15. Współpraca przy promocji Podkarpackiego z Portem Lotniczym Jasionka, w tym:
  - a) emisja dedykowanego video na monitorach LED (35 monitorów we wszystkich strefach portu lotniczego) w miesiącach: czerwiec, lipiec, sierpień 2019 roku,
  - b) opracowanie treści i wytypowanie materiałów zdjęciowych do artykułów promujących region w magazynie lotniskowym AirGo (4 numery: czerwiec, lipiec, sierpień i wrzesień).
16. Realizacja podróży studyjnych dla:
  - a) dziennikarzy i operatorów z Izraela, termin: 30 czerwca – 3 lipca,
  - b) Instagramerów z Niemiec, termin: 8 – 11 października.
17. Współpraca z POT przy realizacji:
  - a) Polskich Mistrzostw Blogerów,
  - b) kampanii „Polska Zobacz Więcej – weekend za pół ceny”,
  - c) konkursu na najlepszego turystycznego dziennikarza roku.
18. Bieżąca współpraca z mediami – notatki prasowe, wywiady, etc.

#### DZIAŁANIA SKIEROWANE DO BRANŻY TURYSTYCZNEJ

19. Przeprowadzenie regionalnej części konkursu na Najlepszy Produkt Turystyczny (akwizycja, kapituła, wybór, dyplomy, kampania informacyjna), laureaci: Kolejka Wąskotorowa „Pogórzanin”, Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku – LAUREAT KRAJOWY, Eko-Karpaty.
20. Przygotowanie i przeprowadzenie panelu branżowego dla organizatorów turystyki i przedsiębiorców/gestorów bazy noclegowej województwa podkarpackiego (dyskusyjne spotkanie branży turystycznej regionu zmierzające do stworzenia i wdrożenia sprzedaży większej ilości pakietów turystyki przyjazdowej – 05.03.2019 r.).
21. Organizacja spotkania „Strategiczne kierunki działań w turystyce podkarpackiej” mającego na celu dyskusję dotyczącą wizji rozwoju i promocji podkarpackiej turystyki w perspektywie najbliższej dekady.
22. Cykl mediacji między hotelarzami a biurem podróży „Na krańcu Polski”, podjęcie kroków w celu stworzenia pakietów z Rzeszowa.
23. Podjęcie działań w celu stworzenia oferty Spacerów Rzeszowskich (Przewodnik Rzeszowski) we współpracy z Fundacją Rzeszowską.

24. Realizacja kampanii informacyjnej oraz prowadzenie konsultacji dot. programu Ministerstwa Sportu i Turystyki – „Polskie Marki Turystyczne”.
25. Przygotowanie rekomendacji pod kątem turystyki medycznej dla turystów z USA na zapytanie UMWP.
26. Przygotowanie opinii dot. współpracy na linii Podkarpackie – Ukraina oraz Podkarpackie – Małopolskie na prośbę UMWP.
27. Przygotowanie materiałów do audytu turystycznego prowadzonego przez UMWP.
28. Przygotowanie koncepcji kongresu turystycznego na Podkarpaciu do UMWP.
29. Przygotowanie statystyk ruchu turystycznego w atrakcjach turystycznych na wniosek Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie.

#### INFORMACJA TURYSTYCZNA

30. Certyfikacja podkarpackich punktów informacji turystycznej (korespondencja informacyjna, rozesłanie certyfikatów) – jedna gwiazdka: 9 punktów, dwie gwiazdki: 8 punktów, trzy gwiazdki: 4 punkty, cztery gwiazdki: 3 punkty, w sumie 24 punkty IT.
31. Prowadzenie Punktów Informacji Turystycznej w Rzeszowskiej Trasie Podziemnej oraz biurze przy ul. Grunwaldzkiej 2 (minimum 35 tys. turystów obsłużonych w punkcie IT w Rynku oraz min. 1 tys. obsłużonych w punkcie przy biurze PROT, do tego należy doliczyć informację telefoniczną i mailową).
32. Przygotowanie i przekazanie materiałów promocyjnych dla CIT i innych instytucji.
33. Przeprowadzenie analizy zapytań od turystów w punkcie Informacji Turystycznej w 2018 r.

#### POZOSTAŁE DZIAŁANIA

34. Przygotowanie i prowadzenie prezentacji pn. „Roztocze wspólną marką turystyczną Województwa Lubelskiego i Województwa Podkarpackiego” podczas wspólnego posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego i Zarządu Województwa Lubelskiego (07.05.2019 r., Lubaczów).
35. Przedstawienie działań PROT w 2018 r. podczas spotkania z Marszałkiem Województwa.
36. Wprowadzenie newslettera PROT (15. dzień każdego miesiąca).
37. Udział w Forum POT-ROT-LOT w Janowie Podlaskim.
38. Udział w Transgranicznym Forum Turystyki w Baszni Dolnej.
39. Przygotowanie i prowadzenie prezentacji o Podkarpaciu dla seniorów harcerstwa (300 osób) podczas Ogólnopolskiego Zjazdu Seniorów (22 sierpnia 2019 r., Rzeszów).
40. Bieżąca obsługa biura.

### **Ad. 2. Realizacja inicjatyw służących rozwojowi współpracy transgranicznej i międzynarodowej**

#### WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Województwo prowadzi współpracę międzynarodową na podstawie zawartych porozumień i umów o współpracy międzyregionalnej oraz podpisanych listów intencyjnych. Najbardziej ożywiona współpraca, ze względu na bliskość geograficzną i wspólne interesy, koncentruje się na regionach przygranicznych tj. Słowacji (Kraj Preszowski, Kraj Koszycki) i Ukrainy (obwód lwowski, tarnopolski, iwano-frankiowski, zakarpacki). Wspólna granica i interesy o charakterze transgranicznym wpływają na stały rozwój dobrosąsiedzkich kontaktów, czego wyrazem są chociażby realizowane z partnerami ze Słowacji projekty w ramach programu Interreg Polska – Słowacja oraz z partnerami z Ukrainy: projekty transgraniczne w ramach programu Polska – Białoruś – Ukraina, jak też polskiej pomocy rozwojowej finansowane ze źródeł Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Partnerami województwa są również:

- Kraj Zlinski (Republika Czeska)
- Komitat Vas, Komitat Borsod-Abaúj-Zemplén (Republika Węgierska)

- Kraj Związkowy Saary (Republika Federalna Niemiec)
- Kraj Związkowy Styria (Austria)
- Żupania Zadarska (Chorwacja)
- Województwo Suczawa, Województwo Maramuresz (Rumunia)
- Region Autonomiczny Kuangsi-Czuang (Chiny)
- Stan Gudżarat (Indie)

Wśród głównych obszarów realizowanej współpracy międzyregionalnej wymienić należy: gospodarkę, turystykę, promocję, kulturę i edukację, rolnictwo, rozwój infrastruktury, wymianę doświadczeń i szkolenia z zakresu reformy administracyjnej i pozyskiwania funduszy.

Dużą aktywność Podkarpacia w obszarze współpracy międzynarodowej w 2019 roku to przede wszystkim następujące działania:

- **UKRAINA.** Kontynuacja intensywnej współpracy z obwodami ukraińskimi (iwanofrankińskim, zakarpacim), czego wyrazem była realizacja projektu Polskiej pomocy rozwojowej pn.: „Zwiększamy bezpieczeństwo na obszarach transgranicznych - czwarta edycja projektu”. W ramach działań projektowych przeprowadzono szkolenia z zakresu ratownictwa na obszarach wodnych, kurs z zakresu prowadzenia akcji poszukiwawczych w górach oraz zakupiono specjalistyczny sprzęt ratowniczy na rzecz ukraińskiego beneficjenta. Ponadto Województwo Podkarpackie oraz Obwód Zakarpacki podpisały „Program Wspólnych Działań na 2020 rok”. Dokument ten zawiera określony katalog inicjatyw, szkoleń i wymiany doświadczeń m.in. w obszarze gospodarki, turystyki, reformy administracji i pozyskiwaniu funduszy.
- **RUMUNIA.** Zawarcie porozumienia o współpracy pomiędzy Województwem Podkarpackim a Województwem Maramuresz, zgodnie z którym oba samorządy zadeklarowały rozwój współpracy w takich obszarach jak: administracja lokalna i regionalna, współpraca gospodarcza, edukacja i badania, kultura, sport, wymiana młodzieży, bezpieczeństwo, a także obrona cywilna, turystyka, ochrona środowiska i rolnictwo. Nowy regionalny partner Podkarpacia wyraził także zainteresowanie wsparciem dla inicjatywy utworzenia w przyszłości Strategii Karpackiej.
- **NIEMCY.** Jubileusz 10-lecia współpracy z niemieckim partnerem. W maju 2009 r. Województwo Podkarpackie i Kraj Związkowy Saary (Niemcy) podpisały Wspólne oświadczenie o współpracy międzyregionalnej. Porozumienie to stało się punktem wyjścia do realizacji kolejnych działań i inicjatyw. Polem najczęstszych kontaktów i najbardziej rozbudowanej kooperacji jest oświata. W ciągu ostatniej dekady zawarto przeszło dwadzieścia partnerstw między szkołami z Podkarpacia i Kraju Saary. Co roku, naprzemiennie w obydwu regionach, organizowana jest również Konferencja Pedagogiczna, w której uczestniczą podkarpaccy i saarlandzcy nauczyciele. Na przestrzeni lat podejmowane były także liczne inicjatywy związane ze współpracą w dziedzinie szkolnictwa wyższego (współpraca uczelni wyższych) i kultury (koncerty Filharmonii Podkarpackiej w Kraju Saary i występy saarlandzkich artystów na Podkarpaciu).
- **CHORWACJA.** Odnowienie oraz kontynuacja współpracy z chorwackim partnerem czemu służyła oficjalna wizyta na Podkarpaciu nowo powołanego Ambasadora Republiki Chorwacji w Polsce oraz organizacja w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego wystawy „Chorwacki Zadar – część polskiej historii”.
- **SŁOWACJA.** Realizacja, trzeci rok z rzędu, wakacyjnych połączeń kolejowych z Rzeszowa do słowackich Medzilaborec. Od uruchomienia połączeń w 2017 r., pociągami z Rzeszowa podróżowało ponad 13 tys. pasażerów, z czego ponad 7 tys. przekroczyło granicę w Łupkowie. Kursy odbywały się w wakacyjne weekendy (lipiec i sierpień). Jednym z pomysłów na rozwój istniejącego połączenia, było rozszerzenie okresu jego trwania o wrzesień, z myślą o młodzieży i studentach. Pociągi do Madzilaborec dla wielu turystów stały

się pierwszym etapem w planowaniu podróży kolejną na Słowację i Węgry oraz dalej na południe Europy. Stąd pomysł rozbudowy połączenia o następne destynacje.

Ponadto Województwo Podkarpackie szczególną uwagę skupiło na współpracy i kooperacji z regionami karpackimi, mając na względzie inicjowanie wszelkich aktywności i wspólnych działań zmierzających do powstania Makroregionalnej strategii dla regionu Karpat.

Aktywność Podkarpacia na poziomie instytucji UE to podejmowane przez Marszałka Województwa Podkarpackiego, pełniącego funkcję Stałego Członka Europejskiego Komitetu Regionów, licznych inicjatyw i przedsięwzięć na rzecz rozwoju naszego województwa. Jednym z najważniejszych wydarzeń w obrębie karpackim, było przyjęcie na sesji plenarnej Europejskiego Komitetu Regionów w dniach 4–5 grudnia 2019 r., opinii w sprawie Makroregionalnej strategii dla regionu Karpat, której inicjatorem i sprawozdawcą był Marszałek Województwa Podkarpackiego. Należy tu również wspomnieć o Międzyregionalnej Grupie „Karpaty” przy Europejskim Komitecie Regionów, która powstała z inicjatywy Województwa Podkarpackiego, by służyć jako główne forum omawiania tematów priorytetowych dla Karpat w ich jak najszerszym ujęciu.

#### Organizacja II. Karpackich Dni Dobrosąsiedztwa – Spotkania Regionów Karpackich

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Województwo Podkarpackie przy współudziale polskiego Oddziału Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 z siedzibą w Rzeszowie oraz Zakarpackiej Obwodowej Administracji Państwowej. Zadanie realizowano na podstawie uchwały nr 42/1068/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 maja 2019 r. w sprawie organizacji wydarzenia „II Karpackie Dni Dobrosąsiedztwa – Spotkanie Regionów Karpackich”. Do udziału w wydarzeniu, oprócz partnerów z Ukrainy, zostały zaproszone także regiony karpackie z Węgier, Słowacji i Rumunii.

Spotkanie miało miejsce w dniach 8–10.08.2019 r. Pierwszego dnia odbyła się część konferencyjna w Centrum Promocji Leśnictwa w Muczmem. Po oficjalnych wystąpieniach otwierających Karpackie Dni Dobrosąsiedztwa rozpoczął się pierwszy panel dyskusyjny „Jaka przyszłość dla Karpat?”. Wśród poruszanych tematów znalazły się kwestie dotyczące Strategii Karpackiej, międzyregionalnych inicjatyw podejmowanych w celu zwiększenia dostępności Karpat. Mówiono również o barierach w rozwoju partnerstwa i karpackiej tożsamości. Kolejnym punktem był blok prezentacji o Programie Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina, a także debata o jego przyszłości w nowej unijnej perspektywie 2021–2027. Odbyła się także prezentacja Europejskiego Stowarzyszenia Obszarów Górskich „Euromontana” oraz ćwiczenia pokazowe z udziałem funkcjonariuszy Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej. W ramach wydarzenia odbyło się również Spotkanie Regionów Karpackich, polskich i zagranicznych.

Kolejnego dnia przedsięwzięcie przeniosło się na Ukrainę. Oficjalna część wydarzenia po ukraińskiej stronie związana była z prezentacją potencjału turystycznego Zakarpacia. Najważniejszym jego punktem było podpisanie przez Marszałka Województwa Podkarpackiego, Władysława Ortyła i Przewodniczącego Zakarpackiej Obwodowej Administracji Państwowej, Igora Bondarenkę, „Programu Wspólnych Działań na rok 2020”.

W związku z wydarzeniem od 8 do 10 sierpnia w m. Wołosate, została uruchomiona odprawa graniczna poza czynnymi przejściami granicznymi. W oparciu o informacje przekazane przez Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej, w tych dniach w obu kierunkach łącznie odprawiono 1 605 osób.

Koszt realizacji wydarzenia: 48 279,59 zł w tym: 20 964,59 zł (budżet województwa, środki zabezpieczone w Kancelarii Zarządu), 27 315,00 zł – budżet Programu Współpracy Transgranicznej EIS Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020

#### Projekt pn. „Zwiększamy bezpieczeństwo na obszarach transgranicznych – czwarta edycja projektu”

Implementowany w 2019 r. przez Województwo Podkarpackie projekt pn. „Zwiększamy bezpieczeństwo na obszarach transgranicznych – czwarta edycja projektu” miał na celu podniesienie efektywności działań służb ds. sytuacji nadzwyczajnych z obwodów iwanofrankińskiego i zakarpackiego na Ukrainie.

W ramach projektu zrealizowano dwa działania o charakterze szkoleniowym, w których udział wzięło odpowiednio 20 i 12 ratowników z ww. obwodów. Pierwsze, zorganizowane zostało we wrześniu 2019 r. w Ośrodku Szkolenia PSP w Nisku i dotyczyło ratownictwa na obszarach wodnych. Drugim działaniem był kurs z zakresu prowadzenia akcji poszukiwawczych w górach, który odbył się w listopadzie 2019 r. w Bieszczadach.

Dla zapewnienia kompleksowości i trwałości efektów szkoleń, w ramach projektu został zakupiony specjalistyczny sprzęt umożliwiający szybkie dotarcie i udzielenie pomocy poszkodowanym podczas działań ratowniczych na obszarach wodnych oraz akcji poszukiwawczych w górach. Sprzęt ten został przekazany na rzecz ukraińskich partnerów projektu, tj. Państwowej Służbie ds. Sytuacji Nadzwyczajnych Ukrainy z obwodu iwanofrankińskiego oraz zakarpackiego. Krajowymi partnerami projektu byli: Komenda Wojewódzka PSP w Rzeszowie oraz Grupa Bieszczadzka GOPR, którzy wspierali Województwo Podkarpackie w przygotowaniu specjalistycznych szkoleń dla ratowników z Ukrainy. Wartość projektu: 270 452,36 zł.

#### **Ad. 3. Aktywność w ramach działalności Domu Polski Wschodniej w Brukseli**

Dom Polski Wschodniej został utworzony na podstawie porozumienia z dnia 2 grudnia 2009 r., pomiędzy samorządami pięciu województw Polski Wschodniej: podkarpackiego, świętokrzyskiego, lubelskiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego.

Działalność Przedstawicielstwa Województwa Podkarpackiego w Brukseli, funkcjonującego w ramach Domu Polski Wschodniej, skupia się m.in. na tworzeniu sieci bezpośrednich kontaktów i współpracy z instytucjami unijnymi (Europejskim Komitetem Regionów, Parlamentem Europejskim oraz poszczególnymi Dyrekcjami Generalnymi Komisji Europejskiej), biurami i przedstawicielstwami regionalnymi, placówkami dyplomatycznymi, stowarzyszeniami oraz organizacjami międzynarodowymi działającymi w Brukseli. Wspólne przedstawicielstwo Dom Polski Wschodniej umożliwia pełniejsze wykorzystanie atutów oraz głównych szans rozwojowych, w tym wspólnego potencjału inwestycyjnego tych regionów, a także pozwala skuteczniej zabiegać o ich wspólne interesy w ramach Unii Europejskiej.

Inicjatywy realizowane w 2019 r. to:

- spotkania z ekspertami dotyczące zagadnień bieżących (np. stanu negocjacji przyszłego kształtu Wspólnej Polityki Rolnej w kolejnej wieloletniej perspektywie finansowej UE po 2020),
- promocja artystów, pisarzy z Polski Wschodniej (spotkania Klubu Domu Polski Wschodniej),
- spotkania informacyjno-promocyjne dotyczące „Horyzont Europa”,
- organizacja konferencji: „Partnerstwo Wschodnie po 2020 r. W poszukiwaniu nowych priorytetów na kolejne 10 lat”,
- promocja Polski, w tym województw Polski Wschodniej (Zawody biegowe „Polish Run”, Rajd rowerowy „Śladami Pierwszej brygady Pancерnej gen. Maczka”),
- udział w targach (m.in. „Vakanz” w Luksemburgu, „Hannover Messe” w Niemczech, „La Foire de Libramont w Belgii”),
- lobbowanie na rzecz kontynuacji programu Polska Wschodnia,
- uczestnictwo w działaniach podejmowanych w ramach sieci NEREUS,
- monitoring polityk unijnych: polityki rozwoju obszarów wiejskich, polityki przemysłowej, polityki badań i innowacji, polityki spójności terytorialnej, polityki zdrowotnej.

Ponadto, Kancelaria Zarządu we współpracy z Departamentem Rozwoju Regionalnego, za pośrednictwem Przedstawicielstwa Województwa Podkarpackiego w Brukseli, funkcjonującego w ramach Domu Polski Wschodniej, koordynowała działania związane z procedowaniem przez

Marszałka Województwa Podkarpackiego opinii w sprawie Makroregionalnej strategii dla regionu Karpat Komisji Polityki Spójności Terytorialnej i Budżetu UE (COTER), przyjętej następnie na sesji plenarnej Europejskiego Komitetu Regionów w dniach 4–5 grudnia 2019 r. W zakres kompetencji Komisji (COTER) wchodzi m.in. spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna, fundusze strukturalne i planowanie przestrzenne, polityka miejska, transport i transeuropejskie sieci transportowe, makroregiony, współpraca terytorialna, roczny budżet UE, wieloletnie ramy finansowe oraz finanse lokalne i regionalne. Opinia jest wynikiem wieloletnich starań na rzecz powstania Strategii Karpackiej. W dokumencie podkreślone zostały unikatowe zasoby Karpat, takie jak bogactwo przyrodnicze, wielokulturowe dziedzictwo, zasoby ludzkie oraz wspólna tożsamość społeczności górskich. Wszystkie te elementy stanowią podstawę do wspólnego działania na rzecz bardziej dynamicznego, trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego tego obszaru. Inicjatywa utworzenia makroregionu karpackiego podejmowana jest równocześnie na szczeblu rządów, parlamentów narodowych, jak i na szczeblu władz regionów i miast oraz społeczności lokalnych.

Przedstawicielstwo Województwa Podkarpackiego w Brukseli, prowadzi ponadto sekretariat i sprawy związane z funkcjonowaniem Międzyregionalnej Grupy „Karpaty” przy Europejskim Komitecie Regionów. Grupa „Karpaty” powstała w 2016 roku, a jej przewodniczącym od samego początku jest Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl. Stanowi ona forum omawiania tematów priorytetowych dla Karpat. Jej spotkania są miejscem dyskusji i współdziałania z pozostałymi stronami wspierającymi makroregionalny rozwój regionów europejskich.

#### **Ad. 4. Członkostwo w strukturach wdrażania programów współpracy terytorialnej**

W pracach struktur wdrażania poszczególnych programów współpracy terytorialnej uczestniczą przedstawiciele Województwa Podkarpackiego.

- Komitet Monitorujący Program Interreg V-A PL-SK. W pracach Komitetu uczestniczy Marszałek Województwa Podkarpackiego (Członek Komitetu) oraz Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Regionalnej (stały Zastępca). W 2019 r. odbyły się dwa posiedzenia Komitetu, podjęto również szereg decyzji obiegowych. Udział w pracach Komitetu Monitorującego, zgodnie z jego regulaminem, w 100% finansowany był z budżetu Województwa.
- Wspólny Komitet Monitorujący Program Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020. W pracach Komitetu uczestniczy Marszałek Województwa Podkarpackiego (Członek Komitetu) oraz pracownik Oddziału Współpracy Terytorialnej w Departamencie Gospodarki Regionalnej (stały Zastępca). W 2019 r. odbyło się jedno posiedzenie Komitetu, podjęto również szereg decyzji obiegowych. Udział w pracach Komitetu Monitorującego, zgodnie z jego regulaminem, w 100% finansowany był z budżetu Programu.
- Komitet Wyboru Projektów programu Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020. W pracach Komitetu uczestniczy pracownik Oddziału Współpracy Terytorialnej w Departamencie Gospodarki Regionalnej (Członek Komitetu). W 2019 r. odbyło się jedno posiedzenie. Udział w pracach Komitetu, zgodnie z jego regulaminem, w 100% finansowany był z budżetu Programu.
- Komitet Monitorujący Program Interreg Europa Środkowa 2014–2020. W pracach Komitetu uczestniczy pracownik Oddziału Współpracy Terytorialnej w Departamencie Gospodarki Regionalnej (stały zastępca Członka Komitetu reprezentującego polskie regiony). W 2019 r. odbyły się dwa posiedzenia Komitetu, podjęto również szereg decyzji obiegowych. Udział w pracach Komitetu Monitorującego, zgodnie z jego regulaminem, w 100% finansowany był z budżetu Programu.
- Komitet Konsultacyjny ds. Projektów Transnarodowych i Międzyregionalnych. W pracach Komitetu koordynowanych przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju uczestniczy pracownik Oddziału Współpracy Terytorialnej w Departamencie Gospodarki Regionalnej. Komitet jest ciałem nieformalnym, w którego pracach biorą udział reprezentanci wszystkich polskich województw (Urzędów Marszałkowskich), zaangażowani we wdrażanie i realizację programów i projektów programów współpracy terytorialnej. W trakcie spotkań omawiany jest m.in. stan wdrażania programów oraz uzgadniane są rekomendacje

dla polskich przedstawicieli w poszczególnych komitetach monitorujących. Szereg informacji i uzgodnień przekazywanych jest także na bieżąco drogą elektroniczną. W 2019 r. odbyły się 2 spotkania Komitetu. Udział w pracach Komitetu, zgodnie z jego regulaminem, finansowany był w 100% z budżetu Województwa Podkarpackiego. Ponadto, przedstawiciele Departamentu Gospodarki Regionalnej – Zastępca Dyrektora oraz pracownik Oddziału Współpracy Terytorialnej uczestniczą w pracach grup roboczych przygotowujących nowe programy PL-BY-UA i PL-SK dla nowej perspektywy 2021–2027.

#### **Ad. 5. Prowadzenie Oddziału Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 w Rzeszowie**

Polski oddział unijnego Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina funkcjonuje w strukturach UMWP jako Biuro „Oddział Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 w Rzeszowie” (Biuro OT). Swoim działaniem obejmuje województwa: podlaskie, lubelskie, podkarpackie oraz część mazowieckiego (podregion ostrołęcko-siedlecki). Jego funkcjonowanie wynika z kontraktu na lata 2018–2021 podpisanego 28 grudnia 2017 r. między Województwem Podkarpackim jako Wykonawcą, a Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (obecnie MFIPR) jako Zamawiającym, na prowadzenie oddziału Programu dla polskiego obszaru kwalifikowalnego. Działalność Biura OT jest finansowana ze środków Pomocy Technicznej Programu PL-BY-UA. Kwota kontraktu: 814 800,00 EUR. Kwota wydatków kwalifikowalnych zrealizowana w pierwszych dwóch latach funkcjonowania kontraktu, tj. 2018–2019, wyniosła 364 588,42 EUR. Zaplanowane na rok 2019 wydatki w kwocie 1 057 735,- zł zostały zrealizowane w wysokości 669 560,- zł.

Merytorycznie i finansowo Biuro OT podlega Wspólnemu Sekretariatowi Technicznemu Programu PL-BY-UA, działającemu w ramach Centrum Projektów Europejskich w Warszawie przy Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej (Instytucji Zarządzającej). Natomiast organizacyjnie Biuro stanowi tzw. komórkę równorzędną (biuro na prawach departamentu) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Do zadań Biura należy przede wszystkim organizacja i współorganizacja szkoleń dla wnioskodawców i beneficjentów na całym polskim obszarze kwalifikowalnym, udzielanie konsultacji wnioskodawcom i beneficjentom, monitoring projektów, promocja efektów Programu i jego projektów, rozpowszechnianie wiedzy o zasadach Programu i planowanych naborach, organizowanie wydarzeń temu służących, tłumaczenie dokumentów programowych na język angielski i polski, a także bieżące wsparcie działań Wspólnego Sekretariatu Technicznego (WST), Instytucji Zarządzającej i Wspólnego Komitetu Monitorującego oraz zagranicznych oddziałów Programu.

Poniżej w tabeli zestawiono rezultaty i efekty realizacji zadania w roku 2019 w odniesieniu do wskaźników planowanych dla całego kontraktu na lata 2018–2021, zgodnie z raportem okresowym dla IZ za rok 2019.

Ogółem zaplanowane w 4-letnim okresie realizacji tj. 01.01.2018–31.12.2021	Zaplanowane do realizacji w 2019 r.	Zrealizowane w 2019 r.	Zrealizowane od początku kontraktu	Przyczyny odchylenia od wskaźników	Plan na 2020 r.
24 spotkania robocze ze Wspólnym Sekretariatem Technicznym Programu PL-BY-UA	6	3	10	Wspólny Sekretariat Programu PL-BY-UA zwołał jedynie 3 spotkania w r. 2019	6
2 ważne wydarzenia programowe	1	0	1	Nie wnioskowane przez WST	0
20 wydarzeń informacyjnych	4	9	17	Nie dotyczy	4
16 szkoleń dla potencjalnych beneficjentów	0	0	13	Liczba szkoleń zmniejszona przez WST	0
6 szkoleń dla beneficjentów	4	0	0	Nie wnioskowane przez WST	0

nt. podpisywania umów grantowych					
32 szkolenia dla beneficjentów nt. realizacji projektu	0	0	4	Nie wnioskowane przez WST	0
4 wydarzenia w ramach Dnia Współpracy Europejskiej	1	1	2	Nie dotyczy	1
4 konferencje tematyczne	0	0	0	Odwołane przez WST w związku ze zmianą harmonogramu	0
Współorganizacja Forum Europa – Ukraina	1	1	2	Nie dotyczy	1
16 publikacji / informacji w prasie	4	5	9	Informacje o 3. naborze wniosków opublikowane na portalach regionalnych i krajowym. Zgodnie z decyzją WST, zrezygnowano z publikacji ogłoszeń w prasie drukowanej jako zbyt kosztownej i mało efektywnej w stosunku do planowanej grupy docelowej.	4
Specjalne wydarzenia programowe w Polsce	2	2	5	2 wizyty studyjne zorganizowane na zlecenie WST (+ 3 wydarzenia w r. 2018: 1 wizyta studyjna i 2 edycje Letniej Akademii Młodzieży)	2

Ponadto w roku 2019 Biuro OT:

- wsparło organizację 7 wydarzeń programowych i konferencji,
- zorganizowało 2 wystawy prac artystów z Polski, Białorusi i Ukrainy,
- udzieliło 140 konsultacji beneficjentom i wnioskodawcom projektów,
- rozesłało 2 222 e-maili do potencjalnych wnioskodawców,
- przetłumaczyło 249 stron dokumentów i informacji programowych i dokonało sprawdzenia (proof-reading) ok. 132 stron,
- przygotowało 17 i przetłumaczyło 65 tekstów na stronę internetową Programu,
- zarządzało profilem Programu w mediach społecznościowych przygotowując i publikując 150 informacji, osiągając 75% wzrost liczby osób stale obserwujących stronę i maksymalny zasięg 6300 użytkowników,
- zebrało 22 publikacje medialne i dokonało ich monitoringu,
- rozprowadziło 875 publikacji i prawie 900 szt. pamiątek promocyjnych Programu.

Do najważniejszych przedsięwzięć zorganizowanych przez Biuro OT w 2019 r. należy zaliczyć:

• Organizację 2 wizyt studyjnych dla samorządowców z szczebla lokalnego i obwodowego Ukrainy, w dniach 8–11 kwietnia oraz 2–6 września 2019 r. Wzięło w nich udział prawie 40 przedstawicieli 5 obwodów blisko sąsiadujących z województwem podkarpackim: zakarpackiego, iwanofrankińskiego, lwowskiego, wołyńskiego i rówieńskiego. Spotkali się ze swoimi odpowiednikami z województwa podkarpackiego – wicemarszałkiem i radnym województwa, starostami, prezydentami, burmistrzami i wójtami. Zapoznali się także z funkcjonowaniem instytucji i inwestycji wojewódzkich: RARR, Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1, Międzynarodowego Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka, CWK G2Arena, instytucji kultury i innych. Zrealizowano w ten sposób cele wydarzenia, którymi były: stworzenie platformy komunikacji na rzecz zawiązywania przyszłych partnerstw dla realizacji projektów i innych przedsięwzięć transgranicznych oraz identyfikacja pól wzajemnej współpracy i potencjalnych projektów. Strony wymieniły się także doświadczeniami w funkcjonowaniu systemu samorządowego po obu stronach granicy, co zwiększyło poziom wiedzy samorządowców i wzajemnego zrozumienia, wzmacniając fundamenty przyszłej współpracy. Kolejne wizyty studyjne odbędą się w województwach podlaskim i lubelskim.



- Organizację finału międzynarodowego konkursu dla młodzieży z Polski, Białorusi i Ukrainy w dniach 11–14 września 2019 r. Finał ten odbywa się rotacyjnie w trzech wymienionych krajach i była to jego czwarta edycja (po raz drugi w Polsce). Celem konkursu jest zaznajomienie młodzieży z funkcjonowaniem Programu, tworzenie platformy wzajemnego poznania i zrozumienia, kształcenie przyszłych kadr projektowych i inspirowanie wspólnych projektów. Wydarzenie miało miejsce na Politechnice Rzeszowskiej, zostało zorganizowane we współpracy z uczelnią i UM Rzeszowa. W finale wzięli udział najbardziej uzdolnieni uczniowie pod opieką swoich nauczycieli (łącznie ponad 100 osób). W trakcie rywalizacji i pobytu mieli okazję zapoznać się z dorobkiem naukowym i technologicznym uczelni i całego województwa podkarpackiego, wyjeżdżając ze stolicy regionu z nową wiedzą i umiejętnościami. Wielu uczestników zadeklarowało chęć podjęcia studiów w Polsce.
- Organizację II Karpackich Dni Dobrosąsiedztwa i Spotkania Regionów Karpackich w Muczmem (Bieszczady) w dniach 8–10 sierpnia 2019 r., wspólnie z Kancelarią Zarządu. Celem wydarzenia było zwiększenie współpracy regionów (województw, obwodów i ich odpowiedników) na rzecz zrównoważonego rozwoju obszaru Karpat, a także zapoznanie uczestników z projektami realizowanymi na tym terenie, identyfikacja pól dalszej współpracy i potencjalnych projektów. W ramach wydarzenia Biuro zorganizowało panel dyskusyjny dotyczący przyszłości Programu i jego głównych kierunków na lata 2021–2027. W ten sposób uczestnicy zyskali okazję do wyrażenia swoich opinii i sugestii na temat negocjowanego Programu, co ma kluczowe znaczenie dla zakresu naborów projektów na najbliższe lata.

Biuro OT ma obowiązek równego traktowania całego obszaru kwalifikowalnego Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina (województw: podlaskiego, lubelskiego, podkarpackiego i części mazowieckiego) i tak też są zakrojone jego działania. Z perspektywy województwa podkarpackiego zadanie wpisuje się w realizację polityki współpracy międzynarodowej tworząc dodatkową i znaczącą platformę współpracy z sąsiednią Ukrainą i nieodległą Białorusią, wspierając realizację obecnych projektów transgranicznych i przyczyniając się do lepszej identyfikacji tematów przyszłych projektów, które mogłyby być realizowane ze środków UE lub innych źródeł. Obecność Biura skraca także drogę wszystkich beneficjentów i zainteresowanych stron do źródła informacji, szkoleń i konsultacji.

#### **Ad. 6. Prowadzenie Regionalnego Punktu Kontaktowego Programu Interreg V-A Polska – Słowacja**

Projekt realizowany jest w latach 2019–2023 na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr LXII/982/18 z dnia 29 października 2018 r. oraz Umowy Partnerskiej z dnia 19 marca 2019 r. w ramach Programu Interreg V-A PL-SK 2014–2020. Partnerem wiodącym projektu jest Centrum Projektów Europejskich, w ramach którego funkcjonuje Wspólny Sekretariat Techniczny (WST), a jednym z partnerów jest Samorząd Województwa Podkarpackiego.

Projekt w jego części przynależącej do Województwa Podkarpackiego finansowany jest ze środków Unii Europejskiej (85%), budżetu państwa (10%), oraz budżetu Województwa Podkarpackiego (5%). Łączne nakłady finansowe wynoszą 723 000,00 zł (614 550,00 zł – budżet Unii Europejskiej, 72 300,00 zł – budżet państwa, 36 150,00 zł – budżet Województwa Podkarpackiego). W 2019 r. w ramach realizacji projektu Województwo Podkarpackie wydatkowało kwotę 150 650,10 zł, tj. 92,25% planu na 2019 r.

W Departamencie Gospodarki Regionalnej, w ramach Oddziału Współpracy Terytorialnej funkcjonuje Regionalny Punkt Kontaktowy Programu Interreg V-A Polska – Słowacja, który w roku 2019 realizował projekt pn.: „Wspólnie wzbogacamy polsko-słowackie pogranicze”. Głównym celem projektu jest zapewnienie wysokiej jakości zarządzania i efektywnego wdrażania programu Interreg Polska – Słowacja.

Partnerem wiodącym projektu jest Wspólny Sekretariat Techniczny (WST) Programu PL-SK, a pozostałymi partnerami są Regionalne Punkty Kontaktowe umiejscowione w Urzędach Marszałkowskich po polskiej stronie Programu oraz na terenie słowackich regionów objętych programem. Projekt realizowany jest w ramach środków Pomocy Technicznej Programu.

W ramach projektu, WST wraz z Regionalnymi Punktami Kontaktowymi w Polsce i na Słowacji realizuje m.in. zadania z zakresu informacji i komunikacji, mające na celu usprawnienie kanałów dystrybucji informacji o programie i zwiększenie ich zasięgu, tym samym zapewniając równomierne dotarcie informacji do grup docelowych, zdefiniowanych w Strategii Komunikacji Programu, we wszystkich regionach objętych obszarem wsparcia Programu.

W I półroczu 2019 r. 2 pracowników (łącznie 1 etat) Oddziału Współpracy Terytorialnej Departamentu Promocji i Współpracy Gospodarczej realizowało zadania Regionalnego Punktu Kontaktowego w zakresie Programu Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020. Były to m.in.:

- Promocja Programu i podkarpackich projektów Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020 podczas I Forum Słowackiego, które odbyło się w CWK w Jasionce w dniu 25 stycznia 2019 r.;
- Udział w VI edycji Dni Otwartych Funduszy Europejskich w Stalowej Woli w dniu 11 maja 2019 r. Stoisko promocyjne Programu Interreg V-A Polska – Słowacja prezentowało efekty zrealizowanych i realizowanych projektów w województwie podkarpackim razem z beneficjentami Funduszy Europejskich;
- Promocja podczas V Pokazów Lotniczych w Turbii 2 czerwca 2019 r. – promowano Program i projekty z dofinansowaniem UE realizowane w województwie podkarpackim;
- Promocja programu i projektów zrealizowanych na terenie województwa podkarpackiego podczas Forum Miast i Regionów w dniach 5–6 czerwca 2019 r.

W II półroczu 2019 r. zadania Regionalnego Punktu Kontaktowego w zakresie promocji programu i efektów realizowanych projektów Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020 realizowało 3 pracowników (łącznie 1 etat) Oddziału Współpracy Terytorialnej Departamentu Gospodarki Regionalnej, podczas wydarzeń o charakterze regionalnym i plenerowym, w tym:

- Regat o Puchar Marszałka Województwa Podkarpackiego 3.08.2019 r. w Polańczyku;
- Krynickich Dni Współpracy Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020;
- Wołoskiej Koliby – folkowych spotkań na pasterskim szlaku 28.09.2019 r. w Oślawicy;
- Wizyty studyjnej dziennikarzy po pograniczu polsko-słowackim 15–17.11.2019 r.;
- 11. Podkarpackiego Kalejdoskopu Podróżniczego – Festiwalu Kultur Świata w dniach 29.11.–01.12.2019 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym G2Arena w Jasionce;
- Konferencji „Odkrywamy pogranicze” Programu Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020 w dniu 5.12.2019 r. w Hotelu Metropolitan Rzeszów;
- Eko-Galii w dniach 6–7.12.2019 w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym G2A Arena w Jasionce;
- X posiedzenia Komitetu Monitorującego Programu w dniu 10 grudnia 2019 r. w Hotelu Rzeszów.

Ponadto w celu promocji Programu i efektów zrealizowanych projektów, w 2019 r.:

- zakupiono regionalne artykuły promocyjne z nadrukiem logo Programu, które dystrybuowano wśród uczestników ww. wydarzeń;
- zakupiono system identyfikacji wizualnej/stoisko promocyjne Programu z namiotem wraz z osprzętem, które przeznaczono na wydarzenia plenerowe, jeden roll-up oraz aparat fotograficzny;
- opublikowano artykuły promocyjne w gazetach regionalnych, na portalu internetowym oraz na blogu;
- aktualizowano stronę internetową [www.ewt.podkarpackie.pl](http://www.ewt.podkarpackie.pl) w zakresie programu Interreg V-A PL-SK, gdzie na bieżąco publikowano i aktualizowano karty informacyjne.

#### **Ad. 7. Członkostwo w Stowarzyszeniu Euroregion Karpacki Polska**

Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska skupia 67 członków, którymi są jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego oraz gminę Ropa, Sękowa i Gorlice z woj. małopolskiego. Samorząd Województwa Podkarpackiego przystąpił do stowarzyszenia na mocy uchwały nr XXXVII/732/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Stowarzyszenie stanowi również krajową strukturę Związku Międzyregionalnego Euroregion Karpacki funkcjonującego na obszarach przygranicznych Polski, Ukrainy, Słowacji, Rumunii i Węgier.

Sam Związek nie jest organizacją w rozumieniu prawa międzynarodowego, nie jest więc podmiotem, a jedynie formą współpracy politycznej. Swoje cele realizuje poprzez struktury krajowe. W pracach Zarządu Stowarzyszenia uczestniczą Stanisław Kruczek – Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego i Lesław Majkut – Sekretarz Województwa Podkarpackiego.

Na szczególną uwagę zasługuje wdrażanie przez SEKP wraz z Samorządowym Krajem Preszowskim projektów parasolowych (mikroprojekty) w ramach programu Interreg V-A Polska – Słowacja 2014–2020. Projekty parasolowe umożliwiają realizację wspólnych polsko-słowackich mikroprojektów z zakresu ochrony dziedzictwa naturalnego i historycznego oraz edukacji o wartości dofinansowania, nie przekraczającej 100 000,00 EUR. W ramach obecnych projektów parasolowych SEKP (1oś - ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz 3 oś - rozwój edukacji transgranicznej i uczenia się przez całe życie) zatwierdzono do realizacji 75 mikroprojektów na kwotę dofinansowania ponad 4,6 mln euro. Na prośbę SEKP Samorząd Województwa Podkarpackiego nominował swoich przedstawicieli do Komitetu ds. Mikroprojektów Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020. W pracach Komitetu uczestniczy Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Regionalnej (członek komitetu) oraz pracownik Oddziału Współpracy Terytorialnej w tym Departamencie (stały zastępca). W 2019 r. odbyły się dwa posiedzenia Komitetu oraz podjęto szereg decyzji obiegowych.

Ponadto, Stowarzyszenie w 2019 roku rozpoczęło także realizację dwóch projektów własnych: Projekt „Inter Ventures” (Program Interreg Europa), okres realizacji: 36 miesięcy od 01.08.2019 r. Partnerzy Projektu Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej Pannon (Węgry), Związek Izb Handlowych, Przemysłu, Rolnictwa i Rzemiosła Lombardii (Unioncamere Lombardia), Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego, Europejskie Centrum Biznesu i Innowacji w Burgos (CEEI-Burgos), Klaipėda ID, Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych (AEBR), Administracja Gminy Miejskiej w Kłajpedzie, Towarzystwo Rozwoju Prowincji Burgos (SODEBUR), całkowita wartość projektu: 1 376 708,00 EUR (wartość projektu realizowanego przez SEKP: 92 330,00 EUR). Ideą projektu jest wykorzystanie potencjału przedsiębiorstw ulokowanych na terenie obszarów przygranicznych, tak aby zwiększyć stopień ich internacjonalizacji i tym samym zwiększyć konkurencyjność. INTER VENTURES skupia partnerów z pięciu europejskich regionów granicznych, reprezentujących różne etapy ewolucji ekosystemów MŚP, począwszy od okazjonalnej współpracy poprzez bardziej zorganizowane sieciowanie aż do międzynarodowej klasteryzacji. Partnerzy podczas realizacji projektu będą intensywnie dzielić się swoimi doświadczeniami i uczyć się wspólnie dobrych praktyk. W realizację projektu będą zaangażowani regionalni interesariusze. Z drugiej strony, projekt ma przyczynić się do poprawy istniejących mechanizmów wsparcia przedsiębiorstw (polityk związanych z funduszami UE dostępnymi dla MŚP). W rezultacie realizacji projektu zostaną opracowane, dostosowane do potrzeb lokalnych, regionalne plany działania, które mogą doprowadzić do pożądaney poprawy pięciu wybranych regionalnych programów EFRR w celu wzmocnienia internacjonalizacji MŚP.

Drugi projekt pt. „EtnoCarpathia” realizowany jest w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020. Okres realizacji: 01.11.2019-31.10.2021 r., partnerzy projektu: Miejski Dom Kultury we Vranowie, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, całkowita wartość projektu: 844 701,74 EUR (wartość projektu realizowanego przez SEKP: 515 370,00 EUR). Główną ideą projektu jest rozwój i promocja dziedzictwa kulturowego pogranicza polsko-słowackiego poprzez opracowanie produktu turystycznego EtnoCarpathia opartego o zasoby kultury karpackiej. Tradycyjna kultura ludowa istniejących na terenie pogranicza do II wojny światowej grup etnograficznych stanowi istotny, zgodny z trendami turystyki kulturowej, czynnik rozwoju turystyki w Karpatach. Stąd, działania zaplanowane w projekcie są skierowane na zwiększenie atrakcyjności i rozpoznawalności pogranicza poprzez wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego 7 kultur karpackich (Pogórzanie, Dolinianie, Łemkowie, Bojkowie, ludności obszarów Šariš, Zemplin, Zamagurie).

Województwo podkarpackie bierze udział w ogłaszanych naborach wniosków w ramach osi priorytetowej *Ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego obszaru pogranicza*. Po ostatecznym zatwierdzeniu wniosków aplikacyjnych Samorząd Województwa Podkarpackiego

w latach 2017-2018 zrealizował dwa mikroprojekty: „Szlakiem obiektów UNESCO na pograniczu polsko-słowackim” – wartość projektu - 253 234,00 zł oraz projekt „W sercu Karpat – granica, która łączy” - wartość projektu - 255 906,00 zł. W roku 2019 został zatwierdzony do realizacji kolejny projekt „Karpackie Morza. Działania na rzecz promocji dziedzictwa przyrodniczego Jeziora Solińskiego i Wielkiej Domaszy” – łączna wartość projektu – 76 506,00 EUR (wartość projektu realizowanego przez województwo podkarpackie: 55 565,00 EUR).

Departament Gospodarki Regionalnej jest odpowiedzialny za przygotowanie procedur związanych z przekazywaniem środków z tytułu składki członkowskiej, wynoszącej 1/10 000 budżetu jednostki samorządu terytorialnego po stronie wydatków na dany rok budżetowy. W przypadku Samorządu Województwa Podkarpackiego, składka za 2019 r. wyniosła 133 507,00 zł. Stowarzyszenie corocznie przedkłada sprawozdanie ze swojej działalności Marszałkowi Województwa Podkarpackiego oraz na posiedzeniach komisji sejmiku województwa (Komisji Karpackiej i Komisji Współpracy z Zagranicą, Turystyki i Promocji).

#### **Ad. 8. Współpraca w ramach Stowarzyszenia NEREUS**

Sejmik Województwa Podkarpackiego przyjmując 25 maja 2015 roku Regionalną Strategię Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3), określił obszary priorytetowe dla regionu (inteligentne specjalizacje). Jednym z nich jest „Lotnictwo i kosmonautyka”, określona jako inteligentna specjalizacja wiodąca. Oznacza to ukierunkowanie wsparcia publicznego na projekty i inicjatywy sprzyjające szybkiemu rozwojowi tych branż w regionie. Aby to osiągnąć władze regionów, ich partnerzy (przedsiębiorcy, klastry, instytucje B+R) muszą angażować się w przedsięwzięcia i inicjatywy ponadnarodowe. Przedstawiciele regionu powinni być obecni na wszystkich istotnych spotkaniach w Europie i poza nią, na których tworzą się międzynarodowe i międzyregionalne konsorcja, czy pomysły na wspólne przedsięwzięcia. Jednym z takich forów współpracy na arenie europejskiej jest Stowarzyszenie NEREUS. Powstało ono 18 grudnia 2007 r. na spotkaniu w Tuluzie, na którym 23 Regiony UE potwierdziły deklarację przystąpienia do prac mających na celu rejestrację Stowarzyszenia poprzez podpisanie Karty Politycznej w sprawie utworzenia i wdrożenia Sieci Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne NEREUS.

W dniu 27 lutego 2017 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę nr XXXIII/576/17 w sprawie przystąpienia Województwa Podkarpackiego do międzynarodowego zrzeszenia Sieci Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne „NEREUS”. Zarząd Stowarzyszenia NEREUS w kwietniu 2017 r. zaakceptował wniosek Województwa Podkarpackiego, a Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia NEREUS w dniu 19 maja 2017 r. przyjęło Województwo Podkarpackie jako 26. pełnoprawnego członka Stowarzyszenia. Składka członkowska wynosi rocznie 10 000,00 EUR.

W 2019 roku Województwo Podkarpackie aktywnie uczestniczyło w pracach Stowarzyszenia NEREUS.

Podczas Walnego Zgromadzenia Sieci Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne NEREUS, które odbyło się w Brukseli 14 maja 2019 r., Marszałek Województwa Podkarpackiego został wybrany do Zarządu NEREUS. W trakcie Walnego Zgromadzenia eksperci z regionów zrzeszonych w sieci NEREUS zaprezentowali swoje doświadczenia oraz dobre praktyki. Prezentację z zakresu ESA-BIC (sieć inkubatorów przedsiębiorczości koordynowana i współfinansowana przez ESA) w imieniu Województwa Podkarpackiego, przedstawił Dyrektor Terenowego Oddziału Polskiej Agencji Kosmicznej w Rzeszowie.

W dniu 21 maja 2019 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Województwa Podkarpackiego G2A Arena odbyło się Podkarpackie Forum Innowacji „Lotnictwo i kosmonautyka”. Województwo Podkarpackie, przy okazji Forum, podpisało z NEREUS porozumienie o współpracy w zakresie wsparcia doradczego dla Regionalnego Konsorcjum Inkubatora Przedsiębiorczości Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA BIC Poland). Konsorcjum skupia firmy i wspiera startupy, wykorzystujące technologie kosmiczne.

W dniu 24 października 2019 r. w Komitecie Regionów w Brukseli odbył się warsztat organizowany przez stowarzyszenie NEREUS pn.: „Better skills for Space Geo-Information and Copernicus User Uptake” w ramach projektu EO4GEO dotyczącego budowy lepszych umiejętności w zakresie wykorzystania danych satelitarnych i informacji przestrzennej oraz dyskusja o rozwoju umiejętności sektorowych (Sector Skills Alliance). Głównym wyzwaniem dla uczestników tego projektu EO4GEO jest opracowanie programów szkoleń w zakresie zastosowania technologii satelitarnych i geoinformacyjnych, które zapewnią spójne w skali europejskiej wytyczne dla ofert szkoleniowych i edukacyjnych skierowanych do osób chcących specjalizować się zawodowo w geoinformacji oraz technikach teledetekcyjnych. Województwo Podkarpackie zadeklarowało współpracę ze Stowarzyszeniem NEREUS przy organizacji warsztatów projektu EO4GEO na Podkarpaciu w 2020 roku. Podczas spotkania przedstawiciel Województwa Podkarpackiego zwrócił uwagę przedstawicielom NEREUS na potrzebę przygotowania wniosku, który mógłby być finansowany ze środków UE z zakresu wykorzystania danych satelitarnych, polegającego na wymianie doświadczeń regionów członkowskich Stowarzyszenia z zakresu wykorzystania i stosowania danych satelitarnych do realizacji zadań własnych samorządów.

Mając na uwadze zebrane na ww. warsztatach doświadczenia, zwrócono się do Uniwersytetu Rzeszowskiego, Politechniki Rzeszowskiej, Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania, Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej w Rzeszowie oraz WSPiA Rzeszowskiej Szkoły Wyższej z informacjami nt. możliwości skorzystania z prezentowanych doświadczeń w zakresie zwiększania kompetencji studentów w zakresie korzystania z technologii kosmicznych i wykorzystywania danych satelitarnych.

## **Ad. 9. Współpraca z Jednostkami Samorządu Terytorialnego**

### **Organizacja Ogólnopolskiego Forum Samorządów**

Forum odbywa się cyklicznie co roku. III edycja Forum miała miejsce 23.02.2019 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym G2A Arena w Jasionce k. Rzeszowa. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Województwo Podkarpackie przy współudziale Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych. Partnerem wydarzenia był: Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego. Forum zostało objęte Honorowym Patronatem Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego. Do udziału w wydarzeniu zostali zaproszeni samorządowcy, administracja rządowa, parlamentarzyści, dyplomacja, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe. Po oficjalnym otwarciu spotkania odbyła się część konferencyjna pn. „Nowa perspektywa finansowa. Jak się do niej przygotować”. Następnie odbyły się dwa panele dyskusyjne: „Jak samorządy mogą wspierać rozwój przedsiębiorczości?” oraz „Dostępność Plus szansą dla wspólnot samorządowych”. Spotkanie samorządowców z całego kraju była znakomitą okazją do rozmów i dyskusji dotyczących funkcjonowania samorządu terytorialnego oraz realizowania polityki rozwoju regionalnego.

Uczestnicy forum wzięli udział w dwóch panelach. W pierwszym z nich, poświęconym współpracy samorządów z przedsiębiorcami uczestniczyli między innymi Adam Hamryszczak podsekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju, przedstawiciele: samorządów, Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Podkarpackiego Funduszu Rozwoju oraz przedsiębiorcy. Drugi paneli forum skupiał się na prezentacji rządowego programu „Dostępność Plus”. Na ten temat dyskutowali Małgorzata Jarońska-Jedynak podsekretarz stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju, przedstawiciele Rady Działalności Pożytku Publicznego, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organizacji pozarządowych oraz biznesu.

### **Współpraca międzyregionalna – wojewódzka**

W 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego współpracował również na płaszczyźnie międzyregionalnej- wojewódzkiej .

Efektom tej współpracy były wspólne posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego z Zarządami ościennych Województw: ( małopolskiego, lubelskiego i świętokrzyskiego)

1. 12 kwietnia 2019 r. w Tarnowie odbyło się wspólne posiedzenie Zarządu Województwa Podkarpackiego z Zarządem Województwa Małopolskiego

Podczas posiedzenia Zarządy Województw uzgodniły, że kontynuacja wcześniejszej współpracy pomiędzy Województwami Małopolskim i Podkarpackim podyktowana jest potrzebą:

- sprostania wyzwaniom rozwojowym, których rozwiązanie wymaga podejmowania wspólnych działań ponad granicami administracyjnymi z wykorzystaniem instrumentów krajowej i regionalnej polityki rozwoju;
- jak najlepszego przygotowania się do nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 oraz pełnego wykorzystania możliwości wynikających z architektury celów polityki spójności;
- odpowiedzi na nowy kierunek krajowej polityki rozwoju, sformułowany w *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* i projekcie *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030* oraz wynikające z niej wyzwania i szanse dla samorządów regionalnych;
- lepszego uwzględnienia terytorialnego wymiaru polityki rozwoju w ramach prowadzonych obecnie prac nad regionalnymi strategiami rozwoju Województwa Małopolskiego i Województwa Podkarpackiego.

Podczas posiedzenia zadeklarowano współpracę, która w szczególności będzie obejmować:

- wymianę dobrych praktyk oraz identyfikację mechanizmów generowania wspólnych przedsięwzięć służących rozwiązywaniu problemów o zasięgu regionalnym, jak również tych których charakter powoduje zasadność i konieczność podejmowania skoordynowanych działań ponad granicami administracyjnymi;
- koncentrować się na zagadnieniach związanych z: podnoszeniem jakości życia mieszkańców, poprawą i ochroną zasobów środowiska naturalnego, wzmacnianiem powiązań pomiędzy ośrodkami miejskimi, likwidacją barier rozwojowych, poprawą atrakcyjności inwestycyjnej, rozwojem przedsiębiorczości i konkurencyjności, aktywizacją zasobów ludzkich, pobudzaniem inicjatyw gospodarczych i społecznych oraz poprawą dostępu mieszkańców do usług publicznych.

Podczas posiedzenia w Tarnowie podpisana została Deklaracja współpracy pomiędzy Województwem Podkarpackim i Województwem Małopolskim na rzecz wzmocnienia spójności oraz konkurencyjności obu Regionów.

2. 8 maja 2019 r. w Lubaczowie odbyło się wspólne posiedzenie Zarządów Województwa Podkarpackiego i Województwa Lubelskiego

Podczas posiedzenia zadeklarowano rozwijanie współpracy pomiędzy oboma Województwami, która podyktowana jest potrzebą:

- budowy jak najlepszej dostępności komunikacyjnej regionów, zwłaszcza w oparciu o realizowaną drogę ekspresową S-19 oraz dalszą poprawę parametrów i jakości infrastruktury obecnego układu drogowego;
- podjęcia wspólnych działań zmierzających do jak najlepszego przygotowania się do nowej perspektywy finansowej 2021-2027 zwłaszcza w kontekście wspólnych starań o kontynuację po 2020 roku - przynoszącego bardzo pozytywne efekty - Programu Operacyjnego Polska Wschodnia;
- wykorzystania szansy wynikającej z przyrodniczych, kulturowych i gospodarczych zasobów Roztocza, jako unikatowego, odrębnego obszaru o istotnym potencjale rozwojowym, zwłaszcza w kontekście turystycznym;

- identyfikacji obszarów wzajemnego oddziaływania ponadregionalnych strategii rozwoju województw w kontekście proponowanych założeń polityki spójności UE na lata 2021-2027 oraz wynikające z nich wyzwania i szanse dla obu regionów.

Współpraca ta w szczególności będzie obejmować:

- wymianę dobrych praktyk oraz doświadczeń w rozwiązywaniu kluczowych obszarów problemowych;
- koordynację wspólnych inicjatyw na szczeblu krajowym i europejskim w zakresie polityki regionalnej;
- troskę o poprawę i ochronę środowiska przyrodniczego oraz otoczenia kulturowego w szczególności dziedzictwa Kresów, jako istotnych potencjałów w rozwoju turystycznym i promocyjnym obu regionów;
- wykorzystywanie istniejących zasobów endogenicznych jako głównego czynnika mogącego mieć istotny wpływ na wzrost konkurencyjności obu regionów.

Podczas posiedzenia w Lubaczowie podpisana została Deklaracja współpracy pomiędzy Województwem Podkarpackim i Województwem Lubelskim na rzecz wzmocnienia spójności oraz zrównoważonego rozwoju obu Regionów.

### 3. 11 września 2019 r. w Sandomierzu odbyło się wspólne posiedzenie Zarządów Województwa Świętokrzyskiego i Województwa Podkarpackiego

Podczas posiedzenia Zarządy Województw zadeklarowały współpracę, która w szczególności będzie obejmować:

- wspieranie wymiaru terytorialnego polityki rozwoju w Założeniach Umowy Partnerstwa na lata 2021- 2027, w tym kontekście uwzględniania po 2020 r. makroregionu Polski Wschodniej jako obszaru strategicznego wsparcia,
- realizację projektów istotnych dla usprawnienia systemu transportowego makroregionu Polski Wschodniej w zakresie połączeń kolejowych i drogowych, uznanych za priorytetowe przez strony niniejszej deklaracji, a w szczególności linię kolejową L-25 umożliwiającą szybkie połączenie z Warszawą,
- podejmowanie działań zmierzających do pobudzenia inicjatyw społecznych i gospodarczych, w tym związanych z poprawą i ochroną środowiska naturalnego, ze szczególnym uwzględnieniem wspólnych działań mających na celu rekultywację wyrobiska „Piaseczno” i terenów przyległych, położonych w zasięgu oddziaływania leja depresyjnego,
- troskę o stan środowiska przyrodniczego oraz wykorzystanie jego potencjałów rozwojowych, ze szczególnym uwzględnieniem:
  - a) przygotowania wspólnych zapisów do dokumentów programu ponadregionalnego dla województw Polski Wschodniej w zakresie możliwości wyznaczenia, wykonania i utrzymania ekologicznych szlaków greenways,
  - b) możliwości utworzenia fragmentu ogólnokrajowej trasy rowerowej- Wiślanej Trasy Rowerowej, łączącego Województwo Świętokrzyskie, Województwo Podkarpackie i Województwo Małopolskie, jako elementu integralnego ze Wschodnim Szlakiem Rowerowym Green Velo,
- podejmowanie wspólnych inicjatyw służących poprawie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców obu Regionów, w tym ewentualnego wykorzystania Regionalnego Centrum Informacji Medycznej w Rzeszowie jako wspólnej platformy e- Zdrowie dla obu Województw,
- wymianę informacji, wiedzy, doświadczenia i dobrych praktyk w ramach podejmowanych przedsięwzięć.

Podczas posiedzenia w Sandomierzu podpisana została Deklaracja współpracy pomiędzy Województwem Podkarpackim i Województwem Świętokrzyskim na rzecz wzmocnienia spójności oraz konkurencyjności obu Regionów.

## OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Obronność, zarządzanie kryzysowe, ochrona ludności i obrona cywilna	Obronność kraju, Bezpieczeństwo publiczne	Nie dotyczy
2.	Ochrona informacji niejawnych	Bezpieczeństwo publiczne	Nie dotyczy
3.	Ochrona danych osobowych	Bezpieczeństwo publiczne	Nie dotyczy
4.	Wsparcie podmiotów realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego	Bezpieczeństwo publiczne	Środowisko i energetyka, Sieć osadnicza

### Ad. 1. Obronność, zarządzanie kryzysowe, ochrona ludności i obrona cywilna

Zadania z zakresu obronności i bezpieczeństwa publicznego, wynikające z art. 14 ust. 1 pkt 13, 14 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa a także innych przepisów prawa, są planowane, organizowane, koordynowane oraz nadzorowane przez Biuro Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Są to zadania i przedsięwzięcia obronne realizowane w ramach pozamilitarnych przygotowań obronnych państwa oraz zadania z dziedziny zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej.

Bezpośrednimi wykonawcami zadań są departamenty oraz równorzędne im komórki Urzędu Marszałkowskiego oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne. Nadzór nad wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi Biuro sprawuje wyłącznie w odniesieniu do zadań dotyczących obronności i zarządzania kryzysowego.

Cele realizacji zadań obronnych oraz bezpieczeństwa publicznego są określane zgodnie z otrzymanymi wytycznymi od organów wyższego szczebla, każdorazowo w opracowywanej dokumentacji planistycznej. W 2019 r. były to:

- Plan przedsięwzięć z zakresu pozamilitarnych przygotowań obronnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w 2019 roku.
- Plan szkolenia obronnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w 2019 roku.
- Kalendarzowy plan działania w zakresie ochrony ludności, obrony cywilnej i bezpieczeństwa Urzędu Marszałkowskiego na 2019 rok.

Realizując przedsięwzięcia z zakresu obronności, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej w 2019 r. przeprowadzono:

- szkolenie instruktażowe członków zespołu Marszałka Województwa Podkarpackiego do prowadzenia kontroli problemowych z zakresu zadań obronnych,
- szkolenie seminaryjno-instruktażowe oraz szkolenie dodatkowe z pracownikami prowadzącymi sprawy obronne w departamentach (komórkach równorzędnych) Urzędu Marszałkowskiego



Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie oraz w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych,

- szkolenie instruktażowe członków Zespołu Stałego Dyżuru Marszałka Województwa,
- szkolenie instruktażowe obsady Punktu Kontaktowego HNS (Host Nation Support) Marszałka Województwa Podkarpackiego,
- trening Zespołu Stałego Dyżuru, w tym osób upoważnionych do jego uruchomienia,
- konferencję szkoleniową Marszałka Województwa w dniu 22.05.2019 r. w Urzędzie Marszałkowskim z zakresu spraw obronnych, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej dla kadry kierowniczej oraz pracowników zatrudnionych na stanowiskach związanych z tą tematyką,
- wojewódzkie ćwiczenie samorządowe pod kryptonimem „Wrzesień 2019” w dniach 17–18.09.2019 r. – zadanie sfinansowane z dotacji celowej budżetu państwa, której części dysponentem jest wojewoda.

Ponadto nadzorowano:

- realizację szkolenia specjalistycznego w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych,
- funkcjonowanie elementów systemu powiadamiania i obiegu informacji Marszałka Województwa, sposób realizacji przyjętych zadań oraz współpracę wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych z departamentami Urzędu,
- znajomość procedur oraz gotowość do realizacji zadań przez pracowników prowadzących sprawy obronne, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych,
- organizację przygotowania działań obronnych w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych oraz sposób wykonania aplikacyjnych zadań obronnych otrzymanych w czasie ćwiczenia, podczas wojewódzkiego ćwiczenia samorządowego pod kryptonimem „Wrzesień 2019”.

Zgodnie z „Planem kontroli problemowych w zakresie wykonywania zadań obronnych w departamentach Urzędu Marszałkowskiego i wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych w 2019 r.” przeprowadzono kontrole w następujących podmiotach:

- Departament Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego w Urzędzie Marszałkowskim,
- Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu,
- Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Przemyślu,
- Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w Rzeszowie,
- Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie,
- Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie,
- Zespół Szkół przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie.

Założone cele i zadania na rok 2019 ujęte w ww. planach zostały zrealizowane i pozwoliły na wykonanie zadania głównego przez Samorząd Województwa, jakim było przeprowadzenie wojewódzkiego samorządowego ćwiczenia obronnego pod kryptonimem „Wrzesień 2019”. O realizacji zadań poinformowano Marszałka Województwa w „Sprawozdaniu z realizacji zadań i przedsięwzięć obronnych, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej realizowanych w 2019 r. wraz z wnioskami do uwzględnienia w procesie pozamilitarnych przygotowań obronnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w 2020 roku”, a także w kierowanym do Wojewody Podkarpackiego „Sprawozdaniu z realizacji szkolenia obronnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie za 2019 rok”.

## **Ad. 2. Ochrona informacji niejawnych**

Zorganizowanie i zapewnienie funkcjonowania ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie to ustawowy obowiązek Marszałka Województwa Podkarpackiego jako kierownika tej jednostki organizacyjnej, natomiast zapewnienie

przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych stanowi ustawowe zadanie Pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych. W Urzędzie Marszałkowskim jest nim Dyrektor Biura Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych.

Zadania z zakresu zapewnienia przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych, w tym nadzorowanie ich sprawnego przetwarzania, Pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych wykonuje wraz z podległym mu pionem ochrony.

Całokształt przedsięwzięć odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 742) oraz wydanych na jej podstawie rozporządzeń, a także obowiązujących w Urzędzie zarządzeń Marszałka Województwa Podkarpackiego.

W ramach powyższego, w 2019 r. :

- akredytację do pracy uzyskał system teleinformatyczny służący do przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „poufne” tzw. Bezpieczna Stacja Komputerowa – BSK (17 stycznia 2019 r. po audycie przeprowadzonym przez ABW);
- zainicjowano proces wprowadzenia nowego systemu teleinformatycznego, który zastąpi BSK (z racji jego wieku), ale także będzie można na nim przetwarzać informacje o wyższej klauzuli – „tajne”. W dniu 23 grudnia 2019 r. Tajna Bezpieczna Stacja Komputerowa (TBSK) uzyskała od ABW akredytację dopuszczającą do pracy;
- przeprowadzono przegląd materiałów niejawnych, w ramach którego utrzymano, obniżono lub zniesiono klauzulę niejawności z materiałów, które wytworzono w Urzędzie;
- zapoznano pracowników Urzędu (dzięki uprzejmości funkcjonariuszy ABW) z informacją dotyczącą:
  - bezpieczeństwa państwa w kontekście zagrożeń wywiadowczych, terrorystycznych i ekonomicznych,
  - bezpieczeństwa teleinformatycznego, założeń i wymagań bezpieczeństwa teleinformatycznego w kontekście zagrożeń w cyberprzestrzeni;
- zainicjowano 24 procedury zwykłych postępowań sprawdzających, w ramach których wydano 20 poświadczeń bezpieczeństwa o klauzuli „poufne”;
- koordynowano wydanie 35 upoważnień do przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”;
- wystąpiono do ABW z wnioskami o przeprowadzenie poszerzonych postępowań sprawdzających wobec 8 pracowników Urzędu;
- przeszkolono oraz wydano stosowne zaświadczenia pracownikom Urzędu Marszałkowskiego oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, potwierdzające zapoznanie się z materiałem dotyczącą ochrony i przetwarzania informacji niejawnych – 89 zaświadczeń;
- przeprowadzono, zgodnie z potrzebami, szkolenia wewnętrzne z zakresu ochrony informacji niejawnych (dla służby przygotowawczej) oraz bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych (dla użytkowników);
- przeprowadzono 4 kontrole problemowe (zgodnie z Planem kontroli wewnętrznych) w:
  - Kancelarii Sejmiku,
  - Departamencie Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej,
  - Departamencie Rozwoju Regionalnego,
  - Departamencie Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem.

W wyniku przeprowadzonych kontroli Zespół kontrolny BO nie stwierdził rażących nieprawidłowości, natomiast uwagi dotyczące ewidencjonowania, przechowywania, zadań, roli i znaczenia osób przetwarzających informacje niejawne oraz odpowiedzialnych za rejestrowanie, obieg i prowadzenie ewidencji, przedstawił protokolarnie w zaleceniach pokontrolnych z obowiązkiem ustosunkowania się do nich w terminie 30 dni.

### Ad. 3. Ochrona danych osobowych

Ochrona danych osobowych i związane z nią przedsięwzięcia w Urzędzie Marszałkowskim realizowane były przez Wieloosobowe stanowisko pracy ds. ochrony danych osobowych w Biurze Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych na podstawie ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1781) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Realizacja zadań w roku 2019 przez Wieloosobowe stanowisko do spraw ochrony danych osobowych, polegała głównie na:

- Aktualizacji dokumentacji związanej z przetwarzaniem danych osobowych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego (tj. Polityki Ochrony Danych Osobowych oraz jej załączników) wynikającej z przeprowadzonego przeglądu pod kątem jej aktualności i stosowalności. Przedmiotowe zmiany miały na celu dostosowanie ww. dokumentacji do jej praktycznego wykorzystywania, z uwzględnieniem wyjaśnień i zaleceń Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych i dotyczyły:
  - analizy ryzyka naruszenia ochrony danych osobowych,
  - raportu naruszeń ochrony danych osobowych,
  - prowadzenia rejestru czynności przetwarzania oraz rejestru kategorii czynności przetwarzania,
  - ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania,
  - monitorowania przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych.
- Opracowano także dodatkowe załączniki dotyczące:
  - zawiadamiania osoby o naruszeniu jej danych osobowych,
  - realizacji praw osób, których dane dotyczą,
  - informowania Administratora oraz pracowników, którzy przetwarzają dane osobowe, o obowiązkach spoczywających na nich na mocy RODO, innych przepisów Unii oraz krajowych w zakresie ochrony danych osobowych.
- Monitorowaniu przestrzegania RODO, innych przepisów Unii oraz krajowych o ochronie danych osobowych oraz polityki ochrony danych osobowych obowiązującej w Urzędzie.
- Przeprowadzeniu wewnętrznych audytów z przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych w departamentach:
  - Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej,
  - Wspierania Przedsiębiorczości,
  - Promocji i Współpracy Gospodarczej,
  - Rozwoju Regionalnego.

Audyty dotyczyły w szczególności: realizacji praw osób, których dane dotyczą, powierzenie przetwarzania danych osobowych, prowadzenia rejestru czynności przetwarzania oraz rejestru kategorii czynności. Dokonano przeglądu portali internetowych Urzędu w tym regulaminów, cookie, polityk prywatności, formularzy kontaktowych, newsletterów, realizacji obowiązków informacyjnych, certyfikatów bezpieczeństwa.

- Nadzorowaniu i koordynowaniu przeprowadzenia przez poszczególne departamenty analizy wszystkich operacji przetwarzania danych osobowych w Urzędzie oraz rekomendacji działań minimalizujących ryzyko, stosownie do wyników przeprowadzonej analizy.
- Analizowaniu, konsultowaniu umów/porozumień powierzenia przetwarzania danych osobowych.
- Koordynowaniu realizacją rozszerzonego obowiązku informacyjnego – analiza polityki prywatności, klauzul informacyjnych, klauzul zgód.
- Prowadzeniu ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych.
- Prowadzeniu rejestru czynności przetwarzania oraz rejestru kategorii czynności.

- Analizowaniu naruszeń ochrony przetwarzania danych osobowych oraz prowadzenie rejestru naruszeń.
- Systematycznym szkoleniu pracowników nowozatrudnionych jak i wszystkich zainteresowanych.
- Udzielaniu na żądanie zaleceń co do oceny skutków dla ochrony danych oraz monitorowanie ich wykonania.
- Udzielaniu bieżących konsultacji na temat prawidłowego sporządzania dokumentacji, projektów umów powierzenia danych osobowych, przetwarzania danych osobowych związanych z realizacją projektów w tym dotyczących programów unijnych, interpretacji przepisów prawa oraz wszelkich innych wątpliwości, które powstają w trakcie praktycznego stosowania przepisów prawnych do konkretnych realizowanych zadań, z którymi łączy się przetwarzanie danych osobowych.
- Pełnieniu funkcji punktu kontaktowego dla osób, których dane dotyczą we wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem ich danych osobowych w Urzędzie.
- Pełnieniu funkcji punktu kontaktowego dla organu nadzorczego w kwestiach związanych z przetwarzaniem, w tym z uprzednimi konsultacjami o których mowa w art. 36 RODO oraz w stosownych przypadkach, prowadzenie konsultacji we wszelkich innych sprawach związanych z ochroną danych osobowych.

Ochrona danych osobowych w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych jest realizowana samodzielnie przez te jednostki na podstawie ww. przepisów. Odpowiedzialność za przetwarzanie danych osobowych, w tym wdrożenie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych zapewniających odpowiedni stopień bezpieczeństwa oraz wykazanie, że przetwarzanie odbywa się zgodnie z przepisami ochrony danych osobowych, spoczywa na Administratorze – jednostce organizacyjnej, reprezentowanej przez jej kierownika. Za informowanie i doradzanie Administratorowi oraz jego pracownikom o obowiązkach spoczywających na nich na mocy przepisów o ochronie danych osobowych oraz za monitorowanie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony danych osobowych, odpowiada powołany przez Administratora Inspektor Ochrony Danych.

#### **Ad. 4. Wsparcie podmiotów realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego**

##### Dotacje celowe dla podmiotów realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego

W 2019 r. przyznano dotacje celowe podmiotom realizującym zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego, tj. Policji, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej, jak również udzielono pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z obszaru województwa podkarpackiego, które realizowały zadania w tym zakresie. Dodatkowo przyznano dotacje celowe na realizację zadań publicznych przez podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego i ratownictwa wodnego. Przyznane środki finansowe pochodziły z budżetu Województwa Podkarpackiego na 2019 r. Wysokość przyznanych dotacji celowych wyniosła ogółem 1 967 850,00 zł.

W 2019 r. na podstawie zawartych umów przyznano dotacje celowe następującym podmiotom:

- Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie – dotacja w wysokości 450 000,00 zł. Podstawą prawną udzielenia dotacji była ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 360 z późn. zm.). Przyznana dotacja celowa dotyczyła dofinansowania zakupu sprzętu i wyposażenia specjalistycznego, tj. samochodu osobowego w wersji oznakowanej, samochodów osobowych w wersji nieoznakowanej, samochodów osobowych typu SUV w wersji oznakowanej, samochodu osobowego typu SUV w wersji nieoznakowanej i samochodu furgon patrolowy, a także zakupu sprzętu audiowizualnego i urządzeń do badania zawartości alkoholu. Przyznana dotacja służyła także realizacji zadania pn. „Remont drogi dojazdowej oraz ciągów komunikacyjnych do budynku Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie”.
- Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej im. gen. bryg. Jana Tomasza Gorzechowskiego w Przemyśle – dotacja w wysokości 185 000,00 zł. Podstawą prawną udzielenia dotacji była ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 305 z późn. zm.). Przyznana dotacja

celowa dotyczyła zakupu sprzętu i wyposażenia specjalistycznego, tj. finansowania lub dofinansowania zakupu pojazdów ATV, kontenera biurowego i systemu zarządzania kamerami do automatycznego rozpoznawania numerów tablic rejestracyjnych.

- Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie – dotacja w wysokości 722 850,00 zł. Podstawą prawną udzielenia dotacji była ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1499 z późn. zm.). Przyznana dotacja celowa dotyczyła dofinansowania następujących zadań inwestycyjnych: „Budowa strażnicy JRG nr 3 dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie”, budowa komory dymowej wraz z wyposażeniem w ramach projektu pn. „Wspólna ochrona ludzi i środowiska poprzez utworzenie ukraińsko-polskiego systemu zapobiegania katastrofom i reagowania w Euroregionie Karpackim”.
- Gmina Przecław – pomoc finansowa w formie dotacji w wysokości 100 000,00 zł. Podstawą prawną jej udzielenia była ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 512 z późn. zm.) oraz uchwała nr VIII/125/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Przecław. Przyznana dotacja celowa dotyczyła dofinansowania zadania inwestycyjnego realizowanego przez Ochotniczą Straż Pożarną w Rzemieniu, obejmującego zakup średniego samochodu pożarniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Rzemieniu.
- Gmina Radymno – pomoc finansowa w formie dotacji w wysokości 150 000,00 zł. Podstawą prawną jej udzielenia była ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz uchwała nr VIII/126/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Radymno. Przyznana dotacja celowa dotyczyła dofinansowania zadania inwestycyjnego realizowanego przez Ochotniczą Straż Pożarną w Korczowej, obejmującego zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Korczowej.
  - Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Zakopanem – Grupa Regionalna GOPR – Grupa Bieszczadzka z siedzibą w Sanoku – dotacja celowa w wysokości 300 000,00 zł. Podstawą prawną udzielenia dotacji była ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1084) oraz uchwała nr 24/588/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 19 lutego 2019 r. w sprawie przyznania dotacji dla Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Zakopanem – Grupy Regionalnej Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego – Grupy Bieszczadzkiej z siedzibą w Sanoku na zadania z zakresu ratownictwa górskiego. Przyznana dotacja dotyczyła realizacji zadania publicznego w zakresie ratownictwa górskiego polegającego na poprawie bezpieczeństwa turystów w górach położonych na terenie województwa podkarpackiego w 2019 r., obejmującego m.in.:
    - utrzymanie kadry ratowników górskich zawodowych i ochotników oraz ich szkolenie,
    - utrzymanie obiektów oraz zakup i utrzymanie wyposażenia obiektów,
    - utrzymanie środków transportu i łączności,
    - wyposażenie ratowników górskich w sprzęt i ekwipunek,
    - utrzymanie obsługi administracyjnej,
    - prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie wypadkom.
  - Bieszczadzkie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe z siedzibą w Krośnie – dotacja w wysokości 60 000,00 zł. Podstawą prawną udzielenia dotacji była ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 350) oraz uchwała nr 48/1190/19 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie przyznania dotacji dla Bieszczadzkiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego z siedzibą w Krośnie na realizację zadania z zakresu ratownictwa wodnego. Przyznana dotacja dotyczyła realizacji zadania publicznego polegającego na zapewnieniu bezpieczeństwa osobom przebywającym na obszarach wodnych na terenie województwa podkarpackiego.

## REALIZACJA INNYCH ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Obszar polityki publicznej, w który wpisuje się zadanie	Dziedzina działań strategicznych (SRW - Podkarpackie 2020)
1.	Rozwój Podkarpackiego Systemu e-Administracji Publicznej	Rozwój usług administracji publicznej, Rozwój usług cyfrowych	Sieć osadnicza
2.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
3.	Działalność Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego	Polityka społeczna	Kapitał ludzki i społeczny
4.	Prowadzenie nadzoru właścicielskiego nad spółkami	Polityka rozwoju regionu	Sieć osadnicza
5.	Realizacja zadań z zakresu geodezji i kartografii	Rozwój usług administracji publicznej, Polityka rolna	Sieć osadnicza
6.	Wydawanie pisma „Podkarpacki Przegląd Samorządowy”	Promocja regionu, Rozwój usług administracji publicznej	Sieć osadnicza
7.	Audyt wewnętrzny	Rozwój usług administracji publicznej	Sieć osadnicza

### Ad. 1. Rozwój Podkarpackiego Systemu e-Administracji Publicznej

#### Utrzymanie projektu pn. „PSeAP – Podkarpacki System e-Administracji Publicznej”

Głównym celem projektu „Podkarpacki System e-Administracji Publicznej” jest zapewnienie mieszkańcom regionu lepszego dostępu do szerokiego zakresu usług publicznych dostępnych drogą elektroniczną, a tym samym poprawę sprawności działania urzędów administracji samorządowej, poprawę jakości obsługi obywateli oraz lepszy dostęp obywateli do informacji publicznej. Projekt PSeAP polegał na zbudowaniu bezpiecznego i skutecznego narzędzia komunikacji pomiędzy interesantami i urzędem w postaci Systemu e-USług Internetowych (SeUI) zintegrowanego z Systemem Elektronicznego Obiegu Dokumentów (SEOD). Uruchomione rozwiązanie opiera się na dwupoziomowej strukturze złożonej z SeUI (System e-USług Internetowych), który został zainstalowany w serwerowni Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie oraz z SEOD zainstalowanym na serwerach zlokalizowanych w JST biorących udział w projekcie. Oba elementy projektowanego rozwiązania tj. część lokalna i część centralna (regionalna) zostały połączone za pośrednictwem bezpiecznego łącza internetowego. Projekt w założeniu stanowił uzupełnienie i rozszerzenie na poziomie regionu zadań, które są realizowane centralnie w ramach projektu ePUAP. Systemy zostały zaprojektowane, wykonane i wdrożone w taki sposób, aby możliwa była ich integracja z elektroniczną Platformą Usług Administracji Publicznej 1 (ePUAP1).

Celem utrzymania projektu pn. PSeAP – „Podkarpacki System e-Administracji Publicznej” jest utrzymanie wytworzonego w ramach projektu systemu obiegu dokumentów i zarządzania sprawami oraz zdalnych usług. W ramach Projektu PSeAP wdrożono w 157 urzędach system elektronicznego obiegu dokumentów, który wprowadza jednolite tryby załatwiania spraw, wspomaga pracę pracowników administracji samorządowej, świadczących usługi dla mieszkańców województwa podkarpackiego. Zaprojektowano i uruchomiono centralny System e-USług Internetowych (SeUI) w ramach platformy regionalnej dla ponad 2 mln mieszkańców województwa podkarpackiego.

Jednostki samorządu terytorialnego dotychczas udostępniły 6 707 e-usług na czterech poziomach dojrzałości. Architektura Projektu PSeAP w powiązaniu z ePUAP2 (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej 2) umożliwia sprawdzenie przez Internet statusu sprawy, a wykorzystując profil zaufany lub podpis kwalifikowany – składanie dokumentów elektronicznych ze skutkiem prawnym.

Zadanie przewidziano do realizacji w latach 2016–2025. Planowane łączne nakłady finansowe to 7 683 028,00 zł, w tym nakłady inwestycyjne: 4 447 334,00 zł, nakłady bieżące: 3 235 694,00 zł. Od początku realizacji zadania poniesiona dotychczas kwota wydatków z budżetu Samorządu Województwa wyniosła 908 593,40 zł, w tym w 2019 r. – 329 344,70 zł.

Realizowane w 2019 r. czynności związane z utrzymaniem projektu PSeAP to:

- administracja i utrzymanie oraz monitorowanie infrastruktury i oprogramowania zlokalizowanego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Centrum Przetwarzania Danych projektu PSeAP pod kątem prawidłowości działania, wydajności oraz dostępności;
- nadzorowanie realizacji usługi wsparcia serwisowego oprogramowania regionalnego SeUI dostarczonego w ramach projektu PSeAP;
- administracja i zarządzanie użytkownikami SeUI (System e-Usług Internetowych), tworzenie i nadzór nad opisami oraz kartami e-usług we współpracy z administratorami lokalnymi;
- obsługa umowy „Usługa wsparcia serwisowego urządzeń zakupionych w ramach projektu PSeAP – część regionalna”. Zgłaszanie awarii urządzeń;
- zawarcie nowej umowy na usługę świadczenia wsparcia serwisowego oprogramowania regionalnego SeUI dostarczonego w ramach projektu PSeAP w zakresie Centrum Przetwarzania Danych w okresie 01.11.2019 do 31.12.2020 na kwotę 237 390,00 zł;
- zgłaszanie wad, usterek, awarii portalu [www.pseap.pl](http://www.pseap.pl) w systemie helpdesk projektu PSeAP oraz kontakty z głównym wykonawcą, w zakresie poprawy funkcjonowania oprogramowania i infrastruktury;
- nadzorowanie usuwania wad, usterek, awarii zgłaszanych w systemie helpdesk projektu PSeAP, dotyczących sprzętu i oprogramowania, zgłaszanych przez Partnerów projektu;
- monitoring i utrzymanie wskaźników projektu PSeAP, współpraca z Partnerami Projektu w zakresie zwiększania stopnia wykorzystania systemu PSeAP;
- obsługa instytucji kontrolującej projekt PSeAP i realizacja zaleceń pokontrolnych;
- pomoc administratorom lokalnym, Partnerom projektu PSeAP w zakresie utrzymania infrastruktury i oprogramowania;
- przygotowanie dokumentów związanych z ogłoszeniem postępowania przetargowego na utrzymanie infrastruktury sprzętowej projektu PSeAP;
- przeprowadzenie ankiety wśród Partnerów projektu dotyczącej wykorzystania systemu elektronicznego obiegu dokumentów (ankieta zostanie przekazana w wersji edytowalnej);
- prace związane z utrzymaniem trwałości projektu, sprawozdania do IZ RPO WP.

Zadanie realizowane jest przez Departament Społeczeństwa Informacyjnego Urzędu Marszałkowskiego.

#### Projekt pn. „Podkarpacki System e-Administracji Publicznej – 2 (PSeAP-2)”

Projekt realizowany jest przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa II. Cyfrowe Podkarpackie, Priorytet Inwestycyjny 2c. Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia, Działanie 2.1. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług.

Całe zadanie przewidziano do realizacji w latach 2016–2025. Planowane łączne nakłady finansowe to 9 986 607,00 zł, w tym nakłady inwestycyjne: 6 096 607,00 zł (budżet Unii Europejskiej: 5 100 000,00 zł, budżet Województwa Podkarpackiego: 996 607,00), nakłady bieżące: 3 890 000,00 zł. Od początku realizacji zadania poniesiona dotychczas kwota wydatków z budżetu Samorządu Województwa wyniosła 117 354,30 zł, w tym w 2019 r. – 115 730,70 zł.

Nadrzędnym celem projektu jest usprawnienie realizacji zadań przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Realizacja celu odbywać się będzie poprzez zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w obsłudze zadań Urzędu oraz udostępnienie stronom mającym interes prawny i faktyczny usług świadczonych drogą elektroniczną. Usługi nakierowane będą dla odbiorców indywidualnych, przedsiębiorców, stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego.

W ramach zakresu rzeczowego projektu zakłada się m.in. wytworzenie i udostępnienie e-usług publicznych obsługiwanych przez merytoryczne departamenty, wdrożenie w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie systemu elektronicznego obiegu dokumentów, wdrożenie Informatycznego systemu nadzoru nad wojewódzkimi jednostkami oświatowymi prowadzonymi przez Województwo Podkarpackie, wdrożenie Systemu zarządzania finansami i zasobami UMWP oraz integrację udostępnianych e-usług z platformą ePUAP.

W projekcie przewiduje się wykonanie łącznie 23 e-usług funkcjonujących w UMWP w Rzeszowie.

Z założenia Projekt realizowany będzie w obiektach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. System elektronicznego obiegu dokumentów wdrażany będzie w departamentach i komórkach równorzędnych Urzędu. W ramach Projektu zakłada się wdrożenie oprogramowania o charakterze dziedzicznym umożliwiającym zarządzanie finansami i zasobami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz Budżetem Województwa Podkarpackiego. System obejmował będzie również moduły o charakterze kadrowo-płacowym oraz zarządzania gospodarką materiałową.

Zaplanowane do realizacji w ramach projektu Podkarpacki System e-Administracji Publicznej-2 (PSeAP-2) e-usługi będą udostępniane zainteresowanym stronom poprzez generator wniosków oraz platformę ePUAP. Takie rozwiązanie ułatwi dostęp do tych usług poprzez wykorzystanie komplementarnych pod względem generatora wniosków portali internetowych dedykowanych do udostępniania e-usług przez administrację publiczną.

W celu weryfikacji tożsamości będą wykorzystywane mechanizmy udostępniane w ramach platformy ePUAP, w tym podpis kwalifikowany lub profil zaufany. Dotyczyć to będzie wniosków składanych z wykorzystaniem wykonanego w ramach projektu generatora. Zintegrowanie Systemu Elektronicznego Obiegu Dokumentów z platformą ePUAP umożliwi powiązanie poszczególnych spraw w ramach zdefiniowanej ścieżki obiegu dokumentów. Sposób i zakres powiązania składanych wniosków ze zdefiniowaną ścieżką obiegu dokumentów wynikać będzie z warunków technicznych funkcjonowania ePUAP.

Zgodnie z uchwałą nr 132/2843/16 Zarządu Województwa z dnia 12 stycznia 2016 r. za koordynację działań w Projekcie PSeAP-2 odpowiedzialny jest Departament Społeczeństwa Informacyjnego.

W związku z tym, że projekt dotyczy całego Urzędu Marszałkowskiego, w celu zapewnienia właściwej realizacji poszczególnych zadań, Zarządzeniem nr 75/2019 Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 25 października 2019 r., do prac nad projektem powołano Zespoły Robocze oraz Zespoły Projektowe złożone z pracowników departamentów UMWP. Zaangażowano dodatkowo osoby merytoryczne z UMWP do udziału w testach oraz odbiorach wewnętrznych polegających na weryfikacji i zatwierdzaniu dokumentów i rozwiązań dla 34 modułów w ramach PSeAP-2.

Funkcję Inżyniera Kontraktu w projekcie pełni firma zewnętrzna Stowarzyszenie „Siła w Innowacji” wybrana w ogłoszonym w 2018 r. postępowaniu przetargowym. Przedmiotem umowy na kwotę 235 040, 70 zł jest wykonywanie zadania świadczenie usługi zarządzania i nadzoru nad projektem, w tym porady eksperckie w zakresie wykonywanych w projekcie zadań oraz pomoc techniczna przy odbiorach. Dodatkowo zadania obejmują przygotowywanie ekspertyz, opinii, wyjaśnień, rekomendacji dotyczących optymalnych rozwiązań pozwalających na realizację postępowań przetargowych w projekcie oraz przygotowanie dokumentacji zarządzania projektem w oparciu o przyjętą metodykę na podstawie dokonanych weryfikacji zawartych w Studium Wykonalności założeń Projektu pod kątem aktualnych warunków wdrożenia Projektu. Ponadto IK ma za zadanie przygotować szereg dokumentów, z których najważniejsze to: metodyka zarządzania



projektem, analiza zagadnień projektowych pod kątem aktualnych warunków wdrożenia Projektu z uwzględnieniem założeń zawartych w Studium Wykonalności zgodnie z SOPZ, opis przedmiotu zamówienia do postępowania przetargowego dla zadania Wdrożenie systemu nadzoru nad jednostkami oświatowymi zarządzanymi przez Województwo Podkarpackie oraz jego integracja z systemem SEOD zgodnie z OPZ oraz plan komunikacji w Projekcie.

W dniu 3.10.2019 r. dokonano odbioru Etapu I umowy nr OR-IV.273.2.34.2018, a następnie dokonano płatności kwoty 115267,78 zł. 17 marca 2020 r. zakończono realizację umowy i podpisano protokół odbioru końcowego (Etapu II umowy).

Generalnym Wykonawcą projektu została firma Asseco Data Systems S.A. z którą Województwo Podkarpackie podpisało umowę na kwotę 4.895.400, 00 zł. Umowa obejmuje realizację zadań głównych takich jak:

- a. Zakup i wdrożenie systemu zarządzania finansami i zasobami UMWP,
- b. Wykonanie i wdrożenie internetowego generatora cyfrowych wniosków i formularzy,
- c. Zakup, dostawa i instalacja infrastruktury sprzętowej i oprogramowania,
- d. Zakup i wdrożenie SEOD – systemu elektronicznego obiegu dokumentów,
- e. Wytworzenie i udostępnienie e-usług publicznych.

W ramach prowadzonych w 2019 r. prac, po weryfikacji przedłożonego przez Generalnego Wykonawcę planu architektury systemu, zlecono sporządzenie dodatkowych opinii zewnętrznych na ten temat dwóm uczelniom, tj. Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie oraz Politechnice Rzeszowskiej. W oparciu o przedłożone opinie oraz rekomendacje Inżyniera Kontraktu, Zarząd Województwa Podkarpackiego zdecydował o przyjęciu alternatywnego wariantu architektury, jako zgodnego z założeniami projektu.

W dniu 10.06.2019 r. odebrano zadanie pn. Zakup, dostawa i instalacja infrastruktury sprzętowej i oprogramowania. Równolegle, odbywały się regularne spotkania i telekonferencje w zakresie przygotowywanej analizy przedwdrożeniowej pomiędzy Wykonawcą, a osobami merytorycznymi odpowiedzialnymi za poszczególne funkcjonalności wdrażane w ramach projektu.

Od stycznia 2020 r. do chwili obecnej w Urzędzie Marszałkowskim trwają testy akceptacyjne oraz odbiór i zatwierdzanie dokumentów i rozwiązań zaproponowanych przez Wykonawcę. Odbywa się to przy udziale i ścisłej współpracy przedstawicieli każdego z departamentów, Inżyniera Kontraktu, Generalnego Wykonawcy, a cały proces koordynowany jest przez pracowników Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego.

W okresie od lipca 2019 r. do końca września 2019 r. przeprowadzono również instruktaże stanowiskowe dla wszystkich pracowników UMWP w podziale na grupy: dyrektorzy, kierownicy, obsługa sekretariatów, referenci w zakresie korzystania z elektronicznego obiegu dokumentów. Planowany termin zakończenia projektu to 31.12.2020 r.

## **Ad. 2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego**

Samorząd Województwa Podkarpackiego współpracuje z organizacjami pozarządowymi na podstawie „Programu współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”, który określa cele, zasady, formy oraz obszary kooperacji. Program współpracy uchwalany jest przez Sejmik Województwa Podkarpackiego każdego roku, zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 688 z późn. zm.), do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu. Podstawą realizacji współpracy z podmiotami trzeciego sektora w 2019 r. był Program współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019 przyjęty uchwałą nr II/32/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 3 grudnia 2018 r. Celem głównym Programu było dążenie do budowy silnego społeczeństwa obywatelskiego, które efektywnie wspomaga zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy Województwa. W Programie określone

zostały najważniejsze zadania publiczne, których realizację Samorząd Województwa zlecił organizacjom pozarządowym w drodze otwartych konkursów ofert.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi, ich zrzeszeniami, związkami, reprezentacjami, administracją publiczną i innymi podmiotami, odbywała się w zakresie realizacji zadań samorządu województwa przez wymienione wyżej podmioty. Powyższa współpraca miała formę zarówno finansową jak i niefinansową. Współpraca o charakterze finansowym Samorządu Województwa Podkarpackiego polegała na zlecaniu realizacji zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na ich realizację oraz ich wsparcie. Program finansowany był z budżetu Województwa oraz dostępnych funduszy europejskich. Województwo na realizację Programu w 2019 roku przeznaczyło środki finansowe w kwocie 36 585 755, 97 zł. Łączna wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2019 roku wyniosła 6 242 955,25 zł.

Wydatkowanie środków finansowych z podziałem na poszczególne obszary przedstawiały się następująco:

- Kancelaria Zarządu: konkurs na „wkład własny” – 83 420,00 zł
- Departament Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego: konkurs Mecenat kulturalny – 658 000,00 zł
- Departament Edukacji, Nauki i Sportu:
  - konkurs na zadania popularyzujących naukę – 39 800,00 zł
  - konkurs na zadania w zakresie kultury fizycznej – 230 000,00 zł
- Departament Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem: konkurs w ramach Programu „Podkarpacki Naturalny Wypas” – 2 651 323,46 zł
- Departament Promocji, Turystyki i Współpracy Gospodarczej: konkurs na zadania w zakresie rozwoju turystyki – 99 992,00 zł
- Departament Ochrony Środowiska: zadania w zakresie edukacji ekologicznej i ochrony dziedzictwa przyrodniczego – 10 000,00 zł
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej:
  - konkurs na zadania w zakresie pomocy społecznej – 648 256,00 zł
  - konkurs na zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – 90 000,00 zł
  - konkurs na zadania w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – 1 123 531,95 zł
  - konkurs na zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym – 608 631,84 zł

W roku 2019 kwota 30 315 000,00 zł zaplanowana została w budżetach 26 Lokalnych Grup Działania (LGD), działających na terenie województwa podkarpackiego została zakontraktowana w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego PROW na lata 2014 – 2020. Konkursy/nabory przeprowadzane były przez LGD na podstawie ustawy o wspieraniu obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów wiejskich na lata 2014-2020 oraz ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

Samorząd Województwa Podkarpackiego współpracował wspólnie z organizacjami pozarządowymi, również w formie niefinansowej min. poprzez organizację szkoleń, warsztatów i prelekcji, użyczał sprzętu i bezpłatnie udostępniał pomieszczenia i sale Urzędu Marszałkowskiego, angażował przedstawicieli trzeciego sektora w prace Podkarpackiego Forum Terytorialnego oraz tworzenie kluczowych dokumentów strategicznych dla województwa tj. Strategia Rozwoju Województwa w ramach powołanych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego grup roboczych oraz w trakcie konsultacji społecznych, czy też w pracach Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

#### Realizacja otwartego konkursu ofert na dofinansowanie w roku 2019 zadań własnych realizowanych przez organizacje z udziałem środków zewnętrznych

Samorząd Województwa wykonywał swoje zadania między innymi poprzez kształtowanie rozwoju społeczności lokalnych. Funkcje te Województwo realizowało we współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, skupiającymi aktywnych i wrażliwych na sprawy społeczne obywateli danego środowiska, między innymi poprzez zlecanie zadań publicznych organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 688 z późn. zm.). Uchwałą nr 24/561/19 z dnia 19 lutego 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego ogłosił otwarty konkurs ofert na dofinansowanie w roku 2019 zadań własnych realizowanych przez organizacje pozarządowe z udziałem środków zewnętrznych. Głównym celem konkursu było wsparcie realizacji zadań publicznych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym, możliwość uzyskania przez organizacje pozarządowe środków finansowych na wkład własny, zwiększenie potencjału organizacji pozarządowych, włączenie organizacji w rozwiązywanie problemów społecznych oraz wsparcie projektów adresowanych do mieszkańców województwa podkarpackiego. Wartość przekazanych dotacji wyniosła 83 420,00 zł.

#### Realizacja konkursu o Nagrodę Marszałka Województwa Podkarpackiego „NGO Wysokich Lotów”

Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w dniu 21 czerwca 2016 roku Uchwałą Nr 188/3850/16 w sprawie ustanowienia Nagrody Marszałka Województwa Podkarpackiego pn. „NGO Wysokich Lotów” podjął inicjatywę przyznawania corocznej Nagrody Marszałka Województwa Podkarpackiego pn. „NGO Wysokich Lotów” dla najlepszych organizacji pozarządowych działających na terenie województwa podkarpackiego. Nagroda służyła podkreśleniu potencjału regionalnych organizacji pozarządowych poprzez wyłonienie najlepszych, nowatorskich inicjatyw realizowanych przez podmioty trzeciego sektora w województwie podkarpackim. Konkurs miał na celu również wsparcie współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi na zasadach pomocniczości i partnerstwa.

Organizacje otrzymały nagrodę w 5 kategoriach:

- I. Polityka społeczna, zdrowie oraz działalność pomocowa,
- II. Kultura i tożsamość narodowa,
- III. Nauka, edukacja, sport i środowisko,
- IV. Społeczeństwo obywatelskie oraz zrównoważony rozwój,
- V. Gospodarka, rynek pracy.

Konkurs ma charakter cykliczny. W roku 2019 nagrodę otrzymało pięć organizacji pozarządowych: Kółko Rolnicze w Łękach Dukielskich, Fundacja Klub Młodych Liderów z Mielca, Towarzystwo Dramatyczne im. A. Fredry „Fredreum” z Przemyśla, Stowarzyszenie Przyjaciół Iwonicza Zdroju, Stowarzyszenie „Powiśle Gliny Małe” w Glinach Małych. Natomiast wyróżnienie otrzymała jedna organizacja: Stowarzyszenie Nasze Wadowice z siedzibą w Przebendowie. Nagrodzone organizacje otrzymały pamiątkową statuetkę oraz bon o wartości 5 tys. złotych, a organizacja wyróżniona – statuetkę oraz bon o wartości 1 tys. złotych. Łącznie w 2019 r. na nagrody NGO wydatkowano 27 800,72 zł.

#### Organizacja IV. Podkarpackiego Forum Obywatelskiego

Podkarpackie Forum Obywatelskie to cykliczne wydarzenie, które stanowi platformę wymiany myśli, doświadczeń i przyszłych kierunków działania. Służy również motywowaniu do wspólnych działań organizacje pozarządowe i samorządy. W 2019 roku w dniu 21 września w Rzeszowie w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego odbyło się już IV. Podkarpackie Forum Obywatelskie. Głównym tematem obrad była współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w świetle aktualnych zmian ustawowych. Podczas forum odbyło się szkolenie związane

z wprowadzeniem nowych wzorów ofert na realizację zadań w ramach otwartych konkursów, przedstawiciele organizacji pozarządowych mieli sposobność zaprezentować swoje rękozięto oraz działalność. W Forum jak co roku wzięli udział przedstawiciele rządu, jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych. Gośćmi Forum byli przedstawiciele Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w Warszawie. W trakcie wydarzenia podpisano umowę pomiędzy Narodowym Instytutem Wolności Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego a Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Podkarpacia PRO CARPATIA. PRO CARPATIA otrzymała dotację na rozwój instytucjonalny organizacji w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2030 realizowanego przez Narodowy Instytut Wolności.

#### Realizacja zadań związanych z funkcjonowaniem Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego

Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego jest organem konsultacyjnym i opiniodawczym w zakresie pożytku publicznego powołanym przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 688 z późn. zm.). W skład Rady wchodzi przedstawiciele: Sejmiku Województwa Podkarpackiego, Marszałka Województwa Podkarpackiego, Wojewody Podkarpackiego oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie województwa podkarpackiego.

Do zadań Rady należy w szczególności:

1. wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w tym w zakresie programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3;
2. wyrażanie opinii o projektach uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4;
3. udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3;
4. wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecania tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, oraz w sprawach rekomendowanych standardów realizacji zadań publicznych;
5. wyrażanie opinii o projekcie strategii rozwoju województwa;
6. organizowanie wyborów przedstawicieli organizacji pozarządowych do składu komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1431 z późn. zm.).

W kwietniu 2019 r. zostali powołani członkowie IV kadencji Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. W radzie zasiadają: przedstawiciel wojewody, przedstawiciele sejmiku województwa, przedstawiciele samorządu województwa, oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych, którzy stanowią większość w radzie. Rada w 2019 r. odbyła trzy posiedzenia. Na posiedzeniach oraz w drodze głosowania obiegowego Rada opiniowała regulaminy otwartych konkursów ofert realizowanych przez Samorząd Województwa Podkarpackiego oraz dokumenty strategiczne dotyczące funkcjonowania trzeciego sektora.

#### **Ad. 3. Działalność Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego**

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego (WRDS) jest regionalną instytucją dialogu społecznego w Polsce, działającą na mocy ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2232). Rada prowadzi dialog w celu zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększenia konkurencyjności gospodarki i spójności społecznej w województwie. Działa na rzecz poprawy jakości formułowania i wdrażania polityk oraz strategii społeczno-gospodarczych w województwie, a także budowania wokół

nich społecznego porozumienia w drodze prowadzenia przejrzystego, merytorycznego i regularnego dialogu organizacji pracowników i pracodawców oraz strony rządowej i samorządowej.

Do zadań Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego należy:

1. zajmowanie stanowisk i wyrażanie opinii w sprawach objętych zakresem zadań związków zawodowych lub organizacji pracodawców będących w kompetencji administracji rządowej i samorządowej z terenu województwa,
2. opiniowanie projektów strategii rozwoju województwa i innych programów w zakresie objętym zadaniami związków zawodowych i organizacji pracodawców oraz sprawozdań z ich realizacji,
3. rozpatrywanie spraw o zasięgu wojewódzkim, które zostały przekazane przez Radę Dialogu Społecznego,
4. przekazywanie Radzie Dialogu Społecznego oraz organom administracji publicznej rekomendowanych rozwiązań i propozycji zmian prawnych,
5. rozpatrywanie spraw społecznych lub gospodarczych powodujących konflikty między pracodawcami a pracownikami, jeżeli zostaną one uznane za istotne dla zachowania pokoju społecznego.

W 2019 roku odbyło się 4 posiedzenia prezydium WRDS oraz 5 posiedzeń plenarnych. Tematy nad którymi obradowała WRDS to sprawy dotyczące: wynagrodzeń zasadniczych pielęgniarek i położnych (Rada w tej sprawie spotykała się kilkakrotnie), zahamowania obrotu Tax Free – procedura zwrotu Vat dla podróżnych, publicznego transportu zbiorowego na terenie województwa podkarpackiego, spraw socjalnych i płacowych pracowników Domów Pomocy Społecznej: Piskorowice – Mołynie, Rzeszów, Babica z filią w Pstrągowej Woli, Glinik Dolny, Sośnica k. Radymna, Przemyśl – Lipowica, Folusz; problematyki przewlekłości postępowań sądowych, sytuacji oraz przeprowadzenia audytu finansowego w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie, sytuacji dot. współpracy BSH Rzeszów (dawny Zelmer) z trzema firmami: Zelmotor, SI Zgoda, SI Rena. Ponadto Rada brała udział w opiniowaniu projektu Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok oraz projektu Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

#### Ad. 4. Prowadzenie nadzoru właścicielskiego nad spółkami

Zgodnie z art. 13. ustawy o samorządzie województwa, w sferze użyteczności publicznej Województwo może tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjne lub spółdzielnie, a także może przystępować do takich spółek lub spółdzielni. W sferze użyteczności publicznej, w celu realizacji działań z zakresu prowadzenia polityki rozwoju, województwo może utworzyć regionalny fundusz rozwoju w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo spółki akcyjnej. Poza sferą użyteczności publicznej województwo może tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne oraz przystępować do nich, jeżeli działalność spółek polega na wykonywaniu czynności promocyjnych, edukacyjnych, wydawniczych oraz na wykonywaniu działalności w zakresie telekomunikacji służących rozwojowi województwa.

Zestawienie udziałów i akcji posiadanych przez Województwo Podkarpackie – stan na dzień 31 grudnia 2019 r.								
Nazwa spółki	Liczba akcji lub udziałów Woj. Podkarpackiego	% akcji lub udziałów Woj. Podkarpackiego	Liczba głosów Woj. Podkarpackiego	% głosów Woj. Podkarpackiego	Wartość nominalna akcji lub udziałów Woj. Podkarpackiego [zł]	Kapitał zakładowy Spółki [zł]	Cena nominalna 1 akcji lub udziału [zł]	Liczba akcji lub udziałów ogółem
Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	27 581	100	27 581	100	27 581 000,00	27 581 000,00	1 000,00	27 581

Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Sp. z o.o.	2 754 225	55,46	2 754 225	55,46	275 422 500,00	496 642 500,00	100,00	4 966 425
Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	483	18,22	783	23,92	241 500,00	1 325 500,00	500,00	2 651
„Przewozy Regionalne” Sp. z o.o.	75 490	2,45	75 490	2,45	37 745 000,00	1 540 606 500,00	500,00	3 081 213
Podkarpackie Centrum Hurtowe „AGROHURT” S.A.	23 994	25,34	30 474	19,62	2 399 400,00	9 468 800,00	100,00	94 688
„Uzdrowisko Rymanów” S.A.	2 265 000	100	2 265 000	100	22 650 000,00	22 650 000,00	10,00	2 265 000
„Uzdrowisko Horyniec” Sp. z o.o.	58 655	100	58 655	100	29 327 500,00	29 327 500,00	500,00	58 655
Voice Net S.A.	2 000	0,096	4 000	0,098	200,00	207 535,00	0,10	2 075 350
Media-Sys Sp. z o.o.	1	1,00	1	1,00	50,00	5 000,00	50,00	100
NSS NET Sp. z o.o.	1	1,00	1	1,00	1 000,00	100 000,00	1 000,00	100
Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.	4 005	100	4 005	100	4 005 000,00	4 005 000,00	1 000,00	4 005
Podkarpackie Centrum Innowacji Sp. z o.o.	500	100	500	100	500 000,00	500 000,00	1 000,00	500
WDM Sp. z o.o.	1	0,0005	1	0,0005	50,00	10 131 050,00	50,00	202 621

Za realizację zadań związanych z prowadzeniem spraw związanych z nadzorem właścicielskim nad spółkami, w których udziałowcem jest Samorząd Województwa Podkarpackiego odpowiada Biuro Nadzoru Właścicielskiego i Analiz Ekonomicznych funkcjonujące w strukturze Urzędu Marszałkowskiego.

W 2019 r. Biuro prowadziło czynności związane z nabyciem bądź zbyciem udziałów oraz akcji spółek, realizując tym samym wymienione poniżej uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Uchwała nr VII/108/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr LV/906/18 z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w latach 2018–2020 oraz zmiany uchwały nr XXII/392/16 z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Zarząd Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Sp. z o.o. przedstawił projekt 5-letniego planu rozwoju Spółki na lata 2016–2020, w którym zaplanowano inwestycje mające na celu rozwijanie działalności uzdrowiskowej, zwiększanie bazy pobytovej, poszerzenie katalogu świadczonych zabiegów o nowe kierunki rehabilitacji uzdrowiskowej oraz podniesienie standardu usług i obiektów Spółki celem dostosowania ich do wymogów Narodowego Funduszu Zdrowia oraz kuracjuszy komercyjnych. Obrane kierunki rozwoju Spółki przyczynią się do osiągnięcia w kolejnych latach założonych celów strategicznych jakimi są: umacnianie pozycji rynkowej Spółki i zwiększanie jej wartości, stałe zwiększanie sprzedaży usług sanatoryjnych kuracjuszom, stopniowy wzrost sprzedaży produktów uzdrowiskowych, poprawa stanu technicznego budynków i ich modernizacja w celu poprawy warunków pobytowych oraz zmniejszania zużycia mediów, a także rozwijanie nowoczesnych produktów turystyki zdrowotnej i rekreacyjnej oferujących różnorodny program usług dla kuracjuszy i gości.

Zgodnie z ww. uchwałą wyrażono zgodę na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki poprzez objęcie udziałów przez Województwo Podkarpackie:

- w 2018 roku – 8 500 udziałów za kwotę 4 250 000,00 zł,
- w 2019 roku – 21 950 udziałów za kwotę 10 975 000,00 zł,
- w 2020 roku – 11 800 udziałów za kwotę 5 900 000,00 zł.

W dniu 28 listopada 2018 Marszałek Województwa złożył wniosek o wydanie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów opinii dotyczącej występowania pomocy publicznej w związku z planowanym dokapitalizowaniem przez Województwo Podkarpackie Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Sp. z o.o., przeznaczonym na sfinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych w ramach 5-letniego planu rozwoju Spółki. W piśmie z dnia 26 lutego 2019 r. Prezes UOKiK stwierdził, że przedmiotowe dokapitalizowanie nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

W 2019 r. Województwo Podkarpackie podwyższyło kapitał zakładowy Spółki o kwotę 10 975 000,00 zł. Środki te zostały przeznaczone na realizację inwestycji przewidzianych w 5-letnim planie rozwoju Spółki. W latach 2017–2019 Województwo Podkarpackie podwyższyło kapitał zakładowy Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Sp. z o.o. o kwotę 21 405 000,00 zł. W 2020 r. planuje się dokonać ostatniej transzy podwyższenia kapitału zakładowego Spółki przewidzianej w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa w kwocie 5 900 000,00 zł.

Uchwała nr IX/161/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 60 000 udziałów w Spółce Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Zarząd Spółki Port Lotniczy Rzeszów Jasionka Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zwrócił się pismem z dnia 29 marca 2019 r. do Zarządu Województwa Podkarpackiego z wnioskiem o podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o kwotę 10 000 000,00 zł. Intencją Zarządu Spółki było, aby wnioskowana kwota dokapitalizowania przeznaczona została w całości na zmniejszenie zaciągniętego kredytu, co przyczyni się do poprawy płynności finansowej Spółki oraz znacząco obniży koszty finansowe związane z obsługą zadłużenia. Kredyt komercyjny zaciągnięty został na zapewnienie wkładu własnego do kluczowych dla rozwoju Spółki projektów inwestycyjnych zrealizowanych w latach 2007–2015. Inwestycje zrealizowane przez Spółkę w latach 2007–2015 były finansowane ze środków udzielonej pomocy publicznej w ramach decyzji N196/2008 i N 570/2008.

W dniu 24 czerwca 2019 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę nr IX/161/19 w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 60 000 udziałów w Spółce Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W dniu 5 lipca 2019 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki poprzez objęcie nowych 60 000 udziałów za kwotę 6 000 000,00 zł przez Województwo Podkarpackie z wyłączeniem prawa pierwszeństwa objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki przysługującego Przedsiębiorstwu Państwowemu „Porty Lotnicze”.

W dniu 10 lipca 2019 r. dwóch Członków Zarządu Województwa Podkarpackiego, działając w imieniu Województwa Podkarpackiego, złożyło oświadczenie o objęciu udziałów Spółki Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Sp. z o.o. W lipcu 2019 r. Województwo Podkarpackie przełało środki finansowe w kwocie 6 000 000,00 zł w celu zapłacenia za udiały.

Uchwała nr X/173/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 400 000 akcji Spółki „Uzdrowisko Rymanów” Spółka Akcyjna

Zarząd Spółki „Uzdrowisko Rymanów” S.A. zwrócił się pismem z dnia 18 lutego 2019 r. do Zarządu Województwa Podkarpackiego z wnioskiem o dokapitalizowanie na łączną kwotę 4 074 623,08 zł. Środki z dokapitalizowania zostaną przeznaczone na rozpoczęte inwestycje oraz planowane do realizacji zadania inwestycyjne przewidziane w 5-letnim planie rozwoju Spółki, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO WP 2014–2020 oraz umożliwią Spółce

współfinansowanie inwestycji polegających na dostosowaniu infrastruktury leczniczej do standardów nakładanych przez NFZ i ZUS dla wykonywania zadań w ramach publicznego systemu ochrony zdrowia.

W dniu 11 marca 2019 Marszałek Województwa złożył wniosek o wydanie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów opinii dotyczącej występowania pomocy publicznej w związku z planowanym dokapitalizowaniem przez Województwo Podkarpackie Spółki „Uzdrowisko Rymanów” S.A., przeznaczonym na sfinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych w ramach 5-letniego planu rozwoju Spółki „Uzdrowisko Rymanów” S.A. W piśmie z dnia 18 czerwca 2019 r. UOKiK stwierdził, że przedmiotowe dokapitalizowanie nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i stanowi kolejny etap tej samej inwestycji w realizowanej ramach 5-letniego planu rozwoju Spółki „Uzdrowisko Rymanów” S.A. objętej już decyzją Prezesa UOKiK nr 16/2016/I/AKo.

W dniu 22 lipca 2019 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął uchwałę nr X/173/19 w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 400 000 akcji Spółki „Uzdrowisko Rymanów” Spółka Akcyjna. W dniu 4 września 2019 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki w drodze subskrypcji prywatnej, poprzez emisję 400 000 sztuk akcji zwykłych, imiennych serii „C” o ustalonej cenie nominalnej w wysokości 10,00 zł każda. Akcje nowej emisji serii „C” w liczbie 400 000 sztuk w cenie emisyjnej 10,00 zł każda objęło Województwo Podkarpackie poprzez wniesienie wkładu pieniężnego w kwocie 4 000 000,00 zł.

W dniu 12 września 2019 r. dwóch Członków Zarządu Województwa Podkarpackiego, działając w imieniu Województwa Podkarpackiego, złożyło oświadczenie o przyjęciu oferty objęcia akcji. We wrześniu 2019 r. Województwo Podkarpackie przełało środki finansowe w kwocie 4 000 000,00 zł w celu zapłacenia za akcje.

#### **Ad. 5. Realizacja zadań z zakresu geodezji i kartografii**

Celem zadania jest prowadzenie wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, wykonywanie i udostępnianie kartograficznych opracowań tematycznych dla obszaru województwa, tworzenie, w uzgodnieniu z Głównym Geodetą Kraju, oraz prowadzenie i udostępnianie bazy danych, oraz standardowych opracowań kartograficznych w skali 1:10 000, analiza zmian w strukturze agrarnej oraz programowanie i koordynacja prac urządzeniowo-rolnych, monitorowanie zmian w sposobie użytkowania gruntów oraz ich bonitacji, współdziałanie z Głównym Geodetą Kraju w prowadzeniu państwowego rejestru granic powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju, w tym prowadzeniu bazy danych, w części dotyczącej obszaru województwa podkarpackiego, wykonywanie kartograficznych opracowań tematycznych. Podstawę realizacji zadania stanowi ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 276).

Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Rzeszowie w ramach zadań Marszałka Województwa Podkarpackiego jako organu administracji geodezyjnej i kartograficznej prowadzi wojewódzki zasób geodezyjny i kartograficzny, udostępnia materiały i dane z wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. W 2019 roku zrealizowano 186 wniosków o udostępnienie. W ramach tworzenia i prowadzenia bazy danych topograficznych BDOT10k oraz standardowych opracowań kartograficznych w skali 1:10 000 w 2019 roku zaktualizowano i opracowano 179 arkusze mapy w skali 1:10 000 na dla terenu 17 powiatów i na całym obszarze 13 powiatów przeprowadzono 2 postępowania o zamówienia publiczne z zakresu geodezji, kartografii oraz weryfikację, kontrolę i odbiór zleczanych prac, sporządzono wojewódzkie zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków celem przekazania do Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W zakresie analizy zmian w strukturze agrarnej oraz programowania i koordynacji prac urządzeniowo-rolnych, monitorowania zmian w sposobie użytkowania gruntów oraz ich bonitacji w 2019 roku wykonano taką analizę dla 3 powiatów województwa podkarpackiego za lata 2015–2017.

Część zadania w zakresie opracowania mapy topograficznej w skali 1:10 000 na podstawie BDOT10k wykonywana jest w ramach projektu „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)”



realizowanego w ramach RPO WP 2014–2020, Oś Priorytetowa II. Cyfrowe Podkarpackie, Działanie 2.1. Podniesienie efektywności i dostępności e-usług.

#### **Ad. 6. Wydawanie pisma „Podkarpacki Przegląd Samorządowy”**

Wydawany kilka razy do roku periodyk ma na celu informowanie mieszkańców o aktywności Zarządu Województwa Podkarpackiego oraz o wydarzeniach, inwestycjach i różnego rodzaju przedsięwzięciach odbywających się w regionie.

W 2019 roku Biuro Prasowe Urzędu Marszałkowskiego przygotowało, a następnie wydało trzy numery Podkarpackiego Przeglądu Samorządowego. Wszystkie numery miały nakład w wysokości 2 tys. egzemplarzy.

Pismo jest bezpłatne. Jest ono rozpowszechniane w Urzędzie Marszałkowskim, a także kolportowane w czasie ważnych wydarzeń, imprez, konferencji, kongresów organizowanych lub współorganizowanych przez Samorząd Województwa Podkarpackiego, zarówno na terenie urzędu, jak i poza nim. Przykładowo, pierwszy wydany w 2019 roku numer był rozdawany uczestnikom V. Pokazów Lotniczych w Turbi. Drugi numer ukazał się na jubileusz 20-lecia Samorządu Województwa i był rozdawany uczestnikom jubileuszowej gali oraz sesji Sejmiku Województwa. Pismo trafia również do Urzędu Wojewódzkiego oraz jednostek i instytucji podległych samorządowi województwa (Wojewódzki Urząd Pracy, Teatr im Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie, Filharmonia im. Artura Malawskiego w Rzeszowie i inne). Każdy kolejny numer dostępny jest również w wersji cyfrowej na stronie internetowej Samorządu Województwa.

#### **Ad. 7. Audyt wewnętrzny**

Zgodnie z art. 272 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), audyt wewnętrzny jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest wspieranie ministra kierującego działem lub kierownika jednostki w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze.

Ogólnym celem przeprowadzania audytu wewnętrznego jest wspieranie Marszałka Województwa Podkarpackiego w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradczych. Standardy audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych wskazują dodatkowe cele, wśród nich :

- identyfikację i analizę ryzyka związanego z działalnością jednostki, a w szczególności ocena efektywności zarządzania ryzykiem,
- wyrażanie opinii na temat skuteczności mechanizmów kontrolnych w badanym systemie,
- dostarczanie kierownikowi jednostki, w oparciu o ocenę systemu kontroli zarządczej, racjonalnego zapewnienia, że jednostka działa prawidłowo,
- składanie sprawozdań z poczynionych ustaleń, oraz tam gdzie jest to właściwe przedstawianie uwag i wniosków dotyczących poprawy skuteczności działania jednostki w danym obszarze.

Przedsięwzięcia z zakresu audytu realizowane są przez Biuro Audytu Wewnętrznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego. W roku 2019 Biuro przeprowadziło:

- 7 zadań zapewniających, rozumianych jako działania podejmowane w celu dostarczenia niezależnej i obiektywnej oceny kontroli zarządczej. Były to:
  - Ocena funkcjonowania kontroli zarządczej, działalności statutowej, organizacji pracy w Centrum Kulturalnym w Przemyślu – kontynuacja zadania z 2018 roku,
  - Ocena funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego,
  - Ocena realizacji zadań związanych z przyznaniem i rozliczaniem dotacji dla szkół wyższych,
  - Rozliczanie przyznanych dotacji na budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych,
  - Uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu,

- Ocena realizacji zadań delegowanych PROW do Samorządu Województwa Podkarpackiego – Oddział monitoringu i sprawozdawczości,
- Ocena przestrzegania procedur rozpatrywania i załatwiania skarg, wniosków i petycji,
- Ochrona pracowników po powrocie z urlopu związanego z rodzicielstwem.
- 2 zadania doradcze, oznaczające czynności służące wspieraniu kierownika jednostki w realizacji celów i zadań, na jego wniosek lub z własnej inicjatywy, tj.:
  - Ochrona pracowników po powrocie z urlopu związanego z rodzicielstwem,
  - Realizacja funkcji doradczej w zakresie zadań delegowanych przez Agencję Płatniczą do Samorządu Województwa Podkarpackiego za rok budżetowy 2019.
- 7 czynności sprawdzających, tj. służących dokonaniu oceny sposobu wdrożenia i skuteczności zaleceń zrealizowanych przez audytowanego, dotyczących następujących zadań zapewniających:
  - Ocena realizacji projektów finansowych ze środków UE i budżetu państwa w zakresie kultury fizycznej,
  - Ocena współpracy z organizacjami zrzeszającymi jednostki samorządu terytorialnego na poziomie krajowym oraz regionalnym w zakresie wymiany informacji odnośnie inicjatyw podejmowanych przez te organizacje,
  - Ocena realizacji zadań delegowanych PROW do Samorządu Województwa Podkarpackiego,
  - Finanse, budżet województwa, umarzanie zaległości,
  - Prawidłowość gospodarowania mieniem w szczególności aparaturą i sprzętem medycznym w Wojewódzkim Zespole Specjalistycznym w Rzeszowie,
  - Ocena realizacji zadań nałożonych na Ośrodek Adopcyjny przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1111, z późn. zm.),
  - Ocena gospodarowania gruntami i nieruchomościami w województwie podkarpackim.

W 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę LRZ.410.02.0.01.2019 (P/19/074) w zakresie zgodności organizacji audytu wewnętrznego i sposobu jego prowadzenia z przepisami prawa, zgodności prowadzenia audytu wewnętrznego ze Standardami, wykorzystania wyników audytu wewnętrznego w procesie usprawnienia i zapewnienia prawidłowości działania jednostki. W ocenie końcowej wskazano: „NIK pozytywnie ocenia działalność audytowaną w w/w zakresie. Wnioski o charakterze systemowym zawierające propozycje dotyczące usprawnienia funkcjonowania UMWP i jednostek organizacyjnych SWP zostały wykorzystane i miały wpływ na prawidłowe funkcjonowanie i system kontroli zarządczej. Wdrożone zostały i przestrzegane były procedury związane z monitorowaniem realizacji wniosków/zaleceń wynikających z przeprowadzonego audytu”.

## VI. DZIAŁALNOŚĆ SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO WRAZ Z WYKAZEM UCHWAŁ

Rejestr uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego prowadzi Kancelaria Sejmiku, która równocześnie zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną posiedzeń komisji sejmiku oraz sesji sejmiku województwa podkarpackiego. Podjęte podczas sesji sejmiku uchwały przekazywane są organom nadzoru, Zarządowi Województwa oraz właściwym departamentom Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

### Komisje stałe Sejmiku Województwa Podkarpackiego

Lp.	Nazwa Komisji	Liczba posiedzeń w 2019 r.
1.	Komisja Główna	15
2.	Komisja Karpacka	4
3.	Komisja Łączności z Polakami za Granicą	5
4.	Komisja Budżetu, Mienia i Finansów	15
5.	Komisja Bezpieczeństwa Publicznego i Zatrudnienia	7
6.	Komisja Rewizyjna	4
7.	Komisja Rozwoju Regionalnego	10
8.	Komisja Gospodarki i Infrastruktury	11
9.	Komisja Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska	9
10.	Komisja Ochrony Zdrowia, Polityki Prorodzinnej i Społecznej	12
11.	Komisja Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej	13
12.	Komisja Współpracy z Zagranicą, Turystyki i Promocji	10
13.	Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	5

### Przedmiot obrad komisji stałych Sejmiku Województwa Podkarpackiego w 2019 roku:

**Komisja Główna** wypracowała i opiniowała projekty uchwał, m.in. w sprawie: nadania Odznak Honorowych „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”, zmian w składach osobowych komisji Sejmiku Województwa Podkarpackiego, wyboru delegatów do Zgromadzenia Ogólnego Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej, wyboru Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Podkarpackiego VI kadencji, upoważnienia Wiceprzewodniczących Sejmiku Województwa Podkarpackiego, przyjęcia Planu Pracy Sejmiku i zatwierdzenia planów pracy komisji stałych Sejmiku Województwa Podkarpackiego, trybu rozpatrywania skarg, wniosków i petycji dotyczących zadań lub działalności Marszałka, Zarządu Województwa Podkarpackiego i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych. Problematyką posiedzeń Komisji Głównej było ponadto: opiniowanie projektu porządków sesji Sejmiku, omawianie spraw wynikających z bieżącej działalności Sejmiku i analizowanie obecności radnych na posiedzeniach komisji Sejmiku.

Stałym elementem porządku obrad **Komisji Karpackiej** było opiniowanie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego będących w zakresie kompetencji Komisji. Przedstawiciele Komisji Karpackiej we wrześniu 2019 r. brali udział w spotkaniu z reprezentantami rad obwodowych z Ukrainy, które dotyczyło kilku aspektów m.in. omawiano kwestie możliwości poszerzenia współpracy w obszarze gospodarki, kultury, turystyki i edukacji, jak również poruszono zagadnienia dotyczące reformy samorządowej na Ukrainie. Komisja Karpacka odbyła również wspólne posiedzenie z Komisją Łączności z Polakami za Granicą, dotyczące analizy możliwości utworzenia Domu Polskiego w uzdrowskiej miejscowości Truskawiec na Ukrainie na bazie przedwojennego budynku „Willa

Wawel”. Przewodniczący Komisji Karpackiej brał udział w delegacjach do państw należących do makroregionu karpackiego, podczas których omawiano priorytety współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z tamtejszymi samorządami.

**Komisja Łączności z Polakami za Granicą** spotykała się pięciokrotnie, a raz odbyła wyjazdowe posiedzenie w G2A Arena w ramach Kongresu 60 Milionów – Globalnego Zjazdu Polonii oraz w celu przyjęcia informacji na temat sytuacji Polaków w obwodzie winnickim na Ukrainie. Komisja odbyła również wspólne posiedzenie z Komisją Karpacką, dotyczące analizy możliwości utworzenia Domu Polskiego w uzdrowskiej miejscowości Truskawiec na Ukrainie na bazie przedwojennego budynku „Willa Wawel”. Członkowie Komisji aktywnie wzięli udział w Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych w Rzeszowie i w tej sprawie uczestniczyli w posiedzeniu sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą. Przewodniczący Komisji wziął także udział w Kongresie 60 Milionów w Buffalo w USA.

Przedmiotem prac **Komisji Bezpieczeństwa Publicznego i Zatrudnienia** było przede wszystkim współpracowanie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie w zakresie analizowania wyników badań dotyczących bezrobocia na podkarpaciu, analizy sytuacji na rynku pracy w Województwie Podkarpackim, informacji o sytuacji na rynku pracy oraz działaniach na rzecz łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia w celu zapobiegania patologiom społecznym. Ponadto Komisja współpracowała ze służbami podległymi Podkarpackiemu Województwie w tym: 21 Brygadą Strzelców Podhalańskich im. gen. bryg. Mieczysława Boruty-Spiechowicza, 3 Podkarpacką Brygadą Obrony Terytorialnej im. płk. Łukasza Cieplińskiego, Szefem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Rzeszowie, Komendą Wojewódzką Policji, a także jednostkami podległymi Samorządowi Województwa Podkarpackiego, oraz innymi jednostkami odpowiadającymi na terenie województwa za bezpieczeństwo i porządek. Ponadto Komisja rozpatrywała pisma dotyczące m.in. zaopiniowania organizacji i koordynacji w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie województwa w kwestii stanu dróg wojewódzkich, w sprawie zmiany lokalizacji znaków, postawienia luster na skrzyżowaniach oraz usytuowania przejścia dla pieszych w ciągu dróg wojewódzkich, budowy chodników i przejść dla pieszych w podkarpackich miejscowościach. Ponadto także zapoznała się z Planem poprawy bezpieczeństwa infrastruktury drogowej na sieci dróg wojewódzkich zarządzanych przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie. Zadania do zrealizowania przez Komisję zostały nakreślone w przyjętym planie pracy oraz wynikały z zapisów Statutu Województwa Podkarpackiego.

Zakres działania **Komisji Rewizyjnej** był zgodny z planem kontroli, który Komisja przyjęła na podstawie propozycji Przewodniczącego oraz jej członków. Jednym z najważniejszych zadań Komisji wynikającym ze Statutu Województwa Podkarpackiego jest opiniowanie wykonania budżetu Województwa oraz wystąpienie z wnioskiem do Sejmiku w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium dla Zarządu Województwa. W tej sprawie Komisja obradowała dwa razy, efektem czego było opracowanie Opinii Komisji w sprawie sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Województwa Podkarpackiego za 2018 r., sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. i informacji o stanie mienia Województwa Podkarpackiego oraz wystąpienie z wnioskiem do Sejmiku o udzielenie absolutorium dla Zarządu Województwa Podkarpackiego. Realizując plan kontroli na 2019 r. Komisja przeprowadziła analizę funkcjonowania Podkarpackiego Funduszu Rozwoju, analizę realizacji wybranych zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych z zakresu infrastruktury transportowej, oraz analizę wyników wybranych kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego i jednostkach podległych samorządowi województwa w I półroczu 2019 r., w tym wykonania ewentualnych zaleceń pokontrolnych.

Zadania do zrealizowania przez **Komisję Rozwoju Regionalnego** nakreślone zostały w przyjętym planie pracy oraz wynikały z zapisów Statutu Województwa Podkarpackiego, tj. opiniowanie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego oraz przyjmowanie bieżących informacji Zarządu Województwa w zakresie spraw związanych z rozwojem regionalnym, programami strategicznymi rozwoju województwa, planami zagospodarowania przestrzennego oraz oceną współpracy Województwa z samorządami powiatów i gmin w zakresie strategii i rozwoju. Komisja zaopiniowała 9 projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego, przyjęła 10

informacji sprawozdawczych a także 3 informacje bieżące w sprawach merytorycznych wynikających ze statutu, wniosków własnych oraz planu pracy komisji.

Przedmiotem prac **Komisji Gospodarki i Infrastruktury** Sejmiku Województwa Podkarpackiego było przede wszystkim opiniowanie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego oraz przyjmowanie bieżących informacji Zarządu Województwa w zakresie spraw związanych z rozdziałem środków budżetowych na inwestycje w zakresie rozwoju infrastruktury w województwie oraz na zarządzanie siecią dróg na terenie Województwa, planów inwestycyjnych na realizację dróg i autostrad w Województwie, opiniowanie zasad dotyczących gospodarowania nieruchomościami Województwa, oraz zadań Województwa w zakresie infrastruktury, transportu drogowego, kolejowego i lotniczego. Ponadto komisja wysłuchiwała 7 bieżących informacji związanych z realizacją inwestycji drogowych, w tym remontem dróg i budową chodników, z budową infrastruktury w zakresie sieci szerokopasmowej dotycząca obrotu nieruchomościami pozostającymi w zasobie wojewódzkim oraz o stanie zaawansowania realizacji zadań inwestycyjnych realizowanych przez Województwo Podkarpackie na drogach wojewódzkich.

**Komisja Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska** współpracowała z organizacjami i instytucjami rolniczymi i okołorolniczymi odpowiedzialnymi za sprawy podkarpackiego rolnictwa tj.: Podkarpacką Izbą Rolniczą, Podkarpackim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Stacją Doświadczalną Oceny Odmian, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa. Komisja dokładnie przeanalizowała i przyjęła liczne sprawozdania i informacje, między innymi nt.: stanu wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, stanu wdrażania Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” na lata 2014-2020, działalności Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów w trakcie realizacji PROW 2014-2020, sprawozdania rocznego z realizacji Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020, planu pracy na 2019r. Zespołu Parków Krajobrazowych w Przemyśle oraz Zespołu Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie, doświadczeń realizowanych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego, realizacji zadań przypisanych Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w Rzeszowie, dofinansowania udzielonego w 2018r. gminom i powiatom z tytułu ochrony gruntów rolnych, działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, realizacji Roczno Programu Działalności PODR w Boguchwale, realizacji RPO polityki leśnej państwa na terenie województwa podkarpackiego przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych Krosno, skali szkód wyrządzonych przez żubry, wilki, rysie, niedźwiedzie i bobry na terenie województwa podkarpackiego, działalności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na terenie województwa podkarpackiego, działalności Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, realizacji scaleń gruntów na terenie województwa podkarpackiego w ramach PROW 2014-2020. Komisja dokonała też podsumowania realizacji Programu "Podkarpacki Naturalny Wypas II". Stałym elementem porządku obrad posiedzeń Komisji było opiniowanie projektów uchwał dot. zakresu jej działania.

Przedmiotem prac **Komisji Ochrony Zdrowia, Polityki Prorodzinnej i Społecznej** było przede wszystkim opiniowanie projektów uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego oraz przyjmowanie bieżących informacji Zarządu Województwa w zakresie spraw związanych z oddaniem w najem, dzierżawę przez jednostki ochrony zdrowia podległe Samorządowi Województwa Podkarpackiego, kandydatury do składów Rad Społecznych jednostek z zakresu ochrony zdrowia podległych Samorządowi Województwa, zmiany w statutach poszczególnych zakładów opieki zdrowotnej podległych samorządowi województwa oraz ich nadania, ustalenia maksymalnej wysokości pożyczek oraz udzielenia pożyczki długoterminowej dla jednostek zdrowia, zadania finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, określenia zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Komisja także zapoznała się m.in. z analizą wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli dotyczącego Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyśle w kontekście stanowiska dyrektora szpitala w przedmiocie ustaleń pokontrolnych – raport z kontroli NIK w Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyśle; analizą inwestycji w ochronie zdrowia

finansowanych ze środków samorządowych oraz środków unijnych oraz Analiza pracy Zespołów ds. Monitorowania Szpitali na podstawie półrocznych raportów. Ponadto Komisja odbyła wyjazdowe posiedzenia w dwóch szpitalach podległych pod Samorząd Województwa oraz w ROPS w Rzeszowie. W zależności od tematyki posiedzenia Komisji w posiedzeniach uczestniczyli także dyrektorzy jednostek ochrony zdrowia podległych samorządowi województwa.

**Komisja Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej** omawiała w 2019 roku bardzo obszerne i różnorodne zagadnienia związane z edukacją, kulturą i kulturą fizyczną. Komisja wystąpiła do Zarządu Województwa o podjęcie działań na rzecz opracowania nowej umowy regulującej zasady współpracy i współfinansowania pomiędzy podmiotami współprowadzącymi Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną. Komisja zorganizowała posiedzenie w Medyczno-Społecznym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie z dyrektorami analogicznych szkół z województwa podkarpackiego. Zwracano uwagę na zagrożenia w funkcjonowaniu tych szkół ze strony szkół niepublicznych poprzez kształcenie w systemie zaocznym bez zaplecza dydaktycznego i lokalowego, dysponującymi dużo większymi środkami na reklamę, dzięki temu łatwiej docierają do potencjalnych słuchaczy. Komisja występowała również z wnioskami o utrzymanie dotychczasowej formy pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w sprawie podwyżek wynagrodzeń pracownikom administracji w CKZiU. W zakresie kultury opiniowała projekty uchwał min. w sprawie: nagród Marszałka Województwa Podkarpackiego za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania kultury, ochrony dziedzictwa narodowego, udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na terenie Województwa Podkarpackiego, Programu i szczegółowych warunków wspierania młodzieży uzdolnionej.

**Komisja Współpracy z Zagranicą, Turystyki i Promocji** opiniowała projekty uchwał m.in. w sprawach: podjęcia współpracy z Województwem Maramuresz (Rumunia), przystąpienia do realizacji projektów: „Karpackie Morza, działania na rzecz promocji i dziedzictwa przyrodniczego Jeziora Solińskiego i Wielkiej Domaszy, realizacji i rozwoju Portalu projektu „trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja”, realizacji projektu pod nazwą „Zwiększamy bezpieczeństwo na obszarach trans granicznych”, dotyczących działania „Domu Polski Wschodniej w Brukseli”. Zorganizowano na wniosek Komisji wyjazd jej członków do Brukseli. Komisja zgłaszała wnioski aby plany wyjazdów zagranicznych uzupełniać o zadania lub projekt, w ramach którego odbywa się wyjazd, cel wyjazdu, osiągnięte efekty – bezpośrednio po wyjeździe i te w ciągu kolejnych (np. 6 miesięcy) jeżeli wystąpią. Komisja przyjmowała kwartalne informacje na temat działalności Podkarpackiej Regionalnej Organizacji Turystycznej. Efektem tego był wniosek w sprawie wsparcia projektów nauki języka angielskiego dla właścicieli bazy turystycznej i pracowników atrakcji turystycznych. Komisja gościła również na swoim posiedzeniu Pana Marcina Kapustę – Wiceprezesa Lokalnej Organizacji Turystycznej „Bieszczady”, który przedstawił aktualne trendy i walory gospodarki turystycznej Podkarpacia.

Problematyką posiedzeń **Komisji Skarg, Wniosków i Petycji** było rozpatrywanie skarg na działania Marszałka Województwa Podkarpackiego, Zarządu Województwa, wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej oraz wniosków i petycji wpływających do Sejmiku Województwa Podkarpackiego i mieszczących się w zakresie jego działania i kompetencji. Uszczegóławiając powyższe wskazać należy, że Komisji rozpatrzyła cztery skargi, w tym dwie skargi na działania Marszałka Województwa Podkarpackiego, jedną skargę na działania Zarządu Województwa Podkarpackiego, jedną skargę na działania wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej tj. PZDW w Rzeszowie. Komisja uznała skargi za niezasadne i przygotowała w tym zakresie projekty uchwał z uzasadnieniem, które następnie zostały przez Sejmik Województwa Podkarpackiego. Komisja rozpatrzyła również jeden wniosek mieszczący się w zakresie działania Sejmiku Województwa, uznała ten wniosek za niezasadny i przygotowała w tym zakresie projekt uchwały z uzasadnieniem, który następnie został przyjęty przez Sejmik Województwa Podkarpackiego. Pod obrady komisji wpłynęły także dwie petycje mieszczące się w zakresie działania Sejmiku Województwa. Komisja uznała te petycje za niezasadne i przygotowała w tym zakresie projekty uchwał z uzasadnieniem, które następnie zostały przyjęte przez Sejmik Województwa Podkarpackiego.

## Sejmik Województwa Podkarpackiego

Dane dotyczące procesu uchwałodawczego w 2019 r.		
1.	Liczba odbytych sesji	14
2.	Liczba podjętych uchwał ogółem	243
3.	Liczba uchwał stanowiących akty prawa miejscowego	53
4.	Liczba odbytych debat	2
5.	Liczba informacji przyjętych przez Sejmik Województwa Podkarpackiego	62
6.	Liczba sprawozdań przyjętych przez Sejmik Województwa Podkarpackiego	15

### Wykaz uchwał podjętych przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w 2019 roku:

1. Uchwała nr IV/52/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego w związku z 20. rocznicą powstania Samorządu Województwa Podkarpackiego,
2. Uchwała nr IV/53/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie ogłoszenia przez Sejmik Województwa Podkarpackiego roku 2019 na Podkarpaciu Rokiem Pułkownika Leopolda Lisa- Kuli,
3. Uchwała nr IV/54/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia projektu uchwały w sprawie zmiany Statutu Województwa Podkarpackiego,
4. Uchwała nr IV/55/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie udzielenia Gminie Radymno pomocy finansowej,
5. Uchwała nr IV/56/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Sanok,
6. Uchwała nr IV/57/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego na 2019 r.,
7. Uchwała nr IV/58/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019-2042,
8. Uchwała nr IV/59/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 r.,
9. Uchwała nr IV/60/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie określenia dochodów gromadzonych przez wojewódzkie oświatowe jednostki budżetowe,
10. Uchwała nr IV/61/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny udziału 45/100 w nieruchomości oznaczonej jako działka ewidencyjna numer 578 o pow. 0,0342 ha, zabudowana budynkiem handlowo-biurowym, położona w Sanoku przy ul. Piłsudskiego na rzecz Powiatu Sanockiego,
11. Uchwała nr IV/62/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów dotyczących opracowania Raportu o stanie województwa,
12. Uchwała nr IV/63/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie zamiaru likwidacji Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łańcucie,

13. Uchwała nr IV/64/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia planu pracy Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2019 rok,
14. Uchwała nr IV/65/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie wskazania przedstawiciela Sejmiku Województwa Podkarpackiego do składu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego,
15. Uchwała nr V/66/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie nadania Pani Alicji Haszczak Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”,
16. Uchwała nr V/67/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie udzielenia w 2019 roku z Budżetu Województwa Podkarpackiego dotacji dla Województwa Małopolskiego na realizację zadania pn. „Dofinansowanie zadań związanych z organizacją i dotowaniem regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich” w relacji Kraków – Jasło i Nowy Sącz – Jasło na odcinku od granicy województw do stacji Jasło,
17. Uchwała nr V/68/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 rok,
18. Uchwała nr V/69/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019 – 2042,
19. Uchwała nr V/70/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie zamiaru likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Rzeszowie wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie,
20. Uchwała nr V/71/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie zamiaru likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Sanoku wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sanoku,
21. Uchwała nr V/72/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie zamiaru likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli,
22. Uchwała nr V/73/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie zamiaru likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Przemyślu wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Przemyślu,
23. Uchwała nr V/74/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie zamiaru likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu,
24. Uchwała nr V/75/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie zamiaru likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Jaśle wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaśle,
25. Uchwała nr V/76/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie odwołania przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawiciela ze składu Rady Społecznej przy Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie,
26. Uchwała nr V/77/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawiciela do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie,



27. Uchwała nr V/78/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie wskazania przez Sejmik Województwa Podkarpackiego kandydata do Rady Podkarpackiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Rzeszowie,
28. Uchwała nr V/79/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyślu,
29. Uchwała nr V/80/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu,
30. Uchwała nr V/81/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych - szkolnictwo ogólne - rok szkolny 2019/2020,
31. Uchwała nr V/82/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych - szkolnictwo zawodowe - rok szkolny 2019/2020,
32. Uchwała nr V/83/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie określenia zasad udzielania stypendiów szczególnie uzdolnionym uczniom szkół ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne w roku szkolnym 2019/2020 w ramach projektu pn. Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych - szkolnictwo ogólne - rok szkolny 2019/2020,
33. Uchwała nr V/84/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie określenia zasad udzielania stypendiów szczególnie uzdolnionym uczniom ponadpodstawowych szkół prowadzących kształcenie zawodowe w roku szkolnym 2019/2020 w ramach projektu pn. Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych - szkolnictwo zawodowe - rok szkolny 2019/2020,
34. Uchwała nr V/85/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu pozakonkursowego pn. Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Osi priorytetowej IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa działania 4.1 Innowacje społeczne Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
35. Uchwała nr V/86/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2019 w województwie podkarpackim,
36. Uchwała nr V/87/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie zatwierdzenia planów pracy komisji stałych Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2019 rok,
37. Uchwała nr V/88/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie trybu rozpatrywania skarg, wniosków i petycji dotyczących zadań lub działalności Marszałka, Zarządu Województwa Podkarpackiego i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych,
38. Uchwała nr V/89/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia Województwa Podkarpackiego - Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie jako Lidera do realizacji projektu konkursowego: „Szkolenia kadr systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w zakresie realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój,

39. Uchwała nr V/90/19 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej „wprowadzenia mechanizmów zapobiegających kumoterstwu w świecie artystycznym”,
40. Uchwała nr VI/91/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie powołania składu osobowego Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
41. Uchwała nr VI/92/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zmiany Statutu Województwa Podkarpackiego,
42. Uchwała nr VI/93/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Miasto Tarnobrzeg,
43. Uchwała nr VI/94/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu pozakonkursowego pn. Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Osi priorytetowej IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa działania 4.1 Innowacje społeczne Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
44. Uchwała nr VI/95/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 r.,
45. Uchwała nr VI/96/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019 – 2042,
46. Uchwała nr VI/97/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zmian w statucie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie,
47. Uchwała nr VI/98/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2019 oraz w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy, na dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych,
48. Uchwała nr VI/99/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie rozwiązania Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łąncucie,
49. Uchwała nr VI/100/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie woli przekazania do prowadzenia Powiatowi Łąncuckiemu Medycznej Szkoły Policealnej w Łąncucie oraz Podkarpackiego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Łąncucie,
50. Uchwała nr VI/101/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia Województwa Podkarpackiego do realizacji projektu pn. „Zwiększamy bezpieczeństwo na obszarach transgranicznych – czwarta edycja projektu” w ramach konkursu Polskiej pomocy rozwojowej 2019,
51. Uchwała nr VI/102/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie nadania Statutu Zespołowi Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie,
52. Uchwała nr VI/103/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXI/551/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022,
53. Uchwała nr VI/104/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXI/551/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022,

54. Uchwała nr VI/105/19 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXI/552/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022,
55. Uchwała nr VII/106/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Dębickiego na realizację inwestycji pn. „Budowa łącznika od węzła autostrady A4 Dębica – Wschód do DK4 i DW 985 (Zawada – Pustynia)”,
56. Uchwała nr VII/107/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Partnerów Projektu PSIP na realizację inwestycji pn. „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)”,
57. Uchwała nr VII/108/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr LV/906/18 z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w latach 2018-2020 oraz zmiany uchwały nr XXII/392/16 z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego Spółki „Uzdrowisko Horyniec” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
58. Uchwała nr VII/109/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 rok,
59. Uchwała nr VII/110/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019 – 2042,
60. Uchwała nr VII/111/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości pożyczki udzielanej w roku budżetowym 2019,
61. Uchwała nr VII/112/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie wyrażenia woli podjęcia współpracy międzyregionalnej między Województwem Podkarpackim (Rzeczpospolita Polska) a Województwem Maramuresz (Rumunia),
62. Uchwała nr VII/113/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. „English4You” przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
63. Uchwała nr VII/114/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia Województwa Podkarpackiego - Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie jako Lidera do realizacji projektu konkursowego: „Działania edukacyjne na rzecz kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej obejmujące szkolenia z nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pomocy społecznej” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój,
64. Uchwała nr VII/115/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie zwrotu darowizny nieruchomości położonej w Jarosławiu,
65. Uchwała nr VII/116/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny udziałów w nieruchomościach położonych w łańcucie na rzecz Powiatu łańcuckiego,
66. Uchwała nr VII/117/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie zmian w Statucie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
67. Uchwała nr VII/118/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie zmian w Statucie Specjalistycznego Psychiatrycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu,

68. Uchwała nr VII/119/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Zespołowi Specjalistycznemu w Rzeszowie,
69. Uchwała nr VII/120/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Podkarpackiemu Szpitalowi Psychiatrycznemu im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy,
70. Uchwała nr VII/121/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi Podkarpackiemu im. Jana Pawła II w Krośnie,
71. Uchwała nr VII/122/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie nadania Statutu Obwodowi Lecznictwa Kolejowego w Rzeszowie Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej,
72. Uchwała nr VIII/123/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie powołania składu osobowego Komisji Karpackiej,
73. Uchwała nr VIII/124/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie powołania składu osobowego Komisji łączności z Polakami za Granicą,
74. Uchwała nr VIII/125/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Przecław,
75. Uchwała nr VIII/126/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Radymno,
76. Uchwała nr VIII/127/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w 2019 r. w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020”,
77. Uchwała nr VIII/128/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 r.,
78. Uchwała nr VIII/129/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019-2042,
79. Uchwała nr VIII/130/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu partnerskiego przez Województwo Podkarpackie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020,
80. Uchwała nr VIII/131/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXI/552/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022,
81. Uchwała nr VIII/132/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VI/98/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2019 oraz w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy, na dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych,
82. Uchwała nr VIII/133/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr LIII/894/18 z dnia 28 maja 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości położonych w Kolbuszowej i Kolbuszowej Dolnej na rzecz Skarbu Państwa,

83. Uchwała nr VIII/134/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w najem części nieruchomości przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w Rzeszowie,
84. Uchwała nr VIII/135/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie warunków udzielania bonifikat i wysokości stawek procentowych od opłat jednorazowych z tytułu przekształcenia prawa wieczystego użytkowania gruntów stanowiących własność Województwa Podkarpackiego w prawo własności tych gruntów,
85. Uchwała nr VIII/136/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu występowania przez mieszkańców Województwa Podkarpackiego z obywatelską inicjatywą uchwałodawczą,
86. Uchwała nr VIII/137/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie Programu i szczegółowych warunków wspierania młodzieży uzdolnionej „Nie zagubić talentu”,
87. Uchwała nr VIII/138/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu oraz organów lub osób uprawnionych do umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Województwu Podkarpackiemu lub podległym jednostkom organizacyjnym, a także warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną,
88. Uchwała nr VIII/139/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego,
89. Uchwała nr VIII/140/19 z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego wyrażającego sprzeciw wobec promocji i afirmacji ideologii tak zwanych ruchów LGBT (z ang. Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender),
90. Uchwała nr IX/141/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Podkarpackiego wotum zaufania,
91. Uchwała nr IX/142/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Podkarpackiego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2018 r.,
92. Uchwała nr IX/143/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Województwa Podkarpackiego z tytułu wykonania budżetu Województwa Podkarpackiego za 2018 r.,
93. Uchwała nr IX/144/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie uczczenia 30. rocznicy wyborów parlamentarnych z czerwca 1989 roku,
94. Uchwała nr IX/145/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Lubaczowskiego z budżetu Województwa Podkarpackiego w roku 2019,
95. Uchwała nr IX/146/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie udzielenia dotacji z Budżetu Województwa Podkarpackiego Jednostkom Samorządu Terytorialnego realizującym zadania inwestycyjne w 2019 r. w ramach projektu pn. „Wojewódzki Fundusz Kolejowy”,
96. Uchwała nr IX/147/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr LII/862/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 kwietnia 2018 roku w sprawie udzielenia Powiatowi Lubaczowskiemu pomocy finansowej,

97. Uchwała nr IX/148/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w 2019 r. w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020” na realizację I etapu koncepcji „Uniwersytetu Samorządności”,
98. Uchwała nr IX/149/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VIII/127/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w 2019 r. w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020”,
99. Uchwała nr IX/150/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 r.,
100. Uchwała nr IX/151/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019-2042,
101. Uchwała nr IX/152/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie zatwierdzenia planu kontroli Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2019 rok,
102. Uchwała nr IX/153/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej,
103. Uchwała nr IX/154/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wyrażenia woli realizacji mikroprojektu pt. „Karpackie Morza. Działania na rzecz promocji dziedzictwa przyrodniczego Jeziora Solińskiego i Wielkiej Domaszy”, w ramach Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020,
104. Uchwała nr IX/155/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie propozycji wprowadzenia zmiany w statucie Muzeum – Zamek w Łańcucie,
105. Uchwała nr IX/156/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu przyznawania stypendiów dla słuchaczy medyczno-społecznych centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego,
106. Uchwała nr IX/157/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na zwiększenie wydzierżawionej powierzchni przez Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyśle,
107. Uchwała nr IX/158/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały przyjmującej treść umowy w sprawie prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyśle,
108. Uchwała nr IX/159/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na przeznaczenia do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomości położonych w Mielcu przy ul. Korczaka 4,
109. Uchwała nr IX/160/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu pn. „Carpathian Route – exploring, promoting and protecting the richness of the cultural and natural heritage of the Carpathian Region” („Szlak Karpacki – odkrywanie, promocja i ochrona bogactwa kulturowego i przyrodniczego regionu Karpat”) realizowanego w ramach funduszy norweskich i EOG,
110. Uchwała nr IX/161/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 60 000 udziałów w Spółce Port Lotniczy „Rzeszów - Jasionka” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
111. Uchwała nr IX/162/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w pobliżu głównych dróg w województwie podkarpackim na lata 2019-2023,

112. Uchwała nr IX/163/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki,
113. Uchwała nr IX/164/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działania pracowników Urzędu Marszałkowskiego oraz Marszałka Województwa Podkarpackiego,
114. Uchwała nr IX/165/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie rozpatrzenia wniosku dotyczącego planowanej inwestycji polegającej na budowie Kolei Dużych Prędkości oraz skomunikowania kolejowego Podkarpacia z Centralnym Portem Komunikacyjnym,
115. Uchwała nr IX/166/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr I/15/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie powołania składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
116. Uchwała nr IX/167/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie przekazania do prowadzenia Powiatowi Łańcuckiemu Medycznej Szkoły Policealnej w Łańcucie oraz Podkarpackiego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Łańcucie.
117. Uchwała nr X/168/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 r.,
118. Uchwała nr X/169/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019 – 2042,
119. Uchwała nr X/170/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie podjęcia inicjatywy zagranicznej i podpisania Porozumienia o współpracy pomiędzy Województwem Podkarpackim a Województwem Maramuresz (Rumunia),
120. Uchwała nr X/171/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie powierzenia do realizacji zadania w zakresie utrzymania i rozwoju Portalu w ramach projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – promocja”,
121. Uchwała nr X/172/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne korzystanie z części nieruchomości Wojewódzkiego Szpitala im. Św. Ojca Pio w Przemyśle,
122. Uchwała nr X/173/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Województwo Podkarpackie 400 000 akcji Spółki „Uzdrowisko Rymanów” Spółka Akcyjna,
123. Uchwała nr X/174/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie nadania Statutu Muzeum Okręgowemu w Rzeszowie,
124. Uchwała nr X/175/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
125. Uchwała nr X/176/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Współpracy z Zagranicą, Turystyki i Promocji Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
126. Uchwała nr X/177/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Bezpieczeństwa Publicznego Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
127. Uchwała nr X/178/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Gospodarki i Infrastruktury Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
128. Uchwała nr X/179/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Rozwoju Regionalnego Sejmiku Województwa Podkarpackiego

129. Uchwała nr X/180/19 z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Budżetu, Mienia i Finansów Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
130. Uchwała nr XI/181/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VII/107/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Partnerów Projektu PSIP na realizację inwestycji pn. „Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP)”,
131. Uchwała nr XI/182/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podkarpackiego,
132. Uchwała nr XI/183/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr L/824/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 lutego 2018 r. w sprawie udzielenia Gminie – Miasto Rzeszów pomocy finansowej,
133. Uchwała nr XI/184/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VIII/127/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w 2019 r. w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017 – 2020” zmienionej Uchwałą Nr IX/149/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 24 czerwca 2019 r.,
134. Uchwała nr XI/185/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie zmieniająca Uchwałę Nr VI/98/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2019 oraz w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy, na dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, zmienioną Uchwałą Nr VIII/132/19 z dnia 27 maja 2019 r.,
135. Uchwała nr XI/186/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Borowa,
136. Uchwała nr XI/187/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Wadowice Górne,
137. Uchwała nr XI/188/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Dębica,
138. Uchwała nr XI/189/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Cisna,
139. Uchwała nr XI/190/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 r.,
140. Uchwała nr XI/191/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019 – 2042,
141. Uchwała nr XI/192/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie zaciągnięcia I transzy pożyczki długoterminowej z Banku Rozwoju Rady Europy (CEB) na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Województwa Podkarpackiego,
142. Uchwała nr XI/193/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie powołania komisji konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko dyrektora Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Przemysłu Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej,



143. Uchwała nr XI/194/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie odwołania przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawiciela ze składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim im. Jana Pawła II w Krośnie,
144. Uchwała nr XI/195/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawiciela do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim im. Jana Pawła II w Krośnie,
145. Uchwała nr XI/196/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu,
146. Uchwała nr XI/197/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Łańcucie,
147. Uchwała nr XI/198/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Stalowej Woli wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli,
148. Uchwała nr XI/199/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Jaśle wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaśle,
149. Uchwała nr XI/200/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Mielcu wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mielcu,
150. Uchwała nr XI/201/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Przemyślu wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Przemyślu,
151. Uchwała nr XI/202/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Rzeszowie wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rzeszowie,
152. Uchwała nr XI/203/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie likwidacji Policealnej Szkoły Medyczno-Społecznej dla Dorosłych w Sanoku wchodzącej w skład Medyczno-Społecznego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sanoku,
153. Uchwała nr XI/204/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie ustanowienia nagród Marszałka Województwa Podkarpackiego za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechnianie kultury, ochronę dziedzictwa narodowego,
154. Uchwała nr XI/205/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie nadania Statutu Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej,
155. Uchwała nr XI/206/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie uzgodnienia projektu Statutu Muzeum Historycznego w Sanoku,
156. Uchwała nr XI/207/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie nadania Panu Edwardowi Kazimierskiemu Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”,
157. Uchwała nr XI/208/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. „Nauczanie na odległość i narzędzia ICT szansą na równy dostęp do doskonalenia zawodowego nauczycieli” przez Województwo Podkarpackie/ Podkarpackie Centrum Edukacji

Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Programu Edukacja, realizowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014 – 2021,

158. Uchwała nr XI/209/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. „Zdrowy styl życia - myślimy globalnie działamy lokalnie” przez Województwo Podkarpackie/ Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Programu Edukacja, realizowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014 – 2021,

159. Uchwała nr XI/210/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie – Regionalnemu Zarządowi Gospodarki Wodnej w Rzeszowie na przedłużenie umowy najmu oraz zwiększenie wynajmowanej powierzchni,

160. Uchwała nr XI/211/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie 90 % bonifikaty od opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego,

161. Uchwała nr XI/212/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Gminy Frysztak,

162. Uchwała nr XI/213/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na wynajęcie w trybie bezprzetargowym pomieszczeń biurowych znajdujących się w budynku przy ul. Hetmańskiej 9 w Rzeszowie,

163. Uchwała nr XI/214/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na wynajęcie w trybie bezprzetargowym pomieszczeń biurowych znajdujących się w budynku przy ul. Hetmańskiej 9 w Rzeszowie,

164. Uchwała nr XI/215/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Marszałka Województwa Podkarpackiego,

165. Uchwała nr XI/216/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie,

166. Uchwała nr XIII/217/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zatwierdzenia planów pracy Komisji Karpackiej Sejmiku Województwa Podkarpackiego oraz Komisji Łączności z Polakami za Granicą Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2019 rok,

167. Uchwała nr XIII/218/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji Zadania polegającego na współpracy z Urzędami Marszałkowskimi w zakresie wzmacniania zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych,

168. Uchwała nr XIII/219/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Gminy Komańcza,

169. Uchwała nr XIII/220/19z dnia 30 września 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Czermin

170. Uchwała nr XIII/221/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Powiatu Przeworskiego,

171. Uchwała nr XIII/222/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXII/395/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego na realizację inwestycji pn. Budowa łącznika autostrady A4 (węzeł Sędziszów Małopolski) z drogą krajową nr 94 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami – etap I,

172. Uchwała nr XIII/223/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie udzielenia Powiatowi Łańcuckiemu w roku 2019 pomocy finansowej,
173. Uchwała nr XIII/224/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 r.,
174. Uchwała nr XIII/225/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019 – 2042,
175. Uchwała nr XIII/226/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg wojewódzkich na terenie województwa podkarpackiego,
176. Uchwała nr XIII/227/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Szpitalu im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu,
177. Uchwała nr XIII/228/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie Młodzieżowego Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
178. Uchwała nr XIII/229/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zmian w statucie Filharmonii Podkarpackiej im. Artura Malawskiego w Rzeszowie,
179. Uchwała nr XIII/230/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie nadania statutu Muzeum Narodowemu Ziemi Przemyskiej w Przemyślu,
180. Uchwała nr XIII/231/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zmian w Statucie Specjalistycznego Psychiatrycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu,
181. Uchwała nr XIII/232/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie,
182. Uchwała nr XIII/233/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia regulaminu określającego dodatki do wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw,
183. Uchwała nr XIII/234/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XI/187/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Wadowice Górne,
184. Uchwała nr XIII/235/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zmieniająca uchwałę Nr XV/258/11 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za przeprawy promowe i zajmowanie pasa drogowego dróg wojewódzkich na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg,
185. Uchwała nr XIV/236/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie nadania Panu Zdzisławowi Banatowi Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”,
186. Uchwała nr XIV/237/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie nadania Panu Bogdanowi Rzońcy Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”,
186. Uchwała nr XIV/238/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. „Podkarpacie Uczy Cyfrowo” przez Województwo Podkarpackie/ Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach projektu grantowego „Lekcja: Enter” w obszarze osi priorytetowej III – Cyfrowe kompetencje społeczeństwa, działanie 3.1 „Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 – 2020,

187. Uchwała nr XIV/239/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie – Regionalnemu Zarządowi Gospodarki Wodnej w Rzeszowie na przedłużenie umowy najmu,
188. Uchwała nr XIV/240/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu,
189. Uchwała nr XIV/241/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 r.,
190. Uchwała nr XIV/242/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019 – 2042,
191. Uchwała nr XIV/243/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Województwa Podkarpackiego za 2019 i 2020 rok,
192. Uchwała nr XIV/244/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawicieli do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli,
193. Uchwała nr XIV/245/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Budżetu, Mienia i Finansów Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
194. Uchwała nr XIV/246/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
195. Uchwała nr XIV/247/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji łączności z Polakami za Granicą Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
196. Uchwała nr XIV/248/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
197. Uchwała nr XIV/249/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020,
198. Uchwała nr XIV/250/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości pożyczki udzielanej w roku budżetowym 2019,
199. Uchwała nr XIV/251/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie warunków i trybu wspierania rozwoju sportu w Województwie Podkarpackim,
200. Uchwała nr XIV/252/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, zasad udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli,
201. Uchwała nr XIV/253/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawiciela do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie,
202. Uchwała nr XIV/254/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Zarządu Województwa Podkarpackiego,

203. Uchwała nr XIV/255/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej wprowadzenia Polityki Zarządzania Konfliktem Interesów,
204. Uchwała nr XIV/256/19 z dnia 28 października 2019 r. w sprawie zmieniająca Uchwałę Nr VI/98/19 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2019 oraz w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy, na dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, zmienioną Uchwałą Nr VIII/132/19 z dnia 27 maja 2019 r., zmienioną Uchwałą Nr XI/185/19 z dnia 26 sierpnia 2019 r.
205. Uchwała nr XV/257/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie wyboru Członka Zarządu Województwa Podkarpackiego,
206. Uchwała nr XV/258/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Podkarpackiego VI kadencji,
207. Uchwała nr XV/259/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska,
208. Uchwała nr XV/260/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie upoważnienia dyrektora Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie,
209. Uchwała nr XV/261/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 r.,
210. Uchwała nr XV/262/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019 – 2042,
211. Uchwała nr XV/263/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze województwa podkarpackiego,
212. Uchwała nr XV/264/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Województwa Podkarpackiego – Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie do realizacji projektu pozakonkursowego pod nazwą „Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w latach 2020-2022” w ramach RPO WP 2014-2020,
213. Uchwała nr XV/265/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Województwa Podkarpackiego – Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie do realizacji projektu konkursowego, jako partnera w ramach PO WER 2014-2020 nr naboru POWR.02.09.00-IP.03-00-007/19,
214. Uchwała nr XV/266/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie dopuszczenia zapłaty opłat stanowiących dochody budżetu Województwa Podkarpackiego instrumentem płatniczym,
215. Uchwała nr XV/267/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego im. prof. Eugeniusza Brzezickiego w Żurawicy.
216. Uchwała nr XVII/268/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie budżetu Województwa Podkarpackiego na 2020 r.,
217. Uchwała nr XVII/269/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2020 – 2042,

218. Uchwała nr XVII/270/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Gminy Komańcza,
219. Uchwała nr XVII/271/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LXII/986/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 października 2018 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030,
220. Uchwała nr XVII/272/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie stanowiska w sprawie upamiętnienia 38 rocznicy wprowadzenia stanu wojennego,
221. Uchwała nr XVII/273/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Głównej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
222. Uchwała nr XVII/274/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
223. Uchwała nr XVII/275/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
224. Uchwała nr XVII/276/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Bezpieczeństwa Publicznego i Zatrudnienia,
225. Uchwała nr XVII/277/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
226. Uchwała nr XVII/278/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Budżetu, Mienia i Finansów Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
227. Uchwała nr XVII/279/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Gminy Grębów,
228. Uchwała nr XVII/280/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2020 w województwie podkarpackim,
229. Uchwała nr XVII/281/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie uchylenia Uchwały Nr LIX/949/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r. w sprawie pozbawienia kategorii odcinka drogi wojewódzkiej i zaliczenia dróg do kategorii dróg wojewódzkich na terenie województwa podkarpackiego,
230. Uchwała nr XVII/282/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji zadania polegającego na współpracy z Urzędami Marszałkowskimi w zakresie wzmacniania zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych,
231. Uchwała nr XVII/283/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za przeprawy promowe i zajmowanie pasa drogowego dróg wojewódzkich na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg,
232. Uchwała nr XVII/284/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany wykazu miejscowości położonych na terenach podgórskich i górskich w województwie podkarpackim,
233. Uchwała nr XVII/285/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia zasad przyznawania dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach ruchomych i nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego,

234. Uchwała nr XVII/286/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie odwołania przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawiciela ze składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Zespole Specjalistycznym w Rzeszowie,
235. Uchwała nr XVII/287/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawiciela do składu Rady Społecznej przy Wojewódzkim Zespole Specjalistycznym w Rzeszowie,
236. Uchwała nr XVII/288/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr VII/114/19 o wyrażenie woli przystąpienia Województwa Podkarpackiego – Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie jako Lidera do realizacji projektu konkursowego: „Działania edukacyjne na rzecz kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej obejmujące szkolenia z nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pomocy społecznej” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój,
237. Uchwała nr XVII/289/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2019 rok,
238. Uchwała nr XVII/290/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2019 – 2042,
239. Uchwała nr XVII/291/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie,
240. Uchwała nr XVII/292/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w Statucie Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie,
241. Uchwała nr XVII/293/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w Statucie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie,
242. Uchwała nr XVII/294/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie zatwierdzenia planów pracy komisji stałych Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2020 r.,
243. Uchwała nr XVII/295/19 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia planu pracy Sejmiku Województwa Podkarpackiego na 2020 rok.

## PODSUMOWANIE

Rok 2020 jest drugim rokiem, w którym został sporządzony Raport o stanie województwa. Zawiera opis najważniejszych działań, projektów, konkursów, inicjatyw, wydarzeń wpisujących się realizację polityk, programów, planów, strategii realizowanych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego.

Podstawową funkcją zarządu województwa jest wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa. Realizowane zadania w szczególności dotyczą tworzenia warunków dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu w tym, innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki, rozwoju wysoko wykwalifikowanych kadr, zapewnienia dostępu do wysokiej jakości usług publicznych oraz prowadzi inwestycje służące poprawie infrastruktury dla umożliwienia rozwoju terytorialnego.

Zarząd województwa realizuje polityki przy wykorzystaniu ważnych narzędzi jakimi są fundusze europejskie. Pełni funkcje Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej w odniesieniu do programów operacyjnych europejskiej Polityki Spójności oraz wspólnej polityki rolnej i rybackiej. Zarządza Regionalnym Programem Operacyjnym (RPO WP) i uczestniczy we wdrażaniu, PO WER, PROW, PO „Rybnictwo i Morze”.

W ramach RPO WP 2014–2020 według stanu na koniec 2019 r. zrealizowanych zostało 1 661 projektów (projekty zakończone). Stanowi to prawie 60% dotychczas podpisanych umów/decyzji o dofinansowaniu projektów (2 769 umów/decyzji). W ramach RPO WP 2014-2020 zakontraktowano 80,17% (7 215,05 mln zł) alokacji środków z UE (5.miejsce wśród 16 regionów). Budżet RPO WP 2014–2020 wynosi 8 999 701 413,19 zł.

Na rzecz rozwoju zaangażowano środki z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Według stanu na koniec 2019 r. środki zakontraktowane wynosiły 597 807 159,97 zł, środki rozliczone 411 853 903,62 zł.

Realizacja zadań w zakresie podmiotu wdrażającego/instytucji pośredniczącej dla działań delegowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - według stanu na koniec 2019 r. zawarto umowy na kwotę 672 976 582,00 zł (limit środków 834 675 113,09 zł).

W ramach Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” 2014–2020, dla którego podmiotem wdrażającym jest Samorząd Województwa Podkarpackiego, do końca 2019 r. zawarto umowy na kwotę 11 571 081,00 zł (limit środków 16 000 000,00 zł).

Zarząd Województwa odgrywa także rolę moderatora rozwoju społeczno-gospodarczego, integrując działania różnych podmiotów z sektora gospodarki, edukacji i nauki, instytucji publicznych oraz społeczeństwa obywatelskiego. Samorząd Województwa Podkarpackiego prowadzi aktywną współpracę z instytucjami, zarówno na szczeblu regionalnym (Urząd Statystyczny, uczelnie, klastry gospodarcze, IOB), jak i krajowym (PAIH, ARP). Realizuje wspólne projekty, współpracuje w ramach wymiany informacji danych, organizuje konferencje. Prowadzi szeroką współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W obszarze tworzenia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego priorytetem Zarządu jest podnoszenie innowacyjności regionalnej gospodarki. Najważniejszym narzędziem Zarządu Województwa jest RPO WP 2014-2020. W ramach wsparcia przedsiębiorczości wg stanu na koniec 2019 r. podpisano 555 umów na kwotę 1 889 474 687,75 zł.

Działania Zarządu w zakresie wsparcia projektów badawczych, integracji potencjału badawczego regionu ułatwiającego współpracę na linii nauka-przemysł, realizuje Podkarpackie Centrum Innowacji Sp. z o.o. Rozwija ono działalność w zakresie wsparcia projektów badawczych (25 zespołów otrzymało granty na łączną sumę około 4 mln zł), sieciowania laboratoriów i jednostek badawczych oraz aktywizacji środowiska akademickiego.

Sprawdzonym instrumentem transferu technologii i innowacyjności jest Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny „Aeropolis”. Obecnie obszar PPNT zajmuje ok. 166 ha. Na jego terenie działa 50 firm. Park stał się wizytówką regionu. Dzięki jego utworzeniu znacząco zwiększyła się liczba



miejsc pracy –przedsiębiorstwa ulokowane w strefach inwestycyjnych utworzyły prawie 6 tysięcy miejsc pracy, ponadto w kompleksie Inkubatora Technologicznego powstało około 300 miejsc pracy.

Województwo Podkarpackie, podpisało porozumienie którego głównym zadaniem jest utworzenie Inkubatora Biznesowego Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA BIC). Jego celem jest wspieranie startupów, które wykorzystują technologie kosmiczne. Inkubatory ESA współpracują z ośrodkami naukowo-badawczymi i instytucjami, które mogą finansować rozwój przedsiębiorstw (m.in. z bankami, funduszami inwestycyjnymi obejmującymi venture capital oraz tzw. aniołami biznesu). Jednocześnie, dzięki bliskiej współpracy z ESA i jej ekspertami, start-upy korzystają ze wsparcia merytorycznego.

Jednym z narzędzi za pomocą których Zarząd Województwa Podkarpackiego tworzy warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego jest funkcjonujące w strukturze Urzędu Marszałkowskiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów. W 2019 r. COIE współpracowało z inwestorami, dostarczało informacji o ofercie inwestycyjnej województwa. Obsługa inwestorów i eksporterów w województwie podkarpackim ma charakter systemowy i opiera się na współpracy z instytucjami krajowymi (PAIH, ARP) oraz lokalnymi. Przyjęte w województwie rozwiązania uznawane są za modelowe.

Realizując cel jakim jest rozwój kapitału społecznego w regionie, Zarząd Województwa podejmował przede wszystkim działania w zakresie ochrony zdrowia, kultury, nauki i szkolnictwa wyższego, przeciwdziałania bezrobociu oraz integracji społecznej.

Regionalny system ochrony zdrowia oraz zapewnienie ciągłej, kompleksowej i wysokiej jakości opieki zdrowotnej (usług medycznych) mieszkańcom regionu są uwarunkowane utrzymywaniem podmiotów leczniczych w stabilności finansowej. Wobec utrzymującego się i powiększającego wolumenu zobowiązań wymagalnych w grupie podmiotów leczniczych, konieczne było skoordynowanie na poziomie właścicielskim działań przeciwdziałających zwiększaniu zadłużenia i stymulujących do jego redukcji.

Dzięki wdrożeniu programu restrukturyzacji zoptymalizowano koszty działalności szpitali w sferze medycznej i niemedycznej, pozyskano kredyty restrukturyzacyjne, które pozwoliły na spłatę zobowiązań wymagalnych i odzyskanie płynności finansowej (łącznie kwota kredytów to ok. 348 mln zł) oraz zrealizowano zaplanowane działania rozwojowe i inwestycyjne, które przyczyniły się do zwiększenia przychodów z tytułu udzielania świadczeń medycznych.

Jednym z głównych kierunków inwestowania była onkologia – utworzono Ośrodek Radioterapii w Centrum Onkologicznym Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu. Realizacja tego projektu w latach 2017-2019 kosztowała ok. 50 mln zł i pozwoliła zapewnić kompleksowy zakres udzielania świadczeń w zakresie onkologii w regionie tarnobrzeskim.

Kolejnym kierunkiem działań inwestycyjnych było i nadal jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży oraz zwiększenie dostępu do wysokospecjalistycznych świadczeń medycznych w zakresie diagnostyki i leczenia dzieci i młodzieży. W strukturze Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie, wiodącej placówce medycznej w leczeniu dzieci na terenie naszego regionu, utworzono w tym celu Podkarpackie Centrum Zdrowia Dziecka. Centrum, oprócz leczenia małych pacjentów, ma na celu zmniejszenie deficytu lekarzy pediatrów w województwie podkarpackim, m. in. dzięki kształceniu w ramach wydziału medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego na kierunku lekarskim. Planowana do realizacji inwestycja, przewidująca budowę nowego budynku i przebudowę już istniejących oraz wyposażenie w sprzęt medyczny, wypełni olbrzymią lukę na zdrowotnej mapie regionu, a szacunkowy koszt realizacji całego przedsięwzięcia to ok. 300 mln zł.

Zarząd Województwa prowadzi działania w zakresie rozwoju kadr i rynku pracy w województwie. Takiemu celowi służą środki przekazywane uczelniom z regionu. Łączna wysokość dotacji udzielonych uczelniom w 2019 r., to 1,5 mln zł. Samorząd województwa od lat wspiera infrastrukturę i wyposażenie podkarpackich uczelni, koncentrując się na działaniach sprzyjających rozwojowi gospodarczemu regionu. Uczelnie, ubiegając się o wsparcie z budżetu województwa, muszą wykazać związek planowanych zakupów inwestycyjnych z celami strategii rozwoju województwa. Na

dofinansowanie mogą liczyć tylko te kierunki, których kształcenie odpowiada potrzebom rynku pracy i które wykazują tendencję wzrostową w zakresie liczby studentów podejmujących naukę.

Warte wskazania jest tworzenie od podstaw Podkarpackiego Centrum Nauki jako ośrodka prowadzącego popularyzację nauki i techniki w oparciu o narzędzia i metody interaktywnego, sensorycznego modelu przekazywania wiedzy. Ośrodek będzie miejscem kształtowania przyszłych preferencji zawodowych, odkrywania talentów i zainteresowań oraz wskazywania kariery zawodowej związanej z inteligentnymi specjalizacjami jako atrakcyjnej drogi samorealizacji i satysfakcji z wykonywanego zawodu.

W celu wdrażania działań ukierunkowanych na wspieranie idei społeczeństwa obywatelskiego na obszarach wiejskich utworzono „Uniwersytet Samorządności”. Jest to pierwsza tego typu Inicjatywa w Polsce. Do 31 grudnia 2019 r. zostało wsparte tworzenie inwestycji w postaci refundacji poniesionych kosztów w wysokości 225 057,00 zł. Wsparcie społeczeństwa obywatelskiego jest prowadzone również w ramach programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, na realizację którego w 2019 r. przeznaczono środki finansowe w kwocie 36 585 755,97 zł. Program finansowany był z budżetu Województwa oraz dostępnych funduszy europejskich.

Bardzo ważnym obszarem aktywności, w którym Zarząd Województwa Podkarpackiego prowadził szereg działań, był rozwój infrastruktury technicznej warunkującej procesy rozwojowe, w szczególności w zakresie rozwoju infrastruktury transportowej. Poprawa powiązań komunikacyjnych pomiędzy ośrodkami gospodarczymi jest bardzo ważnym priorytetem w strategii rozwoju województwa

Wśród działań podejmowanych w zakresie infrastruktury drogowej w 2019 r. należy wymienić przebudowy i odnowy nawierzchni dróg wojewódzkich realizowanych przez Województwo Podkarpackie przy zaangażowaniu finansowym samorządów gminnych. Przebudowano 6,671 km dróg za łączną kwotę 3 332 853,93 zł, z czego 2 614 166,93 zł stanowiły środki z budżetu Województwa, a 718 687,00 zł – środki finansowe gmin. Wykonano odnowy nawierzchni 15,897 km dróg wojewódzkich za łączną kwotę 7 338 714,17 zł, w tym 6 068 331,95 zł z budżetu Województwa oraz 1 252 382,22 zł ze środków samorządów gmin.

Przy udziale środków UE w 2019 r. realizowano szereg zadań o charakterze inwestycyjnym: W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego w roku 2019 zakończono zadania:

1. Budowa obwodnicy m. Kolbuszowa i Werynia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec - Leżajsk
2. Budowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin - Przeworsk - Grabownica Starzeńska na odcinku od węzła A4 "Przeworsk" do DK 94 (Gwizdaj)
3. Budowa DW nr 858 Zarzecze – granica województwa na odcinku Dąbrowica – Sieraków + budowa mostu na rzece Tanew i mostu na rzece Borowina – etap I
4. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 881 Sokołów Małopolski – Łańcut – Kańczuga – Żurawica na odcinku Czarna – Łańcut wraz z budową mostu na rzece Wisłok i Mikośka + ul. Kraszewskiego w Łańcutie – etap I (most przez Wisłok w Czarnej)
5. Budowa obwodnicy m. Strzyżów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 988
6. Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec – Kolbuszowa – Leżajsk od końca obwodnicy m. Werynia do początku obwodnicy m. Sokołów Małopolski
7. Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 861 Bojanów - Jeżowe - Kopki na odcinku od skrzyżowania drogi krajowej nr 19 w m. Jeżowe do węzła S-19 Podgórze
8. Budowa obwodnicy m. Kolbuszowa w ciągu DW 987 Kolbuszowa - Sędziszów Młp.
9. Budowa obwodnicy m. Lubaczów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 866 Dachnów – Lubaczów – granica państwa
10. Budowa drogi wojewódzkiej nr 992 Jasło-Granica Państwa na odcinku pomiędzy drogą krajową Nr 28 a drogą krajową Nr 73 (łącznik Jasło KG2)
11. Przebudowa/rozbudowa DW nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska na odcinku od skrzyżowania z DW Nr 870 w m. Sieniawa do łącznika drogi wojewódzkiej z węzłem „Przeworsk” w miejscowości Gorliczyzna – Etap II (most przez San w Ubieszynie).

W ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia zakończono zadanie: „Rozbudowa i budowa drogi wojewódzkiej nr 988 na odcinku Babica – Zaborów wraz z budową obwodnicy Czudca”.

W ramach programów transgranicznych Interreg PL-SK i PWT Polska - Białoruś – Ukraina rozpoczęto inwestycje:

1. Budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej nr 992 Jasło - Zarzecze - Nowy Żmigród - Kąty - Krempna - Świątkowa Mała - Grab - Granica Państwa w m. Jasło
2. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 885 Przemyśl - Hermanowice - granica państwa

Mając na uwadze poprawę dostępności zewnętrznej województwa, w ramach zadań inwestycyjnych realizowane są łączniki do autostrady A4 i drogi ekspresowej S19 oraz poprawa połączeń do przejść granicznych z Ukrainą i Słowacją. W 2019 r. zakończono budowę łącznika od węzła autostrady A4 Dębica - Wschód do DK 4 i DW 985, a także pomiędzy A4 (węzeł Przeworsk) i DK94 w m. Gwizdaj.

W 2019 r. opracowano Program poprawy bezpieczeństwa infrastruktury drogowej na sieci dróg wojewódzkich który jest narzędziem do realizacji i koordynacji wspólnych działań Województwa Podkarpackiego z Jednostkami Samorządu Terytorialnego. W programie zaplanowano działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa wszystkim użytkownikom dróg wojewódzkich, przy zapewnieniu optymalnego adresowania środków finansowych samorządu oraz określenie gotowości projektowej i finansowej poszczególnych zadań. W ramach tego programu w 2019 r. wybudowano 12,965,11 km chodników przy drogach wojewódzkich. Koszt realizacji tych przedsięwzięć wyniósł 13 633 419,81 zł, z czego 6 530 579,55 zł pochodziło z budżetu Województwa, a 7 102 840,26 zł stanowiły środki samorządów gmin. Ponadto, w 2019 r. wyremontowano 7,155 km chodników przy drogach wojewódzkich za kwotę 1 452 587,43 zł, z czego 976 344,43 zł pochodziło z budżetu Województwa, a 476 243,00 zł stanowiły środki gmin.

W celu uruchomienia szybkiej kolei miejskiej łączącej Rzeszów z Dębicą, Kolbuszową, Przeworskiem oraz Strzyżowem, doprowadzenie jej do lotniska Rzeszów Jasionka oraz integracja kolei z innymi formami transportu publicznego, podjęto zintensyfikowane działania, podpisano wszystkie umowy z samorządami przy Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej – „PKA Budowa i modernizacja linii kolejowych oraz infrastruktury przystankowej”. W ramach tego zadania planowana jest modernizacja istniejącej oraz powstanie nowej infrastruktury, inwestycje w systemie park&ride, a także zakup nowego taboru, który realizowany jest wg. oddzielnej UoD. Koszt realizacji projektu „PKA Budowa i modernizacja linii kolejowych oraz infrastruktury przystankowej”, zgodnie z UoD to 301 087 338,22 zł.

Regularne zwiększanie ruchu pasażerskiego oraz towarowego, a także rosnący udział w obsłudze ruchu lotniczego odnotowuje lotnisko Rzeszów – Jasionka. W 2019 r. lotnisko obsłużyło ogółem 772 241 pasażerów, wykonano 18 787 operacji startów i lądowań statków powietrznych. Wzrost liczby pasażerów i poprawa dostępności komunikacyjnej regionu związana jest z rozwojem siatki połączeń międzynarodowych z ważnymi ośrodkami gospodarczymi w Europie i na świecie (bezpośrednie trasy do Nowego Jorku, Tel-Awiv i Aten oraz zwiększenie częstotliwości połączeń z portami przesiadkowymi w Warszawie i Monachium). Ponadto odnotowuje się bardzo dynamiczny, nienotowany wcześniej rozwój oferty połączeń czarterowych umożliwiających mieszkańcom województwa podniesienie poziomu życia dzięki dostępowi do wyższej jakości oferty turystycznej.

Kolejnym zadaniem prowadzonym przez Województwo Podkarpackie jest projekt polegający na przygotowaniu dokumentacji technicznej i projektowej niezbędnej do rozbudowy sieci turystycznych tras rowerowych na terenie Bieszczad i włączenie ich do szlaku rowerowego Green Velo. Okres realizacji projektu obejmuje lata 2019–2021.

Rok 2019 był wyjątkowy dla rozwoju infrastruktury technicznej województwa. Warto podkreślić także działania poprawiające bezpieczeństwo energetyczne poprzez rozwój instalacji wykorzystujących źródła odnawialne. W ramach RPO WP 2014-2020 do końca 2019 r. zakontraktowano środki w wysokości 821 917 659,15 zł.

Szczególną uwagę, Zarząd Województwa Podkarpackiego przywiązuje do równoważenia procesów rozwojowych, tak aby stworzyć warunki do równomiernego rozwoju całego województwa. Należy podkreślić, że zjawisko nierównego tempa rozwoju poszczególnych obszarów jest dostrzegane we wszystkich województwach w kraju.

Szczególną rolę w rozprzestrzenianiu się procesów rozwojowych w województwie pełni dziesięć miast-biegunów wzrostu, które pełnią funkcję kluczowych węzłów sieci rozwoju umożliwiających rozprzestrzenianie procesów rozwojowych i objęcie nimi całego województwa. Mają one wydzielone wsparcie w ramach RPO WP na lata 2014-2020.

Obszarami wymagającymi szczególnej uwagi są obszary wiejskie. Takie przedsięwzięcia realizowano w ramach PROW 2014-2020 i RPO WP 2014-2020. W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich wdrażane były działania przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości, odnowy i rozwoju wsi, w tym w zakresie infrastruktury technicznej, czy wzmacniania oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych. Na obszary wiejskie wg stanu na koniec 2019 r. skierowano środki - w ramach PROW podpisano umowy na kwotę 672 976 582,00 zł, a w ramach RPO WP - 4 084 167 863,70 zł.

Województwo podkarpackie jako jedyne w kraju na taką skalę realizuje Program Podkarpacki Naturalny Wypas II. Pierwsza edycja Programu zrealizowana w latach 2012 – 2016 za kwotę prawie 10 mln zł, spotkała się z bardzo pozytywnym przyjęciem zarówno ze strony środowisk przyrodniczych jak również biorących bezpośredni udział w działaniu rolników. Zarząd Województwa podjął więc decyzję o kontynuacji działań w ramach Programu na lata 2017 – 2020, z kwotą prawie 11 mln zł. Program stanowi jeden z instrumentów działań mających na celu inwestowanie w ochronę przyrodniczych atutów regionu oraz dbałość o rozwój rolnictwa w województwie podkarpackim.

Wśród działań Zarządu Województwa Podkarpackiego mających na celu osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu jest również opracowanie i realizacja Programu Strategicznego „Błękitny San” oraz Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad. Programy zostały opracowane w celu efektywnej realizacji Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2020. Poprzez wykorzystanie zasobów endogenicznych z uwzględnieniem specyficznych uwarunkowań Bieszczad i gmin „Błękitnego Sanu”. Programy tworzą warunki do aktywizacji sektora gospodarczego, w tym przedsiębiorczości oraz aktywizacji społecznej.

W 2019 r. Województwo Podkarpackie pogłębiło współpracę na płaszczyźnie wojewódzkiej – międzyregionalnej. Efektem współpracy były wspólne posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego z Zarządami ościennych Województw (Małopolskiego, Lubelskiego, Świętokrzyskiego). Zwieńczeniem wspólnych posiedzeń było podpisanie deklaracji współpracy pomiędzy Województwem Podkarpackim i poszczególnymi Województwami na rzecz wzmocnienia spójności, zrównoważonego rozwoju oraz konkurencyjności Regionów. Przyszłe działania związane były z pobudzaniem inicjatyw gospodarczych i społecznych, likwidacją barier rozwojowych, poprawą atrakcyjności inwestycyjnej, jak również ochroną zasobów środowiska naturalnego i szans wynikających z przyrodniczych, kulturowych i gospodarczych zasobów Roztocza, w tym rozwoju turystyki a także wspieraniu wymiaru terytorialnego polityki rozwoju makroregionu Polski Wschodniej, jako obszaru strategicznego wsparcia. Kontynuacja i zacieśnienie współpracy międzywojewódzkiej jest kolejnym priorytetem działań Województwa Podkarpackiego w celu realizacji wspólnych działań w obszarze samorządowym.

Przejawem aktywności i równoważenia rozwoju jest współpraca międzynarodowa. Zarząd Województwa Podkarpackiego w ostatnich latach rozwijał współpracę międzynarodową przede wszystkim z regionami państw karpaccich, m.in. ze Słowacji, Ukrainy, Rumunii i Węgier. Współpraca ta, ukierunkowana była głównie na realizację szeroko pojętych przedsięwzięć i projektów służących rozwojowi społeczno-gospodarczemu. Podejmowane aktywności na arenie międzynarodowej na rzecz utworzenia Makroregionalnej Strategii dla regionu Karpat, potwierdziły pozycję Województwa Podkarpackiego jako lidera, który skutecznie aktywizuje zagraniczne regiony oraz międzynarodowe podmioty na rzecz realizacji tej idei.

W wymiarze międzynarodowym szczególnie mocno należy podkreślić działania prowadzone przez Marszałka Województwa Podkarpackiego jako Członka Europejskiego Komitetu Regionów w obszarze działań na rzecz powstania „strategii karpacciej”. Przełomowym wydarzeniem w tych

działaniach jest opracowana Opinia do Strategii makroregionalnej dla regionu Karpat. Opinia ta została zdecydowaną większością głosów przyjęta w dniach 4/5 grudnia 2019 r. podczas obrad Europejskiego Komitetu Regionów w Brukseli.

Istotne znaczenie ma również współpraca Województwa Podkarpackiego z międzynarodowymi instytucjami. Jako jedyne w kraju, województwo przystąpiło do Programu Clean Sky, który jest formą współpracy między Komisją Europejską, a europejskim przemysłem lotniczym, w celu wprowadzenia znaczących zmian w redukowaniu oddziaływania lotnictwa na środowisko.

W 2019 r. Województwo Podkarpackie aktywnie uczestniczyło w pracach Stowarzyszenia NEREUS. Jest to międzynarodowe zrzeszenie Sieci Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne, którego Województwo jest członkiem od 2017 r. Podczas Walnego Zgromadzenia tej Sieci, które odbyło się w Brukseli 14 maja 2019 r., Marszałek Województwa Podkarpackiego został wybrany do Zarządu NEREUS. Województwo uczestniczyło w wydarzeniach w ramach tej sieci organizowanych w Rzeszowie i w Brukseli.

Wytyczne kierunki rozwoju Podkarpacia musiały ulec zmianie na progu 2020 roku. Wydarzenia związane z rozprzestrzenianiem się koronawirusa i stanem epidemicznym w Europie oraz większości krajów na świecie skutkują zamrożeniem gospodarki, przerwaniem międzynarodowych łańcuchów gospodarczych a jednocześnie niekorzystnymi zmianami na rynku pracy. Podkarpacie należy do regionów, gdzie zachorowalność na Covid jest umiarkowana i nie przekracza przeciętnej dla kraju, ale działania Zarządu skoncentrowały się na zapewnieniu bezpieczeństwa dla mieszkańców poprzez specjalistyczne wyposażenie służby zdrowia oraz przygotowania funkcjonowania administracji i jej jednostek w nowych warunkach i relacjach społecznych a jednocześnie pełnienie nowych funkcji na rzecz podmiotów gospodarczych i społecznych.

Zamrożenie gospodarki obito się na rynku pracy. WUP notuje wzrost liczby zapowiadzianych zwolnień grupowych- głównie w przemyśle. Ponadto izolacja społeczna, będąca warunkiem ograniczenia liczby zachorowalności a następnie zwiększenie dystansu społecznego ma wpływ na turystykę, usługi dla mieszkańców itp.

W pierwszym kwartale 2020 r.<sup>20</sup> zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy zgłosiło 9 pracodawców planujących zwolnienie 1 013 pracowników (od 1 stycznia do 31 marca 2019 r. - 5 pracodawców dla 445 pracowników). Wypowiedzenia umów o pracę otrzymało 307 osób z 11 zakładów (od 1 stycznia do 31 marca 2019 r. – 194 osoby z 8 zakładów). Liczba bezrobotnych w porównaniu z marcem wzrosła o 3 912 osób. Według szacunków stopa bezrobocia na Podkarpaciu wzrosła o około 0,4% w porównaniu z marcem, do poziomu 8,6%.

Nowe uwarunkowania gospodarcze i społeczne zaangażowały Zarząd do przygotowania nowych instrumentów, które zahamują negatywne zjawiska tzw. Tarczę podkarpacką, komplementarną do Ogólnopolskiej tarczy antykryzysowej. Obejmuje ona instrumenty finansowe, gospodarcze i wspierające utrzymanie miejsc pracy w MSP w okresie po zakończeniu działania Tarczy ogólnopolskiej. Marszałek powołał specjalny zespół, którego działalność ma wspierać wszystkie instytucje, które działają na rzecz ograniczenia epidemii i poprawy warunków leczenia i przeciwdziałania chorobie.

Do zadań zespołu należy współpraca przy stworzeniu i funkcjonowaniu strony internetowej dedykowanej podkarpackiej przedsiębiorczości [www.tarcza.podkarpackie.pl](http://www.tarcza.podkarpackie.pl), bieżące przygotowywanie i przekazywanie do Sekretariatu Zespołu wszelkich treści informacyjnych/wzorów formularzy/dokumentów/odpowiedzi na zadawane pytania przez przedsiębiorców z regionu w celu umieszczenia ich na tej stronie internetowej, udział w cotygodniowych spotkaniach on-line w celu bieżącego przekazywania informacji związanych z podjętymi działaniami na rzecz pomocy zaplanowanej do udzielenia/udzielanej przedsiębiorcom w regionie w okresie pandemii koronawirusa, współpraca z przedsiębiorcami, jednostkami samorządu terytorialnego w regionie oraz innymi podmiotami mającymi wpływ na aktywizowanie podkarpackiego biznesu oraz uczestnictwo w działaniach marketingowych promujących stronę internetową [www.tarcza.podkarpackie.pl](http://www.tarcza.podkarpackie.pl).

---

<sup>20</sup> Na podstawie informacji z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie z maja 2020 r.

Na wspieranie podkarpackiej gospodarki i utrzymania miejsc pracy Województwo wyasygnowało ok. 250 mln zł, z czego 220 mln pochodzi z przesunięć z RPO – niezakontraktowanych z EFRR i EFS na rzecz rynku pracy. Pozwoliły na takie działania zmiany prawne podejmowane w trybie nadzwyczajnym oraz uzgodnienia z Rządem i Komisją Europejską.

Nowe ukierunkowania działań na rzecz rozwoju regionu wynikają z przyczyn zewnętrznych i ich skutków, których trudno oszacować ilościowo na dzień zamknięcia niniejszego raportu. Jednak strategiczne priorytety Województwa budowania konkurencyjnej gospodarki i zrównoważonego rozwoju pozostają niezmiennie.

## WYKAZ WAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,  
B+R – Badania i rozwój,  
BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego,  
Biuro OT – Biuro Oddziału Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 w Rzeszowie,  
CEB – Bank Rozwoju Rady Europy,  
COIE – Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów,  
EFMR – Europejski Fundusz Morski i Rybacki,  
EFRR – Europejski Funduszu Rozwoju Regionalnego,  
EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,  
EFS – Europejski Fundusz Społeczny,  
EURES – Sieć Europejskich Ofert Pracy,  
GUS – Główny Urząd Statystyczny,  
ICT – Technologie Informacyjno-Komunikacyjne (ang. Information and Communication Technologies),  
IT – technologia informacyjna (ang. Information technology),  
KSOW – Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich,  
NGO – Organizacja pozarządowa (ang. non-government organization),  
OZE – Odnawialne źródła energii,  
PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,  
PBPP w Rzeszowie – Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie,  
PPP – Partnerstwo Publiczno-Prywatne,  
PROW 2014-2020 – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020,  
PSBS – Program Strategiczny „Błękitny San”,  
PSeAP – Podkarpacki System e-Administracji Publicznej,  
PSeAP-2 – Podkarpacki System e-Administracji Publicznej-2,  
PSIM – Podkarpacki System Informacji Medycznej,  
PSIP – Podkarpacki System Informacji Przestrzennej,  
PSRB – Program Strategicznego Rozwoju Bieszczad,  
PWT Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020 – Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020,  
PZPWP – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030,  
RARR S.A. – Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,  
RIS3 – Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji,  
RODO – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (rozporządzenie o ochronie danych osobowych),  
ROT – Regionalne Obserwatorium Terytorialne,  
RPO WP 2007-2013 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,  
RPO WP 2014-2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,  
TEN-T – Transeuropejska Sieć Transportowa (ang. Trans-European Transport Networks),  
UMWP w Rzeszowie – Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie,  
WFOŚiGW w Rzeszowie – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie,  
WUP w Rzeszowie – Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.